UCHWAŁA NR XXIV/215/17
RADY MIEJSKIEJ W ŁAZACH

z dnia 23 lutego 2017 r.

w sprawie uchwalenia Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U . z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.) oraz art. 3 ust. 1, art. 12 ust. 1 w związku z art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2016r, poz.778, z późn. zm.) oraz na podstawie uchwały nr XLII/310/14 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 września 2014r. w sprawie przystąpienia do sporządzania Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy, na wniosek Burmistrza Łaz, uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy przyjętego uchwałą nr IX/81/2011 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 9 sierpnia 2011 roku, zmienionego Uchwałą nr IV/21/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22 stycznia 2015 r.

§ 2. Integralną część uchwały stanowią :

1. Tekst zmiany studium, na który składają się załączniki:

1) Załącznik nr 1 – Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy - Część 1 – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego – część opisowa;
2) Załącznik nr 2 – Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy - Część 2 – Ustalenia zmiany studium – część opisowa;
3) Załącznik nr 3 – Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy - Część 4 – Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu zmiany Studium.

2. Ujednolicone rysunki zmiany studium, na które składają się załączniki:

1) Załącznik nr 4 – Rysunek w skali 1:10000 pt.: Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy.
2) Załącznik nr 5 - Rysunek w skali 1:10000 pt.: Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy – Ustalenia studium – kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy.

3. Załącznik nr 6 – Rozstrzygnięcie Rady Miejskiej w Łazach o sposobie rozpatrzenia uwag do Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy nieuwzględnionych przez Burmistrza Łaz zgłoszonych w trakcie wyłożenia projektu zmiany Studium do publicznego wglądu

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łaz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Łazach

Anna Staniaszek

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXIV/215/17
Rady Miejskiej w Łazach
z dnia 23 lutego 2017 r.

Burmistrz Łaz

ZMIANA
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA TERENU MIASTA I GMINY ŁAZY
(sporządzona w wyniku uchwały XLII/310/14
Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 września 2014 r.)

Część 1
Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

- część opisowa -

Opracowanie projektu zmiany „ Studium ...” : Towarzystwo Urbanistów Polskich
Zakład Planowania Przestrzennego –
Pracownia w Katowicach (2011 r.)
GEOPLAN S.C. (2014r.)
Przedsiębiorstwo Projektowania Studiów, Usług i Realizacji „TERPLAN” Sp. z o.o. (2017r.)

Łazy, luty 2017 r.

Zmiana na podstawie uchwały o przystąpieniu nr XLII/310/14 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 września 2014 r.

Projekt zmiany „Studium ... „ został opracowany przez :	**Przedsiębiorstwo Projektowania Studiów, Usług i Realizacji „TERPLAN" Sp. z o.o.** tel./fax. (32) 206 52 69 Regon 001377994 NIP 634-012-90 –90 e-mail:terplan@terplan.com.pl Główny Projektant: *mgr inż. arch. Ryszard Wyszyński,* mgr inż. Maciej Wyszyński – st. projektant mgr Kamil Rysz – projektant mgr Kinga Mazurek – mł .as. projektanta tech. Ewa Majer – st.as.projektanta tech. Teresa Malcharek - st.as.projektanta tech. Ewa Oszek– st.as.projektanta
Prognoza oddziaływania na środowisko:	mgr Kinga Mazurek

Wprowadzone zmiany oznaczone są w następujący sposób:
~~Tekst przekreślony~~ - elementy wykreślane
Tekst wyróżniony – elementy dodawane.

Zmiana przyjęta uchwałą nr XXIV/215/17 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 23 lutego 2017 r.

Zmiana na podstawie uchwały o przystąpieniu nr XXXVI/279/14 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 31 marca 2014 r.

Projekt zmiany „Studium ... „ został opracowany przez :	GEOPLAN S.C. Paweł Czuczwara, Adrian Luszka, ul. Strzegomska 42J/14, Wrocław mgr inż. Paweł Czuczwara - nr uprawnień urbanistycznych Z-323 – projektant, mgr inż. Adrian Luszka - nr uprawnień urbanistycznych Z-381 – projektant, mgr inż. arch. Agnieszka Niezabitowska Z-322 – projektant, mgr inż. Maciej Niżborski – asystent projektanta
Prognoza oddziaływania na środowisko - opracowała:	mgr Katarzyna Matusiak, Tomasz Miłowski

Wprowadzone zmiany oznaczone są w następujący sposób:
~~Tekst przekreślony~~ - elementy wykreślane
Tekst wyróżniony – elementy dodawane.

Zmiana przyjęta uchwałą nr IV/21/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22 stycznia 2015 r.

Zmiana przyjęta uchwałą nr IX/81/2011 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 9.08.2011 r.

Sporządzający zmianę „Studium ...”	Maciej Kaczyński - Burmistrz Łaz
Projekt zmiany „Studium ... „ został opracowany przez :	Towarzystwo Urbanistów Polskich Zakład Planowania Przestrzennego – Pracownię w Katowicach, w składzie :
	- mgr inż. arch. Anna Dołhun – główny projektant wpisana na listę Południowej Okręgowej Izby Urbanistów w Katowicach Nr KT - 084
	- inż. arch. Anna Szmyt - mgr Alicja Niemczyk - dypl. ekon. Hildegarda Olszewska
Prognoza oddziaływania na środowisko opracowała :	- mgr Janina Kusber
Pozostali uczestnicy prac nad projektem zmiany „ Studium ... " :	1. Irena Szymańska – Koordynator prac nad projektem zmiany „ Studium ...” z ramienia Urzędu Miejskiego w Łazach 2.. Komisja Rozwoju 3. Gminna Komisja Urbanistyczno – Architektoniczna 4. Wydziały Urzędu Miejskiego w Łazach
Projekt „Studium ...” został opracowany przez :	„ PLAN " Autorską Pracownię Urbanistyczną w Katowicach
	- główny projektant : mgr inż. arch. Bogdan Chaber

Części składowe zmiany „ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy "

Na zmianę „ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy " składają się :

Część 1 Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy, w tym :
- część opisowa
- rysunek pt. „ Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy w skali 1 : 10 000

Część 2 Ustalenia „ Studium ... " określające kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy, w tym :
- część opisowa
- rysunek „Studium ... " pt. „ Ustalenia Studium – kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy "sporządzony na mapie topograficznej w skali 1 : 10 000

Część 3 Prognoza oddziaływania na środowisko

Część 4 Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu „ Studium ... "

Część 5 Podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych a także informację w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jaki sposób zostały uwzględnione:
- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko
- opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji..
- zgłoszone uwagi i wnioski
- wyniki postępowania dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień „Studium...”

Część 6 Uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa

Część 7 Dokumentacja zmiany „ Studium ... "

Spis treści:

A - Część opisowa

1. WPROWADZENIE 4
1.1. Rola „ Studium ... " w zarządzaniu rozwojem przestrzennym gminy 4
1.2. Podstawa prawna 4
1.3. Podstawa formalna opracowania 4
1.4. Cel opracowania 5
1.5. Zakres terenowy zmiany „Studium ... " 5
1.6. Zakres merytoryczny zmiany „Studium ..." 5
1.7. Skala rysunków zmiany „Studium ..." 5
1.8. Organizacja i kalendarium prac nad zmianą „ Studium ... " 6
1.9. Metoda prac nad zmianą „ Studium ..." 7
1.10. Ocena aktualności, kompletności, kompleksowości, wiarygodności i przydatności materiałów wejściowych 8
2. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE OBOWIĄZUJĄCE W CZASIE OPRACOWANIA ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO " 13
2.1. Akty prawa powszechnego 13
2.2. Plany miejscowe 15
2.3. Inne przesądzenia w zakresie gospodarki przestrzennej gminy 15
3. OBSZAR GMINY ŁAZY I JEJ POŁOŻENIE W UKŁADZIE OSADNICZYM 16
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU 16
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY 23
5.1. Ocena ładu przestrzennego miasta i gminy Łazy 23
5.2. Zagrożenia ładu przestrzennego 24
6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO 24
6.1. Fizyczno – geograficzne położenie gminy (Kondracki 1998) 24
6.2. Położenie gminy w systemie powiązań przyrodniczych 25
6.3. Budowa geologiczna 25
6.4. Grunty 26
6.5. Warunki hydrologiczne 26
6.6. Klimat 27
6.7. Gleby 27
6.8. Tereny rolnicze 28
6.9. Lasy 31
6.10. Świat zwierząt 32
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO 32
7.1. Obszary objęte ochroną prawną 32
7.2. Tereny o dużych wartościach przyrodniczo - krajobrazowych postulowane do objęcia prawnymi formami ochrony 34
7.3. Walory krajobrazowe 35
7.4. Zagrożenia środowiskowe 35
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ 36
8.1. Analiza wartości historycznych 36
8.2. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej 43
8.3. Wartości archeologiczne 50
8.4. Nadzór archeologiczny 55
8.5. Szczegółowe ustalenia konserwatorskie do obowiązujących planów miejscowych 55
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW 56

9.1. Ludność 56
Wyszczególnienie 56
9.2. Miejsca pracy 66
9.3. Mieszkalnictwo 69
Poziom zaspokojenia bieżących potrzeb mieszkaniowych 84
Deficyt mieszkań wynikający z potrzeb demograficznych 84
10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA 107
11. UWARUNKOWANIA W ZAKRESIE POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY 107
11.1. Potrzeby mieszkaniowe gminy 107
11.2. Potrzeby terenowe dla rozwoju osadnictwa 107
12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO UŻYTKOWANIA TERENÓW I STANU PRAWNEGO GRUNTÓW 108
12.1. Użytkowanie terenu – stan 01.01.2010 rok 108
12.2. Stan prawny gruntów na 01.01.2010 rok 110
13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH 112
14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ 113
14.1. System komunikacji i transportu 113
14.2. Gospodarka wodno - ściekowa 122
14.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną 124
14.4. Zaopatrzenie w gaz z sieci 124
14.5. Zaopatrzenie w ciepło 125
14.6. Telekomunikacja 126
14.7. Rurociąg paliwowy 126
14.8. Rurociąg tlenu 127
14.9. Gospodarka odpadami 127
15. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH 129
16. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH 129
16.1. Złoża kopalin naturalnych zlokalizowanych na obszarze gminy 129
16.2. Zasoby wodne 131
17. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI 133
18. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH 133
19. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z USTALONYCH ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH I LOKALNYCH ZADAŃ PUBLICZNYCH 133
20. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE ZGŁOSZONYCH OD 2007 ROKU WNIOSKÓW O ZMIANĘ USTALEŃ „STUDIUM ...” I PLANU MIEJSCOWEGO 134
21. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z OCENY UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY ŁAZY 136

B - Część graficzna

- Rysunki w skali 1 : 40 000 p.t.:
  - „Obszary objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego”
  - „Obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych”
  - „Ponadlokalne cele publiczne”
  - „Układ drogowy”
- Rysunek w skali 1 : 20 000 p.t.: „Projektowana kopalnia dolomitu „Chruszczobród II”
- Wyrysy z plansz p.t.: „Elektroenergetyka” i „Obszary ochrony przyrody” stanowiące załączniki graficzne do planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego”
- Rysunek p.t.: Granice obszaru „Natura 2000” Ostoja Środkowojurajska
- Rysunek w skali 1 : 10 000 (1 : 20 000) p.t.:”Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy”

C - Załączniki

Sposób rozpatrzenia wniosków zgłoszonych do zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy” wraz z ich rozmieszczeniem na tle obowiązującego planu miejscowego w skali 1 : 10 000

- Załącznik Nr 1 - A - miasto Łazy
- Załącznik Nr 2 - B - Rokitno Szlacheckie
- Załącznik Nr 3 - C - Hutki - Kanki
- Załącznik Nr 4 - D - Grabowa i Skałbania
- Załącznik Nr 5 - E - Niegowoniczki
- Załącznik Nr 6 - F - Niegowonice
- Załącznik Nr 7 - H - Chruszczobród, G - sołectwoTrzebyczka
- Załącznik Nr 8 - I - Wiesiółka
- Załącznik Nr 9 - J - Chruszczobród – Piaski
- Załącznik Nr 10 - K - Ciągowice
- Załącznik Nr 11 - L - Wysoka
- Załącznik Nr 12 - Ł - Turza
- Załącznik Nr 13 - M - Kuźnica Masłońska i Kazimierówka

1. WPROWADZENIE

1.1. Rola „ Studium ... " w zarządzaniu rozwojem przestrzennym gminy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwane dalej „ Studium ... ", nie jest aktem prawa miejscowego, ale jego ustalenia stanowią wytyczne dla sporządzania projektów planów miejscowych, z którymi te plany obligatoryjnie muszą spełniać warunek zgodności rozwiązań w zakresie wynikającym z art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. Studium ma charakter :

1) strukturalny – określa koncepcję kształtowania podstawowych elementów struktury przestrzennej i powiązań funkcjonalnych między tymi elementami ;
2) priorytetowo – dyrektywny
   - określa ogólnie problemy rozwojowe, progi i bariery do pokonania z wyodrębnieniem 5-6 zadań o znaczeniu podstawowym dla rozwoju gminy i sekwencji czasowych ich realizacji ;
   - ustala generalne kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy obowiązujące w sporządzanych planach miejscowych;
3) kompleksowy - dotyczy wszystkich istotnych problemów gospodarki przestrzennej gminy i obejmuje cały jej obszar;
4) długookresowy – określa kierunki zmian w strukturze zagospodarowania przestrzennego w okresie perspektywicznym 15 – 25 lat .

1.2. Podstawa prawna

Podstawą prawną sporządzenia zmiany „Studium ...” jest :

- art. 9, 10, 11, 12 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami);
- Uchwała XXIX/242/09 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy ".

1.2.1 Podstawą prawną sporządzenia zmiany Studium są:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2016r. poz. 778 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- Zarządzenie Zastępcze Wojewody Śląskiego nr IFIII.41.31.18.2014 z dnia 16.01.2015 r. w sprawie wprowadzenia udokumentowanych złóż kopalin do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łazy.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach o sygn. akt II SA/Gl 243/12 z dnia 23 lipca 2012 r., Naczelnego Sądu Administracyjnego o sygn. akt II OSK 2675/12, z 29 maja 2013 r., Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach o sygn. akt II SA/Gl 1383/13 z dnia 21 października 2013 r., Naczelnego Sądu Administracyjnego o sygn. akt II OSK 472/14 z dnia 21 stycznia 2015 r, Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach o sygn. akt II SA/Gl 349/15 z dnia 6 lipca 2015 r, Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21 lipca 2016 r II OSK 3069/15 oraz WSA w Gliwicach 18 czerwca 2015 r II SA/Gl 295/15, NSA 15 grudnia 2015 r II OSK 2453/15.

1.3. Podstawa formalna opracowania

Umowa Nr WGN/1/2010 z dnia 11.01.2010 r. zawarta pomiędzy Burmistrzem Łaz a Towarzystwem Urbanistów Polskich Zakładem Planowania Przestrzennego – Pracownią w Katowicach.

1.3.1.

- Umowa z lipca 2015r. zawarta pomiędzy Gminą Łazy a P.P.S.U. i R. „Terplan" sp. z o.o. w Katowicach.
- uchwała o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium nr XLII/310/14 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 września 2014r. w zakresie obszaru obejmującego działki nr: 892/1, 892/2, 893/1, 893/2, 894/1, 895/1, 896/1, 897, 898, 899, 900, 901,902/1, 902/2, 903/1, 904/1, 905/1, 906/1, 907, 908, 909, 910/1, 911/1, 912/1, 913/1, 914/1, 915/1, 916/1, 917/1, 918/1, 919/3, 919/4, 919/5, 920, 921/1, 922/1, 923/1, 924/1, 925/1, 926/1, 927/1, 928/1, 929/1, 930/1, 931/1, 931/2, 932, 936, 937, 902/4 w Ciągowicach w granicach określonych na mapie stanowiącej załącznik graficzny do w/w uchwały.

1.4. Cel opracowania

Celem opracowania zmiany „Studium ..." jest dokonanie zmian jego ustaleń w niezbędnym zakresie wynikającym z aktualnych potrzeb mieszkańców i gminy Łazy z uwzględnieniem aktualnych uwarunkowań powstałych po uchwaleniu obowiązującego „Studium ...", w tym w szczególności zagadnień dotyczących :

1) eksploatacji surowców mineralnych ;
2) uwzględnienia dokonanych zmian planu miejscowego (lokalizacja tlenociągu, poszerzenie cmentarza) ;
3) rozszerzenia ochrony przyrodniczej terenów o wyjątkowych walorach poprzez objęcie ich prawnymi formami ochrony (użytki ekologiczne, rezerwat, obszar „Natura 2000") ;
4) wskazania nowych terenów dla rozwoju zróżnicowanych form rekreacji, sportu, turystyki, mieszkalnictwa rekreacyjnego i usług ;
5) wskazania nowych terenów dla rozwoju działalności gospodarczych z wykluczeniem przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przyrodnicze ;
6) uwzględnienia rozpatrzenie złożonych wniosków o zmianę „Studium " i planu miejscowego ;
7) kierunków zagospodarowania słabych gruntów rolnych.

1.4.1. Celem opracowania zmiany Studium jest zmiana przeznaczenia fragmentu sołectwa Ciągowice z terenów przeznaczonych pod strefę przemysłową na tereny rolne, wprowadzenie udokumentowanych złóż kopalin do Studium zgodnie z Zarządzeniem Zastępczym Wojewody Śląskiego nr IFIII.41.31.18.2014 z dnia 16.01.2015 r. oraz aktualnymi danymi z systemu MIDAS, uwzględnienie 8 wyroków sądowo administracyjnych w sprawie zapisów Studium Gminy Łazy z 2011 r. , które zostało prawomocnie przez NSA oddalając skargę Gminy Łazy w dniu 21 lipca br zakończone orzeczeniem II OSK 3069/15.

1.5. Zakres terenowy zmiany „Studium ... "

Opracowaniem objęto cały obszar miasta i gminy Łazy o łącznej powierzchni 133 km^2 , w tym miasto o powierzchni 9 km^2.

1.5.1. Obszar opracowania zmiany Studium w Sołectwie Ciągowice obejmuje obszar o powierzchni około 32 ha. Zmiany odnośnie złóż kopalin odnoszą się obszaru miasta i gminy Łazy w granicach administracyjnych.

1.6. Zakres merytoryczny zmiany „Studium ..."

Zgodny z wymogami: Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 poz. 1233).

1.7. Skala rysunków zmiany „Studium ..."

1. Skala podstawowa – 1 : 10 000
2. Skala pomocnicza – 1 : 40 000

3. Schematy w skalach niestandardowych

Część graficzną zawierającą syntezę uwarunkowań rozwoju i ustaleń zmiany „Studium ...” sporządzono w skali 1 : 10 000 na mapie topograficznej. Całość opracowań graficznych wykonano w zapisie cyfrowym MapInfo oraz w rozszerzeniu JPG. Taka forma opracowania umożliwia dogodne korzystanie z całości materiałów.

1.8. Organizacja i kalendarium prac nad zmianą „ Studium ... "

1. Podjęcie Uchwały XXIX/242/09 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy ".
2. Podpisanie w dniu 11 stycznia 2010 r. umowy na opracowanie zmiany „Studium ..." z zespołem projektowym wyłonionym w drodze przetargu nieograniczonego.
3. Ogłoszenie w prasie miejscowej oraz przez obwieszczenie o przystąpieniu do sporządzenia zmiany „ Studium ... " (25 lutego 2010 r.).
4. Zawiadomienie na piśmie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany „ Studium ... " instytucji i organów właściwych do uzgadniania i opiniowania projektu zmiany „ Studium ... " (pismo WGN.7230/1/2010 z dnia 19 stycznia 2010 r.)
5. Zorganizowanie spotkania w dniu 8 lutego 2010 r. zespołu projektowego z radnymi i sołtysami, celem zebrania uwag i wniosków do zmiany „ Studium ... "
6. Wystąpienie pismem WGN.7230/12/2010 z dnia 19.01.2010 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz pismem WGN.7230/13/2010 z dnia 19.01.2010 r. do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko w oparciu o art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 z późniejszymi zmianami).
7. Powołanie Gminnej Komisji Urbanistyczno – Architektonicznej, o której mowa w art. 11 punkt 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
8. Zebranie opinii, uwag i wniosków do projektu zmiany „ Studium ... " oraz ich rozpatrzenie zgodnie z art. 11 punkt 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
9. Zebranie opinii, uwag i wniosków do projektu zmiany „ Studium ... " wniesionych zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie ... oraz ich rozpatrzenie.
10. Opracowanie projektu zmiany „ Studium ... " wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
11. Przedłożenie projektu zmiany „ Studium ... " Komisji Rozwoju celem uzyskania uwag i wniosków.
12. Opracowanie korekty projektu zmiany „ Studium ... " z uwzględnieniem zgłoszonych uwag i wniosków wraz z listą uwag nieuwzględnionych.
13. Przedłożenie projektu zmiany „ Studium ... " wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do zaopiniowania przez :
    1) Gminną Komisję Urbanistyczno – Architektoniczną
    2) Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach
    3) Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Katowicach
    4) Starostę Powiatu Zawierciańskiego
    5) gminy sąsiednie (Dąbrowa Górnicza, Zawiercie, Poręba, Siewierz, Ogrodzieniec, Klucze),
    6) Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach
    7) organy administracji wojskowej i bezpieczeństwa państwa (Wojewódzki Sztab Wojskowy, Jednostka Wojskowa 1499 Bytom, Delegatura Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Śląski Oddział Straży Granicznej);
    8) Okręgowy Urząd Górniczy w Gliwicach
    9) Geologa Wojewódzkiego w Katowicach

14. Uzgodnienie projektu zmiany „ Studium ... " z Wojewodą Śląskim w zakresie zgodności z ustaleniami programów rządowych o znaczeniu krajowym.
15. Uzgodnienie projektu zmiany „ Studium ... " z Marszałkiem Województwa Śląskiego w zakresie jego zgodności z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz programów o znaczeniu wojewódzkim.
16. Uzgodnienie projektu zmiany „ Studium ... " z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
17. Wprowadzenie do projektu zmian wynikających z uzyskanych opinii i dokonanych uzgodnień.
18. Ogłoszenie o wyłożeniu projektu zmiany „ Studium ... " wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu.
19. Wyłożenie projektu zmiany „ Studium ... " wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu.
20. Zebranie i przeanalizowanie uwag do projektu zmiany „ Studium ... " i prognozy oddziaływania na środowisko.
21. Przedłożenie Radzie Miejskiej w Łazach projektu zmiany „ Studium ... " wraz z listą nieuwzględnionych uwag do uchwalenia.

1.9. Metoda prac nad zmianą „ Studium ...”

1.9.1. Horyzont czasowy

Analizując aktualność opracowanych dotychczas podobnych dokumentów dla innych jednostek administracyjnych, stwierdzono, że wynosi ona 10 – 15 lat, co oznacza, że ujawnione w tym czasie potrzeby rozwojowe i uwarunkowania wymagają zmiany w kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy.
Przyjęty zbyt daleki horyzont czasowy w warunkach szybkiej transformacji gospodarki kraju po wejściu do Unii Europejskiej powoduje, że modele rozwoju oparte o dotychczasowe trendy lub też o antycypację przyszłości, mogą okazać się całkowicie błędne. Wzięto również pod uwagę fakt, że zbyt krótki horyzont czasowy nie pozwala na wskazanie długookresowych kierunków rozwoju i przekształceń w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru gminy.
Uznano, zatem, że bezpieczny horyzont czasowy dla niniejszego dokumentu to rok 2025 do 2030 obejmujący okres 15 - 20 lat.

1.9.2. Zakres merytoryczny prac i sposób postępowania

Zakres merytoryczny ustaleń „Studium ...” określa Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 poz. 1233).
Tryb postępowania przy sporządzaniu dokumentu określa art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. .
Częścią pracy wymagającą ustalenia jest metoda dojścia do wyników „Studium ...”. Obowiązujące dla gminy „Studium ...” zostało uchwalone w roku 2000 co oznacza , że nie uwzględniało ustaleń wynikających z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego uchwalonego w roku 2004 i nie musi być z tym dokumentem zgodne. W oparciu z kolei o ustalenia „Studium ...” dla miasta i gminy Łazy, zostały opracowane wszystkie obowiązujące w gminie plany miejscowe, obejmujące prawie cały obszar gminy. Brak planu miejscowego dotyczy fragmentu terenu w sołectwie Rokitno Szlacheckie, dla którego gmina w trakcie sporządzania planu nie uzyskała zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne (cmentarz) oraz fragmentów przygranicznych terenów leśnych. Opracowany i uchwalony w 2006 roku plan miejscowy jest zgodny z ustaleniami „Studium ...” sporządzonym dla miasta i gminy Łazy w roku 2000. Wprowadzone do „Studium ...” zmiany będą pociągały za sobą konieczność zmiany ustaleń planu miejscowego, które z kolei mogą wywołać niekorzystne skutki finansowe dla budżetu gminy. Sytuacja ta wymaga zatem ostrożności przy wprowadzaniu zmian do aktualnego „Studium ...”.

W pierwszej kolejności uznano za niezbędne opracowanie stanowiska w sprawie zgodności lub jej braku pomiędzy kierunkami zagospodarowania przestrzennego ustalonymi w planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego z kierunkami zagospodarowania przestrzennego ustalonymi w „ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy" ze szczególnym uwzględnieniem zadań rządowych i programów służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym.
Drugim etapem prac nad zmianą ustaleń „Studium ..." było przeanalizowanie i rozpatrzenie wniosków o zmianę ustaleń „ Studium ... " oraz uwag i opinii zgłoszonych przez organy powołane do opiniowania i uzgadniania „Studium ..." a także uwag zgłoszonych przez zarządców systemów inżynieryjnych oraz wniosków, które złożono w okresie od 2007 – 2010 po uchwaleniu planu miejscowego.
Kolejnym krokiem będzie weryfikacja uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego obszaru gminy z uwzględnieniem aktualnego stanu w tym zakresie.
Analizy te, opatrzone wnioskami, będą poddane opiniowaniu na forum społeczności gminnej i wraz z wynikami tych opinii będą stanowiły podstawę sporządzenia zmian ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy ", w tym określenia obszarów wymagających opracowania nowych planów miejscowych.

1.9.3.Zakres wykorzystania analiz wykonanych dla potrzeb dotychczas obowiązującego „Studium ..."

Większość wyników dotychczasowych analiz i uwarunkowań zawartych w „Studium ..." uległa dezaktualizacji, zwłaszcza w zakresie dotyczącym wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną, usługi i uwarunkowania dotyczące zasobów surowców mineralnych i ich rozmieszczenia. Aktualność zachowały wyniki analiz w zakresie dotyczącym stanu środowiska przyrodniczego i wartości kulturowych i zostały przeniesione do nowego dokumentu z niewielkimi korektami wynikającymi z aktualnego stanu istniejącego oraz korektami redakcyjnymi .

1.10. Ocena aktualności, kompletności, kompleksowości, wiarygodności i przydatności materiałów wejściowych

1.10.1.Wykaz materiałów wyjściowych

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy, część opisowa i graficzna :
   a) Uchwała Nr XV/94/2000 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 23 czerwca 2000 r. w sprawie uchwalenia „ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy
   b) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy - tom 1 - Diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego
   c) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy - tom 2 – Kierunki i strategia rozwoju przestrzennego

   Wykonawca: Autorska Pracownia Urbanistyczna Plan, Katowice, ul.Barbary 21a na zlecenie Gminy Łazy, .
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy Studia i analizy
   Wykonawca . Autorska Pracownia Urbanistyczna Plan, Katowice, ul.Barbary 21 a na zlecenie Gminy Łazy.
3. Plan gospodarki odpadami dla miasta i gminy Łazy na lata 2008 – 2011
   Wykonawca : IGO Sp. z o.o. Katowice, ul.Barbary 21a na zlecenie Gminy Łazy.
4. Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy.

Wykonawca : CITEC , Katowice, ul. Dulęby 5

5. Miejscowy Plan zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy Uchwała Nr XLII /341/ 06 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 października 2006 r. Wykonawca : CITEC , Katowice, ul. Dulęby 5
   a) Tekst planu
   b) Rysunek planu w skali 1 : 2 000, w tym części :
      - A - ŁAZY (mapy od 1 A do 12 A)
      - B - ROKITNO SZLACHECKIE (mapy do 1 B do 2 B oraz 4 B do 21 B, brakuje mapy nr 3 B)
      - C - HUTKI – KANKI (mapy od 1 C do 6 C)
      - D - GRABOWA I SKAŁBANIA (mapy od 1 D do 18 D)
      - E - NIEGOWONICZKI (mapy od 1 E do 8 E)
      - F - NIEGOWONICE (mapy od 1 F do 20 F)
      - G - TRZEBYCZKA (mapy od 1 G do 10 G)
      - H - CHROSZCZOBRÓD (mapy od 1 H do 15 H)
      - I - WIESIÓŁKA (mapy od 1 I do 4 I)
      - J - CHRUSZCZOBRÓD PIASKI (mapy od 1 J do 19 J)
      - K - CIĄGOWICE (mapy od 1 K do 9 K)
      - L - WYSOKA (mapy od 1L do 11 L)
      - Ł - TURZA (mapy od 1 Ł do 8 Ł)
      - M - KUŹNICA MASŁOŃSKA I KAZIMIERÓWKA (mapy do 1 M do 9 M)
6. Uchwała Nr VII / 82 / 2007 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 30 lipca 2007 r. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy dla terenu położonego w Łazach – osiedle Stara Cementownia (opublikowana w Dz. Urz. Wojew. Śląskiego Nr 163 poz. 3021 z dnia 28.09.2007 r.)
7. Uchwała Nr XXVI / 235 / 09 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 19 czerwca 2009 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy dla rurociągu tlenu do Huty CMC Zawiercie
8. Uchwała Nr XXII/206/09 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 30 stycznia 2009 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy dla cmentarza Parafii Rzymsko – Katolickiej pod wezwaniem Św. Michała Archanioła i Najświętszego Serca Pana Jezusa w Łazach przy ulicy Cmentarnej.
9. Dokumentacja wniosku o zgodę Ministra Środowiska na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa oraz o zgodę Wojewody Śląskiego na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych stanowiących własność prywatną i gminną na cele nieleśne na terenie miasta i gminy Łazy. Katowice, listopad 2005 r. Wykonawca : CITEC , Katowice, ul. Dulęby 5
10. Aneks dokumentacji wniosku o zgodę Ministra Środowiska na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa oraz o zgodę Wojewody Śląskiego na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych stanowiących własność prywatną i gminną na cele nieleśne na terenie miasta i gminy Łazy – wniosek nr A – K3. Katowice, grudzień 2005 r. Wykonawca : CITEC , Katowice, ul. Dulęby 5
11. Dokumentacja wniosku o zgodę Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych III klasy bonitacyjnej oraz o zgodę Wojewody Śląskiego na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych IV klasy bonitacyjnej na cele nierolnicze w Łazach. Katowice, październik 2005 r. Wykonawca : CITEC , Katowice, ul. Dulęby 5
12. Aneks dokumentacji wniosku o zgodę Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych III klasy bonitacyjnej oraz o zgodę Wojewody Śląskiego na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych IV klasy bonitacyjnej na cele nierolnicze w gminie Łazy – wniosek nr L – R8 . Katowice, grudzień 2005 r. Wykonawca : CITEC , Katowice, ul. Dulęby 5

13. Zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne :
    1) Decyzja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi znak GZ.tr.057-602-337/06 z dnia 30 czerwca 2006 r.
    2) Decyzja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi znak GZ.tr.057-602-361/06 z dnia 30.06.2006 r.
    3) Decyzja 1630/TW/2006 Marszałka Województwa Śląskiego w Katowicach z dnia 08.08.2006 r. (TW.6014-8/06/Cz.)
    4) Decyzja 1676/TW/2006 Marszałka Województwa Śląskiego w Katowicach z dnia 18.08.2006 r. (TW.6014-9/06/Cz.)
    5) Decyzja 774/TW/2006 Marszałka Województwa Śląskiego w Katowicach z dnia 26.04.2006 r. (TW.6015-20/06/Cz.)
14. Uchwała Nr XXVI / 235 / 09 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 19 czerwca 2009 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy dla rurociągu tlenu do Huty CMC Zawiercie
15. Wnioski mieszkańców miasta i gminy Łazy złożone do Studium w latach 2008, 2009, 2010 oraz wnioski nieuwzględnione w planie miejscowym.
16. Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Śląskiego przyjęty uchwałą Nr II/21/2004 r. z dnia 21 czerwca 2004 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 68 poz. 2049
17. Biuletyn Informacji Publicznej Województwa Śląskiego :
    1) Regionalny Program Operacyjny
    2) Strategia rozwoju na lata 2000 – 2020
    3) Program wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
    4) Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego z 2003 r. , zaktualizowany w roku 2009
18. Biuletyn Informacji Publicznej prowadzony przez Marszałka Województwa Śląskiego :
    1) Program małej retencji
    2) Restrukturyzacja
    3) Strategia rozwoju turystyki na lata 2004 - 2013
    4) Strategia rozwoju kultury
    5) Program odnowy wsi
    6) Strategia ochrony przyrody
    7) Program ochrony powietrza
    8) Program ochrony środowiska przed hałasem.
19. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – Publicznie dostępny wykaz danych :
    1) Obszary Natura 2000 w województwie śląskim
    2) Publicznie dostępny wykaz danych zawierających informacje o środowisku i jego ochronie
    3) Raport oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pn. „ Rurociąg tlenu z tlenowni Alkat Sp. z o.o. umiejscowionej na terenie Huty Mittal Steel Poland w Dąbrowie Górniczej do Huty CMC w Zawierciu wraz ze stacją pomiarową”
    4) Ekomapa
20. Rozporządzenie Nr 18/06 Wojewody Śląskiego z dnia 18 kwietnia 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd
21. Zarządzenie Nr 270 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 sierpnia 1957 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Góra Chełm" (M. P. Nr 75 poz. 462)
22. Rejestry prowadzone przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska :
    1) Rejestr form ochrony przyrody 2010 r.
    2) Rejestr stref ochrony

23. Inspekcja Ochrony Środowiska , Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Katowicach – Program Państwowego Monitoringu Środowiska dla województwa śląskiego na lata 2007 – 2009.

24. Plan rozwoju lokalnego. BIP Urząd Miejski w Łazach

25. Plan odnowy miejscowości Ciągowice na lata 2008 – 2015

26. Wieloletni Program Inwestycyjny, BIP Urząd Miejski w Łazach

27. Strategia rozwoju miasta i gminy Łazy, Łazy 2008 r., BIP Urząd Miejski w Łazach

28. Uchwała Nr XXX/249/09 Rady Miejskiej w Łazach w sprawie uczestniczenia Gminy Łazy w zadaniu inwestycyjnym : „ przebudowie drogi powiatowej nr 1708" od wiaduktu do skrzyżowania z ul. Kościuszki wraz z rondem na skrzyżowaniu, w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych.

29. Koncepcja programowo – przestrzenna turystycznego zagospodarowania pięciu gmin jurajskich. Katowice, 1996 r.

30. Koncepcja programowa i materiały do wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej nr 78 Siewierz – Szczekociny (do granicy województwa śląskiego z województwem świętokrzyskim) z obwodnicami miejscowości Poręba, Zawiercie, Kroczyce i Pradła oraz Szczekociny.
Opracowanie : TEOBODIN SAP – Projekt Sp. z o.o. Oddział Katowice, sierpień 2008 r.

31. Raport oddziaływania na środowisko inwestycji pn. : Eksploatacja odkrywkowej kopalni dolomitu ze złoża Chruszczobród 2, EkoNorm, Katowice, sierpień 2008 r.

32. Mapa topograficzna w skali 1 : 10 000 (w wersji cyfrowej) z zasobu Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach – styczeń 2010 r.

33. Ortofotomapa w skali 1 : 5 000 z zasobu Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach

34. Szkic ulic miasta i gminy Łazy. Mapa w skali 1 : 10 000 . Urząd Miejski w Łazach

35. Mapa sozologiczna w skali 1 : 50 000. Główny Geodeta Kraju. Warszawa 1995 r.

36. Mapa hydrologiczna w skali 1 : 50 000 – Zawiercie. Główny Geodeta Kraju 2002 r.

37. Mapa polno – leśna gminy Łazy w skali 1 : 10 000. Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych w Katowicach ul. Grabowa 1a, Katowice 17.05.1994 r.

38. Dokumentacja projektu granicy polno – leśnej dla miasta i gminy Łazy. WBGiTR Katowice, 1992 r.

39. Powiat Zawierciański – mapa topograficzna w skali 1 : 50 000 . Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego. Katowice 2004 r.

40. Ostoja Środkowojurajska . Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000

41. Parki Krajobrazowe w Polsce. Wydanie II. Monografia pod redakcją Grzegorza Rąkowskiego. Instytut Ochrony Środowiska - Warszawa 2004 r.

42. Rezerwaty przyrody w Polsce Południowej, Wydanie I. Monografia pod redakcją Grzegorza Rąkowskiego. Instytut Ochrony Środowiska - Warszawa 2007 r.

43. Roczniki statystyczne : Województwo Śląskie – Podregiony – Powiaty – Gminy - dla lat 2006, 2007, 2008, 2009, Urząd Statystyczny w Katowicach

44. Mapa 101 atrakcji Jury Krakowsko – Częstochowskiej, Związek Gmin Jurajskich w Ogrodzieńcu.

45. Mapa turystyczna Zagłębie Dąbrowskie w skali 1 : 50 000, Wydawnictwo Kartograficzne COMPASS Wydanie I Kraków 2006 r.
46. Powiat Zawierciański – mapa turystyczna – skala 1 : 75 000 - Wydawnictwo COMPASS - Kraków
47. Jura Krakowsko – Częstochowska – Informator w skali 1 : 50 000 , Wydawnictwo Kartograficzne COMPASS Wydanie V Kraków 2008 r.
48. Zestawienie zbiorcze gruntów według stanu użytkowania i własności na dzień 01.01.2010 w rozbiciu na miasto i wieś
49. Wykaz dróg na terenie miasta i gminy Łazy w podziale na drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne.
50. Projekt rewitalizacji śródmieścia Łaz w rejonie dworca PKP i ul.Kościuszki.
51. Opracowanie Beaty Babczyńskiej – Sendek p.t.: „Rozpoznanie obszarów występowania, identyfikacji zagrożeń oraz określenia warunków ochrony i zakresu monitoringu gatunków roślin : Galium cracoviense i Cochlearia polonica oraz siedlisk nieleśnych, dla których ochrony wyznaczono obszary sieci NATURA 2000 : Ostoja Olsztyńsko – Mirowska, Ostoja Złotopotocka" - Katowice, listopad 2009 r.
52. Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby Zmiany Studium 2015 r.

1.10.2.Ocena aktualności materiałów wejściowych

Zebrane materiały wejściowe pochodzą w większości z lat 2002 – 2007, tylko nieliczne są wcześniejsze. Są to : lokalny program zalesiania z roku 1994 r. oraz mapy sozologiczna i hydrologiczna z roku 1995. Pozostałe materiały kartograficzne mają datę 2000 r.
Ocenia się, że posiadany materiał wejściowy jest aktualny.

1.10.3.Ocena kompletności, kompleksowości, wiarygodności i przydatności materiałów wejściowych

Materiały wejściowe zebrane dla identyfikacji uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego i sporządzenia zapisu ustaleń zmiany „Studium …" charakteryzuje różny stopień wiarygodności i przydatności celom, którym mogą służyć. Ocena ta wynika z następujących przesłanek :

1) materiały wejściowe zostały sporządzone w różnym czasie, stąd ich różny stopień aktualności ;
2) nie wszystkie materiały zostały wyposażone w część kartograficzną ;
3) zapis przestrzenny uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, występuje w większości w skalach o niskim stopniu dokładności np. 1 : 50 000, 1 : 25 000 ;
4) występują znaczne różnice w przestrzennym odwzorowaniu zagadnień dotyczących bonitacji gleb, granic lasów i zabudowy w zależności od rodzaju mapy (zasadnicza, topograficzna, ortofotomapa) i skali ;
5) dane statystyczne pochodzące z systemu statystyki państwowej, charakteryzują się stopniem agregacji (powiat) uniemożliwiającym ich wykorzystanie do celów planowania na szczeblu lokalnym ;
6) rejestry informacji publicznej publikowane w Internecie, charakteryzują się bardzo ograniczonym zakresem danych, co może powodować braki w ustaleniu pełnej aktualnej wiedzy o uwarunkowaniach zagospodarowania przestrzennego.

Poniżej zestawiono charakterystykę przydatności, kompleksowości i kompleksowości ważniejszych materiałów źródłowych :

1) dane statystyczne dotyczące charakterystyki gospodarczej i przestrzennej gmin zawarte w rocznikach statystycznych, nie posiadają szczegółowych danych dla gmin o wielkości poniżej 100 tys. mieszkańców, a do takich gmin należą Łazy . Większość danych statystycznych jest w skali powiatu, czasem w rozbiciu na miasto i wieś i choć są

aktualne, są całkowicie nieprzydatne do wykorzystania przy sporządzaniu projektu „Studium …";

2) materiałami przydatnymi, aczkolwiek niekompletnymi ze względu na brak odniesień przestrzennych, są lokalne dokumenty dotyczące rozwoju gminy, w tym :
   a) „Plan rozwoju lokalnego"
   b) „Wieloletni pogram inwestycyjny"
   c) „Strategia rozwoju miasta i gminy Łazy"
   d) „Plan gospodarki odpadami na lata 2008 - 2011 dla miasta i gminy Łazy"
3) materiałem przydatnym i kompleksowym pozwalającym ocenić stan środowiska przyrodniczego i kulturowego i warunków jego ochrony, są :
   a) opracowanie ekofizjograficzne wykonane w skali 1 : 15 000 na potrzeby planu miejscowego sporządzonego w roku 2006 ;
   b) plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego ;
   c) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy;
   d) obowiązujące "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy".

   Za niewystarczające uznano materiały dotyczące charakterystyki terenów rolnych, ze względu na brak korelacji pomiędzy danymi Spisu Rolnego 2002 z geodezyjnym bilansem terenu. Spis rolny odnosi się tylko do indywidualnych gospodarstw rolnych, a nie są to wszystkie tereny użytkowane rolniczo.

   Materiały te są kompleksowe, wiarygodne i w różnym stopniu przydatne do celów sporządzenia zmiany „Studium …". Ze względu na skalę tych dokumentów 1 : 50 000, 1 : 25 000, 1 : 2 000, materiały te przysparzają trudności interpretacyjnych w zakresie identyfikacji przestrzennej rozwiązań.

   Pomimo zgłoszonych wyżej zastrzeżeń, zebrane materiały wejściowe są kompletne, kompleksowe, wiarygodne i przydatne do celów sporządzenia zmiany „Studium …". Wykaz materiałów wejściowych zamieszczono w punkcie 1.10.1. niniejszego opracowania.

1.10.4. Wnioski

1) Zebrane materiały wejściowe są niejednorodne pod względem skali i stopnia agregacji danych, nie zawsze spójne, lecz w sumie stanowią kompletny, kompleksowy, wiarygodny i aktualny zestaw informacji dla opracowania zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy ".
2) Jeśli wystąpiły braki zgodności pomiędzy poszczególnymi dokumentami w zakresie identyfikacji przestrzennej problemów, wyjaśniono je poprzez uzyskanie dodatkowych informacji w Urzędzie Miejskim oraz dane zawarte w wypisie z ewidencji gruntów.

2. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE OBOWIĄZUJĄCE W CZASIE OPRACOWANIA ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO "

2.1. Akty prawa powszechnego

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ~~(tekst jednolity : Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami);~~(Dz.U. z 2016 r. poz.446 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ~~(Dz. U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami);~~ (Dz.U. z 2016 r. poz. 778 z późniejszymi zmianami)
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska ~~(tekst jednolity: Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 z późniejszymi zmianami~~); (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 672)

4. ~~Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity : Dz. U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późniejszymi zmianami);~~
   Ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (Dz.U. z 2012 poz. 21 z późniejszymi zmianami);
5. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach ~~(tekst jednolity : Dz. U. z 2005 r. Nr 236 poz. 2008 z późniejszymi zmianami); (~~tekst jednolity z 2016 r. poz.250);
6. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody ~~(tekst jednolity : Dz. U. z 2009 r. Nr 151 poz. 1220 z późniejszymi zmianami);~~
   (tekst jednolity Dz.U. 2015 r. poz. 1651);
7. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach ~~(tekst jednolity : Dz. U. z 2005 r. Nr 45 poz. 435 z późniejszymi zmianami);~~ (tekst jednolity Dz.U. 2015 , poz. 2100);
8. ~~Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity : Dz. U. z 2005 r. Nr 228 poz. 1947 z późniejszymi zmianami);~~
   Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. 2015 r., poz.196)
9. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne ~~(tekst jednolity : Dz. U. z 2005 r. Nr 239 poz. 2019 z późniejszymi zmianami);~~ (tekst jednolity : Dz. U. z 2015r. poz. 469 z późniejszymi zmianami)
10. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków ~~(tekst jednolity : Dz. U. z 2006 r. Nr 123 poz. 858 z późniejszymi zmianami);~~
    (tekst jednolity : Dz. U. z 2015 r. poz. 139 z późniejszymi zmianami);
11. Ustawa z dnia 23 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych ~~(tekst jednolity : Dz. U. z 2004 r. Nr 121 poz. 1266 z późniejszymi zmianami);~~
    (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 909 z późniejszymi zmianami);
12. ~~Ustawa z dnia 11 maja 2007 r. o tworzeniu i działaniu wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (Dz. U. Nr 127 poz. 880);~~
13. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ~~(Dz. U. Nr 162 poz. 1568 z późniejszymi zmianami);~~(tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 1446);
14. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami ~~(tekst jednolity : Dz. U. z 2004 r. Nr 261 poz. 2603 z późniejszymi zmianami);~~ (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r. poz. 1774);
15. Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych ~~(tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 19 poz. 115 z późniejszymi zmianami);~~
    (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r. poz. 460 z późniejszymi zmianami);
16. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane ~~(tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r. Nr 156 poz. 1118 z późniejszymi zmianami);~~
    (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r. poz. 290);
17. Ustawa o cmentarzach i chowaniu zmarłych z dnia 31 stycznia 1959 r.
    (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r. poz. 2126);
18. Ustawa o scalaniu i wymianie gruntów z dnia 26 marca 1982 r. ~~(tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 178 poz. 1749 z późniejszymi zmianami);~~
    (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r. poz. 700);
19. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 z późniejszymi zmianami);
    (Tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 1235 z późniejszymi zmianami);
20. Ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju (Dz. U. z 2002r. Nr 97 poz. 1051 z późniejszymi zmianami);
21. Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych; (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r. poz. 880);

22. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 poz. 1233);
23. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko ~~(Dz. U. Nr 257 poz. 2573);~~ (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r. poz. 71);
24. ~~Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 maja 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 92 poz. 769);~~
25. ~~Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 158 poz. 1105);~~
26. ~~Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz. U. Nr 87 poz. 796);~~
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2012r. poz.1031)
27. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. określające sieci dróg krajowych i wojewódzkich ;
28. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 . w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 poz. 826 z późniejszymi zmianami).

2.2. Plany miejscowe

W obszarze miasta i gminy Łazy obowiązują następujące plany miejscowe przyjęte uchwałami Rady Miejskiej w Łazach :

1. Uchwała Nr XLII / 341/ 06 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 października 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy
2. Uchwała Nr VIII / 82 / 07 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 30 lipca 2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy dla terenu położonego w Łazach – osiedle Stara Cementownia (opublikowana w Dz. Urz. Wojew. Śląskiego Nr 163 poz. 3021 z dnia 28.09.2007 r.)
3. Uchwała Nr XXVI / 235 / 09 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 19 czerwca 2009 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy dla rurociągu tlenu z Huty w Dąbrowie Górniczej do Huty CMC Zawiercie
4. Uchwała Nr XXII/206/09 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 30 stycznia 2009 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy dla cmentarza Parafii Rzymsko – Katolickiej pod wezwaniem Św. Michała Archanioła i Najświętszego Serca Pana Jezusa w Łazach przy ulicy Cmentarnej.

Rozmieszczenie obszarów objętych planami miejscowymi przedstawiono na rysunku w skali 1 : 40 000 p.t.: „Obszary objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego”.

2.3. Inne przesądzenia w zakresie gospodarki przestrzennej gminy

1. Ponadlokalne zadania publiczne wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Śląskiego przyjętego uchwałą nr II/21/2004 Sejmiku Województwa

Śląskiego z dnia 21 czerwca 2004 r. opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 68 poz. 2049 (plan wszedł w życie 10 sierpnia 2004 r.);
2. Wyznaczenie w obszarze gminy obszaru „Natura 2000" pod nazwą Ostoja Środkowojurajska nr PLH 240009 – Typ Ostoi B. Wyznaczony w gminie obszar obejmuje sołectwo Hutki – Kanki, część sołectwa Grabowa i Skałbania, część sołectwa Rokitno Szlacheckie oraz część sołectwa Niegowonice;
3. Realizacja drogi krajowej nr 78 relacji Siewierz – Szczekociny (wg. wariantów przebiegających przez Łazy) przez sołectwa Kuźnica Masłońska i Turza ;
4. Realizacja przez terytorium gminy Łazy przesyłowego rurociągu paliwowego – Boronów - Dąbrowa Górnicza - Trzebinia ;
5. Realizacja rurociągu tlenu służącego do przesyłu tlenu suchego z terenu huty w Dąbrowie Górniczej do huty CMC Zawiercie.

3. OBSZAR GMINY ŁAZY I JEJ POŁOŻENIE W UKŁADZIE OSADNICZYM

Gmina Łazy jest położona w województwie śląskim, należy do powiatu zawierciańskiego i jest położona w jego południowo – zachodniej części.
Miasto i gmina Łazy składa się z następujących jednostek osadniczych określonych w planie miejscowym:

- miasto Łazy
- Rokitno Szlacheckie i Mitręga
- Hutki – Kanki
- Grabowa
- Skałbania
- Niegowoniczki
- Niegowonice
- Trzebyczka
- Chruszczobród
- Chruszczobród – Piaski
- Wiesiółka
- Ciągowice
- Wysoka
- Turza
- Kuźnica Masłońska

Miasto Łazy jest położone centralnie w stosunku do otaczających go terenów sołectw i graniczy z sołectwami Rokitno Szlacheckie, Niegowonice, Ciągowice, Wiesiółka, Wysoka, Trzebyczka.
Terytorium miasta i gminy Łazy graniczy z miastami Dąbrowa Górnicza, Poręba i Zawiercie oraz z gminami miejsko – wiejskimi Siewierz i Ogrodzieniec. Granica miasta i gminy Łazy z gminą Klucze jest równocześnie granicą województwa śląskiego i małopolskiego.
Obszar miasta i gminy Łazy wynosi 133 km^2 , z czego miasto zajmuje 9 km^2 a tereny wiejskie 124 km^2.

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

W obszarze gminy znajduje się miasto Łazy oraz 14 sołectw.

Miasto Łazy

Miasto Łazy zamieszkuje 7065 osób i pełni ono funkcje ośrodka dyspozycyjno – usługowego w zakresie administracji publicznej, szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego, kultury, opieki zdrowotnej, finansów, sportu i rekreacji w stosunku do otaczających sołectw a także skupisko miejsc pracy, przemysłu, zróżnicowanych usług oraz mieszkalnictwa wielo i jednorodzinnego.

Zagospodarowanie terenu występuje w formie skoncentrowanej z enklawami zabudowy głównie mieszkaniowej, położonej na obrzeżu miasta. Funkcja mieszkaniowa realizowana jest w większości w formie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i w zabudowie wielorodzinnej zrealizowane jest osiedle spółdzielcze oraz osiedle kolejowe „Trójkąt" .
W mieście Łazy skupiają się usługi w zakresie : sportu, turystyki, finansów, administracji publicznej i gospodarczej, kultury, opieki społecznej i zdrowia, szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego, łączności, bezpieczeństwa publicznego, usług komunalnych.
Pomimo pełnionych funkcji, miasto nie posiada wyraźnie wyodrębnionego obszaru centrum ani ukształtowanych przestrzeni publicznych. Występujące place i skwery cechuje niska jakość użytkowa.
Przez obszar miasta przebiega linia kolejowa Katowice – Warszawa obudowana stacją rozrządową. Pas terenów kolejowych o szerokości od 50 do 250 m przecina miasto na dwie części, które powiązane są jedynym tunelowym przejściem drogowym wymagającym modernizacji oraz pieszą kładką przechodzącą nad stacją kolejową w Łazach.
Główne ulice w mieście posiadają utwardzoną nawierzchnię i chodniki, natomiast ulice lokalne mają często jednostronny chodnik.
Miasto cechują słabe powiązania komunikacją publiczną z otaczającymi sołectwami. Rolę środka komunikacji masowej pełni autobus i minibusy. Ważną rolę w obsłudze komunikacyjnej miasta pełni stacja kolejowa w Łazach.
Miasto wyposażone jest w sieć elektroenergetyczną, wodociągową i gazową. System kanalizacji jest sukcesywnie rozbudowywany, w tym oczyszczalnia ścieków. Zgodnie z ustaleniami planów miejscowych, obszar całego miasta będzie objęty rozdzielczym systemem kanalizacji.
W planie miejscowym ustalono również rozbudowę miasta po obu stronach linii kolejowej, wyznaczając do tego celu głównie tereny rolne niskich bonitacji, położone przy istniejących ulicach, w sąsiedztwie istniejącej zabudowy.
Przez południową część miasta przepływa rzeka Mitręga, na której wybudowano zbiornik wodny. Dolina Mitręgi stanowi łącznik ekologiczny zapewniający ciągłość przestrzenną sąsiednich ekosystemów pomiędzy Gołuchowicami a Rokitnem Szlacheckim. W obszar miasta wcina się klinem z południa na północ obszar ogrodów działkowych, łąk i lasów, otaczających zbiornik wodny na rzece Mitrędze. Obszar ten jest wyposażony w urządzenia sportowe i rekreacyjne (stadion, plaża).
Na terenie miasta występuje niewiele terenów o glebach prawnie chronionych, dlatego funkcja rolnicza w mieście ma charakter uzupełniający i zanikowy. W planie miejscowym nie wyznaczono ośrodków produkcji rolniczej ani ośrodków obsługi rolnictwa.
Tereny jednostek osadniczych:

Sołectwo Chruszczobród
Sołectwo zamieszkuje 1672 osoby. Tereny zainwestowane sołectwa rozciągają się wzdłuż drogi krajowej nr 796 relacji Dąbrowa Górnicza – Zawiercie (kierunek północ – południe), ulic Mickiewicza i Norwida (kierunek wschód – zachód) oraz w oddalonych przysiółkach (np. przy ulicy Leśnej, Witosa). Występuje tu przemieszana zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z zabudową zagrodową, przy czym zabudowa zagrodowa sukcesywnie jest przekształcana w zabudowę mieszkaniową.
Na obszarze Chruszczobrodu zlokalizowano Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy.
W sołectwie znajduje się tu wiele usług podstawowych : kościół, szkoła podstawowa, gimnazjum, przedszkole, rejonowa przychodnia zdrowia, ośrodek pomocy społecznej, ochotnicza straż pożarna, plac sportowy oraz Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Chruszczobród i Chruszczobród Piaski i Klub Seniora. Sołectwo usługami obejmuje zasięgiem sąsiednie sołectwa.
Linia kolejowa Katowice – Warszawa, wraz przystankiem kolejowym, przebiega południowym skrajem sołectwa i nie powoduje utrudnień w zagospodarowaniu terenu. W Chruszczobrodzie znajduje się przystanek kolejowy.
W planie miejscowym wyznaczono nowe tereny dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w części centralnej sołectwa oraz po obu stronach drogi krajowej.

W części południowo – zachodniej, przy granicy z miastem Dabrowa Górnicza, wyznaczono obszar pod zainwestowanie przemysłowo – magazynowe. Obsługę komunikacyjną terenu pełni linia autobusowa łącząca sołectwo z Łazami i Dąbrową Górniczą oraz przystanek kolejowy na trasie Katowice – Warszawa. Ze względu na niską częstotliwość kursowania pociągów i autobusów, głównym środkiem transportu osobowego jest samochód osobowy i rower.
Cechą charakterystyczną sołectwa jest lokalizacja wielokierunkowo przebiegających sieci infrastruktury technicznej – linii elektroenergetycznych wysokich napięć 400 kV i 110 kV, linii elektroenergetycznych średnich napięć, co powoduje ograniczenia w zainwestowaniu oraz degradację krajobrazu.
Rozdrobniony układ własnościowy działek, utrudnia racjonalne ich wykorzystanie dla celów rolniczych i inwestycyjnych. Obszar sołectwa jest aktualnie objęty procedurą scaleń i podziału gruntów.
Najcenniejszym elementem przestrzennym pod względem przyrodniczym jest tu rzeka Mitręga stanowiąca łącznik systemu ekologicznego pomiędzy lasami na zachodzie i wschodzie gminy. Plan zagospodarowania przestrzennego dopuścił jednak zabudowę mieszkaniową wzdłuż ulicy Mickiewicza, w dolinie Mitręgi, co należy uznać za naruszenie cennych wartości przyrodniczych obszaru.
Sołectwo Chruszczobród posiada sieć wodociągową, gazową i elektroenergetyczną. Nie posiada systemu kanalizacji sanitarnej. Obecnie na terenie sołectwa występuje system indywidualnego gromadzenia i usuwania ścieków komunalnych.Ze względu na ukształtowanie terenu, część obszaru sołectwa znajduje się w układzie zlewniowym Łaz, a część południowa sołectwa do Dąbrowy Górniczej.

Sołectwo Chruszczobród – Piaski

Sołectwo zamieszkuje 218 osób. Tereny zainwestowane sołectwa mają charakter pasmowy, przekształcający się z wiejskiej zabudowy ulicowej w zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Zachował się tradycyjny układ ruralistyczny z reliktami zabytkowej zabudowy kamienno – drewnianej wraz z rozłogami pól. Układ zabudowy przebiega równolegle do doliny Mitręgi stanowiącej łącznik lasami gołuchowickimi, lasem Trzebyczki, Łaz i Rokitna Szlacheckiego.
Plan miejscowy poszerza tereny przeznaczone do zabudowy, umożliwiając zabudowę działek dostępnych sięgaczowo z ulic Mickiewicza i Sienkiewicza. Pozwala również na dwustronną obudowę istniejących dróg gruntowych. Ilość wyznaczonych pod zabudowę terenów znacznie przekracza potrzeby mieszkaniowe mieszkańców i nie wydaje się aby możliwości te mogły być wykorzystane w najbliższych 20-tu latach. Gmina zamierza w roku 2013 rozpocząć procedurę scalania i podziałów gruntów w sołectwie.
Do sołectwa należy kompleks terenów rolnych o wysokich bonitacjach gleb, tworzący klin pomiędzy Dąbrową Górniczą a Gołuchowicami. Ze względu na wartość rolniczą terenów, ich funkcja powinna być zachowana.
Układ ruralistyczny wsi Chruszczobród i Chruszczobród – Piaski dzieli niewielki dystans przestrzenny utworzony przez obniżenie doliny Mitręgi.
Sołectwo wyposażone jest w wodociąg, energię elektryczną i sieć gazową. Nie posiada systemu kanalizacji sanitarnej. Plan miejscowy przewiduje realizację sieci kanalizacji sanitarnej i lokalnej oczyszczalni ścieków w dolinie rzeki Mitręgi.
Obsługa komunikacyjna sołectwa oparta jest o linię autobusową z Dąbrowy Górniczej i indywidualne środki transportu samochodowego i rower.
Usługi zdrowia, oświaty, sportu pełni sąsiadujące sołectwo Chruszczobród.

Sołectwo Wiesiółka

Sołectwo zamieszkuje zaledwie 288 osób. Tereny zainwestowane sołectwa zlokalizowane są wzdłuż ulic Henryka Pobożnego, Starorynkowej i o kierunku wschód – zachód, położonych po obu stronach rzeki Mitręgi oraz ulic Studziennej o kierunku północ - południe.

Plan miejscowy wyznaczył tereny zabudowy po południowej stronie rzeki Mitręgi. Tereny te są 4-rokrotnie większe od terenów dotychczas zabudowanych, a ich zabudowa spowoduje zlikwidowanie dystansów przestrzennych pomiędzy sołectwem Wiesiółka a sołectwem Wysoka. Uruchomienie tych terenów wymaga jednak ich udostępnienia komunikacyjnego, co wobec rozdrobnienia działek własnościowych może być trudne w realizacji, jeśli nie niewykonalne. Gmina zamierza w roku 2013 rozpocząć procedurę scalania i podziałów gruntów w sołectwie.
Rolę ośrodka usług dla sołectwa Wiesiółka pełni sołectwo Wysoka.
Teren sołectwa wyposażony jest w wodociąg, energię elektryczną i sieć gazową. Kanalizacja sanitarna oparta jest o indywidualny system oczyszczania ścieków.
Obsługa komunikacyjna obszaru sołectwa oparta jest o przystanek kolejowy oraz o indywidualne środki transportu samochodowego i rower.
Sołectwo przecina linia kolejowa na dwie części, które powiązane są przepustem pod torami.

Sołectwo Wysoka

Sołectwo Wysoka położone jest na wzgórzu, na dużej polanie śródleśnej. Otoczone jest lasami, tylko od wschodu przylega do terenów miasta Łazy. Ustalone planem miejscowym zainwestowanie likwiduje dystans przestrzenny pomiędzy miastem Łazy a sołectwem Wysoka.
Sołectwo Wysoka zamieszkuje 1193 osoby i jest trzecią co do liczby ludności jednostką osadniczą w gminie. Jego zagospodarowanie cechują mieszane funkcje miejsko – wiejskie. Na „miejskość" sołectwa wpływa zlokalizowany tu duży zakład przemysłowy „Zakłady Cementowe Wysoka", którego początki mają źródło w 2-giej połowie XIX wieku kiedy na skutek budowy kolei warszawsko – wiedeńskiej nastąpił rozwój przemysłu cementowego na bazie miejscowego surowca oraz wielorodzinne osiedle przyzakładowe w którym obecnie mieszka ok. 170 osób.
O „miejskości" gminy świadczą również usługi o charakterze miejskim. Pełni ono zróżnicowane funkcje: usługowe, w tym dla sołectwa Wiesiółka usługowe, przemysłowe, rolnicze i rekreacyjne.
Zabudowa mieszkaniowa występuje w formie wiejskiej zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zwartej zabudowy wielorodzinnej – dawnych mieszkań przyzakładowych cementowni „Wysoka".
Sołectwo posiada bogaty zestaw usług. W sołectwie występuje obszar skoncentrowanych usług pomiędzy zabudową wielorodzinną i zakładem przemysłowym. Ośrodek ten wymaga doposażenia i podniesienia jego standardów użytkowych i estetycznych. Na obszarze sołectwa występują usługi sportu (Ludowy Klub Sportowy), usługi oświaty (szkoła podstawowa), usługi zdrowia (wiejski ośrodek zdrowia), rekreacji (Zajazd pod Dębem z kompleksem hotelowo – restauracyjnym i parkiem) o ponadgminnym zasięgu obsługi.
Zainwestowanie występuje w trzech zespołach urbanistycznych :
- centralnym, gdzie zlokalizowana jest większość dotychczasowego zainwestowania, w tym Fabryka Cementu „Wysoka" ;
- zachodnim - obejmującym Kolonię Wysoka ;
- wschodnim zlokalizowanym przy granicy sołectwa Wysoka z miastem Łazy.

Będąca w likwidacji Fabryka Cementu w Wysokiej prezentowała wysokie walory XIX wiecznej architektury przemysłowej.
Wysokie walory zabytkowe posiada również zespół pałacowo – parkowy z XVIII wieku, obecnie bardzo zdewastowany, lecz wymagający pilnie rewaloryzacji. W części wschodniej sołectwa, przy ul. Mickiewicza zachował się zabytkowy układ ruralistyczny z reliktami zabudowy drewniano – kamiennej.
Plan miejscowy zakłada znaczną rozbudowę wszystkich zespołów zabudowy, poprzez obudowę ulic, a także poprzez wyznaczenie obszarów wymagających przed realizacją scalenia i podziałów nieruchomości.
W związku z wyczerpaniem się dotychczasowych złóż surowców ilastych do produkcji cementu, w planie miejscowym wskazano tereny poeksploatacyjne do wykorzystania na cele usług, zieleni parkowej i przemysłu z wykluczeniem funkcji składowania.

Na terenie sołectwa Wysoka występują również tereny rolne pozbawione ustaleniami planu prawa zabudowy. Ustalenie to wymaga weryfikacji przynajmniej tam, gdzie występują gleby o niskich bonitacjach. Przy granicy z sołectwem Ciągowice znajduje się ośrodek produkcji rolniczej.
Sołectwo Wysoka poprzecinane jest wielokierunkowo drogami elektroenergetycznymi sieciami przesyłowymi 110 kV, co zmniejsza walory inwestycyjne terenów sołectwa.
Komunikacja pasażerska sołectwa oparta jest o linie autobusowe z Łaz do Chruszczobrodu oraz o przystanek kolejowy w Wiesiółce. Ze względu na niską częstotliwość kursowania tych środków komunikacji podstawową rolę w obsłudze komunikacyjnej obszaru pełnią środki komunikacji indywidualnej: samochód i rower. Sołectwo jest wyposażone w sieć wodociągową, elektroenergetyczną i częściowo sieć gazową. System oczyszczania ścieków funkcjonuje tylko na niewielkim fragmencie centralnej części sołectwa, obejmując teren przemysłowy i teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, skąd ścieki odprowadzane są do lokalnej, przeciążonej wodami opadowymi oczyszczalni ścieków. Pozostała część sołectwa nie posiada systemu kanalizacji sanitarnej. Docelowo zakłada się budowę systemu kanalizacji sanitarnej.

Sołectwo Ciągowice
Sołectwo Ciągowice zamieszkuje 639 osób. Tereny zainwestowane sołectwa rozplanowane są w dwu skupiskach: po zachodniej i wschodniej stronie drogi wojewódzkiej nr 796, przy czym większa część zainwestowania znajduje się po stronie zachodniej.
Sołectwo jest wyposażone w szeroki przekrój usług podstawowych. Centrum sołectwa stanowi dworek szlachecki z zabudowaniem dworskim i parkiem, zabytkowy kościół p.w. św. Bartłomieja, szkoła podstawowa, biblioteka, dom kultury, Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich. W centrum znajduje się również teren sportowy z boiskiem do piłki nożnej. Ciągowice to również ośrodek produkcji rolnej, oparty o kompleks gleb o wysokiej bonitacji III i IV klasy.
Sama wieś zachowała układ średniowiecznej zabudowy o charakterze miejskim z rynkiem i wylotami narożnymi. Plan miejscowy wyznaczył tereny rozwojowe dla realizacji budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego oraz tereny strefy aktywności gospodarczej pod działalności przemysłowo – składowe. Wyznaczone tereny rozwoju mieszkalnictwa zajmują co najmniej pięciokrotnie większą powierzchnię niż obecne zainwestowanie. Wyznaczone tereny aktywności gospodarczej to nowa funkcja na tym obszarze, która zmieni funkcje jednostki urbanistycznej z rolniczej na przemysłową. Zwiększony ruch transportowy może wpłynąć niekorzystnie na warunki życia mieszkańców centralnej i zachodniej części sołectwa.
Sołectwo wyposażone jest w wodociąg, sieć energetyczną i gazową. W sołectwie Ciągowice brak systemu kanalizacji sanitarnej. Ze względu na ukształtowanie terenu dla oczyszczania ścieków, należałoby zrealizować dwie lokalne oczyszczalnie ścieków na : dopływie rzeki Mitręgi dla odprowadzenia ścieków z części zachodniej sołectwa i na południowym dopływie Czarnej Przemszy dla odbioru ścieków z części wschodniej sołectwa.

Sołectwo Turza
Sołectwo zamieszkuje 303 mieszkańców. Zabudowa rozlokowana jest po obu stronach drogi wojewódzkiej nr 796 a główne osie zabudowy stanowią ulice Zwycięstwa i Strażacka prostopadła do drogi wojewódzkiej. Położenie sołectwa przy drodze wojewódzkiej w bliskim sąsiedztwie Centrum Zawiercia i Łaz oraz Ciągowic powoduje, że tereny sołectwa są atrakcyjne jako potencjalne tereny mieszkaniowe i przemysłowe.
Teren sołectwa pozbawiony jest usług, lecz jego położenie w bliskim sąsiedztwie Zawiercia i Ciągowic zapewnia zaspokojenie potrzeb w zakresie usług podstawowych.
Teren sołectwa wyposażony jest w sieć wodociągową, gazową i energetyczną. Nie posiada natomiast systemu kanalizacji sanitarnej. Ze względu na ukształtowanie terenu ścieki w porozumieniu z Zawierciem mogłyby być kierowane na oczyszczalnię w tym mieście.
Plan miejscowy wyznaczył tereny zabudowy mieszkaniowej w formie obudowy istniejących dróg, w ilości znacznie przekraczającej potrzeby mieszkańców. W planie wyznaczono również kompleks terenów aktywności gospodarczej. Realizacja zainwestowania w sołectwie

napotyka jednak na bariery polegające na rozdrobnieniu działek i ich niebudowalnych cechach geometrycznych, tak więc zainwestowanie tych terenów będzie wymagało scaleń i podziału nieruchomości na co jednak brak było dotychczas zgody mieszkańców.

Jednostka osadnicza składająca się z Kuźnicy Masłońskiej i Kazimierówki

Jednostkę osadniczą zamieszkuje 124 osoby. Zabudowa mieszkaniowa rozlokowana jest wzdłuż ciągu ulic Topolowej i Zwycięstwa, położonych na kierunku wschód – zachód oraz jego odgałęzienia na południe (ul. Piaskowa).

Jednostka osadnicza przecięta jest na dwie części przez szlak kolejowy przebiegający na kierunku północ – południe, który na obszarze ma szerokość 100 -140 m. Przez tereny kolejowe brak przejazdu drogowego łączącego obie części jednostki osadniczej.

Kazmierówka zachowała zabytkowy układ ruralistyczny. Podzielona jest również na kierunku wschód – zachód przez szeroką dolinę rzeki Czarnej Przemszy. Z wszystkich stron tereny zabudowy otaczają lasy. Część wschodnia Kazimierówki wchodzi w skład obszaru chronionego krajobrazu – Otuliny Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd".

Plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego wyznaczył nowe tereny zainwestowania w obu częściach jednostki osadniczej, a także w części wschodniej udostępnił tereny zabudowy mieszkaniowej letniskowej. W jednostce osadniczej brak wyposażenia w usługi, lecz wynika to z małej liczby ludności, jak i położenia zabudowy z dogodną dostępnością do Zawiercia, Ciągowic i Łaz. Teren wyposażony jest w sieć wodociągową, gazową i energetyczną. Nie posiada natomiast systemu kanalizacji sanitarnej. Ze względu na ukształtowanie terenu ścieki w porozumieniu z Zawierciem mogłyby być kierowane na oczyszczalnię w tym mieście.

Sołectwo Niegowonice

Sołectwo Niegowonice zamieszkuje 1893 osoby i jest największą wiejską jednostką osadniczą w gminie co do liczby ludności.

Wieś położona na południowych stokach góry Stodulsko, od zachodu otoczona jest grzbietem góry Lipowej a od południa płaskim terenem.

Zachował się do dziś średniowieczny układ dróg wsi owalnicowej. Przez Niegowonice – ulicą Kościuszki przebiegał kiedyś trakt z Olkusza do Siewierza. Sołectwo Niegowonice pełni funkcję ośrodka usług ponadsołeckich w zakresie : oświaty i wychowania, ochrony zdrowia i opieki społecznej, kultury, administracji gospodarczej i bezpieczeństwa publicznego. Niegowonice są doskonale skomunikowane układem drogowym z Dąbrową Górniczą, Ogrodzieńcem, miastem Łazy oraz pozostałymi sołectwami. W rejonie skrzyżowania ulicy Kościuszki z drogą wojewódzką nr 790 układ drogowy zagęszcza się tworząc wieloulicowy układ osadniczy. Teren sołectwa wyposażony jest w sieć wodociągową i energetyczną brak natomiast systemu kanalizacji i sieci gazowej. Obszar sołectwa jest aktualnie objęty procedurą scaleń i podziału gruntów. Sołectwo Niegowonice ze względu na walory krajobrazowe zostało w całości objęte ochroną prawną jako obszar chronionego krajobrazu – Otulina Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd".

Sołectwo Niegowoniczki

Sołectwo Niegowniczki zamieszkuje 566 osób. Zabudowa ukształtowana głównie wzdłuż ulic Grabowskiej i Szkolnej stanowiących przedłużenie na wschód ulicy Kościuszki w Niegowonicach. Układ osadniczy Niegowoniczek od wschodu zlewa się z układem osadniczym Niegowonic i w przestrzeni granica pomiędzy tymi jednostkami osadniczymi została zatarta.

Teren sołectwa wyposażony jest w sieć wodociągową i energetyczną brak natomiast systemu kanalizacji i sieci gazowej. Obszar sołectwa jest aktualnie objęty procedurą scaleń i podziału gruntów. Sołectwo w układzie osadniczym pełni funkcję mieszkaniową.

Podobnie jak Niegowonice – sołectwo Niegowoniczki ze względu na walory krajobrazowe zostało w całości objęte ochroną prawną jako obszar chronionego krajobrazu – Otulina Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd".

Sołectwo Rokitno Szlacheckie wraz z Mitręgą

Sołectwo Rokitno Szlacheckie zamieszkuje 1131 osób i stanowi czwarte co do wielkości zaludnienia sołectwo w gminie Łazy. Jest też jednym z nielicznych sołectw gdzie liczba ludności wzrosła od roku 2007.
Tereny osadnictwa ukształtowały się wzdłuż krzyżujących się dróg : z Łaz do Ogrodzieńca (ciąg ulic Świerczewskiego – Kościuszki) i z Zawiercia do Niegowonic przez Mitręgę (ciąg ulic Szkolna – 1-go Maja).
W rozwoju przestrzennym nadal kontynuowany jest układ ulicowy. Plan miejscowy poszerza jedynie pasy terenów do zainwestowania wzdłuż istniejących ulic. Odrębność układów osadniczych Rokitna Szlacheckiego i Mitręgi w przestrzeni jest jeszcze czytelna – zapisy planu miejscowego spowodują jednak, że odrębność tych układów osadniczych zostanie zatarta. Zachował się jeszcze jako odrębny zespół osadniczy przysiółek Laskowa.
Mitręga – ze względu na walory krajobrazowe wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu – Otuliny Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd". Na obszarze Rokitna Szlacheckiego przy ul.Nowe Życie (boczna od ulicy Szkolnej) znajduje się dawny dwór szlachecki z kaplicą – obecnie użytkowany jako budynek mieszkalny. Pozostałości parku są zdewastowane a budynek ulega niekorzystnym przekształceniom niszczących jego historyczny wygląd. Rokitno Szlacheckie jest również wyposażone w obiekty oświaty i wychowania (Niepubliczna Szkoła Podstawowa z Oddziałem Przedszkolnym), kultury (Filia Biblioteki Publicznej) i sportu (boisko do piłki nożnej).
Rozwój zabudowy w kierunku zachodnim wzdłuż ulicy Świerczewskiego w Rokitnie Szlacheckim i Kościuszki w Łazach spowodował zatarcie dystansów przestrzennych pomiędzy tymi jednostkami osadniczymi.
Teren sołectwa wyposażony jest w sieć wodociągową, gazową i energetyczną brak natomiast systemu kanalizacji. Ze względu na walory krajobrazowe sołectwo zostało w północno – wschodniej części objęte ochroną prawną jako obszar chronionego krajobrazowego – Otulina Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd".

Sołectwo Hutki – Kanki
Sołectwo Hutki – Kanki należy do najmniejszych pod względem zaludnienia sołectw w gminie Łazy – zameldowanych jest tutaj tylko 65 osób, w zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej zlokalizowanej przy ulicy Jurajskiej łączącej sołectwo z Rokitnem Szlacheckim na północnym zachodzie, Chechłem na południowym wschodzie. Większość powierzchni sołectwa zajmują lasy. Zdecydowana większość terenów zurbanizowanych w sołectwie to tereny o charakterze wypoczynkowo – rekreacyjnym : ośrodki wypoczynkowe i zabudowa letniskowa. Plan miejscowy zakłada rozbudowę tych funkcji wzdłuż istniejących ulic. Teren sołectwa wyposażony jest w sieć wodociągową i energetyczną brak natomiast systemu kanalizacji, a system gazowniczy jest już doprowadzony do zachodniej granicy sołectwa.
Ze względu na walory krajobrazowe i środowiskowe obszar sołectwa objęty jest ochroną prawną jako :
- część Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd"
- obszar „Natura 2000 – Ostoja Środkowo-Jurajska"
- rezerwat przyrody - „Góra Chełm"

Występują tu też drzewa – pomniki przyrody oraz źródła rzeki Centurii – wywierzysko jurajskie u stóp „Góry Chełm".

Sołectwo Grabowa i Skałbania
Łącznie sołectwo Grabową i Skałbanię zamieszkuje 762 osoby.
Sołectwo Grabowa i Skałbania stanowią odrębne układy osadnicze rozdzielone kompleksem pól, łąk i lasów.
Sołectwo Grabowa – charakteryzuje się zwartym układem zabudowy z zachowanym średniowiecznym układem dróg z rozplanowaniem wsi – wielodrożnicy.
Plan miejscowy zakłada rozbudowę układu osadniczego Grabowej głównie na kierunku wschód – zachód wzdłuż ciągu ulic : Grabowskiej – Szkolnej – Ogrodowej do przysiółka

Piaski. Rozwój zgodnie z planem miejscowym układu osadniczego Niegowoniczek w kierunku zachodnim spowoduje, że powstanie w przyszłości osadniczy układ łańcuchowy – Niegowonice – Niegowoniczki – Grabowa. Teren sołectwa wyposażony jest w sieć wodociągową i energetyczną brak natomiast systemu kanalizacji i gazownictwa. Obszar sołectw jest aktualnie objęty procedurą scaleń i podziału gruntów. Skałbania stanowi odrębny układ osadniczy ograniczony lasami i łąkami w dolinie istniejącego potoku stanowiącego dopływ rzeki Centurii.
Ze względu na położenie Skałbania posiada lepsze powiązania drogowe z Chechłem w gminie Klucze niż z miastem Łazy.
Grabowa pełni głównie funkcje ośrodka usług o zasięgu ponadsołeckim w zakresie usług : oświaty i wychowania, kultury, bezpieczeństwa publicznego i sportu. Znajduje się tu jedyny w gminie wyciąg narciarski.
Tereny sołectwa Skałbania – ze względu na walory krajobrazowe zostały objęte ochroną prawną w ramach Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd", a północna część sołectwa Grabowa – objęta jest ochroną siedliskową jako obszar „Natura 2000". Pozostała część sołectwa Skałbania również objęta jest ochroną jako Obszar Chronionego Krajobrazu – Otulina Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd".

Sołectwo Trzebyczka
Sołectwo Trzebyczka jest jednym z najmniejszych pod względem zaludnienia sołectw – zamieszkuje je jedynie 71 osób. Wieś ukształtowana jest na kierunku wschód – zachód drogi powiatowej do Dąbrowy Górniczej.
Ze względu na położenie sołectwo Trzebyczka posiada lepsze powiązania drogowe z Dąbrową Górniczą niż z miastem Łazy. Teren sołectwa wyposażony jest w sieć wodociągową i energetyczną brak natomiast systemu kanalizacji i gazownictwa. Podstawowe funkcje osadnictwa to mieszkalnictwo jednorodzinne i zagrodowe. Podział terenu na działki usytuowane pod kątem ostrym do drogi spowodował charakterystyczną schodkową linię zabudowy.

Podsumowanie
Dotychczasowe zagospodarowanie miasta cechuje się koncentracją zabudowy w układzie sieciowym, racjonalnością i poszanowaniem terenów występowania złóż surowców mineralnych i cennych przyrodniczo obszarów. Plan miejscowy utrzymuje dotychczasowe kierunki rozwoju miasta. Cechuje go jednak „nadmiarowość" w wyznaczaniu terenów pod inwestycje. Może to powodować przy równoczesnym braku środków na realizację rozbudowy dróg lokalnych i systemu kanalizacji w konsekwencji niekorzystne i konfliktogenne społecznie rozwiązania komunikacyjne oparte o system służebności dojazdu i przesyłu mediów, a także zwiększać zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Trudności uzyskania dojazdu w drodze postępowania cywilno – prawnego może uniemożliwić zabudowę terenów oddalonych od dróg publicznych a wyznaczonych do zabudowy w planach miejscowych.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

5.1. Ocena ładu przestrzennego miasta i gminy Łazy

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przez „ład przestrzenny należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne".
Zainwestowanie gminy występuje w postaci 15 ukształtowanych procesach urbanistycznych jednostek osadniczych (miasto i 14 sołectw), których odrębność podkreślają wzajemne dystanse przestrzenne. Większość z nich posiada cenne pozostałości historyczno – urbanistyczne i architektoniczne.

Miasto Łazy stanowi miejski układ urbanistyczny o złożonych funkcjach administracyjnych, mieszkaniowych, usługowych, przemysłowych, rekreacyjnych i transportowych. Cała jednostka urbanistyczna charakteryzuje się koncentracją zainwestowania, a zabudowę cechuje zróżnicowanie formy i funkcji.
W podobnym kierunku rozwija się sołectwo Wysoka, gdzie środkowa część sołectwa przekształca się w miejski układ przemysłowo – usługowo – mieszkaniowy.
Sołectwo Rokitno Szlacheckie, Grabowa, Skałbania, Niegowoniczki, Niegowonice, Chruszczobród, Chruszczobród – Piaski, Wiesiółka, Ciągowice, Wysoka, Turza, Kuźnica Masłońska, Hutki – Kanki zachowały w dalszym stopniu zwarty ulicowy układ zabudowy, ukształtowany wzdłuż jednej lub kilku krzyżujących się ulic.
Pomiędzy sołectwami zachowały się tereny niezabudowane, podkreślające odrębność tych układów osadniczych.
Aktualny układ osadniczy jest zwarty, czytelny, a nowa zabudowa jest realizowana z zachowaniem zasady kontynuacji funkcji, formy i skali zabudowy.

5.2. Zagrożenia ładu przestrzennego

Na ład przestrzenny miasta i gminy Łazy mają wpływ niekorzystne okoliczności społeczno – gospodarcze, podobne do wielu miast i gmin w Polsce, polegające na :
- spadku liczby ludności na skutek ujemnego przyrostu demograficznego ;
- upadku kluczowego dla miasta zakładu pracy – kolejowego węzła rozrządowego „Łazy";
- wysokim bezrobociu ;
- nieopłacalności produkcji rolniczej ;
- stopniowej likwidacji dystansów przestrzennych między jednostkami osadniczymi ;
- rozprzestrzenianiu się zabudowy mieszkaniowej i letniskowej na tereny chronionego krajobrazu.

Ze względu na wartości przyrodniczo – krajobrazowe oraz na położenie miasta i gminy Łazy w otoczeniu : od wschodu – graniczącego z Parkiem Krajobrazowym Orlich Gniazd, a od południa z miastami Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, obszar miasta i gminy stał się atrakcyjnym miejscem zamieszkania i wypoczynku. Wzrost ceny działek budowlanych w gminie zwłaszcza w terenach o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, spowodował presję na przekwalifikowanie gruntów rolnych na cele budownictwa mieszkaniowego i letniskowego korzystne ze względów finansowych.
Największej presji inwestycyjnej uległo sołectwo Hutki – Kanki, gdzie powstały liczne ośrodki wypoczynkowe, ale również postępuje zabudowa na zboczu Góry Chełm objętej ochroną rezerwatową.
Uchwalony w 2006 r. plan miejscowy wyznaczył około 1000 ha nowych, potencjalnych terenów do zabudowy. Wskazane tereny do zabudowy likwidują dotychczasowe dystanse przestrzenne pomiędzy jednostkami urbanistycznymi, np. miastem Łazy a sołectwami Wysoka i Rokitno Szlacheckie oraz między sołectwami : Niegowonice – Niegowoniczki – Grabowa oraz Ciągowice – Turza.
Społeczności lokalne wywierają presję na udostępnianie kolejnych terenów potencjalnej zabudowy, co przy niskim budżecie gminy spowoduje opóźnienia w realizacji infrastruktury technicznej i dróg, a także może wpływać na oszpecenie krajobrazu rozproszoną zabudową.
Wielokierunkowy rozwój przestrzenny gminy nie tylko obciąży budżet nadmiernymi kosztami realizacji infrastruktury technicznej ale również spowoduje, że inwestycje te będą mało efektywne w stosunku do uzyskiwanych efektów.

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

6.1. Fizyczno – geograficzne położenie gminy (Kondracki 1998)

Prowincja : Wyżyna Polska (31)

Podprowincja : Wyżyna Śląsko – Krakowska (341)
Makroregion : Wyżyna Śląska (341.1)
Mezoregion : Garb Tarnogórski (341.12)
Mikroregion : Garb Ząbkowicki
Makroregion : Wyżyna Krakowsko – Częstochowska (341.3)
Mezoregion : Wyżyna Częstochowska (341.31)
Mikroregion : Wyżyna Ryczowska (341.314)

Gmina Łazy położona jest w terenie o dużym zróżnicowaniu elementów środowiska przyrodniczego. Wschodnia krawędź gminy położona jest w obrębie Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej. Wyżynę stanowi nachylona ku północnemu – wschodowi płyta wapieni górno jurajskich. Ponad płaskim poziomem wierzchowiny o wysokości 370 – 430 m n.p.m. górują ostańce wapienia skalnego kilkudziesięciometrowej wysokości. W poziom wyżyny wcięte są wypełnione piaskami, suche płaskie doliny z okresu zlodowacenia odrzańskiego.
Wyżyna Krakowska opada ku zachodowi stromą questą o wysokości sięgającej 150 m. Pozostała część gminy położona jest na Wyżynie Śląskiej w obrębie kotliny Mitręgi. Kotlina Mitręgi to szeroka niecka o wysokości 300 - 330 m n.p.m. wykształcona w tworach mezozoicznych i plejstoceńskich, przecięta w wypiętrzonymi równoleżnikowo pasmami ostańców erozyjnych. We wschodniej części kotliny (Niegowonicach i Grabowej) ponad płaskie dno wypiętrzają się ostańce wapienne o wysokości 360 - 430 m. Są to fragmenty rozerwanego progu tektonicznego Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej (questy) przesunięte ku zachodowi w postaci ostańców wapiennych.

6.2. Położenie gminy w systemie powiązań przyrodniczych

Gmina położona jest w dorzeczu Wisły, w obszarze pomiędzy górnymi odcinkami Czarnej i Białej Przemszy oraz Centurii.
Kompleksy leśne pokrywające północną część gminy stanowią fragmenty korytarza ekologicznego, łączący doliny Odry i Wisły (Bory Stobrawsko – Lublinieckie – dolina Małej Panwi w dorzeczu Odry, doliny rzek Brynica, Czarna Przemsza, Biała Przemsza – Dorzecze Wisły, obszar Jurajskich Parków Krajobrazowych). Obszar ten wyznaczony jest w krajowej sieci ekologicznej EKONET – PL jako korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym. Z terenu korytarza ekologicznego, poprzez tereny aktywne biologicznie, następuje zasilanie biotyczne terenów zurbanizowanych, między innymi Aglomeracji Katowickiej.
Lokalny system powiązań ekologicznych zapewniają doliny rzek i potoków stanowiących dopływy Czarnej Przemszy (rzeka Mitręga i jej dopływy) oraz Białej Przemszy (rzeka Centuria i jej dopływy). Powiązania przyrodnicze miasta i gminy Łazy przedstawia załączony wyrys z planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego p.t.: „Obszary ochrony przyrody".

6.3. Budowa geologiczna

Obszar gminy leży w obrębie rozległej trzeciorzędowej monokliny Śląsko – Krakowskiej, zbudowanej z osadów mezozoicznych, nachylonych w kierunku północnym pod kątem $3\text{-}6^0$.
Południowo – zachodnią część gminy (Garb Ząbkowicki) budują utwory triasowe wykształcone w postaci wapieni i dolomitów. W budowie Garbu Ząbkowickiego bierze udział dolomit kruszconośny, zawierający gniazda rud ołowiu i cynku, a także srebra i kadmu. Kotlina Mitręgi wypreparowana jest w iłach kajpru i liasu. Urozmaicają ją ostańce denudacyjno – tektoniczne tzw. „mogoty" denudowane przez trzeciorzędowe procesy krasowe, zbudowane z wapieni i margli jurajskich. Utwory jurajskie posiadają różną odporność na czynniki zewnętrzne. Częstym zjawiskiem jest występowanie tutaj procesów krasowych. Ostańce jurajskie charakteryzują się występowaniem systemów jaskiń i schronisk.
Najbardziej na wschód wysunięty fragment gminy (okolicy miejscowości Hutki - Kanki) położony jest na brzegu progu tektonicznego i zbudowany z wapieni płytowych, skalistych oraz margli piaszczystych (mulmu) zalegających na iłowcach i mułowcach doggeru. Utwory

mezozoiczne przykryte są utworami czwartorzędowymi, wśród których dominują utwory piaszczyste. Rzeźba terenu została ukształtowana w :

- holocenie – w rzecznym procesie rzeźbotwórczym i strukturalnie odpowiada dnom doliny i niższym tarasom zalewowym ;
- plejstocenie – w procesie lodowcowym – jeziernym tworząc równiny zastoiskowe, miejscami przybierające formę wydm ;
- trzeciorzędzie – w procesie erozyjno - denudacyjnym, tworząc pokrywy osadowe ze skał przedtrzeciorzędowych z występowaniem zjawisk krasowych, obszar ten od zachodu ograniczony jest progiem denudacyjnym – questą.

Rzeźba ma charakter wyżyny, słabo falisty, miejscami wydmowy, z równoleżnikowo przebiegającymi ostańcami erozyjnymi, w południowo – wschodniej części urozmaicony wypiętrzeniami jurajskich ostańców denudacyjnych. Kotlina Mitręgi i Czarnej Przemszy są słabo wykształcone. Charakteryzują się mało czytelnym zarysem terras zalewowych. Wokół nich dominuje płaska powierzchnia akumulacyjna.

6.4. Grunty

W obrębie Gminy występują następujące rodzaje gruntów :

- w dolinach rzek : mady i piaski rzeczne;
- w obniżeniu poniżej Czarnej Przemszy (Kotlina Mitręgi): iły szarozielone, gliny i żwiry kwarcowe.

Miejscami występują:

- iły czerwone i pstre ;
- iły ciemnoszare z syderytami, wapienie piaszczyste, zlepieńce ;
- wapienie skaliste i pyłowe oraz margle ;
- na wschodzie gminy – piaski rzeczne tarrasów i powierzchni akumulacyjnych.

6.5. Warunki hydrologiczne

Obszar gminy położony jest w zlewni rzeki Wisły. Na północ od granic gminy przebiega wododział topograficzny I-go rzędu oddzielający zlewnię rzek Wisły i Odry. Gmina położona jest pomiędzy dolinami Białej i Czarnej Przemszy oraz rzeki Centurii. Część północna i zachodnia gminy odwadniana jest w kierunku zachodnim, przede wszystkim przez zlewnię rzeki Mitręgi oraz przez lewobrzeżne dopływy Czarnej Przemszy. Południowo – wschodnia część gminy odwadniana jest w kierunku południowym przez prawobrzeżne dopływy Białej Przemszy (potok Mokrznia, potok Idzikówka, Centuria). Zlewnie Białej i Czarnej Przemszy oraz Mitręgi rozdzielone są działami topograficznymi III-go rzędu. W większości działy wodne są wyraźne i biegną po kulminacjach terenu. Jedynie na terenach zabudowanych (Łazy) oraz wilgotnych i płaskich – zmeliorowanych (miejscami Kotlina Mitręgi) mają charakter działów niepewnych.

Miejscami, w obrębie gminy, występują obszary bezodpływowe, ewapotranspiracyjne i chłonne, mające charakter naturalnych zagłębień. Są one pochodzenia antropogenicznego.

Zróżnicowanie budowy geologicznej powoduje odmienność kształtowania się i charakteru stosunków hydrograficznych w południowo – wschodniej części gminy i na jej pozostałym obszarze. Część południowo – wschodnia charakteryzuje się ubóstwem powierzchniowej sieci hydrograficznej i obecnością suchych dolin tzw. wodących. Odprowadzają one wody tylko okresowo podczas wiosennych roztopów lub po obfitych letnich opadach burzowych. Źródła występujące na tym terenie mają charakter szczelinowych i spotyka się je w spękanych wapieniach jurajskich.

Pozostała część gminy charakteryzuje się dobrze rozwiniętą powierzchniową siecią hydrograficzną (częściowo przekształconą antropogenicznie z utratą więzi hydrograficznej) oraz gęstą siecią rowów melioracyjnych odwadniającą północną część Kotliny Mitręgi. Cieki wodne charakteryzują się śnieżno – deszczowym reżimem zasilania. Najwyższe wezbrania obserwuje się podczas wiosennych roztopów (marzec, kwiecień). Najniższe stany występują w jesieni we wrześniu.

6.6. Klimat

Gmina Łazy położona jest w obrębie częstochowsko – kieleckiej dzielnicy rolniczo – klimatycznej (R. Gumiński 1948). Średnia roczna temperatura wynosi 8^0 G, czas zalegania pokrywy śnieżnej waha się od 60 - 90 dni, długość okresu wegetacyjnego wynosi od 200 do 210 dni, dni mroźnych i z przymrozkami 110 – 115, średnioroczna suma opadów w Łazach wynosi 770 mm. Maksymalne opady przypadają na lipiec i wynoszą 100 do 112 mm. Minimalne sumy opadów przypadają na luty i wahają się od 35 do 41 cm. Przeważające wiatry wieją z sektora zachodniego (SW-W W - N) i wynoszą 42% dni w roku oraz ze wschodu – 14% . Średnia prędkość wiatrów wynosi 3,0 -3,5 m/s.

6.7. Gleby

Z ustaleń opracowania ekofizjograficznego dla miasta i gminy Łazy wykonanego na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy opracowanego przez CITEC w Katowicach w roku 2004 wynika, że na terenie gminy Łazy występują :

- w dolinach rzek mady i piaski rzeczne;
- w obniżeniach Czarnej Przemszy (w Kotlinie Mitręgi) iły szarozielonawe, glinki i żwiry kwarcowe;
- na pozostałych terenach miejscami spotykane są iły czerwone i pstre, iły ciemnoszare z syderytami, wapienie piaszczyste, zlepieńce, wapienie skaliste i pyłowe oraz margle;
- w wschodniej części gminy piaski rzeczne teras i powierzchni akumulacyjnych ;
- w kotlinie Mitręgi występują przede wszystkim gleby pseudobielicowe i wyługowane, wytworzone z piasków słabogliniastych i luźnych;
- na wychodniach ostańców jurajskich występują ciężkie iły jurajskie i rędziny.

Na terenie gminy miejscami gleby są płytkie, a nawet szkieletowe. Odczyn gleb jest w glebach piaszczystych lekko kwaśny i obojętny w rędzinach.
Gleby położone na stokach podlegają zjawisku zmywu powierzchniowego o pochodzeniu naturogenicznym lub uprawowym, o natężeniu zależnym od spadku terenu.
W obszarach zurbanizowanych występują gleby antropogeniczne, lokalnie znacznie przekształcone – osuszone, zawodnione, skażone toksycznie.
Gleby o najwyższym stopniu przydatności rolniczej występują w kompleksach i płatami na zboczach w okolicy Wysokiej, Rokitna Szlacheckiego, Niegowonic, Grabowej i Chruszczobrodu.

Poniżej zestawienie klasoużytków w mieście i gminie Łazy wg stanu na dzień 23.03.2004 r. :

miasto / sołectwo	klasoużytki w ha					
	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI
A. Łazy	-	2,4341	25,8653	85,0594	73,3799	60,7839
B. Rokitno Szlacheckie	0,9506	9,1119	91,6593	150,2983	183,1618	86,6889
C. Hutki Kanki	-	-	0,9026	3,6820	32,8469	38,0703
D. Grabowa i Skałbania	-	17,2819	56,1762	91,4937	263,4709	71,3027
E. Niegowoniczki	-	1,3936	14,7280	44,8007	143,4372	72,2956
F. Niegowonice	-	1,9749	18,1872	169,4046	453,3753	37,8725
G. Trzebyczka	-	0,6939	49,5126	4,1112	1,2957	0,2200
H. Chruszczobród	-	-	18,0032	115,5662	344,7641	120,8581
I. Wiesiółka	-	3,1884	16,8812	21,7933	16,9500	-
J. Chruszczobród Piaski	-	8,2516	28,8053	39,9015	46,9435	47,1874
K. Ciągowice	0,5000	48,2693	36,1797	41,7102	54,5633	2,6500

miasto / sołectwo	klasoużytki w ha					
	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI
L. Wysoka	-	143,4477	81,8841	111,9705	78,6666	0,9526
Ł. Turza	-	-	-	12,8283	49,4815	9,3663
M. Kuźnica Masłońska i Kazimierówka	-	-	-	5,1179	37,4365	8,4930
Razem :	**1,4506**	**236,0473**	**438,7847**	**897,7378**	**1779,7732**	**556,7413**

Źródło : Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy – CITEC, Katowice 2004 r.

Na obszarze gminy przeważają gleby niskich klas bonitacyjnych. Grunty klasy bonitacyjnej V i VI stanowią 59,75 % użytków rolnych, grunty IV klasy 34,18 %, a klasy III zaledwie 6,07 %. Na terenie gminy Łazy większość gleb o przeznaczeniu rolniczym jest trudna do upraw ze względu na nadmierne uwilgocenie terenu spowodowane wysokim poziomem zalegania warstw nieprzepuszczalnych oraz przesuszeniem terenu o pochodzeniu naturogenicznym i antropogenicznym.

W latach 1982 -1998 prowadzono w ramach monitoringu gleb województwa katowickiego badania zanieczyszczenia gleb. W pobranych średnich próbkach gleby oznaczono stężenia ołowiu, kadmu, cynku, miedzi, chromu i niklu.
Wyniki dla gminy Łazy zamieszczono w poniższej tabeli :

Zakres zawartości ołowiu, kadmu, cynku w glebach gruntów rolnych gmin leżących na terenie parku i otuliny wraz z oceną kategorii przydatności terenu

Zawartość metali [mg/kg gleby]												Kategoria terenu Zakres Zawartość metali [mg/kg gleby]
ołów		kadm		cynk		chrom		nikiel		miedź		
min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	
15,0	294,0	<0,50	5,00	30,0	352,0	<0,50	14,0	<0,50	29,0	< 0,50	19,0	A,B

Źródło : Opracowanie ekofizjograficzne – Monitoring gleb województwa katowickiego – badania gleb Ośrodek Badania i Kontroli Środowiska, ocena przydatności terenu do produkcji rolnej wykonana przez Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych

W gminie Łazy dominują gleby zaliczone do kategorii B, które wskazane są do uprawy selektywnej (np. roślin przemysłowych).

6.8. Tereny rolnicze

W krajobrazie rolniczym gminy uczestniczą obszary rolne, łąki i pastwiska urozmaicone licznymi zaroślami śródpolnymi (Pruno – Crateageum) oraz murawami kserotermicznymi z klasy (Festugo – Brometea). Najbardziej rozpowszechnionym zespołem muraw kserotermicznych jest zespół z kłosownicą pierzastą (Adonido – Brachypodietm pinatii) – za Majewski 1994.
W dolinie Centurii obok sędziwych dębów występuje szereg degeneracyjnych i regeneracyjnych faz przejściowych i ekotonów. Często występują tutaj : jarzmianka większa (Astrantia maior), czartawa drobna (Circaea alpina), trędownik skrzydlaty. W 1970 roku z sukcesem introdukowana została tutaj warzucha polska (Cochearia polonica).
Użytki rolne razem obejmują w obszarze miasta i gminy Łazy powierzchnię 6.272 ha tj. 47,51 % powierzchni miasta i gminy Łazy. Według Spisu Rolnego z roku 2002 indywidualne gospodarstwa rolne zajmują obszar 4.024,88 ha tj. 64,16 % powierzchni wszystkich użytków rolnych.

Udział gruntów w gospodarstwach rolnych zlokalizowanych w mieście w stosunku do ogółu tych gruntów wynosi 12,33 % (496,20 ha). Pozostałe 3.528,68 ha (87,67%) gruntów w indywidualnych gospodarstwach rolnych zlokalizowane jest na wsi. Rolnictwo rozwinęło się głównie w okolicach Wysokiej, Rokitna Szlacheckiego, Niegowonic, Grabowej i Chruszczobrodu.

Na powierzchnię gospodarstw rolnych składają się :
- użytki rolne (grunty orne : pod zasiewami, odłogi, ugory, sady, łąki i pastwiska)
- lasy i grunty leśne
- pozostałe grunty (grunty pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, pod drogami, powierzchnia wód śródlądowych, rowów melioracyjnych, torfowiska, żwirowiska oraz nieużytki).

Bilans użytkowania gruntów w indywidualnych gospodarstwach rolnych na terenie miasta i gminy Łazy przedstawia się następująco :

Grunty		w tym gospodarstwa indywidualne		
		ogółem	miasto	wieś
Powierzchnia gospodarstw rolnych – razem, w tym :	ha	4 010,61	496,20	3 514,41
	%	100	100	100
a) użytki orne, w tym :	ha	2 749,48	386,40	2 363,08
	%	68,56	77,87	67,24
• grunty orne, w tym :	ha	1 961,32	272,36	1 688,96
	%	71,33	70,49	71,47
◊ grunty orne pod zasiewami	ha	390,74	46,31	344,43
	%	19,92	17,00	20,39
◊ odłogi	ha	1089,64	150,48	939,16
	%	55,56	55,25	55,61
◊ ugory	ha	480,94	75,57	405,37
	%	24,62	27,75	24,00
• sady	ha	58,57	13,87	44,70
	%	2,13	3,59	1,89
• łąki trwałe	ha	702,37	93,90	608,47
	%	25,55	24,30	25,75
• pastwiska trwałe	ha	27,22	6,27	20,95
	%	0,99	1,62	0,89
b) lasy i grunty leśne	ha	928,05	57,38	870,67
	%	23,14	11,56	24,77
c) pozostałe grunty	ha	333,08	52,42	280,66
	%	8,30	10,57	7,99

Źródło : Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2002 rok

W strukturze powierzchni indywidualnych gospodarstw rolnych :

a) użytki rolne w mieście stanowią 77,87 % (386,40 ha), na wsi 67,14 % (2.369,20 ha);
b) lasy i grunty leśne w mieście stanowią 11,56 % (57,38 ha), na wsi 24,69% (871,18 ha);
c) pozostałe grunty w mieście stanowią 10,57 % (52,42 ha), na wsi 8,17 % (288,3 ha).

Największą grupę wśród użytków rolnych stanowią zarówno w mieście jak i na wsi grunty orne. Niestety tylko 17% w mieście i 20,4% na wsi gruntów ornych, stanowią grunty orne pod zasiewami. Natomiast aż 83 % w mieście i 79,6 % na wsi gruntów ornych to odłogi i ugory. Stosunkowo duży udział w powierzchni użytków ornych zarówno w mieście jak i na wsi mają łąki i wynosi on odpowiednio 24,3 i 25,7 %.
W strukturze upraw zarówno w mieście jak i na wsi dominuje uprawa zbóż. Wśród powierzchni zasiewów zbóż podstawowych dominuje pszenica jęczmień i owies. Na terenie gminy prowadzona jest również uprawa ziemniaków i warzyw gruntowych. Pozostałe uprawy występują incydentalnie.

Strukturę powierzchni zasiewów głównych ziemiopłodów w gminie Łazy przedstawia poniższe zestawienie :

Grunty		Indywidualne gospodarstwa indywidualne		
		ogółem	miasto	wieś
Ogółem	ha	390,74	46,31	344,43
	%	100	100	100
1.Zboża, w tym :	ha	238,30	21,69	216,61
	%	60,99	46,84	62,89
a) podstawowe	ha	212,95	20,14	192,81
	%	89,36	92,85	89,01
▲ pszenica	ha	66,83	5,59	61,24
	%	31,38	27,76	31,76
▲ żyto	ha	27,41	0,56	26,85
	%	12,87	2,78	13,92
▲ jęczmień	ha	71,88	6,85	65,03
	%	33,76	34,01	33,73
▲ owies	ha	31,74	5,66	26,08
	%	14,90	28,10	13,43
▲ pszenżyto	ha	15,09	1,48	13,61
	%	7,09	7,35	7,06
b) mieszanki zbożowe	ha	23,95	1,55	22,40
	%	10,05	7,15	10,34
2.Strączkowe jadalne	ha	1,61	1,10	0,51
	%	0,41	2,38	0,15
3.Ziemniaki	ha	102,74	9,43	93,31
	%	26,29	20,36	27,09
4.Przemysłowe, w tym	ha	0,56	0,33	0,23
	%	0,14	0,71	0,07
▲ buraki cukrowe	ha	0,56	0,33	0,23
	%	100	100	100
▲ rzepak i rzepik	ha	-	-	-
	%	-	-	-
5.Pastewne	ha	11,73	2,05	9,68
	%	3,00	4,43	2,81
6.Pozostałe, w tym :	ha	35,80	11,71	24,09
	%	9,17	25,28	6,99
▲warzywa gruntowe	ha	24,88	6,98	17,90
	%	69,50	59,61	74,30
▲truskawki	ha	2,11	0,46	1,65
	%	5,89	3,92	6,85

Źródło : Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2002 rok

Z danych przeprowadzonego w 2002 roku Powszechnego Spisu Rolnego wynika, że na terenie gminy jest 2833 gospodarstw rolnych, z czego 2830 indywidualnych gospodarstw rolnych. Indywidualne gospodarstwa rolne w gminie charakteryzuje duże rozdrobnienie. 82,9 % ogółu gospodarstw rolnych w mieście i 63,67 % na wsi, to gospodarstwa o powierzchni nie przekraczające 1 ha. W tej grupie gospodarstw rolnych, przeciętna wielkość gospodarstwa rolnego w mieście wynosi 0,44 ha i na wsi 0,67 ha.
Na terenie gminy są 862 gospodarstwa o powierzchni gospodarstwa od 1 do 5 ha , z czego na terenie miasta jest ich 102 i na wsi 760. W tej grupie gospodarstw rolnych, przeciętna wielkość gospodarstwa rolnego wynosi w mieście 2,15 ha i na wsi 2,73 ha.
Niewielki odsetek stanowią gospodarstwa duże o powierzchni powyżej 10 ha. W 2002 roku było ich w mieście 2 i na wsi 7. W tej grupie gospodarstw rolnych, przeciętna wielkość gospodarstwa rolnego wynosi w mieście 16,88 ha i na wsi 25,38 ha.

Strukturę indywidualnych gospodarstwa rolnych w gminie Łazy przedstawiają poniższe zestawienia :

Grupy obszarowe powierzchni użytków rolnych	Gospodarstwa rolne		Powierzchnia			
			Ogółem		w tym użytki rolne	
	ilość	%	ha	%	ha	%
Łazy ogółem						
Ogółem	2 830	100	4 010,61	100	2749,48	100
do 1 ha	1 923	67,95	1 177,28	29,35	734,47	26,71
1 - 5 ha	859	30,35	2281,11	56,88	1580,56	57,49
5 – 10 ha	39	1,38	340,82	8,50	256,90	9,34
10 ha i więcej	9	0,32	211,40	5,27	177,55	6,46
Miasto						
Ogółem	620	100	496,20	100	386,40	100
do 1 ha	514	82,90	226,57	45,66	171,78	44,46
1 - 5 ha	102	16,46	218,91	44,12	172,70	44,69
5 – 10 ha	2	0,32	16,97	3,42	12,47	3,23
10 ha i więcej	2	0,32	33,75	6,80	29,45	7,62
Wieś						
Ogółem	2210	100	3 514,41	100	2363,08	100
do 1 ha	1409	63,76	950,71	27,05	562,69	23,81
1 - 5 ha	757	34,25	2062,20	58,68	1407,86	59,58
5 – 10 ha	37	1,67	323,85	9,21	244,43	10,34
10 ha i więcej	7	0,32	177,65	5,06	148,10	6,27

Źródło : Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2002 rok

Według danych Spisu Rolnego 2002, z ogólnej liczby 620 gospodarstw rolnych w mieście 163 gospodarstwa (26,29 %) prowadzi działalność wyłącznie rolniczą. Pozostałe 73,71 % gospodarstw rolnych zakwalifikowane zostały jako gospodarstwa prowadzące działalność wyłącznie pozarolniczą, rolniczą i pozarolniczą, bądź nie prowadzące działalności rolniczej i pozarolniczej. W Spisie Rolnym 2002 r. wykazano aż 400 gospodarstw rolnych nie prowadzących działalności rolniczej i pozarolniczej.
Na terenach wiejskich zjawisko wygląda podobnie. Z ogólnej liczby 2213 gospodarstw rolnych tylko 816 gospodarstw (36,87 %) prowadzi działalność wyłącznie rolniczą. Pozostałe 63,13 % gospodarstw rolnych zakwalifikowano, podobnie jak w mieście, jako gospodarstwa prowadzące działalność wyłącznie pozarolniczą, rolniczą i pozarolniczą, bądź nie prowadzące działalności rolniczej i pozarolniczej. Na wsi wykazano aż 1205 indywidualnych gospodarstw rolnych, które nie prowadzą działalności rolniczej i pozarolniczej.

6.9. Lasy

Na terenie gminy Łazy, użytki leśne stanowią 5.995 ha, co stanowi około 44,60% powierzchni gminy. Lasy we władaniu Skarbu Państwa należą do Nadleśnictwa Siewierz. W lasach własności indywidualnej, gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o uproszczony plan urządzenia lasu i podlega nadzorowi Marszałka Województwa. Ze względu na ubogie siedliska glebowe powstałe z utworów lodowcowych, występują tu głównie lasy iglaste.
Na terenie gminy występuje kilka typów siedliskowych lasu :

1. Bór świeży – występuje na piaskach różnego pochodzenia, z głębokim poziomem wód gruntowych. Runa najczęściej mszyste z towarzyszącym wrzosem i borówką.
   W drzewostanie dominuje sosna z domieszką brzozy, a w warstwie krzewów – jałowiec, dąb jarzębina.
2. Bór mieszany świeży – także na utworach piaszczystych, różni się od siedlisk borów obecnością w drzewostanie gatunków liściastych (dębów i buka). W runie spotyka się także więcej roślin zielnych – śródmaczek, konwalijka a także paproci.
3. Bór mieszany wilgotny – zajmuje tereny z płytkim i średnio głębokim poziomem wód gruntowych, z bujną warstwą krzewów złożonych głównie z kruszyny.

4. Las mieszany wyżynny – średniożyzne siedliska na utworach piaszczystych lub gliniasto – piaszczystych. Roślinność runa ma skład podobny do roślinności w borach mieszanych ale z większą przewagą gatunków zielnych. Drzewostan jest mieszany z sosną, dębem, brzozą, lipą, osiką o dominacji gatunków liściastych, często dwupiętrowy. Podszyt najczęściej stanowi kruszyna, jałowiec, trzemielina i leszczyna.
5. Las łęgowy – to las z bujnym wielowarstwowym runem, często o charakterze zielnym. Łęgi są często zniekształcone z charakterystyczną obecnością nitrofilnych bylin (pokrzywa zwyczajna) oraz domieszką gatunków łąkowych i znikomym udziałem gatunków szuwarowych. Występują w dolinach rzek i mniejszych cieków.
6. Ols – w zagłębieniach, w dolinach rzecznych lub na obrzeżu stawów z reguły na glebach organicznych często podtapianych, drzewostan rośnie zazwyczaj na charakterystycznych kępach. Występuje duże bogactwo gatunkowe dna lasu z roślinnością szuwarową. Dominują drzewostany olszowe z domieszka brzozy. Podszyt tworzy kruszyna z wierzbami.

Dominującymi siedliskami w gminie są siedliska borowe świeże typowo wykształcone, występujące m.in. w okolicach Niegowonic.
W wyższych partiach form skałkowych w okolicy Hutki – Kanki, Niegowonic, Grabowej, Trzebyczki zachowały się lasy liściaste – buczyny i grądy.
Na Górze Chełm zachowały się płaty żyznej buczyny sudeckiej oraz ciepłolubnej buczyny storczykowatej.
Największe kompleksy leśne należą do sołectw : Chruszczobród Piaski, Kuźnica Masłońska, Trzebyczka, Ciągowice, Rokitno Szlacheckie, Grabowa, Niegowonice i Niegowoniczki.
Stan zdrowotny drzewostanów w gminie jest następstwem układów pogodowych, stosunków wilgotnościowych (wadliwe melioracje i regulacje ścieków), poziomu skażeń powietrza, wód i gleb, występowania chorób grzybowych oraz szkodników drzew liściastych i iglastych. Według danych Nadleśnictwa ok. 16 % lasów państwowych wymaga przebudowy gatunkowej na zgodną z siedliskiem.
Stan zasobów roślinności leśnej nie pokrywa się ze stanem własnościowym lasów ujawnionym w ewidencji gruntów. Znaczne obszary gruntów leśnych są obecnie wylesione, równocześnie jednak powierzchnia lasu pozostaje prawie na tym samym poziomie ponieważ wdrażany jest plan zalesień na innych gruntach dotychczas niezalesionych.
Tereny leśne zajmują 44,60 % powierzchni gminy, a program zalesień obejmuje 978,0 ha i zwiększy stopień lesistości z 44,6 do 52,7 % powierzchni miasta i gminy Łazy.

6.10. Świat zwierząt

Zróżnicowany i mozaikowy układ siedlisk stanowi dobre miejsce bytowania dla wielu zwierząt z różnych grup systematycznych.
Na terenie gminy licznie występują : sarny, jelenie, lisy, zające, kuropatwy i bażanty. Notowane są również cietrzewie i łosie. Na całym obszarze gminy licznie występują kręgowce związane ze środowiskiem wodnym. Dla wielu gatunków ptaków, atrakcyjny jest obszar ostańców jurajskich (południowo – wschodnia część gminy).

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

7.1. Obszary objęte ochroną prawną

Miasto i gmina Łazy, a w szczególności jej wschodnią część cechuje występowanie cennych pod względem przyrodniczo krajobrazowym obszarów, w większości objętych różnymi formami ochrony prawnej w oparciu o uprawnienia wynikające z ustawy o ochronie przyrody.
Do obszarów tych należą :

1) <u>lasy ochronne</u>
   Wszystkie lasy na terenie gminy Łazy są lasami ochronnymi na mocy Zarządzenia nr 72 MOŚZNiL z dnia 10.03.1995 r. ze względu na : położenie w odległości do 50 km od

miasta, funkcje wodochronne, drugą strefę uszkodzeń lasu na skutek działalności przemysłu.

2) Park Krajobrazowy „Orlich Gniazd”

Park Krajobrazowy „Orlich Gniazd” stanowi część Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych oraz część obszaru Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET PL.

Wschodnia część gminy znajduje się w granicach parku krajobrazowego „Orlich Gniazd” oraz obszarze chronionego krajobrazu – otuliny parku, utworzonego w 1980 roku.

Rozporządzenie Nr 18/06 Wojewody Śląskiego z dnia 18 kwietnia 2006r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” reguluje :

- granice obszaru
- cele ochrony
- zakazy działalności mogących pogorszyć środowisko przyrodnicze lub krajobraz.

Szczególne cele ochrony w Parku Krajobrazowym to ochrona specyficznej fizjonomii krajobrazu jako syntezy wartości przyrodniczych i kulturowych, a zwłaszcza zachowanie:

a) zróżnicowanej rzeźby terenu Wyżyny Częstochowskiej z elementami rzeźby krawędziowej i krasowej, w tym ostańcami skalnymi, jaskiniami, schroniskami skalnymi, lejami i źródłami ;
b) szaty roślinnej, w tym specyficznego rozkładu przestrzennego zbiorowisk roślinnych oraz zbiorowisk muraw kserotermicznych ;
c) bogactwa flory i fauny z gatunkami reliktowymi i endemicznymi ;
d) walorów krajobrazowych, w tym elementów charakterystycznego krajobrazu kulturowego z ruinami warowni jurajskich oraz krajobrazu rolniczego ; w celu popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Dla ochrony tego obszaru Wojewoda ustalił istotne zakazy :

- ograniczające możliwość przekształcania cieków wodnych,
- likwidowania zadrzewień śródpolnych,
- pozyskiwania skał i minerałów dla celów gospodarczych i kolekcjonerskich,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
- organizowania rajdów motorowych i samochodowych

z dopuszczeniem zagospodarowania terenu na cele zabudowy wyłącznie tam, gdzie zostały one wskazane w planie miejscowym.

Projekt planu ochrony Parku został uzgodniony z Burmistrzem Łaz w roku 2007.

3) Rezerwat przyrody „ Góra Chełm”

W granicach Parku „ Orlich Gniazd” znajduje się rezerwat „Góra Chełm” o powierzchni ok. 12 ha, utworzony Zarządzeniem nr 270 ML i PD z dnia 30 sierpnia 1957 r. w sprawie uznania za Rezerwat Przyrody, położony w niewielkiej odległości na wschód od wsi Hutki – Kanki. Rezerwat został utworzony w celu zachowania walorów naukowych i dydaktycznych lasu bukowego o charakterze naturalnym porastającego wzgórze wapienne. Obejmuje odosobnione, ostańcowe wzgórze jurajskie, wysokości 440 m n.p.m., porośnięte lasem bukowym. Na szczycie wzniesienia znajdują się skałki o ciekawych formach, z licznymi spękaniami i szczelinami.

Buczyna w rezerwacie reprezentuje zespoły buczyny sudeckiej i ciepłolubnej buczyny storczykowej, na niewielkiej powierzchni występuje kwaśna buczyna niżowa. W drzewostanie dominuje buk, a najważniejsze domieszki stanowią świerk, jodła, jawor i grab.

W rezerwacie występuje wiele rzadkich gatunków roślin. Rosną tu m.in. paprotka zwyczajna, zachyłka Roberta, widłak goździsty, bluszcz pospolity, pomocnik baldaszkowaty, śnieżyczka przebiśnieg, lilia złotogłów, orlik pospolity, żywiec dziewięciolistny, żywiec cebulkowy, gorysz siny, naparstnica zwyczajna dziewięćsił bezłodygowy, starzec gajowy, buławnik czerwony, wielkokwiatowy, mieczolistny i gnieźnik leśny.

Na terenie rezerwatu gnieżdżą się: myszołów, puszczyk, dudek, siniak, dzięcioł czarny i dzięcioł zielony.
Przez rezerwat biegnie przyrodnicza ścieżka dydaktyczna.
(Źródło : Rezerwaty przyrody w Polsce południowej – Monografia pod redakcją Grzegorza Rąkowskiego, Warszawa 2007 r.).
Środowisko przyrodnicze rezerwatu „Góra Chełm", ze względu na swoje położenie poddawane jest silnej antropopresji. Niewielka odległość od ośrodków przemysłowych Zawiercia, Ogrodzieńca, Huty „Katowice" (obecnie ArceloMital Poland oddział w Dąbrowie Górniczej oraz niekorzystne ze względu na różę wiatrów sąsiedztwo Aglomeracji Katowickiej, powoduje, że szata roślinna rezerwatu znajduje się pod silną presją imisji przemysłowych. Według badań Lipki (1990) akumulacja metali ciężkich występuje nie tylko w organach asymilacyjnych, lecz także w nieaktywnej fizjologicznie korze. Przekroczenia dotyczą średnich stężeń cynku, ołowiu. W runie lasu bukowego stwierdzono również zwiększone zawartości siarki.
Na florę rezerwatu niekorzystnie wpływa również bliskość domków letniskowych – przyczyna rozprzestrzeniania się gatunków synantropijnych, głownie nitrofilnych oraz zwiększający się ruch turystyczny – rozdeptywanie szlaku, ubijanie gleby, tworzenie się zbiorowisk dywanowych, zaśmiecanie.

7.2. Tereny o dużych wartościach przyrodniczo - krajobrazowych postulowane do objęcia prawnymi formami ochrony

1) Rezerwat Kromołowiec (za waloryzację przyrodniczą) – 150 ha
Proponowany rezerwat obejmuje obszar ostańca jurajskiego o dużych wartościach morfologicznych pokryty przez dorodne lasy bukowe i grądowe oraz murawy kserotermiczne. Występuje tam wiele roślin rzadkich i chronionych,a także drzewa o wymiarach pomnikowych. Ze skał rozpościera się daleki widok o otwarciu 360^0 co stanowi doskonałą lokalizację punktu widokowego.
2) Rezerwat „ Źródła Centurii" (wraz z otuliną) (na podstawie opracowania Beaty Babczyńskiej – Sendek p.t.: „Rozpoznanie obszarów występowania, identyfikacji zagrożeń oraz określenia warunków ochrony i zakresu monitoringu gatunków roślin : Galium cracoviense i Cochlearia polonica oraz siedlisk nieleśnych, dla których ochrony wyznaczono obszary sieci NATURA 2000 : Ostoja Olsztyńsko – Mirowska, Ostoja Złotopotocka" - Katowice, listopad 2009 r.)
Rezerwat proponowany dla ochrony warzuchy polskiej. Obejmuje obszar źródliskowy potoku Centuria z introdukowanym stanowiskiem warzuchy polskiej. Źródliska Centurii stanowią jeden z najbardziej malowniczych obszarów źródliskowych południowej Polski. Potężny lej źródliska utworzony został przez erozję wsteczną wód Centurii.
3) Obszar Chronionego Krajobrazu „Łąki i lasy Mokrznia" (za waloryzację przyrodniczą)
Obszar położony na południe od wsi Trzebyczka obejmujący tereny łąk i nieużytków. W runi łąkowej występuje około 200 gatunków roślin naczyniowych, w tym wiele gatunków chronionych : pełnik europejski, kosaciec syberyjski, goryczka wąskolistna, zimowit jesienny. W zbiornikach leśnych występują płaty buczyny sudeckiej z żywcem dziewięciolistnym i jodłą.
4) Użytek ekologiczny „Młynek"
Obejmuje zbiornik wodny oraz rozlewiska położone przy przysiółku Spaleniska, w tym obszary łąk wilgotnych i torfowisko przejściowe zaroślowe.
5) Użytek ekologiczny „Potok od Rokitna"
Obejmuje rozlewiska i obszary torów z licznie reprezentowaną florą gatunków olszyn i roślinności bagiennej.
6) Stanowisko ekologiczne „Kamieniołom Wysoka"
Obszar nieczynnego kamieniołomu wapieni jurajskich szczególnie wartościowy dla celów dydaktycznych i poznawczych.
7) Obszary ochrony lokalnej terenów zapewniających ciągłość pasm ekologicznych

- Dolina Czarnej Przemszy – obszar stawów, rozlewisk i torfowisk o dużej bioróżnorodności;
- Dolina Mitręgi – obszar stawów, rozlewisk i torfowisk o dużej bioróżnorodności;
- Dolina Centurii – malownicza dolina prowadząca przez obszary leśne, głęboko wcięta z cennymi elementami hydrografii, geomorfologii, flory faunistycznej ;
- Dolina Potoku Ogrodzienieckiego – sołectwo Rokitno Szlacheckie ;
- Łąka Pniokówka - sołectwo Niegowonice ;
- Niwa Zagórczańska - sołectwo Niegowoniczki i Niegowonice ;
- Torfowisko i obszar źródliskowy w Laskowej – torfowiska i zbiorowiska olsowe – drzewa o walorach pomnikowych ;
- łąki i lasy - Trzebyczka – Mokrznia.

7.3. Walory krajobrazowe

Krajobraz gminy jest bardzo urozmaicony. O jego dużych walorach stanowi ukształtowanie i sposób użytkowania terenu oraz szata roślinna.

W północnej części gminy przeważają krajobrazy borowe i lasów mieszanych o kontrastowym zestawieniu barw dominujących gatunków drzew – ciemna sosna i jasna brzoza.

Okolice wsi Hutki – Kanki, Niegowonice, Grabowa charakteryzują się występowaniem krajobrazów jurajskich.

Góra Chełm (rezerwat przyrody położony niedaleko wsi Hutki – Kanki) reprezentuje krajobraz naturalny terenów jury. Jest to krajobraz lasów bukowych porastających zbocza ostańca jurajskiego. U podnóża Góry Chełm położone są bardzo malownicze źródliska oraz dolina rzeki Centurii.

Ostańce Kromołowskie położone pomiędzy wsią Niegowonice i Grabowa reprezentują krajobraz ciepłolubnych muraw i zadrzewień oraz lasów bukowych.

W pozostałej części gminy dominuje krajobraz rolniczy. Charakteryzuje się mozaiką zadrzewień śródpolnych, pól uprawnych oraz łąk i pastwisk przerywanych niewielkimi kompleksami leśnymi.

Tereny rolnicze okalają niewielkie wsie zazwyczaj lokalizowane na kulminacjach wypiętrzeń ostańców erozyjnych. Mają one charakter osad rolniczych (za wyjątkiem Łaz) o niewielkiej skali zabudowy. Cechą charakterystyczną osad jest zwarta lokalizacja starszej zabudowy tworząca centrum z dominantą wysokościową - kościołem oraz rozciągnięcie wzdłuż ciągów komunikacyjnych zabudowy nowszej.

Na terenie gminy znajduje się wiele punktów i linii widokowych pozwalających na dalekie wglądy wzdłuż i poprzez obniżenia dolin cieków wodnych, a także na tereny położone poniżej. Są to między innymi widoki :

- w kierunku południowym z okolic Trzebyczki, Grabowej, Rokitna Szlacheckiego ;
- z kulminacji wypiętrzenia pomiędzy Łazami i Wysoką ;
- ze wsi Wysoka w kierunku południowym, zachodnim i północnym.

Najbardziej interesująca widokowo jest grupa ostańców jurajskich Kromołów położona niedaleko Niegowonic. Rozciągający się z niej widok pozwala na penetrację panoramy w zakresie 360^0.

7.4. Zagrożenia środowiskowe

Eksploatacja piasku podsadzkowego w Kuźnicy Warężyńskiej spowodowała obniżenie zwierciadła wód gruntowych i przesuszenie gleb na skutek leja depresji. Podobne zagrożenie wywołałaby eksploatacja innych surowców mineralnych położonych na obszarze miasta i gminy Łazy wydobywanych metodą podziemną (rud cynku i ołowiu). Szczególnie groźnym oddziaływaniem dla warunków hydrologicznych byłaby eksploatacja rud cynku i ołowiu w obszarze Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych. Eksploatacja surowców mineralnych metodą odkrywkową stanowi zagrożenie lokalne i ma miejscowe oddziaływanie, zwłaszcza gdy eksploatacja odbywa się powyżej poziomu wód podziemnych.

Obecne przekształcenie wyrobiska Kuźnica Warężyńska w zbiornik wodny spowodowało znaczną poprawę stosunków wodnych.
Istotnym zagrożeniem dla czystości podziemnych zasobów wód pitnych jest brak systemu kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich.
Rozwój działalności gospodarczej, a w szczególności energetyki odnawialnej może być elementem destabilizującym świat zwierzęcy. Farmy wiatrowe wywołujące ciągły hałas mogą zagrażać strefom ciszy, którymi powinny być obszary „Natura 2000" oraz wiejskie obszary osadnicze.
Dla czystości powietrza atmosferycznego zagrożenie stanowią :

1) przewaga ogrzewania mieszkań w systemie indywidualnym (duży udział ogrzewania piecowego)
2) wpływy transgraniczne zanieczyszczeń powietrza przenoszonych z aglomeracji katowickiej na teren gminy przez przeważające wiatry z kierunku zachodniego i południowo – zachodniego.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

8.1. Analiza wartości historycznych

8.1.1. Początek osadnictwa

Gmina Łazy położona jest na Wyżynie Krakowsko – Częstochowskiej, w obrębie regionu zwanego wyżyną Częstochowską.
W południowo – wschodniej, północno – zachodniej i środkowej części gminy wyróżniają się mikroregiony należące do Kotliny Mitręgi i Doliny Czarnej Przemszy. Są to tereny płaskie usytuowane na wysokości 300 –350 m n.p.m. o słabo zróżnicowanej rzeźbie, pokryte glebami bielicowymi, uformowanymi na piaskach polodowcowych. W obrębie tych mikroregionów znajdują się źródła niewielkich cieków wodnych, spływających do Białej i Czarnej Przemszy. W kotlinę Mitręgi wcina się jurajskie pasmo Smoleńsko – Niegowonickie, tworzące w tym miejscu dział wodny pomiędzy zlewiskami Białej (dopływy Centuria i Mitręga) i Czarnej Przemszy (Trzebieczka) . W obrębie tego mikroregionu znajdują się wzniesienia dochodzące do 485 m n.p.m. o stromych i urozmaiconych zboczach, pociętych małymi dolinkami.
U podnóża wzniesień, zwłaszcza na obrzeżu kotliny Mitręgi znajdują się niewielkie wydmy.
Obszar gminy jest względnie słabo zabudowany. Znaczne połacie terenu zakryte są kompleksami leśnymi. Obszar gminy nie był dotychczas obiektem systematycznych penetracji archeologicznych. Rozpoczęcie programu badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski, chociaż nie objęto jeszcze terytorium gminy, pozwala na przedstawienie początków osadnictwa.
Najstarsze ślady bytności człowieka na interesującym nas terenie pochodzą z okresu epoki kamiennej. Na Wyżynie Krakowsko – Częstochowskiej pierwsze myśliwskie gromady ludzkie – mieszkańcy jaskiń – pojawiają się około 150 tysięcy lat temu, czemu sprzyjały zmiany klimatyczne związane z końcem przedostatniego zlodowacenia zw. środkowopolskim – w dolnym paleolicie. Ludność ta znała wyżej rozwiniętą technikę łupania krzemienia, w wyniku którego uzyskiwała odłupki, o określonym najbardziej pożądanym kształcie. Nieliczne ślady zasiedlenia w jaskiniach Wyżyny występują w okresie paleolitu środkowego (90 – 40 tys.lat temu) i górnego (40 – 12 tys. lat temu). Ten ostatni, związany z pojawieniem się Homo sapiens, charakteryzuje się już wyrobem i użytkowaniem ostrzy krzemiennych z wiórów, narzędzi zębatych, wielosezonowym osadnictwem i budowlami szałasowymi o konstrukcji z kości mamutów, zastępujących drewno.
Z obszaru gminy Łazy nie posiadamy ewidentnych śladów bytności gromad ludzkich zamieszkujących tu w okresie paleolitu, co wynikać może ze stanu badań ale także niemożliwości przeprowadzenia badań powierzchniowych na zalesionych i łąkowych połaciach gruntów. Świadectwem bytności gromad ludzkich w następnych okresach epoki kamienia : paleolicie schyłkowym (12 – 7,9 tys. lat temu) i mezolicie (7900 – 4500 p.n.e.)

jest stanowisko archeologiczne w Wysokiej. Zlokalizowane jest na wzgórzu kamieniołomu cementowni „Wysoka" . osada ma charakter pracowni produkującej półsurowiec wiórowo – odłupkowy. Narzędzia wykonano już w innych osadach. W pracowni w Wysokiej wykorzystywano surowiec wydobywany z rozgrzebisk zawierający krzemień jurajski miejscowy i narzutowy, kredowy bałtycki. Być może parokrotnie zaopatrywano się tutaj w surowiec.
Ludność tego okresu polująca na mniejszą zwierzynę używała mikrolitycznych narzędzi krzemiennych (bardzo drobne igiełkowate grociki, trapezoidalne rylce, skrobacze, wiertła i inne), poszukując żywności zamieszkiwała w lasach lub ich pobliżu. Stanowisko w Wysokiej jest świadectwem penetracji tego terenu przez gromady epipaleblityczne i wczesno mezolityczne.
Przyszłość może przynieść kolejne odkrycia. Inne zabytki krzemienne stanowiące ślady osadnictwa pochodzące z okolic Grabowej i stanowisko w Łazach - Młynku nie są przyporządkowane precyzyjnemu okresowi epoki kamiennej (paleolit, mezolit, neolit) ani epoce brązu, w której używano jeszcze narzędzi krzemiennych. Stanowiska te ogólnie nazywane pradziejowymi świadczą o występowaniu w prehistorii osadnictwa na tym terenie.
Tylko jedno stanowisko w Chruszczobrodzie – Piasku datowane jest ewidentnie na okres neolityczny. Znane z literatury i nie było badane wykopaliskowo.
Okres neolityczny na pozostałych ziemiach polskich przypadający na lata 4500 – 1800 p.n.e. charakteryzował się przede wszystkim odmiennym od poprzednich okresów typem gospodarki wytwórczej obejmującej uprawę roślin i hodowlę zwierząt.
Społeczeństwa neolityczne stosowały wcześniej intensywną kopaniaczą uprawę pól rolnych, położonych na małych terenach uprawnych leżących w dolinach rzecznych a później ekstensywną, możliwą dzięki znajomości radła drewnianego ciągnionego przez woły.
Stosunki społeczne ulegały ewolucji. Początkowo funkcjonowały w tym okresie osady złożone z kilku domów zamieszkałych przez duży ród. Ród składał się z kilku domów zamieszkałych przez „ wielkie rodziny ".
Z biegiem czasu znaczenia nabierają więzi terytorialne. Domy w osadach są wówczas mniejsze, obok osady zasadniczej zakładane są osady filialne.
Na stanowiskach neolitycznych najczęstszymi zbytkami ruchomymi są naczynia ceramiczne ręcznie lepione, występują także narzędzia krzemienne, noże i topory kamienne, w okresie eneolitu wyroby miedziane.
Epoka brązu przypadająca na ziemiach polskich na lata 1800 – 700 p.n.e. nie jest reprezentowana na obszarze gminy Łazy, podobnie jak wczesna epoka żelaza (okres halsztacki i lateński – 700 p.n.e.).
Z obszaru gminy Łazy pochodzą dopiero ślady osadnictwa kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich (pocz. N. e. – 375 n.e.) z Rokitna Szlacheckiego. Na mało urodzajnych obszarach Jury Krakowsko – Częstochowskiej kultura przeworska rozwijająca się od okresu lateńskiego pojawia się dopiero w okresie późnorzymskim około połowy III w n.e. Cechą charakterystyczną dla tego okresu jest pojawienie się w materiale zabytkowym ceramiki częściowo toczonej, częściowo obtaczanej na kole (znana wcześniej u Celtów) a także wielka obfitość wyrobów żelaznych, wykonywanych z wysokowartościowej rudy o niskiej zawartości fosforu (hematyt).
Podstawą gospodarki w tym okresie była uprawa roli i hodowla zwierząt domowych. Zboże (przeważnie żyto) i rośliny strączkowe uprawiano za pomocą narzędzi ornych w systemie przemiennie – odłogowym. Na terenach świeżo skolonizowanych mogła być stosowana gospodarka przerzutowo – wypaleniskowa.
Na podstawie rzymskich źródeł pisanych i analogii można stwierdzić, że ludność znajdowała się na etapie rozwoju rodowo – plemiennego. Spośród członków plemienia wyodrębniała się warstwa możnych o szczególnych prawach i decydującym znaczeniu politycznym, co odzwierciedlają groby tzw. „ książęce " znane z innych obszarów Polski.
Upadek panowania rzymskiego i wtargnięcie Hunów do Kotliny Karpackiej pozostawiło ślady kontaktów kultury przeworskiej z państwem Attyli. Bardzo możliwe, że najazdy Hunów i związane z tym przesunięcia etniczne spowodowały jej upadek, co nastąpiło w pierwszej połowie V w. n.e. W drugiej połowie V w. historyczne procesy zachodzące w Europie

związane z powstaniem królestw germańskich i ich migracjami, podporządkowanie ludów słowiańskich państw mongolskich Awarów., powoduje wytworzenie się nowej sytuacji, w której rozpoczyna się kształtowanie stosunków właściwych dla okresu wczesnego średniowiecza.
Z gminy Łazy nie mamy żadnych śladów pochodzących z okresu wędrówek ludów (375 – VI/VII w.), lecz znaczną ilość śladów osadnictwa przypada jednak na młodsze fazy okresu wczesnego średniowiecza (VI/VII w. – 1250 r.). Należą do nich stanowiska : jedno w Grabowej, jedno w Hutkach – Kankach (bez precyzyjniejsze chronologii), dwa stanowiska w Łazach – Gzichowie (XI – XII w; XII w.). Są to ślady osadnictwa raczej typu wiejskiego (brak tu znalezisk typu grodowego), którego podstawą było rolnictwo i hodowla zwierząt domowych. Brak stanowisk z wczesnej fazy wczesnego średniowiecza na obszarze na wschód od Czarnej Przemszy był podstawą do hipotezy, iż przed IX w. tędy mogła przebiegać zachodnia granica plemienna Wiślan nie przekraczająca Przemszy.
Okres monarchii wczesnopiastowskiej przypada na późniejsze fazy wczesnego średniowiecza i związany jest z organizacją państwa opartego na ustroju prawa książęcego. Ludność tego okresu stosowała przemiennie odłogową technikę upraw roli, co wymagało pozyskiwania rozległych obszarów ziemi rolnej i zachowała strukturę organizacyjną wywodzącą się z czasów wcześniejszych.
Strukturę społeczeństwa plemiennego stanowiły rodzina, wieś, opole, plemię. Rodziny ówczesne były samowystarczalne. Indywidualną własność rodziny w postaci gruntów rolnych i łąk stanowiły tzw. źrebia, nie mające granic w obrębie wsi. Potrzeba rozgraniczenia między wsiami pojawiła się w związku z rozwojem władztwa gruntowego w II połowie XII w.
Podstawową jednostką organizacyjną zbiorowości, wywodzącą się jeszcze ze społeczeństwa plemiennego, był związek sąsiedzki zwany opolem. Opola w czasach piastowskich odgrywały ważną rolę w utrzymaniu porządku publicznego i funkcjonowaniu sądownictwa.
Opole skupiało do kilkudziesięciu rodzin a poszanowanie starych zwyczajów i solidarnej postawy grupy, nie stwarzało konieczności tworzenia administracyjnego aparatu do wymuszenia posłuchu. Łazy i wszystkie wsie gminy posiadają średniowieczny rodowód, co potwierdzają zarówno źródła pisane od XIII w. jak i archeologiczne od X w.
Źródła : Przy opracowaniu w/w rozdziału wykorzystano literaturę : K. Godłowski, J.K. Kozłowski – Prahistoria ziem polskich , Warszawa 1976 r.; W. Błaszczyk – Będzin przez wieki, Poznań 1982 r.; R. Jamka – Związki Zagłębia Dąbrowskiego z Górnym Śląskiem w świetle badań archeologicznych, Katowice 1972 r. i In.

8.1.2. Historyczny rozwój i układ przestrzenny Łaz

Łazy po raz pierwszy wzmiankowane są w źródłach pisanych w 1442 – 43 roku w dokumencie sprzedaży księstwa siewierskiego przez biskupa Zbigniewa Oleśnickiego. Kolejne wzmianki dotyczące miejscowości pochodzą z dokumentu króla Kazimierza Jagiellończyka datowanego na 1456 r. Łazy wymienione są także w Liber Beneficiorum Jana Długosza 1470 - 80.
W połowie XVII wieku Łazy wzmiankowane jako wieś posiadają 1,5 łanów kmiecych i pięć zagród chłopskich bez roli.
Rozwój miejscowości związany jest z budową warszawsko – wiedeńskiej linii kolejowej w latach 1845 – 1848 oraz rozwojem przemysłu w rejonie Zagłębia Dąbrowskiego. W Łazach zachował się jeden zabytkowy budynek murowany z 1887 r. i kilkanaście murowanych z lat 20-tych XX w. oraz kolejowe zabytki techniki, teren dawnego folwarku i cmentarz z 1820 r.

Źródła: W części dotyczącej historii miejscowości wykorzystano : hasła - Słownik Historyczno – Geograficzny Województwa Krakowskiego w Średniowieczu, opr. J. Laberschek, Z. Leszczyńska – Skrętowa, F. Sikora, J. Wiśniewski, cz. I z 1-4 Ossolineum 1980-1986, w opr. S. Chielewski, K Górska – Golaska, J. Luciński, cz. II z 1, Ossolineum 1989, B. Muzolf Ogrodzieniec. Dzieje miejscowości i włości ogrodzienieckie, Łódź –Ogrodzieniec 1994, M. Broda Sprawozdanie z nadzorów archeologicznych i weryfikacji terenowych nad realizacją budowy sieci rozdzielczej telekomunikacji w ramach zadań CH Zawiercie dla CS Łazy,

Zawiercie 1998; Siewierz, Czeladź, Koziegłowy, Studia z dziejów księstwa siewierskiego, Katowice 1994; J. Laberschek, Kuźnice żelazne w ziemi krakowskiej w średniowieczu, teki Krakowskie, t. III s. 73-98; i In.

8.1.3.Rozwój wsi wchodzących w skład gminy

Niegowonice – Niegowoniczki

Do XVI wieku występują dwie nazwy Niegowonice Wielkie obecnie Niegowonice, należące do właścicieli włości Ogrodzienieckiej, powiatu lelowskiego oraz Małe Niegowonice wieś szlachecka, dzisiejsze Niegowoniczki należące do powiatu krakowskiego. Najstarsza wzmianka o Niegowonicach pochodzi z 1239 r. kiedy to Bolesław Wstydliwy nadał biskupowi krakowskiemu las pomiędzy Okradzionowem a Niegowonicami. Kolejna wzmianka o Niegowonicach pochodzi z dokumentu sadowego z 1300 (1306) r. (wymieniono tam rycerza Ostroboda z Negonyczy), następna z 1354 r. Wszystkie daty pojawiają się w publikacjach historyków i oparte są na falsyfikatach, fałszerstwach, powstałych później.
Pewną datą wzmiankowania wsi w oryginalnym dokumencie jest 1386 r. kiedy to Włodek z Charbinowic dostaje dziedziczność od króla Władysława Jagiełły, między innymi, wieś Niegowonice, będącą dotychczas własnością monarszą. Niegowonice należą do fortalicji „Wiesiółka" i wraz z Wysoką tworzyły skupisko, które można nazwać kluczem dóbr wchodzących w skład włości ogrodzienieckiej. Tutaj w 1450 r. pobierane było cło wiesiółkowskie (przypisane do zamku ogrodzienieckiego) nadane w 1388 r. Włodkowi z Wiesółki. Jest to dowód na istnienie szlaku handlowego łączącego Olkusz z Siewierzem przez Wiesółkę, Wysoką , Niegowonice a później Rokitno.
W 1470 r. wieś wraz z włością przechodzi w ręce braci Salomonów a w 1483 r. braci Jana, Andrzeja i Stanisława z Rzeszowa.
W 1488 r. dobra wraz z Niegowonicami stanowią poręczenie długu Jana z Pilicy a w 1492 r. następuje sprzedaż dóbr Janowi z Pilicy. W 1526 r. wraz z dobrami ogrodzienieckimi, Niegowonice przechodzą w ręce Jana Chełmskiego burgrabi zamku krakowskiego a od 1527 r. Seweryna Bonera, który już w 1530 r. odsprzedaje dobra (bez zamku) , w wśród nich Niegowonice bratu Jakubowi. W 1537 r. Jakub Boner odpisuje czynsz z Niegowonic w wysokości 80 florenów wikariuszom katedry krakowskiej. Od 1592 r. dobra należą przez prawie 80 lat do Firlejów. W 1598 r. wieś należy do parafii Ciągowice.
Opis wsi zawiera najstarszy zachowany inwentarz dóbr Ogrodzieńca z 1665 r. we wsi był dwór, spichlerz, piwnica, stodoła, stajnia, obora, browar. Zamieszkiwali ją chłopi, zagrodnicy i chałupnicy. W 1669 r. wieś wraz z innymi dobrami przechodzi w ręce Warszyckich właścicieli pobliskiej Pilicy, którzy tworzą olbrzymie latyfundium. W latach 70-tych lub 80-tych XVIII w. dobra kupuje Tomasz Jakliński, podsędek krakowski. W 1710 r. oddziały szwedzkie już po raz drugi (podobnie w 1655 r.) plądrują okolicę. W wyniku podziałów dóbr ogrodzienieckich jeszcze prawdopodobnie w końcu XVIII w. wieś staje się własnością szlachecką. Na przełomie XVIII i XIX w. prowadzono tu poszukiwania węgla kamiennego.
W 1802 r. powstaje w Niegowonicach nowa parafia i kościół w stylu barokowo – klasycystycznym z zachowanymi zabytkowymi rzeźbami oraz akcesoriami liturgicznymi. W kościele znajduje się krypta grobowa fundatora i kolatorów kościoła. Na cmentarzu założonym w 1798 r. znajduje się mogiła powstańców 1863 r. poległych w bitwie pod Krzykawką, kilka zabytkowych pomników oraz symboliczna mogiła z okresu I wojny światowej.
We wsi zachował się zabytkowy klasycystyczny kościół p. w. św. Franciszka z początków XIX w. przebudowany w początkach XX w. , jedna drewniana chałupa z końca XIX w. , trzy murowane z przełomu XIX w. i początków XX w., dwie drewniane, zabytkowe kapliczki oraz jedna murowana z figurą św. Jana Nepomucena, nie zachowały się folwarki.
Wieś położona jest na południowych stokach pasma gór Stodolskich z ostańcami wapiennymi, od zachodu wieś jest otoczona grzbietem góry Lipowej, a od południa płaskim terenem roślinnym. Na wzgórzach występują zjawiska krasowe w postaci wypływających źródeł.

Wstępny ogląd współczesnego planu Niegowonic pozwala dostrzec zachowany średniowieczny układ dróg, który jest przykładem rozplanowania placowej wsi owalnicowej o kierunku NE – SW, związany prawdopodobnie z pierwszą fazą rozwoju średniowiecznej wsi i traktem komunikacyjnym Ogrodzieniec – Będzin – Bytom. Rozwój zabudowy na linii NW –SE związany być może z przeniesieniem cła wiesiółkowskiego do Niegowonic i funkcjonowania drogo z Olkusza do Siewierza przez Wiesiółkę i Wysoką.

Hutki – Kanki

Utarł się pogląd, że Hutki – Kanki to wieś królewska powiatu krakowskiego, wzmiankowana po raz pierwszy w 1470 r. Słownik Historyczno – Geograficzny Województwa Krakowskiego w Średniowieczu, nie wymienia miejscowości o tej nazwie, podobnie jak opracowania dotyczące hutnictwa średniowiecznego na terenie małopolski. Czas powstania osady należy przyjąć za późniejszy.

Do wsi należy przysiółek Centuria, w którym w 1403 r. poświadczony jest młyn na rzece Czantorii (Centurii) . W 1441 r. młynarz z Czantorii występował przeciwko Marcinowi z Grabowej. Obecnie wieś jest położona na stokach wzgórza wapiennego, porośniętego 100-letnim lasem bukowym ze ścisłym rezerwatem na Górze Chełm i pomnikami przyrody : starą lipą i zabytkową kapliczką. W pobliżu wsi w lasach u podnóża Góry Chełm biją źródła Centurii. We wsi znajduje się zabytkowa, murowana kapliczka.

Chruszczobród

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1224 r. i wiąże się z nadaniem kościołowi w Sączowie dziesięcin z łanów kmiecych przez biskupa Iwo. Wieś była własnością szlachecką. W latach 1399 – 1415 jej właścicielem był Jakusz z Chruszczobrodu, herbu Kucza i Sambor z Chruszczobrodu. Potomkami Jakusza byli Mikołaj i Jan. W 1441 r. część wsi przeszła na własność Jana z Mirzowie. W 1443 r. w akcie sprzedaży księstwa siewierskiego przez Wacława cieszyńskiego biskupowi Oleśnickiemu, wymieniono wieś szlachecką Chruszczobród. W następnym wieku w 1528 r. Mikołaj Mirzowski sprzedał Chruszczobród Stanisławowi Podczaszemu, Kuźnikowi z Ciszówki. W 1540 r. tenże dziedzic Chruszczobrodu stawiał się przed sądem występując o zwrot długów. Jego jeden syn Sebastian był proboszczem we własnej parafii a drugi przejął ojcowiznę. W 2 połowie XVII w. właścicielem wsi była Myszkowska i w 1 poł. XVII w. wieś należała do braci Sierockich a później Zakrzowskich i Grabińskich (wspólnie od 1753 r.).

Do 1459 r. wieś należała do parafii siewierskiej. 10 maja 1459 r. biskup krakowski erygował ufundowany, zbudowany i uposażony przez Mikołaja z Mirzowie kościół parafialny w Chruszczobrodzie w księstwie siewierskim pod wezwaniem nawiedzenia NMP, świętych Stanisława i Bernarda. Do nowej parafii wcielono m.in. wieś Wysoką i Mirzowice. 8 czerwca 1466 r. biskup leodycejski Paweł konsekrował i zatwierdził odpust dla wiernych nawiedzających świątynię.

Mikołaj z Mirzowie nadał plebanowi nowo ufundowanego kościoła dom koło kościoła, 1 łan mieszczański blisko dworu, 1 łan kmiecy w końcu wsi, wielką łąkę zwaną Jakuszowska Łąka, 2 sadzawki nad rzeką Mitręgą poniżej młyna.

W 1683 r. erygowano Konfraterię św. Anny, agregowaną do macierzystego arcybiskupstwa przy kościele św. Anny w Warszawie, powołanego do obrony doktryny katolickiej przed arianami i protestantami oraz do zwalczania wad społecznych. Q 1734 r. rozpoczęto budowę kościoła murowanego w miejsce drewnianego. Kościół po licznych przebudowach istnieje do dzisiaj. Od 1472 r. funkcjonuje w parafii szkoła. Już z 1423 r. znany jest Mikołaj z Chruszczobrodu student Akademii Krakowskiej. W 1472 wymienione są nazwy łanów : łan Jakuszowski należący do folwarku właścicieli wsi Jana i Mikołaja dziedziców Mirzowie i Chruszczobrodu usytuowany z przeciwnej strony kościoła ku Tucznejbabie, leżący blisko łanu plebańskiego zwany Chliczowskim, łan kościelny Krusznowski koło wygonu.

W 1453 r. wzmiankowany jest młyn na końcu wsi przy Wiesiółce. W 1523 r. pracował w Chruszczobrodzie młyn położony nad stawem, w pobliżu karczmy. Młyny położone nad Mitręgą poświadczone są także w połowie XVI XVII w. Od 1590 r. trwały spory wynikające z ustalenia przebiegu granicy między księstwem siewierskim a Koroną usytuowaną na

gruntach Chruszczobrodu rozstrzygane w sądach przez kolejne stulecia. Po sejmie czteroletnim wieś włączona została do Rzeczpospolitej.
Do dzisiejszych czasów w Chruszczobrodzie pozostało niewiele zabytków minionej świetności. W kościele parafialnym wybudowanym w miejsce drewnianego w 1734 r. znajdują się zabytkowe rzeźby późnogotyckie i barokowe, krypty grobowe i epitafia. Obok kościoła znajduje się obelisk poświęcony generałowi Gabrielowi Taszyckiemu właścicielowi wsi Wysoka, prezesowi Izby Wojskowej w czasach Księstwa Warszawskiego zmarłego w 1806 r. plebania pochodzi z początku XX w., a dwa zabytkowe cmentarze z 1798 i 1830 r. Dwie drewniane chałupy z 1865 i 1910 r. uzupełniają listę.
Wieś położona jest w dolinie lewego brzegu Mitręgi. Należy do typu średniowiecznej wsi ulicowej zwana ulicówką.
Z dziejami Chruszczobrodu związane są losy nieistniejącej już wsi Mirzowice. Nazwę wymieniono po raz pierwszy w 1399 r. Liber beneficiorum Jana Długosza obrazujące stan osadnictwa w latach 1470-1480, wymienia wieś z 6 łanami kmiecymi. Była to wieś rodowa Mikołaja Mirzowskiego herbu Gryf, syna nabywcy Chruszczobrodu i fundatora kościoła parafialnego (1459 r.), do którego należały Mirzowice. Pierwotnie we wsi znajdować musiała się siedziba rodu zwana przez Długosza praedia. Mikołaj Mierzowski pojawił się po raz ostatni w dokumencie z 1481 r.
W 1523 r. jeden ze stawów nosił nazwę młyński, co sugeruje istnienie młyna, zapewne tego samego, który wraz z wolnym młynarzem pozostał po podziałach rodzinnych przy Mikołaju Mierzowskim. W 128 r. Mikołaj z rodu Mierzowskich sprzedaje Stanisławowi Podczaszemu Koźnikowi z Ciszówki Chruszczobród i Mierzowice ze stawami na gruncie Gołuchowiec. W 1543 r. na terenie wsi znajdowała się kuźnica. Brak późniejszych wzmianek sugeruje jej likwidację. Wieś została całkowicie zniszczona prawdopodobnie w czasie potopu szwedzkiego. W 1783 r. rodzina Grabiańskich posiada folwark Mirzowice, położony na gruncie dawnej wsi. Dzisiaj to miejsce nazywa się Rynek.

Wysoka
Wysoka wymieniona jest po raz pierwszy w dokumencie z 1228 r., w którym Książę opolski Kazimierz uposaża osadami Wysoka i Warężyno klasztor Norbertanek w Czamowąsach pod Opolem (do 1228 r. z siedzibą Rybniku). W dokumencie króla Władysława Jagiełły z 1386 r. nadającym włość ogrodzieniecką Włodkowi z Charbinowic, wymieniono po raz pierwszy Wysoką. Wieś ta wraz z Niegowonicami podporządkowana była fortalicji w Wiesiółce. Wysoka i Wiesiółka były wsiami graniczącymi z Chruszczobrodem leżącym w księstwie siewierskim. Wzmiankowane w źródłach zatargi graniczne pozostawiły do naszych czasów zespoły map obrazujących etapy sporów, trwających od końca XVI w. trwające z przerwami do XVIII w. Od 1459 r. Wysoka należała do nowo erygowanej parafii w Chruszczobrodzie. W latach 1584-1593 wzmiankowane są liczne transporty żelaza do Krakowa między innymi z Wysokiej, w której znajdowała się kuźnica.
Od 1470 r. Wysoka podobnie jak cała włość ogrodzieniecka zmienia kolejno właścicieli (patrz Niegowonice).
W inwentarzu klucza ogrodzienieckiego z 1665 r. opisany został „Folwark na Wysokiej" oraz powinności kmieciami, zagrodników, chałupników względem dziedzica. W folwarku znajdował się budynek z izbą białą, komnatą piekarnią, z podpiwniczoną komorą. Przy budynku znajdowała się piwnica na mleko, obora z chlewami. Obok obory stała Wołownia, przy Wołowni nowa stodoła ale także stara, niedobra. Ponadto w pobliżu był spichlerz i sernik.
Od końca XVIII w. właścicielami wsi odłączonej od klucza ogrodzienieckiego była rodzina Taszyckich.
W drugiej połowie XIX w. na skutek budowy kolei Warszawsko – Wiedeńskiej nastąpił rozwój przemysłu cementowego wykorzystującego miejscowy surowiec.
Pozostałościami architektonicznych zabytków we wsi jest założenie pałacowo – parkowe z 1791 r. z murowanym pałacem o cechach neoklasycystycznych, oraz jedna drewniana chałupa z początku XX w. i murowane budynki podworskie z końca XIX w. W cementowni „Wysoka" i Zakładach Materiałów Ogniotrwałych występują zabytkowe urządzenia techniki z

XIX w. W Wysokiej bardzo czytelny jest układ rozplanowania średniowiecznej sakowo – ulicowej wsi placowej.

Wiesiółka

Wiesiółka występuje w źródłach pisanych jako fortalicjom z wsiami Niegowonice i Wysoką. Ten zespól osadniczy tworzył klucz wiesiółkowski należący do zamku ogrodzienieckiego od 1386 r. (patrz Niegowonice, Wysoka). Miejscowość leżała tuż nad granicą śląską na kierunku Siewierza. Znajdowało się tu przejście graniczne z cłem zwanym wiesiólkowskim, funkcjonujące tu od 1388 r. co wnioskuje się z dokumentu o tej samej datacji i późniejszego, pochodzącego z 1450 r. o przeniesieniu cła do Niegowonic. Przeniesienie cła wiązało się najprawdopodobniej z zakupem księstwa siewierskiego w 1443 r. przez biskupa Zbigniewa Oleśnickiego od księcia cieszyńskiego Wacława. Następuje wtedy przesunięcie granic państwa polskiego w kierunku zachodnim.

W 1472 r. wieś Wiesiółka z fortalicją pozostawała w dzierżawie u Pawła Sadowskiego. Jest to ostatnie źródło o fortalicji w Wiesiólce.

Jan Długosz w Liber Beneficious (1470-1480) wymienia jedynie wieś Wiesiółka z trzema kuźniami, które należą do pana Pileckiego. W owym czasie wieś należała do parafii Ciągowice. W 1524 roku wzmiankowana jest w Wiesiółce kopalnia i kuźnice. W 1581 r. wśród wsi należących do parafii Ciągowice wymieniona jest już Wiesiółka Kuźnica. Wymieniony już kilkakrotnie inwentarz klucza ogrodzienieckiego z1655 r. zwiera opis dworu Kuźnice Wiesiółki i służebności poddanych. W osadzie SA budynki dworskie : dom, obora, stajnia, wozownia, stodoła, spichlerz i pusty browar oraz kuźnica. W następnych wiekach Wiesiółka dzieliła los wsi Wysoka.

Na gruntach Gzichowa, przysiółka Łaz, w wyniku badań archeologicznych zlokalizowano miejsce usytuowania średniowiecznego fortalicjom, które wymaga przeprowadzenia badań archeologicznych. Położone jest ono na prawym brzegu Mitręgi przy trakcie z Niegowonic do Wysokiej, na drugim brzegu równolegle usytuowane są trzy skupiska osadnicze z okresu wczesnego średniowiecza.

Otoczenie fortalicjom wymaga rozpoznania archeologicznego. Zabudowa samej wsi Wiesiółka zachowała średniowieczne rozplanowanie w postaci wsi ulicowej – rozstajni.

Rokitno Szlacheckie

Pierwsze wzmianki pochodzą z połowy XV w. W 1434 r. Klemens sołtys z Rokitna zeznaje, że płaci od dawna ze swoich ról Janowi plebanowi Ciągowic dziesięcinę pieniężną, a nie snopową. W 1471 r. nowi właściciele włości ogrodzienieckiej kupili wieś Rokitno z sołectwem od Katarzyny córki Floriana z Knyszyna. Wieś pozostaje we włości do XVIII w. i czasów rodziny Męcińskich.

W XVIII w. istniały na terenie wsi kopalnie węgla min. Kamila i Ludwika. Ostatnimi właścicielami wsi była rodzina Polewskich aż do reformy rolnej po II wojnie światowej. Michał Polewski zgromadził bogate zbiory muzealne i biblioteczne. Część zbiorów o znaczeniu narodowym została przekazana do Muzeum w Krakowie. Reszta podzieliła losy wielu podobnych kolekcji – uległa grabieży i zniszczeniu. Zabudowa przestrzenna wsi oparta jest na średniowiecznym układzie ulicowym zwanym rozstajnią. Zachowały się pozostałości dawnej zabudowy. Znajdujemy tu XIX – wieczne pozostałości zespołu pałacowo – parkowego o starszej metryce i pojedyncze domy mieszkalne.

Ciągowice

Wieś jest wzmiankowana w 136 r., kiedy to poznajemy Piotra plebana z Ciągowic, parafii ocenianej ma 5 grzywien. Parafia podlegała dekanatowi Sławków. W latach 1334 – 58 podlegała dekanatowi w Bytomiu. W 1434 r. miał miejsce spór między Klemensem sołtysem z Rokitna a Janem plebanem z Ciągowic. W latach 147 -1480 poświadczony jest kościół drewniany p.w. świętych Mikołaja i Bartłomieja w dekanacie Sławków – Bytom. W 1402 roku wieś była własnością szlachecką w kluczu Pileckim, kiedy to źródła poświadczają jej właścicielkę Jadwigę z Pilczy (wdowę po Ottonie). W 1409 r. wieś była w rękach Wincentego z Gronowa (woj. Poznańskie) i jego żony Elżbiety. W 1450 r. Jan z Pilczy odstępuje Wacławowi księciu opolskiemu zamek Pilczę i min. Ciągowice. W latach 1470 -80 wieś

stanowi własność Jana z Pileckiego herbu Leliwa. W inwentarzu wymieniane są : folwark, łany kmiece, karczmy. Po pożarze kościoła w 1879 r. w kościele zachowało się wiele zabytków ruchomych, a na cmentarzu z 1326 r. kilka nagrobków o charakterze zabytkowym. Wieś posiada zwarty charakter zabudowy i położona jest na wschodnim stoku wzniesienia. Zachowała średniowieczne rozplanowanie wsi ulicowej rozdrożnicowej z „rynkiem upadowym", pośrodku którego znajduje się studnia zabytkową kapliczką św. Jana Nepomucena. Zachował się także murowany dworek szlachecki wraz z zabudowaniami gospodarczymi i parkiem.

Grabowa

Wieś wzmiankowana w 1342 r. w dokumencie Kazimierza Wielkiego, który zatwierdza ugodę zawartą pomiędzy Mikołajem synem Wojciecha plebanem w Karłowicach na Śląsku a Wincentym synem Wawrzyńca wraz z synami o część w Grabowej zw. Sądziszowskie. Właściciele Grabowej wiele czasu spędzili w sądach rozstrzygając sporne sprawy majątkowe, sporządzali także wiele zapisów, tak więc w dokumentach zachowało się wiele informacji na temat ich stosunków rodzinnych i sąsiedzkich.
W 1489 i 1581 r. poświadczona jest przynależność Grabowej do powiatu lelowskiego. Według Liber Beneficiorum Długosza, Grabowa należała do parafii Chechło w XV w. W 1403 i 1441 poświadczony jest młyn na rzece obecnie Centuria, w przysiółku Centuria należącym obecnie do wsi Hutki – Kanki. Istnienie dróg poświadczają źródła pisane z 1402 r. i 1438 – droga do Niegowonic. Na przełomie XIV i XV w. poświadczone są łąki i gaje o nazwach Dąbia i Wągród. Od pierwszej połowy XIV w. znane są nazwy dziedzin, siedlisk i łanów, poświadczone jest także istnienie Borowej Karczmy. W 1427 r. poświadczone jest istnienie wieży w Grabowej, o którą sądzili się Stanisław z Grabowej i Jan z Grabowej, prawdopodobnie herbu Strzemię. W 1509 r. dobra Więznę w Grabowej należą do Urbana Swindy. Wieża nie została zlokalizowana. Analiza przekazów skłania do poszukiwań w rejonie prawego brzegu Centurii.
Wieś usytuowana jest na południowym stoku rozległego wzgórza, posiada zwarty charakter z zachowanym średniowiecznym układem dróg o rozplanowaniu wsi placowej wielodrożnej.
We wsi znajdują się murowane kapliczki z przełomu XIX i XX w. oraz drewniana kaplica św. Jana Nepomucena nad była sadzawką.

Kuźnica Masłońska

Nazwa wskazuje na średniowieczną metrykę pochodzenia wsi, nie wymieniają jej jednak publikacje dotyczące historii hutnictwa średniowiecznego w ziemi krakowskiej.
Kazimierówka o charakterystycznym układzie dróg oraz pozostałości dawnej zabudowy. Znajduje się tu kapliczka o stylowych cechach barokowych.

Turza

W 1422 r. wzmiankowana jest droga publiczna prowadząca z Chechła na Turzynów (Turze).

Trzebyczka

Nazwa wsi wywodzi się od nazwy rzeki mającej źródło w okolicach wsi Tuczna Baba leżącej na południowy – zachód od wsi Trzebyczka.

8.2. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Zgodnie z wymogami art. 10 ust. 2 punkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. w „Studium ..." określa się obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.
W obszarze Miasta i Gminy Łazy wyodrębniono obszary i obiekty:

1) objęte ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków. Zakres ochrony konserwatorskiej tych obiektów określa decyzja o wpisie do rejestru. „Studium ..." uwzględnia te ustalenia oraz formułuje wnioski pod adresem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

2) strefy i obiekty objęte ochroną konserwatorską w wyniku ustaleń planu miejscowego. Zakres ochrony został ustalony w obowiązującym planie miejscowym. „Studium ..." adaptuje te ustalenia z następującymi dopuszczeniami przy zmianach planu miejscowego:
   - rozszerzenia listy obiektów i obszarów objętych ochroną
   - uściślenia lub zmian warunków ochrony
   - zmiany granic obszarów objętych ochroną
   - wykreślenia obszarów lub obiektów z wykazu obiektów chronionych w uwzględnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Poniżej zamieszczono wykazy obszarów i obiektów objętych ochroną w podziale na różne formy ochrony zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

8.2.1.Obiekty i zespoły prawnie chronione poprzez wpis do rejestru zabytków

Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków :

Chruszczobród

- kościół parafialny p. w. Nawiedzenia NMP i św. Stanisława Biskupa – barokowy, XVIII w., rozbudowany w XIX i XX w., murowany, tynkowany, (granice ochrony prawnej w ramach ogrodzenia) – **nr rej. 793/67**
- budynek mieszkalny z XIX w. przy ulicy Mickiewicza (dawniej ulicy Szkolnej) – drewniany na podmurówce (granice ochrony prawnej w ramach parceli budowlanej) – **nr rej. 794/67**

Ciągowice

zespół dworski, (w tym czworak, stajnia) z poł. XVIII w. – murowany z kamienia, tynkowany (granice ochrony prawnej w ramach ogrodzenia) – **nr rej. 1221/76**
Uwaga : czworak i stajnia w bardzo złym stanie technicznym (ruina) – w dotychczasowym „Studium ..." postulowano wykreślenie z listy obiektów wpisanych w rejestr zabytków.

Niegowonice

Kościół parafialny p.w. św. Franciszka – barokowo – klasycystyczny odbudowanyw 1910 r. - granice ochrony prawnej w ramach ogrodzenia - **nr rej. 788/67**

Wysoka

Założenia pałacowo – parkowe z połowy XVIII w. - granice ochrony prawnej w ramach ogrodzenia - **nr rej. 798/67**

Hutki – Kanki

Kapliczka kubaturowa w Centurii z początku XX w. tynkowana, kryta gontem – **nr rej. 119/69**

8.2.2.Obiekty o wysokich wartościach historycznych, urbanistycznych i architektonicznych potwierdzone wpisem do wojewódzkiej ewidencji obiektów zabytkowych

Poniżej zamieszczono wykaz obiektów o charakterze zabytkowym znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji obiektów zabytkowych (katalog), który sporządzono na podstawie materiałów udostępnionych przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Lp.	Obiekt – adres	Charakterystyka
	Łazy	
1	Dom – ul. Daszyńskiego 1	mur. lata 20-te
2	Dom – ul. Daszyńskiego 20	mur.1887 r.
3	Dom Kultury – ul. Kościuszki 5	mur. z 1936 r.
4	Dom – ul. Kościuszki 11	mur. lata 20-te
5	Dom – ul. Kościuszki 17	mur. lata 20-te
6	Dom – ul. Kościuszki 25	mur. lata 20-te

7	Dom – ul. Kościuszki 42	mur. lata 20-te
8	Dom – ul. Kochanowskiego 10	mur. lata 20-te
9	Dom – ul. Okrzei 15	mur. lata 20-te
10	Dom – ul. Okrzei 37	mur. lata 20-te
11	Zespół stacji i lokomotywowni :	
11a	hala lokomotywowni	1922 r.
11b	wieża wodna	z około 1900 r.
11c	wieża wodna	z 1942 r.
11d	nastawnia ŁB13	z 1920 r.
11e	wartownia	z 1902 r.
11f	schronisko służby manewrowej	z 1912 r.
11g	budynek biurowy lokomotywowni	z 1942 r.
11h	obiekty wagonowni	z 1941 –1942 r.
12	dawne Zakłady Materiałów Ogniotrwałych	
Chruszczobród		
13	Plebania kościoła parafialnego p.w. św. Stanisława	mur. pocz. XX w.
14	Chałupa – ul. Sienkiewicza 58	drew. 1865 r.
15	Chałupa – ul Sienkiewicza 61	drew. 1910 r.
Kuźnica Masłońska		
16	Dom nr 22	mur. lata 20-te
Mitręga		
17	Chałupa nr 15	drew. pocz. XX w.
Niegowonice		
18	Chałupa – ul Błędowska 15	drew. 1900 r.
19	Dom – ul. Rolna 12	mur. XIX/XX w.
20	Dom – ul. Kościuszki	mur. lata 20-te
21	Dom – ul. Błędowska 1	mur. lata 20-te
Rokitno Szlacheckie		
22	Dom – ul. Kościuszki 2	mur. lata 20-te
23	Dom – ul. Kościuszki 16	mur. 1926 r.
24	Dom – ul. 1-go Maja 32/34	mur. lata 20-te
25	Chałupa – ul. 1-go Maja 79	drew. 1901 r.
26	Dom – ul. Świerczewskiego 257	mur. pocz. XX w.
Trzebyczka		
27	Chałupa nr 3	drew. 1920 r.
Wysoka		
28	Chałupa – ul. Kościuszki 88	drew. pocz. XX w.
29	Stajnie podworskie	mur. koniec XIX w.

8.2.3.Inne obiekty i tereny o walorach historycznych i urbanistyczno – architektonicznych objęte ochroną lokalną poprzez ustalenia obowiązujących planów miejscowych

Formy ochrony konserwatorskiej ustalone w planach miejscowych dla obiektów o walorach historycznych i urbanistyczno – architektonicznych nie objętych wpisem do rejestru zabytków i ewidencji obiektów zabytkowych :

- **strefa „A”** - pełnej ochrony konserwatorskiej z bezwzględnym priorytetem wymogów konserwatorskich;
- **strefa „B”** - pośredniej ochrony konserwatorskiej, podlegająca rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz dostosowania charakteru i skali nowej zabudowy do zabudowy historycznej;
- **strefa „E”** - ochrony ekspozycji zespołów zabytkowych
- **strefa „K”** - ochrony krajobrazu

- **strefa „W”** - ochrony archeologicznej z bezwzględnym wymogiem przeprowadzenia wykopaliskowych prac archeologicznych przed jakimikolwiek pracami ziemnymi w tej strefie. W strefie tej występują rozpoznane archeologicznie lub historycznie stanowiska : osady, cmentarzyska, dwory, folwarki, kuźnice itp. i zlokalizowane ślady osadnicze.

- **strefa „OW”** - obserwacji archeologicznej o ochronie polegającej na obserwacji prac ziemnych w rejonie występowania archeologicznych stanowisk pradziejowych, średniowiecznego i nowożytnego oraz miejscowości o średniowiecznym pochodzeniu.

Głównym celem wyznaczenia w/w stref jest utrzymanie i zachowanie najbardziej wartościowych elementów zabytkowych, kulturowych oraz krajobrazowo – ekspozycyjnych gminy. Przy lokalizacji nowych funkcji oraz wprowadzeniu nowych obiektów kubaturowych należy :
- nie dopuścić do degradacji środowiska – właściwe działania planistyczne;
- podporządkować nową zabudowę charakterowi krajobrazu naturalnego;
- zachować historyczny układ dróg i alei;
- zachować tradycyjne nazwy lokalne;
- nie dopuścić do zniszczenia stanowisk archeologicznych.

Obiekty i strefy objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do planu miejscowego

Lp.	Obiekty lub zespoły obiektów objętych ochroną	Elementy stanu zachowania	Zalecane działania
1	Kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja w Ciągowicach wraz z otoczeniem **strefa „A” i strefa „W”**	kościół pierwotnie drewniany, obecnie murowany z 1879 r. jednonawowy z prezbiterium zamkniętym prostą ścianą ze ściętymi narożnikami, od zachodu wieża . Wyposażenie kościoła barokowe.	- zachowanie i ochrona budynku kościoła i plebani; - zagospodarowanie i uporządkowanie otoczenia;
2	Dawne Zakłady Materiałów Ogniotrwałych w Łazach **strefa „B” i strefa „W”**	z dawnej zabudowy z XIX w. zachowany budynek hali pieców szybowych	- inwentaryzacja obiektów; - ochrona obiektów poprzez wpis do rejestru zabytków województwa śląskiego; W niniejszym „Studium ...” nie podtrzymano tego postulatu
3	Dawny Kombinat Cementowo – Wapienny w Wysokiej **strefa „B” i strefa „W”**	zachowane obiekty przemysłowe z lat 1880 -1914 częściowo zniszczone i zdewastowane	- ochrona obiektów zabytkowych poprzez wpis do rejestru zabytków województwa śląskiego W niniejszym „Studium ...” nie podtrzymano tego postulatu
4	Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa i św.Michała Archanioła w Łazach **strefa „A” i strefa „W”**	zachowany obiekt z początku XX wieku	- ochrona i konserwacja obiektu w granicach ogrodzenia
Pozostałe strefy i obiekty			
strefa „B” i strefa „W”			
5	Teren lokomotywowni w Łazach wraz z zabytkową	- zabudowania z końca XIX w. (przebudowane	- zachowanie zabytkowych obiektów ;

	zabudową kolejową, w tym : - hala lokomotywowni z 1922 r. - budynki wagonowni z 1941 – 1942 r. - budynek biurowy lokomotywowni z 1942 r. - 2 wieże wodne z 1942 r. i 1900 r. - budynek służby manewrowej z 1912 r. - wartownia z 1902 r. - nastawnia ŁB 13 z 1920 r. - magazyn i transformator - budynki mieszkalne przy ulicy Dworcowej, Kolejowej i Trójkąt	w 1920 r.) w tym bardzo cenna wieża ciśnień o konstrukcji murowanej, ceglanej; - zachowane historyczne rozplanowanie obiektów	- wykonanie inwentaryzacji zabytkowych urządzeń; - opracowanie programu sposobów ochrony zabytkowych zabudowań wraz z urządzeniami
6	Układy ruralistyczne wsi : Ciągowice, Chruszczobród – Chruszczobród Piaski (wzdłuż ul. Mickiewicza i Sienkiewicza), Grabowa, Kazimierówka, Niegowonice, Niegowoniczki, Rokitno Szlacheckie, Wysoka	- tradycyjny układ przestrzenny, związany z zachowanymi podziałami własnościowymi;	- zachowanie i ochrona układów przestrzennych wsi (układ dróg, charakter i układ zabudowy); - podporządkowanie nowych obiektów lokalnej tradycji arch., nawiązanie skala do otaczającej zabudowy; - zachowanie linii zabudowy; - zachowanie struktury własności działek oraz związanego z nią układu rozłogów; - zachowanie krajobr. kult. - zachowanie osi widoko-wych na zabytkowe archi-tektoniczne dominanty; - zachowanie i ochrona zabytkowych obiektów w układzie przestrzennym wsi
7	Założenia dworsko – parkowe w Rokitnie Szlacheckim	- zachowane fragmenty neogotyckiej rozbudowy, z II poł. XIX w. (biblioteka, wieża), pierwotnego drewnianego budynku dworskiego z XVIII/ XIX w. ; - część zabudowań gospodarczych; - park zamkowy o mało czytelnej kompozycji (dewastacja na skutek braku pielęgnacji, przyparkowych nasadzeń oraz samosiewów), zatarty układ ścieżek, zachowana jedynie aleja lipowa i kasztanowa oraz szpaler drzew; - zatarty układ przestrzenny założenia na skutek wybudo-wania obiektów kubaturowych (mieszkania, administracja, obiekty gospodarcze) oraz	- uporządkowanie stosunków własnościowych; - sporządzenie koncepcji zagospodarowania pozostałości założenia, dostosowanej do sposobu wykorzystania obiektu z uwzględnieniem utrzymania zasadniczych elementów substancji o wartościach kulturowych; - wykonanie inwentaryzacji parku i projektu jego rewaloryzacji i adaptacji; - ochrona zabytkowych pozostałości dawnego dworu;

		zaniechania pielęgnacji parku;	
8	Teren dawnego folwarku w Łazach	- pozostałości parku (zachowana zieleń wysoka, zdewastowane partery); - pozostałości zabudowy dawnego folwarku	- sporządzenie inwentaryzacji i projektu rewaloryzacji i adaptacji założenia folwarcznego; - zagospodarowanie i uporządkowanie parku wg. projektu; - ochrona obiektów kubaturowych zgodna z projektem adaptacji;
9	Ceglana wieża ciśnień w Łazach przy drodze Łazy - Zawiercie	Wieża murowana z ozdobnymi wątkami ceglanymi	Sporządzenie koncepcji zagospodarowania obiektu i jego otoczenia
strefa „E”			
10	Teren na południe od wsi Ciągowice		- ochrona ekspozycji układów przestrzennych wsi poprzez całkowity zakaz lub ograniczenie wprowadzenia nowych obiektów; - ograniczenie liczby kondygnacji ewentualnej nowej zabudowy do 1,2; - podporządkowanie i dostosowanie nowych form do istniejącego naturalnego krajobrazu;
11	Teren na zachód, południe i wschód od wsi Wysoka		
strefa „W”			
12	Kompleks osadniczy fortalicji „Wiesiółka” w Łazach – Gzichowie stanowisko Łazy Gzichów nr 1 – 4 z otoczeniem	brak	Wykreślenie ochrony z planu miejscowego

Cmentarze

W granicach administracyjnych gminy zlokalizowane są zabytkowe cmentarze rzymskokatolickie. Najstarszy z nich pochodzi z 1325 roku i należy do wsi Ciągowice przy ul. Wolności. Pozostałe to :

1. Łazy - ul. M. Konopnickiej z 1820 r.
2. Łazy – pomnik żołnierzy austriackich i niemieckich z I wojny światowej położony u zbiegu ulic Konstytucji, 3-go Maja i Częstochowskiej
3. Chruszczobród – ul. Reja z 1830 r.
4. Niegowonice - ul. Cmentarna z 1798 r.

W obszarze cmentarzy należy dokonać identyfikacji zabytkowych nagrobków, krzyży i pomników oraz ogrodzeń i bram.

Obiekty, o których mowa w punkcie 8.4. wymagają dokładnych analiz konserwatorskich, opracowania dokumentacji oraz umieszczenia w wykazie obiektów zabytkowych gminy Łazy.

Dla **strefy „K”** nie wyznaczono dokładnych granic, gdyż całość terenu gminy charakteryzuje się bogactwem form ukształtowania powierzchni (jurajskie ostańce wapienne – Hutki – Kanki, Niegowonice, Grabowa, Rokitno Szlacheckie), a jego znaczna część pokryta jest lasami (zwarte kompleksy leśne w części północnej i wschodniej oraz we wsi Trzebyczka). Kulturowy krajobraz gminy można określić jako harmonijny – wsie typowo rolnicze z towarzyszącym im rozłogiem pól, zachowanym charakterem przestrzennym oraz reliktami dawnej zabudowy. Typowo zurbanizowany krajobraz występuje w mieście.

Strefa „W” pokrywa się ze strefą „A” i „B” , w której wszystkie prace konserwatorskie wymagające prac ziemnych winny być poprzedzone badaniami archeologicznymi ze względu na występowanie tam nawarstwienia kulturowego. Strefą postuluje się objąć kompleks stanowisk związanych z Fortalicją „Wiesiółka” w Łazach Gzichowie i pozostałe zlokalizowane stanowiska.

Strefa „OW” obejmuje pozostałe obszary całej gminy w granicach wsi o średniowiecznej metryce. Dlatego też dla strefy „OW” podobnie jak strefy „K” przyjmuje się granice gminy.

8.2.4.Obiekty i tereny o wysokich wartościach historyczno – urbanistycznych i architektonicznych postulowane do ochrony przez wpis do rejestru zabytków

Za obiekty stanowiące cenne relikty historyczne, architektoniczne postulowane do ochrony prawnej przez wpis do rejestru zabytków uznano :

1. Ceglaną wieżę ciśnień w Łazach przy drodze Łazy - Zawiercie
2. Dworek modrzewiowy w Niegowonicach
3. Murowane kapliczki kubaturowe z końca XIX i początku XX wieku :
   a) w Łazach – Kazimierówce nad Czarną Przemszą
   b) w Grabowej przy ul.Ogrodowej (kapliczka murowana obok figura Jana Nepomucena)
   c) Niegowonicach nad źródełkiem przy ul.Kościuszki za budynkiem nr 42.

8.2.5.Obiekty o lokalnych wartościach kulturowych objęte ewidencją dóbr kultury Burmistrza Łaz postulowane do objęcia ochroną przy sporządzaniu zmian miejscowych planów zagospodarowania

1. Plebania przy kościele parafialnym p.w. Nawiedzenia NPM i św. Stanisława Biskupa, Chruszczobród
2. Drewniany budynek stodoły w sąsiedztwie kościoła parafialnego p.w. Nawiedzenia NPM i św. Stanisława Biskupa, Chruszczobród
3. Obelisk upamiętniający Gabriela Taszyckiego zm. 1918 r. przy bocznej elewacji kościoła parafialnego p.w. Nawiedzenia NPM i św. Stanisława Biskupa, Chruszczobród
4. Cmentarz – w ramach ogrodzenia, ulica Reja – Cmentarna, Chruszczobród
5. Drewniany krzyż misyjny z 1905 r., skrzyżowanie ulic 3 Maja i Powiatowej, Chruszczobród
6. Drewniany krzyż misyjny na ulicy Stawowej koło przystanku autobusowego Chruszczobród
7. Drewniany krzyż, przed nr 199, Chruszczobród Pustkowie
8. Figura św. Jana Nepomucena obok kaplicy p.w. św. Jana Nepomucena, ul.Ogrodowa, Grabowa

* 9. Kaplica kubaturowa p.w. św. Jana Nepomucena z 1905 r., ul.Ogrodowa, Grabowa

10. Kaplica skrzyżowanie ulic Szkolnej i Słonecznej, Grabowa
11. Żelazny krzyż, zbieg ulic Szkolnej i Piwnej, Grabowa

* 12. Kapliczka murowana z pocz. XX w., Kazimierówka

13. Dom Kultury w Łazach z 1936 r.
14. Cmentarz, zbieg ulic Konstytucji 3 Maja i Częstochowskiej, Łazy
15. Cmentarz, ul.Konopnickiej, Łazy
16. Krzyż drewniany przy cmentarzu w Łazach
17. Krzyż drewniany, skrzyżowanie ulic Kościuszki i Konopnickiej, Łazy
18. Kaplica kubaturowa, ul.Młynek, Łazy (całkowicie przebudowana)
19. Drewniany krzyż, zbieg ulic Trójkąt i Zawierciańskiej, Łazy
20. Betonowy krzyż, ul.Głazówka naprzeciw nr 45, Łazy
21. Krzyż drewniany jubileuszowy przy ul.3-go Maja w Łazach
22. Krzyż drewniany przed kościołem Przenajświętszego Serca Pana Jezusa i Michała Archanioła

23. Krzyż drewniany, przy nr 45, Trzebyczka
24. Kaplica słupowa, przy nr 45, Trzebyczka
25. Kapliczka na drzewie koło biwaku leśnego w Trzebyczce
26. Kapliczka kubaturowa, w pobliżu nr 19, Mitręga
27. Krzyż drewniany z 1948 r., ul. Grabowska przed nr 28, Niegowoniczki
28. Krzyż drewniany, ul. Zagrodzka, Niegowoniczki
29. Cmentarz, ul.Cmentarna, Niegowonice
30. Kaplica skrzynkowa, zbieg ulic Kościuszki przy nr 17 i Źródlanej, Niegowonice
31. Kaplica skrzynkowa, ul.Kościuszki, Niegowonice
* 32. Kaplica kubaturowa, ul.św.Jana za domem przy ul.Kościuszki 42, Niegowonice
33. Krzyż, ul.Kolejowa naprzeciwko nr 5, Niegowonice
34. Krzyż żeliwny, ul.Górna 1, Niegowonice
35. Tablica pamiątkowa – pomnik 700-lecia Niegowonic i Niegowoniczek zlokalizowana naprzeciwko kościoła parafialnego p.w. św. Franciszka z Asyżu
36. Krzyż drewniany na granicy sołectw : przy ulicy Szkolnej (Grabowa) i Grabowskiej (Niegowonice)
37. Żelazny krzyż, przysiółek Dębina przy nr 17, Niegowonice
38. Pomnik żołnierzy AK, Błojec, Grabowa
39. Krzyż drewniany z 1948 r., Błojec obok pomnika, Grabowa
40. Krzyż metalowy na skrzyżowaniu ulic Polnej i Piwnej, Grabowa
41. Kaplica, ul.1 Maja, Rokitno Szlacheckie
42. Kapliczka skrzynkowo – słupowa, ul.Ogrodowa naprzeciw nr 2, Rokitno Szlacheckie
43. Kapliczka skrzynkowo – słupowa, ul.1 Maja 2, Rokitno Szlacheckie
44. Kapliczka skrzynkowa, ul.Piaskowa naprzeciw nr 7a, Rokitno Szlacheckie
45. Kapliczka z figurą św. Floriana na ścianie budynku OSP, Rokitno Szlacheckie
46. Krzyż drewniany, ul.Sobieskiego pod lasem, Turza
47. Kapliczka św. Jana Nepomucena przy Źródełku Jana w Skałbanii
48. Krzyż drewniany przy drodze do Chechła – Hutki - Kanki
49. Kapliczka na pniu starej lipy przy ulicy Jurajskiej, Hutki - Kanki
50. Kaplica słupowa, ul.Starorynkowa, Wiesiółka
51. Kościół p.w. NMP, Wspomożycielki Wiernych, Wysoka
52. Figura św. Floriana przy kościele p.w. NMP Wspomożycielki Wiernych, Wysoka
53. Grota Matki Boskiej Fatimskiej przy kościele p.w. NMP Wspomożycielki Wiernych, Wysoka
54. Krzyż żelazny z 1906 r., skrzyżowanie ulic Paderewskiego i Kościuszki, Wysoka
55. Krzyż drewniany przy ulicy Parkowej koło Osiedla Robotniczego – Wysoka
56. Krzyż drewniany z kapliczką przy ulicy Brzozowej – Kuźnica Masłońska
57. Kapliczka św. Jana Nepomucena przy ulicy Kościuszki, Ciągowice
58. Krzyż metalowy przy ulicy Sienkiewicza, Ciągowice
59. Krzyż drewniany przy ulicy Kościuszki, Ciągowice

* - postulowane objęcie ochroną konserwatorską przez wpis do rejestru zabytków

8.3. Wartości archeologiczne

Obszar gminy w bardzo małym stopniu został rozpoznany pod względem archeologicznym. Ostatnie badania prowadzone były w 1997 r. (obszar 92-52 archiwum SOZ, obszar 94-51 archiwum Zarządu ZJPK) jednak obejmowały one tylko częściowo obszar na terenie gminy Łazy – rejon Łaz, wsi Grabowa, Hutki – Kanki, obrzeza wsi Rokitno Szlacheckie (rejon osady Mitręga) i Niegowonic, częściowo Wysokiej, Ciągowic, Kuźnicy Masłońskiej i Turzy. Wyniki penetracji powierzchniowej tego obszaru nie odzwierciedlają w pełni stanu i charakteru osadnictwa w pradziejach i średniowieczu, bowiem rejony pokryte są dużymi lasami i kompleksami łąk niedostępnych w chwili obecnej penetracji powierzchniowej. Jako dobre i przynoszące pozytywne rezultaty można ocenić warunki penetracji na terenach rolnych.
Badania terenowe przyniosły odkrycie i weryfikacje stanowisk pochodzących przeważnie z późnego średniowiecza i początku okresu nowożytnego (punkty osadnicze i relikty osad), ale

znaleziono również stanowiska pradziejowe z epoki kamienia, brązu i okresu wpływów rzymskich (kultura przeworska). Zabytki odkrywane w trakcie badań powierzchniowych, to najczęściej pojedyncze znaleziska lub ich zespoły o cechach charakterystycznych dla młodszych faz wczesnego średniowiecza (XII i XIII w.).Kontynuację tego uwarunkowanego rzeźbą terenu osadnictwa stanowią dzisiejsze wsie, o których wiadomości pojawiają się w źródłach pisanych już z XIII w., większość to wzmianki XIV –to i XV –to wieczne dotyczące już funkcjonujących wsi, co wskazuje na ich znacznie wcześniejszy rodowód.
Punkty osadnicze tworzą wyraźne, zwarte zgrupowania i zlokalizowane są w rejonach o wybitnych naturalnych walorach sprzyjających rozwojowi osadnictwa. Materiał zabytkowy pochodzący z badań powierzchniowych jest najczęściej bardzo rozdrobniony i zniszczony, a stanowią go głownie odłupki krzemienne, fragmenty naczyń i kafli.
Większość stanowisk archeologicznych skupia się w obrębie lokalnych , niewielkich kotlin rzek Centurii (Hutki – Kanki, Grabowa) i Mitręgi (Rokitno Szlacheckie, Łazy – Gzichów – dawniej grunty Wiesiółki).
W rejonie Grabowej wznosił się również późnośredniowieczny obiekt obronny (wieża mieszkalna, dwór) w Grabowej (stanowisko nr 4 na mapie, niezlokalizowane), wzmiankowany w źródłach pisanych z początku XV w. Obiektu tego nie udało się jednak dokładnie zlokalizować, natomiast o jego istnieniu może przemawiać skupisko stanowisk późnośredniowiecznych na przedpolu domniemanej lokalizacji wieży obronnej. Zlokalizowano natomiast fortalicjum i dwór Wiesiółka leżące obecnie na gruntach Łazisk – Gzichowa (stanowisko nr 37 na mapie) wzmiankowane w 1386 r. (archiwum Zarządu ZJPK).
Źródła historyczne informują o eksploatacji miejscowych rud żelaza i metali kolorowych poczynając od XV w.
Poniżej zamieszczono wykaz stanowisk archeologicznych odkrytych i zweryfikowanych podczas badań południowo – wschodniej i centralnej części obszaru gminy z 1997 r. wraz ze stanowiskami archiwalnymi i znanymi z literatury leżącymi poza obszarem ówczesnej penetracji terenowej*.
*(niniejszy wykaz zweryfikowano w oparciu o materiały uzyskane od Śląskiego Konserwatora Zabytków w Katowicach na etapie opiniowania projektu Zmiany Studium).

Numer stanowiska na obszarze i na mapie)	Miejscowość	Numer stanowiska w miejscowości	Chronologia	Uwagi
1	Rokitno Szlacheckie Mitręga	1	- kultura przeworska - późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa
2	Rokitno Szlacheckie Mitręga	2	- kultura przeworska (?) - czasy nowożytne	ślad osadnictwa
3	Rokitno Szlacheckie	3	- prahistoryczna - późne średniowiecze	ślad osadnictwa
4	Grabowa	1	- późne średniowiecze	wieża obronna
5	Grabowa	2	- epoka kamienna - czasy nowożytne	ślad osadnictwa
6	Grabowa	3	- czasy nowożytne	osada
7	Grabowa	4	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa osada (?)
8	Grabowa	5	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	osada
9	Grabowa	6	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	osada (?) osada
10	Grabowa	7	- kultury prehistoryczne / średniowieczne (?) - późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa osada
11	Grabowa	8	- późne średniowiecze	osada

			- czasy nowożytne	
12	Grabowa	9	- epoka kamienna - późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa
13	Grabowa	10	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	osada
14	Grabowa	11	- wczesne średniowiecze - późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa osada
15	Grabowa	12	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	osada (?) osada
16	Grabowa	13	- czasy nowożytne	osada
17	Grabowa	14	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	osada
18	Grabowa	15	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa osada (?)
19	Hutki – Kanki	1	- czasy nowożytne	osada
20	Hutki – Kanki	2	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa
21	Hutki – Kanki	3	- wczesne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa osada
22	Hutki – Kanki	4	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa osada (?)
23	Hutki – Kanki	5	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa osada
24	Wysoka	4	- paleolit schyłkowy, mezolit	Osada i pracownia krzemieniarska
25	Łazy Młynek	6	- epoka kamienna	ślad osadnictwa
~~26~~	~~Rokitno Szlacheckie~~	~~4~~	~~- XIX w.~~	~~budynek podworski~~
27	Rokitno Szlacheckie	4	- średniowiecze	ślad osadnictwa
27A	Rokitno Szlacheckie	5	- nowożytność	ślad osadnictwa
27B	Rokitno Szlacheckie	6	- nowożytność	ślad osadnictwa
28	Łazy	1	- nowożytność	ślad osadnictwa
29	Wysoka	1	epoka brazu Kultura łużycka	Ślad osadnictwa
30	Wysoka	2	- średniowiecze	ślad osadnictwa
30A	Wysoka	3	- średniowiecze	ślad osadnictwa
31	Ciągowice	1	- średniowiecze - nowożytność	ślad osadnictwa
31A	Ciągowice	2	- nowożytność	ślad osadnictwa
31B	Ciągowice	3	- nowożytność	ślad osadnictwa
32	Turza	1	- nowożytność	ślad osadnictwa
32A	Turza	2	- nowożytność	osada
32B	Turza	3	- nowożytność	osada
33	Kuźnica Masłońska - Kazimierówka	1	- średniowiecze / nowożytność	ślad osadnictwa
34	Łazy - Gzichów	2	XI – XIII w.	osada

35	Łazy – Gzichów	3	XII w.	osada
36	Łazy - Gzichów	4	XII – XIV w.	osada
37	Łazy - Gzichów	5	XIII i XIV w XVII – XVIII w.	fortalicjum Wiesiółka ślad osadnictwa
38	Chruszczobród – Piaski	1 (znane z lit.)	neolit	ślad osadnictwa
38A	Chruszczobród Piaski	1	XI - XVIIIw	Hałdy odkrywki i pozostałości po szybacvh kopalniancych
39	Chruszczobród	6	XVII – XIX w nowożytność	ślad osadnictwa
40	Chruszczobród	7	XIII –XIV w średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	ślad osadnictwa ślad osadnictwa
41	Chruszczobród	8	XVII – XIX w nowożytność	osada
42	Chruszczobród	9	Wczesne średniowiecze XII – XIII XIII –XIV w średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	Osada Punkt osadniczy osada osada
43	Chruszczobród	10	? epoka kamienia XII – XIII XIII –XIV w średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	Ślad osadnictwa Sla osadnictwa osada
44	Chruszczobród	11	? epoka kamienia XII – XIII XIII –XIV w średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	Ślad osadnictwa Sla osadnictwa osada
45	Chruszczobród	12	Kultura komornicka Mezolit Okres rzymski epoka żelaza XIII –XII w Wczesne Średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Osada
46	Chruszczobród	13	? epoka kamienia neolit XIII –XIV w	Ślad osadnictwa

			Średniowiecze i wczesne średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	osada osada
47	Chruszczobród	14	XIII –XII w wczesne średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa
48	Chruszczobród	15	XIII –XII w wczesne średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa
49	Chruszczobród	16	XI - XVIIIw	Hałdy odkrywki i pozostałości po szybach kopalnianych
50	Chruszczobród	17	XI - XVIIIw	Hałdy odkrywki i pozostałości po szybach kopalnianych
51	Chruszczobród	18	XI - XVIIIw	Hałdy odkrywki i pozostałości po szybach kopalnianych
52	Chruszczobród	19	XI - XVIIIw	Hałdy odkrywki i pozostałości po szybach kopalnianych
53	Wiesółka	1	XIII –XV w średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	ślad osadnictwa osada
54	Trzebyczka	1	nowożytnośc	ślad osadnictwa
55	Trzebyczka	2	XVII - XVIII	ślad osadnictwa

Stanowiska znane z badań Archeologicznego Zdjęcia Polski (1-3,5-23,26-37 na mapie)posiadają różną rozpiętość do 0,5 ha i powyżej 0,5 ha. Dziewięć z nich (stanowią pojedynczy ślad osadnictwa, a dwa stanowiska archiwalne (nr 4 i 38) nie zostały zlokalizowane w terenie.
Stanowiska do 0,5 ha – nr 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 18 - 23, 27 - 33
(nr stanowiska wg mapy)
Stanowiska powyżej 0,5 ha – 14, 17, 34 - 36 (nr stanowiska wg mapy).
Oprócz stanowisk odkrytych i zweryfikowanych podczas badań archeologicznych w 1997 r. na obszarze gminy znajdują się stanowiska archiwalne – Wysoka (nr 24 wg mapy) zlokalizowane na terenie krawędzi kamieniołomu cementowni „Wysoka” i Łazy – Młynek (nr 25 mapy).
Dotychczas zebrany na stanowisku w Wysokiej materiał kulturowy wskazuje na to, że stanowisko to należy do unikatowych obiektów w tym regionie. Odkryte zabytki (narzędzia) tego stanowiska pochodzą z okresu schyłkowego paleolitu i mezolitu . Stanowisko z osiedla Młynek datowany jest na starszą epokę kamienia – paleolit.

8.4. Nadzór archeologiczny

Z uwagi na słabe rozpoznanie gminy pod względem archeologicznym, większe prace ziemne prowadzone na tym terenie winny być poddane obserwacji archeologicznej.
Pod określeniem obserwacji archeologicznej rozumie się wykonywanie prac archeologicznych (badania powierzchniowe, eksploracja, dokumentacja archeologiczna) wykonanych podczas prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji liniowych (sieci wodociągowej, gazowej, ciepłowniczej), wykopów pod fundamenty dużych obiektów budowlanych i innych inwestycji związanych z pracami ziemnymi.

8.5. Szczegółowe ustalenia konserwatorskie do obowiązujących planów miejscowych

Według szczegółowych postulatów konserwatorskich należy :

1. bezwzględnie zachować obiekty wpisane do rejestru zabytków ;
2. bezwzględnie zachować wszystkie obiekty zabytkowe, wybudowane przed 1939 r. (niezbędne wykonanie aktualnego spisu adresowego obiektów zabytkowych na etapie sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego) ;
3. wszelkie działania związane z remontami, modernizacją, adaptacją obiektów należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W mieście objąć ochroną wszystkie budynki powstałe przed 1939 r. głownie wzdłuż ul. Kościuszki, Pocztowej, Okrzei. Uzgadniać z WKZ wszelkie działania inwestycyjne w obrębie stref ochrony konserwatorskiej. ;
4. wszystkie prace ziemne związane z realizacjami inwestycji, na terenie gminy prowadzić pod nadzorem archeologicznym w związku z tym, że teren gminy nie został w całości objęty powierzchniowymi badaniami archeologicznymi w ramach programu Archeologiczne Zdjęcie Polski ;
5. zachować podziały własnościowe działek i obiekty zabytkowe w obrębie wsi oraz związane związany z nimi układ rozłogów ;
6. zachować kapliczki i krzyże przydrożne znajdujące się w strefach i poza strefami ochrony konserwatorskiej i poddać je wymaganym zabezpieczeniom oraz konserwacji ;
7. zachować układy przestrzenne wsi oraz dawną drewnianą i murowaną zabudowę (w miarę możliwości) ;
8. neutralizować obiekty szpecące krajobraz (dysharmonizujące) – osłonięcie zadrzewieniami ;
9. ograniczać osadnictwo na terenie ZJPK ;
10. zachować i ewentualnie uzupełniać zadrzewienia dróg ;
11. podjąć działania inwestycyjne mające na celu wzbogacenie bazy turystycznej i rekreacyjnej , ze względu na bardzo duże walory krajobrazowo – kulturowe ;
12. opracować studium historyczno – urbanistyczne gminy, w celu określenia kierunków działań konserwatorskich ;
13. przestrzegać obowiązujące na terenie gminy postulaty i zalecenia ZJPK oraz postulaty szczegółowe obowiązujące dla poszczególnych stref.
14. Przy ustalaniu nowych szlaków turystycznych, ścieżek pieszych i rowerowych należy ich przebieg prowadzić w sposób eksponujący obiekty zabytkowe i inne obiekty o cechach kulturowych i przyrodniczych.

<u>Podsumowanie</u>

1. Miasto i gmina Łazy liczne materialne świadectwa historycznego osadnictwa, w tym zabytki sakralne, pałacowo – parkowe, przemysłowe, mieszkaniowe, cmentarze i kapliczki przydrożne, z których najstarszy – cmentarz w Ciągowicach pochodzi z XIV w. Wiele z nich narażonych jest na dewastację wynikającą z wieloletnich zaniedbań remontowych, braku opieki, (dwór w Ciągowicach wpisany do rejestru zabytków, którego część popadła w ruinę). Istotna zatem jest aktualizacja dokumentacji obiektów i stref

zabytkowych oraz sporządzenie takiej dokumentacji dla obiektów o charakterze zabytkowym objętych ochroną lokalną na mocy ustaleń planów miejscowych.
2. Należy sukcesywnie podjąć prace nad sporządzeniem gminnej ewidencji obiektów zabytkowych oraz lokalnego programu ochrony zabytków.
3. Należy pilnie egzekwować od właścicieli obiektów zabytkowych działania na rzecz ich zabezpieczenia przed dewastacją i niewłaściwą przebudową lub likwidacją, zwłaszcza w odniesieniu do obiektów przemysłowych i kolejowych.
4. Obszar miasta i gminy Łazy jest słabo przebadany pod względem reliktów archeologicznych, Zakładane stanowiska archeologiczne pozwalają przypuszczać, że można spodziewać się w tym rejonie wielu znalezisk. Pełny nadzór archeologiczny (przy realizacji każdego obiektu) byłby zbyt kosztowny, ale należałoby go podjąć w odniesieniu do inwestycji liniowych, przemysłowych i rekreacyjnych. Równocześnie należałoby informować inwestorów o obowiązku zgłoszenia każdego znaleziska przy prowadzeniu prac ziemnych.
5. Bogactwo zasobów zabytkowych na terenie Łaz może stanowić jeden z atutów przy planowaniu rozwoju turystycznego miasta i gminy Łazy.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

9.1. Ludność

9.1.1. Ludność ogółem i w podziale na jednostki osadnicze

Według publikowanych danych Urzędu Statystycznego w Katowicach, na koniec 2008r. liczba ludności na terenie Łaz wyniosła 15 992 osób, z tego teren miasta Łazy zamieszkiwało 7 160 osób (44,7 %), a teren 14 sołectw 8 832 osoby (55,2 %).
Na przestrzeni lat 1988 – 2008 na terenie miasta jak i sołectw liczba ludności systematycznie malała, co ilustruje poniższe zestawienie :

Wyszczególnienie	Ludność (osoby)			**Wskaźnik kobiet / 100 mężczyzn**
	ogółem	**w tym**		
		mężczyzn	**kobiet**	
NSP – 1988				
Ogółem, w tym :	17 170	8 439	8 731	103,5
- miasto	7 363	3 570	3 793	106,3
- gmina	9 807	4 869	4 938	101,4
Rok 1997				
Ogółem, w tym :	16 492	8 053	8 439	104,8
- miasto	7 190	3 483	3 707	106,4
- gmina	9 302	4 570	4 732	103,5
NSP - 2002				
Ogółem, w tym :	16 111	7 808	8 303	106,3
- miasto	7 272	3 503	3 769	107,6
- gmina	8 839	4 305	4 534	105,3
Rok 2005				
Ogółem, w tym :	16 006	7 784	8 222	105,6
- miasto	7 138	3 456	3 682	106,5
- gmina	8 868	4 328	4 540	104,9
Rok 2006				
Ogółem, w tym :	15 990	7 763	8 227	106,0
- miasto	7 154	3 450	3 704	107,4
- gmina	8 836	4 313	4 523	104,9
Wyszczególnienie	**Ludność (osoby)**			**Wskaźnik kobiet / 100 mężczyzn**
Rok 2007				
Ogółem, w tym :	15 975	7 765	8 210	105,7
- miasto	7 144	3 454	3 690	106,8

- gmina	8 831	4 311	4 520	104,8
Rok 2008				
Ogółem, w tym :	15 992	7 790	8 202	105,3
- miasto	7 160	3 485	3 675	105,5
- gmina	8 832	4 305	4 527	105,2

Źródło : Dane NSP – 1988, NSP – 2002 oraz Roczniki statystyczne – Urząd Statystyczny w Katowicach

Na przestrzeni minionych 20-tu lat tj. w latach 1988 – 2008 nastąpił ogółem spadek ludności o 6,8 % tj. 1 178 osób. Jeżeli na terenie miasta ludność zmalała nieznacznie bo zaledwie o 2,8 % (203 osoby), to na terenie wiejskimi spadek ten był już znaczny i wyniósł 9,9 % tj. 975 osób.
W analizowanym okresie, na koniec roku 2008 w stosunku do roku 2007 zaobserwowano bardzo nieznaczny przyrost ludności (plus 17 osób) i miało to miejsce głównie na terenie miasta.

W 2009 r. niestety nadal postępuje spadek liczby ludności w gminie Łazy. W pierwszym półroczu 2009 r. ogółem ludność wynosiła 15 988 osób, z czego w mieście 7 151 osób i na wsi 8 837 osoby.

Według danych Urzędu Miejskiego zamieszczonych w opracowaniu pn. „Aktualizacja strategii rozwoju miasta i gminy Łazy" (kol. 2) oraz danych demograficznych zamieszczonych w opracowaniu pn. „ Plan odnowy miejscowości Rokitno Szlacheckie na lata 2010 –2017" (kol. 4) , liczba mieszkańców gminy w podziale na miejscowości przedstawiała się następująco :

Jednostki osadnicze	Rok 2007		Rok 2009	
	ludność	%	ludność	%
Ogółem, w tym :	15 975	100	15 965	100
A. Łazy	7 144	44,72	7 065	44,25
B. Rokitno Szlacheckie	1 005	6,29	1 131	7,08
C. Hutki - Kanki	69	0,43	65	0,41
D. Grabowa i Skałbania	762	4,77	737	4,62
E. Niegowoniczki	558	3,49	566	3,55
F. Niegowonice	1 923	12,04	1 893	11,86
G. Trzebyczka	77	0,48	71	0,44
H. Chruszczobród	1 654	10,36	1 672	10,47
I. Wiesiółka	288	1,80	288	1,80
J. Chruszczobród Piaski	220	1,38	218	1,37
K. Ciągowice	625	3,91	639	4,00
L. Wysoka	1 229	7,69	1 193	7,47
Ł. Turza	309	1,94	303	1,90
M. Kuźnica Masłońska i Kazimierówka	112	0,70	124	0,78

Ponad 44% ogółu ludności zamieszkuje samo miasto Łazy. Wśród sołectw, największymi sołectwami pod względem liczby ludności w gminie Łazy są sołectwa Niegowonice, Chruszczobród, Wysoka i Rokitno Szlacheckie, w których mieszka 36,9 % ogółu mieszkańców gminy Łazy. Najmniejszymi sołectwami są Hutki - Kanki, Trzebyczka i Skałbania tworząca wraz z Grabową wspólną jednostkę osadniczą, w których w każdej zameldowanych na stałe jest mniej niż 100 osób.

W ewidencji ludności na terenie gminy figurują osoby, które w gminie Łazy posiadają stałe miejsce zameldowania lecz nie mieszkają tu faktycznie. Różnica między ludnością mającą stałe miejsce zameldowania a ludnością, dla których Łazy są faktycznym miejscem zamieszkania, na przestrzeni lat 1999 – 2008 przedstawiała się następująco :

Lata	Ludność					
	posiadająca stałe miejsce zameldowania			według faktycznego miejsca zamieszkania		
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
2002	16 099	7 305	8 794	16 088	7 270	8 818

2003	16 088	7 276	8 812	16 054	7 217	8 837
2004	16 072	7 246	8 826	16 077	7 242	8 835
2005	16 047	7 194	8 853	16 006	7 138	8 868
2006	16 012	7 182	8 830	15 990	7 154	8 836
2007	16 042	7 178	8 864	15 975	7 144	8 831
2008	16 049	7 199	8 850	15 992	7 160	8 832

Źródło : Dane dla jednostki podziału terytorialnego – Ludność , GUS – Urząd Statystyczny w Katowicach

W podziale na płeć, na przestrzeni całego analizowanego okresu, w strukturze ludności na obszarze całego miasta i gminy Łazy była przewaga kobiet nad mężczyznami.
W strukturze ludności, w roku 2008 mężczyźni stanowi 46,7 % ogółu mieszkańców Łaz a kobiety pozostałe 51,3 %.
Średnio w roku 2008 w Łazach przypadało na 100 mężczyzn 105,3 kobiety, z czego w mieście Łazy wskaźnik ten wynosił 105,5 a na wsi 105,2 .

9.1.2. Gęstość zaludnienia

W roku 2008 gęstość zaludnienia wynosiła ogółem 120 osób / km^2. W mieście wskaźnik ten osiągnął poziom 833 osoby / km^2 , a na terenie wsi był zdecydowanie niższy i wyniósł średnio 71 osób / km^2.
Wśród jednostek administracyjnych wchodzących w granice powiatu zawierciańskiego, miasto Łazy charakteryzuje najwyższa gęstość zaludnienia. W największym mieście powiatu – Zawierciu wskaźnik gęstości zaludnienia na km^2 wynosił w 2008 r. zaledwie 613 osób / km^2 . Sołectwa gminy Łazy pod względem gęstości zaludnienia, plasują się na drugim miejscu w powiecie po gminie Ogrodzieniec (90,1 osób/km^2).

9.1.3. Struktura demograficzna

Strukturę wieku ludności dla miasta i gminy opracowano w oparciu o opublikowane wyniki Narodowego Spisu Powszechnego 2002 roku oraz publikowane przez GUS roczne dane demograficzne dla jednostki podziału terytorialnego i przedstawia się ona następująco :

Grupy wieku (w latach)		Ludność						Stopa wzrostu (%) kol. 6:3
		wg. NSP 2002			wg. stanu 2008			
		razem	miasto	wieś	razem	miasto	wieś	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem,	osoby	16 111	7 272	8 839	15 992	7 160	8 832	99,26
z tego	%	100	100	100	100	100	100	
0 – 2	osoby	338	140	198	420	241	179	124,26
	%	2,10	1,92	2,24	2,63	3,36	2,03	
3 – 5	osoby	417	183	234	380	211	169	91,13
	%	2,59	2,52	2,65	2,38	2,95	1,91	
6	osoby	124	60	64	125	57	68	100,81
	%	0,77	0,82	0,72	0,78	0,80	0,77	
7 - 12	osoby	1 100	509	601	780	334	446	70,91
	%	6,89	7,00	6,80	4,88	4,66	5,05	
13 - 15	osoby	609	294	315	516	236	280	84,73
	%	3,78	4,04	3,56	3,23	3,30	3,17	
16 - 18	osoby	754	379	375	571	256	315	75,73
	%	4,68	5,21	4,24	3,57	3,58	3,57	
19	osoby	268	140	128	200	93	107	74,63
	%	1,66	1,93	1,45	1,25	1,30	1,21	
20 - 24	osoby	1 229	570	659	1112	530	582	90,48
	%	7,63	7,84	7,46	6,95	7,40	6,59	
25 – 59	osoby	3 964	1 886	2 078	4 162	1 896	2 266	104,99
kobiety	%	24,60	25,94	23,51	26,02	26,48	25,66	
25 – 64	osoby	4 308	1 953	2 355	4 714	2 078	2 636	109,42

mężczyźni	%	26,75	26,86	26,64	29,48	29,02	29,84	
60 i więcej	osoby	2 021	790	1 231	2 050	833	1 217	101,43
kobiety	%	12,54	10,86	13,93	12,82	11,63	13,78	
65 i więcej	osoby	969	368	601	962	395	567	99,28
mężczyźni	%	6,01	5,06	6,80	6,01	5,52	6,42	

Źródło : Opracowanie TUP ZPP na podstawie danych NSP – 2002 oraz publikowanych danych dla jednostek podziału terytorialnego przez Urząd Statystyczny w Katowicach

Z porównania struktury wieku ludności wynika, że ludność gminy w 2008 roku w stosunku do roku 2002 uległa postarzeniu. Nastąpił wzrost liczby ludności w wieku powyżej 24 roku życia, co ma wpływ na wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym. W najbliższym czasie jest to korzystne dla przyszłego rozwoju gminy.
Ludność w wieku emerytalnym w zasadzie utrzymuje się na niezmienionym poziomie. W grupie osób w wieku emerytalnym przeważają kobiety. W analizowanym okresie zarówno w mieście jak i na terenie wsi zanotowano spadek ludności w wieku szkolnym (podstawowym, średnim i wyższym) a więc w grupie wieku 7-24 lat. Na korzyść na terenie gminy należy zapisać wzrost, choć jeszcze nieznaczny, ludności w grupie wieki 0 – 6 lat.

W oparciu o dostępne dane statystyczne, dla miasta i gminy ustalono jak na przestrzeni lat 2002 – 2008 zmieniała się liczba ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym.

Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym

Wyszczególnienie	Liczba osób, w tym w latach					%, w tym w latach :				
	NSP 2002	2005	2006	2007	2008	NSP 2002	2005	2006	2007	2008
Ogółem miasto i gmina										
Ludność ogółem w tym w wieku	16 111	16 006	15 990	15 975	15 992	100	100	100	100	100
- przedprodukcyjnym	3 070	2 725	2 685	2 622	2 611	19,1	17,0	16,8	16,4	16,2
- produkcyjnym	10 051	10 308	10 314	10 337	10 369	62,4	64,4	64,5	64,7	64,9
- poprodukcyjnym	2 990	2 973	2 991	3 016	3 012	18,5	18,6	18,7	18,9	18,8
Współczynnik obciążenia demograficznego	60,3	55,3	55,0	54,5	54,2					
miasto Łazy										
Ludność ogółem w tym w wieku	7 272	7 138	7 154	7 144	7 160	100	100	100	100	100
- przedprodukcyjnym	1 421	1 260	1 262	1 246	1 258	19,6	17,7	17,6	17,4	17,6
- produkcyjnym	4 693	4 714	4 697	4 682	4 674	64,5	66,0	65,7	65,6	65,3
- poprodukcyjnym	1 158	1 164	1 195	1 216	1 228	15,9	16,3	16,7	17,0	17,1
Współczynnik obciążenia demograficznego	50,0	51,4	52,3	52,6	53,8					
gmina Łazy										
Ludność ogółem w tym w wieku	8 839	8 868	8 836	8 831	8 832	100	100	100	100	100
- przedprodukcyjnym	1 649	1 465	1 423	1 376	1 353	18,7	16,5	16,1	15,6	15,3
- produkcyjnym	5 358	5 594	5 617	5 655	5 695	60,6	63,1	63,6	64,0	64,5
- poprodukcyjnym	1 832	1 809	1 796	1 800	1 784	20,7	20,4	20,3	20,4	20,2
Współczynnik obciążenia demograficznego	65,0	58,5	57,3	56,2	55,1					

Źródło : Roczniki statystyczne – Urząd Statystyczny w Katowicach

Struktura ludności w gminie charakteryzuje się znacznym udziałem w ogólnej liczbie ludności, ludności w wielu produkcyjnym. W latach 2002 – 2008 ludność w wieku produkcyjnym w mieście kształtuje się na poziomie 65,3 %, a na terenie wsi 64,5 %. Liczba

ludności w wieku produkcyjnym w mieście na przestrzeni analizowanego okresu nieznacznie zmalała (o 19 osób), natomiast na wsi nastąpił wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym o 6,3 % tj. 337 osób. Ponadto w okresie tym, zarówno w mieście jak i na wsi, obserwuje się stały, systematyczny spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym, przy równoczesnym wzroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na terenie miasta i nieznacznym spadku na wsi.

W gminie Łazy współczynnik obciążenia demograficznego wyrażony liczbą ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadający na 100 osób w wieku produkcyjnym na koniec 2008 roku wyniósł 54,2 osób, w tym w mieście 53,8 i na wsi 55,1. Współczynnik ten w stosunku do roku 2002 na terenie miasta uległ pogorszeniu i znacznej poprawie na wsi.
Gmina Łazy posiada korzystny wskaźnik obciążenie demograficznego wśród gmin miejsko – wiejskich powiatu zawierciańskiego, który dla całego powiatu w roku 2008 wynosił 55,2 osoby, w tym w gminach Ogrodzieniec 56,1 osoby, Pilica 63,9 osoby, Szczekociny 58,0 osoby, podczas gdy w Łazach był na poziomie 54,2 osoby.W stolicy powiatu - Zawierciu współczynnik ten wynosi 55,2 osoby.

9.1.4.Gospodarstwa domowe i ich struktura

Według NSP - 2002 na terenie gminy Łazy 16 111 osób tworzyło 6 269 gospodarstw domowych. Struktura tych gospodarstw domowych przedstawiała się następująco :

Liczba i struktura gospodarstw domowych	Gospodarstwa domowe – stan NSP 2002					
	razem		miasto		wieś	
	ilość	**%**	**ilość**	**%**	**ilość**	**%**
Ogółem, z tego o liczbie osób	6 269	100	2 779	100	3 490	100
1 osobowe	1 656	26,42	678	24,40	978	28,02
2 osobowe	1 613	25,73	713	25,66	900	25,79
3 osobowe	1 408	22,46	644	23,17	764	21,89
4 osobowe	1 141	18,20	549	19,75	592	16,96
5 i więcej osób	451	7,19	195	7,02	256	7,34
wskaźnik osób / gospodarstwo domowe	**2,57**		**2,62**		**2,53**	

Źródło : Dane NSP 2002

W strukturze gospodarstw domowych zarówno na terenie miasta jak i wsi przeważają gospodarstwa domowe 1, 2 i 3 osobowe, przy czym w mieście większość jest gospodarstw domowych 2 osobowych, a na wsi, co ciekawe przeważają gospodarstwa 1 osobowe.

9.1.5.Wykształcenie ludności

Wykształcenie mieszkańców gminy Łazy scharakteryzowano na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego 2002 i przedstawia się ono następująco :

Wyszczególnienie	Ludność w wieku 13 lat i więcej stan NSP 2002					
	osoby	**%**	**osoby**	**%**	**osoby**	**%**
	ogółem		miasto		wieś	
Ogółem, z tego :	14 122	100	6 380	100	7 742	100
- wyższe	945	6,69	586	9,18	359	4,65
- policealne	308	2,18	158	2,48	150	1,94
- średnie razem, w tym :	4 501	31,87	2 329	36,50	2 172	28,12
• ogólnokształcące	921	6,52	539	8,45	382	4,95
• zawodowe	3 580	25,35	1 790	28,05	1 790	23,17
- zasadnicze zawodowe	3 484	24,68	1 387	21,75	2 097	27,15
- podstawowe ukończone	4 042	28,62	1 655	25,94	2 387	30,90
- podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	736	5,21	194	3,04	542	7,02

Wyszczególnienie	Ludność w wieku 13 lat i więcej stan NSP 2002					
	osoby	%	osoby	%	osoby	%
	ogółem		miasto		wieś	
- nie ustalono	106	0,75	71	1,11	35	0,45

Źródło : Dane NSP 2002

Jak wykazały dane uzyskane z NSP 2002, mieszkańcy Łaz są nisko wykształceni. Zarówno w mieście jak i na wsi największą grupę ludności stanowiła w 2002 roku ludność z wykształceniem podstawowym a następnie średnim zawodowym i zasadniczym zawodowym. Takie wykształcenie posiada łącznie 75,74% mieszkańców miasta i 81,22 mieszkańców wsi. Około 3% ludności miasta i około 7% mieszkańców wsi posiada wykształcenie podstawowe nieukończone lub jest bez wykształcenia szkolnego.
Wykształceniem wyższym i średnim wykazało się zaledwie 20,11% ludności miasta i 11,54% wsi.

9.1.6.Ruch migracyjny ludności

Ruch migracyjny ludności w gminie przeanalizowano w oparciu o dostępne dane statystyczne z lat 1999 – 2008. Zjawisko to w gminie przedstawiało się następująco :

Lata	Napływ			Odpływ			Saldo		
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
1999	238	88	150	174	84	90	+64	+4	+60
2000	253	110	143	203	124	79	+50	-14	+64
2001	168	60	108	139	84	55	+29	-24	+53
2002	253	136	117	209	109	100	+44	+27	+17
2003	250	97	153	201	116	85	+49	-19	+68
2004	230	92	138	171	115	56	+59	-23	+82
2005	221	81	140	158	108	50	+63	-27	+90
2006	238	89	149	175	89	86	+63	0	+63
2007	278	110	168	171	98	72	+107	+12	+96
2008	210	80	130	147	72	75	+63	+8	+55
Razem lata 1999-2008	2 339	943	1 396	1748	999	748	+591	-56	+648

Źródło : Roczniki statystyczne – Urząd Statystyczny w Katowicach

Jak z przedstawionych danych wynika na przestrzeni analizowanych 10 lat terenie gminy zameldowało się łącznie 2 339 osób i równocześnie wymeldowało się 1 748 osób. Zatem z tytułu ruchu migracyjnego ludności nastąpił wzrost liczby ludności o 591 osób, z tego na terenie miasta nastąpił spadek o 56 osób i na wsi wzrost aż o 648 osób.

9.1.7.Charakterystyka ruchu naturalnego

Ocenę ruchu naturalnego oraz występujących w tym zakresie trendów wykonano w oparciu o publikowane dane statystyczne :

Lata	Ruch naturalny								
	urodzenia żywe			zgony			przyrost naturalny		
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
1999	110	60	50	189	66	123	-79	-6	-73
2000	111	56	55	206	71	135	-95	-15	-80
2001	107	44	63	204	75	129	-97	-31	-66
2002	112	52	60	206	93	113	-94	-41	-53
2003	137	78	59	198	88	110	-61	-10	-51

2004	112	62	50	187	70	117	-75	-8	-67
2005	121	69	52	209	94	115	- 88	- 25	- 63
2006	130	79	51	228	91	137	- 98	- 12	- 86
2007	71	35	36	114	52	62	- 43	- 17	- 26
2008	157	92	65	213	79	134	- 56	+ 13	- 69
Razem lata 1999-2008	1 168	627	541	1 954	779	1 175	- 786	- 152	- 634

Źródło : Roczniki statystyczne – Urząd Statystyczny w Katowicach

W latach 1999 - 2008 liczba mieszkańców z tytułu urodzeń wzrosła o 1 168 osób, z czego w mieście urodziło się 627 dzieci (53,68%) i na wsi 541 dzieci (46,32%).

W tym samym czasie zmarło 779 mieszkańców miasta i 1 175 mieszkańców wsi.

W efekcie przyrost naturalny na terenie gminy był ujemny. Z tytułu przyrostu naturalnego liczba ludności zmalała w mieście o 152 osoby i na terenie wsi aż o 634 osoby.

Na podstawie przeanalizowanych danych demograficznych dla gminy oraz w oparciu o bieżące trendy demograficzne, brak jest przesłanek pozwalających prognozowanie przyrostu liczby mieszkańców w gminie do roku 2020.

9.1.8. Aktywność zawodowa ludności

Ludność w wieku 15 lat i więcej ze względu na aktywność zawodową podzielono na trzy kategorie : pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Wśród tych kategorii wyodrębniono ludność w wieku produkcyjnym tj. mężczyźni w wieku 18 – 64 lat i kobiety w wieku 18 – 59 lat.

Aktywność zawodowa ludności gminy w wieku 15 i więcej lat

Ludność	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Nieustalony status na rynku pracy
		razem	pracujący	bezrobotni		
Ogółem miasto i gmina, w tym :	**13 717**	**6 547**	**4 903**	**1 644**	**7 038**	**132**
w wieku produkcyjnym	**10 051**	**6 439**	**4 803**	**1 636**	**3 491**	**121**
- mężczyźni, w tym	6 582	3 588	2 755	831	2 933	63
w wieku produkcyjnym	5 276	3 540	2 714	826	1 678	58
- kobiety, w tym	7 135	2 961	2 148	813	4 105	69
w wieku produkcyjnym	4 775	2 899	2 089	810	1 813	63
miasto, w tym :	**6 183**	**3 051**	**2 308**	**743**	**3 041**	**90**
w wieku produkcyjnym	**4 693**	**3 019**	**2 281**	**738**	**1 588**	**86**
- mężczyźni, w tym	2 941	1 619	1 245	374	1 278	44
w wieku produkcyjnym	2 409	1 605	1 234	371	762	42
- kobiety, w tym	3 241	1 432	1 063	369	1 763	46
w wieku produkcyjnym	2 264	1 414	1 047	367	826	44
wieś, w tym :	**7 535**	**3 496**	**2 595**	**901**	**3 997**	**42**
w wieku produkcyjnym	**5 358**	**3 420**	**2 522**	**898**	**1 903**	**35**
- mężczyźni, w tym	3 641	1 967	1 510	457	1 655	19
w wieku produkcyjnym	2 867	1 935	1 480	456	916	16
- kobiety, w tym	3 894	1 529	1 085	444	2 342	23
w wieku produkcyjnym	2 491	1 485	1 042	443	987	19

Źródło : Dane NSP 2002

Wskaźniki aktywności zawodowej w 2002 r.

Ludność	Czynni zawodowo	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia

	%								
	og.	**m.**	**w.**	**og.**	**m.**	**w.**	**og.**	**m.**	**w.**
- Ogółem , w tym	**48,2**	**50,1**	**46,7**	**36,1**	**37,9**	**34,6**	**25,1**	**24,4**	**25,8**
w wieku produkcyjnym	**64,8**	**65,5**	**64,2**	**48,4**	**49,5**	**47,4**	**25,4**	**24,4**	**26,3**
- mężczyźni, w tym	55,0	55,9	54,3	42,3	43,0	41,7	23,2	23,1	23,2
w wieku produkcyjnym	67,8	67,8	67,9	52,0	52,1	51,9	23,3	23,1	23,5
- kobiety	41,9	44,8	39,5	30,4	33,3	28,0	27,5	25,8	29,0
w wieku produkcyjnym	61,5	63,1	60,1	44,3	46,7	42,2	27,9	26,0	29,8

Źródło : Dane NSP 2002

Objaśnienia :
og. = ogółem miasto i wieś
m. = miasto
w. = wieś

Na terenie gminy współczynnik czynnych zawodowo pod pojęciem którego rozumie się udział osób aktywnych zawodowo (tj. pracujących i bezrobotnych) w liczbie ludności ogółem w wieku 15 i więcej lat, jest na poziomie 48,2 %, w tym dla ludności w wieku produkcyjnym wynosi on 64,8% . Wśród czynnych zawodowo przeważają mężczyźni, dla których wskaźnik zawodowo czynnych wynosi 55 %, w tym w wieku produkcyjnym 67,8%.

Kobiety w Łazach charakteryzuje znacznie niższa aktywność zawodowa niż mężczyzn. Według NSP 2002 wskaźnik zawodowo czynnych dla kobiet wynosił ogółem 41,9 %, w tym w wieku produkcyjnym wynosi on 61,5%. Kobiety stanowią też liczniejszą populację w grupie biernych zawodowo. W stosunku do ogólnej liczby biernych zawodowo wynoszącej w 2002 r. 7 038 osób, kobiety stanowią aż 58,3 % tj. 4 105 osób.
Mieszkańców miasta w stosunku do mieszkańców wsi, zarówno kobiety jak i mężczyzn, charakteryzuje wyższa aktywność zawodowa.

Wskaźnik zatrudnienia mówiący o udziale osób pracujących w liczbie ludności w wieku 15 i więcej, w gminie kształtuje się na poziomie 36,1 % , z czego w mieście wynosi on 37,9 a na wsi 34,6 %. Dla mężczyzn wskaźnik ten wynosi 42,3 %, natomiast dla kobiet zaledwie 30,4%. Wskaźnik zatrudnienia zarówno dla kobiet jak i mężczyzn jest wyższy dla mieszkańców miasta niż dla wsi.

W roku 2002 w gminie Łazy stopa bezrobocia była bardzo wysoka i kształtowała się na poziomie 25,1%, z czego w mieście wynosiła 24,4 % a na wsi 25,8 %.
Zdecydowanym wyższym bezrobociem dotknięte są kobiety. Dla nich w 2002 roku stopa bezrobocia wynosiła ogółem 27,5 % , z czego dla kobiet w mieście była na poziomie 23,2 %, a na wsi ukształtowała się na poziomie 29% .

9.1.9.Struktura głównych źródeł utrzymania mieszkańców gminy

Według danych NSP 2002 źródła utrzymania ludności miasta i gminy Łazy przedstawiały się następująco :

Ludność według głównego źródła utrzymania

Wyszczególnienie	**Ludność**					
	ogółem		**mężczyźni**		**kobiety**	
	osoby	**%**	**osoby**	**%**	**osoby**	**%**
Ogółem miasto i gmina ;	16 111	100	7 808	100	8 303	100
I. Praca						
- razem, w tym :	8 659	53,75	4 491	57,52	4 168	50,20
a) praca najemna	7 778	89,82	4 034	89,82	3 744	89,83
b) praca na rachunek własny, w tym :	881	10,18	457	10,18	424	10,17
▲ w swoim gospodarstwie rolnym	87	9,88	41	8,97	46	10,85
II. Pozostałe źródła						

- razem, w tym :	7 371	45,75	3 278	41,98	4 093	49,30
a) emerytura	3 236	43,90	1 486	45,33	1 750	42,75
b) renta	2 490	33,78	1 001	30,54	1 489	36,38
III. Nie ustalono						
	81	0,50	39	0,50	42	0,50
Ogółem miasto ;	7 272	100	3 503	100	3 769	100
I. Praca						
- razem, w tym :	4 154	57,13	2 135	60,95	2 019	53,57
a) praca najemna	3 747	90,20	1 919	89,88	1 828	90,54
b) praca na rachunek własny, w tym :	407	9,80	216	10,12	191	9,46
▲ w swoim gospodarstwie rolnym	15	3,68	6	2,78	9	4,71
II. Pozostałe źródła						
- razem, w tym :	3 061	42,09	1 343	38,34	1 718	45,58
a) emerytura	1 385	45,25	612	45,57	773	44,99
b) renta	912	29,79	371	27,62	541	31,49
III. Nie ustalono						
	57	0,78	25	0,71	32	0,85
Ogółem wieś ;	8 839	100	4 305	100	4 534	100
I. Praca						
- razem, w tym :	4 505	50,97	2 356	54,72	2 149	47 40
a) praca najemna	4 031	89,48	2 115	89,77	1 916	89,16
b) praca na rachunek własny, w tym :	474	10,52	241	10,23	233	10,84
▲ w swoim gospodarstwie rolnym	72	15,19	35	14,52	37	15,88
II. Pozostałe źródła						
- razem, w tym :	4 310	48,76	1 935	44,95	2 375	52,38
a) emerytura	1 851	42,95	874	45,17	977	41,14
b) renta	1 578	36,61	630	32,56	948	39,92
III. Nie ustalono						
	24	0,27	14	0,33	10	0,22

Źródło : Dane NSP 2002

Z powyższych danych wynika, że głównym źródłem utrzymania ludności gminy Łazy jest praca, z której utrzymuje się 53,75% mieszkańców gminy, z tego aż 89,82 % utrzymuje się z pracy najemnej. Pozostałe 10,18% ludności utrzymuje się z pracy na własny rachunek.
Z niezarobkowych źródeł utrzymuje się 45,75% ludności gminy. Jako niezarobkowe źródła utrzymania uznano : emerytury, renty, zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki pomocy społecznej lub inne dochody jak dochody z tytułu dzierżawy gruntów rolnych, z lokat kapitałowych, z najmu np. mieszkania, budynku itp. Wśród osób utrzymujących się z pozostałych źródeł utrzymania, znajdują się także osoby znajdujące się na utrzymaniu osoby posiadającej własne źródła utrzymania.

Ludność ze względu na posiadane źródła utrzymania

Wyszczególnienie	**Ogółem**	**Ludność**			
		posiadający własne źródło utrzymania		**utrzymywani**	
		osoby	**%**	**osoby**	**%**
Razem miasto i gmina					
Ogółem, w tym :	16 111	10 509	65,23	5 521	34,27
mężczyźni	7 808	5 170	66,21	2 599	33,29
kobiety	8 303	5 339	64,30	2 922	35,20
miasto					
Ogółem, w tym :	7 272	4688	64,47	2527	34,75
mężczyźni	3 503	2 254	64,34	1224	34,94
kobiety	3 769	2434	64,58	1303	34,57
wieś					
Ogółem, w tym :	8839	5821	65,85	2994	33,87

mężczyźni	4305	2916	67,74	1375	31,94
kobiety	4534	2905	64,07	1619	35,71

Źródło : Dane NSP 2002

W gminie 65,23% ludności posiada własne źródło utrzymania. Na utrzymaniu osoby posiadającej własne dochody pozostaje 34,27% ludności gminy. Przeciętnie w gminie na 1 osobę z własnym źródłem utrzymania, przypada 0,53 osoby na utrzymaniu. W grupie osób pozostających na utrzymaniu, około 53 % stanowią kobiety.

9.1.10.Bezrobocie

Według publikowanych przez Urząd Statystyczny w Katowicach informacji dotyczących bezrobocia w województwie śląskim w latach 2002 – 2008 ustalono, że w okresie tym, łącznie na terenie miasta i gminy bezrobocie kształtowało się w następujący sposób :

Lata	Bezrobotni zarejestrowani					
	Ogółem		mężczyźni		kobiety	
	osoby	%	osoby	%	osoby	%
2002	1644	100	831	50,55	813	49,45
2003	1564	100	731	46,74	833	53,26
2004	1643	100	772	46,99	871	53,01
2005	1511	100	670	44,34	841	55,66
2006	1358	100	620	45,66	738	54,34
2007	1100	100	475	43,18	625	56,82
2008	715	100	312	43,64	403	56,36

Źródło : Urząd Statystyczny w Katowicach - Bezrobocie w województwie śląskim w roku 2002 ; 2003; 2004; 2005; 2006,2007;2008

Od roku 2002 kiedy bezrobocie w gminie osiągnęło bardzo wysoki poziom, obserwuje się bardzo korzystne zjawisko - systematyczny, spadek zarejestrowanych na terenie gminy bezrobotnych. W stosunku do roku 2002, na koniec 2008 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 56,5% (929 osób) – głównie mężczyzn (519 osób). Wśród zarejestrowanych w 2008 roku osób bezrobotnych 56,36% stanowią kobiety.

Struktura wieku ludności pozostającej bez pracy w latach 2003 – 2008 przedstawiała się następująco :

Wyszczególnienie		Ogółem bezrobotni, w latach:					
		2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ogółem, w tym	osoby	1 564	1 643	1 511	1 358	1 100	715
w wieku :	%	100	100	100	100	100	100
18 – 24 lat	osoby	369	370	302	222	173	129
	%	23,59	22,51	19,99	16,35	15,73	18,04
25 – 34 lat	osoby	507	490	453	397	310	204
	%	32,42	29,82	29,98	29,23	28,18	28,53
35 – 44 lat	osoby	321	333	322	288	220	135
	%	20,53	20,27	21,31	21,21	20,00	18,88
45 – 54 lat	osoby	331	388	360	372	299	182
	%	21,16	23,62	23,82	27,39	27,18	25,46
55 – 59 lat	osoby	33	55	65	69	79	59
	%	2,11	3,35	4,30	5,08	7,18	8,25
60 i więcej lat	osoby	3	7	9	10	19	6
	%	0,19	0,43	0,60	0,74	1,73	0,84

Źródło : Urząd Statystyczny w Katowicach - Bezrobocie w województwie śląskim w roku 2002 ; 2003; 2004; 2005; 2006,2007;2008

Wśród ogółu bezrobotnych w roku 2008 najwyższy odsetek osób pozostających bez pracy to osoby w wieku 25 – 34 lat oraz w wieku 45 – 54 lat.

Ostatnia publikowana dla gminy stopa bezrobocia pochodzi z 2002 roku i kształtowała się w gminie na poziomie 25,1%, z czego w mieście wynosiła 24,4% a na wsi 25,8%. Z przedstawionej analizy można wnioskować, że aktualnie stopa ta jest zdecydowanie niższa.

9.2. Miejsca pracy

Według publikowanych danych statystycznych na koniec 2007 roku na terenie gminy w systemie REGON zarejestrowane było 1644 podmiotów gospodarczych, z czego :
- w sektorze publicznym 36
- w sektorze prywatnym 1608

Jak na przestrzeni lat 2002-2007 ulegała zmianie ilość podmiotów gospodarczych prowadzących swoją działalność na terenie gminy Łazy przedstawia poniższe zestawienie :

Wyszczególnienie	Ilość podmiotów gospodarczych w latach					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Razem miasto i gmina						
Ogółem	1342	1425	1476	1541	1595	1644
Sektor publiczny	41	47	46	45	45	36
Sektor prywatny	1301	1378	1430	1496	1550	1608
miasto						
Ogółem	690	721	743	776	805	814
Sektor publiczny	35	37	36	35	35	26
Sektor prywatny	655	684	707	741	770	788
wieś						
Ogółem	652	704	733	765	790	830
Sektor publiczny	6	10	10	10	10	10
Sektor prywatny	646	694	723	755	780	820

Źródło : Dane Urzędu Statystycznego w Katowicach

W latach 2002 – 2007 w gminie Łazy nastąpił znaczny wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. W okresie tym przybyło 302 podmioty gospodarcze. Wzrost ten miał miejsce w sektorze prywatnym. Szybszy przyrost w sektorze prywatnym następował na wsi, gdzie w roku 2007 w stosunku do roku 2002 ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wzrosła o 26,9 %, podczas gdy w mieście zanotowano przyrost rzędu 20,3 %. Tak znaczny przyrost podmiotów gospodarczych, może świadczy o dużej aktywizacji działalności gospodarczej ludności Łaz, a zwłaszcza ludności wsi.

Zarejestrowane na terenie gminy podmioty gospodarcze reprezentują następujące rodzaje działalności :

Sekcja PKD	**Rodzaj działalności**	**Podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON**					
		2002	2003	2004	2005	2006	2007
Sekcja A	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, w tym :	23	26	22	27	26	27
	miasto	13	14	12	12	12	12
	wieś	10	12	10	15	14	15
Sekcja B	Rybactwo	-	-	-	-	-	-
Sekcja C	Górnictwo	-	-	-	-	-	-
Sekcja D	Przetwórstwo przemysłowe, w tym :	143	150	155	158	161	165
	miasto	72	74	76	80	82	84

Sekcja PKD	Rodzaj działalności	Podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON					
		2002	2003	2004	2005	2006	2007
	wieś	71	76	79	78	79	81
Sekcja E	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę, w tym :	-	-	1	1	1	1
	miasto	-	-	-	-	-	-
	wieś	-	-	1	1	1	1
Sekcja F	Budownictwo, w tym :	126	125	133	141	152	167
	miasto	49	47	51	55	57	59
	wieś	77	78	82	86	95	108
Sekcja G	Handel hurtowy, detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, w tym :	567	601	622	650	665	678
	miasto	301	317	324	342	346	349
	wieś	266	284	298	308	319	329
Sekcja H	Hotele i restauracje, w tym :	48	55	55	55	58	56
	miasto	23	25	25	23	27	28
	wieś	25	30	30	32	31	28
Sekcja I	Transport, gospodarka magazynowa i łączność, w tym :	113	124	123	125	129	136
	miasto	50	53	53	55	57	61
	wieś	63	71	70	70	72	75
Sekcja J	Pośrednictwo finansowe, w tym :	52	49	52	53	61	59
	miasto	24	21	22	22	28	23
	wieś	28	28	30	31	33	36
Sekcja K	Obsługa nieruchomości, wynajmu i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, w tym :	133	144	155	161	161	161
	miasto	78	83	93	96	96	91
	wieś	55	61	62	65	65	70
Sekcja L	Administracja publiczna i ochrona narodowa, ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne, w tym:	9	9	9	9	9	9
	miasto	2	2	2	2	2	2
	wieś	7	7	7	7	7	7
Sekcja M	Edukacja, w tym:	28	33	31	35	36	37

Sekcja PKD	Rodzaj działalności	Podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON					
		2002	2003	2004	2005	2006	2007
	miasto	18	21	19	21	22	23
	wieś	10	12	12	14	14	14
Sekcja N	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna, w tym:	31	31	35	39	40	43
	miasto	24	23	24	26	27	30
	wieś	7	8	11	13	13	13
Sekcja O	Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała, w tym :	69	78	83	87	96	105
	miasto	36	41	42	42	49	52
	wieś	33	37	41	45	47	53
Razem, w tym :		1 342	1 425	1 476	1 541	1 595	1 644
miasto		690	721	743	776	805	814
wieś		652	704	733	765	790	830

Źródło : Dane Urzędu Statystycznego w Katowicach

W ujęciu sektorowym struktura podmiotów gospodarczych w roku 2002 i 2007 przedstawiała się następująco :

Wyszczególnienie	Podmioty gospodarcze :				Stopa wzrostu w %
	2002		2007		
	ilość	%	ilość	%	
Sektor I – surowcowy (rolnictwo - bez rolnictwa indywidualnego,leśnictwo,łowiectwo)	**23**	**1,71**	**27**	**1,64**	**117,39**
miasto	13	56,52	12	44,44	92,31
wieś	10	43,48	15	55,56	150,00
Sektor II – wytwórczy (przemysł, działalność produkcyjna, budownictwo)	**269**	**20,05**	**333**	**20,26**	**123,79**
miasto	121	44,98	143	42,94	118,18
wieś	148	55,02	190	57,06	128,38
Sektor III – usługowy (transport, łączność, usługi)	**1050**	**78,24**	**1 284**	**78,10**	**122,29**
miasto	556	52,95	659	51,32	118,53
wieś	494	47,05	625	48,68	126,52
Razem, w tym :	**1 342**	**100**	**1 644**	**100**	**122,50**
miasto	690	51,42	814	49,51	**117,97**
wieś	652	48,58	830	50,49	**127,30**

Z powyższych danych wynika, że w strukturze podmiotów gospodarczych zdecydowanie dominuje sektor usługowy, w którym swoją działalność prowadzi w 2007 roku 78,1 % ogółu podmiotów gospodarczych. W sektorze wytwórczym zarejestrowano 20,3% podmiotów. Sektor ten w latach 2002 – 2007 zanotował najwyższą dynamikę wzrostu, bo aż o 23,8 %, podczas gdy w sektorze II nastąpił wzrost o 22,3%. W strukturze podmiotów gospodarczych sektor surowcowy występuje śladowo.

W przypadku rolnictwa indywidualnego, według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2002 mimo, że na terenie gminy jest 2830 indywidualnych gospodarstw rolnych, jednak tylko 87 osób w gminie, wskazało rolnictwo jako wyłączne lub główne źródło dochodów a więc jako swoje główne miejsce pracy.

9.3. Mieszkalnictwo

9.3.1. Stan zasobów mieszkaniowych

Na koniec roku 2008 na terenie gminy Łazy stan zasobów mieszkaniowych wynosił :

	mieszkania	izby	wierzchnia użytkowa mieszkań w m^2
ogółem	6 361	23 262	453 500
miasto	2 861	10 244	190 839
wieś	3 500	13 018	262 661

Dla pełnego scharakteryzowania warunków mieszkaniowych na terenie gminy posłużono się wynikami Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, który najpełniej pozwala na dokonanie takiej analizy. Spis przeprowadzony był w dniach od 21 maja do 8 czerwca 2002 r. i przedstawia informacje według stanu w dniu 20 maja 2002 r. na podstawie którego scharakteryzowano :

- wiek zasobów mieszkaniowych
- własność zasobów mieszkaniowych
- strukturę powierzchniową mieszkań
- strukturę izbową mieszkań
- wyposażenie budynków i mieszkań w instalacje techniczne.

Zagregowane wyniki NSP Ludności i Mieszkań 2002 opublikowane zostały przez Urząd Statystyczny w Katowicach w publikacji pn. „Podstawowe informacje ze spisów powszechnych – gmina miejsko - wiejska Łazy ". Dane z lat 1995-2001 oraz 2003 – 2008 w zakresie gospodarki mieszkaniowej pochodzą również z publikowanych przez Urząd Statystyczny Roczników Statystycznych i publikacji, w tym publikacji elektronicznych dla jednostek podziału terytorialnego.

Według danych NSP 2002 stan zasobów mieszkaniowych w gminie Łazy przedstawiał się następująco :

	ilość mieszkań				
	ogółem	miasto	%	wieś	%
Ogółem zasoby mieszkaniowe, z tego :	6 334	2 812	44,40	3 522	55,60
A - mieszkania zamieszkane, w tym :	5 855	2 657	45,38	3 198	54,62
- zamieszkane stale	5 741	2 607	45,41	3 134	54,59
- zamieszkane czasowo lub sezonowo (jako drugie mieszkanie)	114	50	43,86	64	56,14
B - mieszkania niezamieszkane, w tym :	479	155	32,36	324	67,64
- przeznaczone do stałego zamieszkania	191	88	46,07	103	53,93
- niezamieszkane czasowo lub sezonowo (jako drugie mieszkanie)	104	12	11,54	92	88,46
- przeznaczone do rozbiórki, opuszczone	182	55	30,22	127	69,78
- wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej	2	-	-	2	100

Na terenie gminy około 45% ogółu zasobów mieszkaniowych jest w mieście, a pozostałe 55% zlokalizowane jest w 14 sołectwach położonych w granicy gminy Łazy. W gminie z ogólnej liczby 6 334 mieszkań, 92,44% ogółu zasobów mieszkaniowych (5855 mieszkań) stanowią mieszkania zamieszkane stale lub czasowo bądź sezonowo, traktowane jako drugie mieszkanie. W mieście odsetek mieszkań zamieszkanych wyniósł 94,49% i na wsi

90,80%. Pozostałe mieszkania, to mieszkania niezamieszkane. Powodem, z którego mieszkanie uznane było jako niezamieszkane było :
- niezasiedlenie mieszkania w budynkach nowo zbudowanych lub rozbudowanych
- zmiana lokatora – do wtórnego zasiedlenia
- przeprowadzanie remontu lub oczekiwanie na remont.

Wśród mieszkań niezamieszkanych, oprócz mieszkań przeznaczonych do stałego zamieszkania, niezamieszkane czasowo lub sezonowo, traktowanych jako drugie mieszkanie bądź wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, wyodrębniono grupę mieszkań przeznaczonych do rozbiórki, opuszczonych. Takich mieszkań na terenie gminy wykazano 182 (2,87 % ogółu zasobów w gminie), z tego w mieście 55 a na wsi 127.

Dalszej analizie zasobów mieszkaniowych na terenie gminy Łazy poddano zasoby mieszkaniowe zamieszkane.

Według danych NSP-2002 stan zasobów mieszkaniowych na terenie Łaz przedstawiał się następująco :

Budynki

Stan ilościowy budynków mieszkaniowych na terenie miasta i gminy Łazy według danych NSP 2002 przedstawiał się następująco :

	Ilość budynków				
	ogółem	miasto	%	wieś	%
Ogółem budynki, z tego :	3 568	1 157	32,42	2 411	67,58
A - budynki mieszkalne, w tym stanowiące własność :	3 549	1 156	32,57	2 393	67,43
- osób fizycznych	3 352	1 087	32,43	2 265	67,57
- spółdzielni mieszkaniowych	31	12	38,71	19	61,29
- gminy	14	10	71,43	4	28,57
- Skarbu Państwa	6	1	16,67	5	83,33
- zakładów pracy	37	28	75,68	9	24,32
- pozostałych podmiotów	5	3	60,00	2	40,00
- wspólną	104	15	14,42	89	85,58
B - budynki mieszkalno – inwentarskie i mieszkalno – gospodarcze, w tym :	10	-	-	10	100
- stanowiące własność lub współwłasność osób fizycznych	10	-	-	10	100
C - budynki pozostałe, w tym :	9	1	11,11	8	88,89
- stanowiące własność lub współwłasność osób fizycznych	5	-	-	5	100

Ogółem na terenie gminy w 2002 roku było 3 568 budynków, z czego 3 549 budynków to budynki mieszkalne stanowiące 99,5 % zasobów. Pozostałe 19 budynków to budynki mieszkalno – inwentarskie i mieszkalno gospodarskie i pozostałe. Do grupy „budynki pozostałe" zaliczono budynki zbiorowego zakwaterowania, niemieszkalne i rekreacyjne.
Na terenie gminy, około 1/3 budynków mieszkalnych (32,43%) zlokalizowana jest na terenie miasta. Są to dwu, trzy i czterokondygnacyjne budynki wielorodzinne oraz będące w przewadze budynki jednorodzinne.

Podstawowa formą własności w gminie Łazy jest własność prywatna. W 2002 roku z ogólnej liczby budynków, około 94 % zasobów, zarówno w mieście jak i na wsi, stanowiła własność osób fizycznych. Pozostała własność łącznie stanowi około 6%. Pełną strukturę własności budynków na terenie miasta i wsi przedstawia poniższe zestawienie :

	Struktura własności budynków w %		
	ogółem	miasto	wieś
Ogółem budynki, z tego :	100	100	100
A - budynki mieszkalne, w tym stanowiące własność :	99,47	99,91	99,25
- osób fizycznych	93,95	93,95	93,94
- spółdzielni mieszkaniowych	0,87	1,03	0,79
- gminy	0,39	0,86	0,17
- Skarbu Państwa	0,17	0,09	0,21
- zakładów pracy	1,04	2,42	0,37
- pozostałych podmiotów	0,14	0,26	0,08
- wspólną	2,91	1,30	3,69
B - budynki mieszkalno – inwentarskie i mieszkalno – gospodarcze, w tym :	0,28	-	0,42
- stanowiące własność lub współwłasność osób fizycznych	0,28	-	0,42
C - budynki pozostałe, w tym :	0,25	0,09	0,33
- stanowiące własność lub współwłasność osób fizycznych	0,14	-	0,21

Mieszkania

Stan zamieszkanych zasobów mieszkaniowych na terenie miasta i gminy Łazy według danych NSP 2002 przedstawiał się następująco :

	Ogółem			w tym mieszkania zamieszkałe stale		
	razem	miasto	wieś	razem	miasto	wieś
Mieszkania	5 855	2 657	3 198	5 741	2 607	3 134
Izby	21 090	9 381	11 709	20 752	9 248	11 504
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2	403 345	171 486	232 059	397 553	169 264	228 289

Charakterystyka zasobów mieszkaniowych

Forma zabudowy mieszkaniowej

Na terenie miasta Łazy zabudowa mieszkaniowa występuje w formie zabudowy mieszanej tj. zarówno wielorodzinnej, jak i jednorodzinnej. Zabudowa wielorodzinna głównie zlokalizowana jest przy wjeździe do miasta od strony sołectwa Wysoka, po północnej stronie terenów kolejowych, a także w rejonie ulic Trójkąt i Stara Cementownia. Zidentyfikowano budynki wielorodzinne dwu, trzy i czterokondygnacyjne. Zabudowa jednorodzinna na terenie miasta jest wolnostojąca na wydzielonych działkach. W ciągach ulic występuje zabudowa typu podmiejskiego.

Na terenie gminy zabudowa mieszkaniowa występuje wyłącznie w formie wolnostojącej o niskiej intensywności. Zabudowa kubaturowa na charakter zabudowy typu podmiejskiego i wiejskiego. Na terenach bezpośrednio powiązanych z terenami rolnymi przeważa zabudowa typu wiejskiego wraz z zabudowaniami gospodarczymi.

Wyjątek stanowi sołectwo Wysoka, na terenie którego obok zabudowy jednorodzinnej, zlokalizowana jest zabudowa wielorodzinna – osiedle mieszkaniowe wielorodzinne przy dawnej cementowni „Wysoka”.

Wiek zasobów mieszkaniowych

Według danych NSP 2002 wiek budynków mieszkaniowych i mieszkań na terenie miasta i gminy Łazy przedstawiał się następująco :

Okres realizacji		Budynki mieszkalne					Mieszkania w budynkach mieszkalnych				
		ogółem	miasto		wieś		ogółem	miasto		wieś	
			ilość	%	ilość	%		ilość	%	ilość	%
Ogółem, z tego :	ilość	3 549	1 156	32,57	2 393	67,43	5 808	2 665	45,88	3 143	54,12
	%	100	100		100		100	100		100	
przed 1918	ilość	83	44	53,01	39	46,98	228	124	54,39	104	45,61
	%	2,34	3,81		1,63		3,93	4,65		3,31	
1918 – 1944	ilość	531	185	34,84	346	65,16	721	320	44,38	401	55,62
	%	14,96	16,00		14,46		12,41	12,01		12,76	
1945 – 1970	ilość	1 687	509	30,17	1 178	69,83	2 699	1 165	43,16	1 534	56,84
	%	47,53	44,03		49,23		46,47	43,72		48,81	
1971 – 1978	ilość	510	159	31,18	351	68,82	705	215	30,50	490	69,50
	%	14,37	13,76		14,67		12,14	8,07		15,59	
1979 – 1988	ilość	457	169	36,98	288	63,02	1056	672	63,64	384	36,36
	%	12,88	14,62		12,03		18,18	25,22		12,21	
1989 – 2002	ilość	256	82	32,03	174	67,97	369	156	42,28	213	57,72
	%	7,21	7,09		7,27		6,35	5,86		6,78	
w budowie	ilość	19	3	15,79	16	84,21	19	3	15,79	16	84,21
	%	0,54	0,26		0,67		0,33	0,11		0,51	
nie ustalono wieku	ilość	6	5	83,33	1	16,67	11	10	90,91	1	9,09
	%	0,17	0,43		0,04		0,19	0,36		0,03	

Źródło : Dane Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań – 2002 r.

Z ogólnej liczby 3 549 budynków mieszkalnych, 32,57% tj. 1 156 budynków mieszkalnych stanowią budynki zlokalizowane na terenie miasta, w których znajduje się 2 655 mieszkań stanowiących 45,88% ogółu zasobów mieszkaniowych. Pozostałe 2 393 (67,43%) budynki mieszkalne lokują się na terenie wsi, w których łącznie jest 3 143 mieszkań.

Największy rozwój gminy miał miejsce w latach 1945 – 1988. Z tych czasów na terenie miasta pochodzi prawie 77 % mieszkań, w tym powstałe w tym okresie osiedla wielorodzinne. Również w okresie tym dynamicznie rozwijała się wieś. Z lat 1975 –1988 na terenach wsi pochodzi 2 408 mieszkań tj. 77,6 % ogółu wiejskich zasobów mieszkaniowych.

Zarówno w mieście jak i na wsi znajdujemy jeszcze zasoby mieszkaniowe pochodzące sprzed 1945 r. Łącznie na terenie gminy Łazy jest jeszcze 614 budynków mieszkalnych pochodzących z tego okresu, z czego na terenie miasta 229 o 444 mieszkaniach, a na wsi budynków jest 385 o 505 mieszkaniach.

Z dokonanej analizy wynika, że zasoby mieszkaniowe w gminie charakteryzuje mało korzystna struktura wiekowa budynków mieszkalnych i mieszkań, gdyż około 79 % budynków i około 75% mieszkań jest w wieku 30 i więcej lat.

Własność zasobów mieszkaniowych

Na terenie gminy według danych spisowych w roku 2002 wyodrębniono następującą strukturę własnościową mieszkań :

Forma własności mieszkań		Mieszkania w budynkach mieszkalnych					
		ogółem			w tym zamieszkane		
		ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
Ogółem, z tego stanowiące własność :	ilość	6334	2812	3522	5 855	2 657	3198
	%	100	100	100	100	100	100
osób fizycznych	ilość	5190	1887	3303	4732	1745	2987
	%	81,94	67,11	93,78	80,82	65,68	93,40
spółdzielni mieszkaniowych	ilość	638	470	168	631	468	163
	%	10,07	16,71	4,78	10,78	17,61	5,10
gminy	ilość	209	199	10	206	197	9
	%	3,30	7,08	0,28	3,52	7,41	0,28

Skarbu Państwa	ilość	24	1	23	23	1	22
	%	0,38	0,03	0,65	0,39	0,04	0,69
zakładów pracy	ilość	263	250	13	254	241	13
	%	4,15	8,89	0,37	4,34	9,07	0,41
pozostałych podmiotów	ilość	10	5	5	9	5	4
	%	0,16	0,18	0,14	0,15	0,19	0,12

Źródło : Dane Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań – 2002 r.

Podstawową formą własności mieszkań w gminie jest własność prywatna. Mieszkania zamieszkane własności prywatnej stanowią aż 80,82 % ogółu zasobów mieszkaniowych gminy, z czego w mieście zasoby mieszkaniowe własności prywatnej stanowią 65,68% , a na wsi odsetek ten wynosi 93,40 %.
Taka struktura własnościowa mieszkań oznacza dużą samodzielność mieszkańców gminy w kształtowaniu ich własnych warunków mieszkaniowych.

Pozostałe 19,18 % zasobów mieszkaniowych stanowiła własność spółdzielczą (Spółdzielnia Mieszkaniowa w Łazach z siedzibą przy ul. Spółdzielczej 5), gminy, Skarbu Państwa zakładów pracy i pozostałych podmiotów, których udział w strukturze własnościowej przedstawiono w powyższej tabeli.

W gminie Łazy obserwuje się zmiany w strukturze własnościowej mieszkań. Mieszkania własności spółdzielczej jak i zakładów pracy w drodze zbycia przechodzą w ręce osób fizycznych. W latach 1999 – 2008 w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych sprzedano osobom fizycznym ogółem 56 mieszkań, z czego na terenie miasta 44 mieszkania i 12 mieszkań na wsi. Pomimo, ze w ciągu ostatnich lat gmina nie realizowała nowego budownictwa mieszkaniowego, obserwuje się przyrost mieszkań komunalnych, które gmina przejmuje do swoich zasobów od innych podmiotów. Na terenie miasta pojawiła się też nowa forma własności tj. własność Towarzystwa Budownictwa Społecznego (TBS). Na koniec 2007 r. mieszkań własności TBS-u było 27 o 78 izbach i łącznej powierzchni użytkowej 1427 m^2. W 2009 r. wychodząc naprzeciw potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Łaz, gmina przystąpiła do Myszkowskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego, w nosząc do Spółki MTBS aportem teren przy ulicy Brzozowej w Łazach, na którym zostałyby wybudowane 2 wielorodzinne budynki mieszkalne o 28 mieszkaniach każdy,o zróżnicowanym metrażu od 30 m^2 do 75 m^2 powierzchni użytkowej.

W ramach realizacji przez samorząd obowiązku zapewnienia lokali socjalnych dla mieszkańców, w Łazach w 2010 roku powstanie 36 mieszkań socjalnych jedno i dwuizbowych z wydzielonymi węzłami sanitarnymi oraz aneksami kuchennymi, w remontowanym budynku dawnej noclegowni dla drużyn konduktorskich PKP.

Przemiany w strukturze własnościową mieszkań na koniec 2007 r. przedstawia poniższe zestawienie :

Forma własności mieszkań		Mieszkania wg stanu na dzień 31.12 2007 r.					
		Razem miasto i gmina		miasto		wieś	
		ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
Ogółem, z tego stanowiące własność :	ilość	6 331	100	2 857	100	3 474	100
osób fizycznych	ilość	5 299	83,70	1 978	69,23	3 321	95,60
spółdzielni mieszkaniowych	ilość	550	8,69	418	14,63	132	3,80
gminy	ilość	271	4,28	261	9,13	10	0,29
Towarzystwa Budownictwa Społecznego (TBS)	ilość	27	0,43	27	0,95	-	-
zakładów pracy	ilość	147	2,32	141	4,94	6	0,17
pozostałych podmiotów	ilość	37	0,58	32	1,12	5	0,14

Źródło : Dane US w Katowicach – Dane dla jednostki podziału terytorialnego 2007 r.

Struktura powierzchniowa mieszkań

Na obszarze miasta i gminy Łazy w roku 2002 zasoby mieszkaniowe charakteryzuje następująca struktura powierzchniowa mieszkań :

Wyszczególnienie	Mieszkania zamieszkane					
	ogółem			%		
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
Ogółem, z tego mieszkania o powierzchni użytkowej w m^2 :	5855	2657	3198	100	100	100
poniżej 30	237	88	149	4,05	3,31	4,66
30 – 39	712	470	242	12,16	17,69	7,57
40 – 49	839	509	330	14,33	19,16	10,32
50 – 59	835	401	434	14,26	15,09	13,57
60 – 79	1340	533	807	22,88	20,06	25,23
80 – 99	833	247	586	14,23	9,30	18,32
100 – 119	630	236	394	10,76	8,88	12,32
120 – 199	366	149	217	6,25	5,61	6,79
200 i więcej	63	24	39	1,08	0,90	1,22

Źródło : Dane Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań – 2002 r.

Na podstawie przedstawionej wyżej struktury powierzchniowej mieszkań, zasoby mieszkaniowe podzielono na trzy rodzaje wielkości : mieszkania małe, średnie i duże powyżej 80 m^2 i uzyskano następujące dane mówiące o strukturze powierzchniowej mieszkań :

	ilość mieszkań			odsetek (%)		
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
▪ małe do 49 m^2	1 788	1 067	721	30,54	40,16	22,55
▪ średnie 50 – 79 m^2	2 175	934	1 241	37,15	35,15	38,80
▪ duże powyżej 80 m^2	1 892	656	1 236	32,31	24,69	38,65

Z uwagi na fakt, że na terenie miasta zasoby mieszkaniowe występują zarówno w formie zabudowy wielo i jednorodzinnej, struktura powierzchniowa mieszkań jest mało korzystna. Przeważają mieszkania małe o powierzchni do 49 m^2.
Korzystniejszą strukturę powierzchniową mają mieszkania na terenie wsi, gdzie dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Przez co mieszkania średnie jak i duże stanowią w strukturze powierzchniowej każde po prawie 39 %.

Ponieważ po roku 2002 realizowane są wyłącznie mieszkania w zabudowie jednorodzinnej, o powierzchni użytkowej przeciętnie około 140 m^2 i więcej, wpływa to na znaczny wzrost powierzchni przeciętnego mieszkania w gminie. Ilustruje to poniższe porównanie :

	wskaźnik powierzchni użytkowej / mieszkanie w m^2	
	wg NSP 2002	wg. stanu na 31.12.2008 r.
Razem miasto i gmina Łazy, z tego :	68,9	71,3
- miasto	64,5	66,7
- wieś	72,6	75,1

Zatem w latach 2002 – 2008 przeciętna wielkość mieszkania w mieście wzrosła o 2,2 m^2 a na terenie wsi o 2,5 m^2.

Struktura izbowa mieszkań

Łącznie liczba izb według danych NSP 2002 na terenie gminy Łazy wynosiła 21 090, z czego na terenie miasta 9 381 i na terenie wsi 11 709. Przeciętnie na 1 mieszkanie przypadało w gminie 3,60 izby, w mieście 3,53 a na wsi 3,66.
Na terenie gminy rozmieszczenie mieszkań według ilości izb w mieszkaniu w 2002 przedstawiało się następująco :

izby	ilość mieszkań			odsetek (%)		
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
1	115	65	50	1,96	2,45	1,56
2	883	429	454	15,08	16,15	14,20
3	2148	1081	1067	36,69	40,68	33,37
4	1612	618	994	27,53	23,26	31,08
5 i więcej	1097	464	633	18,74	17,46	19,79

Źródło : Dane Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań – 2002 r.

Gminę charakteryzuje bardzo wysoki odsetek mieszkań 3 izbowych. Takich mieszkań jest około 41% na terenie miasta i około 33% na terenie wsi. Równie poważną grupę w gminie stanowią mieszkania 4 izbowe, które łącznie stanowią w mieście 23,3 % ogółu mieszkań i na wsi około 31%. Stosunkowo dużo na terenie gminy jest mieszkań bardzo małych 1 lub 2 izbowych, których na terenie całej gminy jest aż 17%. Jest to niewiele mniej niż mieszkań 5 i więcej izbowych, których w gminie jest 18,7%.

W latach 2002 – 2008 kontynuowano budowę mieszkań dużych. Łącznie w mieszkaniach zrealizowano na terenie gminy 1 668 izb (w mieście 623, na wsi 1 045). Przeciętnie realizowano mieszkania, dla których wskaźnik izb / mieszkanie wynosił ogółem 5,51, w tym dla miasta 5,19 i na wsi 5,71.

Na koniec 2008 r. w wyniku realizacji dużych mieszkań wieloizbowych, w stosunku do roku 2002, zarówno na terenie miasta jak i wsi, wzrósł średnio o 0,06 punkta wskaźnik izb / mieszkanie i wynosił on w gminie ogółem 3,66, z tego w mieście 3,58 i na terenie wsi 3,72.

Dostępność zasobów mieszkaniowych do sieci wodnej, kanalizacyjnej, gazowej i centralnego ogrzewania

Na podstawie danych spisowych ustalono dostępność zasobów mieszkaniowych do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i centralnego ogrzewania.

Na łączną ilość 3 549 budynków mieszkalnych w gminie 96,8 % tj. 3 437 budynków ma dostęp do wodociągu, w tym 95,2% do wodociągu sieciowego. Wodociąg stanowiący urządzenie lokalne ma 57 budynków. Na terenie gminy jest jeszcze 112 budynków bez podłączenia do wodociągu.

Dostęp do kanalizacji ma 3 238 budynków, z czego zaledwie 236 budynki (7,3%) posiada kanalizację z odprowadzeniem do sieci i 3 002 budynków (92,7 %) kanalizację z odprowadzeniem do urządzenia lokalnego. Na terenie gminy Łazy w 2002 roku było jeszcze 311 budynków, które nie posiadają żadnej kanalizacji.

Są to budynki, których czas budowy przypada głównie na lata sprzed 1944 r. (139 budynków) i 1975 – 1970 (156 budynków).

Do sieci gazowej na terenie gminy ma dostęp 25,7 % budynków mieszkalnych (913 budynków). Na terenie gminy z centralnego ogrzewania korzysta 2603 budynki mieszkalne (73,3%), z tego zaledwie 11 budynków ma centralne ogrzewania z sieci i 2 592 budynki posiada centralne ogrzewanie lokalne.

Dostęp budynków mieszkalnych do sieci infrastruktury technicznej na terenie miasta i wsi przedstawia poniższe zestawienie :

Budynki mieszkalne zamieszkane według wyposażenia w instalacje

Budynki mieszkalne według wyposażenia w instalacje		razem gmina Łazy	w tym :	
			miasto	wieś
Ogółem budynki, w tym wyposażone w :	ilość	3 549	1 156	2 393
	%	100	100	100
wodociąg razem, w tym :	ilość	3 437	1 146	2 291
	%	96,8	99,1	95,7
- z sieci	ilość	3 380	1 133	2 247
	%	95,2	98,0	93,9
- lokalny	ilość	57	13	44
	%	1,6	1,1	1,8
- bez dostępu do wodociągu	ilość	112	10	102
	%	3,2	0,9	4,3
kanalizację razem, w tym :	ilość	3 238	1 118	2 120
	%	91,2	96,7	88,6
- z odprowadzeniem do sieci	ilość	236	196	40
	%	6,6	17,0	1,7
- z odprowadzeniem do urządzenia lokalnego	ilość	3 002	922	2 080
	%	84,6	79,7	86,9
- bez dostępu do kanalizacji	ilość	311	38	273
	%	8,8	3,3	11,4
gaz z sieci	ilość	913	310	603
	%	25,7	26,8	25,2
centralne ogrzewanie razem, w tym	ilość	2 603	874	1 729
	%	73,3	75,6	72,3
- z sieci	ilość	11	11	-
	%	0,3	0,9	-
- lokalne	ilość	2 592	863	1 729
	%	73,0	74,7	72,3

Źródło : Dane Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań – 2002 r.

Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczne

Do instalacji technicznych istotnych do oceny standardu technicznego wyposażenia mieszkań, należą wodociąg sieciowy, kanalizacja, gaz z sieci, centralne ogrzewanie. W analizach pomija się instalacje elektryczne, jako występujące powszechnie.

Pełną charakterystykę wyposażenia mieszkań zamieszkałych na terenie gminy pokazującą stopień wyposażenia mieszkań w ustęp spłukiwany, łazienkę oraz inne niż centralne ogrzewanie mieszkań, dokonano w oparciu o wyniki NSP 2002 i zamieszczono w poniższej tabeli :

Wyszczególnienie		**Mieszkania zamieszkane**					
		ilość			**%**		
		ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
Ogółem,w tym mieszkania wyposażone w:		5855	2657	3198	100	100	100
A. wodociąg	razem	5699	2632	3067	97,33	99,06	95,90
w tym :	z sieci	5610	2615	2995	95,81	98,42	93,65
	lokalny	89	17	72	1,52	0,64	2,25
B. ustęp spłukiwany	razem	5170	2486	2684	88,30	93,56	83,92
w tym :	do sieci	1281	1120	161	21,88	42,15	5,03
	do urządzenia lokalnego	3889	1366	2523	66,42	51,41	78,89

C. łazienkę		5070	2417	2653	86,59	90,97	82,96
D. ciepłą wodę bieżącą	razem	4760	2173	2587	81,29	81,78	80,89
ogrzewaną :	poza mieszkaniem	553	553	-	9,44	20,81	-
	w mieszkaniu	4207	1620	2587	71,85	60,97	80,89
E. gaz	z sieci	1837	1054	783	31,37	39,67	24,48
	z butli	2632	1017	1615	44,95	38,28	50,50
F. centralne ogrzewanie							
w tym :	zbiorowe	574	563	11	9,80	21,19	0,34
	indywidualne	3510	1209	2301	59,95	45,50	71,95
H. inny rodzaj ogrzewanie :							
- piece	razem	1721	851	870	29,39	32,03	27,20
- inne (baterie słoneczne, siła wiatru, energia z biomasy, energia geotermalna)	razem	50	34	16	0,85	1,28	0,50

Źródło : Dane Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań – 2002 r.

Gmina Łazy sieć kanalizacyjną posiada jedynie na terenie miasta, którą obsługuje istniejąca oczyszczalnia ścieków . Sieci kanalizacyjnej nie posiadają wsie. Aktualnie Łazy przygotowują się do realizacji nowej inwestycji pn. „ Budowa oczyszczalni ścieków dla miasta Łazy wraz z I etapem sieci kanalizacyjnej", w ramach której planuje się budowę nowoczesnej oczyszczalni ścieków o przepustowości 1058 m^3 / d z możliwością przyjęcia ścieków z kanalizacji ogólnospławnej w ilości 1100 m^3/ d. Powstanie również prawie 16 km kanalizacji sanitarnej. Nowa oczyszczalnia pozwoli na obsługę całego miasta.

Na terenie gminy w 2002 roku 1721 mieszkań posiadało ogrzewanie piecowe na paliwa stałe np. węgiel, kokos, drewno, z czego na obszarze miasta takich mieszkań było 851 i 870 na terenie wsi. Mieszkańcy Łaz zaczynają wprowadzać do mieszkań ogrzewanie z innych niż tradycyjne źródła ciepła jak np. baterie słoneczne, takich mieszkań w mieście było 34 i 16 na terenie wsi.

Za substandardy mieszkaniowe uznano mieszkania nie posiadające wyposażenia w instalacje tzw. cywilizacyjne, a więc ustęp spłukiwany i łazienkę.
Na podstawie wyników NSP – 2002 na terenie miasta zidentyfikowano 171 mieszkań bez ustępu spłukiwanego (6,4 % ogółu mieszkań) i 240 mieszkań bez łazienki (9,0 % ogółu mieszkań). Na terenie wsi odpowiednio jest 514 mieszkań (16,1%) bez ustępu spłukiwanego i 545 mieszkań (17,0%) bez łazienki.
Mieszkania substandardowe z tytułu braku ustępu spłukiwanego i łazienki są głównie w zasobach pochodzących sprzed 1944 roku.

Realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej
W latach 2002 – 2008 na terenie miasta i gminy Łazy zrealizowano ogółem 303 mieszkania o 1668 izbach, których łączna powierzchnia użytkowa wynosiła 42 641 m^2. Mieszkania zrealizowano w formie indywidualnej jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej. Przeciętna powierzchnia nowo realizowanego mieszkania w gminie wynosiła 140,7 m^2 .
Realizacje nowej zabudowy mieszkaniowej w rozbiciu na miasto i wieś przedstawia poniższe zestawienie :

Mieszkania oddane od użytku w budynkach indywidualnych

rok	ilość mieszkań	ilość izb	ilość m^2 pow. użytk.	wskaźniki	
				m^2 pow.uż./ mieszk.	izb / mieszk.
Miasto i gmina					
2002	68	323	7 517	110,5	4,75
2003	72	391	9 902	137,5	5,43
2004	39	232	5 649	144,8	5,95

rok	ilość mieszkań	ilość izb	ilość m^2 pow. użytk.	wskaźniki	
				m^2 pow.uż./ mieszk.	izb / mieszk.
2005	27	160	4 435	164,3	5,93
2006	21	139	3 852	183,4	6,62
2007	41	229	6 232	152,0	5,58
2008	35	194	5 054	144,4	5,54
Razem lata 2002-2008	303	1 668	42 641	140,7	5,51
Miasto					
2002	45	188	4 366	97,0	4,18
2003	23	133	3 253	141,4	5,78
2004	17	101	2 445	143,8	5,94
2005	9	54	1 731	192,3	6,00
2006	7	43	1 272	181,7	6,14
2007	15	79	2 504	166,9	5,27
2008	4	25	568	142,0	6,25
Razem lata 2002-2008	120	623	16 139	134,9	5,19
Wieś					
2002	23	135	3 151	137,0	5,87
2003	49	258	6 649	135,7	5,27
2004	22	131	3 204	145,6	5,95
2005	18	106	2 704	150,2	5,88
2006	14	96	2 580	184,3	6,86
2007	26	150	3 728	143,4	5,78
2008	31	169	4 486	144,7	5,45
Razem lata 2002-2008	183	1 045	26 502	144,8	5,71

Źródło : Roczniki statystyczne, Urząd Statystyczny w Katowicach

Ludność w mieszkaniach

Według danych NSP – 2002 w Łazach ludność w mieszkaniach wynosiła :

Wyszczególnienie	Razem		w tym :			
			miasto		wieś	
	ilość	%	ilość	%	ilość	%
Ludność ogółem, w tym :	16 111	100	7 272	100	8 839	100
Ludność w mieszkaniach	16 104	99,96	7 270	99,97	8 834	99,94

Źródło : Dane Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań – 2002 r.

W 2002 roku ludność w mieszkaniach stanowiła 99,2% ogółu ludności gminy.

9.3.2.Gospodarstwa domowe

Na terenie gminy istnieją gospodarstwa domowe nie posiadające własnego mieszkania. Wskaźnik gospodarstw domowych przypadających na mieszkanie w roku 2002 wyniósł ogółem 1,09, z czego na terenie miasta 1,07 i na terenie wsi 1,11.

Według danych NSP – 2002 na terenie miasta i gminy Łazy było łącznie 6 269 gospodarstw domowych, z tego w mieście 2 779 i na wsi 3 490. W ogólnej liczbie 6269 gospodarstw domowych, były 4 gospodarstwa domowe w pomieszczeniach nie będących mieszkaniami (2 w mieście i 2 na terenie wsi), które tworzyło 5 osób. Pozostałe gospodarstwa domowe to gospodarstwa w mieszkaniach. Ogółem w 2002 roku gospodarstwa domowe charakteryzowała następująca struktura :

Gospodarstwa domowe	Ogółem	
	ilość	%

Gospodarstwa domowe	Ogółem	
	ilość	%
Ogółem miasto i gmina, w tym o liczbie osób	**6 269**	**100**
1	1 656	26,42
2	1 613	25,73
3	1 408	22,46
4	1 141	18,20
5 i więcej	451	7,19
miasto, w tym o liczbie osób	**2 779**	**100**
1	678	24,40
2	713	25,66
3	644	23,17
4	549	19,75
5 i więcej	195	7,02
wieś, w tym o liczbie osób	**3 490**	**100**
1	978	28,02
2	900	25,79
3	764	21,89
4	592	16,96
5 i więcej	256	7,34

Źródło : Dane Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań – 2002 r.

Z przedstawionej wyżej struktury gospodarstw domowych wynika, że na terenie miasta małe gospodarstwa domowe (1 i 2 osobowe) stanowią 50,1 % ogółu gospodarstw domowych. Na obszarze wsi odsetek ten jest jeszcze wyższy i wynosi 53,8%. Pozostałe 49,9 % gospodarstwa domowych w mieście i 46,2 % na wsi to gospodarstwa wieloosobowe.
Tylko część gospodarstw domowych posiada samodzielne mieszkania. Stopień samodzielności gospodarstw domowych na terenie Łaz kształtuje się następująco :

	ogółem		miasto		wieś	
	ilość	%	ilość	%	ilość	%
gospodarstwa domowe mieszkające samodzielnie	5 259	83,89	2 448	88,01	2 811	80,54

Z przedstawionych danych wynika, że stopień samodzielności gospodarstw domowych na terenie Łaz jest wysoki. Łącznie tyko 1010 gospodarstw domowych (16,11%) w 2002 roku nie posiadało samodzielnego mieszkania. Struktura osobowa tych gospodarstw przedstawiała się następująco :

Gospodarstwa domowe nie posiadające samodzielnych mieszkań	Ogółem	
	ilość	%
Ogółem miasto i gmina, w tym o liczbie osób	**1 010**	**100**
1	406	40,20
2	272	26,93
3	208	20,59
4	92	9,11
5 i więcej	32	3,17
miasto, w tym o liczbie osób	**331**	**100**
1	129	38,97
2	93	28,10
3	69	20,85
4	30	9,06
5 i więcej	10	3,02

wieś, w tym o liczbie osób	**679**	**100**
1	277	40,80
2	179	26,36
3	139	20,47
4	62	9,13
5 i więcej	22	3,24

Źródło : Dane Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań – 2002 r.

Nie wszystkie gospodarstwa domowe nie posiadające samodzielnego mieszkania ich wymagają. Zakłada się, że spośród gospodarstw domowych, które nie posiadają samodzielnych mieszkań, samodzielnych mieszkań wymagać będzie:

- 100% wieloosobowych gospodarstw domowych
- 50% gospodarstw jedno lub dwuosobowych

Przy tych założeniach, szacuje się, że wśród gospodarstw domowych nie posiadających samodzielnego mieszkania w roku 2002 na terenie miasta takich gospodarstw domowych było 220 i 451 na terenach wsi, co łącznie na terenie Łaz stanowi 671 gospodarstwa domowych.

Zatem łącznie na terenie Łaz w 2002 roku ilość gospodarstwa domowych mających samodzielne mieszkanie oraz tych, które wymagają takich mieszkań przedstawiała się następująco :

Wyszczególnienie	Gospodarstwa domowe		
	Razem	mieszkające samodzielnie	wymagające samodzielnych mieszkań
Razem miasto i gmina, w tym:	5 930	5 259	671
- miasto	2 668	2 448	220
- wieś	3 262	2 811	451

9.3.3. Standardy mieszkaniowe

Standard powierzchniowy mieszkań

O standardzie warunków mieszkaniowych świadczy wskaźnik mówiący o wielkości mieszkania.

Przeciętna wielkość mieszkania na terenie Łaz przedstawia się następująco :

Wskaźnik	Ogółem		Miasto		Wieś	
	NSP- 2002	2008	NSP- 2002	2008	NSP- 2002	2008
wskaźnik m^2 pow. użytk. / mieszkanie	68,9	71,3	65,5	66,7	72,6	75,0

Jak z przedstawionych danych wynika, w analizowanym okresie zarówno na terenie miasta, jak i na wsi, nastąpił przeciętny wzrost wielkości mieszkania w mieście o 1,2 m^2 a na wsi o 2,4 m^2 powierzchni użytkowej.

Wg NSP – 2002 przeciętna powierzchnia mieszkania w zasobach o różnych formach własności wynosiła :

Własność	Wskaźnik m^2 pow. użytk. / mieszkanie		
	ogółem	miasto	wieś
- osób fizycznych	74,0	73,4	74,3
- SM w Łazach	49,8	52,0	43,4
- gminy	38,7	38,1	52,7
- Skarbu Państwa	55,2	117,0	52,4

- zakładów pracy	47,7	45,8	82,3
- pozostałych podmiotów	76,0	74,6	77,8

Warunki mieszkaniowe ludności wyrażone powierzchnią użytkową mieszkań na osobę, należy uznać za bardzo dobre. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań na osobę w m^2 w 2002 roku wynosiła ogółem 24,6 z czego w mieście 23,3 m^2 i na terenie wsi 25,8 m^2. W 2008 roku obserwuje się bardzo wyraźny wzrost wartości tego wskaźnika, który wzrósł ogółem do 28,4 m^2 , w tym w mieście do 26,7 m^2 i na terenie wsi do 29,7 m^2. Jest to wynikiem z jednej strony realizacji na terenie gminy wyłącznie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, jak również systematycznemu spadkowi liczby mieszkańców.

O bardzo dobrych warunkach mieszkaniowych mieszkańców Łaz niech świadczy fakt, że na 48,0% mieszkańców miasta i aż 61,2% mieszkańców wsi przypada na osobę więcej niż 20 m^2.

Pełną charakterystykę zasiedlenia mieszkań w powiązaniu z ich strukturą powierzchniową przedstawiono poniżej :

Wyszczególnienie	**Ludność w mieszkaniach o powierzchni użytkowej na osobę w m^2**							
	ogółem	**w tym :**						
		poniżej 5,0	**5,0-6,9**	**7,0-9,9**	**10,0-14,9**	**15,0-19,9**	**20,0 – 29,9**	**30 i więcej**
razem miasto i gmina								
Ludność w mieszkaniach stale zamieszkanych	16 104	27	162	892	2816	3312	4668	4227
% do ogółu ludności w mieszkaniach	100	0,16	1,01	5,54	17,49	20,57	28,99	26,24
miasto								
Ludność w mieszkaniach stale zamieszkanych	7270	3	77	513	1476	1711	1858	1632
% do ogółu ludności w mieszkaniach	100	0,04	1,06	7,06	20,30	23,53	25,57	22,44
wieś								
Ludność w mieszkaniach stale zamieszkanych	8834	24	85	379	1340	1601	2810	2595
% do ogółu ludności w mieszkaniach	100	0,27	0,96	4,29	15,17	18,12	31,81	29,38

Źródło : Dane Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań – 2002 r.

Standard izbowy mieszkań

Konsekwencją bardzo korzystnej struktury izbowej mieszkań jest niski wskaźnik przeciętnej liczby osób / izbę , który w roku 2002 wynosił ogółem 0,78 z czego w mieście 0,79 i na wsi 0,77. Na przestrzeni lat 2003 –2008 uległ on dalszej poprawie i na koniec 2008 r. osiągnął poziom 0,69 osób / izbę w tym na terenie miasta 0,70 i na terenie wsi 0,68.

Na potwierdzenie bardzo dobrych warunków mieszkaniowych mieszkańców gminy, poniżej przedstawiono opracowaną dla roku 2002 na podstawie danych spisowych, strukturę mieszkań uwzględniającą właśnie wskaźnik osób / izbę.

Mieszkania o liczbie osób / 1 izbę	**Ogółem**			**%**		
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś

poniżej 0,50	933	402	531	16,25	15,42	16,94
0,50 - 0,99	2538	1095	1443	44,21	42,00	46,04
1,00	1315	630	685	22,91	24,17	21,86
1,01 – 1,49	508	281	227	8,85	10,78	7,24
1,50 – 1,99	273	113	160	4,75	4,33	5,11
2,00 – 2,90	152	76	76	2,65	2,92	2,43
3,00 i więcej	22	10	12	0,38	0,38	0,38

Z przedstawionych danych wynika, ze w 2002 roku na terenie miasta w 2127 mieszkaniach (81,6 % ogółu zasobów z terenu miasta) i w 2 659 mieszkaniach na terenie wsi (84,8% ogółu zasobów wiejskich) średnio na 1 osobę przypada 1 i mniej osób.

Standard technicznego wyposażenia mieszkań

Standard wyposażenia mieszkań w media przedstawia się następująco :

Standard	Rodzaj mediów w mieszkaniu	Miasto				Wieś			
		2003		2008		2003		2008	
		ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%
wysoki	W, U, Ł, G, CO	1104	39,19	1113	38,90	807	23,36	820	23,43
	W, U, Ł, CO	750	26,62	786	27,48	1611	46,64	1683	48,09
wystarczający	W, U, Ł,	666	23,64	665	23,24	384	11,12	383	10,94
niski	W, U	81	2,88	81	2,83	49	1,42	49	1,40
bardzo niski	W	173	6,14	173	6,05	432	12,51	396	11,31
substandard	bez	43	1,53	43	1,50	171	4,95	169	4,83

Objaśnienia znaków :

W = wodociąg
U = ustęp spłukiwany
Ł = łazienka
G = gaz z sieci
CO = centralne ogrzewanie

Na podstawie przedstawionych wyżej szacunków, stwierdza się, że w 2008 roku standard technicznego wyposażenia mieszkań na terenie Łaz jest wysoki. W mieście Łazy około 66,4 % ogółu mieszkań wyposażonych jest w 5 lub 4 instalacji. Wystarczający standard wyposażenia mieszkań (3 media) posiada 23,2 % mieszkań. Niski i bardzo niski standard wyposażenia mieszkań w instalacje techniczne w gminie posiada zaledwie 8,88 % mieszkań. Mieszkań substandardowych tj. takich, które nie posiadają żadnych instalacji mieszkaniu w 2008 w mieście Łazy było 43 (1,5%).

Wsie wchodzące w granice gminy Łazy charakteryzują się również wysokim standardem technicznego wyposażenia mieszkań. Około 71,5 % ogółu mieszkań wyposażonych jest w 5 lub 4 instalacji. Wystarczający standard wyposażenia mieszkań (3 media) posiada 10,9 % mieszkań. Niski i bardzo niski standard wyposażenia mieszkań w instalacje techniczne posiada 12,7 % mieszkań. Mieszkań substandardowych tj. takich, które nie posiadają żadnych instalacji mieszkaniu w 2008 na terenie wsi gminy Łazy było jeszcze aż 169 (4,8 %).

W analizowanym okresie tj. w latach 2003 - 2008 nie zaobserwowano istotnych, znaczących zmian w poziomie wyposażenia mieszkań w instalacje techniczne, które miałyby wpływ na wzrost standardu technicznego wyposażenia mieszkań.

Ilustrują to zamieszczone poniżej dane statystyczne mówiące o stopni wyposażenia mieszkań w podstawowe media.

Wyposażenie mieszkań w :	**% mieszkań wyposażonych w poszczególne rodzaje mediów**			
	rok 2003		**rok 2008**	
	miasto	wieś	miasto	wieś
- wodociąg	98,47	95,05	98,50	95,17
- ustęp spłukiwany	92,33	82,54	92,45	83,86
- łazienkę	89,46	81,12	89,62	82,46
- centralne ogrzewanie	65,81	70,01	66,37	71,51

- instalację gazową	39,19	23,36	38,90	23,43

9.3.4.Poziom zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych

Przeciętne warunki mieszkaniowe mieszkań zamieszkałych na terenie Łaz charakteryzują następujące wskaźniki :

Wskaźnik	NSP – 2002		2008 r.	
	miasto	wieś	miasto	wieś
- ilość m^2 pow. uż. / mieszkanie	64,5	72,8	66,7	75,0
- ilość m^2 pow. uż. / osobę	23,2	25,8	26,7	29,7
- ilość osób / mieszkanie	2,79	2,82	2,50	2,52
- ilość izb / mieszkanie	3,53	3,66	3,58	3,72
- ilość osób / izbę	0,79	0,77	0,70	0,68
- ilość osób / gosp. domowe	2,62	2,53		
- ilość gosp. domowych / mieszkanie	1,07	1,11		

Na przestrzeni lat 2002 – 2008 obserwuje się stały, systematyczny wzrost podstawowych wskaźników charakteryzujących standard warunków mieszkaniowych na terenie Łaz. Niestety wzrost wskaźników odnoszonych do mieszkańca, jest głownie wynikiem spadku liczby mieszkańców gminy a nie przyrostu nowych zasobów mieszkaniowych.

Poziom zaspokojenia bieżących potrzeb mieszkaniowych ludności

Zaspokojenie bieżących potrzeb mieszkaniowych ludności wyrażamy poprzez następujące wskaźniki :

- ilość mieszkań oddanych do użytku na 1000/ludności
- ilość mieszkań oddanych do użytku na 1000 zawartych małżeństw
- ilość oddanych co roku do użytku mieszkań w latach 2002 – 2008.

Łącznie w latach 2002 – 2008 na terenie gminy przekazano do użytku 303 mieszkania, o 1 668 izbach i 42 641 m^2 powierzchni użytkowej. Przeciętna wielkość mieszkania wynosiła 140,7 m^2 . Wszystkie mieszkania zrealizowano w formie zabudowy jednorodzinnej. W podziale na miasto i wieś, przyrost nowej zabudowy był następujący :

	Mieszkania	**Izby**	**Pow. użytkowa mieszkań w m^2**	**Przeciętna pow. uż. w m^2 / mieszkanie**
- miasto	120	623	16 139	134,5
- wieś	183	1 045	26 502	144,8

Wskaźniki zaspokojenia bieżących potrzeb mieszkaniowych w Łazach wyrażone ilością mieszkań oddanych do użytku w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, w latach 2002 – 2008 zarówno na terenie miasta jak i wsi były niskie i ulegały znacznym wahaniom, w prawdzie z pewną tendencją wzrostową, która jest jednak głównie efektem malejącej liczby ludności w gminie i kształtują się następująco :

Wyszczególnienie		Wskaźnik ilości mieszkań oddanych do użytku / 1000 ludności w latach						
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	ogółem	4,23	4,48	2,42	1,69	1,31	2,57	2,19

Łazy	miasto	6,19	3,19	2,35	1,26	0,98	2,10	0,56
	wieś	2,61	5,54	2,49	2,03	1,58	2,94	3,51

Również wskaźnik ilości oddawanych do użytku mieszkań w stosunku do ilości zawartych małżeństw jest bardzo niekorzystny i przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie		Wskaźnik ilości mieszkań oddanych do użytku w stosunku do ilości zawartych małżeństw w latach						
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ilość zawartych małżeństw	ogółem	77	74	77	75	78	115	107
	miasto	35	29	29	39	49	55	67
	wieś	42	45	48	36	29	60	40
ilość oddanych mieszkań	ogółem	68	72	39	27	21	41	35
	miasto	45	23	17	9	7	15	4
	wieś	23	49	22	18	14	26	31
wskaźnik	ogółem	0,88	0,97	0,51	0,36	0,27	0,36	0,33
	miasto	1,29	0,79	0,59	0,23	0,14	0,27	0,06
	wieś	0,55	1,09	0,23	0,50	0,48	0,43	0,76

Jak z zaprezentowanych wyżej danych wynika, przyrost mieszkań w latach 2002 – 2008 nie zaspakajał bieżących potrzeb mieszkaniowych mieszkańców miasta i gminy Łazy.

Poziom zaspokojenia bieżących potrzeb mieszkaniowych

Istniejące zasoby mieszkaniowe winny być reprodukowane, gdyż podlegają ciągłemu procesowi dekapitalizacji.

Przyjmuje się, że stopa przyrostu mieszkań z tego tytułu powinna wynosić od 1 do 1,5% ogółu zasobów mieszkaniowych tj. od 63 – 95 mieszkań rocznie.

Przy założeniu na terenie miasta i gminy Łazy 1 procentowej stopy odtworzenia mieszkań z tytułu bieżącej ich eksploatacji, do roku 2020 winien nastąpić przyrost nowych mieszkań rzędu 630 mieszkań.

Brak jest publikowanych danych statystycznych mówiących o skali wyburzeń zasobów mieszkaniowych na terenie gminy. W opublikowanych danych NSP – 2002 wykazano 182 mieszkania przeznaczone do rozbiórki, co w tym czasie stanowiło 2,9% ogółu zasobów mieszkaniowych miasta i gminy Łazy.

9.3.5. Deficyt ilościowy mieszkań

O zaspokojeniu ilościowych potrzeb mieszkaniowych świadczy tzw. statystyczny deficyt mieszkań, stanowiący różnicę między ilością gospodarstw domowych wymagających samodzielnych mieszkań a ilością mieszkań.

Naliczenie deficytu ilościowego mieszkań opracowano w oparciu o publikowane dane NSP – 2002.

Według przyjętych szacunków w 2002 roku na terenie miasta i gminy Łazy miał miejsce następujący statystyczny deficyt mieszkań :

Naliczenie statystycznego deficytu mieszkań przedstawia się następująco :

	razem	miasto	wieś
- ilość mieszkań stale zamieszkałych	5741	2 607	3 134
- ilość gospodarstw domowych wymagających samodzielnych mieszkań	5 930	2 668	3 262
- deficyt mieszkań	**189**	**61**	**128**

Deficyt mieszkań wynikający z potrzeb demograficznych

Na przestrzeni lat 1988 – 2008 w Łazach liczba ludności wykazywała stałą tendencję spadkową. W okresie tym liczba ludności w liczbach bezwzględnych spadła ogółem

o 1 178 osób, tj. o 6,9 %. Aktualnie jest brak przesłanek pozwalających prognozować znaczny wzrost liczby ludności. W ciągu lat 1999 – 2008 zanotowano spadek ludności z tytułu ujemnego przyrostu naturalnego i równocześnie wzrost z tytułu ruchu migracyjnego, zwłaszcza na tereny wiejskie (648 osób). W ruchu migracyjnym można nieśmiało dopatrywać się szansy na nieznaczny wzrost liczby mieszkańców gminy, która ze względu na swoje walory przyrodnicze i krajobrazowe jest atrakcyjna do zamieszkania dla mieszkańców Śląska i Zagłębia, którzy budując na terenie gminy swój „drugi dom" z czasem zaczną osiedlać się na stałe.
Bardzo optymistycznie zakłada się, że do roku 2020 liczba ludności Łazach zacznie się odbudowywać i osiągnie poziom ok. 17 000 osób, co wywoła potrzebę realizacji około 280 mieszkań.

9.3.6.Terenowe potrzeby mieszkaniowe

Na cele realizacji potrzeb mieszkaniowych do roku 2020 należy przeznaczyć powierzchnię ok. 135 ha (potrzeby te nie uwzględniają osadnictwa migracyjnego). Tereny te są już zabezpieczone ustaleniami obowiązującego planu miejscowego. Stały wzrost dochodu ludności aglomeracji śląskiej, atrakcyjność przyrodniczo – krajobrazowa Łaz przy ich dostępności komunikacyjnej 45 – 60 minut powoduje, że popyt na mieszkania, drugie domy i zabudowę letniskową stale rośnie. Zakładając, że działka dla tych celów będzie miała średnią powierzchnię ok. 1000 m^2, a zapotrzebowanie na działki będzie takie jak obecne t.j. 50 działek rocznie potrzeby terenowe na ten cel do roku 2020 wynosiłoby 500 ha. Nie wszystkie tereny wyznaczone w planach miejscowych mogą być wykorzystane na cele, o których mowa wyżej, ze względu na dostępność do dróg, uzbrojenie terenu, cechy geometryczne działek jak i stan prawny gruntów. W tej sytuacji jest konieczna pewna nadmiarowość wyznaczanych gruntów, która pozwala wybierać do realizacji najkorzystniej położone działki z puli działek przeznaczonych do zainwestowania.

9.4. Infrastruktura społeczna

Infrastruktura społeczna obejmuje usługi publiczne w zakresie oświaty i wychowania, ochrony zdrowia i opieki społecznej, kultury, administracji publicznej, administracji gospodarczej, łączności, bezpieczeństwa publicznego, gospodarki komunalnej, zieleni, sportu, rekreacji i turystyki. Dotyczy to szczególnie tej części usług publicznych, do której świadczeń zobowiązany jest statutowo samorząd gminny.
Aktualny stan techniczny budynków użyteczności publicznej jest na ogół dobry, a w wielu przypadkach bardzo dobry. Wszystkie ważniejsze budynki użyteczności publicznej zlokalizowane na terenie miasta i gminy Łazy są na bieżąco remontowane odnawiane.
Według stanu 2008 roku liczba ludności na terenie miasta i gminy Łazy wynosiła 15.992 osoby, z czego w poszczególnych grupach wiekowych, które objęte są analizą w zakresie opieki wychowawczo – przedszkolno – oświatowej stanowiła :

- w grupie żłobkowej 0 - 2 lat - 420 dzieci, co stanowi 2,63 % ludności miasta i gminy Łazy
- w grupie przedszkolnej 3 – 6 lat - 505 dzieci, co stanowi 3,16 % ludności miasta i gminy Łazy
  - w tym w grupie wieku 3 - 5 lat - 380 dzieci, co stanowi 2,38 % ludności miasta i gminy Łazy
  - w tym w wieku 6 lat - 125 dzieci, co stanowi 0,78 % ludności miasta i gminy Łazy
- w grupie szkolnej podstawowej 7- 12 lat - 780 dzieci i młodzieży, co stanowi 4,88 % ludności miasta i gminy Łazy
- w grupie szkolnej gimnazjalnej 13 - 15 lat - 516 młodzieży, co stanowi 3,23 % ludności miasta i gminy Łazy

- w grupie szkolnej ponadgimnazjalnej

16 - 19 lat - 771 młodzieży, co stanowi 4,82 % ludności miasta i gminy Łazy.

Ludność miasta Łazy oraz 14 sołectw (Chruszczobród, Chruszczobród – Piaski, Ciągowice, Grabowa, Hutki – Kanki, Kuźnica Masłońska Niegowonice, Niegowoniczki, Rokitno Szlacheckie, Skałbania, Trzebyczka, Turza, Wiesiółka, Wysoka) obsługiwana jest w różnym stopniu przez obiekty i placówki usługowe. W mieście Łazy zamieszkuje ponad 44 % ludności całej gminy (7.065 osób), natomiast w pozostałych sołectwach wielkość ta waha się w granicach od 65 osób w sołectwie Hutki - Kanki (zaledwie 0,4 % ludności całej gminy) do 1893 osób w sołectwie Niegowonice (11,9 % ludności całej gminy).
Miasto Łazy zasięgiem obsługi obejmuje obszar nie tylko miasta ale również wszystkich pozostałych sołectw, a także miejscowości sąsiednich np. w przypadku szkolnictwa ponadpodstawowego o znaczeniu regionalnym.

W mieście Łazy w budynku Urzędu Miasta Łazy zlokalizowany jest Komisariat Policji, który zasięgiem obejmuje całe miasto i gminę oraz Punkt Kasowy Banku Spółdzielczego, którego Filia Nr 3 oraz Oddział również zlokalizowane są na terenie miasta. Z placówek finansowych na terenie miasta zlokalizowana jest również Powszechna Kasa Oszczędności BP S.A. Oddział I Łazy oraz SKOK Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo - Kredytowa im.F.Stefczyka.

Największe obiekty placówek szkolnych, czyli :

- jedyne przedszkole o liczbie 165 miejsc (zlokalizowane w dwóch budynkach na dwóch krańcach miasta)
- Zespół Szkół Nr 1 (Szkoła Podstawowa Nr 1, Gimnazjum, Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej) z ogólną liczbą 542 uczniów, czyli 44,3 % udziałem uczniów szkół podstawowych i gimnazjów z terenu gminy Łazy
- Szkoła Podstawowa Nr 3
- Zespół Szkół im.prof. Romana Gostkowskiego (Liceum Ogólnokształcące, Technikum, szkoły zaoczne: Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Szkoła Policealna dla Dorosłych)

zlokalizowane są również w mieście Łazy.

Pozostałe placówki o zasięgu obsługi nie tylko miasta ale również sołectw w większości znajdują się na terenie <u>miasta Łazy</u> i tak w zakresie :

1) ochrony zdrowia i opieki społecznej :
   - 4 apteki,
   - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej przy ulicy Jesionowej 1,
   - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradni Rejonowo Specjalistycznej MEDICUS przy ulicy Kolejowej 5a - otwarty 31 marca 2010 roku, obecnie będący w fazie rozwojowej
   - 3 gabinety stomatologiczne
   - Ośrodek Pomocy Społecznej przy ulicy Pocztowej 14
   - Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne (CHSD) „Dom Nadziei" przy ul.Brzozowej 19
2) kultury :
   - Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łazy przy ul.Kościuszki 3, która posiada 6 filii bibliotecznych na terenie sołectw : Niegowonice, Wysoka, Chruszczobród, Grabowa, Rokitno Szlacheckie i Ciągowice
   - Miejski Ośrodek Kultury przy ul.Kościuszki 5
   - Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa i św.Michała Archanioła przy ul.Kościuszki 96
   - Kościół (kaplica tymczasowa, murowana) p.w. św. Maksymiliana Kolbego przy ul.Leśnej 5
3) administracji publicznej :
   - Urząd Miasta i Gminy Łazy przy ul.Traugutta 15
4) łączności :

- Urząd Pocztowy przy ul.Kościuszki 72 oraz oddział nadawczy tego urzędu przy ul.Spółdzielczej 5

5) bezpieczeństwa publicznego :
- Komisariat Policji w budynku Urzędu Miasta i Gminy przy ul.Traugutta 15

6) gospodarki komunalnej :
- Zakład Usług Komunalnych i Mieszkaniowych S.C. Wacław Kała i Joanna Kołodziejczyk przy ul.Daszyńskiego 25

7) sportu, turystyki, wypoczynku :
- Ośrodek Sportu i Rekreacji przy ul.Kościuszki 46A
- Hala Sportowa „Klaudiusz" przy ul.Szkolnej 2
- Stadion Miejski przy ul.Wiejskiej 1
- Kryta pływalnia - Park Wodny „Jura"
- Zalew Mitręga – Kąpielisko Miejskie przy ul.Wiejskiej
- Boiska sportowe :
  - do siatkówki i koszykówki przy ul.Trójkąt
  - do siatkówki i koszykówki przy ul.Młynek
  - boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią oraz sztucznym oświetleniem przy Zespole Szkół Nr 1

8) zieleni urządzonej, cmentarzy i ogrodów działkowych :
- tereny zieleni urządzonej w rejonie :
  - ulic Kopernika, Kwiatowej i Różanej
  - ulic Polnej i Krótkiej
  - ulic Konstytucji, 3-go Maja, Mickiewicza i Wyzwolenia
  - ulicy Partyzantów
- tereny ogrodów działkowych w rejonie ulicy Korczaka
- tereny cmentarza w rejonie ulic Cmentarnej i Konopnickiej.

W sołectwie Niegowonice, pierwszym co wielkości ludności sołectwie gminy Łazy liczącej 1893 osoby funkcjonuje w zakresie :

1) oświaty i wychowania :
- Zespół Szkół Nr 2 przy ul.Szkolnej 11 (Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej 3 oddziałowy – największy w gminie z liczbą 74 dzieci)

2) ochrony zdrowia i opieki społecznej :
- apteka – jedyna na terenie sołectw (poza 4 zlokalizowanymi w mieście Łazy) przy ul.Dąbrowskiej 23
- Wiejski Ośrodek Zdrowia przy ul.Ogrodowej 7
- Filia Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach

3) kultury :
- Filia Nr 1 przy ul.Szkolnej 11 Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łazy
- Biblioteka Parafialna (otwarta w marca 2010 roku) w budynku plebanii tuż za kościołem p.w. św. Franciszka z Asyżu
- Dom Kultury
- Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu

5) administracji gospodarczej :
- Bank Spółdzielczy Wolbrom Punkt Kasowy Nr 3 przy ul.Kościuszki 13

6) bezpieczeństwa publicznego :
- Ochotnicza Straż Pożarna

7) cmentarzy – cmentarz przy ul.Cmentarnej.

W sołectwie Chruszczobród, drugim co wielkości ludności sołectwie gminy Łazy liczącej 1672 osoby, czyli 10,47 % mieszkańców miasta i gminy Łazy funkcjonuje w zakresie :

1) oświaty i wychowania :
- Zespół Szkół Nr 3 przy ul.Mickiewicza 113 (Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej 1 oddziałowy z liczbą 25 dzieci)

2) ochrony zdrowia i opieki społecznej :

- Wiejski Ośrodek Zdrowia przy ul.Bema 3
- Filia Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach

3) kultury :
- Filia Nr 3 przy ul.A.Mickiewicza 113 Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łazy
- Kościół p.w. Nawiedzenia NMP i św. Stanisława BM

4) administracji gospodarczej :
- Bank Spółdzielczy w Wolbromiu w Chruszczobrodzie przy ul.Mickiewicza 70A

5) bezpieczeństwa publicznego :
- Ochotnicza Straż Pożarna

6) wypoczynku :
- Ośrodek Rekreacyjny - Wypoczynkowy

7) cmentarzy – cmentarz przy ul.Reja.

W sołectwie Wysoka, trzecim co wielkości ludności sołectwie gminy Łazy liczącej 1193 osoby, czyli 7,47 % mieszkańców miasta i gminy Łazy funkcjonuje w zakresie :

1) oświaty i wychowania :
- Szkoła Podstawowa przy ul.Mickiewicza 8 z Oddziałem Przedszkolnym

2) ochrony zdrowia i opieki społecznej :
- Wiejski Ośrodek Zdrowia przy ul.Fabrycznej 5

3) kultury :
- Filia Nr 2 przy ul.A.Mickiewicza 8 Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łazy
- Kościół p.w. NMP Wspomożycielki Wiernych

4) sportu, turystyki, wypoczynku :
- boisko do piłki nożnej LKS Wysoka przy ul.Sportowej 1
- Zajazd pod Dębem przy ul.Mickiewicza 24

5) zieleni urządzonej, cmentarzy i ogrodów działkowych :
- tereny zieleni urządzonej w rejonie :
  - ulicy Mickiewicza –zajazd pod Dębem
  - ulic Fabrycznej i Paderewskiego
- tereny ogrodów działkowych w rejonie :
  - ulicy Podmiejskiej
  - ulic Mickiewicza i Żeromskiego
- tereny cmentarza w rejonie ulic Paderewskiego i Fabrycznej.

W sołectwie Rokitno Szlacheckie, czwartym co wielkości ludności sołectwie gminy Łazy liczącym 1131 osób, czyli 7,08 % mieszkańców miasta i gminy Łazy, czyli niewiele mniej niż w sołectwie Wysoka funkcjonuje w zakresie :

1) oświaty i wychowania :
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa im.Michała Poleskiego przy ul.Szkolnej 2 z Oddziałem Przedszkolnym

2) kultury :
- Filia Nr 5 przy ul.Szkolnej 2 Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łazy
- Kościół p.w. Miłosierdzia Bożego

3) sportu, turystyki, wypoczynku :
- boisko do piłki nożnej KS „Korona” Rokitno Szlacheckie.

W pozostałych 10 sołectwach miasta i gminy Łazy o łącznej liczbie 3011 mieszkańców, czyli 18,87 % mieszkańców miasta i gminy Łazy działają z zakresu infrastruktury społecznej pojedyncze placówki.

W sołectwie :
- Ciągowice - Szkoła Podstawowa z Oddziałem Przedszkolnym , Filia Nr 6 przy ul.Zwycięstwa 72 Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łazy, Dom Kultury, Kościół p.w. św. Bartłomieja Apostoła, boisko do piłki nożnej przy ul.Kościuszki, Ochotnicza Straż Pożarna, cmentarz przy ul.Wolności
- Grabowa - Filia Szkoły Podstawowej w Niegowonicach z siedzibą w Grabowej przy ul.Szkolnej 37 (3 oddziałowa z klasami łączonymi – 2 i 3 klasy nie ma

licząca zaledwie 16 uczniów dysponująca liczbą 6 pom. do nauki), Filia Nr 4 przy ul.Szkolnej 37 Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łazy, Kościół p.w. św. Anny, Ochotnicza Straż Pożarna, cmentarz przy ul. Sosnowej, wyciąg narciarski oświetlony o długości stoku 260 m przy ul.Sosnowej

- Niegowoniczki - Stadion 700-lecia przy ul.Sportowej – KS „Płomień" Niegowonice
- Turza - Ochotnicza Straż Pożarna
- Wiesiółka - Ochotnicza Straż Pożarna.

9.4.1.Edukacja - oświata i wychowanie

Obiektami służącymi systemowi edukacji są przedszkola, oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych szkoły podstawowe, gimnazja. System edukacji z punktu widzenia struktury funkcjonalno - przestrzennej gminy wymaga dalszego jej rozwoju.

Placówki wychowania przedszkolnego - przedszkola, oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych

Rozmieszczenie przedszkola, miejsc przedszkolnych oraz dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym przy szkołach podstawowych w roku 2009/2010 na terenie miasta i gminy Łazy przedstawia się następująco :

Placówki wychowania przedszkolnego	**Adres**	**Liczba**		
		miejsc	**dzieci**	**oddziałów**
Przedszkola		**165**	**165**	**7**
- Przedszkole Publiczne Nr 1	Łazy, ul.Kolejowa 8 Łazy, ul.Topolowa 9 (2 oddziały integracyjne	50 115	50 115	2 5
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych		**-**	**192**	**9**
Miasto Łazy - Szkole Podstawowej Nr 3	Łazy, ul.19 Stycznia	-	25	1
Szkoły wiejskie		**-**	**167**	**8**
- Szkole Podstawowej w Zespole Szkół Nr 3	Chruszczobród, ul.Mickiewicza 113	-	25	1
- Szkole Podstawowej	Ciągowice, ul.Zwycięstwa 72	-	25	1
- Szkole Podstawowej w Zespole Szkół Nr 2	Niegowonice, ul.Szkolna 11	-	74	3
- Niepublicznej Szkole Podstawowej im.Michała Poleskiego	Rokitno Szlachetne ul.Szkolna 2	-	13	1
- Szkole Podstawowej	Wysoka ul.Mickiewicza 8	-	30	2
O G Ó Ł E M		**165**	**357**	**16**

Od roku szkolnego 2008 wychowanie przedszkolne może być prowadzone również w takich formach jak : zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2008 r. (Dz.U. Nr 7, poz.38) :

1) zespoły wychowania przedszkolnego, zwane dalej „zespołami", w których zajęcia są prowadzone w niektóre dni tygodnia ;
2) „punkty przedszkolne, zwanych dalej „punktami", w których zajęcia są prowadzone prowadzone przez cały rok szkolny, z wyjątkiem przerw ustalonych przez organ prowadzący.

Zajęcia wychowania przedszkolnego w zespołach i punktach mogą być prowadzone w grupach liczących od 3 do 25 dzieci. Minimalny dzienny wymiar godzin zajęć wychowania przedszkolnego prowadzonych w zespole lub punkcie, w czasie których jest realizowana podstawa programowa wychowania przedszkolnego lub wybrane części tej podstawy, wynosi 3 godziny, zaś minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa wynosi 12 godzin.
Zaspokojenie zapotrzebowania społecznego na różne formy opieki przedszkolnej na terenie miasta i gminy Łazy jest niewystarczające.
Jak wynika z powyższych danych, w mieście i gminie Łazy do przedszkola uczęszcza 165 dzieci, natomiast do 6 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych 192 dzieci.
Łącznie opieką przedszkolną objętych jest w mieście i gminie Łazy 357 dzieci w wieku 3 – 6 lat co stanowi 70,69 % objęcia opieką tej grupy wiekowej przy średniej województwa śląskiego 73,26 %, w tym w przedszkolach w mieście i gminie Łazy zaledwie 165 miejsc zapewnia opiekę przedszkolną dla 32,67 % dzieci grupy wiekowej 3- 6 lat (woj.śląskie miejsca w przedszkolach, zespołach i punktach - 107.959 miejsc miejsc co stanowi 68,46 %), natomiast oddziałami przedszkolnymi przy szkołach podstawowych opieką objętych jest na terenie miasta i gminy Łazy 192 dzieci, czyli 38,02 % z grupy wiekowej 3 - 6 lat (przeciętna woj.śląskiego dla innych form objęcia opieką przedszkolną stanowi grupę 9.360 dzieci, czyli 5,94 % objęcia opieką dzieci w wieku 3-6 lat).
Przeprowadzona analiza została oparta o Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego 2009 w którym wychowanie przedszkolne zostało po raz pierwszy na podstawie sprawozdań jednostkowych zbilansowane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2008 r. ujmując łącznie przedszkola, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.
Przeprowadzenie ewentualnej reformy szkolnictwa i obniżenie wieku szkolnego dzieci do sześciolatków, tzn. włączenie obecnych „zerówek" do szkół może przyczynić się w najbliższym okresie do objęcia dzieci w wieku 6 lat uczestnictwem tej grupy wiekowej nie w placówkach przedszkolnych lecz w ramach klasy „0"
w szkołach podstawowych. Przy wprowadzeniu takiego rozwiązania oznaczałoby to, że obciążenie obiektu przedszkola w Łazach zmniejszyłoby się co najmniej o 25 %, czyli objęłoby nie 4 roczniki grupy przedszkolnej lecz 3 roczniki, czyli dzieci w wieku 3 – 5 lat (380 dzieci).
Publiczne Przedszkole Nr 1 w Łazach od 13.02.2006 r. funkcjonuje w dwóch budynkach : przy ulicy Topolowej 9 i Kolejowej 8 dysponując liczbą 165 miejsc, które wykorzystane są w 100 % (165 dzieci). Atutem tego przedszkola jest fakt, że oba budynki położone są na dwóch krańcach miasta, co umożliwia dostęp dzieci do tych placówek. Przedszkole dysponuje 7 oddziałami :
- 5-cioma na ulicy Topolowej, z czego 2 oddziały integracyjne (20 stycznia 2010 r. otwarto drugi oddział integracyjny)
- 2-ma przy ulicy Kolejowej.

Placówka przedszkolna stwarza możliwość uczęszczania do niej dzieciom niepełnosprawnym, dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W oddziałach integracyjnych wychowaniem przedszkolnym objęte są dzieci nie tylko z miasta i gminy Łazy, ale również z gmin ościennych. Placówka ta zapewnia miejsca dla dzieci w wieku 3 – 6 lat zaledwie w 32,67 %, biorąc pod uwagę grupę wiekową 3 – 5 lat stanowiącą 380 dzieci objęcie opieką przedszkolną stanowi zaledwie 43,42 %.
Naukę w roku szkolnym 2009/2010 w szkole podstawowej rozpoczęła już część dzieci sześcioletnich z terenu gminy. Na wcześniejszą edukację swoich dzieci zdecydowali się rodzice z Niegowonic i Chruszczobrodu. Szkoła Podstawowa w Chruszczobrodzie w 100 % objęła sześciolatków naborem do klasy pierwszej.

<u>Szkolnictwo podstawowe (bez szkół specjalnych) - Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży</u>

Z dniem 1 września 1999 r. rozpoczęto wprowadzanie reformy ustroju szkolnego, której zasady reguluje ustawa z dnia 8 stycznia 1999 r. - Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego (Dz.U. Nr 12 poz. 96) z późniejszymi zmianami.
W wyniku wdrażania nowego systemu edukacji w roku szkolnym 1999/2000 w miejsce 8-letnich szkół podstawowych powstały 6 – letnie szkoły podstawowe i 3 – letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa.
W stanie istniejącym na terenie miasta i gminy Łazy zlokalizowanych jest 8 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży o 74 pomieszczeniach do nauczania, do których uczęszcza 737 uczniów.
W szkole podstawowej w mieście Łazy oraz na terenie szkół podstawowych w sołectwie Chruszczobród, Ciągowice, Niegowonice, Rokitno Szlacheckie oraz Wysoka znajdują się również oddziały przedszkolne.
Sytuację bazową szkolnictwa podstawowego ilustrują wielkości obciążenia uczniów na pomieszczenie do nauczania, które w skali gminy Łazy wynoszą 13,23 uczniów/pom.do nauczania, w tym w mieście Łazy 20,94 uczniów/p.d.n. a na terenach sołectw 9,95 uczniów/p.d.n.

Rozmieszczenie szkół podstawowych w roku szkolnym 2007/2008 przedstawia się następująco :

Szkoły podstawowe (klasy)	Adres (dzielnica)	Liczba		Wskaźnik $\frac{l.uczniów}{p.d.n.}$
		p.d.n.	uczniów	
O G Ó Ł E M :		**57**	**754**	**13,23**
w tym :				
miasto Łazy		**17**	**356**	**20,94**
Szkoła Podstawowa Nr 1 w Zespole Szkół nr 1 w Łazach	Łazy, ul.Kościuszki 46 (kl. I-III) Łazy, ul.Szkolna 2 (kl.IV-VI)	5 4	98 124	19,60 31,00
Szkoła Podstawowa Nr 3	Łazy, ul.19 Stycznia	8	134	16,75
Sołectwa		**40**	**398**	**9,95**
Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół nr 3 w Chruszczobrodzie	Chruszczobród, ul.Mickiewicza 113	7	108	15,43
Szkoła Podstawowa w Ciągowicach	Ciągowice, ul.Zwycięstwa 72 (1 klasa łączona IV i V)	6	42	7,00
Filia Szkoły Podstawowej w Niegowonicach z siedzibą w Grabowej	Grabowa, ul.Szkolna 37 (3 oddziały - klasy łączone : I, IV, V i VI)	6	16	2,67
Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Nr 2 w Niegowonicach	Niegowonice, ul.Szkolna 11	6	126	21,00
Niepubliczna Szkoła Podstawowa Im. Michała Poleskiego w Rokitnie Szlacheckim	Rokitno Szlacheckie ul.Szkolna 2	8	40	5,00
Szkoła Podstawowa w Wysokiej	Wysoka, ul.Mickiewicza 8	7	66	9,43

W części placówek szkolnych, ze względu na małą liczbę uczniów tworzone są klasy łączone. Taka sytuacja ma miejsce między innymi w Filii Szkoły Podstawowej w Niegowonicach z siedzibą w Grabowej gdzie nie ma klasy 2 i 3 natomiast łączone są 3 oddziały - klasy I, IV, V i VI oraz w Szkole Podstawowej w Ciągowicach, gdzie jest 1 klasa łączona IV i V. W Zespole Szkół Nr 1 część uczniów szkoły podstawowej klas I - III korzysta

z pomieszczeń budynku przy ulicy Kościuszki 46, a część uczniów klas IV-VI z pomieszczeń budynku przy ulicy Szkolnej 2, z którego pomieszczeń korzystają uczniowie Gimnazjum.
Nowy rok szkolny uczniowie Zespołu Szkół Nr 1 w Łazach oraz Szkoły Podstawowej w Wysokiej rozpoczęli w gruntownie wyremontowanych placówkach szkolnych.
Od lat zaniedbane szkoły zyskały nowoczesny i estetyczny wygląd.
Inwestycje zostały zrealizowane dzięki dotacji pozyskanej z WFOŚiGW oraz środkom własnym Gminy. We wrześniu 2009 roku zostało oddane do użytku pierwsze w gminie boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią, które stanie się ważnym elementem kompleksu rekreacyjno – sportowego przy Zespole Szkół Nr 1, z którego oprócz uczniów będą mogli korzystać mieszkańcy gminy.
Dzięki sztucznemu oświetleniu obiekt będzie wykorzystywany również w godzinach wieczornych, a monitoring wizyjny zapewni bezpieczeństwo na jego terenie.
Obecnie wykonywany jest projekt na modernizację szkoły w Niegowonicach. Jego realizacja planowana jest na wiosnę 2010 roku. Jest to kolejny etap planu objęcia termomodernizacją wszystkich szkół w gminie, której efektem będzie obniżenie nawet do 30 % kosztów ich ogrzania.
Placówki oświatowe na terenie całej gminy wymagają potrzeb remontowych. Przez wiele lat szkoły nie były remontowane. Gmina zamierza dodatkowo zrealizować przy każdej szkole boisko sportowe.

Na terenie gminy Łazy do chwili obecnej utworzono 3 wioski internetowe.
W Szkole Podstawowej w Grabowej w grudniu 2007 roku otwarto pierwszą w Polsce wioskę Internetową - Centrum Kształcenia przez internet na terenach wiejskich.
Takie centra kształcenia są bardzo potrzebne małym gminom dlatego, że aktywizują one całe środowisko i dają jej nieskończenie wiele możliwości. Centra te nie są tylko miejscem nauki i informacji ale także możliwością kształcenia na odległość co pozwala zdobyć nowe kwalifikacje zawodowe. Centrum kształcenia skierowane są dla dzieci, młodzieży oraz osób bezrobotnych, które chcą podnieść własne kwalifikacje. W 100 % projekt wioski internetowej finansowany jest ze środków unijnych i odbywa się w ramach Sektorowego Programu Rozwoju Zasobów Ludzkich. Program zakłada utworzenie na terenach wiejskich 256 Centrów Kształcenia wyposażonych w wysokiej klasy sprzęt komputerowy z dostępem do internetu. Priorytetem całego przedsięwzięcia jest umieszczenie
centrum w budynkach szkół lub w innych budynkach użyteczności publicznej przeznaczonych do likwidacji. W ten sposób małe gminy poprzez łatwiejszy dostęp do internetu mogą ochronić placówki oświatowe oraz kulturalne. Centrum w Grabowej zostało wyposażone w 15 jednostek komputerowych z profesjonalnym oprogramowaniem e-learningowym, serwerem, urządzeniem wielofunkcyjnym oraz rzutnikiem multimedialnym.
W marcu 2009 roku w sołectwie Niegowonice otwarto drugą wioskę internetową, mniejszą od tej w Grabowej, wyposażoną w nowocześniejszy sprzęt - 10 stanowisk komputerowych, rzutnik multimedialny, serwer, szybkie łącze internetowe, bibliotekę multimediów i bogate oprogramowanie użytkowe.
W październiku 2009 roku w Rokitnie Szlacheckim w Niepublicznej Szkole Podstawowej, prowadzonej przez stowarzyszenie nauczycieli i rodziców uruchomiono trzecią wioskę internetową - pracownię komputerową z dostępem do Internetu z 15 stanowiskami, urządzeniami wielofunkcyjnymi, sprzętem do telekonferencji i programów szkoleniowych.

Szkolnictwo postawowe - gimnazja dla dzieci i młodzieży

Na terenie miasta i gminy Łazy zlokalizowane są 3 szkoły gimnazjalne w obiektach zespołów szkół w których oprócz gimnazjum jest również szkoła podstawowa :

- w mieście Łazy w Zespole Szkół Nr 1 przy ulicy Szkolnej 2, największym obiekcie szkolnym na terenie gminy zarówno pod względem pomieszczeń jak również liczby uczniów,
- w Chruszczobrodzie w Zespole Szkół Nr 3 przy ulicy Mickiewicza 113, w którym znajduje się również Oddział Przedszkolny
- Niegowonicach w Zespole Szkół Nr 2 przy ulicy Szkolnej 11, w którym znajduje się

również Oddział Przedszkolny.
Do 3 gimnazjów 3-letnich, w których nauka jest obowiązkowa liczących 22 pomieszczenia do nauki uczęszcza w roku szkolnym 2009/2010 469 uczniów.
Obciążenie pomieszczeń do nauczania wynosi obecnie 21,32 uczniów/ pomieszczenie do nauki.

Rozmieszczenie szkół gimnazjalnych w roku szkolnym 2009/2010 przedstawia się następująco :

Szkoły podstawowe gimnazja	Adres (dzielnica)	Liczba		Wskaźnik $\frac{l.uczniów}{p.d.n.}$
		p.d.n.	uczniów	
O G Ó Ł E M :		**22**	**469**	**21,32**
W tym :				
miasto Łazy		**14**	**320**	**22,86**
Gimnazjum Nr 1 w Zespole Szkół nr 1 w Łazach	Łazy, ul.Szkolna 2	14	320	22,86
Sołectwa		**8**	**149**	**18,63**
Gimnazjum w Zespole Szkół nr 3 w Chruszczobrodzie	Chruszczobród, ul.Mickiewicza 113	3	53	17,67
Gimnazjum w Zespole Szkół Nr 2 w Niegowonicach	Niegowonice, ul.Szkolna 11	5	96	19,20

Szkolnictwo specjalne - szkoły podstawowe i szkoły gimnazjalne

Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne, terapeutyczne i wyrównawcze) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno – wychowawczych lub w zakładach opieki zdrowotnej.
Zgodnie z potrzebami kształcenia dzieci i młodzieży z różnego rodzaju odchyleniami i zaburzeniami rozwojowymi na poziomie dotychczas prowadzonych analiz wynika, że przeciętnie wskaźnik uczniów wymagających oddziałów specjalnych w stosunku do liczby dzieci i młodzieży w grupie wieku 7 – 15 lat oscyluje w granicach 2,0 – 3,0 %, czyli w przypadku miasta i gminy Łazy w granicach 26 – 38 dzieci i młodzieży. Wielkość ta stwarza konieczność uruchomienia oddziałów specjalnych przy szkołach masowych dwóch a nawet więcej, przy przyjęciu mniejszego obciążenia uczniów/pom.do nauki.
Na terenie szkoły w Łazach aktualnie w roku szkolnym 2009/2010 nie było oddziałów specjalnych (klas integracyjnych). Klasa, klasy takie mają powstać na terenie gminy Łazy w roku szkolnym 2010/2011.
9 niepełnosprawnych dzieci dowożonych jest do szkoły specjalnej w Zawierciu.

Szkolnictwo ponadpodstawowe – szkoły ponadgimnazjalne

Szkolnictwo ponadgimnazjalne na terenie miasta i gminy Łazy obejmuje Zespół Szkół im.prof.Romana Gostkowskiego w Łazach przy ulicy Fabrycznej 1a o 14 pomieszczeniach do nauczania + salą gimnastyczną i siłownią do której uczęszcza 334 uczniów oraz 100 uczniów do szkół zaocznych (Szkoła Policealna dla Dorosłych oraz Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych).

W skład Zespołu Szkół wchodzi :

- Liceum Ogólnokształcące (Klasa Goprowska, Klasa Wojskowa, Klasa Policyjna, Klasa Europejska) z liczbą 177 uczniów
- Technikum (Technik Elektryk, Technik Eksploatacji Portów i Terminali) z liczbą 157 uczniów
- Szkoła Policealna dla Dorosłych (Technik Eksploatacji Portów i Terminali, Technik Ochrony Fizycznej Osób i Mienia)
- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych.

Obciążenie pomieszczeń do nauczania wynosi obecnie 22,27 uczniów/ pomieszczenie do nauki.

Istniejące Technikum Kolejowe na terenie Łaz, które było związane z największym węzłem kolejowym w Polsce wymagało zmiany kierunków nauczania. W chwili gdy węzeł kolejowy stracił swoje znaczenie, szkole groziła likwidacja. PKP z roku na rok potrzebowało coraz mniej absolwentów. Zagrożenie przyszłości szkoły zmusiło dyrekcję do intensywnego poszukiwania nowych kierunków kształcenia. Radykalnie zmieniono kierunki kształcenia.

W Liceum Ogólnokształcącym powstała jedyna w Polsce klasa goprowska, a w ciągu ostatnich kilku lat powstały między innymi : klasa wojskowa (klasa dziennikarska ze specjalnością korespondent wojenny), klasa policyjna, klasa europejska.

Uczniowie klasy goprowskiej zdobywane umiejętności doskonalą podczas ćwiczeń na skale i w jaskiniach w pobliskiej Jurze Krakowsko – Częstochowskiej, pod okiem profesjonalnych ratowników Grupy Jurajskiej Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratowniczego.

Uczniowie klasy wojskowej zdobywane umiejętności doskonalą na terenie poligonów oraz obozów przetrwania.

W Technikum utworzono kierunki związane z obsługą portów lotniczych i terminali. Praktyki odbywają się w terminalu Pyrzowice i terminalu kolejowym w Sławkowie.

W 2008 roku szkołę ukończyli pierwsi jej absolwenci w zawodzie technik eksploatacji portów i terminali.

Absolwenci gimnazjów z terenu Łaz, Zawiercia, Myszkowa, Ogrodzieńca i Pyrzowic to przyszli kandydaci do nauki w Zespole Szkół tzw. „Gostka".

W Szkole Policealnej oraz w Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych, gdzie jednym z dwóch kierunków kształcenia jest – technik obrony dróg i mienia. Jest to jedyna szkoła bezpłatna w regionie, gdzie można uzyskać licencję II stopnia bezpłatnie i w przyszłości zasilić szeregi Służby Ochrony Lotnisk.

9.4.2.Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Apteki

Na terenie miasta i gminy Łazy znajduje się 6 aptek, w tym 4 w mieście Łazy przy ulicy :

- Kościuszki,
- Targowej,
- Spółdzielczej (Apteka Panaceum)
- Kolejowej (otwarta 1 kwietnia 2010 roku)

na terenie sołectwa Niegowonice w budynku remizy strażackiej, obecnie użytkowanym przez Dom Kultury, w którym mieści się również biuro Telekomunikacji Polskiej S.A. oraz duża sala widowiskowa z zapleczem kuchennym, w której urządzane są przyjęcia okolicznościowe oraz punkt apteczny w Chruszczobrodzie.

Lecznictwo otwarte

Na terenie miasta Łazy funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łazach przy ulicy Jesionowej , który na podstawie umów ze Śląskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia w Katowicach świadczy usługi medyczne w zakresie :

- podstawowej opieki zdrowotnej

- ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (poradnia diabetologiczna, poradnia ginekologiczno - położnicza, poradnia neurologiczna)
- pielęgniarskiej opieki długoterminowej
- higieny szkolnej
- wykonywania badań USG.

Dodatkowo zakład świadczy usługi w zakresie medycyny pracy (badania wstępne, badania okresowe, kontrolne pracowników) i badań kierowców.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łazach prowadzi działalność w następujących placówkach :

- Przychodni Rejonowo – Specjalistycznej w Łazach przy ulicy Jesionowej 1
- Wiejskich Ośrodkach Zdrowia :
  - Chruszczobrodzie przy ulicy Bema 3, obiektu wyremontowanego oddanego do użytku w 2009 roku, obsługującego ponad 1400 pacjentów z Chruszczobrodu i okolic. W 85 % pokrycie kosztów dofinansowania gmina otrzymała ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013. Budynek ten nie był remontowany od 50 lat. Obecnie jest to najnowocześniejszy w gminie ośrodek zdrowia.

    Ośrodek został wyposażony w nowoczesny sprzęt i aparaturę medyczną niezbędną w praktyce lekarza rodzinnego w realizacji podstawowej opieki zdrowotnej.

    Obecnie w Wiejskim Ośrodku Zdrowia w Chruszczobrodzie przyjmuje lekarz podstawowej opieki zdrowotnej (lekarz rodzinny), w przyszłości planowane jest zatrudnienie pediatry. Oprócz tego w budynku Ośrodka będzie gabinet pielęgniarki środowiskowej oraz sala zabiegowa.
  - Niegowonicach przy ulicy Ogrodowej 7
  - Wysokiej przy ulicy Fabrycznej 5

poprzez personel medyczny :

- lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej
- lekarzy pediatrów
- lekarzy poradni specjalistycznych (poradni diabetologicznej, ginekologiczno – położniczej, poradni neurologicznej)
- pielęgniarek podstawowej opieki zdrowotnej oraz pielęgniarki środowiskowo – rodzinnej
- położnej podstawowej opieki zdrowotnej pełniącej również funkcję położnej środowiskowej.

Od 1 marca 2010 roku wszyscy pacjenci należący do Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Poradni Rejonowo-Specjalistycznej przy ulicy Kolejowej 1 w Łazach korzystają z nowego budynku poradni przy ulicy Kolejowej 5a. Spółka „Medicus" w grudniu 2005 roku zakupiła grunt wraz z ruinami, na którym -w przeszłości znajdowała się stołówka Polskich Kolei Państwowych. Prace wyburzeniowe nastąpiły w roku 2007, natomiast budowę rozpoczęto w 2008 roku, którą zakończono w lutym 2010 roku. Oficjalne otwarcie przychodni nastąpiło 31 marca 2010 roku.

Poradnia dysponuje sprzętem najwyższej jakości do wykonywania badań USG z UKG i Dopplerem, EMG, EKG, Audiometrii z Tympanometrią, Spirometrii oraz nowoczesnym wyposażeniem do gabinetów: okulistycznego, stomatologicznego i ginekologicznego.

W ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia w poradni zatrudnionych jest czterech lekarzy specjalistów, dwóch stomatologów i dwóch lekarzy Podstawowej Opieki Zdrowotnej. W ramach praktyki lekarskiej znajduje się osiemnaście gabinetów specjalistycznych.

Budynek Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Poradni Rejonowo -Specjalistycznej przy ulicy Kolejowej 1 w Łazach, który funkcjonował do marca 2010 roku jako ośrodek zdrowia, należący do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, będzie wymagał innego przeznaczenia, o którego dalszym przeznaczeniu zadecyduje Urząd.

Na terenie miasta Łazy funkcjonują ponadto 3 gabinety stomatologiczne :

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Duodent – Gabinet Stomatologiczny przy ulicy Jesionowej
- Prywatny Gabinet Stomatologiczny przy ulicy Tuwima 1
- Prywatny Gabinet Stomatologiczny przy ulicy Kochanowskiego 1.

Opieka społeczna

Działający Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach przy ulicy Pocztowej 14 realizuje zadania opieki społecznej w zakresie opieki środowiskowej na terenie gminy Łazy.

Na terenie gminy Łazy przy ulicy Brzozowej 19 od 6 lat z inicjatywy członków Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczynnego (CHSD) funkcjonuje – placówka pod nazwą „Dom Nadziei" prowadząca :

- warsztaty terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych z terenu powiatu zawierciańskiego działające od 2004 roku, posiadają 7 pracowni. Środki na działalność otrzymują z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i od Starosty Zawierciańskiego
- centrum integracji społecznej dla osób długotrwale bezrobotnych z gminy Łazy,
- całodobowy hotel dla osób bezdomnych i z przemocy z dziećmi przyjmujący wszystkich, którzy potrzebują schronienia, wsparcia socjalnego, prawnego i psychologicznego,
- żłobki – przedszkole przyzakładowe centrum zabawy – dla pracujących i wychowujących małe dzieci mieszkańców gminy Łazy oraz pracowników tej placówki.

Od kilku lat Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne jest głównym organizatorem Prezentacji Warsztatów Terapii Zajęciowej, które Wojewoda obejmuje honorowym patronatem od początku ich istnienia.

Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w partnerstwie z Urzędem Miasta Łazy realizuje od października 2009 roku projekt „Centrum Integracji Społecznej – Twoją szansą na lepsze jutro" współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

9.4.3. Kultura

Biblioteki publiczne

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach mieści się w budynku przy ulicy T.Kościuszki 3.

Biblioteka dysponuje księgozbiorem o liczbie 80.895 woluminów oraz 311 zbiorami specjalnymi oraz 3.289 czytelnikami.

Biblioteka zajęła w latach 2006, 2007 i 2008 pierwsze miejsce w indeksie aktywności w grupie bibliotek powiatu zawierciańskiego opracowywanego co roku przez Bibliotekę Śląską.

W 2009 roku biblioteka znalazła się wśród 8 placówek bibliotecznych z województwa śląskiego, które zakwalifikowały się do pierwszej rundy „Programu Rozwoju Bibliotek" jako biblioteki wiodące. Jako biblioteka wiodąca otrzyma w ramach programu wsparcie : szkoleniowe, informatyczne (min.sprzęt) środowiska bibliotecznego, popularyzacja idei.

Na terenie gminy Łazy działa 6 filii bibliotecznych :

- Filia Nr 1 w Niegowonicach, ul.Szkolna 11, 42-454 Niegowonice
- Filia Nr 2 w Wysokiej, ul.A.Mickiewicza 8, 42-457 Wysoka
- Filia Nr 3 w Chruszczobrodzie, ul. A.Mickiewicza 113, 42-456 Chruszczobród
- Filia Nr 4 w Grabowej, ul.Szkolna 37, 42-454 Grabowa Niegowonice
- Filia Nr 5 w Rokitnie Szlacheckim, ul.Szkolna 2, 42-450 Rokitno Szlacheckie
- Filia Nr 6 w Ciągowicach, ul.Zwycięstwa 72, 42-458 Ciągowice

Biblioteka Parafialna

W marcu 2010 roku w Niegowonicach otwarto Bibliotekę Parafialną znajdującą się w budynku plebanii tuż za kościołem p.w. św. Franciszka z Asyżu. Obecnie księgozbiór biblioteki liczy 6.000 książek.

Biblioteka posiada czytelnię czasopism prasy katolickiej.

Domy Kultury

Na terenie miasta i gminy Łazy działa :

- Miejski Ośrodek Kultury w Łazach przy ulicy Kościuszki 5
- zmodernizowany Dom Kultury w Niegowonicach
- Dom kultury w Ciągowicach - w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich Wiejskich na lata 2007 – 2013, działanie odnowa i Rozwój Wsi gmina Łazy pozyskała dofinansowanie w wysokości 75 % wartości netto modernizacji Domu Kultury w Ciągowicach wraz z zagospodarowaniem terenu wokół.

Obecnie w Domu Kultury ma swą siedzibę Ochotnicza Straż Pożarna. Budynek ten jest budynkiem starym, wybudowanym na początku XX wieku, ostatnio remontowanym w latach 70-tych. Obecnie w takim stanie nie nadaje się do prowadzenia działalności kulturalno – oświatowej. Pozyskane środki finansowe pozwolą na przeprowadzenie gruntownego remontu tej placówki z przystosowaniem jej do prowadzenia działalności kulturalno – oświatowej na terenie sołectwa Ciągowice.

W ramach działania 3.3. „Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 Gmina Łazy złożyła wniosek pn. „Remont budynku pełniącego funkcje społeczno – kulturalne wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu – Centrum Wsi Rokitno Szlacheckie".

Miejsca kultu religijnego

Kościoły

Na terenie miasta i gminy Łazy zlokalizowanych jest 8 Parafii Rzymskokatolickich w:

- Ciągowicach przy ulicy Wolności 19
- Chruszczobrodzie przy ulicy Bema 2
- Grabowej przy ulicy Szkolnej 50
- Łazach przy ulicy Leśnej 5 – Parafia p.w. św. Maksymiliana Kolbego
- Łazach przy ulicy Kościuszki 96 – Parafia p.w. św. Michała Anioła
- Niegowonicach przy ulicy Kościelnej 3
- Rokitnie Szlacheckim przy ulicy Kościuszki 4
- Wysokiej przy ulicy Parkowej 2a

oraz Parafia Polskokatolicka w Rokitnie Szlacheckim przy ulicy 1-go Maja 25 – Parafia p.w.Św.Antoniego istniejąca od 25.03.1968 r. Liczba członków ok. 250.

Do parafii należą miejscowości : Rokitno Szlacheckie, Kazimierówka, Mitręga.

Parafie dysponują obiektami kościelnymi o dużych wartościach zabytkowych. Należy do nich :

- Kościół p.w. św. Bartłomieja Apostoła w Ciągowicach z 1879 roku z zespołem zabytkowych obrazów. Brak danych dla ścisłego czasu erygowania parafii. W 1325 roku istniała już parafia Ciągowice w dekanacie sławkowskim, diecezji krakowskiej. W połowie XV wieku w Ciągowicach był kościół drewniany p.w. św. Mikołaja i św. Bartłomieja Apostoła. W połowie XIX wieku był także kościół drewniany z wieżą. Spłonął 02.06.1879 r. Nowy kościół, murowany, w stylu bazylikowo – romańskim wybudowano w 1879 roku, konsekrowany był przez biskupa kieleckiego Tomasza Kulińskiego 27.08.1882 r.

  Do parafii należą miejscowości : Ciągowice, Turza – Kuźnica.
- Kościół p.w. św. Franciszka z Asyżu w Niegowonicach z 1802 r., wybudowany w stylu barakowo – klasycystycznym z fundacji miejscowego dziedzica Franciszka Grabiańskiego, jednonawowy, dach kryty gontami, a do kościoła przylegała dzwonnica z barokowym hełmem. Kościół ten spalił się 14.04.1909 r. W następnym roku został odbudowany kościół, który dotychczas istnieje. Kościół jest murowany, jednonawowy, barokowy – klasycystyczny, z dwoma bocznymi kaplicami. Obecnie kościół został generalnie odrestaurowany i pokryty blachą miedzianą.

  Kościół filialny w Grabowej p.w. św. Anny, wybudowany w latach 1984 – 1985 z ofiar mieszkańców Grabowej oraz macierzystej parafii Niegowonice . Przy

kościele filialnym w Grabowej adaptowane zostały pomieszczenia na Diecezjalny Dom Młodzieży. Oddany dla duszpasterstwa dziecięco – młodzieżowego 16.07.1996 r.

Do parafii należą miejscowości : Niegowonice, Niegowoniczki, Grabowa.

- Kościół p.w. Nawiedzenia NMP i św. Stanisława BM z XVIII w. z zabytkowymi rzeźbami późnogotyckimi i barokowymi w Chruszczobrodzie, rozbudowany w XIX i XX wieku. Parafię erygował 09.05.1459 r. biskup krakowski Tomasz Strzępiński. Pierwotny kościół został wybudowany ok. 1459 roku, konsekrowany 09.06.1466 r. W 1734 roku rozpoczęto budowę kościoła murowanego, który następnie został powiększony przez dobudowanie naw bocznych. Konsekrowany 11.10.1959 r. przez biskupa częstochowskiego Zdzisława Golińskiego.

  Do parafii należą miejscowości : Chruszczobród, Piaski, Trzebyczka.
- Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Michała Archanioła w Łazach. Parafia erygowana 25.11.1920 r. Kościół parafialny, murowany budowano w latach 1934 – 1946 (z przerwą w okresie okupacji niemieckiej), konsekrowany 21.06.1953 r. przez biskupa częstochowskiego Zdzisława Golińskiego.
- Kościół (kaplica tymczasowa, murowana) p.w. św. Maksymiliana Kolbego. Parafia erogowana 14.03.1988 r.
- Kościół p.w. NMP Wspomożycielki Wiernych w Wysokiej. Parafia erygowana 20.06.1978 r.

  Kościół parafialny tymczasowy, murowany.

  Do parafii należą miejscowości : Wysoka Fabryczna, Wysoka Osiedle, Wysoka Wieś, Wiesiółka, Gzichów.
- Kościół p.w. Miłosierdzia Bożego w Rokitnie Szlacheckim. Parafia erygowana 18.11.1992 r. przez biskupa sosnowieckiego Adama Śmigielskiego. Tymczasowa kaplica.

  Kościół parafialny, murowany, w budowie od 17.05.1989 r. już w czasie wikariatu terenowego. Trwają prace wykończeniowe w świątyni.

  Do parafii należą miejscowości : Rokitno Szlacheckie, Kazimierówka, Mitręga.

9.4.4. Administracja publiczna i gospodarcza

<u>Administracja publiczna</u>

W budynku przy ulicy Traugutta 15 w Łazach funkcjonuje Urząd Miejski.
W budynku tym znajduje się również Komisariat Policji oraz Punkt Kasowy Banku Spółdzielczego.

<u>Administracja gospodarcza (finanse)</u>

Na terenie miasta i gminy Łazy zlokalizowane są następujące placówki finansowe obsługujące wszystkich mieszkańców :

- Bank Spółdzielczy Wolbrom Oddział Łazy przy ulicy Topolowej 9
- Bank Spółdzielczy Wolbrom Filia Nr 3 w Łazach przy ulicy Kochanowskiego 6
- Bank Spółdzielczy Wolbrom Punkt Kasowy Nr 2 w Łazach przy ulicy Traugutta 15 w budynku Urzędu Miasta i Gminy Łazy
- Bank Spółdzielczy Wolbrom Punkt Kasowy Nr 3 w Niegowonicach przy ulicy Kościuszki 13
- Bank Spółdzielczy w Szczekocinach Filia Nr 6 w Chruszczobrodzie przy ulicy Mickiewicza 70A
- Powszechna Kasa Oszczędności BP S.A. Oddział I Łazy w Łazach przy ulicy Kościuszki 3
- SKOK. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im.F. Stefczyka w Łazach przy ulicy Kościuszki 22.

9.4.5. Stowarzyszenia i organizacje działające na terenie miasta i gminy Łazy

Na terenie gminy Łazy działa szereg organizacji mających status stowarzyszeń, organizacji pożytku publicznego, a także organizacji i grup nieformalnych. Największą grupę stanowią organizacje mające status prawny, zarejestrowane są w Krajowym Rejestrze Sądowym lub Rejestrze Stowarzyszeń Starostwa Powiatowego w Zawierciu.
Organizacje działające w sposób sformalizowany możemy podzielić na kilka grup, w zależności od obszarów ich działalności.

W obszarze kultury fizycznej, turystyki i rekreacji działają stowarzyszenia kultury fizycznej, uczniowskie kluby sportowe oraz koło PTTK. Kluby sportowe działają w zakresie krzewienia kultury fizycznej, planowania i organizowania pozalekcyjnego życia sportowego uczniów, propagowania i rozwijania idei sportu, uczestnictwa w imprezach sportowych, organizowania działalności sportowej ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych. Cele te realizują :

- Klub tenisa stołowego Orkan, ul. Reja 2, 42-456 Chruszczobród
- Miejski Klub Szachowy Łazy, Miejski Ośrodek Kultury, ul. Kościuszki 5, 42-450 Łazy
- Sekcja Modelarstwa Lotniczego, Miejski Ośrodek Kultury, ul. Kościuszki 5, Łazy
- Kolejowy Klub Sportowy Łazowianka, ul. Wiejska 1, 42-450 Łazy
- Ludowy Klub Sportowy Wysoka, ul. Sportowa, 42-457 Wysoka
- Klub Sportowy Płomień, ul. Sportowa, 42-454 Niegowonice
- Uczniowski Klub Sportowy Jedynka, ul. Szkolna 2, 42-450 Łazy
- Uczniowski Klub Sportowy Byczki, ul. Fabryczna 1a, 42-450 Łazy
- Uczniowski Klub Sportowy Niegowonice, ul. Szkolna 11, 42-454 Niegowonice
- Klub Sportowy „Korona" Rokitno Szlacheckie, ul. Szkolna 2, Rokitno Szlacheckie
- Koło Polskiego Towarzystwa Turystyczno - Krajoznawczego w Łazach, ul.Jesionowa 1, 42-450 Łazy.

W obszarze ochrony środowiska, ekologii – w tym ochrony zwierząt i dziedzictwa przyrodniczego działają :

- Jurajskie Stowarzyszenie Hodowców Gołębi Sportowych, ul. Jesionowa 1, 42-450 Łazy
- Polski Związek Wędkarski Okręg Katowice Oddział – koło nr 34 Łazy, ul. Brzozowa 7/2
- Śląski Związek Pszczelarzy w Katowicach Koło Pszczelarzy w Łazach, ul. Jesionowa 1, 42-450 Łazy.

Stowarzyszenia, których celem jest wszechstronny rozwój obszarów wiejskich w celu poprawy jakości życia ich mieszkańców, działanie na rzecz ochrony środowiska i rozwoju infrastruktury oraz organizacji pomocy socjalnej dla najniżej uposażonych grup społecznych. Należą do nich :

- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Rokitno Szlacheckie „RAZEM", ul. Szkolna , Rokitno Szlacheckie
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Chruszczobród i Chruszczobród Piaski
- Stowarzyszenie „Perła Jury", ul. Jesionowa 1, 42-450 Łazy (Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Perła Jury" działająca na terenie 8 gmin powiatu zawierciańskiego : Łaz, Ogrodzieńca, Pilicy, Szczekocin, Irządz, Kroczyc, Włodowic i Żarnowca. Celem stowarzyszenie jest działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, uwzględniając ochronę oraz promocję środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno - kulturowych, rozwój turystyki oraz popularyzację i rozwój produkcji wyrobów regionalnych.

Stowarzyszenie zrzeszające młodych ludzi z terenu gminy Łazy, mające na celu promocję regionu i inspirowanie młodzieży do zaangażowania się w życie publiczne:

- Stowarzyszenie „Młodzi Filarem Przyszłości", ul. Jesionowa 1, 42-450 Łazy

- Związek Młodzieży Wiejskiej, ul. Jesionowa 1, 42-450 Łazy.

W obszarze kultury i sztuki, edukacji oraz ochrony dziedzictwa narodowego działa :
- Stowarzyszenie Twórców Sztuki, ul.Kościuszki 5, 42-450 Łazy
- Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Łazach, ul. Jesionowa 1, Łazy Celem stowarzyszenia jest powołanie osób w wieku „50+" placówki, której celem jest poprawa jakości życia osób starszych, którzy nie są aktywni zawodowo, ale chcą rozwijać swoje pasje i poszerzać wiedzę.

Głównym celem stowarzyszenia to działanie na rzecz propagowania zdrowego stylu życia, zapobiegania patologiom społecznym, działanie na rzecz rozwoju i bezpieczeństwa dzieci, na rzecz integracji, uaktywniania i wspierania dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz osób wykluczonych społecznie poprzez :
- Stowarzyszenie "Ostoja" w Łazach, ul. Jesionowa 1, 42-450 Łazy.

Pozostałe organizacje to Klub Seniora oraz koła gospodyń wiejskich :
- Klub Seniora „Semafor" ul. Kościuszki 5, 42-450 Łazy
- Klub Seniora Chruszczobród
- Koło Gospodyń Wiejskich w Ciągowicach, ul. 1 Maja 25,Ciągowice
- Koło Gospodyń Wiejskich w Niegowonicach, ul. Lipowa 1, Niegowonice
- Koło Gospodyń Wiejskich w Turzy, ul. 1 Maja 56, Turza
- Koło Gospodyń Wiejskich w Wiesiółce, 42450 Łazy - Wiesiółka
- Koło Gospodyń Wiejskich w Chruszczobrodzie, ul. Mickiewicza 140, Chruszczobród
- Koło Gospodyń Wiejskich w Chruszczobrodzie - Piaskach
- Koło Gospodyń Wiejskich w Rokitnie Szlacheckim, ul. 1 Maja 62, Rokitno Szlacheckie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Grabowej, ul.Szkolna 11, Grabowa

9.4.6. Sport, turystyka, wypoczynek

9.4.6.1. Sport i rekreacja

Ośrodek Sportu i Rekreacji

Działający na terenie miasta i gminy Łazy Ośrodek Sportu i Rekreacji w budynku przy ulicy Kościuszki 46 A w Łazach realizuje zadania z zakresu kultury fizycznej i turystyki na terenie miasta i gminy.
Przedmiotem i zakresem działalności OSiR-u jest :
- realizacja zadań Gminy Łazy w zakresie rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej i turystyki,
- upowszechnianie i promowanie wychowania fizycznego, sportu, rekreacji i rehabilitacji ruchowej oraz turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
- inspirowanie, organizowanie i nadzorowanie imprez sportowo – rekreacyjnych w postaci turniejów, zawodów, olimpiad, wyjazdów turystyczno – rekreacyjnych, itp.,
- organizacja cyklicznych zajęć sportowo – rekreacyjnych dla mieszkańców miasta i gminy Łazy,
- przygotowywanie i prowadzenie programów edukacji sportowej, rekreacyjnej oraz turystycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- współpraca w zakresie działalności sportowo – rekreacyjnej ze stowarzyszeniami, jednostkami organizacyjnymi gminy Łazy, gminami ościennymi,
- promowanie gminy Łazy poprzez udział w imprezach sportowo – rekreacyjnych na szczeblu powiatu, województwa, kraju oraz poza granicami Polski,
- organizowanie i prowadzenie zleconych imprez sportowo – rekreacyjnych.'

Boiska sportowe

Na terenie gminy Łazy znajduje się 5 boisk sportowych:

- do piłki nożnej w Rokitnie Szlacheckim – KS „Korona” Rokitno Szlacheckie
- do piłki nożnej w Wysokiej - LKS Wysoka, ul. Sportowa
- do piłki nożnej w Ciągowicach, ul.Kościuszki
- do siatkówki i koszykówki w Łazach przy ulicy Trójkąt
- do siatkówki i koszykówki w Łazach przy ulicy Młynek

Ponadto na terenie miasta i gminy Łazy istnieją szkolne boiska sportowe.
We wrześniu 2009 roku zostało oddane do użytku pierwsze w gminie boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią, które stanie się ważnym elementem kompleksu rekreacyjno – sportowego przy Zespole Szkół Nr 1, z którego oprócz uczniów będą mogli korzystać mieszkańcy gminy.
Dzięki sztucznemu oświetleniu obiekt będzie wykorzystywany również w godzinach wieczornych.

Hala sportowa „Klaudiusz”

Przy ulicy Kościuszki 46 w Łazach znajduje się Hala sportowa Klaudiusz, którą zarządza Zespół Szkół nr 1 w Łazach przy ulicy Szkolnej 2 na terenie którego znajduje się ścianka wspinaczkowa oraz siłownia.

Stadiony sportowe

Na terenie miasta i gminy Łazy znajdują się 2 stadiony sportowe :
- Stadion Miejski w Łazach przy ulicy Wiejskiej 1 użytkowany przez klub piłkarski KKS Łazowianka. Na terenie stadionu organizowane są zawody sportowe dla dzieci i młodzieży, a także pikniki o charakterze sportowo – rekreacyjnym,
- Stadion 700-lecia zlokalizowany jest przy ulicy Sportowej w Niegowoniczkach. Zarządcą obiektu jest KS „Płomień” Niegowonice.

Wyciąg narciarski

Na stoku Kadłuby w Grabowej przy ulicy Sosnowej znajduje się wyciąg narciarski oświetlony o długości stoku 260 m i kącie nachylenia 30 stopni, ratrakowany. Zarządca obiektu jest osoba prywatna.

Kryta pływalnia – Park Wodny Jura

Oddana do użytku w czerwcu 2008 roku. Pływalnia w Łazach to pierwszy tego typu obiekt sportowy w powiecie zawierciańskim i jeden z najnowocześniejszych w województwie śląskim. Kompleks składa się z hali basenu podzielonego na 2 części. Pierwszą z nich jest 25 metrowy basen pływacki z 6 torami, idealny do nauki, doskonalenia pływania oraz zawodów sportowych. Drugą część stanowi basen szkoleniowo – rekreacyjny o długości 12,5 m wyposażony w atrakcje wodne tj. brodzik dla najmłodszych, SPA, zjeżdżalnie oraz ściankę wspinaczkową. W tym samym budynku znajduje się : odnowa biologiczna, fitness klub, zespół saun (sucha, parowa), sklepik z artykułami sportowymi oraz kawiarnia.

Zalew Mitręga – Kąpielisko Miejskie

Przy Zalewie Mitręga w Łazach przy ulicy Wiejskiej znajduje się Kąpielisko Miejskie, które czynne jest w okresie letnim. Znajduje się tutaj strzeżone kąpielisko, plaża, wypożyczalnia sprzętu wodnego, boisko do siatkówki plażowej, obiekty gastronomiczne oraz parking.
Zalew Mitręga to także miejsce dla pasjonatów wędkarstwa oraz organizatorów imprez plenerowych.
Zarządca obiektu jest OSiR w Łazach.
Budowę Zalewu w dolinie Mitręgi o powierzchni 8,5 ha rozpoczęto w roku 1971.

9.4.6.2.Turystyka

Pod względem turystyczno – krajobrazowym najbardziej atrakcyjne tereny zlokalizowane są we wschodniej i południowej części obszaru gminy Łazy – tereny wchodzące w skład Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych.
Predyspozycje gminy do rozwoju funkcji turystyczno – rekreacyjnej są bardzo duże, ze względu na :
- dobre połączenie kolejowe
- położenie na obszarze Jury Krakowsko - Częstochowskiej
- ukształtowanie terenu (pagórki, wapienne skały, jaskinie)
- rozległe obszary leśne
- wartości kulturowe - obiekty i zespoły obiektów zabytkowych
- wartości krajobrazowe
- bogata i interesująca fauna i flora
- czyste rzeki.

Szlaki turystyczne, szlaki rowerowe, trasy rowerowe przebiegające przez teren gminy stwarzają warunki do uprawiania turystyki w bardzo szerokim zakresie w zależności od warunków, predyspozycji danej osoby.

Szlaki turystyczne

Gmina Łazy oferuje atrakcyjne warunki do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej i konnej. Przez jej obszar przebiegają 4 szlaki turystyczne :
- Szlak Szwajcarii Zagłębiowskiej przebiegający z Zawiercia do Sławkowa – oznakowany na czerwono,
- Szlak Tysiąclecia przebiegający z Bytomia do Skarzyc – oznakowany na zielono,
- Szlak Zamonitu przebiegający z Dąbrowy Górniczej do Poraja – oznakowany na żółto,
- Szlak Partyzantów Ziemi Olkuskiej przebiegający z Chruszczobrodu do miejscowości Kępie – oznakowany na czarno.

Szlak Szwajcarii Zagłębiowskiej całkowitej długości 32,5 km, przebiega przez gminę Łazy na odcinku długości 3 km. Na terenie gminy Łazy szlak przebiega w pobliżu Źródeł rzeki Centurii, dalej prowadzi w stronę miejscowości Hutki Kanki, po czym opuszcza gminę w kierunku Chechła.
Szlak Tysiąclecia całkowitej długości 103 km, przebiega przez gminę Łazy na odcinku długości 21 km. Na terenie gminy szlak prowadzi z Ciągowic przez Łazy, Rokitno Szlacheckie, źródła rzeki Centurii, Hutki Kanki i dochodzi aż do rezerwatu Góra Chełm.
Szlak Zamonitu utworzony od słów zamki i amonit prowadzący przez stanice harcerskich obozów wakacyjnej całkowitej długości 103 km, przebiega przez gminę Łazy na odcinku długości 9 km. Na terenie gminy szlak przechodzi przez Niegowonice, źródła rzeki Centurii, Hutki Kanki, po czym opuszcza teren gminy, kierując się w stronę Podzamcza.
Szlak Partyzantów Ziemi Olkuskiej całkowitej długości 60,5 km, przebiega przez gminę Łazy na odcinku długości 15 km. Szlak rozpoczyna się na terenie gminy Łazy w miejscowości Chruszczobród, dalej biegnie przez Trzebyczkę, Niegowonice i Grabową, po czym opuszcza teren gminy, kierując się do Chechła.

Szlaki rowerowe

Do uprawiania turystyki rowerowej najbardziej nadają się tereny wschodniej części gminy. Miłośnicy rowerów mogą skorzystać z wielu tras rowerowych opisanych w popularnych przewodnikach turystycznych. Trasy te opracowane zostały w oparciu o oznakowane trasy piesze i prowadzą przez najciekawsze i najbardziej malownicze fragmenty gminy Łazy. Część tras została poprowadzona po drogach utwardzonych, w części asfaltowych, o mniejszym ruchu pojazdów. Te trasy można polecić wszystkim osobom, również tym, które nie dysponują rowerami górskimi i nie mają dużej wprawy w uprawianiu turystyki rowerowej.
Na terenie gminy znajdują się także dwa oznakowane szlaki rowerowe :
- Ścieżka rowerowa „Ku źródłom Mitręgi”,

- Zielony szlak rowerowy Łazy – Pustynia Błędowska.

Trasy rowerowe

Tereny wschodniej części gminy Łazy nadają się najbardziej do uprawiania turystyki rowerowej. Przebieg tras rowerowych prowadzących przez najciekawsze i najbardziej malownicze fragmenty Gminy Łazy został opracowany i opublikowany w przewodniku ścieżka rowerowa, wydanym przez zarząd Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych.
Generalna koncepcja, która leżała u podstaw opracowania tras rowerowych, zakładała uprawianie turystyki rowerowej po oznakowanych szlakach pieszych, z pewnymi obejściami umożliwiającymi ochronę terenów szczególnie cennych pod względem przyrodniczym. Część tras została poprowadzona po drogach utwardzonych, z reguły asfaltowych, o mniejszym ruchu pojazdów. Te trasy można polecić wszystkim osobom, również tym, które nie dysponują rowerami górskimi i nie mają dużej wprawy w uprawianiu turystyki rowerowej. Druga grupa tras stanowi propozycję dla osób jeżdżących na rowerach górskich, ale nie posiadających samochodów i do początku i końca trasy dostających się za pośrednictwem kolei. Wreszcie trzecia grupa ścieżek przeznaczona jest dla osób wożących rowery samochodami, które mogą rozpocząć i skończyć eskapadę rowerową na parkingu samochodowym. Większość ścieżek rowerowych przebiega nie tylko przez teren gminy Łazy, ale również przez tereny sąsiednich gmin. W przewodniku wszystkie ścieżki zostały opisane w całości, z uwzględnieniem ich początku, końca i ważniejszych miejscowości na trasie.
Przez teren gminy Łazy przebiega 8 tras rowerowych :

- Trasa nr 1 drogowa o łącznej długości 59 km
  przebiegająca przez Łazy - Rokitno Szlacheckie - Ogrodzieniec - Podzamcze – Kiełkowice - Giebło – Mokrus - Siamoszyce - Dzwonosierbowice - Pilica – Złożeniec - Krzywopłoty - Bydlin - Cieślin – Golczowice - Jaroszowiec
- Trasa nr 2 drogowa o łącznej długości 30 km
  przebiegająca przez Wiesiółka Głazówka - Niegowonice - Grabowa - Błójec – Chechło – Pustynia Błędowska - Błędów - Łosień - Ząbkowice
- Trasa nr 3 dla rowerów terenowych o łącznej długości 76 km
  przebiegająca przez Żarki Letnisko - Żarki - Mirów - Bobolice - Zdów - Kroczyce – Przyłubsko - Podzamcze - Krępa - Centuria - Niegowonice - Ząbkowice
- Trasa nr 4 dla rowerów terenowych o łącznej długości 48 km
  przebiegająca przez Myszków światowit - Rzędkowice - Zamek Morsko – Skarżyce – Kromołów - Bzów - Podzamcze - Żelazko - Centuria - Łazy
- Trasa nr 5 dla rowerów terenowych o łącznej długości 35 km
  przebiegająca przez Zawiercie - Centuria - Chechło - Błędów - Sławków
- Trasa nr 6 dla rowerów terenowych o łącznej długości 60 km
  przebiegająca przez Wiesiółka - Niegowonice - Chechło - Rodaki - Ryczów – Strzegowa - Udórz – Zamiechówka - Jeżówka
- Trasa nr 7 o łącznej długości 28 km
  przebiegająca przez Wiesiółka - Niegowonice - Chechło - Rodaki - Ryczów – Strzegowa - Udórz – Zamiechówka - Jeżówka
- Trasa nr 8 o łącznej długości 17 km
  Ścieżka rowerowa „Ku źródłom Mitręgi" rozpoczyna się na stadionie KKS "Łazowianka" przy ulicy Wiejskiej w Łazach. Biegnie wokół zalewu „Mitręga„w Łazach, ulicami Kolewrot, Młynek i Laskową. Mija biwak leśny w miejscowości Mitręga i wiedzie aż do biwaku leśnego im. Sierż. Grzegorza Załogi w miejscowości Hutki – Kanki (8 km trasy). Łączy się ze szlakiem Tysiąclecia i prowadzi do miejscowości Rokitno Szlacheckie, gdzie skręca w lewo w kierunku Młynka i kończy się na 17 kilometrze na stadionie KKS „Łazowianka".

9.4.6.3.Wypoczynek

Dla osób, które chcą spędzić na terenie gminy kilka dni lub z jej terenu rozpoczynać wycieczki na Jurę Krakowsko – Częstochowską noclegi zapewniają ośrodki wypoczynkowe, zajazdy :

- Ośrodek Rekreacyjny Parnas z pensjonatem oferującym usługi hotelowo – gastronomiczne oraz rekreację jeździecką w Chruszczobrodzie
- Zajazd pod Dębem w Wysokiej przy ul.Mickiewicza 24 z kompleksem hotelowo – restauracyjnym o powierzchni 2 ha gdzie znajdują się budynek zajazdu i pensjonatu oraz parking i obiekty rekreacyjne (gril, stawy wodne, park, plac zabaw). Możliwość wypoczynku, zorganizowania przyjęć okolicznościowych, bankietów, szkoleń, seminarium, przyjęć ogrodowych, skorzystania z bazy noclegowej. Zajazd dysponujący bazą noclegową w ilości 60 miejsc oferuje pobyt w pokojach 1-2-3-4 osobowych oraz w pokojach wieloosobowych 6-9 osób dla grup wycieczkowych a także apartament z jakuzi. Obiekt ogrodzony, zamykany oraz chroniony.
- Wiejskie Centrum Kultury, Turystyki i Rekreacji w Grabowej

oraz gospodarstwa agroturystyczne :

- Agroturystyka Banaszek Karolina w Grabowej
- Agroturystyka Andrzej Kochański w Ł azach
- Gospodarstwo agroturystyczne „Gniadosz" w Rokitnie Szlacheckim.

Ponadto na terenie wsi Chruszczobród w malowniczym, ustronnym miejscu na terenie Jury Krakowsko – Częstochowskiej znajduje się Ośrodek Leczniczo - Rekreacyjny „Złota Podkowa" Fundacji Medicleare. Jest to wymarzone miejsce dla wszystkich, którzy chcą odpocząć, zrelaksować się czy nauczyć jeździć konno. Oddalony od miejskiego zgiełku posiada jednak doskonałe połączenie zarówno drogowe jak i kolejowe. Odległość od Dąbrowy Górniczej to zaledwie 15 km, a od Zawiercia 11km. Ośrodek dysponuje bazą noclegową w ilości 22 miejsc.

Działalność ośrodka opiera się na :

- ochronie zdrowia: hipoterapii dla dzieci z zespołem Downa, masażem leczniczym,specjalistycznymi gabinetami, gdzie zastosowana zostanie metoda zwana chelatacją, która pozwala na wyleczenie miażdżycy i chorób z nią współistniejących tj.: choroby mięśnia sercowego, zawały, udary mózgu, stany poudarowe, choroby reumatyczne, cukrzyca, profilaktyka zapobiegania procesom miażdżycowym,
- rekreacji konnej (jazda maneżowa, przejażdżki bryczką i saniami w okresie zimowym),
- nauce jazdy konnej,
- organizacji imprez okolicznościowych, biznesowych, integracyjnych, bankietów, sympozjów (sala konferencyjna),
- organizacji imprez plenerowych z grillem, ogniskiem.

Fundacja Medicleare dąży do wypromowania Ośrodka o tak bogatym programie, mając na celu dalszą jego modernizację, unowocześnienie. Na terenie gminy Łazy i gmin sąsiednich jest to jedyny ośrodek, którego oferta jest tak duża i bogata.

Biwaki

Przy głównych trasach rowerowych i pieszych zlokalizowane są biwaki przy których turyści mogą odpocząć, a także skorzystać z palenisk. Niektóre z nich umożliwiają pozostawienie samochodu i rozpoczęcie stamtąd wycieczki.

- Biwak Leśny im.sierż.Grzegorza Załogi – Hutki Kanki. Biwak zlokalizowany obok Góry Chełm i ważniejszych szlaków rowerowych pieszych. Posiada trzy zadaszone wiaty z paleniskiem. Dla turystów przygotowano parking, możliwość skorzystania z wody i energii elektrycznej. Idealne miejsce do wypoczynku oraz rozpoczęcia zwiedzania Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej.
- Biwak Leśny Mitręga. Położony w miejscowości Mitręga nieopodal drogi wojewódzkiej 790. Obok przebiega ścieżka rowerowa „Ku źródłom Mitręgi". Doskonałe miejsce na rodzinne biwaki.

- Biwak rowerowy w Niegowonicach. Położony przy zielonym szlaku rowerowym Łazy – Pustynia Błędowska.
- Biwak na górze Kromołowiec. Biwak zlokalizowany wśród ostańców Jurajskich przy drodze wojewódzkiej 790. Wzniesienie Kromołowiec (ponad 400 m n.p.m.) stanowi doskonały punkt widokowy na teren Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej.

Wśród atrakcji, które przyciągają turystów nie sposób wymienić imprez sportowo – rekreacyjnych organizowanych na terenie gminy. Mają one głównie charakter lokalny, ale także kilka z nich mają zasięg ponadregionalny i ogólnopolski.
Wśród nich warto wymienić :

- Przełajowe Biegi Policji oraz „Przełaje Rowerowe Policji i Samorządowców im.sierż.Grzegorza – Załogi – Hutki Kanki"
- Rajd off-roadowy – „Poland Trophy"
- Biegi uliczne w ramach akcji „Polska Biega"
- Turnieje sportowe dla dzieci i młodzieży
- Zawody Wędkarskie
- Festyny z okazji Święta Kupały – Dni Łaz
- Festyny środowiskowe (szkolne, przedszkolne, osiedlowe).

9.4.7. Łączność, bezpieczeństwo publiczne, gospodarka komunalna

Łączność

Urząd Pocztowy obejmujący swym zasięgiem całą gminę Łazy zlokalizowany jest w Łazach przy ulicy Kościuszki 72, natomiast oddział nadawczy tego urzędu w ciągu budynków handlowo – usługowych przy ulicy Spółdzielczej 5.

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie miasta i gminy Łazy nad bezpieczeństwem ludności i jej mieniem mają pieczę znajdujące się instytucje publiczne czyli :

- Ochotnicze Straże Pożarne prowadzące działalność w celu zapobiegania pożarom oraz współdziałania w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami, biorące udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń oraz informowaniu ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych jak również sposobach ochrony nimi. Wśród działających w gminie jednostek OSP są również takie, które włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo –Gaśniczego. Na terenie gminy działa 7 Ochotniczych Straży Pożarnych. OSP zlokalizowane są w :
  - Chruszczobrodzie
  - Ciągowicach
  - Grabowej
  - Niegowonicach
  - Rokitnie Szlacheckim (Na rok 2011 przewidziana jest modernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Rokitnie Szlacheckim. Działanie to ma być realizowane w ramach przystąpienia Rokitna Szlacheckiego do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013)
  - Turzy (odnowiona w 2009 roku)
  - Wiesiółce
- Komisariat Policji przy ulicy Traugutta 15 zlokalizowany w budynku Urzędu Miejskiego w Łazach.

Gospodarka komunalna

W 2009r. podczas Sesji Rady Miasta w Łazach radni podjęli uchwałę w sprawie utworzenia nowatorskiej Spółki z proponowaną nazwą „ProMax" (skrót od Maksymalny

Profesjonalizm), która ma wykonywać zadania własne Gminy Łazy z zakresu gospodarki komunalnej. Jednym z jej późniejszych zadań będzie zaopatrywanie mieszkańców gminy w wodę i odbiór ścieków.
Obecnie przedsiębiorstwo to ma zajmować się :

- utrzymaniem porządku i czystości w miejscach publicznych,
- prowadzeniem i obsługą targowiska gminnego - spółka ta ma wydzierżawiać teren pod kioski targowe i świadczyć opłaty z nimi związane,
- renowacją mostów i dróg (eksploatacją dróg gminnych i parkingów),
- zarządzaniem nieruchomościami gminy,
- utrzymaniem i zakładaniem zieleńców publicznych

Powstanie firmy zajmującej się gospodarką komunalną gminy może :

- przyspieszyć rozwój gminy poprawiając między innymi opłakany w chwili obecnej stan zieleni w gminie,
- zapewnić poprzez koncepcję utworzenia własnego przewoźnika mieszkańcom okolicznych wsi pozbawionych środków komunikacji.

9.4.8. Zieleń urządzona, cmentarze i ogrody działkowe

Zieleń urządzona

Tereny zieleni urządzonej, parków, skwerów, zieleńców występują jedynie na terenie miasta Łazy oraz sołectwa Wysoka zajmując łącznie powierzchnię ok.12,05 ha, co stanowi zaledwie 0,09 % powierzchni miasta i gminy Łazy.
Na terenie miasta Łazy tereny zieleni urządzonej o powierzchni ok. 5,55 ha zlokalizowane są :

- w rejonie ulic Kopernika, Kwiatowej i Różanej - o powierzchni ok. 0,64 ha
- w rejonie ulic Polnej i Krótkiej - o powierzchni ok. 0,15 ha
- w rejonie ulic Konstytucji, 3-go Maja, Mickiewicza i Wyzwolenia - o powierzchni ok. 0,46 ha
- przy ulicy Partyzantów - o powierzchni ok. 4,3 ha

natomiast w sołectwie Wysoka o powierzchni ok. 6,5 ha w rejonie ulic :

- Mickiewicza – zajazd pod Dębem - o powierzchni ok. 1,8 ha
- Fabrycznej i Paderewskiego - - o powierzchni ok. 4,7 ha.

Łącznie wskaźnik powierzchni zieleni urządzonej na 1 mieszkańca wynosi zaledwie 3,47 m^2.

Cmentarze

Na terenie miasta i gminy Łazy znajduje się 6 cmentarzy rzymsko – katolickich dla obsługi ludności miasta i gminy Łazy o łącznej powierzchni 13,2 ha co stanowi ok. 0,10 % powierzchni miasta i gminy Łazy. Są one zlokalizowane w :

- Łazach w rejonie ulic Cmentarnej i Konopnickiej o pow. ok. 5 ha
- Chruszczobrodzie przy ulicy Reja o pow. ok. 4 ha
- Ciągowicach przy ulicy Wolności o powierzchni ok. 1,5 ha
- Niegowonicach przy ulicy Cmentarnej o powierzchni ok. 1,5 ha
- Wysokiej w rejonie ulic Paderewskiego i Fabrycznej o powierzchni ok. 1,5 ha
- Grabowej przy ulicy Sosnowej o powierzchni ok. 0,2 ha.

Przeciętny wskaźnik zaspokojenia potrzeb w stosunku do obsługiwanej ludności miasta i gminy Łazy wynosi 8,25 m^2/M (przy minimalnym wskaźniku wynoszącym 4,0 m^2/M).

Ogrody działkowe

Podobnie jak to ma miejsce w przypadku zieleni urządzonej ogrody działkowe o łącznej powierzchni ok. 11,2 ha co stanowi zaledwie 0,08 % powierzchni miasta i gminy Łazy, istniejące występują na terenie miasta Łazy oraz przeznaczone w planie miejscowym w sołectwie Wysoka.
Na terenie miasta Łazy zlokalizowane są :

- w rejonie ulicy Korczaka o powierzchni ok. 5 ha

natomiast na terenie sołectwa Wysoka o powierzchni 6,2 ha w rejonie :
- ulicy Podmiejskiej - o powierzchni ok. 1,8 ha
- ulic Mickiewicza i Żeromskiego - o powierzchni ok. 1,4 ha.

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Na terenie miasta i gminy Łazy nad bezpieczeństwem ludności i jej mieniem mają pieczę znajdujące się instytucje publiczne czyli :
- 7 Ochotniczych Straży Pożarnych zlokalizowanych w :
  - Chruszczobrodzie
  - Ciągowicach
  - Grabowej
  - Niegowonicach
  - Rokitnie Szlacheckim
  - Turzy
  - Wiesiółce
- Komisariat Policji przy ulicy Traugutta 15 w Łazach zlokalizowany w budynku Urzędu Miejskiego.

11. UWARUNKOWANIA W ZAKRESIE POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

11.1. Potrzeby mieszkaniowe gminy

Potrzeby inwestycyjne gminy rosną wraz z podnoszeniem się aspiracji mieszkańców gminy w odniesieniu do warunków życia kształtowanych poprzez inwestycje krajowe, wojewódzkie, powiatowe i lokalne.
Prognozę potrzeb mieszkaniowych gminy do roku 2020 określono na podstawie :
- prognozowanego, bardzo optymistycznego rozwoju demograficznego
- istniejącego deficytu mieszkań
- ubytków mieszkań z tytułu wyburzeń
- potrzeby odtworzenia mieszkań z tytułu bieżącej eksploatacji istniejących zasobów mieszkaniowych.

Przewiduje się :
- potrzeby z tytułu potrzeb demograficznych : 280 mieszkań
- potrzeby wynikające z istniejącego deficytu mieszkań : 189 mieszkania
- potrzeby z tytułu ubytków mieszkań : 182 mieszkania
- potrzeby odtworzenia mieszkań z tytułu bieżącej ich eksploatacji 630 mieszkań
- rezerwa mieszkań (1% stanu istniejącego) : 63 mieszkania

Razem prognozowane potrzeby mieszkaniowe dla całej jednostki administracyjnej gminy Łazy wynoszą : 1 344 mieszkania .

Naliczone potrzeby mieszkaniowe mogą być realizowane zarówno na terenie miasta, jak i wsi i stanowią one 21,1 % obecnych zasobów mieszkaniowych gminy. Pokrycie deficytu mieszkań do roku 2020 wymagałoby przyspieszenia ruchu budowlanego i wzrostu efektów mieszkaniowych z 43 mieszkań oddawanych średnio rocznie do 112.
Naliczone potrzeby mieszkaniowe nie obejmują potrzeb zewnętrznych – dla ludności napływowej, zainteresowanej budową własnego domu w atrakcyjnym jurajskim krajobrazie i z bliskim dojazdem do Dąbrowy Górniczej, Sosnowca lub Zawiercia. Wielkość zapotrzebowania na działki będzie wynikała z podaży i ceny gruntów nie tylko w gminie Łazy lecz również w konkurencyjnych gminach sąsiednich.

11.2. Potrzeby terenowe dla rozwoju osadnictwa

Zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe

Na cele zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych do roku 2020 potrzeba ok. 135 ha terenu.
Stały wzrost dochodów ludności aglomeracji śląskiej, atrakcyjność przyrodniczo – krajobrazowa Łaz przy dostępności komunikacyjnej do 1 godziny, powoduje popyt na tzw. działki rekreacyjne z przeznaczeniem na cele mieszkalnictwa, w tym drugie domy i zabudowę letniskową.
Zakładając, że działka dla tych celów będzie miała średnio powierzchnię ok. 1. 000 m^2 – potrzeby terenowe dla tych przeznaczeń mogą wynosić 50 działek rocznie. Potrzeby terenowe na cele działek rekreacyjnych do roku 2020 wynosiłyby więc 500 ha.
Łącznie zapotrzebowanie na tereny osadnicze w mieście i gminie Łazy do roku 2020 wynosi więc 635 ha.
Tereny te są już zabezpieczone ustaleniami obowiązującego planu miejscowego.

W obszarze zmiany „Studium…", przyjętej uchwałą XXIV/214/17 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 23 lutego 2017 r. *nie analizuje się wymienionych w art.10 ust.1 pkt. 7 potrzeb i możliwości rozwoju gminy ponieważ Zmiana Studium dotyczy wyłącznie przywrócenia terenów rolnych zamiast terenów przeznaczonych pod tereny rozwoju przemysłu. Ponadto zmiana Studium wprowadza złoża, które zostały wniesione Zarządzeniem Wojewody Śląskiego oraz zmianami w bazie danych MIDAS Państwowego Instytutu Geologicznego.*

12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO UŻYTKOWANIA TERENÓW I STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Poniższe analizy użytkowania terenu oraz stanu prawnego gruntów wykonano w oparciu o zestawienia zbiorcze gruntów według stanu użytkowania i własności na dzień 01.01.2010 rok udostępnione przez Urząd Miejski w Łazach.
Analizą objęto tereny miasta oraz łącznie obszar wiejski – tereny 14 sołectw, zgodnie z udostępnionymi wykazami.

12.1. Użytkowanie terenu – stan 01.01.2010 rok

Teren miasta i gminy Łazy obejmuje łącznie powierzchnię 13.212 ha, w tym teren miasta Łazy zaledwie 857 ha, co stanowi 6,49 % całej powierzchni miasta i gminy Łazy. Pozostałe tereny o powierzchni 12.355 ha są terenami wiejskimi obejmującymi 14 sołectw stanowiąc 93,51 % powierzchni miasta i gminy Łazy.
Największą powierzchnię zarówno na terenie miasta jak również na terenach wiejskich zajmują użytki rolne bo aż 47,47 % powierzchni miasta i gminy Łazy (6.272 ha ogółem, w tym miasto Łazy - 366 ha, tereny wiejskie – 5.906 ha)
Na ogólną powierzchnię użytków rolnych składają się :

- grunty orne, które zajmują aż 53,75 % całej powierzchni użytków rolnych (ogółem 6.272 ha),
- łąki trwałe, stanowiące drugą pozycję w powierzchni użytków rolnych – 29,11% (1.826 ha),
- pastwiska trwałe zajmujące powierzchnię 9,73 % (610 ha),
- grunty rolne zabudowane zajmujące powierzchnię 4,30 % (270 ha),
- sady, stanowiące zaledwie 2,61 % powierzchni użytków rolnych (164 ha),
- oraz tereny zajmujące powierzchnię w ramach użytków rolnych mniejszą od 1% czyli grunty pod stawami - 0,16 % (10 ha), grunty pod rowami – 0,33 % (21 ha).

Grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia zajmują po użytkach rolnych największą powierzchnię na terenie miasta i gminy Łazy stanowiąc 45,38 % ogólnej powierzchni, z czego tereny leśne aż 45,10 % (5.958 ha), a grunty zadrzewione i zakrzewione zaledwie 0,28 % (37 ha).
Grunty zabudowane i zurbanizowane łącznie zajmują powierzchnię 599 ha, co stanowi 4,53 % ogólnej powierzchni, w tym na terenie miasta Łazy powierzchnia ta w stosunku do powierzchni miasta stanowi aż 31,39 % (269 ha) zajmując w skali miasta drugą pozycję po

użytkach rolnych (366 ha) natomiast na terenach wiejskich powierzchnia 330 ha gruntów zabudowanych i zurbanizowanych stanowi zaledwie 2,67 % powierzchni terenów wiejskich. Największą powierzchnię w tej grupie zajmują tereny komunikacyjne (drogi, tereny kolejowe i inne) bo aż 425 ha co stanowi 3,22 % ogólnej powierzchni z czego na terenie miasta Łazy 126 ha stanowiąc 14,70 % powierzchni miasta a na terenach wiejskich 299 ha czyli 2,42 % powierzchni terenów wiejskich. Tereny mieszkaniowe zajmują powierzchnię 133 ha, czyli 1,01 % ogólnej powierzchni i podobnie jak to miało miejsce powyżej na terenach miasta zajmują powierzchnię 112 ha co stanowi 13,07 % powierzchni miasta, a na terenach wiejskich 21 ha czyli 0,17 % powierzchni terenów wiejskich.
Podobnie sytuacja wygląda w przypadku gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w skład których wchodzą :

- tereny przemysłowe stanowiące ogółem powierzchnię 15 ha – 0,11 % ogólnej powierzchni (13 ha w mieście Łazy - 1,52 % powierzchni miasta, 2 ha na terenach wiejskich – 0,02 % powierzchni terenów wiejskich)
- inne tereny zabudowane o łącznej powierzchni 18 ha - 0,14 % ogólnej powierzchni (15 ha w mieście Łazy - 1,75 % powierzchni miasta, 3 ha na terenach wiejskich - 0,02 % powierzchni terenów wiejskich)
- zurbanizowane tereny niezabudowane stanowiące ogółem powierzchnię zaledwie 4 ha – 0,03 % ogólnej powierzchni (2 ha w mieście Łazy - 0,23 % powierzchni miasta, 2 ha na terenach wiejskich – 0,02 % powierzchni terenów wiejskich)
- tereny rekreacyjno – wypoczynkowe stanowiące ogółem powierzchnię 4 ha – 0,03 % ogólnej powierzchni (1 ha w mieście Łazy - 0,12 % powierzchni miasta, 3 ha na terenach wiejskich – 0,02 % powierzchni terenów wiejskich).

Grunty pod wodami zajmują 0,25 % ogólnej powierzchni czyli 33 ha. Na terenie miasta zajmują powierzchnię 18 ha 2,10 % powierzchni miasta, a na terenach wiejskich 15 ha czyli 0,12 % powierzchni terenów wiejskich. Grunty pod wodami powierzchniowo płynącymi zajmują powierzchnię 32 ha, natomiast pod wodami powierzchniowo stojącymi zaledwie 1 ha (w mieście Łazy).
Pozostałe grunty to nieużytki stanowiące 1,85 % ogólnej powierzchni (245 ha) oraz tereny różne o powierzchni 68 ha - 0,51 % ogólnej powierzchni.

Poniżej zestawiono udział gruntów według rodzajów użytkowania na obszarze miasta i gminy Łazy ogółem oraz w podziale na teren miasta oraz na tereny wiejskie.

Wyszczególnienie gruntów według rodzaju użytkowania	Ogółem w ha	w tym w :		% udział gruntów w odniesieniu do powierzchni :		
		mieście	sołectwach	ogólnej miasta i gminy Łazy	miasta	sołectw
Powierzchnia ogólna gruntów	**13.212**	**857**	**12.355**	100	100	100
w tym:						
Użytki rolne razem	**6.272**	**366**	**5.906**	**47,47**	**42,71**	**47,80**
- grunty orne	3.371	176	3.195	25,51	20,54	25,86
- sady	164	17	147	1,24	1,98	1,19
- łąki trwałe	1.826	103	1.723	13,82	12,02	13,95
- pastwiska trwałe	610	50	560	4,62	5,83	4,53
- grunty rolne zabudowane	270	7	263	2,04	0,82	2,13
- grunty pod stawami	10	10	0	0,08	1,17	0,00
- grunty pod rowami	21	3	18	0,16	0,35	0,14
Grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia razem	**5.995**	**164**	**5.831**	**45,38**	**19,14**	**47,20**
- lasy	5.958	163	5.795	45,10	19,02	46,91
- grunty zadrzewione i zakrzewione	37	1	36	0,28	0,12	0,29
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	**599**	**269**	**330**	**4,53**	**31,39**	**2,67**
- tereny mieszkaniowe	133	112	21	1,01	13,07	0,17
- tereny przemysłowe	15	13	2	0,11	1,52	0,02

Wyszczególnienie gruntów według rodzaju użytkowania	Ogółem w ha	w tym w :		% udział gruntów w odniesieniu do powierzchni :		
		mieście	sołectwach	ogólnej miasta i gminy Łazy	miasta	sołectw
- inne tereny zabudowane	18	15	3	0,14	1,75	0,02
- zurbanizowane tereny niezabudowane	4	2	2	0,03	0,23	0,02
- tereny rekreacyjno - wypoczynkowe	4	1	3	0,03	0,12	0,02
- tereny komunikacyjne	425	126	299	3,21	14,70	2,42
- drogi	300	43	257	2,27	5,02	2,08
- tereny kolejowe	118	83	35	0,89	9,68	0,28
- inne	7	0	7	0,05	0,00	0,06
Grunty pod wodami razem	**33**	**18**	**15**	**0,25**	**2,10**	**0,12**
- powierzchniowo płynącymi	32	17	15	0,24	1,98	0,12
- powierzchniowo stojącymi	1	1	0	0,01	0,12	0,00
Nieużytki	**245**	**20**	**225**	**1,85**	**2,33**	**1,82**
Tereny różne	**68**	**20**	**48**	**0,52**	**2,33**	**0,39**

12.2. Stan prawny gruntów na 01.01.2010 rok

Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste stanowią na terenie miasta i gminy Łazy aż 52,19 % ogólnej powierzchni. W skład tej grupy wchodzą :

- grunty Zasoby Własności Rolnej Skarbu Państwa stanowiące 2.094 ha czyli 15,85 % ogólnej powierzchni
- grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe zajmujące w tej grupie największą powierzchnię - 3.619 ha - 27,39 % ogólnej powierzchni
- grunty zasobów nieruchomości Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd o powierzchni 870 ha – 6,58 % ogólnej powierzchni
- grunty w trwałym zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych z wyłączeniem gruntów PGL - 116 ha - 0,88 % ogólnej powierzchni
- pozostałe grunty Skarbu Państwa - 197 ha - 1,49 % ogólnej powierzchni.

Drugą grupę pod względem wielkości stanowią grunty osób fizycznych, które stanowią 41,75 % ogólnej powierzchni - 5.516 ha.

Pozostałe 6,06 % czyli 800 ha ogólnej powierzchni miasta i gminy Łazy stanowią :

- grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste - 490 ha - 3,71 % ogólnej powierzchni
- wspólnoty gruntowe - 114 ha - 0,86 % ogólnej powierzchni
- grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste (grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych, grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym państwowych osób prawnych, grunty Skarbu Państwa
- w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych, grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób) - 45 ha - 0,34 % ogólnej powierzchni
- grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste (grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych, grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych, grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób) – 30ha - 0,23 % ogólnej powierzchni
- grunty kościołów i związków wyznaniowych - 23 ha - 0,17 % ogólnej powierzchni
- grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych - 1 ha - 0,01 % ogólnej powierzchni
- grunty spółdzielni - 1 ha - 0,01 % ogólnej powierzchni
- grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie – grunty wchodzące w skład powiatowych zasobów nieruchomości z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd - 1 ha - 0,01 % ogólnej powierzchni

- grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewymienionych wyżej (grunty spółek prawa handlowego, grunty partii politycznych i stowarzyszeń) - 95 ha - 0,72 % ogólnej powierzchni.

Poniżej zestawiono stan prawny gruntów na obszarze miasta i gminy Łazy ogółem oraz w podziale na teren miasta oraz na tereny wiejskie.

Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy lub podgrupy rejestrowej	Ogółem w ha	w tym w :		% udział gruntów w odniesieniu do powierzchni :		
		mieście	sołectwach	ogólnej miasta i gminy Łazy	miasta	sołectw
Powierzchnia ogólna gruntów	**13.212**	**857**	**12.355**	100,00	100,00	100,00
w tym :						
Grunty SP z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste razem	**6.896**	**260**	**6.636**	**52,19**	**30,33**	**53,71**
- grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	2.094	59	2.035	15,85	6,88	16,47
- grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	3.619	98	3.521	27,39	11,44	28,50
- grunty w trwałym zarządzie państw. jedn.organizacyjnych z wyłączeniem gruntów PGL	116	5	111	0,88	0,58	0,90
- grunty wchodzące w skład zasobów nier.Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	870	17	853	6,58	1,98	6,90
- pozostałe grunty SP spośród gruntów zaliczanych do tej grupy	197	81	116	1,49	9,45	0,94
Grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste	**45**	**37**	**8**	**0,34**	**4,32**	**0,07**
- grunty SP w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	24	23	1	0,18	2,68	0,01
- grunty SP w użytkowaniu wieczystym państwowych os.prawnych	19	13	6	0,14	1,52	0,05
- grunty SP w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	1	0	1	0,01	0,00	0,01
- grunty SP w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	1	1	0	0,01	0,12	0,00
Grunty spółek SP, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	**1**	**1**	**0**	**0,01**	**0,12**	**0,00**
Grunty gmin i związków międzygm. z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie razem	**490**	**167**	**323**	**3,71**	**19,49**	**2,61**
- grunty wchodzące w skład gm.zas. nier. z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	489	166	323	3,70	19,37	2,61
- pozostałe grunty	1	1	0	0,01	0,12	0,00
Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	**30**	**20**	**10**	**0,23**	**2,33**	**0,08**
- grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym osób	20	12	8	0,15	1,40	0,06

Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy lub podgrupy rejestrowej	Ogółem w ha	w tym w :		% udział gruntów w odniesieniu do powierzchni :		
		mieście	sołectwach	ogólnej miasta i gminy Łazy	miasta	sołectw
fizycznych						
- grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	5	5	0	0,04	0,58	0,00
- grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	5	3	2	0,04	0,35	0,02
Grunty osób fizycznych razem	**5.516**	**345**	**5.171**	**41,75**	**40,26**	**41,85**
- grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	3.744	73	3.671	28,34	8,52	29,70
-grunty osób fizycznych nie wchodzą- ce w skład gospodarstw rolnych	1.772	272	1.500	13,41	31,74	12,14
Grunty spółdzielni - pozostałe grunty tej grupy	**1**	**0**	**1**	**0,01**	**0,00**	**0,01**
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	**23**	**9**	**14**	**0,17**	**1,05**	**0,11**
Wspólnoty gruntowe	**114**	**8**	**106**	**0,86**	**0,93**	**0,86**
Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie – grunty wchodzące w skład pow.zas.nier.z wyłączeniem gr.przek.w trwały zarząd	**1**	**0**	**1**	**0,01**	**0,00**	**0,01**
Grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewymienionych wyżej razem	**95**	**10**	**85**	**0,72**	**1,17**	**0,69**
- grunty spółek prawa handlowego	89	10	79	0,67	1,17	0,64
- grunty partii politycznych i stowarzyszeń	6	0	6	0,05	0,00	0,05

13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na obszarze miasta i gminy Łazy występuje wiele terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

1) Tereny chronione w oparciu o przepisy ustawy o ochronie przyrody :

- Rezerwat przyrody – „Góra Chełm" utworzony w 1957 roku dla ochrony fragmentu naturalnego lasu porastającego ostaniec jurajski.
  Na terenie rezerwatu występuje ponad 20 gatunków roślin chronionych. Zakres ochrony i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w odniesieniu do tych terenów regulują przepisy ustawy.
- Park Krajobrazowy „Orlich Gniazd" oraz Obszar Chronionego Krajobrazu –
  Otulina Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd" stanowiące część zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych. Został on powołany w 1980 roku na mocy Uchwały nr III/11/80 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach z dnia 20.02.1980 r. Zasady ochrony zostały znowelizowane w Rozporządzeniu nr 17/95 Wojewody Katowickiego z dnia 01.02.1995 r. Celem powołania parku było wprowadzenie na obszar chroniony zasady harmonijnego współistnienia człowieka i środowiska człowieka.
  Na obszarze parku krajobrazowego i jego otuliny występują stanowiska roślin chronionych.
  Wymienione wyżej tereny obejmują wschodnią część gminy.

Zakres ochrony i ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu reguluje uchwała o powołaniu Parków i Obszaru Chronionego Krajobrazu.

- Obszar „Natura 2000" obszar ochrony siedlisk SOOS nr PLH 240009 – ostoja środkowojurajska - typ ostoi B – realizowana w oparciu o dyrektywę siedliskową Unii Europejskiej o powierzchni 5.767,5 ha (częściowo zlokalizowanej w gminie Łazy). Obszar ten jest częścią Europejskiej Sieci Ekologicznej obejmującej ochroną zagrożone składniki różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego utworzonej w oparciu o dyrektywę Rady Wspólnot Europejskich 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.
  Nadzór nad obszarem PLH 240009 sprawuje Zarząd Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych.

2) Tereny chronione w oparciu o przepisy ustawy o lasach

Lasy ochronne

Wszystkie lasy na terenie miasta i gminy Łazy zostały zaliczone do lasów ochronnych, ze względu na :

- położenie w odległości do 50 km od miast
- II strefę uszkodzeń na skutek działalności przemysłu
- funkcje wodochronne.

16 % lasów państwowych wymaga przebudowy gatunkowej na zgodną z siedliskiem.
Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy w lasach ochronnych mogą być wznoszone budynki i budowle służące gospodarce leśnej, obronności lub bezpieczeństwu państwa, oznakowaniu nawigacyjnemu, geodezyjnemu, ochronie zdrowia oraz urządzenia służące turystyce.

3) Tereny chronione w oparciu o ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych

- kompleksy glebowe o najniższej przydatności rolniczej poza obszarem miasta – obejmujące również grunty organiczne w dolinach rzek, na terenach zalewowych i o słabej przepuszczalności gruntów,
- zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy – na cele nierolnicze można przeznaczać przede wszystkim nieużytki, a w razie ich braku – inne grunty o najniższej przydatności dla produkcji rolniczej.

4) Tereny chronione w oparciu o ustawę prawo wodne

1) ujęcia wód
2) zbiorniki podziemne wód użytkowych
3) koryta rzek i potoków z bezpośrednim otoczeniem

Obszary ujęć wód i ich stref ochronnych, a także koryta rzek i potoków z bezpośrednim otoczeniem objęte są zakazem zabudowy z wyłączeniem budowli hydrologicznych. Zbiorniki podziemne wód użytkowych są chronione poprzez zabiegi techniczno – technologiczne służące ochronie czystości wód tj. budowę systemu oczyszczania ścieków jak i unikanie realizacji na powierzchni gruntu składowisk odpadów.

Rozmieszczenie terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych przedstawiono na rysunku w skali 1 : 40 000 p.t.: „Obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych".

14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

14.1. System komunikacji i transportu

14.1.1. Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy przebiega wielotorowa magistralna linia kolejowa E 65 relacji Warszawa – Katowice – Zebrzydowice. Jest to historyczny szlak kolei warszawko – wiedeńskiej. Lina ta przechodzi środkiem miasta Łazy na kierunku północ – południe i stanowi utrudnienie w powiązaniach pomiędzy obszarem centralnym miasta po stronie wschodniej a osiedlami zlokalizowanymi po stronie zachodniej. W Łazach zlokalizowana jest główna stacja rozrządowa kolejowa oraz dworzec pasażerski. W sołectwie Chruszczobród i sołectwie Wiesiółka znajdują się przystanki kolejowe, na których zatrzymują się pociągi realizujące połączenia regionalne . Stacja rozrządowa wraz z zapleczem jest dla gminy ważnym zakładem dającym zatrudnienie mieszkańcom. Sieć kolejowa odgrywa bardzo ważną rolę w przewozach towarowych i posiada również znaczącą rolę w transporcie pasażerskim. Zakłady przemysłu zlokalizowane na terenie gminy posiadają bocznice kolejowe i kolej stanowi dla nich podstawowy środek transportu.

14.1.2.Komunikacja drogowa

Układ drogowo – uliczny gminy Łazy. Powiązania zewnętrzne.

Gmina Łazy należąca do powiatu zawierciańskiego jest położona w jego południowo – zachodniej części. Od północy graniczy z gminami Porębą i Zawierciem, od wschodu z gminą Ogrodzieniec i Klucze, od południa z miastem Dabrowa Górnicza, a od zachodu z gminą Siewierz. Najsilniejsze związki społeczno – gospodarcze występują pomiędzy gminą Zawierciem, Porębą i Dąbrową Górniczą.
Odpowiadające im drogowe powiązania zewnętrzne gminy Łazy zapewnia droga wojewódzka Nr 796 Dąbrowa Górnicza – Zawiercie, która włącza się do drogi krajowej Nr 15 dając tym samym gminie powiązanie z kierunkiem Warszawa – Częstochowa oraz Dąbrowa Górnicza – Tychy – Bielsko – Biała. Poprzez połączenie z drogą krajową Nr 78 Siewierz – Zawiercie – Jędrzejów – Kielce, gmina uzyskuje powiązanie kierunkiem wschodnim Jędrzejów – Kielce.
Droga wojewódzka Nr 790 relacji Dąbrowa Górnicza – Ogrodzieniec – Pilica przebiegająca przez Niegowonice i Rokitno Szlacheckie stanowi ważną trasę wylotową z obszaru aglomeracji katowickiej w rejon Jury Krakowsko –Częstochowskiej, jako trasa ruchu rekreacyjno – turystycznego.
Przez obszar miasta i gminy Łazy przebiegają :

1) drogi wojewódzkie :
   a) Nr 790 Dąbrowa Górnicza – Ogrodzieniec – Pilica, przechodząca przez sołectwo Niegowonice, Rokitno Szlacheckie (8,410 km);
   b) Nr 796 Dąbrowa Górnicza – Zawiercie przechodząca przez sołectwo Chruszczobród, Wysoka, Ciągowice, Turza i Kuźnicę Masłońską (10,290 km);
2) drogi powiatowe (o długości 74,037 km)
3) drogi gminne (o długości 254,200 km)

1) Drogi wojewódzkie na terenie gminy przebiegają przez :

   - droga nr 796 :
     Chruszczobród - ul. Powiatowa (zmiana z ul.22 Lipca)
     Wysoka - ul. Powiatowa
     Ciągowice - ul. Zwycięstwa
     Turza - ul.1-go Maja
     Kuźnica Masłońska - ul.Zawierciańska

   - droga nr 790 :
     Niegowonice – ulice : Dąbrowska, Pilicka, Pasieki
     Rokitno Szlacheckie – ulica bez nazwy

2) Drogi powiatowe na terenie gminy przebiegają przez:

   - droga nr 1708 S:
     Ciągowice – ul.1-go Maja

miasto Łazy – ulice : Wyzwolenia (zmiana z ul.Wojska Polskiego),
Konstytucji 3-go Maja,Tadeusza Kościuszki
Rokitno Szlacheckie – ulice Karola Świerczewskiego, Tadeusza Kościuszki

- droga nr 1716 S:
  Chruszczobród Piaski – ulica bez nazwy
  Ciągowice – ulice : Sienkiewicza, Wolności
- droga nr 1717 S:
  Chruszczobród – ul.Adama Mickiewicza
  Chruszczobród – Piaski – ulica bez nazwy
- droga nr 1721 S:
  Hutki – Kanki – ul.Jurajska
  Mitręga – ulica bez nazwy
  Kazimierówka – ulica bez nazwy
- droga nr 1728 S:
  Ciągowice – ulice: Gajówka, Tadeusza Kościuszki, Wojska Polskiego
- droga nr 1731 S o przebiegu :
  miasto Łazy – ulice: Tadeusza Kościuszki, Ignacego Daszyńskiego, Głazówka
- droga nr 1732 S :
  Wysoka – ulice : Tadeusza Kościuszki, Adama Mickiewicza, Fabryczna (zmiana z ul.Ludwika Waryńskiego) Ignacego Paderewskiego (zmiana z ul.1-go Maja)
  miasto Łazy – ul.Wysocka, Częstochowska
- droga nr 1733 S :
  Skałbania - ul.Leśna
  Grabowa - ulice : Leśna, Ogrodowa, Szkolna
  Niegowoniczki - ul.Grabowska
  Niegowonice – ulice : Szkolna, Tadeusza Kościuszki, Słotwina
  Miasto Łazy – ulice : Wiejska, Stanisława Okrzei
- droga nr 1734 S :
  Kuźnica Masłońska - ulice : Topolowa, Zwycięstwa
  Rokitno Szlacheckie - ulice : Szkolna, 1-go Maja,
- droga nr 1736 S :
  Wiesiółka - ulice : Gajowa, Henryka Pobożnego
  Niegowonice – ul.Słotwina
- droga nr 1745 S :
  Trzebyczka - ulica bez nazwy
- droga nr 1774 S :
  miasto Łazy - ulice : Konopnickiej, Młynek

Sieć dróg gminnych stanowi najliczniejszą grupę zarówno w skali miasta jak również poszczególnych sołectw.
Drogi gminne w mieście Łazy to :

- ul.Akacjowa
- ul.K.Kamila Baczyńskiego
- ul.Bory
- ul.Wł.Broniewskiego
- ul.Brzezina
- ul.Brzozowa (zmiana z ul.40-lecia LWP)
- ul.Fryderyka Chopina (zmiana z ul.Karola Świerczewskiego)

- ul.Cmentarna
- ul.Cudowna
- ul.Henryka Dąbrowskiego
- ul.Marii Dąbrowskiej
- ul.Dworcowa
- ul.Fabryczna
- ul.Folwarczna
- ul.Gajowa
- ul.K.I.Gałczyńskiego
- ul.Górna
- ul.Grunwaldzka
- ul.Grzybowa
- ul.Gzichów
- ul.Jasna
- ul.Jaśminowa (zmiana z ul.M.Buczka)
- ul.Jesionowa (zmiana z ul. ZMS)
- ul.Kamienna
- ul.Klonowa
- ul.Jana Kochanowskiego
- ul.Kolejowa
- ul.Kolewrot
- ul.Kolorowa
- ul.Mikołaja Kopernika
- ul.Janusza Korczaka
- ul.Krótka
- ul.Leona Kruczkowskiego
- ul.Krzywa
- ul.Kwiatowa (zmiana z ul.Zawierciańskiej)
- ul.Laskowa
- ul.Leśna
- ul.Leśniczówka
- ul.Lipowa
- ul.Łąkowa
- ul.Gen.Maczka
- ul.Mała
- ul.Adama Mickiewicza
- ul.Miodowa
- ul.Mokra
- ul.Zofii Nałkowskiej
- ul.Gabriela Narutowicza (zmiana z ul.Marchlewskiego)
- ul.Ogrodowa
- ul.Ks.Adama Opalskiego
- ul.Elizy Orzeszkowej
- ul.Parkowa (zmiana z ul.1-go Maja)
- ul.Partyzantów
- ul.Pocztowa
- ul.Podgórna
- ul.Michała Poleskiego
- ul.Polna
- ul.Józefa Poniatowskiego
- ul.II Posterunek
- ul.Północna
- ul.Projektowana
- ul.Bolesława Prusa
- ul.Racławicka

- ul.Mikołaja Reja
- ul.Władysława Reymonta
- ul.Rokicka
- ul.Rolnicza
- ul.Różana (zmiana z ul.Kasprzaka)
- ul.Henryka Sienkiewicza
- ul.Piotra Skargi (zmiana z ul.Zawadzkiego)
- ul.Słoneczna
- ul.Juliusza Słowackiego
- ul.Sosnowa
- ul.Spółdzielcza
- ul.Stara Cementownia
- ul.Stanisława Staszica
- ul.Stawowa
- ul.19-Stycznia
- ul.Szkolna
- ul.Targowa
- ul.Tartaczna
- ul.Topolowa (zmiana z ul.1-go Maja)
- ul.Romualda Traugutta
- ul.Trójkąt
- ul.Juliana Tuwima
- ul.Wierzbowa
- ul.Wiśniowa (zmiana z ul.Hanki Sawickiej)
- ul.Wschodnia
- ul.Zachodnia
- ul.Zamknięta
- ul.Zawierciańska
- ul.Zielona
- ul.Źródlana
- ul.Okólna
- ul.Ks.M.Szostka
- ul.Rynek
- ul.Do Stadionu.

Drogi gminne w sołectwie Chruszczobród to:

- ul.Batalionów Chłopskich
- ul.Józefa Bema
- ul.Boczna
- ul.Wł.Broniewskiego
- ul.Fryderyka Chopina (zmiana z ul.Armii Ludowej)
- ul.Ciasna
- ul.Cmentarna
- ul.Dworcowa
- ul.Gawronówka
- ul.Kamienna
- ul.Jana Kochanowskiego
- ul.Marii Konopnickiej
- ul.Tadeusza Kościuszki
- ul.Krakowska
- ul.Królewska (zmiana z ul.Zaciery)
- ul.Krótka
- ul.Krzywa
- ul.Kwiatowa
- ul.Leśna
- ul.Łazowska

- ul.Łysa Góra
- ul.3-go Maja
- ul.9-go Maja
- ul.Jana Matejki
- ul.Myśliwska
- ul.Cypriana K.Norwida (zmiana z ul.Nowotki)
- ul.Nowa
- ul.Ogrodowa
- ul.Elizy Orzeszkowej
- ul.Piastów (zmiana z ul.Polskiej Partii Robotniczej)
- ul.Podgórna
- ul.Polna
- ul.Bolesława Prusa
- ul.Regionalna
- ul.Mikołaja Reja
- ul.Rolna
- ul.Rzeczna
- ul.Słoneczna
- ul.Juliusza Słowackiego
- ul.Jana III Sobieskiego (zmiana z ul.Świerczewskiego)
- ul.Sportowa
- ul.Stanisława Staszica
- ul.Stawowa
- ul.20-Stycznia
- ul.Szpakowa
- ul.Piotra Ściegiennego
- ul.Topolowa
- ul.Juliana Tuwima
- ul.Wesoła
- ul.Wiejska
- ul.Wiśniowa
- ul.Wincentego Witosa
- ul.Gen.Ziętka.

Drogi gminne w sołectwie Ciągowice to :

- ul.Cmentarna
- ul.Górna
- ul.Kopalniana
- ul.Krótka
- ul.Leśna
- ul.Lipowa
- ul.Nadziei (zmieniona z ul.Nowotki)
- ul.Ogrodowa
- ul.Zacisze
- ul.Zazdrość
- ul.Tuwima
- ul.Zielona
- ul.Tadeusza Kościuszki
- ul.Gajówka

Drogi gminne w sołectwie Grabowa to :

- ul.Błojec
- ul.Bukowa
- ul.Chechelska
- ul.Cicha
- ul.Dolna
- ul.Gliniana

- ul.Kamienna
- ul.Krótka
- ul.Piaski
- ul.Piwna
- ul.Podgórna
- ul.Podleśna
- ul.Polna
- ul.Skalna
- ul.Słoneczna
- ul.Sosnowa
- ul.Strażacka
- ul.Topolowa
- ul.Wierzbowa
- ul.Zielona (zmiana z ul.Zawągródź)
- ul.Źródlana
- ul.Młyńska

Drogi gminne w sołectwie Hutki – Kanki to:
- ul.Chełmska
- ul.Ogrodowa
- ul.Skalna
- ul.Jagodowa
- ul.Poziomkowa
- ul.Sosnowa

Drogi gminne w sołectwie Kuźnica Masłońska to :
- ul.Brzozowa
- ul.Leśna
- ul.Piaskowa
- ul.Słoneczna

Drogi gminne w sołectwie Niegowonice to :
- ul.Bystrzynowska
- ul.Cicha
- ul.Cmentarna
- ul.Dębina
- ul.Fabryczna
- ul.Górna
- ul.Kamienna
- ul.Kolejowa
- ul.Kościelna
- ul.Krakowska
- ul.Królowej Jadwigi
- ul.Krótka
- ul.Lipowa
- ul.Małobądzka
- ul.Niska
- ul.Niwa
- ul.Nowowiejska
- ul.Ogrodowa
- ul.Okrężna
- ul.Partyzantów
- ul.Piaskowa
- ul.Podgórna
- ul.Polna
- ul.Słoneczna
- ul.Sportowa

- ul.Starowiejska
- ul.Strażacka
- ul.Szeroka
- ul.Św.Jana
- ul.Wąska
- ul.Wierzbowa
- ul.Zamłynie
- ul.Zbożowa
- ul.Zielona
- ul.Żabia
- ul.Źródlana

Drogi gminne w sołectwie Niegowoniczki to :

- ul.Błędowska
- ul.Chechelska
- ul.Jeziorowice
- ul.Niwa Zagórczańska
- ul.Pustkowie
- ul.Rolna
- ul.Zagrodzka
- ul.Zagórczańska
- ul.Sportowa

Drogi gminne w sołectwie Rokitno Szlacheckie to :

- ul.Świerkowa
- ul.Zielona
- ul.Brzezina
- ul.Długa
- ul.Folwarczna
- ul.Górna
- ul.Ignacego Krasickiego
- ul.Krótka
- ul.Laskowa
- ul.Lipowa
- ul.Nowe Życie
- ul.Ogrodowa
- ul.Piaskowa
- ul.Polna
- ul.Juliusza Słowackiego
- ul.Spacerowa

Drogi gminne w sołectwie Skałbania to :

- ul.Chechelska
- ul.Młyńska.

Drogi gminne w sołectwie Turza to :

- ul.Kądzielów
- ul.Ogrodowa
- ul.Jana III Sobieskiego
- ul.Strażacka
- ul.Zwycięstwa

Drogi gminne w sołectwie Wiesiółka to :

- ul.Jagodowa
- ul.Starorynkowa
- ul.Studzienna
- ul.Cicha
- ul.Stawowa

Drogi gminne w sołectwie Wysoka to :

- ul.Boczna (zmiana z ul.Karola Świerczewskiego)

- ul.Dolna (zmiana z ul.22 Lipca)
- ul.Marii Konopnickiej
- ul.Krótka
- ul.Leśna
- ul.Nowa
- ul.Ogrodowa
- ul.Parkowa
- ul.Podmiejska
- ul.Polna
- ul.Robotnicza
- ul.Słoneczna
- ul.Sportowa
- ul.Szeroka (zmiana z ul.Hanki Sawickiej)
- ul.Wesoła
- ul.Stefana Żeromskiego
- ul.Paderewskiego.

W ciągu drogi Nr 796 Dąbrowa Górnicza – Zawiercie w obszarze gminy Łazy znajdują się następujące obiekty mostowe :
- dwupoziomowe skrzyżowanie z linią kolejową – wiadukt nad koleją w sołectwie Chruszczobród;
- most n/rzeką Mitręgą w sołectwie Chruszczobród;
- most n/rzeką Czarna Przemsza w sołectwie Turza.

W ciągu drogi Nr 790 Dąbrowa Górnicza – Ogrodzieniec – Pilica znajdują się następujące obiekty :
- most n/potokiem Strumień w Niegowonicach
- most n/rzeką Mitręgą w sołectwie Mitręga.

Stan techniczny podstawowej sieci dróg w gminie w ocenie Zarządzających jest średni, odcinkowo niezadawalający. Drogi wojewódzkie Nr 790 i 796 zaliczone do IV klasy technicznej, posiadają przekrój jednojezdniowy o dwóch pasach ruchu, o szerokości jezdni 6 - m, nawierzchni asfaltowej.

Stan techniczny dróg powiatowych i gminnych jest niezadawalający, jezdnie posiadają szerokości od 4,5 do 7,0 m. W większości posiadają nawierzchnię asfaltową. Jednakże są też odcinki z nawierzchnią utwardzoną, gruntową i nieulepszoną. Na odcinkach dróg powiatowych przechodzących przez tereny zabudowy mieszkaniowej, brak chodników i poboczy co utrudnia ruch pieszy.

Układ drogowo – uliczny zarówno w mieście jak i w sołectwach charakteryzuje się małą szerokością w linach rozgraniczających, co uniemożliwia modernizację i rozbudową tych ciągów. Niewłaściwa, zbyt mała jest też szerokość jezdni. Na łukach występują złe warunki widoczności.

W obszarze gminy znajduje się szereg odcinków i punktów stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa i ograniczenie swobody ruchu.

Do podstawowych mankamentów sieci drogowej należy zaliczyć :
- nienormatywne w stosunku do klasy i funkcji drogi parametry techniczne dróg wojewódzkich i powiatowych – dotyczy to głównie ich przekrojów poprzecznych;
- zły lub niewystarczający stan techniczny dróg i ulic;
- brak segregacji ruchu kołowego i pieszego, szczególnie w sołectwach, gdzie powszechnym jest brak poboczy i ruch pieszy z konieczności musi odbywać się po jezdni;
- obiekty mostowe o nienormatywnych parametrach, zaniżona skrajnia (wiadukt kolejowy nad ul. Konstytucji).

Rozmieszczenie dróg w obszarze miasta i gminy Łazy przedstawiono na rysunku w skali 1 : 40 000 p.t.: „Układ drogowy”.

14.1.3. Komunikacja zbiorowa

Obsługę komunikacyjną miasta i gminy Łazy zapewniają :

- magistralna linia kolejowa ze stacją Łazy i przystankiem w sołectwie Chruszczobród;
- linie komunikacji autobusowej organizowanej przez KZK GOP;
- prywatni przewoźnicy.

14.2. Gospodarka wodno - ściekowa

14.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Miasto i gmina Łazy zaopatrywane są w wodę w oparciu o lokalne zasoby wód głębinowych. Sieć wodociągowa eksploatowana jest przez :

- Spółkę Jednoosobową Gminy „PROMAX " z siedzibą w Łazach przy ulicy Pocztowej 14;
- PKP Łazy (tereny przy kolei).

Sieć sołectwa Hutki – Kanki stanowi lokalny wodociąg pracujący w oparciu o ujecie „Hutki-Kanki". Sieć pozostałych sołectw i miasta Łazy, współpracuje ze sobą i stanowi wodociąg grupowy, tworząc jeden układ pracujący w oparciu o lokalne ujęcia wód głębinowych. Są to następujące ujęcia :

- ujęcie miejskie „Łazy" (studnia nr 1 i studnia „bis");
- ujęcie „Niegowonice";
- ujęcie „Ciągowice" (studnia nr 1 i studnia „bis");
- ujęcie „Rokitno Szlacheckie ";
- ujecie „Wiesiółka";
- ujęcie „Trzebyczka";
- ujęcie „Hutki-Kanki";

Ponadto, na potrzeby miasta i gminy następuje zakup wody od WZUW Siewierz z ujęcia „Trzebiesławice" i od PKP na terenie Kuźnicy Masłońskiej.

Dodatkowym ujęciem, z którego w razie potrzeby można korzystać, jest ujecie E8, będące własnością GPW Katowice i wchodzące w skład ujęcia „ Łazy Błędowskie". Ujęcie zlokalizowane jest w sołectwie Niegowonice i stanowi dla Niegowonic rezerwowe źródło zasilania na wypadek awarii. Wydajność ujęcia wynosi 6480 m^3/d.

Własne ujęcia posiadają:

- Zakłady Mięsne w Wysokiej o wydajności 230 m^3/d
- Lokomotywownia PKP Łazy o wydajności 550 m^3/d, z którego większość zasobów zużywa na potrzeby własne.

Pracę wodociągu grupowego wspomagają urządzenia wodociągowe jakimi są :

- zbiornik wodociągowy w Łazach o pojemności 2 x 280 m^3;
- wieża ciśnień w Łazach, będąca własnością PKP;
- zbiornik wodociągowy w Wysokiej o pojemności 300 m^3 i hydrofor;
- zbiornik Rokitno Szlacheckie o pojemności 2 X 500 m^3;

Według danych Urzędu Statystycznego za rok 2008 :

1) długość sieci wodociągowej w mieście i gminie Łazy wynosi 121,4 km, z czego :
   - miasto 33,0 km
   - wieś 88,4 km
2) łączne zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych wynosi 425,1 dam^3
3) zużycie wody na 1 mieszkańca w mieście i gminie Łazy wynosi 26,6 m^3.

Według NSP w 2002 r. 112 budynków mieszkalnych nie miało dostępu do wodociągu, w tym osada Kazimierówka i ludność zaopatrywała się w wodę z indywidualnych studni.

Sieć wodociągowa była sukcesywnie rozbudowywana. Długość sieci wodociągowej od 2002 roku stale rosła w poszczególnych latach :

- 2004 - 111,5 km
- 2005 - 112,9 km
- 2006 - 113,4 km
- 2008 - 115,2 km

Podobnie wzrasta zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca, które w roku 2004 wynosiło 25,8 m^3, a w roku 2008 wynosi 26,6 m^3.

Według NSP 2002 już wtedy na terenie miasta i gminy Łazy 96,8 % budynków było wyposażonych w instalacje wodociągowe z sieci, a 1,6 % budynków z wodociągowych instalacji lokalnych.
Możliwości poprawy systemu zaopatrzenia w wodę polegają na technicznych usprawnieniach funkcjonowania poprzez :

a) wykonanie dalszych połączeń wyodrębnionych obecnie układów wodociągowych z wodociągiem grupowym co poprawi pewność zasilania ;
b) budowę wodociągowych obiektów wyrównawczych i zapewniających właściwe ciśnienie w sieci ;
c) wymianę zużytych odcinków sieci wodociągowej.

14.2.2. Odprowadzenie ścieków

Dane o oczyszczaniu ścieków są publikowane w zagregowanym ujęciu powiatów. Łącznie w powiecie zawierciańskim 83,3 % ścieków podlega oczyszczeniu, a 39 % ludności korzysta z oczyszczalni ścieków.
Na terenie miasta i gminy Łazy system odprowadzenia i oczyszczania ścieków występuje fragmentarycznie na terenie miasta Łazy i sołectwa Wysoka.
W mieście Łazy skanalizowany jest teren osiedla wielorodzinnego w centrum miasta, skąd ścieki odprowadzone są do oczyszczalni mechaniczno – biologicznej o przepustowości 400 m^3/d pochodzącej z lat 60-tych. Odbiornikiem ścieków jest Potok do Łaz.
Drugim obszarem skanalizowanym jest przyzakładowe osiedle dawnej cementowni „Wysoka", z którego ścieki są odprowadzane do oczyszczalni mechaniczno biologicznej o przepustowości 125 m^3/d. Na oczyszczalnię kierowane są również ścieki deszczowe. Odbiornikiem ścieków jest rzeka Mitręga.
Na terenie miasta występuje również kilka lokalnych urządzeń do podczyszczania ścieków bytowo – gospodarczych i przemysłowych.
Większe zrzuty ścieków bezpośrednio do rzeki Mitręgi następują z :

- stacji PKP w Wiesiółce
- wagonowni i lokomotywowni w Łazach.

Kanalizacja deszczowa występuje fragmentarycznie w części miasta Łazy, a na terenie gminy jedynie przy osiedlu byłej cementowni Wysoka.
W roku 2009 gmina Łazy pozyskała środki unijne na realizację miejskiej oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej na terenie miasta. Nowa oczyszczalnia wymieni istniejącą, a system kolektorów sanitarnych obejmie cały obszar miasta.
Realizacja systemu kanalizacji w sołectwach będzie wymagała realizacji od podstaw kilku lokalnych systemów w układzie zlewniowym.
Przeważająca część miasta i gminy leży w zlewni potoku Mitręga, natomiast północno – wschodnia część gminy leży w zlewni rzeki Czarnej Przemszy, południowo – wschodnia – w zlewni rzeki Centurii, południowa – w zlewni potoku Mokrznica a południowo – zachodnia w zlewni rzeki Trzebyczki. W granicach wymienionych zlewni występują liczne potoki i cieki wodne będące dopływami cieków macierzystych. Tak więc teren jest trudny do skanalizowania, wymagający zastosowania pompowni w ramach jednej zlewni.
Biorąc również pod uwagę zróżnicowany układ hipsometryczny, nie pozwalający na powszechne zastosowanie grawitacyjnego spływu ścieków oraz rozrzucone rozmieszczenie budownictwa mieszkaniowego należy uznać, że objęcie systemem kanalizacji obszaru miejskiego będzie trudne i kosztowne. Biorąc pod uwagę koszty realizacji tych systemów należy rozpatrzyć dla niektórych sołectw wariant systemu lokalnego oczyszczania ścieków polegający na gromadzeniu nieczystości w szczelnych zbiornikach i ich okresowym opróżnianiu i wywożeniu do oczyszczalni ścieków, a także przerzucania ścieków na oczyszczalnię Zawiercie posiadającą rezerwy przepustowości.
Miasto i gmina Łazy są wyposażone w 2,5 km sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej i 1,7 km sieci kanalizacji sanitarnej.
System odprowadzania i oczyszczania ścieków w sołectwach będzie wymagał dopracowania i doprecyzowania w następnych planach miejscowych.

14.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Na terenie miasta i gminy Łazy znajdują się dwa główne źródła zasilania :
GPZ - Łazy 110/15 kV
GPZ - Cementownia Wysoka 110 kV.
Na granicy z miastem Zawiercie znajduje się GPZ Kądzielów 110/15 kV.
Przez teren miasta i gminy Łazy przebiegają następujące linie przesyłowe wysokiego napięcia :

- linia 400 kV relacji Tucznawa – Joachimów – Rogowiec, Łagisza - Tucznawa
- linia 220 kV relacji Łośnice - Siersza
- linia 220 kV relacji Łośnice - Koksochemia

oraz sieć rozdzielcza wysokiego napięcia 110 kV zasilająca GPZ. Są to :

- jednotorowa linia napowietrzna relacji Łagisza - Kądzielów
- jednotorowa linia napowietrzna relacji Łagisza - Wysoka - Kądzielów
- jednotorowa linia napowietrzna relacji Tucznawa – GPZ Łazy – Kądzielów.

Sieć rozdzielcza średniego napięcia 15 kV jest prowadzona w zasadzie jako napowietrzna, za wyjątkiem niewielkich odcinków skablowanych w centrum miasta Łazy, w Chruszczobrodzie (zasilanie stacji wnętrzowej S-514) oraz w Centurii (zasilanie stacji wnętrzowej w Ośrodku Rekreacyjnym, stacja S-143).
Stacje transformatorowe są wykonane jako napowietrzne słupowe za wyjątkiem niewielkiej liczby stacji zasilanych kablowo w centrum miasta Łazy i wymienionych powyżej, które są wykonane jako wnętrzowe.
Sieć rozdzielcza niskiego napięcia 220/380 V zasilająca odbiory komunalno – bytowe oraz oświetlenia zewnętrznego jest prowadzona w zasadzie jako napowietrzna z niewielkimi wyjątkami.

Przebieg linii przesyłowych wysokiego napięcia przedstawiono na schematycznym wyrysie z planszy „Elektroenergetyka" stanowiącym załącznik graficzny do planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego oraz na rysunku w skali 1 : 10 000 p.t.: „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego".

Wszystkie linie elektroenergetyczne posiadają strefy bezpieczeństwa, w których ograniczone są możliwości inwestowania. Strefy te stanowią pasy terenu równoległe do osi linii elektroenergetycznej, których szerokość wynosi :

1) dla linii 400 kV - 70 m (po 35 m z każdej strony osi)
2) dla linii 220 kV - 50 m (po 25 m z każdej strony osi)
3) dla linii 110 kV - 15 m licząc od skrajnych przewodów roboczych
4) dla linii SN - 8 m od skrajnych przewodów roboczych
5) dla linii niskiego napięcia - 2 m od skrajnych przewodów roboczych.

Warunki lokalizacji obiektów budowlanych w powyższych strefach wymagają każdorazowo indywidualnego uzgodnienia z odpowiednim zarządcą sieci, a nasadzenia drzew powinny uwzględniać zbliżenie do linii roboczych na odległość nie mniejszą niż 5 m.
Na terenie miasta i gminy Łazy zachodzi konieczność :

1) modernizacji istniejących sieci niskiego napięcia oraz budowy stacji transformatorowych SN/nN wraz z liniami zasilającymi SN
2) modernizacji linii 15 kV relacji Łazy - Niegowonice wraz z odgałęzieniami do stacji transformatorowych z niej zasilanych
3) budowy stacji transformatorowych w ilości odpowiedniej do przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów oraz zapotrzebowanej mocy wraz z liniami zasilającymi SN i siecią nN.

14.4. Zaopatrzenie w gaz z sieci

Na terenie miasta i gminy Łazy eksploatuje się następujące gazociągi i obiekty systemu przesyłowego :

- gazociąg w/c DN 250 PN 6,3 Mpa, rel.: Trzebiesławice - Częstochowa

- gazociąg w/c DN 50 PN 6,3 Mpa, odgałęzienie do SRP I^0 Chruszczobród Piaski
- gazociąg w/c DN 80 PN 6,3 Mpa, odgałęzienie do SRP I^0 Ciągowice
- gazociąg w/c DN 250 PN 6,3 Mpa, odgałęzienie do SRP I^0 Huta Zawiercie
- obiekt gazowy – SRP I^0 Chruszczobród, Q = 3 200 nm^3/h
- obiekt gazowy – SRP I^0 Ciągowice, Q = 3 000 nm^3/h

których przebiegi i lokalizacje oznaczono na rysunku w skali 1 : 10 000 p.t.: „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego".

W/w gazociągi i obiekty eksploatowane są przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Świerklanach.

Sieci i obiekty gazowe średniego i niskiego napięcia eksploatuje Górnośląska Spółka Gazownictwa S. Z o.o. Zabrze, ul.Szczęść Boże 11. Są to :

- gazociągi średnioprężne stalowe od Ø 350 do Ø 25
- gazociągi średnioprężne z PE od Ø 160 do Ø 32
- gazociąg średnioprężny z PE od Ø 160 do Ø 25
- gazociągi niskoprężne stalowe od Ø 150 do Ø 65 Ø 50
- obiekty gazowe SRP II^0.

Wyżej wymienione sieci gazowe mogą stanowić źródło dostawy paliwa gazowego dla obiektów zlokalizowanych na obszarze miasta i gminy Łazy.

W trakcie budowy znajdują się gazociągi średnioprężne :

- Ø 160 PE z Rokitna Szlacheckiego do Mitręgi
- Ø 63 w Rokitnie Szlacheckim przy ulicy Polnej
- Ø 63 w Łazach przy ulicy Korczaka, Nałkowskiej i Dąbrowskiej
- Ø 90 z Mitręgi do Hutki – Kanki.

W zasadzie zabudowa miasta i gminy Łazy jest zaopatrzona w gaz bezpośrednio z sieci średnioprężnej, z sieci niskoprężnej zaopatrzone jest tylko wielorodzinne Osiedle Podlesie w Łazach.

Sieć gazowa jest nowa, w dobrym stanie technicznym i nie wymaga przebudowy. Istniejące stacje redukcyjno – pomiarowe zabezpieczają potrzeby gazowe miasta i gminy w odniesieniu do dotychczasowych i przyszłych odbiorców.

Sieci gazowej nie posiadają dotychczas sołectwa: Grabowa i Skałbania, Hutki – Kanki, Niegowonice, Niegowoniczki, Trzebyczka oraz część miasta Łazy (Głazówka, Gzichów) oraz część sołectwa Wysoka.

Docelowo plan miejscowy zakłada doprowadzenie gazu ziemnego do wszystkich części gminy.

14.5. Zaopatrzenie w ciepło

Miasto i gmina Łazy nie znajdują się w rejonie ciepłowniczym żadnego źródła ciepła energetyki zawodowej. Gospodarka cieplna tego terenu jest oparta wyłącznie o rozwiązania lokalne.

Na terenie miasta i gminy Łazy istnieją lokalne kotłownie małej mocy ogrzewające niewielkie zespoły budynków wielorodzinnych (Osiedle ZMS, Osiedle Podlesie, Stara Cementownia w Łazach oraz bloki wielorodzinne w sołectwie Wysoka) i obiekty użyteczności publicznej, usługowe, przemysłowe, itp. Kotłownie opalane są opałem tradycyjnym jak węgiel i koks lub gazem i olejem. Powszechnie stosowane jest indywidualne ogrzewanie piecowe na potrzeby gospodarstw domowych, a ostatnio, w miarę postępu gazyfikacji miasta i gminy, coraz bardziej rozpowszechnia się ogrzewanie gazem.

Plan miejscowy nie zakłada uciepłownienia obszaru opracowania z centralnego źródła ciepła, ponieważ nie przewidywał na tym terenie znaczącego rozwoju zabudowy wielorodzinnej, co oznaczało nieopłacalność budowy sieci ciepłowniczej zdalaczynnej.

Przewidziano uciepłownienie terenu gazem ziemnym przewodowym, co jest sukcesywnie wdrażane.

Istniejący sposób zaopatrzenia w ciepło, z uwagi na duży udział opałów tradycyjnych w kotłowniach i indywidualnym ogrzewaniu piecowym powoduje wzrost tzw. niskiej emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Tak więc głównym problemem jest wyeliminowanie ogrzewania piecowego, a tym samym niskiej emisji na terenie gminy.
Zastosowanie gazu na cele grzewcze lub energii elektrycznej stało się jednak niepopularne z uwagi na duże koszty eksploatacyjne, co stanowi poważną barierę takiego systemu ogrzewania.

14.6. Telekomunikacja

Obsługę telekomunikacyjną gminy zapewnia główna nowoczesna centrala telefoniczna – CM Zawiercie. Jest to centrala cyfrowa o łącznej pojemności 20104 NN, obsługująca 3704 lokalnych abonentów oraz wszystkie koncentratory wyniesione. Centrala ta umożliwia obsługę szybkiej gamy zastosowań sieciowych z zachowaniem jednakowo wysokiej jakości. Możliwe jest świadczenie usług ISDN (nowoczesna cyfrowa sieć telekomunikacyjna z integracją usług) zarówno w zakresie dostępu podstawowego 2B+D – z możliwością dołączenia do jednego łącza abonenckiego od 1 – 8 urządzeń końcowych i podporządkowaniu im od 1 – 8 numerów końcowych, jak i rozszerzonego 30 B + D – możliwością podłączenia centrali abonenckich ISDN z trzydziestoma liniami miejskimi na łączu.
W celu zapewnienia nadzoru nad jakością świadczonych usług centrala prowadzi pełną rejestrację przeprowadzonych połączeń, zapewnia automatyczne procedury testowania łączy abonenckich i międzycentralowych oraz wyprowadzanie raportu o uszkodzeniach lub sytuacjach awaryjnych.
Centrala S12J umożliwia wykorzystanie teletransmisji i przystosowana jest do świadczenia wszystkich typów usług telekomunikacyjnych – od telefonicznych do teleinformatycznych, wraz z wszystkimi udogodnieniami w postaci abonenckich usług dodatkowych.
Ze względu na rosnące wymagania co do liczby łączy abonenckich i zwiększającym się całkowitym ruchu w centrali, jej rozbudowa odbywać się może jedynie poprzez dodawanie ograniczonej liczby modułów sprzętowych i programowych. Nie jest wymagana budowa obiektów kubaturowych.
Dla pełnej obsługi gminy konieczna jest rozbudowa systemu połączeń teletechnicznych z centralą główną w Zawierciu lub zwiększenie pojemności istniejących.

14.7. Rurociąg paliwowy

Przez obszar miasta i gminy Łazy przebiega trasa projektowanej inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym – rurociąg do transportu paliw płynnych relacji Boronów – Trzebinia z odgałęzieniem do Strzemieszyc. Rurociąg jest inwestycją o strategicznym znaczeniu dla zaopatrzenia południowych rejonów kraju w paliwa silnikowe.
Projektowana inwestycja umożliwi wyeliminowanie z transportu drogowego lub kolejowego substancji niebezpiecznych i zastąpienie go rurociągiem – rodzajem transportu najbezpieczniejszego z punktu widzenia ochrony środowiska przyrodniczego dla tego typu substancji. Podczas bezawaryjnej eksploatacji rurociąg nie będzie stwarzać zagrożeń dla środowiska. Zagrożenie takie może wystąpić w wyniku wycieku paliw, jednak można temu przeciwdziałać przez odpowiednie zabezpieczenia techniczne.
Podstawowe parametry techniczne rurociągu :
- rury ze stali o podwyższonej wytrzymałości, spawy podlegające kontroli radiologicznej w 100 %,
- średnica wewnętrzna 323,9 mm,
- ciśnienie robocze 6,3 Mpa,
- łączna długość rurociągu 95 km,
- przepustowość 1500 tys. ton/rok przy 8 000 godz. pracy rocznie,
- ułożony poniżej strefy przemarzania, przykryty min. 1,3 metrową warstwą gruntu,
- do budowy wydzielony zostanie pas roboczy szer. 18 m na terenach otwartych i 14 m na terenach leśnych,
- planowana strefa bezpieczeństwa (pas terenu pozbawiony zabudowy) 30 m.

14.8. Rurociąg tlenu

Przez północną część gminy przebiega trasa rurociągu tlenu z Huty Mittal (dawniej Huta Katowice) do Huty CMC Zawiercie. Jest to urządzenie przesyłowe, które nie obsługuje żadnych obiektów na terenie gminy. Szerokość strefy ochronnej rurociągu ustaleniami planu miejscowego została określona na 50 m (w tym określono 6-cio metrową strefę kontrolowaną) co powoduje istotne ograniczenia dla zagospodarowania tych terenów. W planie miejscowym ustalono, że rurociąg będzie prowadzony ze względów bezpieczeństwa pod ziemią.

14.9. Gospodarka odpadami

Na odpady komunalne składają się odpady wytwarzane przez gospodarstwa domowe oraz obiekty usługowe (handel, usługi i rzemiosło, targowiska, szkolnictwo itp.).

W strumieniu odpadów komunalnych znajdują się: odpady organiczne, odpady wielkogabarytowe, odpady mineralne, papier, tektura, tworzywa sztuczne, materiały tekstylne, szkło, metale, odpady z pielęgnacji zieleni miejskiej, odpady niebezpieczne jak zużyte baterie, akumulatory, świetlówki, detergenty, pojemniki aerozolowe, leki, przepracowane oleje, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, drewno zawierające substancje niebezpieczne, odpady z remontów : demontażu obiektów budowlanych, w tym odpady azbestowe.

Zorganizowanym odbiorem zmieszanych odpadów komunalnych objęto około 90 % mieszkańców gminy.

System selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych obejmuje : papier i tekturę, szkło oraz tworzywa sztuczne.

Na terenie gminy nie wprowadzono :

- systemu selektywnego zbierania odpadów biodegradowalnych
- systemu selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych (zbierane są akcyjnie, raz do roku)
- systemu selektywnego zbierania odpadów budowlanych
- systemu selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych
- nie wybudowano Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (GPZON)
- na terenie miasta i gminy Łazy nie utworzono składowiska odpadów komunalnych.

Odpady komunalne wytworzone na terenie miasta i gminy Łazy unieszkodliwiane są na składowisku odpadów komunalnych w Zawierciu.

Na terenie miasta i gminy Łazy nie funkcjonują instalacje do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Odpady przekazywane są do instalacji poza terenem gminy. Pomimo tego w gminie występują dzikie wysypiska – sukcesywnie likwidowane.

Wskaźniki charakteryzujące gospodarkę odpadami w roku 2007 przedstawiono w poniższej tabeli :

Wskaźniki monitorowania Planu Gospodarki Odpadami

Lp.	Wskaźnik charakteryzujący gospodarkę odpadami – sektor komunalny	Stan istniejący (rok 2007)
1	Ilość wytworzonych odpadów komunalnych [Mg/rok]	3844
2	Ilość zebranych odpadów komunalnych [Mg/rok]	2776
3	Ilość odpadów objętych zorganizowaną zbiórką [%]	90
4	Ilość zebranych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca na rok [kg/M/rok]	173 *
5	Udział odpadów z sektora komunalnego składowanych na składowiskach [%]	93
6	Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach w [Mg]	1817
7	Ilość zebranych odpadów ulegających biodegradacji [Mg] : w tym od mieszkańców	0 0
8	Osiągnięty poziom odzysku odpadów biodegradowalnych [%]	0
9	Ilość odpadów opakowaniowych [Mg] w strumieniu odpadów	

Lp.	Wskaźnik charakteryzujący gospodarkę odpadami – sektor komunalny	Stan istniejący (rok 2007)
	komunalnych, w tym :	
	- tworzywa sztuczne	281
	- papier i tektura	727
	- szkło	518
	- opakowania z blachy stalowej	69
	- opakowania z aluminium	21
	- opakowania wielomateriałowe	81
10	Ilość odzyskiwanych surowców wtórnych [Mg] w tym :	
	- tworzywa sztuczne	21
	- papier i tektura	41
	- szkło	67
	- blacha stalowa i aluminium	0
11	Osiągnięty poziom odzysku odpadów opakowaniowych [%]	7
12	Ilość zebranych selektywnie odpadów [Mg] :	
	- wielkogabarytowych	74
	- niebezpiecznych	0
13	Osiągnięty poziom odzysku odpadów :	
	- wielkogabarytowych	51
	- niebezpiecznych	0
14	Czynne składowiska odpadów komunalnych [szt./ha]	0
15	Nieczynne składowiska odpadów komunalnych [szt./ha], w tym :	0
	- zrekultywowane	0
	- do rekultywacji	0
16	Obiekty gospodarki odpadami komunalnymi :	
	- linie do segregacji [szt./(Mg/rok)]	0
	- kompostownie [szt./(Mg/rok)]	0
	- linie do demontażu odpadów wielkogabarytowych	0
	- linie do przekształcania gruzu budowlanego	0
17	Ilość powstających osadów ściekowych w Mg s.m.	1,1
18	Sposób postępowania z osadami ściekowymi w Mg s.m.:	
	Wykorzystane w tym :	
	- na cele przemysłowe	-
	- kompostowane	-
	- przekształcone termicznie	-
	- składowane (Laguny osadowe na terenie oczyszczalni)	1,1
	- inne	-

Jak widać z powyższego zestawienia system gospodarki odpadami w mieście i gminie Łazy jest w stadium początkowym i wymaga wdrożenia „Planu gospodarki odpadami dla miasta i gminy Łazy na lata 2008 - 2011".

Poważnym problemem na terenie miasta i gminy Łazy jest konieczność usunięcia i unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest.

Na terenie miasta i gminy Łazy zinwentaryzowano ok. 45.124,00 m^2 płyt azbestowych użytych w formie przykryć dachowych. Program usuwania azbestu do roku 2018 zakłada usunięcie i utylizację 60 % wyrobów zawierających azbest – co oznacza likwidację ogółem 27.074,00 m^2 płyt azbestowych – tj. 3.384,3 m^2 rocznie. W następnym etapie do roku 2032 należałoby rocznie likwidować ok. 1289,3 m^2 płyt azbestowych.

Metodą unieszkodliwiania odpadów azbestowych jest ich bezpieczne składowanie. Do tego celu w województwie śląskim wydzielono 4 składowiska :

- w Knurowie, w ramach istniejącego składowiska odpadów komunalnych
- składowisko odpadów poprodukcyjnych Zakładów Koksowniczych „Przyjaźń" w Dąbrowie Górniczej
- składowisko odpadów azbestowych spółki Mittal Steel Poland S.A. w Katowicach
- składowisko odpadów niebezpiecznych – część komory 1 w Świętochłowicach.

15. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

~~Na terenie miasta i gminy Łazy stwierdzono występowanie czynnego osuwiska w sołectwie Wysoka przy ulicy Szerokiej przy wlocie ulicy Krótkiej.~~

Na terenie miasta i gminy Łazy stwierdzono występowanie obszarów osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi. Zgodnie z danymi uzyskanymi ze Starostwa Powiatowego w Zawierciu, które prowadzi rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi osuwiska zlokalizowane są w sołectwach Grabowa (oznaczone symbolem JP3) oraz Wysoka (oznaczone symbolem JK8).

- Osuwisko w sołectwie Wysoka (JK8) to zidentyfikowane czynne osuwisko skarpy nad zbiornikiem wodnym powstałym w byłym wyrobisku kopalin (tzw. Gliniak) w sołectwie Wysoka przy ulicy Szerokiej (przy wylocie ulicy Krótkiej).
- Osuwisko w sołectwie Grabowa (JP3) to zidentyfikowane czynne osuwisko znajdujące się na południowym stoku Wierzgóry, za zabudowaniami posesji przy ulicy Strażackiej 19.

Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi znajdują się w sołectwach Grabowa (oznaczone symbolami od 1 Gr/tz do 13Gr/tz) oraz Wysoka (oznaczone symbolem 1 Wy/tz).

Osuwiska i tereny zagrozone ruchami masowymi ziemi zaznaczono na na rysunku ”Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy”

16. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

16.1. Złoża kopalin naturalnych zlokalizowanych na obszarze gminy

Obszar gminy dysponuje bogatymi zasobami surowców mineralnych. Występują tu złoża rud cynku i ołowiu, dolomitu triasowego, złoże surowca ilastego do produkcji cementu, złoże wapieni i margli oraz złoże wapieni i iłów jurajskich. Dotychczas Marszałek Województwa Śląskiego nie udzielał koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż na terenie miasta i gminy Łazy.

Wymienione niżej złoża na terenie Łaz należą do złóż udokumentowanych i podlegają ochronie prawnej na mocy decyzji Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Są to :

1) złoże rud cynku i ołowiu „Rodaki – Rokitno Szlacheckie” położone jest na obszarze gmin Łazy i Ogrodzieniec. Powierzchnia całkowita udokumentowanego złoża wynosi 178,8 ha. W gminie Łazy złoże ciągnie się przez Rokitno Szlacheckie, Młynek, Mitręgę, Hutki Kanki. Złoże jest niezagospodarowane. Zasoby bilansowe złoża to : ruda - 2632 tys. ton, cynk – 111 tys. ton, ołów – 27 tys. ton. Pierwiastki towarzyszące w zasobach bilansowych to : siarka – 46 227 ton, kadm – 0,8 ton i srebro 0,05 ton.
2) złoże rud cynku i ołowiu „Gołuchowice" we fragmencie zlokalizowane jest na obszarze sołectwa Chruszczobród Piaski. Powierzchnia całkowita złoża to 627,7 ha. Większa jego część rozciąga się na obszarze Gołuchowic w gminie Siewierz. Złoże jest rozpoznane szczegółowo, niezagospodarowane. Zasoby bilansowe złoża to : ruda – 28816 tys. ton, cynk – 956 tys. ton, ołów – 233 tys. ton. Pierwiastki towarzyszące w zasobach bilansowych to : siarka – 524,7 tys. ton, kadm – 10,6 tys. ton i srebro 0,2 tys. ton.
3) ~~złoże rud cynku i ołowiu „Zawiercie I” – część wyniesiona zlokalizowane jest na obszarze gmin Zawiercie, Ogrodzieniec i Łazy. Powierzchnia całkowita złoża wynosi 900,15 ha. Na terenie gminy Łazy złoże rozciąga się na wschód od Kazimierówki. Złoże jest rozpoznane szczegółowo, niezagospodarowane. Zasoby bilansowe złoża to : ruda – 17 008 tys. ton, cynk – 987 tys. ton, ołów – 394 tys. ton. Pierwiastki towarzyszące w zasobach bilansowych to : siarka – 615,7 tys. ton, kadm – 10,5 tys. ton i srebro 0,6 tys. ton.~~

4) ~~złoże rud cynku i ołowiu „Zawiercie II" – część zrzucona zlokalizowane jest na obszarze gmin Łazy, Poręba i Zawiercie. Powierzchnia całkowita złoża to 345,23 ha. Na terenie Łaz ciągnie się przez Ciągowice, Kuźnica Masłońska, Kazimierówka i Rokitno Szlacheckie. Złoże jest rozpoznane szczegółowo, niezagospodarowane. Zasoby bilansowe złoża to : ruda – 2 865 tys. ton, cynk – 200 tys. ton, ołów – 71 tys. ton. Pierwiastki towarzyszące w zasobach bilansowych to : siarka – 63 tys. ton, kadm – 1,7 tys. ton i srebro 0,1 tys. ton.~~
5) złoże rud cynku i ołowiu „Zawiercie III" – zlokalizowane we fragmencie wschodniej części gminy, obejmuje sołectwo Rokitno Szlecheckie i Kazimierowka.
6) złoże dolomitu triasowego „Chruszczobród" zlokalizowane jest na obszarze sołectwa Chruszczobród. Powierzchnia całkowita złoża 126,4 ha. Złoże jest udokumentowane. Zasoby bilansowe złoża to 191317 tys. ton.
7) złoże dolomitu triasowego „Chruszczobród 2" zlokalizowane jest na obszarze sołectwa Chruszczobród. Zasoby bilansowe złoża to 30830,8 tys. ton. powierzchnia całkowita złoża to 28,8 ha. Udokumentowana jest część złóż w kierunku południowo – zachodnim „Chruszczobród" oraz w kierunki wschodnim „Chruszczobród I" Część złoża nie będąca dotychczas przedmiotem dokumentacji leży w granicach gruntu będącego własnością przedsiębiorcy planującego jego eksploatację.
8) złoże dolomitu triasowego „ Chruszczobród 1" zlokalizowane jest na obszarze sołectwa Chruszczobród. Złoże jest udokumentowane. Zasoby bilansowe złoża to 17443,7 tys. ton. powierzchnia całkowita złoża to 19,4 ha.
9) złoże surowca ilastego do produkcji cementu „Wysoka IV" zlokalizowane jest na obszarze sołectwa Wysoka i pozwoli na produkcję 8 673 tys. ton cementu.
10) złoże wapieni i margli „ Niegowonice – Rokitno " zlokalizowane jest pomiędzy Rokitnem Szlacheckim a Mitręgą. Zasoby bilansowe złoża to 76 mln.100 tys. ton.
11) złoże wapieni i iłów jurajskich „Niegowonice II " zlokalizowane jest na obszarze sołectwa Niegowonice, w jego północno – zachodniej części. Zasoby bilansowe złożą to : wapienie – 149209 tys. ton, margle – 9398 tys. ton, iły 73364 tys. ton.
12) złoże kruszywa naturalnego nr 15794 „Chruszczobród" – w kategorii C_1 zlokalizowane w sołectwie Chruszczobród – Piaski.
13) złoże rud cynku i ołowiu nr 11 „Poręba" zlokalizowane w obszarze gmin Zawiercie, Siewierz i Łazy. Na terenie Gminy Łazy znajduje się w sołectwie Chruszczobród – Piaski.
14) złoże rud cynku i ołowiu nr 5628 „Siewierz" – zlokalizowane w obszarze gmin Siewierz, Poręba i Łazy. W gminie Łazy znajduje się w jej północnej części, w sołectwie Chruszczobród – Piaski.
15) złoże rud cynku i ołowiu nr 6 „Chechło" – zlokalizowane w większości na obszarze gminy Klucze, Ogrodzieniec i Łazy. W Gminie Łazy zajmuje niewielki fragment w południowo – wschodniej części gminy

Ponadto na terenie gminy występują złoża surowców pospolitych, w tym:

1) złoża glinek ceramicznych położone na granicy Ciągowic i Turzy. Obszar ten objęty jest badaniami geologicznymi w celu udokumentowania złoża glinek ceramicznych;
2) złoże piasku występuje w postaci dość rozległego płata osadów piaszczystych zalegających w obniżeniu rzeki Mitręgi, w rejonie Młynka k. Łaz . W obszarze tym prowadzone były wstępne badania geologiczne, które wykazały, że złoże pod względem warunków wodnych należy do złóż suchych, jedynie na styku z glinami podścielającymi złoże występują sączenia wód z infiltracji powierzchniowej. Powierzchnia złoża wynosi ok. 3,8 ha, jego miąższość śr. 4,95 m , a grubość warstwy gleby śr. 0,1 m. Warstwa piasku jest na ogół dobrze uziemiona. Szacunkowe zasoby kopaliny w rozpoznawanych granicach wynoszą ok. 190 tys. m^3 , tj. 300 tys. ton. W opracowanej w 1998 r. „Ocenie zasobów i jakości złoża piasku „Młynek", stwierdzono wstępnie, że analizowane złoże może być przydatne na podsypki piaskowe dla potrzeb budownictwa ogólnego oraz budownictwa wodno – inżynieryjnego (obiekty dla których nie ma szczególnych wymagań, co do jakości kruszywa);

3) złoża żwiru zlokalizowane są w granicach sołectwa Kuźnica Masłońska. Jest to złoże nieudokumentowane. O występowaniu tego surowca świadczy jedynie prowadzona w tym rejonie nielegalna eksploatacja. W związku z tym, celem podjęcia ewentualnej eksploatacji niezbędne jest przeprowadzenie badań geologicznych określających zasoby i jakość złoża, uzyskanie koncesji itp. czyli spełnienie wymogów prawa geologicznego i górniczego;
4) złoże iłłów batońskich nr 2617 „Wysoka III", zlokalizowane w sołectwie Wysoka;
5) złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej nr 2093 „Zawiercie" zlokalizowane w sołectwie Kuźnica Masłońska, Kazimierówka;
6) złoże surowców ilastych do produkcji cementu nr 2618 „Wysoka II", zlokalizowane w sołectwie Wysoka.

Podsumowanie

Zgodnie z art. 10 ust. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin. Występujące na terenie miasta i gminy Łazy złoża obejmują surowce podstawowe. Eksploatacja złóż dolomitów i wapieni jurajskich będzie prowadzona metodą odkrywkową, dlatego obszary te powinny być wykluczone z zabudowy, podobnie jak ich najbliższe otoczenie. Eksploatacja złóż rud cynku i ołowiu będzie prowadzona metodą podziemną, tak więc dopuszcza się zabudowę tych terenów z ograniczeniami ilości i rodzaju zabudowy. Obecnie żadne z wymienionych złóż nie jest eksploatowane, a eksploatacja powierzchniowa dolomitu na powierzchni ok. 35 ha ze złoża Chruszczobród II jest przygotowywana. Nie zagrozi ona istniejącej zabudowie.

Podsumowanie

Zgodnie z Ustawą z dnia 1 stycznia 2013r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz.U. z 2015 poz. 196 z póz. zm.) gmina ma wprowadzić do Studium udokumentowane złoża kopalin dla których właściwy organ administracji geologicznej przyjął dokumentację geologiczną bez zastrzeżeń przed dniem wejścia w Zycie ustawy i i które nie zostały w obowiązującym studium wskazane.
Ustawa wskazała gminom czas 2 lata na realizację postanowień Ustawy.
W związku z powyższym, Wojewoda Śląski wobec nie wykonania obowiązku ustawowego przez Gminę wydał Zarządzenie Zastępcze z dnia 16 stycznia 2015 r. ujawniającego następujące złoża kopalin:

- złoże kruszywa naturalnego nr 15794 „Chruszczobród" – w kategorii C_1 zlokalizowane w sołectwie Chruszczobród - Piaski.
- złoże rud cynku i ołowiu nr 5628 „Siewierz" – zlokalizowane w granicach gmin Siewierz, Poręba i Łazy w jego północnej części, w sołectwie Chruszczobród – Paski.
- złoże rud cynku i ołowiu nr 11 „Poręba" zlokalizowane w gminach Zawiercie, Siewierz i Łazy (sołectwo Chruszczobród – Piaski).
- złoże iłłów batońskich nr 2617 „Wysoka III", zlokalizowane w sołectwie Wysoka.

Dodatkowo po wydaniu Zarządzenia Zastępczego Wojewody pojawiły się nowe złoża w granicy Miasta i Gminy Łazy które zgodnie z w/w prawem geologiczno – górniczym gmina ujawnia w niniejszej zmianie Studium:
W niniejszej zmianie Studium ujawnia się w/w złoża na rysunku "Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy"

16.2. Zasoby wodne

Zasoby wód podziemnych

Obszar gminy należy do bytomsko – olkuskiego regionu hydrogeologicznego. Na obszarze gminy Łazy występują dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych Nr 454 ~~i Nr 326*~~. Zbiornik Nr 454 zalega w podłożu niemal całej gminy. Poniżej przedstawiono charakterystykę poszczególnych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).

GZWP Nr 454 Olkusz – Zawiercie to zbiornik triasowy Monokliny Krakowsko – Śląskiej o powierzchni 732 km^2 . Rozciąga się pomiędzy linią Trzebinia – Będzin – Piekary Śląskie na zachodzie a Olkuszem i Zawierciem na wschodzie. Tworzą go węglanowe osady dolnego i środkowego triasu. Zasoby dyspozycyjne wynoszą 391 tys. m^3/d.
Głębokość zalegania pierwszego poziomu wód podziemnych uzależniona jest od budowy geologicznej, warunków litologicznych a także rzeźby terenu.
Na terenach płaskich z płytkim zaleganiem iłów kajprowych, poziomy wodonośne występują już na głębokości 1 m.
W strefie ostańców denudacyjnych Niegowonic i Grabowej oraz w strefie krawędziowej Wyżyny Częstochowskiej, zwierciadło ma charakter nieciągły i zalega na zmiennej głębokości do 20 miejscami do 50 m. Wody podziemne występują w szczelinach spękanych utworów jurajskich.
Pierwsze piętro wodonośne ma lokalne znaczenie użytkowe. Jego wydajność waha się od 2 do 10 m^3 / h.
Główny poziom użytkowy o charakterze szczelinowo – krasowym występuje w wapieniach i dolomitach triasu dolnego i środkowego (II-gie piętro wodonośne). Zalega ono na głębokości 10 – 100 m a jego wydajność waha się od 10 – 600 m^3/h. Ciśnienie wody wynosi około 3000 kPa. W zasobach wody widoczna jest strefa aktywnego odwadniania (lej depresyjny)wywołany przez górnictwo rud cynku i ołowiu oraz w wyniku eksploatacji ujęć wodociągowych.
~~GZWP Nr 326 Częstochowa (Wschód) to zbiornik jurajski Monokliny Krakowsko – Śląskiej o powierzchni 3257 km^2 . Rozciąga się od okolic Wielunia po północne obrzeża Krakowa. Tworzą go wapienne osady górnej jury. Zasoby dyspozycyjne wynoszą 1020 tys. m^3/d. Na terenie gminy obejmuje niespełna 10% skrajnej południowo – wschodniej powierzchni gminy. Zbiornik charakteryzuje się niskim stopniem naturalnej odporności na zanieczyszczenia. Jest to cecha większości szczelinowo – krasowych zbiorników Monokliny Krakowsko – Śląskiej o dużych zdolnościach infiltracyjnych i przeważnie słabym naturalnym zabezpieczeniem przed infiltracją z powierzchni ziemi.~~
Badania jakości wód podziemnych prowadzone w 2006 i 2007 r. na terenie gminy w 3 punktach pomiarowych zlokalizowanych na GZWP Nr 454 (Ciągowice, Niegowonice, Łazy Błędowskie) wykazały, że wody te są dobrej jakości.
Woda podziemna wykorzystana jest do zaopatrzenia ludności Łaz w wodę do picia z istniejących ujęć wody. Są to ujęcia Łazy (2 otw. st.), Niegowonice, Ciągowice (2 otw. st.), Rokitno Szlacheckie, Wiesiółka, Hutki – Kanki.

Granice zbiorników wód podziemnych oznaczono na rysunku p.t.: ”Rozmieszczenie surowców mineralnych i zasobów wód podziemnych”.

Zasoby wód powierzchniowych

Gmina Łazy należy do zlewni Łazy. Położona jest między dolinami Białej i Czarnej Przemszy. Głównym ciekiem powierzchniowym na terenie gminy jest rzeka Mitręga, której całkowita długość wynosi 19 km, z czego odcinek 13 km płynie na terenie gminy. Powierzchnia zlewni rzeki Mitręga wynosi 79,7 km^2. Rzeka ta jest najdłuższym dopływem Czarnej Przemszy. Rzeka wypływa w miejscowości Mitręga i płynie przez południowe dzielnice miasta Łazy tj. Młynek, Głazówkę i Gzichów i dalej przez Wiesiółkę i Chruszczobród.
Duży wpływ na kształtowanie stosunków wodnych na terenie gminy Łazy ma rzeka Czarna Przemsza przepływająca przez skrajną północną część gminy w rejonie Kazimierówki, Kuźnicy Masłońskiej i północnych okolic Turzy. Czarna Przemsza jest prawym dopływem źródłowym Przemszy.
W dolinie zarówno Mitręgi jak i Czarnej Przemszy występują liczne stawy, rozlewiska i torfowiska. Doliny te są słabo wykształcone i nie posiadają teras zalewowych.
Południowa i południowo –wschodnia część gminy odwadniana jest przez prawobrzeżne dopływy Białej Przemszy przepływającej poza granicami gminy. Głównym dopływem Białej Przemszy na terenie gminy jest Centuria, która swoje źródło ma w miejscowości o tej samej

nazwie. Następnie przepływa przez wieś Hutki – Kanki, południowo – wschodnie rejony gminy, poczym wpływa na teren powiatu olkuskiego. Także na terenie gminy, głównie w okolicach Niegowonic, Grabowej, Dębiny i Trzebyczki ma swoje źródła kilka niewielkich dopływów Białej Przemszy. W tej części gminy występują suche dolinki, które odprowadzają wody okresowo podczas wiosennych roztopów lub po obfitych opadach deszczu.

17. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI

Na terenie gminy Łazy występują górne źródliskowe odcinki rzek i potoków dlatego gmina nie jest narażona na niebezpieczeństwa powodzi powodujących zagrożenia życia i mienia ludności, występują natomiast okresowe podtapiania terenów dolinnych. Za tereny zagrożone zalewami można uznać niewielki obszar dzielnicy Młynek, Gzichowa i Chruszczobrodu – Piaski. Obszarem podatnym na podtapianie gruntów sąsiednich jest dolina rzeki Mitręgi, przepływająca przez Rokitno Szlacheckie, Łazy, Wiesiółkę, Chruszczobród i Chruszczobród – Piaski, a obszarami podmokłymi są tereny źródliskowe terenów Małej Przemszy i Centurii (Niegowonice, Niegowoniczki) oraz dolina Czarnej Przemszy przebiegająca przez Rokitno Szlacheckie, Kuźnicę Masłońską i Turzę.

18. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie miasta i gminy Łazy nie występują tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych. Obecnie firma Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowe „Dolomit" Kopalnia Ząbkowice S.A. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej posiada koncesję wydaną przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin w złożu Chruszczobród II.
Zgodnie z art. 16 ust. 5 ustawy prawo geologiczne i górnicze udzielenie koncesji na działalność polegającą na wydobywaniu kopalin ze złóż wymaga uzgodnienia z właściwym organem samorządu terytorialnego. Uzgadnianie nastąpi w formie postanowienia wydanego na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
W tym celu Rada Miejska w Łazach podjęła uchwałę nr XXXIX/314/10 z dnia 11 czerwca 2010 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy dla części terenów sołectwa Chruszczobród w gminie Łazy.

Granice obszaru objętego zmianą planu, w tym granice obszaru planowanej eksploatacji i granice terenu górniczego przedstawiono na rysunku w skali 1 : 40 000 p.t.: „Projektowana kopalnia dolomitu Chruszczobród II".

19. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z USTALONYCH ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH I LOKALNYCH ZADAŃ PUBLICZNYCH

Na terenie miasta i gminy Łazy ponadlokalnymi zadaniami publicznymi są:
1) modernizacja drogi wojewódzkiej nr 790 relacji Dąbrowa Górnicza - Ogrodzieniec
2) modernizacja drogi wojewódzkiej nr 796 relacji Dąbrowa Górnicza - Zawiercie
3) realizacja krajowej dwujezdniowej drogi ekspresowej S78 relacji Poznań – Pyrzowice – Zawiercie – Jędrzejów
4) realizacja na terenie Kuźnicy Masłońskiej skrzyżowania krajowej drogi ekspresowej S78 z drogą wojewódzką nr 796
5) realizacja rurociągu paliwowego relacji Boronów – Trzebinia.

Inwestycje drogowe wymienione w punkcie 3) i 4) oraz realizacja rurociągu paliwowego, o którym mowa w punkcie 5) będą wymagały zmiany planu miejscowego, w tym uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych dla realizacji inwestycji wymienionych w punktach 3) i 5).

Rozmieszczenie ponadlokalnych celów publicznych przedstawiono na rysunku w skali 1 : 4 000 p.t.: „Ponadlokalne cele publiczne”.

Realizacja lokalnych zadań publicznych na lata 2007 – 2013 obejmuje :

1) modernizację Miejskiego Domu Kultury w Ciągowicach finansowanego z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
2) realizacje placów zabaw dla dzieci finansowane z Programu Odnowy Wsi Województwa Śląskiego
3) remont Ośrodka Zdrowia w Chruszczobrodzie - dofinansowanie z Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
4) wyposażenie Zespołu Szkół im. prof. R. Gostkowskiego w pracownię komputerową oraz Multimedialne Centrum Informacji – inwestycja współfinansowana przez Europejski Fundusz Społeczny
5) realizacje kortu tenisowego w Chruszczobrodzie – ufundowaną przez Kopalnię Dolomitów w Dąbrowie Górniczej
6) uzyskanie wsparcia od Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w ramach Programu Rozwoju Bibliotek w województwie śląskim na lata 2009 – 2013 dla przekształcenia biblioteki w Łazach w centrum wiedzy i aktywności lokalnej
7) termoizolację remizy strażackiej w Turzy ze środków uzyskanych w konkursie „Ekologiczne Sołectwo” przy wsparciu firmy TradePol w Turzy
8) realizację oczyszczalni ścieków o przepustowości 1058 m^3/d wraz z 16 km siecią kanalizacyjną w Łazach – z dofinansowaniem przez Unię Europejską
9) termomodernizację budynku Zespołu Szkół Nr 2 w Niegowonicach
10) realizację 36 mieszkań socjalnych jedno i dwuizbowych z węzłami sanitarnymi oraz aneksami kuchennymi w remontowanej dawnej noclegowni drużyn konduktorskich PKP – finansowana częściowo z rezerw budżetu państwa, częściowo z BGK w Warszawie
11) przebudowę ciągu dróg ulic Sportowa – Błędowska – Rolna w Niegowonicach i Niegowoniczkach (wniosek o dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego)
12) realizację projektu „Sieć tras rowerowych dla centralnej Jury Krakowsko – Częstochowskiej w Łazach”, w tym :

- oznakowanie 80 km istniejących tras rowerowych
- budowy 3 km ścieżki rowerowej
- budowy 7 biwaków

z dofinansowaniem ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego

13) remont budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Rokitnie Szlacheckim
14) modernizację sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Chruszczobród i Chruszczobród – Piaski
15) rewitalizacja śródmieścia Łaz – rejon dworca PKP i ulicy Kościuszki,
16) modernizacja ulicy Kościuszki w Wysokiej.

Zakres lokalnych i ponadlokalnych celów publicznych wpłynie na znaczną poprawę standardu życia w mieście i gminie Łazy.

20. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE ZGŁOSZONYCH OD 2007 ROKU WNIOSKÓW O ZMIANĘ USTALEŃ „STUDIUM ...” I PLANU MIEJSCOWEGO

Rozpatrzeniem objęto wszystkie wnioski indywidualne o zmianę „Studium ...” i planu miejscowego składane od czasu uchwalenia „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy” uchwałą nr XLII/341/06 Rady Miejskiej Łaz z dnia 25 października 2006 r., zgodnie z obietnicą Burmistrza Łaz, że wnioski te będą rozpatrzone przy opracowywaniu zmiany „Studium ...” i zmian planu miejscowego. Wnioski te dotyczył głównie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Łącznie rozpatrzono 184 wnioski obejmujące 492 działki z czego:

- uwzględniono wnioski dotyczące 182 działek

- uwzględniono w części wnioski dotyczące 56 działek
- nie uwzględniono wniosków dotyczących zabudowy na terenach wykluczonych ze względu na uwarunkowania, w tym :
  1) oddalenie od istniejącej zabudowy powodujące nieuzasadnione koszty rozbudowy systemów infrastruktury technicznej i dróg, oraz powodujące rozpraszanie zabudowy
  2) położenie na terenach objętych ochroną prawną przyrody i krajobrazu, w tym :
     a) w terenach leśnych i wyznaczonych do zalesienia
     b) w terenach rolnych stanowiących kompleksy rolne z przewagą gleb chronionych (w tym torfowisk i gruntów organicznych)
     c) na terenach objętych lub postulowanych do objęcia prawnymi formami ochrony przyrody wyznaczone w oparciu o opracowania specjalistyczne, w tym na terenach :
        - obszaru „Natura 2000"
        - Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd wraz z Otuliną Obszarem Chronionego Krajobrazu
        - rezerwatu Góry Chełm i jego otuliny
  3) w strefach ochrony konserwatorskiej obiektów zabytkowych
  4) na terenach udokumentowanych złóż surowców mineralnych
  5) w strefach ochrony sanitarnej cmentarzy
  6) w strefach technicznych i strefach bezpieczeństwa sieci i urządzeń infrastruktury technicznej
  7) w pasach drogowych.

  Z możliwości zabudowy uznano również za konieczne wyłączenie innych terenów niekorzystnych dla zabudowy, w tym :
  1) dolin rzek i potoków stanowiących korytarze przewietrzania i migracji zwierząt i roślin, niekorzystne dla zabudowy ze względu na :
     a) zaleganie mgieł i zanieczyszczonego zimnego powietrza
     b) niski poziom wód gruntowych
     c) możliwość okresowego podmakania gruntu
  2) działek o niekorzystnej wielkości lub geometrii lub nachyleniu :
     a) o powierzchni < 500 m^2
     b) o froncie działki < 18 m
     c) działek położonych na terenach o spadku powyżej 12 %.
     d) terenów strefy oddziaływania kolei - obszaru ponadnormatywnego hałasu (dotyczyło tylko zabudowy mieszkaniowej).

     Prawie wszystkie wnioski dotyczyły realizacji zabudowy mieszkaniowej lub letniskowej. Łączna powierzchnia działek wnioskowanych indywidualnie do zabudowy objęła około 74,0 ha.

Oprócz wniosków indywidualnych o zabudowę wnioski o przeznaczenie terenów na cele inwestycyjne zgłosiły Rada Miejska Łaz oraz Rady Sołeckie : Trzebyczka, Skałbania, Rokitno Szlacheckie, Chruszczobród, Hutki – Kanki, Kuźnica Masłońska,Turza.

Większość złożonych wniosków, o których mowa wyżej została uwzględniona, za wyjątkiem farm wiatrowych w obszarze ZJPK lub położonych zbyt blisko miejsc zamieszkania oraz terenów postulowanej zabudowy mieszkaniowe zlokalizowanej w sprzeczności z przyjętymi kryteriami.

W kilku przypadkach uwzględniono postulaty rad przedstawicielskich z naruszeniem przyjętych kryteriów :

a) w sołectwie Niegowonice – uwzględniając lokalizację strefy usługowo – rekreacyjno – sportowej w Niegowonicach – Pasieki w obrębie PKOG i Obszaru Natura 2000
b) w sołectwie Hutki -Kanki i w sołectwie Grabowa i Skałbania – poszerzając strefę urbanizacji z przekroczeniem granic PKOG

c) w sołectwie Niegowoniczki – uwzględniając lokalizację strefy rekreacyjno – sportowej na cennych terenach gleb chronionych (gruntów organicznych i torfów).

Powyższe rozwiązania miały na celu zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej, wypoczynkowej i mieszkaniowej gminy. Będą one musiały uzyskać akceptację organów uzgadniających Studium ...".

Sposób rozpatrzenia wniosków o zmianę „Studium ..." i planu miejscowego przedstawiono w zestawieniu p.t.: „Sposób rozpatrzenia wniosków zgłoszonych do „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy" stanowiącym załączniki numer 1 - 13 do części 1 zmiany „Studium ...".

Rozmieszczenie indywidualnych wniosków o zmianę „Studium ..." oraz wniosków Rady Miejskiej Łaz i rad sołeckich przedstawiono na rysunkach roboczych w skali 1 : 10 000 – odrębnie dla każdej z jednostek urbanistycznych – stanowiących załączniki nr 1 – 13 do części 1 zmiany „Studium ...".

21. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z OCENY UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY ŁAZY

Dla skonkretyzowania wniosków wynikających z analizy uwarunkowań przestrzennych, funkcjonalnych, inżynieryjnych i środowiskowych przeprowadzono ocenę występujących zależności pod względem wpływu na przyszły rozwój miasta i gminy Łazy, z wskazaniem jej mocnych i słabych stron. Analiza ta ma na celu z jednej strony wskazanie ograniczeń i zapóźnień w rozwoju, z drugiej – wskazanie jej atutów rozwojowych.

Rodzaj uwarunkowań	Szanse, możliwości i sposobności	Bariery, ograniczenia i zagrożenia
Rozwój zaludnienia - wysoki ujemny przyrost naturalny o wskaźniku – 3,5 (2008 r.) (w województwie śląskim – 0,2)		- Wyludnianie wsi, spadek dochodów gminy
Wielkość zaludnienia poniżej 20 tys. mieszkańców		Mały potencjał gospodarczy, niskie dochody gminy
Malejący współczynnik obciążenia demograficznego/ stosunek osób w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Duży wzrost potencjału produkcyjnych zasobów ludzkich	
Dodatni współczynnik ruchu migracyjnego ludności (saldo 648 osób)		Zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe
Uwarunkowania gospodarcze - Wzrost ilości podmiotów gospodarczych w latach 2002 – 2007 o 302 podmioty - w 2007 r. 78,10 % podmiotów gospodarczych w sektorze usług - od 2003 – 2008 r. stały spadek liczby bezrobotnych we wszystkich grupach wiekowych w mieście i gminie Łazy ogółem o 56,5 %	Wysoki stopień przedsiębiorczości, stymulacja dochodów gminy – korzystne prognozy rozwoju	
- realizacja nowych zakładów wytwórczych oraz oferty inwestorów w zakresie lokalizacji zakładów przemysłowych	- nowe miejsca pracy - wzrost dochodów gminy - porządkowanie terenów zdegradowanych - rozwój transportu przemysłu materiałów	

Rodzaj uwarunkowań	Szanse, możliwości i sposobności	Bariery, ograniczenia i zagrożenia
	budowlanych i budownictwa	
Zanik podmiotów gospodarczych w sektorze I – tylko 87 osoby w gminie zadeklarowało jako źródło utrzymania działalność	Nowe profile użytkowania i produkcji na terenach rolniczych – w tym zalesienia, rekreacja i wypoczynek	Zagrożenie upadkiem gospodarki rolnej w gminie
Bogactwo zasobów surowcowych gminy	Szansa na rozwój górnictwa dolomitów, wapieni, rud cynku i ołowiu – miejsca pracy	Potencjalna degradacja krajobrazu, zakłócenia stosunków wodnych
Wieloprofilowy zakres inwestycji publicznych, w tym drogi oraz sieci i urządzenia infrastruktury technicznej	- Atrakcyjność mieszkaniowa, turystyczna i inwestycyjna gminy - Zmniejszenie obciążeń i zagrożeń środowiska przyrodniczego	
Zamierzenie inwestycyjne w zakresie realizacji energetyki odnawialnej (farmy wiatrowe)	- obniżenie poziomu zanieczyszczeń powietrza - tanie źródło energii	Zagrożenie dla obszaru chronionego krajobrazu, migracji ptaków i obniżenie standardów mieszkaniowych przez hałas.
Zamierzenie inwestycyjne w zakresie realizacji kopalni dolomitu		- ograniczenia w inwestowaniu w otoczeniu kopalni - pogorszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego - uciążliwość transportu ciężkiego - możliwość poszerzenia się leja depresji i przesuszania gleb
<u>Poziom życia ludności</u> - Mieszkalnictwo : - korzystne wskaźniki ilości m^2pow.uż. na mieszkańca : - miasto 26,7 - wieś 29,7 - zróżnicowana struktura mieszkań : - małe do 49 m^2 - 30,54 % - średnie 50 – 79 m^2 - 37,15 % - duże powyżej 80 m^2- 24,69 % - 200 i więcej m^2 - 1,08 % - wysoki wskaźnik ilości m^2 pow.uż. na mieszkanie 71,3 m^2 w 2008 r. - stopień zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych w izbach – 0,5 – 1,0 osób/izbę	Doskonałe powierzchniowe warunki mieszkaniowe - wzrost atrakcyjności mieszkaniowej miasta i gminy Łazy	
- 83,7 % mieszkań własności prywatnej	- Zamożność większości mieszkańców	
Zasoby mieszkaniowe w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej	Korzystne dla mieszkańców warunki mieszkaniowe	

Rodzaj uwarunkowań	Szanse, możliwości i sposobności	Bariery, ograniczenia i zagrożenia
Niewystarczająca oferta mieszkań dla niezamożnych mieszkańców, w tym młodych małżeństw		Możliwość dalszego spadku liczby ludności, w tym odpływ z gminy młodych ludzi
- Niewystarczające standardy ekologiczne mieszkań : - prawie 30 % mieszkań ma ogrzewanie piecowe		- Wysoka emisja pyłów zawieszonych dwutlenku węgla i SO4 do atmosfery - Nieatrakcyjne pod względem warunków zdrowotnych miejsce zamieszkania zimą
- 13,49 % mieszkań nie posiada łazienki - 6,4 % mieszkań nie posiada ustępu spłukiwanego		Zapóźnienie cywilizacyjne
Wysoka samodzielność gospodarstw domowych tylko 16,11 % mieszkań w 2002 r. nie posiadało własnego mieszkania, z czego ok. 40 % to jednoosobowe gospodarstwa domowe	Dobre wskaźniki zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych rodzin	
Kurczenie się gospodarstw domowych – gospodarstwa domowe 1 i 2 osobowe razem stanowią 50,1 ogółu gospodarstw domowych	Rozwój budownictwa mieszkaniowego, transportu i przemysłu materiałów budowlanych	- Bieżące zapotrzebowanie na małe mieszkania - brak przygotowanej oferty uzbrojonych terenów mieszkaniowych
Niski deficyt ilościowy mieszkań	Możliwość zabezpieczenia potrzeb poprzez budowę małych mieszkań, w tym socjalnych	
2.Usługi Bogate wyposażenie miasta i gminy we wszystkie podstawowe usługi : - oświaty i wychowania - kultury - wypoczynku, rekreacji i sportu - zdrowia i opieki społecznej - bezpieczeństwa publicznego - administracji i finansów	Wysoka atrakcyjność miasta i gminy Łazy jako miejsca zamieszkania o zapewnionym dostępie do usług	
- niewielka noclegowa baza turystyczno – gastronomiczna		Hamulec rozwoju turystyki i wypoczynku
- brak ukształtowanych cech śródmiejskich w mieście Łazy - brak ukształtowanej przestrzeni publicznej, w tym zieleni urządzonej		- brak atrakcyjnego obszaru integracji i kontaktów społecznych mieszkańców
Rozpoczęta rewitalizacja śródmieścia	Podniesienie atrakcyjności miasta dla mieszkańców i turystów	
Uwarunkowania przestrzenne Położenie miasta i gminy Łazy	- bliskie sąsiedztwo miejsc pracy	- zagrożenie hałasem dla zabudowy mieszkaniowej

Rodzaj uwarunkowań	Szanse, możliwości i sposobności	Bariery, ograniczenia i zagrożenia
w układzie osadniczym pomiędzy aglomeracją Katowicką a miejskim zespołem osadniczym Zawiercie – Poręba - Myszków	i wyspecjalizowanych usług ponadmiejskich - zainteresowanie inwestycyjne w zakresie lokowania przemysłu i energetyki - rozwój komunikacji drogowej	przez farmy wiatrowe
Położenie miasta i gminy Łazy na skraju Jurajskich Parków Krajobrazowych	- zainteresowanie inwestorów usługami związanymi z turystyką, wypoczynkiem i rekreacją na terenie gminy oraz - realizacją zabudowy mieszkaniowej i letniskowej	
Ziarnista struktura osadnicza	- więzi sąsiedzkie i integracja społeczności lokalnej	Kosztowne wydłużanie układów drogowych i sieci infrastruktury technicznej
Rozbudowa mieszkalnictwa w 14 sołectwach		Kosztowna rozbudowa systemów inżynieryjnych
Rozwój budownictwa letniskowego na obszarach chronionych		- zagrożenie dla środowiska przyrodniczego i krajobrazu - zagrożenie dla czystości wód powierzchniowych, podziemnych - zagrożenie pożarowe lasów - spadek atrakcyjności turystycznej obszaru
Zmniejszanie dystansów przestrzennych pomiędzy jednostkami osadniczymi w oparciu o obowiązujący plan miejscowy		Zmiana struktury przestrzennej z gniazdowej w łańcuchową – wydłużanie sieci infrastruktury technicznej
Przebieg licznych przesyłowych linii infrastruktury technicznej : - linie elektroenergetyczne 400 kV, 220 kV, 110 kV - gazociągi wysoko i średnioprężne - rurociąg tlenu - rurociąg paliw - wieże i maszty telefonii komórkowej	Wykluczenia i utrudnienia zainwestowania terenów	
Złoża surowców mineralnych	Rozwój gospodarki, miejsc pracy i wzrost dochodów gminy	Konflikt interesów pomiędzy ochroną cennych przyrodniczo obszarów z eksploatacją surowców
<u>Wartości kulturowe</u> - obiekty o znaczeniu historyczno - urbanistycznym i architektonicznym : - zespół pałacowo – parkowy	Rewitalizacja obiektów może podnieść atrakcyjność kulturową	Postępująca dewastacja grożąca likwidacją, zubożenie atrakcji turystycznych gminy na skutek braku środków

Rodzaj uwarunkowań	Szanse, możliwości i sposobności	Bariery, ograniczenia i zagrożenia
w Wysokiej - dwór szlachecki w Ciągowicach - dwór w Rokitnie Szlacheckim	i turystyczną gminy	finansowych i ograniczeń formalno – prawnych do dyspozycji obiektami
Drobne obiekty o znaczeniu kulturowym krzyże, kapliczki, miejsca pamięci	- zachowanie tradycji kulturowych - brak zagrożeń – obiekty objęte ochroną mieszkańców	
Historyczno miejska mieszkaniowo – zagrodowa zabudowa drewniano - kamienna		- zagrożenie stopniową likwidacją - usunięcie z krajobrazu tradycji kulturowej
Cmentarze		Zagrożenie stopniową likwidacja zniszczonych kamiennych nagrobków i wycinką starych drzew.
<u>Środowisko przyrodnicze</u> Unikalne atrakcyjne cechy morfologiczne, przyrodnicze, przestrzenne i krajobrazowe obszaru, wysoki stopień lesistości gminy	Szansa na rozwój turystyki, sportu, wypoczynku i mieszkalnictwa letniskowego	- zagrożenie dla wartości przyrodniczych (nadmierne użytkowanie) - oszpecenie krajobrazu przez rozproszoną zabudowę mieszkaniową i letniskową - nacisk inwestycyjny na obszary objęte ochroną przyrody
Bogata sieć hydrograficzna	- Zróżnicowane środowisko przyrodnicze zapewniające bioróżnorodność - korzystne warunki przewietrzania obszaru dolinami rzek i potoków - atrakcyjność turystyczna i wypoczynkowa obszaru w rejonie zbiorników wodnych	- ograniczenia zabudowy na terenach ulegających podmakaniu lub zagrożonych powodzią
Zasoby wodne	Dostęp do źródeł wody pitnej dla ludności, usług i przemysłu	
Zróżnicowane wysokościowo ukształtowanie terenu miasta i gminy Łazy	- atrakcyjność krajobrazowa - rozwój turystyki i wypoczynku	Podział wododziałowy obszaru – utrudnienia w realizacji odprowadzenia ścieków
Znaczny udział obszarów gminy objęty prawnymi formami ochrony przyrody	- atrakcyjność krajobrazowa - rozwój turystyki i wypoczynku	- ograniczenia w inwestowaniu, niechęć mieszkańców do wykluczania swoich nieruchomości z zabudowy - brak systemu zachęt i rekompensat

Rodzaj uwarunkowań	Szanse, możliwości i sposobności	Bariery, ograniczenia i zagrożenia
Komunikacja Przecięcie gminy szerokim pasem terenów kolejowych	Dostęp do transportu kolejowego	Przerwanie powiązań funkcjonalnych i drogowych pomiędzy zachodnią i wschodnią częścią gminy
- niski standard dróg gminnych - zaniżone parametry, brak chodników, nawierzchnie nieutwardzone między sołectwami np. Grabowa - Skałbania		- utrudnienia w dostępie do usług i miejsc pracy - niski stopień bezpieczeństwa dla pieszych użytkowników dróg
Infrastruktura techniczna Brak systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenach wiejskich		- zagrożenie dla czystości zbiorników wód podziemnych i powierzchniowych - hamulec rozwoju osadniczego
Indywidualny system zaopatrzenia w ciepło		Zagrożenie wykorzystywania do ogrzewania mieszkań koksu, miału węglowego i innych nośników energii o niskiej sprawności spalania- obciążenie środowiska przyrodniczego
- Ograniczony zakres selektywnej zbiórki odpadów komunalnych - Brak lokalnego składowiska odpadów, w tym składowiska odpadów niebezpiecznych		Wysoki koszt składowania odpadów
Rozwój systemów zapatrzenia w wodę, energię elektryczną	Dobre warunki przyłączeniowe do sieci elektroenergetycznej i wodociągowej	Konieczność rozbudowy sieci SN i stacji transformatorowych SN/nN
Inne Duży udział materiałów azbestowych w obiektach budowlanych	Rozwój przemysłu materiałów budowlanych, transportu i budownictwa	Konieczność wdrożenia programu utylizacji azbestu
Tereny zdegradowane : - nieczynne kamieniołomy w Ciągowicach i Wysokiej wymagające rehabilitacji	Szansa na realizacje unikalnego programu rekreacyjno – sportowo - wypoczynkowego	Duże koszty i konieczność pozyskania środków zewnętrznych na realizację programu
Scalanie i podział gruntów		Likwidacja historycznych podziałów rozłogów pól

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XXIV/215/17
Rady Miejskiej w Łazach
z dnia 23 lutego 2017 r.

Burmistrz Łaz

ZMIANA
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA TERENU MIASTA I GMINY ŁAZY
(sporządzona w wyniku uchwały XLII/310/14
Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 września 2014 r.)

Część 2
Ustalenia zmiany Studium

- część opisowa - tekst jednolity -

Opracowanie projektu zmiany „ Studium ...” : Towarzystwo Urbanistów Polskich
Zakład Planowania Przestrzennego –
Pracownia w Katowicach
GEOPLAN S.C.
Przedsiębiorstwo Projektowania Studiów,
Usług i Realizacji „TERPLAN” Sp. z o.o.
(2017 r.)

Łazy, luty 2017 r.

Zmiana na podstawie uchwały o przystąpieniu nr XLII/310/14 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 września 2014 r.

Projekt zmiany „Studium ... „ został opracowany przez :

Przedsiębiorstwo Projektowania Studiów, Usług i Realizacji „TERPLAN" Sp. z o.o.
tel./fax. (32) 206 52 69 Regon 001377994
NIP 634-012-90 –90 e-mail:terplan@terplan.com.pl

Główny Projektant: *mgr inż. arch. Ryszard Wyszyński,*

mgr inż. Maciej Wyszyński – st. projektant
mgr Kamil Rysz – projektant
mgr Kinga Mazurek – mł .as. projektanta
tech. Ewa Majer – st.as.projektanta
tech. Teresa Malcharek - st.as.projektanta
tech. Ewa Oszek– st.as.projektanta

Prognoza oddziaływania na środowisko:

Wprowadzone zmiany oznaczone są w następujący sposób:
~~Tekst przekreślony~~ - elementy wykreślane
Tekst wyróżniony – elementy dodawane.

Zmiana przyjęta uchwałą nr XXIV/215/17 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 23 lutego 2017 r.

Zmiana na podstawie uchwały o przystąpieniu nr XXXVI/279/14 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 31 marca 2014 r.

Projekt zmiany „Studium ... „ został opracowany przez :

GEOPLAN S.C. Paweł Czuczwara, Adrian Luszka, ul. Strzegomska 42J/14, Wrocław

mgr inż. Paweł Czuczwara - nr uprawnień urbanistycznych Z-323 – projektant,
mgr inż. Adrian Luszka - nr uprawnień urbanistycznych Z-381 – projektant,
mgr inż. arch. Agnieszka Niezabitowska Z-322 – projektant,
mgr inż. Maciej Niżborski – asystent projektanta

Prognoza oddziaływania na środowisko opracowała: - mgr Katarzyna Matusiak, Tomasz Miłowski

Zmiana przyjęta uchwałą nr IV/21/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22 stycznia 2015 r.

Zmiana przyjęta uchwałą nr IX/81/2011	Rady Miejskiej w Łazach z dnia 9.08.2011 r.
Sporządzający zmianę „Studium ...”	Maciej Kaczyński - Burmistrz Łaz
Projekt zmiany „Studium ... „ został opracowany przez :	Towarzystwo Urbanistów Polskich Zakład Planowania Przestrzennego – Pracownię w Katowicach, w składzie :
Prognoza oddziaływania na środowisko opracowała :	- mgr inż. arch. Anna Dołhun – główny projektant wpisana na listę Południowej Okręgowej Izby Urbanistów w Katowicach Nr KT - 084 - inż. arch. Anna Szmyt - mgr Alicja Niemczyk - dypl. ekon. Hildegarda Olszewska - mgr Janina Kusber
Pozostali uczestnicy prac nad projektem zmiany „ Studium ... " :	1. Irena Szymańska – Koordynator prac nad projektem zmiany „ Studium ...” z ramienia Urzędu Miejskiego w Łazach 2. Komisja Rozwoju 3. Gminna Komisja Urbanistyczno – Architektoniczna 4. Wydziały Urzędu Miejskiego w Łazach

Części składowe zmiany „ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy "

Na zmianę „ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy " składają się :

Część 1 Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy, w tym :
- część opisowa
- rysunek pt. „ Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy w skali 1 : 10 000

Część 2 Ustalenia „ Studium ... " określające kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy, w tym :
- część opisowa
- rysunek „Studium ... " pt. „ Ustalenia Studium – kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy "sporządzony na mapie topograficznej w skali 1 : 10 000

Część 3 Prognoza oddziaływania na środowisko

Część 4 Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu zmiany „ Studium ... „

Część 5 Podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych a także informację w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jaki sposób zostały uwzględnione:
- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko
- opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji...
- zgłoszone uwagi i wnioski
- wyniki postępowania dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień „Studium..."

Część 6 Uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa

Część 7 Dokumentacja zmiany „ Studium ... "

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE 4
II. ZAŁOŻENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ MIASTA I GMINY ŁAZY 5
III. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW 9
1. Obszary urbanizacji 13
2. Strefy funkcjonalne w obszarach urbanizacji 14
3. Ustalenie kierunków zagospodarowania przestrzennego w strefach urbanizacji 14
3.1. Ustalenie kierunków zagospodarowania przestrzennego w strefach adaptacji 14
3.2. Kierunki zmian w zagospodarowaniu w przestrzeni o charakterze miejskim 15
3.3. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w przestrzeni o charakterze miejsko – wiejskim z obiektami wytwórczymi i usługami pełniącymi funkcje ponadsołeckie 17
3.4. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w przestrzeni o charakterze podmiejskim i wiejskim 19
3.5. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzeni podmiejskiej i letniskowej, ... 21
3.6. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w przestrzeni przemysłowej 23
4. Strefy profilowanego rozwoju 24
4.1. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym stref mieszkaniowych 24
4.2. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym strefy miejskich usług centrotwórczych 25
4.3. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym stref przemysłowych 26
4.4. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym stref przemysłowo - usługowych 28
4.5. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym stref rekreacyjno - sportowych 29
4.6. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym stref usługowo – rekreacyjno - sportowych 30
4.7. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym strefy wypoczynkowo - rekreacyjnej 32
4.8. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym strefy rozwoju górnictwa 33
4.9. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym strefy lokalizacji usług komercyjnych, w tym wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży większej niż 2000 m^2 35
5. Inne strefy funkcjonalne 36
5.1. Strefy lokalizacji wiatrowych urządzeń prądotwórczych 36
5.2. Tereny zamknięte oraz ich strefy ochronne 36
6. Kierunki zagospodarowania przestrzennego terenów zainwestowanych w obszarach nie objętych strefami urbanizacji 39
7. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym – zasady ogólne 39
8. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy 41
8.1. Parametry i wskaźniki zabudowy 41
8.2. Wskaźniki miejsc postojowych 41
8.3. Tereny objęte zakazem zabudowy 42
9. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk 42
9.1. Ochrona przyrody i krajobrazu 42
9.2. Ochrona lasów i gleb 46
9.3. Ochrona powietrza 47
9.4. Ochrona przed hałasem i wibracjami oraz promieniowaniem niejonizującym 47
9.5. Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych 47
9.6. Ochrona złóż kopalin 49
9.7. Ochrona uzdrowisk 50
9.8. Ochrona zdrowia mieszkańców 50
9.9. Inne ustalenia w zakresie ochrony środowiska i zdrowia ludzi 50
10. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej 50
10.1. Obszary i obiekty objęte ochroną prawną z mocy art. 7 punkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 poz. 1568 z późn. zm.) poprzez wpis do rejestru zabytków 51
10.2. Obiekty o wysokich wartościach historycznych, urbanistycznych i architektonicznych objęte wpisem do wojewódzkiej ewidencji obiektów zabytkowych oraz ochroną planistyczną 51
10.3. Obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską poprzez ustalenie ochrony w planie miejscowym zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami 52

10.4. Obiekty i tereny o wysokich wartościach historyczno – architektonicznych i urbanistycznych postulowane do ochrony przez wpis do rejestru zabytków ... 57
10.5. Obiekty o wysokich wartościach architektonicznych i dobra kultury współczesnej postulowane do ochrony poprzez wpis do sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ... 57
10.6. Wartości archeologiczne ... 58
10.7. Nadzór archeologiczny ... 63
10.8. Szczegółowe wnioski i ustalenia w zakresie ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej ... 63
11. Kierunki rozwoju systemu komunikacji i infrastruktury technicznej ... 64
11.1. Komunikacja ... 64
11.2. Infrastruktura techniczna i komunalna ... 65
12. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym ... 68
13. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ... 72
14. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające scaleń i podziałów nieruchomości ... 73
15. Obszary i rozmieszczenie obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2.000 m^2 ... 74
16. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne ... 74
17. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych ... 75
17.1. Zagrożenie powodzią ... 75
17.2. Zagrożenie osuwania się mas ziemnych ... 75
18. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny ... 76
19. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej ... 76
19.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna ... 76
19.2. Leśna przestrzeń produkcyjna ... 79
20. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji ... 80
21. Obszary zdegradowane ... 81
22. Inne obszary problemowe wynikające z uwarunkowań i potrzeb występujących w gminie ... 81
23. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym. ... 82
24. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. ... 82
25. Komentarz dotyczący interpretacji ustaleń „Studium ...” ... 82
26. Słownik podstawowych pojęć ... 83

Część graficzna:

1.	**Rysunek „Studium ...” p.t.: „Ustalenia „Studium ...” - Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy”**	Skala 1 : 10 000
2.	**Załączniki graficzne do tekstu objaśniające przyjęte ustalenia „Studium ... " :**	
1.	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego – Lokalizacja miasta i gminy Łazy na tle podziału administracyjnego województwa śląskiego	Bez skali
2.	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego – wyrys z planszy „Kierunki polityki przestrzennej”	Bez skali
3	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego – wyrys z planszy „Ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych – wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych” - Obszary Ochrony Przyrody.	Bez skali
4.	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego – wyrys z planszy „Ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych – wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych” - Preferowane funkcje gospodarcze	Bez skali
5.	Podział miasta i gminy Łazy na jednostki urbanistyczne	Skala 1 : 40 000
6.	Obszary urbanizacji	Skala 1 : 40 000
7.	Podziałów obszarów urbanizacji na strefy funkcjonalno – przestrzenne	Skala 1 : 30 000
8.	Obszary chronione	Skala 1 : 40 000
9.	Obszary i obiekty objęte ochroną dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	Skala 1 : 40 000
10.	Rozmieszczenie złóż surowców naturalnych i zasobów wód podziemnych	Skala 1 : 40 000
11.	Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji	Skala 1 : 40 000
12.	Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna	Skala 1 : 40 000

I. WPROWADZENIE

Niniejszy dokument to zmiana w całości dokumentu p.t.: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy" przyjętego uchwałą nr XV/94/2000 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 23 czerwca 2000 r. i opracowanego przez „PLAN" Autorską Pracownię Urbanistyczną w Katowicach, której głównym projektantem był mgr inż. arch. Bogdan Chaber. Dokument ten obowiązuje przez 11 lat.
Sporządzenie zmiany „Studium ..." zostało zainicjowane uchwałą nr XXIX/242/09 z dnia 13 lipca 2009 r. Rady Miejskiej w Łazach.

Potrzeba sporządzenia zmiany „Studium ..." została wywołana przez okoliczności, do których zaliczono:
1) zmiany ustawowe rozszerzające zakres ustaleń Studium
2) zbyt ogólną skalę ustaleń „Studium ..." - 1 : 25 000 powodującą trudności interpretacyjne ustaleń w odniesieniu do konkretnych lokalizacji,
3) stały napływ wniosków właścicieli nieruchomości o zmianę Studium i planu miejscowego w celu zabudowy indywidualnych działek,
4) perspektywy rozwoju górnictwa odkrywkowego (dolomity, piaski budowlane) i podziemnego (rudy cynku i ołowiu),
5) zamierzenia w zakresie realizacji ponadlokalnych celów publicznych (droga krajowa, przesyłowy rurociąg paliwowy),
6) konieczność wskazania obszarów dla realizacji materialnej bazy usług masowej rekreacji, turystyki i wypoczynku, w tym zabudowy letniskowej,
7) określenie możliwości lokalizacji farm wiatrowych, jako alternatywnych źródeł energii.

Opracowanie niniejszej zmiany „Studium ..." zostało poprzedzone sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla prawie całego obszaru administracyjnego miasta i gminy (z wyłączeniem niektórych obrzeżnych terenów leśnych) przyjętego uchwałą Nr XLII/341/06 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 października 2006 r., do którego w późniejszym okresie wprowadzono 3 niewielkie przestrzenne zmiany:
a) dotyczące obszaru „Stara Cementownia",
b) terenów dla realizacji rurociągu tlenu,
c) rozbudowy cmentarza w Łazach.
Należało, więc w sporządzanym dokumencie – zmianie „Studium ..." uwzględnić istniejące przesądzenia planistyczne wynikające nie tylko z istniejącego zainwestowania, ale również z przyjętego użytkowania terenu ustalonego w planie zagospodarowania przestrzennego. Dotychczasowe „Studium ..." zostało wykorzystane, jako materiał wyjściowy i analityczny do nowej edycji dokumentu.
Niniejsza zmiana „Studium ..." obejmuje cały obszar gminy, a zakres wprowadzonych zmian : przestrzennych, programowych, regulacyjnych spowodował, że niniejsza zmiana jest całkowicie nową edycją „Studium ...".
Dla identyfikacji przyjętych w „Studium ..." rozwiązań odniesiono je do jednostek przestrzennych odpowiadających wewnętrznym podziałom administracyjnym, które oznaczono literowo :

A - Łazy
B - Rokitno Szlacheckie
C - Hutki – Kanki
D - Grabowa i Skałbania
E - Niegowoniczki
F - Niegowonice
G - Trzebyczka
H - Chruszczobród
I - Wiesiółka
J - Chruszczobród – Piaski

K - Ciągowice
L - Wysoka
M - Kuźnica Masłońska i Kazimierówka
Ł - Turza.

Granice jednostek strukturalnych przedstawiono na rysunku w skali 1 : 10 000 p.t.: „Ustalenia Studium – Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy" oraz rysunku w skali 1 : 40 000 p.t.: „Podział miasta i gminy Łazy na jednostki urbanistyczne".

W dalszych rozdziałach ilekroć mowa jest o „Studium ..." należy przez to rozumieć niniejszą zmianę „Studium ..." sporządzoną w myśl uchwały Nr XXIX/242/09 z dnia 13 lipca 2009 r. Rady Miejskiej w Łazach.

W ustalanych w „Studium ..." kierunkach zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy uwzględniono powiązania zewnętrzne: techniczne, funkcjonalne i środowiskowe, które wynikają z ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego.

Ustalone w „Studium ..." kierunki zmian w strukturze zainwestowania terenu wyznaczają granice obszarów urbanizacji, oddzielające tereny, na których mogą być realizowane procesy inwestycyjne od tych, które objęte są zakazem zabudowy lub znacznym jego ograniczeniem. Taki sposób zapisu ustaleń „Studium ..." pozwala na realizację szerokiego katalogu przeznaczeń terenu w obszarach urbanizacji przeciwdziałając równocześnie rozpełzaniu się terenów zainwestowanych poza wyznaczone granice oraz rozpraszaniu zabudowy.

W obszarach urbanizacji wyznaczono zróżnicowane funkcjonalnie strefy i przestrzenie, dla których ustalono odrębny katalog przeznaczeń podstawowych i dopuszczalnych oraz ograniczeń i uwarunkowań, które mogą być interpretowane (według zasad ustalonych w „Studium ...") przy sporządzaniu nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1. WPROWADZENIE DO ZMIANY STUDIUM PRZYJĘTEJ UCHWAŁĄ NR XXIV/214/17 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 23 lutego 2017 r.

Niniejszy dokument to zmiana obowiązującego dokumentu p.t.: „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy" przyjętego uchwałą nr IX/81/2011 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 9 sierpnia 2011 r. i opracowanego przez Zakład Planowania Przestrzennego - Pracownia w Katowicach Towarzystwa Urbanistów Polskich, której głównym projektantem był mgr inż. arch. Anna Dołhun.

Od czasu obowiązywania Zmiany Studium dokonana została tylko jedna zmiana dla inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym – gazociągu, która została zatwierdzona Uchwałą nr IV/21/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22 stycznia 2015 r.

Sporządzenie niniejszej zmiany „Studium ..." zostało zainicjowane Uchwałą o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium nr XLII/310/14 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 września 2014r.

Celem opracowania zmiany Studium jest zmiana przeznaczenia fragmentu sołectwa Ciągowice z terenów przeznaczonych pod strefę przemysłową na tereny rolne, wprowadzenie udokumentowanych złóż kopalin do Studium zgodnie z Zarządzeniem Zastępczym Wojewody Śląskiego nr IFIII.41.31.18.2014 z dnia 16.01.2015 r., uwzględnienie wyroków Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego odnośnie ustaleń Studium oraz wprowadzenie zmian w zakresie złóż kopalin, terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

II. ZAŁOŻENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ MIASTA I GMINY ŁAZY

Art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowi, że zasady kształtowania polityki przestrzennej ustalane są przez jednostki samorządu terytorialnego kierujące się kryteriami ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju, gdzie przez:

a) „ład przestrzenny” należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzenne, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia, w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne,
b) „zrównoważony rozwój” - należy rozumieć taki rozwój społeczno – gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia jak i pokoleń przyszłych.

„Zrównoważony rozwój” stał się jednym z kluczowych pojęć uchwalonych na Konferencji ONZ w Rio de Janeiro w 1992 r. w dokumentach: „Deklaracja z Rio de Janeiro w sprawie Środowiska i Rozwoju” - „Globalny program działań – Agenda 21”.
Główne zadania polityki rozwoju zrównoważonego obejmują takie zagadnienia jak :

- poprawa jakości życia mieszkańców gminy ;
- zapewnienie odpowiednich standardów środowiska (w zakresie : ochrony powietrza, wód, gleb, hałasu, gospodarki odpadami) - zgodnych ze standardami państwowymi i lokalnymi, tworzonymi specjalnie dla gminy lub jej obszarów ;
- racjonalna gospodarka zasobami przyrody (np. w zakresie ograniczania zużycia wód, ograniczania zużycia surowców energetycznych w obrębie gminy, ochrona gleb, ochrona lasów, inne) ;
- stworzenie warunków dla zachowania różnorodności biologicznej (przez co rozumieć należy nie tylko ochronę szczególnie chronionych zasobów biotycznych, ale także ochronę przed degradacją pospolitych gatunków zwierząt i roślin);
- zapewnienie warunków dla ochrony przyrody, a w tym tworzenie warunków dla funkcjonowania systemów ochrony wyznaczonych w planach ogólnopaństwowych, wojewódzkich, a także tworzenie własnych, lokalnych zasad ochrony przyrody.

W zakresie planowania przestrzennego ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r., nakazuje by „rozwój zrównoważony” był traktowany, jako jeden z głównych celów zagospodarowania i użytkowania przestrzeni.
Trwały i zrównoważony rozwój (sustainable development) - będzie rozumiany, jako stały proces zapewniający zaspokojenie obecnych potrzeb społeczeństwa, bez uszczerbku dla możliwości zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń.
Koncepcja rozwoju zrównoważonego przyjmuje za swoją podstawę założenie, że poprawa, a przynajmniej nie pogarszanie stanu środowiska jest jednym z podstawowych czynników warunkujących rozwój ekonomiczny.
Realizacja takiej polityki rodzi konieczność przekształcenia różnych dziedzin gospodarki w gminie. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju wymagać będzie między innymi :

1) zmniejszenia zagrożenia zdrowia ludzi poprzez:
   - ograniczenie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego ;
   - poprawę stanu jakości gleb skażonych metalami ciężkimi ;
   - zapewnienie dobrej jakościowo wody do picia i celów gospodarczych, a także do celów rekreacyjnych ;
   - ograniczenie zanieczyszczenia wód podziemnych – stosowanie rozwiązań zapewniających skuteczną ochronę ujęć i zasobów wód podziemnych ;
   - racjonalizację gospodarki odpadami w gminie, wdrażanie nowoczesnych systemów w/z segregacji, składowania, utylizacji odpadów, eliminację dzikich wysypisk ;
   - ograniczenie (złagodzenia) uciążliwości związanych z komunikacją samochodową i kolejową (spaliny i hałas) ;
   - wdrożenie obserwacji i kontroli zagrożeń występujących w środowisku, w tym emisji i imisji;
   - poprawę stanu sanitarnego środowiska w gminie ;
2) tworzenia i rozwijania programów budownictwa bezpiecznego z punktu widzenia zdrowia ludzi i ochrony środowiska;

3) ochrony przestrzeni gminnej przed ekstensywnym użytkowaniem między innymi poprzez lepsze wykorzystanie terenów zabudowanych i infrastruktury transportowej oraz zachowanie wartości przyrodniczych (ustalenie obszarów, które z uwagi na pełnione funkcje przyrodnicze powinny być objęte różnymi formami ochrony i których sposób zagospodarowania powinien być dostosowany do pełnionych przez te obszary funkcji przyrodniczych oraz zaproponowanie rozwiązań służących tym celom) ;
4) ochrony przestrzeni poprzez ukierunkowaną politykę lokalizacji reklam polegającą na ustalaniu w planach miejscowych obszarów objętych zakazem realizacji wielkogabarytowych obiektów reklamowych ;
5) odpowiedniego gospodarowania gruntami dla lepszego, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska wykorzystania zasobów gruntowych, zapewniając jednocześnie właściwe ukształtowanie w gminie terenów otwartych ;
6) promowania i wprowadzania programów zintegrowanej rozbudowy infrastruktury komunalnej: wodociągów, kanalizacji, oczyszczalni ścieków, systemów energetycznych, zakładów zagospodarowania odpadów oraz rozwiązań indywidualnych w tym zakresie ;
7) egzekwowania stosowania zasad ograniczania uciążliwości zakładów produkcyjnych, przetwórczych itp. (stosowanie systemów zabezpieczeń, filtrów) ;
8) odpowiedniego wykorzystania zasobów naturalnych – z zastosowaniem nowoczesnych sposobów eksploatacji, z ograniczeniem uciążliwości do minimum oraz wyborem rodzaju rekultywacji najbardziej sprzyjającej środowisku.

Realizacja polityki zrównoważonego rozwoju w sferze przestrzennej wymaga filtrowania zamierzeń z różnych dziedzin gospodarki i rozwoju społecznego przez kryteria reprezentujące z jednej strony wymagania ochronne i prewencyjne dla wartości przyrody, zdrowia ludzi i zasobów kulturowych z drugiej zaś strony – potrzeby oczekiwania rozwoju gospodarczego i społecznego miast i gmin.

Założenia polityki przestrzennej oparto o 3 grupy przesłanek :
grupa 1 - określająca główne cele i kierunki rozwoju gminy
grupa 2 - przesłanki stanowiące bariery dla zainwestowania wynikające z konieczności ochrony zasobów środowiska naturalnego, krajobrazu i środowiska kulturowego
grupa 3 - określająca warunki urbanizacji z zachowaniem zasad ładu przestrzennego.

Celem podstawowym rozwoju przestrzennego miasta i gminy Łazy jest zagospodarowanie obszaru umożliwiające wzrost gospodarczy gminy i wysoki standard życia mieszkańców przy równoczesnym zachowaniu naturalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych w obrębie ZJPK, poprzez realizację celów składowych :
- ochronę i racjonalne gospodarowanie cennymi zasobami środowiska przyrodniczego ;
- kształtowanie struktury funkcjonalno – przestrzennej miasta i gminy zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego ;
- przyjęcie i rozwój funkcji w dostosowaniu do specyficznych cech jednostki urbanistycznej, pod względem zaludnienia, zatrudnienia, presji inwestycyjnej, warunków przyrodniczych i technicznych.

Przyjęto zasadę realizacji celów z zastosowaniem strefowania funkcji.
Przesłankami z 2 grupy kryteriów ograniczającymi zainwestowanie są cechy bogactwa i różnorodności środowiska przyrodniczego i krajobrazu oraz walorów dziedzictwa kulturowego – wymagające ochrony przed zainwestowaniem. Większość z występujących tu obszarów o cennych walorach przyrodniczych i krajobrazowych objęta jest ustawową ochrona prawną.

W odniesieniu do obszaru miasta i gminy Łazy ograniczenia dla zainwestowania stanowią :

1) tereny leśne, a w szczególności lasy ochronne z uwzględnieniem dopuszczeń wynikających z art. 9 ust. 2 i 3 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (z późn. zmianami), który stanowi :
   - ust.2 „W lasach ochronnych mogą być wznoszone budynki i budowle służące gospodarce leśnej, obronności lub bezpieczeństwu państwa, oznakowaniu

nawigacyjnemu, geodezyjnemu, ochronie zdrowia oraz urządzenia służące turystyce”

- ust.3. „W przypadkach uzasadnionych ważnymi względami społecznymi i brakiem innych gruntów, lasy ochronne mogą być przeznaczone na inne cele niż wymienione w ust. 2 po uzyskaniu zgody właściwego organu”.

Wszystkie tereny leśne na obszarze miasta i gminy Łazy są „lasami ochronnymi”.

2) tereny rolne objęte ochroną w myśl ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (z późn. zmianami) z wyłączeniem terenu miasta Łazy ;
3) tereny objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (z późn. zmianami), w tym :
   - rezerwat „Góra Chełm” i postulowany rezerwat „Źródła Centurii”
   - Park Krajobrazowy Orlich Gniazd
   - Obszar Chronionego Krajobrazu (otulina PKOG)
   - Obszar Natura 2000 – Ostoja Środkowo Jurajska ;
4) tereny o cennych walorach przyrodniczych i krajobrazowych nie objęte dotychczas prawnymi formami ochrony przyrody a zidentyfikowane i wskazane do ochrony w przyrodniczych opracowaniach specjalistycznych, w tym opracowaniu ekofizjograficznym;
5) tereny położone w dolinach rzek i potoków :
   a) narażone na niebezpieczeństwo powodzi,
   b) inwersyjne, o niskim zwierciadle wód gruntowych i charakteryzujące się występowaniem cennych biotopów przywodnych ;
6) tereny położone na ostrych spadkach zboczy, a w szczególności o wystawie północnej ;
7) tereny występowania cennych pod względem krajobrazowym skalistych form geologicznych (ostańców).

Przesłankami z 3 grupy kryterium są warunki brzegowe zachowania ładu przestrzennego określone przez ograniczenia przestrzenne i wskaźniki zabudowy.

Ograniczeniem dla zabudowy będzie :

1) niekorzystne położenie (strefy ochronne kolei, linii przesyłowych, cmentarza, obiektów infrastruktury technicznej, pas drogowy) ;
2) występowanie złóż surowców mineralnych (zasada ochrony zasobów naturalnych) ;
3) położenie w strefach ochrony konserwatorskiej obiektów zabytkowych (zasada ochrony dóbr kultury) ;
4) położenie działki w oddaleniu od istniejącej skoncentrowanej zabudowy (zasada przeciwdziałania rozpraszaniu zainwestowania i wydłużaniu systemów inżynieryjnych) ;
5) brak dostępu do drogi publicznej.

Dla rozwoju przestrzenno - gospodarczego Łaz wskazano strefy urbanizacji, a w nich dwa rodzaje terenów :

1) wielofunkcyjne strefy adaptacji obejmujące :
   - adaptacje istniejącego zainwestowania i użytkowania terenu
   - tereny przesądzeń planistycznych
   - tereny uzupełnień zabudowy w lukach i na obrzeżach obszaru urbanizacji ;
2) tereny przeznaczone dla inwestycji o profilowanych funkcjach, których przygotowanie będzie wymagało kompleksowego uzbrojenia i może wymagać przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości.

Ustala się zasadę sukcesywnego, kroczącego zainwestowania postępującego za uzbrojeniem terenu i rozbudową lokalnego układu drogowego.

Wykluczono realizację zabudowy poza obszarami urbanizacji. Wyjątek od przyjętej reguły stanowią :

1) obiekty i sieci infrastruktury technicznej i dróg ;
2) rolnicza zabudowa siedliskowa, której realizację dopuszcza się na wyznaczonych terenach rolnych ;
3) obiekty sakralne ;

4) urządzenia turystyki takie jak: zadaszenia przeciwdeszczowe, biwaki, itp. ;
5) obiekty i tereny położone poza strefami urbanizacji a przeznaczone do zainwestowania w obowiązującym planie miejscowym ;
6) tereny dopuszczone do zabudowy w wyniku uwzględnienia wniosków i uwag do „Studium ...” ;
7) tereny, które mogą być dopuszczone do zabudowy przemysłowej, magazynowej, usługowej, baz budowlanych i transportowych w strefie oddziaływania szlaku kolejowego (na warunkach określonych w planach miejscowych).

III. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Sporządzenie niniejszego „Studium ...” poprzedziło sporządzenie i uchwalenie planu miejscowego dla prawie całego obszaru gminy z wyłączeniem niektórych przygranicznych terenów leśnych. Po uchwaleniu planu – dokonano kilku fragmentarycznych zmian planu lecz podstawą realizacji inwestycji jest uchwalony w roku 2006 plan miejscowy miasta i gminy Łazy.
W niniejszym „Studium ...” przyjęto zasadę adaptacji utrwalonego stanu zainwestowania oraz przeznaczeń terenów ustalonych w planie miejscowym.
Ogłoszenie o możliwości składania wniosków do zmiany „Studium ...” uruchomiło lawinowy napływ indywidualnych wniosków o lokalizację zabudowy mieszkaniowej na prywatnych nieruchomościach gruntowych, o użytkowaniu rolnym lub leśnym na obszarze całej gminy.

Do rozpatrzenia zgłoszono :
- 184 indywidualne wnioski lokalizacyjne dotyczące głównie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej obejmujące 492 działki, z czego uwzględniono w całości lub w części 238 działek (48,37 %) spełniających warunki, które omówiono w rozdziale 2 p.t.: „Założenia polityki przestrzennej miasta i gminy Łazy”;
- wnioski rad sołeckich wskazujące pożądane kierunki rozwoju, w stosunku do których uwzględniono wszystkie za wyjątkiem lokalizacji zabudowy na terenach leśnych, podmokłych lub chronionych.

Projekt „Studium ...” był wkładany do publicznego wgląd dwukrotnie. W czasie 1-go wyłożenia projektu do publicznego wglądu zgłoszono 61 uwag dotyczących zabudowy jednorodzinnej, z czego :
- uwzględniono w całości 37 uwag,
- uwzględniono w części 7 uwag,
- nie uwzględniono 17 uwag.

W czasie 2-go wyłożenia projektu „Studium...” do publicznego wglądu wpłynęło 15 uwag z czego:
- uwzględniono w całości 10 uwag,
- uwzględniono w części 3 uwagi (w tym jedna złożona po upływie obligatoryjnego terminu składania uwag),
- nie uwzględniono 2 uwag.

Każdy złożony wniosek został poddany ocenie według tych samych kryteriów, na które składały się uwarunkowania wynikające z położenia w otoczeniu, wielkości i cech geometrycznych działki, uwarunkowań technicznych, przyrodniczych i ekonomicznych oraz ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych. Poniżej zestawiono kryteria eliminacyjne wykluczające zabudowę :

1) <u>Położenie działki w otoczeniu</u>

Z możliwości realizacji nowej zabudowy wykluczono działki oddalone od istniejących działek zabudowanych lub od terenów przeznaczonych w planie miejscowym na cele zabudowy, o więcej niż 3 odległości frontu przedmiotowej działki.

Warunek ten wprowadzono w oparciu o analogię wymogów określonych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Spełnienie warunku bliskiej odległości działki wnioskowanej do zabudowy w stosunku do terenów zabudowanych, pozwala na ograniczenie rozpraszania zabudowy niekorzystnego ze względu na koszty realizacji i eksploatacji dróg, infrastruktury technicznej oraz walory krajobrazowe gminy.
Z możliwości zabudowy (za wyjątkiem zabudowy siedliskowej) wykluczono działki położone w strefie buforowej 30m od granicy lasów.
Opracowanie to ma na celu ochronę strefy ekotonowej i zabezpieczenie przeciwpożarowe.

2) Tereny objęte ochroną w oparciu o przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Z możliwości zabudowy wykluczono :
a) tereny leśne (własności Skarbu Państwa oraz lasy prywatne) oznaczone w gminnej ewidencji gruntów symbolem Ls ;
b) zwarte kompleksy gruntów rolnych (grunty orne, łąki i pastwiska na terenie sołectw i miasta Łazy) poza strefami urbanizacji;
a) grunty organiczne i torfowiska

ponieważ miasto i gmina Łazy jako gmina jurajska, o głównym rekreacyjnym kierunku rozwoju, nie powinna wyrażać zgody na wylesienia, bez niezbędnej potrzeby. Tereny zarezerwowane w planach miejscowych na cele mieszkaniowe są wystarczające, a nawet wyznaczone na ten cel w nadmiarze. Obecnie w gminie tereny mieszkalnictwa obejmują około 407 ha, podczas gdy tereny przeznaczone na ten cel w obowiązujących planach miejscowych – obejmują około 1 456 ha (netto 1 049 ha wolnych do zabudowy).

3) Warunki ekofizjograficzne

Z możliwości zabudowy wykluczono tereny położone w dolinach rzek i potoków.
Tereny dolin rzek i potoków to korytarze ekologiczne przemieszczania się gatunków roślin i zwierząt oraz obszary rynnowe przewietrzania obszaru, zalegania mgieł i zimnego powietrza, a także tereny zagrożone podmakaniem lub powodzią.
Utrzymanie tych korytarzy ma podstawowe znaczenie dla kształtowania przyjaznego klimatu lokalnego i środowiska zamieszkania.

4) Strefy ochronne, sanitarne i technologiczne

Z możliwości zabudowy wykluczono tereny stanowiące strefy ochronne, sanitarne lub technologiczne obiektów i urządzeń, w tym :
a) strefa ochronna terenów kolejowych i trasy Katowice – Zawiercie – Szlak Krajowy 65 przewidziana do modernizacji do prędkości 200 km/h. Strefa ograniczeń zabudowy jest tu niezbędna ze względów bezpieczeństwa ;
b) strefy ochronne ujęć wód pitnych (zakaz zabudowy w strefie ochrony bezpośredniej, ograniczenia w strefie ochrony pośredniej) ;
c) strefy sanitarne cmentarzy w odległości :
   - 50 m od terenów posiadających zaopatrzenie w wodę z wodociągu;
   - 150 m od terenów nie posiadających wodociągu ;
   (ograniczenie dla funkcji mieszkaniowych i gastronomicznych)
d) ustanowione strefy ochronne np. od oczyszczalni ścieków, wysypiska śmieci i inne ;
e) strefy ochrony terenów osadniczych przed hałasem powodowanym przez projektowane urządzenia wiatrotwórcze;
f) strefy technologiczne zapewniające ekipom remontowym i kontrolującym bezpośredni dostęp do sieci i urządzeń inżynieryjnych (linii wysokiego napięcia, GPZ, gazociągów średnio i wysokoprężnych, wodociągów magistralnych, rurociągów paliwowych (ropociąg) i innych (tlenociąg), stacji redukcyjno – pomiarowych.

5) Obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Z możliwości zabudowy wykluczono tereny objęte prawnymi formami ochrony przyrody lub postulowane do takiej ochrony, w tym :

a) obszar Natura 2000 „Ostoja Środkowojurajska";
b) otulina Rezerwatu „ Góra Chełm" ;
c) obszary postulowane do objęcia jako rezerwaty przyrody: „Kromołowiec" i „Źródła Centurii"
b) postulowana otulina rezerwatu „Źródła Centurii" ;
c) obszar Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd ;
d) obszary korytarzy ekologicznych postulowane do ochrony jako zespoły przyrodniczo-krajobrazowe docelowo jako Obszary Chronionego Krajobrazu:
   - dolina Centurii
   - dolina Czarnej Przemszy
   - dolina Mitręgi
   - dolina Potoku Ogrodzienieckiego
   - łąka Pniokówka
   - Niwa Zagórczańska
   - Łąki i lasy „Trzebyczka –Mokrznia"
   - Torfowisko i obszar źródliskowy w Laskowej
g) tereny postulowane do ochrony jako użytki ekologiczne:
   - zbiornik wodny i rozlewisko „Młynek" ;
   - rozlewisko i torfowisko nad Potokiem od Rokitna
h) obszar chronionego krajobrazu – Otulina Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd"

Odstępstwa od tej zasady ze względu na zajmowany rozległy obszar dopuszczono jedynie w otulinie PKOG – w sąsiedztwie istniejącej zabudowy.

6) Obszary górnicze i złoża surowców

Z możliwości zabudowy innej niż związana z eksploatacją surowców, wykluczono tereny objęte ochroną prawną jako udokumentowane surowce mineralne, w tym :

~~a) złoża wapieni jurajskich „Niegowonice – Rokitno Szlacheckie", „Niegowonice II" ;~~
~~b) złoża iłów batońskich „Wysoka II" i „Wysoka IV" ;~~
~~c) złoża dolomitów „Chruszczobród" i „Chruszczobród I" ;~~
~~d) złoże piasku „Chruszczobród – Piaski" ;~~
e) teren górniczy kopalni „Chruszczobród II".
f) złoże wapieni i iłów jurajskich „Niegowonice", „Niegowonice – Rokitno" ;
g) złoże iłów batońskich „Wysoka III" ;
h) złoża dolomitów Chruszczobród, Chruszczobród 1, Chruszczobród 2 ;
i) złoże piasku położone w sołectwie „Chruszczobród – Piaski" ;
j) złoża rud cynku i ołowiu „Gołuchowice", „Zawiercie 3", „Rodaki – Rokitno Szlacheckie", „Poręba", „Siewierz", „Chechło"
k) złoże kruszywa naturalnego „Chruszczobród" ;
l) złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej „Zawiercie" ;
m) złoże surowców ilastych do produkcji cementu „Wysoka II".

7) Strefy ochrony konserwatorskiej

Ograniczono możliwość zabudowy terenów stref ochrony konserwatorskiej oraz przebudowy i likwidacji budynków objętych ochroną na mocy ustawy o ochronie dóbr kultury i zabytków i opiece nad zabytkami.

8) Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi

Z możliwości zabudowy wykluczono tereny położone w strefie zagrożenia powodzią lub obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia podtopień.

9) Inne uwarunkowania

Niezależnie od powyższych kryteriów, uwzględnienie możliwości zabudowy wytypowanych działek do zmiany przeznaczenia w planie miejscowym, będzie uzależnione od cech geometrycznych działek wnioskowanych do zabudowy.
W mieście i gminie Łazy przyjęto minimalną wielkość działki budowlanej :
a) mieszkaniowej, rekreacyjnej całorocznej i usługowej, w zabudowie wolnostojącej - 500 m^2;
b) mieszkaniowej w zabudowie szeregowej – 300 m^2 ;
c) mieszkaniowej w zabudowie bliźniaczej – 2 x 400 m^2 ;
d) mieszkaniowo – usługowej – 700 m^2 ;
e) przemysłowej i usługowej – po 1 000 m^2.
Wzięto tu pod uwagę fakt, że :
a) większość działek będzie obsługiwana indywidualnym odprowadzeniem ścieków sanitarnych, a wody opadowe będą rozprowadzane na powierzchni działki ;
b) funkcje, o których mowa wyżej, wymagają zabezpieczenia na terenie działki odpowiedniej ilości miejsc parkingowych (co najmniej 2).

Dla wszystkich działek przeznaczonych pod budynki wolnostojące, jako minimalną szerokość frontu działki przyjęto 16 m.
Podane wyżej przyjęte cechy geometryczne działki są niższe, niż przyjęte w obowiązującym planie miejscowym i potraktowano je jako wyjątkowe złagodzenie wymaganych standardów w mieście w odniesieniu do pojedynczych lokalizacji.

W strukturze przestrzennej miasta i gminy Łazy ustala się wzmocnienie gniazdowo – pasmowej struktury osadniczej poprzez :
1) rozbudowę i budowę ośrodków usługowych, w tym :
   a) wielofunkcyjnego, centralnego miejskiego ośrodka dyspozycyjno – usługowego w Łazach ;
   b) sołeckich wielofunkcyjnych ośrodków usługowych o poszerzonym profilu wspomagających ośrodek miejski (Niegowonice, Chruszczobród, Wysoka) ;
   c) podstawowych usługowych ośrodków sołeckich : Rokitno Szlacheckie, Ciągowice, Grabowa i Skałbania, Niegowoniczki, Trzebyczka, Wiesiółka, Chruszczobród – Piaski, Kuźnica Masłońska i Kazimierówka, Turza ;
   d) ośrodków usług wyspecjalizowanych o swobodnej lokalizacji - Hutki – Kanki (ośrodek wypoczynkowy).
2) Przy kształtowaniu wielofunkcyjnego ośrodka usługowego w Łazach należy w szczególności zrealizować plac społeczny służący imprezom rozrywkowym, obchodzeniu świąt państwowych i lokalnych oraz integracji i wypoczynkowi społeczności lokalnej, oraz reprezentacyjny budynek administracji miejskiej.
3) Przy kształtowaniu sołeckich ośrodków usługowych ustala się zasady :
   a) wzmacniania i wzbogacania rodzajów usług w sąsiedztwie już istniejących, poprzez dodawania nowych funkcji usługowych oraz podnoszenie standardu użytkowego i technicznego obiektów i miejsca ;
   b) tworzenia przestrzeni publicznych : placów publicznych dla imprez i uroczystości lokalnych, których wymiary nie powinny być większe niż 400 m^2 ;
   c) zastosowania w ośrodku sołeckim powtarzalnego minimalnego zestawu usług obejmujących co najmniej 4 z wymienionych niżej usług : przystanek autobusowy, plac publiczny, kapliczkę, pomnik lub krzyż, plac zabaw dla dzieci, boiska sportowe, obiekt handlowy, skwer, ozdobne oświetlenie.
4) W mieście Łazy funkcję mieszkaniową należy realizować w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, w zabudowie wielorodzinnej niskiej i średniowysokiej (do 25 m). Dopuszcza się również realizację zabudowy letniskowej.
5) Funkcję mieszkaniową w sołectwach : Wysoka, Chruszczobród, Niegowonice, Rokitno Szlacheckie, Ciągowice i Niegowonice należy realizować w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowie zagrodowej i zabudowie letniskowej. Dopuszcza się również realizację niskiej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o wysokości do 4 kondygnacji

pod warunkiem, że zabudowa ta będzie realizowana na powierzchni większej niż 1,0 ha.

6) Funkcje mieszkaniowe w pozostałych sołectwach należy realizować wyłącznie w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej i zabudowy letniskowej.
7) Adaptuje się istniejącą skoncentrowaną zabudowę miasta i poszczególnych wsi stanowiących odrębne jednostki urbanistyczne wraz z historycznym układem ulic.
8) Rozbudowa układu osadniczego powinna mieścić się w wyznaczonych w „Studium ..." obszarach urbanizacji, których granice wyznaczono na rysunku „Studium ..." w skali 1 : 10 000 p.t.: „Ustalenia Studium – Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy".
9) W obszarze administracyjnym miasta i gminy wydzielono obszary, będące przedmiotem odrębnej polityki miasta w zakresie gospodarki przestrzennej. Są to :
   - obszary urbanizacji
   - inne tereny zainwestowane poza strefą urbanizacji
   - obszary chronione
   - kolejowe tereny zamknięte
   - tereny leśne i rolne
   - doliny rzek i potoków oraz zbiorniki wodne.

1. Obszary urbanizacji

Przez wyznaczone w „Studium ..." obszary urbanizacji należy rozumieć obszary, na których przewiduje się adaptację, przebudowę, rozbudowę i realizację nowego zainwestowania, które jest lub będzie objęte realizacją sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, elektroenergetycznej i drogowej oraz innych sieci i urządzeń, zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Obszary urbanizacji wyznaczono odrębnie dla każdej jednostki podziału administracyjnego – miasta i sołectw.

Granice obszarów urbanizacji wyznaczono z uwzględnieniem granic nieruchomości, z dopuszczeniem w planach miejscowych ich korekty wynikającej z ujawnionych uwarunkowań, lecz nie więcej niż o 20 m w każdą stronę.

Wyznaczono następujące obszary urbanizacji o łącznej powierzchni ~~2.540~~ 2.508 ha,

- miasto Łazy - obszar A1 i A2, oraz sołectwa :
- Rokitno Szlacheckie – obszar B1, B2 i B3
- Hutki – Kanki - obszar C
- Grabowa i Skałbania - obszar D
- Niegowoniczki - obszar E1, E2 i E3
- Niegowonice - obszar F1, F2 i F3
- Trzebyczka - obszar G
- Chruszczobród - obszar H1, H 2 (teren eksploatacji górniczej wraz ze strefą oddziaływania)
- Wiesiółka - obszar I
- Chruszczobród – Piaski - obszar J1 i J2 (teren eksploatacji powierzchniowej piasku)
- Ciągowice - obszar K
- Wysoka - obszar L
- Turza - obszar Ł
- Kuźnica Masłońska - obszar M.

Obszary urbanizacji obejmują: istniejące zainwestowanie, tereny wyznaczone do zainwestowania w planie miejscowym i niniejszym „Studium ...", oraz strefy funkcjonalne. Do obszarów urbanizacji nie wliczono terenów rozproszonej zabudowy w tym terenów uwzględnionych wniosków i uwag.

Granice obszarów urbanizacji przedstawiono na rysunku w skali 1 : 10 000 p.t.: „Ustalenia Studium - Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy" oraz na rysunku w skali 1 : 40 000 p.t.: „Obszary urbanizacji".

2. Strefy funkcjonalne w obszarach urbanizacji

W obszarach urbanizacji wyznaczono strefy funkcjonalne i kierunki ich zagospodarowania.
Przez „strefy funkcjonalne" należy rozumieć obszary o określonych dla nich szczególnych cechach i kierunkach przekształceń przestrzennych i funkcjonalnych.
W obszarach urbanizacji wyznaczono :

1) strefy adaptacji oraz kontynuacji przebudowy, rozbudowy i budowy wielofunkcyjnych zespołów urbanistycznych zwane dalej „strefami adaptacji" ;
2) strefy profilowanego rozwoju funkcji :
   a) strefy mieszkaniowe ;
   b) strefa miejskich usług centrotwórczych ;
   c) strefy przemysłowe i przemysłowo - usługowe ;
   d) strefa rekreacyjno – sportowa ;
   e) strefa usługowo – rekreacyjno – sportowa ;
   f) strefa wypoczynkowo – rekreacyjna ;
   g) strefy rozwoju górnictwa ;
   h) strefy lokalizacji usług komercyjnych, w tym wielkopowierzchniowych obiektów handlowych ;
   i) strefy lokalizacji urządzeń prądotwórczych.

Rozmieszczenie stref funkcjonalnych przedstawiono na rysunku w skali 1 : 10 000 p.t.: „Ustalenia Studium - Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy".

3. Ustalenie kierunków zagospodarowania przestrzennego w strefach urbanizacji

3.1. Ustalenie kierunków zagospodarowania przestrzennego w strefach adaptacji

1) Do „strefy adaptacji" zaliczono tereny :
   a) już obecnie zabudowane z możliwością przebudowy, rozbudowy i likwidacji zgodnie z obowiązującym planem miejscowym ;
   b) wskazane do zabudowy (wpisane w obszar urbanizacji) ujęte w dotychczas obowiązujących planach miejscowych;
   c) niezabudowane a położone w obszarach urbanizacji w tym inne tereny związane z terenami zabudowy takie jak: parki, zieleńce, ogrody działkowe, stacje paliw, bazy transportowe, cmentarze, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej, drogi i ulice, place i parkingi, obiekty obsługi komunikacji urządzenia sportowe i tereny rekreacji.
2) W „strefach adaptacji" zakazuje się :
   a) lokalizacji i realizacji nowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, chyba że inne ustalenie „Studium..." stanowią inaczej;
   b) lokalizacji i realizacji nowych zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych ;
   c) lokalizacji i realizacji nowych napowietrznych sieci przesyłowych infrastruktury technicznej przecinających obszar strefy chyba, że nie są możliwe inne warianty jej prowadzenia ;
   d) chowu i hodowli zwierząt o liczbie większej niż 40 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP), jeśli działalność ta prowadzona będzie w odległości mniejszej niż 100 m od następujących terenów :
      - mieszkaniowych
      - innych zabudowanych z wyłączeniem cmentarzy i grzebowisk zwierząt
      - zurbanizowanych niezabudowanych

- rekreacyjno – wypoczynkowych

z uwzględnieniem dodatkowych ustaleń szczegółowych dla poszczególnych przestrzeni i stref profilowanego rozwoju.

3) W strefach adaptacji :
   a) zachowuje się istniejące zainwestowanie i użytkowanie terenu ;
   b) zagospodarowanie przestrzenne realizuje się w oparciu o aktualny plan miejscowy ;
   c) przy realizacji, przebudowie i rozbudowie obiektów należy uwzględniać wymagania wynikające z klasy standardu akustycznego terenu ustalonego dla różnych przeznaczeń Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 120 poz. 826) ;
   d) przy realizacji nowego zainwestowania i przebudowie istniejącego, w obszarze zachowanych układów ruralistycznych i stref ochrony konserwatorskiej należy nawiązać do istniejącej historycznej zabudowy.
4) W strefach adaptacji zmiany przeznaczenia terenu ustalone planami miejscowymi nie wymagają zmiany „Studium ...", a jedynie zmiany ustaleń planu miejscowego, pod warunkiem, że nowe przeznaczenie mieści się w katalogu przeznaczeń ustalonych dla strefy oraz uwzględnia inne ustalenia „Studium ...".

W strefach adaptacji oraz kontynuacji przebudowy, rozbudowy i budowy wielofunkcyjnych zespołów urbanistycznych – wydzielono 5 typów przestrzeni :

1) przestrzeń o charakterze miejskim ;
2) przestrzeń o charakterze miejsko – wiejskim z obiektami wytwórczymi i usługami pełniącymi funkcje ponadsołeckie ;
3) przestrzeń o charakterze podmiejskim i wiejskim ;
4) przestrzeń o charakterze podmiejskim i letniskowym ;
5) przestrzeń o charakterze przemysłowym.

3.2. Kierunki zmian w zagospodarowaniu w przestrzeni o charakterze miejskim

Do przestrzeni o charakterze miejskim pełniącej funkcję ośrodka usług miejskich zaliczono tereny w granicach urbanizacji stref A1 i A2 w Łazach oraz L w Wysokiej.

Kierunek zagospodarowania mieszkaniowo – usługowo — wytwórczy.

1) Przeznaczenie podstawowe terenu :
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna (wielo i jednorodzinna)
- zabudowa mieszkaniowo - usługowa
- obiekty usługowe, w tym : obiekty handlu, gastronomii, rzemiosła, obiekty kultu religijnego, obiekty usług sportu, rekreacji, turystyki i wypoczynku, rozrywki, obiekty usług oświaty, kultury, zdrowia, nauki i finansów, hotele, motele oraz inne obiekty usług komercyjnych i społecznych
- nieuciążliwe obiekty przemysłowe, wytwórcze i rzemieślnicze wraz z zapleczem magazynowym
- obiekty bezpieczeństwa publicznego
- obiekty administracyjno – biurowe o formie i gabarytach dostosowanych do charakteru zabudowy obszaru
- tereny przestrzeni publicznych, w tym place i tereny zieleni urządzonej z urządzeniami sportowo – rekreacyjnymi, placami zabaw itp.

2) Przeznaczenie uzupełniające :
- drogi publiczne i wewnętrzne
- sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej
- urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi
- zieleń urządzona, w tym parki, skwery, cmentarze, ogrody działkowe, itp.

- obiekty przemysłowe
- obiekty i urządzenia obsługi komunikacji (parkingi, stacje paliw)
- obiekty magazynowe
- obiekty obsługi rolnictwa
- obiekty przetwórstwa rolno - spożywczego
- zabudowa zagrodowa – realizowana w związku z prowadzeniem gospodarstwa rolnego
- zabudowa letniskowa.

3) Zakazy
- przeznaczania terenu na inne cele niż ustalono wyżej
- lokalizowania i realizacji nowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (za wyjątkiem dróg, terenów kolejowych, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej) oraz następujących przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport oddziaływania na środowisko jest lub może być wymagany :
  a) grzebowisk zwłok zwierzęcych ;
  b) punktu zbierania lub przeładunku odpadów ;
  c) instalacji związanych z odzyskiem lub unieszkodliwianiem odpadów ;
  d) torów wyścigowych lub próbnych pojazdów mechanicznych ;
  e) instalacji do przetwórstwa owoców, warzyw, ryb i produktów pochodzenia zwierzęcego, mleka lub wyrobów mleczarskich o zdolności produkcyjnej powyżej 50 ton/ rok ;
  f) instalacji do uboju zwierząt, tartaków i stolarni oraz instalacji do impregnowania drewna lub o zdolności produkcyjnej większej niż 10.000 m^3/rok ;
  g) instalacji wykorzystujących do wytwarzania energii siłę wiatru o wysokości większej niż 30 m ;
  h) instalacji do przetwarzania produktów zawierających azbest ;
  i) cukrowni, garbarni i farbiarni ;
  j) instalacji do przetwarzania celulozy ;
  k) chowu lub hodowli zwierząt o liczbie większej niż 40 DJP (dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza).

4)Udział przeznaczeń uzupełniających w powierzchni „strefy adaptacji" nie może być większy niż 30% powierzchni, o której mowa wyżej.

5) Szczegółowe ustalenia uzupełniające dla strefy Łazy - A 1
Przy opracowaniu planu miejscowego należy uwzględnić :
- realizację placu zabaw dla dzieci przy zbiegu ulic Konstytucji i Źródlanej
- zagospodarowanie parkowe otoczenia istniejącego źródełka przy zbiegu ulic : Akacjowej, Gajowej i Źródlanej
- zmianę przeznaczenia terenu w strefie sanitarnej cmentarza z mieszkaniowej na usługową
- utworzenie deptaka w Łazach pomiędzy ulicą Korczaka a Zalewem Młynek.

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna może być realizowana jako zabudowa niska lub średniowysoka.

6) Szczegółowe ustalenia uzupełniające dla strefy Łazy - A 2
Przy opracowaniu planu miejscowego należy uwzględnić :
- wykorzystanie terenów gminnych przy ulicy Kolejowej i Fabrycznej pod kątem zabezpieczenia potrzeb w zakresie urządzeń sportu i placów zabaw dla dzieci z Osiedla Podlesie
- możliwość zmiany przeznaczenia części terenu położonego przy ulicy Pocztowej z zieleni parkowej na cele przemysłowo – usługowe pod warunkiem zrealizowania pasa zieleni izolacyjnej od strony zabudowy mieszkaniowej

- odtworzenie dawnej drogi łączącej przysiółek Bory w Łazach z sołectwem Wiesiółka trasą wzdłuż linii podziału terenów kolejowych, w formie ścieżki rowerowej

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna może być realizowana jako zabudowa niska lub średniowysoka .

7) Szczegółowe ustalenia uzupełniające dla strefy Wysoka - L

Przy opracowaniu planu miejscowego należy uwzględnić :

- możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej jedno lub wielorodzinnej na terenie części ogródków działkowych położonych przy ulicy Mickiewicza
- realizację biwaku rowerowego przy placu sportowym przy ulicy Sportowej
- możliwość realizacji hotelu i stacji paliw przy zbiegu ulic : Powiatowej (droga wojewódzka nr 796) i Henryka Pobożnego
- zagospodarowanie parkowe otoczenia istniejącego źródełka przy zbiegu ulic Kościuszki i Szerokiej
- realizację parkingu przy ulicy Fabrycznej w rejonie cmentarza
- realizację nowego kościoła przy ulicy Konopnickiej
- uwarunkowania związane z uaktywnionym osuwiskiem w rejonie wlotu ulicy Krótkiej do ulicy Szerokiej oraz terenami zagrożonymi ruchami masowymi
- przy projektowaniu nowego zainwestowania w strefach zachowanego układu ruralistycznego należy nawiązać do istniejącej zabudowy historycznej
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna może być realizowana jako zabudowa niska.

3.3. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w przestrzeni o charakterze miejsko – wiejskim z obiektami wytwórczymi i usługami pełniącymi funkcje ponadsołeckie

do której zaliczono tereny w obszarach urbanizacji:

- F1 w Niegowonicach
- H1 w Chruszczobrodzie
- K w Ciągowicach.

Kierunek zagospodarowania przestrzennego - mieszkaniowo – usługowy.

1) Przeznaczenie podstawowe terenu :
   - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
   - zabudowa mieszkaniowo – usługowa,
   - zabudowa zagrodowa,
   - usługi handlu, gastronomii,
   - usługi publiczne i komercyjne.
2) Przeznaczenie uzupełniające
   - obiekty sportu, turystyki, wypoczynku,
   - obiekty oświaty, kultury, zdrowia,
   - hotele, motele,
   - obiekty bezpieczeństwa publicznego,
   - obiekty rzemiosła produkcyjnego i usługowego o powierzchni użytkowej nie przekraczającej 150 m^2,
   - tereny przestrzeni publicznych (plac społeczny, tereny zieleni urządzonej i rekreacji, place zabaw),
   - obiekty kultu religijnego,
   - zabudowa letniskowa,
   - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna niska (do 4 kondygnacji),
   - obiekty obsługi rolnictwa,
   - obiekty obsługi transportu,
   - nieuciążliwe obiekty produkcyjne,
   - obiekty produkcji warzywniczej, sadowniczej i przetwórstwa rolno - spożywczego
   - drogi lokalne i dojazdowe, parkingi,

- sieci, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej,
- urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi,
- zieleń urządzona (parki, skwery, ogrody działkowe itp.).

3) Zakazy
- przeznaczania terenu na inne cele niż ustalono wyżej,
- stosowania ogrodzeń frontowych z prefabrykatów betonowych lub tworzyw sztucznych,
- lokalizowania i realizacji nowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (za wyjątkiem terenów kolejowych, dróg, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej) oraz następujących przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport oddziaływania na środowisko jest lub może być wymagany :

a) grzebowisk zwłok zwierzęcych ;
b) punktu zbierania lub przeładunku i przetwarzania odpadów ;
c) instalacji związanych z odzyskiem lub unieszkodliwianiem odpadów z wyłączeniem instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego o zainstalowanej mocy nie większej niż 0,5 MW ;
d) torów wyścigowych lub próbnych pojazdów mechanicznych ;
e) instalacji do przetwórstwa owoców, warzyw, ryb i produktów pochodzenia zwierzęcego, mleka lub wyrobów mleczarskich o zdolności produkcyjnej powyżej 50 ton/ rok ;
f) instalacji do uboju zwierząt, tartaków i stolarni oraz instalacji do impregnowania drewna lub o zdolności produkcyjnej większej niż 10.000 m^3/rok ;
g) instalacji wykorzystujących do wytwarzania energii siłę wiatru o wysokości większej niż 30 m ;
h) instalacji do przetwarzania produktów zawierających azbest ;
i) cukrowni, farbiarni, garbarni ;
j) instalacji do przetwarzania celulozy;
k) chowu lub hodowli zwierząt o liczbie większej niż 40 DJP (dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza);
l) stacji obsługi lub stacji remontowych sprzętu budowlanego, rolniczego lub środków transportu;
m) instalacji do czyszczenia , odtłuszczania lub procesów wykańczalnych włókien lub materiałów włókienniczych ;
n) instalacji do produkcji mas bitumicznych lub produkcji betonu;
o) instalacji do obróbki metali żelaznych i instalacje do nakładania powłok metalicznych;
p) instalacji do powierzchniowej obrobi metali lub tworzyw sztucznych z zastosowaniem procesów chemicznych lub elektrolitycznych;
q) instalacji do wytwarzania produktów przez mieszanie, emulgowanie lub konfekcjonowanie chemicznych półproduktów lub produktów podstawowych;
r) zabudowy przemysłowej lub magazynowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 1ha;
s) lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji a także rurociągów do ich transportu;
t) lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych
u) instalacji do produkcji lub montowania pojazdów sprzętu mechanicznego lub produkcji silników;
v) instalacji do wyrobów skrobi.

4) Udział przeznaczeń uzupełniających w powierzchni „strefy adaptacji" nie może być większy niż 25% powierzchni, o której mowa wyżej.

5) Szczegółowe ustalenia uzupełniające dla strefy Chruszczobród - H 1

Przy opracowaniu planu miejscowego należy uwzględnić :
- inwestycje związane z regulacją stosunków wodnych i zabezpieczeniem zabudowy przed zalewaniem i podtopieniami,
- uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej przez odcięcie podłączeń lokalnych zbiorników nieczystości do kanalizacji deszczowej,
- przy projektowaniu nowego zainwestowania w strefach zachowanego układu ruralistycznego wsi Chruszczobród należy nawiązać do istniejącej zabudowy historycznej.

6) Szczegółowe ustalenia uzupełniające dla strefy Ciągowice - K

Przy opracowaniu planu miejscowego należy uwzględnić:
- realizację placu do zawracania w ciągu ulicy Sienkiewicza
- wyznaczenie terenów rolnych z prawem zabudowy obejmujące teren szkółki drzewnej w rejonie ulicy Kościuszki i Wojska Polskiego z możliwością realizacji budynku mieszkaniowo – usługowego
- zmianę przeznaczenia terenów mieszkaniowych w rejonie ulicy Sienkiewicza na cele przemysłowo – usługowe lub przemysłowe
- ~~zmianę przeznaczenia terenów rolnych na cele mieszkalnictwa jednorodzinnego i strefy aktywności gospodarczej pomiędzy ulicą Sienkiewicza a Górną~~
- zmianę przeznaczenia terenów rolnych na cele mieszkalnictwa jednorodzinnego przy ulicy Górnej,
- zmianę przeznaczenie terenów rolnych na tereny strefy aktywności gospodarczej przy ulicy Sienkiewicza,
- utrzymanie zwartego kompleksu terenów rolniczych położonych przy ulicy Górnej,
- przy projektowaniu nowego zainwestowania w strefie zachowanego układu ruralistycznego należy nawiązać do istniejącej zabudowy historycznej.

7) Szczegółowe ustalenia uzupełniające dla strefy Niegowonice - F 1

Przy projektowaniu nowego zainwestowania w strefie zachowanego układu ruralistycznego wsi Niegowonice należy nawiązać do istniejącej zabudowy historycznej.
W promieniu 1000m od ujęcia wody Niegowonice zakazuje się zabudowy urządzania parkingów i myjni samochodowych oraz lokalizowania obiektów mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

3.4. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w przestrzeni o charakterze podmiejskim i wiejskim

do której zaliczono tereny w obszarach urbanizacji:
- B2 - w Rokitnie Szlacheckim
- E2 - w Niegowoniczkach (terenu w Męczywodzie)
- E3 - w Niegowoniczkach
- F2 - w Niegowonicach – Pasieki
- G - w Trzebyczce
- I - w Wiesiółce
- J1 - w Chruszczobrodzie – Piaski
- Ł - w Turzy
- M - w Kuźnicy Masłońskiej i Kazimierówce

Kierunek zagospodarowania - mieszkaniowy

1) Przeznaczenie podstawowe terenu :
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- zabudowa mieszkaniowo – usługowa,
- zabudowa zagrodowa.

2) Przeznaczenie uzupełniające:

Usługi komercyjne i publiczne, w tym :
- usługi handlu, gastronomii, rzemiosła
- usługi kultury i oświaty
- obiekty kultu religijnego
- obiekty sportu i rekreacji
- obiekty produkcji warzywniczej, sadowniczej, ogrodniczej i przetwórstwa rolno - spożywczego z uwzględnieniem wyłączenia strefy F2
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej
- drogi, ulice, parkingi, ścieżki rowerowe
- zabudowa letniskowa
- biwaki i parkingi strategiczne
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna niska (do 4 kondygnacji) - wyłącznie w sołectwie Rokitno Szlacheckie - jednostka B2
- urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi
- zieleń urządzona.

3) Zakazy
   - przeznaczania terenu na inne cele niż ustalono wyżej
   - stosowania ogrodzeń frontowych z prefabrykatów betonowych lub tworzyw sztucznych
   - lokalizowania i realizacji nowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (za wyjątkiem terenów kolejowych, dróg, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej) oraz następujących przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport oddziaływania na środowisko jest lub może być wymagany:
     a) grzebowisk zwłok zwierzęcych ;
     b) punktu zbierania lub przeładunku odpadów ;
     c) instalacji związanych z odzyskiem lub unieszkodliwianiem odpadów z wyłączeniem instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego o zainstalowanej mocy nie większej niż 0,5 MW ;
     d) instalacji do przetwórstwa owoców, warzyw, ryb i produktów pochodzenia zwierzęcego, mleka lub wyrobów mleczarskich o zdolności produkcyjnej powyżej 50 ton/ rok
     e) instalacji do uboju zwierząt, tartaków i stolarni oraz instalacji do impregnowania drewna lub o zdolności produkcyjnej większej niż 10.000 m3/rok ;
     f) instalacji wykorzystujących do wytwarzania energii siłę wiatru o wysokości większej niż 30 m ;
     g) cukrowni, garbarni i farbiarni ;
     h) centrów handlowych wraz z towarzyszącą infrastrukturą o powierzchni użytkowej większej niż 2 ha ;
     i) chowu lub hodowli zwierząt o liczbie większej niż 40 DJP (dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza).

4) Udział przeznaczeń uzupełniających w powierzchni „strefy adaptacji" nie może być większy niż 20% powierzchni, o której mowa wyżej.

5) Szczegółowe ustalenia uzupełniające dla strefy Wiesiółka - I
   Przy opracowaniu planu miejscowego należy uwzględnić :
   - możliwość realizacji usług turystyki na terenach wspólnoty wsi Wiesiółka
   - możliwość lokalizacji usług turystycznych, hotelu i stacji paliw przy zbiegu ulic Powiatowej (droga wojewódzka nr 796) i Henryka Pobożnego
   - bezpośrednie ujęcie wody podziemnej (nr S-1 bis) wraz ze strefą ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej ujęcia.

6) Szczegółowe ustalenia uzupełniające dla strefy Chruszczobród – Piaski - J1
   Przy projektowaniu nowego zainwestowania w strefie zachowanego układu ruralistycznego wsi Chruszczobród - Piaski należy nawiązać do istniejącej zabudowy

historycznej poprzez uwzględnienie gabarytów obiektów, linii zabudowy i usytuowania budynków w stosunku do drogi.

7) Szczegółowe ustalenia uzupełniające dla strefy Niegowoniczki - E 3
Przy projektowaniu nowego zainwestowania w strefie zachowanego układu ruralistycznego wsi Niegowoniczki należy nawiązać do istniejącej zabudowy historycznej poprzez uwzględnienie gabarytów obiektów, linii zabudowy i usytuowania budynków w stosunku do drogi.

8) Szczegółowe ustalenia uzupełniające dla strefy Kuźnicy Masłońskiej i Kazimierówki - M
Przy projektowaniu nowego zainwestowania w strefie zachowanego układu ruralistycznego wsi Kazimierówka należy nawiązać do istniejącej zabudowy historycznej poprzez uwzględnienie gabarytów obiektów, linii zabudowy i usytuowania budynków w stosunku do drogi.

3.5. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzeni podmiejskiej i letniskowej,

do której zaliczono tereny w obszarach urbanizacji :

- C - w Hutkach - Kanki
- D - w Grabowej i Skałbani
- B1 - w Rokitnie Szlacheckim.

Kierunek zagospodarowania przestrzennego - mieszkaniowo - usługowy
(ośrodek obsługi ruchu turystycznego i wypoczynku pobytowego)

1) Przeznaczenie podstawowe terenu:
   - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
   - zabudowa letniskowa
   - zabudowa pensjonatowa, małe hotele
   - zabudowa mieszkaniowo - usługowa
   - usługi handlu i gastronomii
   - usługi sportu, rekreacji i wypoczynku.
2) Przeznaczenie uzupełniające:
   - zabudowa zagrodowa
   - usługi kultury i oświaty
   - obiekty kultu religijnego
   - obiekty rzemiosła usługowego
   - drogi, ścieżki piesze i rowerowe
   - parkingi
   - sieci i urządzenia infrastruktury technicznej
   - zieleń urządzona.
3) Zakazy
   - przeznaczania terenu na inne cele niż ustalono wyżej
   - stosowania ogrodzeń frontowych z prefabrykatów betonowych lub tworzyw sztucznych
   - lokalizowania i realizacji nowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (za wyjątkiem dróg, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej) oraz następujących przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport oddziaływania na środowisko jest lub może być wymagany :
     a) grzebowisk zwłok zwierzęcych ;
     b) punktu zbierania lub przeładunku odpadów ;
     c) instalacji związanych z odzyskiem lub unieszkodliwianiem odpadów z wyłączeniem instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego o zainstalowanej mocy nie większej niż 0,5 MW ;

d) instalacji do przetwórstwa owoców, warzyw, ryb i produktów pochodzenia zwierzęcego, mleka lub wyrobów mleczarskich o zdolności produkcyjnej powyżej 50 ton/rok ;
e) instalacji do uboju zwierząt, tartaków i stolarni oraz instalacji do impregnowania drewna lub o zdolności produkcyjnej większej niż 10.000 m3/rok ;
f) instalacji wykorzystujących do wytwarzania energii siłę wiatru o wysokości większej niż 30 m ;
g) centrów handlowych wraz z towarzyszącą infrastrukturą o powierzchni użytkowej większej niż 2 ha ;
h) zabudowy mieszkaniowej wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą o powierzchni zabudowy większej niż 2 ha ;
i) parków rozrywki, ośrodków wypoczynkowych i hoteli dla więcej niż 100 osób ;
j) wyznaczania terenów przeznaczonych dla imprez masowych i tras narciarskich ;
k) chowu lub hodowli zwierząt o liczbie większej niż 40 DJP (dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza).

4) Udział przeznaczeń uzupełniających w powierzchni „strefy adaptacji" nie może być większy niż 15% powierzchni, o której mowa wyżej.

5) Szczegółowe ustalenia uzupełniające dla strefy Rokitno Szlacheckie - B 1
Przy opracowaniu planu miejscowego należy uwzględnić :
- przy projektowaniu nowego zainwestowania w strefie zachowanego układu ruralistycznego wsi Rokitno Szlacheckie należy nawiązać do istniejącej zabudowy historycznej
- bezpośrednie ujęcie wody podziemnej (nr S-1) ujmującej wody podziemne z utworów triasowych wraz ze strefą ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniego ujęcia o kształcie zbliżonym do trapezu i wymiarach poszczególnych boków 42,0 x 57,0 x 33,0 x 33,0.

6) Szczegółowe ustalenia uzupełniające dla strefy Hutki Kanki - C

Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie mogą naruszać stanu siedlisk na obszarze Natura 2000, realizacja ustaleń planu nie może mieć niekorzystnego wpływu na stosunki hydrologiczne tego obszaru ani powodować jakichkolwiek zanieczyszczeń wody.
Ustalając przeznaczenie terenu, należy określić, które spośród dopuszczalnych kierunków przeznaczenia terenu mogą być realizowane w danym obszarze, biorąc pod uwagę ich potencjalną uciążliwość dla wartości przyrodniczych oraz możliwość zabezpieczenia wód – a w razie potrzeby zakaz lokalizacji określonych rodzajów użytkowania lub ich odizolowanie od terenów przeznaczonych do ochrony prawnej na podstawie ustawy o ochronie przyrody, uwzględniające w szczególności obsługę w zakresie komunikacji, parkowania oraz możliwość skutecznego zabezpieczenia Ostoi Środkowojurajskiej przez uciążliwością funkcjonowania terenów C, F2 i F3 B3 – wskaźniki intensywności zabudowy oraz zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu wynikające z wymogów ładu przestrzennego oraz zasad ochrony obowiązujących na obszarze Parku Orlich Gniazd i jego otuliny, a także w strefach ochrony ujęć wód podziemnych.
Zagospodarowanie może być realizowane pod warunkiem poszanowania estetyki krajobrazu oraz zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem wód powierzchniowych i podziemnych oraz stosowania niskoemisyjnych urządzeń grzewczych.
W planach miejscowych należy określić, w zależności od potrzeb :
- zakazy lub ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu wynikające z Rozporządzenia nr 18/06 Wojewody Śląskiego z dnia 18 kwietnia 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd w tym wskaźniki intensywności

zabudowy, wysokości i inne zasady kształtowania zabudowy wynikające z wymagań ładu przestrzennego.

3.6. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w przestrzeni przemysłowej

Do przestrzeni przemysłowej zaliczono tereny wyznaczone w tym celu w planie miejscowym obejmujące :

a) w większości zainwestowane przemysłowo tereny w jednostce strukturalnej L - Wysoka;
b) wyznaczone a nie zainwestowane tereny w jednostce strukturalnej H2 - Chruszczobród.

Tereny te nie zostały zaliczone do wyznaczanych w „Studium ...” stref urbanizacji o profilowanych funkcjach.
Dla powyższej przestrzeni ustala się:

1) Przeznaczenie podstawowe :
   - nieuciążliwe obiekty przemysłu i wytwórczości z towarzyszącymi obiektami pomocniczymi.
2) Przeznaczenie uzupełniające :
   - drogi i place manewrowe, parkingi i garaże
   - usługi i magazyny
   - tereny urządzeń transportu samochodowego
   - sieci i urządzenia infrastruktury technicznej
   - zieleń izolacyjna i dekoracyjna.

3) Zakazy
   - lokalizowania i realizacji nowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko z wyłączeniem dróg, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej. Lokalizowanie i realizacji następujących nowych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko:
     a) instalacji do wytwarzania produktów przez mieszanie, emulgowanie lub konfekcjonowanie chemicznych półproduktów lub produktów podstawowych ;
     b) instalacji do przetwarzania lub przechowywania odpadów promieniotwórczych ;
     c) instalacji do wtórnego wytopu metali nieżelaznych lub ich stopów, w tym oczyszczania, odlewania lub przetwarzania metali z odzysku ;
     d) instalacji do powierzchniowej obróbki metali lub tworzyw sztucznych z zastosowaniem procesów chemicznych lub elektrolitycznych ;
     e) instalacji do powierzchniowej obróbki substancji, przedmiotów lub produktów z zastosowaniem rozpuszczalników organicznych ;
     f) instalacji do przetwarzania celulozy ;
     g) instalacji do przetwarzania produktów zawierających azbest ;
     h) cukrowni, farbiarni i garbarni ;
     i) instalacji do pozyskiwania skrobi ;
     j) instalacji do wytapiania substancji mineralnych ;
     k) instalacji do czyszczenia, odtłuszczania lub procesów wykańczalniczych włókien lub materiałów włókienniczych
     l) instalacji do zgazowania, odgazowania lub upłynnienia węgla lub łupku bitumicznego lub instalacji do wytwarzania smarów z ropy naftowej.

4) Ustalenia uzupełniające dla przestrzeni przemysłowej w jednostce urbanistycznej L- Wysoka:
   Ustala się obowiązek izolowania terenów przemysłowych od terenów mieszkaniowych pasem zieleni izolacyjnej o szerokości nie mniejszej niż 15m.

5) Ustalenia dla przestrzeni przemysłowej jednostce urbanistycznej strukturalnej H2-Chruszczobród:
W strefie oddziaływania kopalni dolomitu ustala się zmianę kierunku zagospodarowania terenu ustalonego w planie miejscowym z przemysłowo-składowego na kierunek rolny bez prawa zabudowy.

6) Udział przeznaczeń uzupełniających w powierzchni przemysłowej „stref adaptacji" nie może być większy niż 45% powierzchni przemysłowej.

7) Ustala się zachowanie istniejącego zagospodarowania na terenach zainwestowanych.

4. Strefy profilowanego rozwoju

Wyznaczone w „Studium ..." strefy profilowanego rozwoju mają charakter kierunkowy i wykraczają poza granice terenów o tej samej funkcji wyznaczone w dotychczasowych planach miejscowych. Wymagają one przed zainwestowaniem sporządzenia zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uzyskania zgód na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne, realizacji dróg lokalnych oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej. Ich wielkość i rozmieszczenie nie wynikają z aktualnych potrzeb lecz ich lokalizacja pozwala na przesądzenie kierunku rozwoju funkcjonalnego tych terenów w dalszej przyszłości (20 – 30 lat). Tereny te stanowią również ofertę dla potencjalnych inwestorów.

W „Studium ..." wyznaczono następujące strefy profilowanego rozwoju:

1) strefy mieszkaniowe o powierzchni 184,5 ha.
2) strefy miejskich usług centrotwórczych o powierzchni 24,5 ha.
3) strefy przemysłowe o powierzchni ~~124,0 ha~~ 92 ha.
4) strefy przemysłowo - usługowe o powierzchni 7,3 ha.
5) strefy rekreacyjno - sportowe o powierzchni 133,8 ha.
6) strefy usługowo - rekreacyjno - sportowe o powierzchni 98,3 ha.
7) strefę wypoczynkowo – rekreacyjną o powierzchni 28,9 ha.
8) strefy rozwoju górnictwa o powierzchni 45,2 ha.

Łącznie tereny stref profilowanego rozwoju obejmują powierzchnię ~~630,0 ha~~ 607,0 ha co stanowi ~~24,9 %~~ 24,2% powierzchni wyznaczonych stref urbanizacji.

4.1. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym stref mieszkaniowych

Zlokalizowanych w jednostkach strukturalnych:

- A1 - w Łazach - strefy 9 M, 10 M, 11 M
- B1 - w Rokitnie Szlacheckim - strefy 12 M, 13 M, 14 M, 15 M, 16 M
- B2 - w Rokitnie Szlacheckim - strefa 17 M
- D - w Grabowej i Skałbanii - strefy 19 M, 20 M, 21 M
- F1 - w Niegowonicach - strefa 22 M
- H1 - w Chruszczobrodzie - strefy 1 M, 2 M, 3 M, 4 M
- K - w Ciągowicach - strefy 7 M, 8 M
- L - w Wysokiej - strefy 5 M, 6 M
- M - w Kuźnicy Masłońskiej i Kazimierówce - strefa 18 M
- G - w Trzebyczce - strefa 23 M.

Łącznie powierzchnia terenów stref mieszkaniowych obejmuje powierzchnię 184,57 ha.

1) Przeznaczenie podstawowe terenu :
   - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
   - zabudowa jednorodzinna mieszkaniowo – usługowa
   - zabudowa letniskowa.
2) Przeznaczenie uzupełniające :
   - obiekty usług handlu i gastronomii
   - obiekty kultu religijnego
   - obiekty sportu, turystyki i wypoczynku

- obiekty oświaty, kultury i zdrowia
- obiekty bezpieczeństwa publicznego
- tereny przestrzeni publicznych, w tym place i tereny zieleni z urządzeniami
- sportowo – rekreacyjnymi, placami zabaw itp.
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna niska i średniowysoka – do 9 kondygnacji (tylko w Łazach),
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna niska – do 4 kondygnacji (w Wysokiej, Chruszczobrodzie, Niegowonicach, Rokitnie Szlacheckim i Ciągowicach),
- drogi lokalne i dojazdowe oraz parkingi,
- sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej,
- urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi,
- zieleń urządzona.

3) Zakazuje się:
   - lokalizowania obiektów handlowych o powierzchni użytkowej większej niż 200 m^2
   - stosowania ogrodzeń frontowych prefabrykowanych betonowych lub z tworzyw sztucznych,
   - lokalizowania i realizacji nowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport oddziaływania na środowisko jest lub może być wymagany za wyjątkiem terenów kolejowych, dróg, sieci infrastruktury technicznej, parkingów i zespołów zabudowy;
   - chowu lub hodowli zwierząt o liczbie większej niż 40 DJP (dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza).
4) Udział przeznaczenia podstawowego w powierzchni strefy nie może być mniejszy niż 70 % jej powierzchni.

5) Ustalenia szczegółowe dla niektórych stref:
   Strefa 19 M w Grabowej – Skałbanii:
   W strefie oznaczonej symbolem 19 M ze względu na jego położenie w Parku Krajobrazowym ustala się :
   - wielkość działki budowlanej nie może być mniejsza niż 1.500 m2
   - udział terenów biologicznie czynnych nie może być mniejszy niż 70 % powierzchni działki
   - wysokość zabudowy nie może być większa niż 9,5 m.

   Strefa 11 M w Łazach:
   W strefie oznaczonej symbolem 11 M z uwagi na nisko zalegających wodach gruntowych w północnej części terenu i dla ochrony projektowanego obszaru chronionego krajobrazu doliny Mitręgi ustala się :
   - wielkość działki budowlanej nie może być mniejsza niż 1.000 m2-
   - udział terenów biologicznie czynnych nie może być mniejszy niż 60 % powierzchni działki
   - wysokość zabudowy nie może być większa niż 9,5 m
   - na terenie działek budowlanych należy realizować indywidualne zbiorniki retencyjne wód opadowych i gruntowych przetrzymujące wodę w okresach intensywnych opadów, przed odprowadzeniem do odbiornika.

4.2. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym strefy miejskich usług centrotwórczych

zlokalizowanej w jednostkach strukturalnych:
- A1 - strefa 1 UU i A2 - strefa 2 UU - w Łazach.

Łącznie tereny strefy miejskich usług centrotwórczych obejmują powierzchnię 24,5 ha.

1) Przeznaczenie podstawowe

W strefie miejskich usług centrotwórczych mogą być realizowane wszystkie usługi publiczne i komercyjne, za wyjątkiem rzemiosła wytwórczego.

2) Przeznaczenie uzupełniające :
   - zabudowa mieszkaniowo – usługowa
   - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna
   - zieleń urządzona
   - drogi, ulice i parkingi
   - infrastruktura techniczna z wyłączeniem nowych sieci przesyłowych dla potrzeb przemysłu i sieci elektroenergetycznych wysokich napięć.

3) W strefie miejskich usług centrotwórczych należy zrealizować :
   - plac publiczny służący kontaktom społeczności lokalnej i stanowiący miejsce obchodów lokalnych świąt i uroczystości
   - nowy budynek ratusza wyposażonego w dużą salę zebrań oraz towarzyszące
   - pomieszczenia usług kultury (sale wystaw, koncertów, seansów kinowych itp.).

4) Zakazuje się :
   - realizacji innego przeznaczenia terenu niż podano wyżej
   - stosowania ogrodzeń frontowych z prefabrykatów betonowych lub tworzyw sztucznych
   - realizacji nowych jednorodzinnych budynków mieszkalnych i letniskowych
   - lokalizacji i realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej
   - lokalizacji i realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i wymagających lub mogących wymagać sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko, za wyjątkiem:
     a) terenów kolejowych, dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
     b) zespołów zabudowy usługowej o powierzchni większej niż 2,0 ha;
     c) centrów handlowych i usługowych o powierzchni większej niż 1,0 ha;
     d) garaży lub parkingów samochodów ciężarowych dla więcej niż 100 samochodów.

5) Udział przeznaczenia podstawowego w powierzchni strefy nie może być mniejszy niż 70 % jej powierzchni.

4.3. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym stref przemysłowych

Do stref przemysłowych wliczono tereny nie ujęte dotychczas w planach miejscowych lub tereny dla których plan miejscowy ustalał mniejszy zasięg przestrzenny. W „Studium ..." nowe strefy przemysłowe wyznaczono w jednostkach strukturalnych:

- K - Ciągowice - strefa 1 P
- L - Wysoka - strefa 2 P
- Ł - Turza - strefa 3 P.

Łącznie tereny stref przemysłowych obejmują powierzchnię ~~124,0 ha~~. 92 ha.

1) Przeznaczenie podstawowe:
   - obiekty przemysłowe i magazyny związane z produkcją i wytwórczością prowadzoną w strefach przemysłowych,
   - usługi i rzemiosło komercyjne (wytwórcze i usługowe),
   - usługowo – przemysłowe centra technologiczne,
   - zaplecza administracyjno – techniczne i socjalne,
   - hurtownie i magazyny z wyłączeniem składów na otwartej powierzchni,
   - bazy transportowe i budowlane,
   - stacje paliw, stacje obsługi pojazdów, myjnie i usługi związane z obsługą podróżnych,
   - obiekty i urządzenia obsługi transportu i budownictwa,

- zaplecze usługowe przemysłu, w tym: biura projektowe, administracja gospodarczo – finansowa, obiekty nauki i szkoleń, zaplecze socjalne, przemysłowa służba zdrowia
- obiekty magazynowe.

2) Przeznaczenie uzupełniające:
- zieleń urządzona o charakterze izolacyjnym i dekoracyjnym,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej w tym wiatrowe urządzenia prądotwórcze,
- drogi, ulice, place manewrowe i parkingi.

3) Nakazuje się:
- realizację pasów zieleni izolacyjnej o szerokości nie mniejszej niż 15 m lokalizowanych na granicy strefy tam, gdzie tereny strefy graniczą z zabudową mieszkaniową,
- regulację stosunków wodnych, w tym zachowanie lub przełożenie istniejących cieków.

4) Zakazuje się :
- realizacji przeznaczenia terenu innego, niż wymieniono wyżej, w tym zabudowy mieszkaniowej,
- lokalizowania zakładów przemysłowych o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych,
- realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem terenów kolejowych, dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej
- lokalizowania i realizacji następujących nowych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko:
  a) instalacji do wytwarzania produktów przez mieszanie, emulgowanie lub konfekcjonowanie chemicznych półproduktów lub produktów podstawowych;
  b) instalacji do przetwarzania lub przechowywania odpadów promieniotwórczych;
  c) instalacji do wtórnego wytopu metali nieżelaznych lub ich stopów, w tym oczyszczania, odlewania lub przetwarzania metali z odzysku;
  d) instalacji do powierzchniowej obróbki metali lub tworzyw sztucznych z zastosowaniem procesów chemicznych lub elektrolitycznych;
  e) instalacji do powierzchniowej obróbki substancji, przedmiotów lub produktów z zastosowaniem rozpuszczalników organicznych;
  f) instalacji do przetwarzania celulozy;
  g) instalacji do przetwarzania produktów zawierających azbest;
  h) cukrowni, farbiarni i garbarni;
  i) instalacji do pozyskiwania skrobi;
  j) instalacji do wytapiania substancji mineralnych;
  k) instalacji do czyszczenia, odtłuszczania lub procesów wykańczalniczych włókien lub materiałów włókienniczych;
  l) instalacji do zgazowania, odgazowania lub upłynnienia węgla lub łupku bitumicznego lub instalacji do wytwarzania smarów z ropy naftowej;
  m) lokalizowania składowisk odpadów.

5) Udział przeznaczenia podstawowego w powierzchni strefy nie może być mniejszy niż 55 % jej powierzchni.

6) Ustalenia szczegółowe dla strefy 3 P w Turzy:
   a) Z uwagi na położenie strefy w obszarze o niskim zaleganiu wód gruntowych realizacja inwestycji musi uwzględniać szczególne warunki dla zabezpieczenia niekontrolowanego przedostawania się zanieczyszczeń do środowiska wodnego np. w sytuacjach awaryjnych, a warunkiem użytkowania obiektów powinna być uprzednia realizacja systemu kanalizacji i zapewnienie warunków odprowadzenia i oczyszczania ścieków. Te szczególne warunki należy uwzględnić przy sporządzeniu raportu oddziaływania inwestycji na środowisko.

b) Dla ograniczenia negatywnego oddziaływania inwestycji przemysłowych w strefie 3 P na warunki przewietrzania obszaru, ustala się obowiązek realizacji powierzchni biologicznie czynnych w formie pasa zieleni o szerokości nie mniej niż 15 m wzdłuż kierunku wschód – zachód, tak aby zachować ich ciągłość po zachodniej i wschodniej stronie drogi.
c) Realizację zabudowy przemysłowej należy izolować zielenią izolacyjną od strony zabudowy mieszkaniowej.

4.4. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym stref przemysłowo - usługowych zlokalizowanych w:

- Chruszczobrodzie - strefy 1 UPS, 2 UPS i 3 UPS

Łącznie tereny w strefie usługowo – przemysłowej obejmują powierzchnię 12,88 ha.

1) Przeznaczenie podstawowe terenu:
   - obiekty usług komercyjnych,
   - obiekty przemysłowe, wytwórcze i magazynowe,
   - obiekty produkcji i obsługi rolnictwa.
2) Przeznaczenie uzupełniające:
   - zieleń urządzona,
   - drogi dojazdowe i parkingi,
   - sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
   - uprawy rolne,
   - uprawy szkółkarskie, ogrodnictwa itp.
   - bazy transportowe i budowlane.
3) Udział przeznaczenia uzupełniającego nie może być większy niż 40 % powierzchni strefy.
4) Zakazy
   - zakaz realizacji przeznaczenia terenu innego, niż wymieniono wyżej, w tym zabudowy mieszkaniowej,
   - zakaz lokalizowania zakładów przemysłowych o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych,
   - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem terenów kolejowych, dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
   - zakaz lokalizowania i realizacji następujących nowych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko:
     a) instalacji do wytwarzania produktów przez mieszanie, emulgowanie lub konfekcjonowanie chemicznych półproduktów lub produktów podstawowych ;
     b) instalacji do przetwarzania lub przechowywania odpadów promieniotwórczych ;
     c) instalacji do wtórnego wytopu metali nieżelaznych lub ich stopów, w tym oczyszczania, odlewania lub przetwarzania metali z odzysku ;
     d) instalacji do powierzchniowej obróbki metali lub tworzyw sztucznych z zastosowaniem procesów chemicznych lub elektrolitycznych ;
     e) instalacji do powierzchniowej obróbki substancji, przedmiotów lub produktów z zastosowaniem rozpuszczalników organicznych;
     f) instalacji do przetwarzania celulozy;
     g) instalacji do przetwarzania produktów zawierających azbest ;
     h) cukrowni, farbiarni i garbarni;
     i) instalacji do pozyskiwania skrobi;
     j) instalacji do wytapiania substancji mineralnych;
     k) instalacji do czyszczenia, odtłuszczania lub procesów wykańczalniczych włókien lub materiałów włókienniczych;

l) instalacji do zgazowania, odgazowania lub upłynnienia węgla lub łupku bitumicznego lub instalacji do wytwarzania smarów z ropy naftowej;
m) instalacji do produkcji betonu w ilości większej niż 15 t/dobę;
n) instalacji do produkcji mas bitumicznych;
o) instalacji do garbowania lub uszlachetniania skór;
p) instalacji do przetwarzania odpadów;
q) składowisk odpadów.

5) Ustalenia szczegółowe dla strefy 3 UPS w Chruszczobrodzie :

Z uwagi na położenie strefy w obszarze o niskim zaleganiu wód gruntowych i w sąsiedztwie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego Doliny Mitręgi realizacja inwestycji musi uwzględniać szczególne warunki dla zabezpieczenia niekontrolowanego przedostawania się zanieczyszczeń do środowiska wodnego np. w sytuacjach awaryjnych, co należy uwzględnić w raportach oddziaływania na środowisko planowanych inwestycji.

4.5. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym stref rekreacyjno - sportowych

zlokalizowanych w jednostkach strukturalnych :

- A 1 - Łazy - strefa 1 RS,
- E 1 - Niegowoniczki - strefa 2 RS.

Łącznie tereny w strefach rekreacyjno - sportowych obejmują powierzchnię 133,8 ha.

1) Przeznaczenie podstawowe terenu :
- obiekty i urządzenia sportu i rekreacji,
- ścieżki piesze i rowerowe.

2) Przeznaczenie uzupełniające w strefie 1 RS :
- zieleń urządzona,
- dolesienia,
- drogi dojazdowe i parkingi,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- usługi handlu i gastronomii,
- baza noclegowa turystyki, w tym : hotele, motele, biwaki, stałe pola caravaningowe, pola namiotowe,
- centra rozrywki i wypoczynku.

3) Przeznaczenie uzupełniające w strefie 2 RS :
- lądowisko helikopterów, lotnisko sportowe, lądowisko śmigłowców ratownictwa medycznego.
- usługi handlu i gastronomii
- baza noclegowa turystyki, w tym: hotele, motele, biwaki, stałe pola caravaningowe, pola namiotowe
- domu wczasowe, pensjonaty, ośrodki wypoczynkowe
- domy spokojnej starości
- ośrodki leczniczo-rehabilitacyjne
- sale weselno-bankietowe z częścią hotelowo-wypoczynkową,
- miejsce imprez masowych
- urządzenia rekreacyjne, np. kolejka liniowa
- zabudowa usługowa obejmująca obiekty sportowe, kina i teatry na wolnym powietrzu wraz z towarzyszącą infrastrukturą
- parki rozrywki, pola golfowe, stadiony wraz z towarzyszącą infrastrukturą
- stadnina koni
- zieleń urządzona
- dolesienia,
- drogi dojazdowe i parkingi,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

4) Udział przeznaczenia uzupełniającego nie może być większy niż 35 % powierzchni strefy 1 RS i 2 RS.

5) Zakazy (dla strefy 1RS i 2 RS)
   - zakaz realizacji innego przeznaczenia terenu niż podano wyżej
   - zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych lub tworzyw sztucznych
   - zakaz realizacji nowych jednorodzinnych budynków mieszkalnych i indywidualnej zabudowy letniskowej
   - zakaz realizacji usług handlu o powierzchni użytkowej większej niż 200 m^2 pow. użytkowej
   - zakaz lokalizacji i realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem terenów kolejowych, dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej
   - zakaz lokalizacji i realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i wymagających lub mogących wymagać sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko, za wyjątkiem dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz obiektów realizowanych zgodnie z kierunkami zagospodarowania ustalonymi w punkcie 4.5.

6) Udział przeznaczenia uzupełniającego w powierzchni strefy 1 RS i 2 RS – do 35 % powierzchni.

7) Ustalenia szczegółowe dla strefy 2 RS w Niegowoniczkach :
   a) W planie zagospodarowania przestrzennego ustala się możliwość wprowadzenia ilościowych i jakościowych ograniczeń w zagospodarowaniu terenu (wyższych niż określono w niniejszym „Studium ...”), ze względu na występujące tam grunty organiczne i tereny dolinne oraz ochronę ludności przed hałasem, którego źródłem mogłyby być np. lądowisko helikopterów, lądowisko sportowe, parki rozrywki.
   b) Podany profil przeznaczenia uzupełniającego może lecz nie musi być realizowany.
   c) Przeznaczenie uzupełniające w strefie 2 RS musi być wprowadzone planem miejscowym i nie może zajmować więcej niż 35% powierzchni terenu strefy.

4.6. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym stref usługowo – rekreacyjno - sportowych

zlokalizowanych w jednostkach strukturalnych :

- B3 - Rokitno Szlacheckie - strefa 4 URS
- F1 - Niegowonice (kamieniołom) - strefa 2 URS
- F3 - Niegowonice - strefa 3 URS
- L - Wysoka (kamieniołom) - strefa 1 URS.

Łącznie tereny stref usługowo - rekreacyjno - sportowych obejmują powierzchnię 98,31 ha.

Zakazy
- zakaz realizacji innego przeznaczenia terenu niż podano wyżej
- zakaz realizacji nowych jednorodzinnych budynków mieszkalnych i letniskowych
- zakaz lokalizacji i realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej
- zakaz lokalizacji i realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i wymagających lub mogących wymagać sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko, za wyjątkiem dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

Ustalenia dodatkowe:
Przy realizacji zainwestowania należy :
a) wykluczyć stosowanie ogrodzeń z prefabrykatów betonowych i tworzyw sztucznych ;

b) zagospodarowaniem i zabudową nawiązać do zabudowy regionalnej z wykorzystaniem w elewacji kamienia lokalnego i drewna ;
c) ograniczyć współczynnik intensywności zabudowy działki do max. 0,2.

1. Ustalenia szczegółowe dla stref usługowo – rekreacyjno – sportowych w jednostkach strukturalnych F1 - Niegowonice - kamieniołom strefa 2 URS i L - Wysoka - kamieniołom strefa 1 URS

1) Przeznaczenie podstawowe:
- obiekty i urządzenia rekreacyjne i sportowe,
- usługi handlu, gastronomii i rozrywki,
- urządzenia obsługi imprez masowych,
- ścieżki piesze,
- usługi noclegowe np. : hotele, motele, biwaki, pola namiotowe
- zieleń urządzona.

2) Przeznaczenie uzupełniające:
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej
- drogi dojazdowe i parkingi

3) Udział przeznaczenia uzupełniającego w powierzchni strefy nie może być większy niż 25 % jej powierzchni.

2. Ustalenia szczegółowe dla strefy usługowo – rekreacyjno – sportowej w jednostce strukturalnej F 3 - Niegowonice strefa 3 URS

1) Przeznaczenie podstawowe :
- obiekty i urządzenia rekreacyjne i sportowe
- usługi noclegowe np. : biwaki, pola namiotowe, pole karawaningowe
- małe obiekty bazy noclegowej (1-3 kondygnacji, ilość miejsc noclegowych mniejsza niż 100)
- punkt informacji turystycznej, punkt opieki medycznej
- zieleń urządzona.

2) Przeznaczenie uzupełniające:
- usługi gastronomii
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej
- parkingi i dojazdy
- ścieżki piesze i rowerowe.

3) Zakazuje się :
- realizacji kubaturowych obiektów budowlanych za wyjątkiem obiektów, o których mowa w punkcie 2.1) i 2.2).

4) Udział przeznaczenia uzupełniającego w powierzchni strefy nie może być większy niż 15 % jej powierzchni.

5) Inne ustalenia
- Obszar strefy oznaczonej symbolem 3 URS należy podzielić na trzy odrębne tereny rozdzielone pasami zieleni wzdłuż występujących dróg gruntowych. Minimalna szerokość pasa zieleni nie powinna być mniejsza niż 15 m.
- Wyklucza się grodzenie nieruchomości na całym obwodzie działki z zastosowaniem paneli betonowych i z tworzyw sztucznych.

3. Ustalenia szczegółowe dla strefy usługowo – rekreacyjno – sportowej w jednostce strukturalnej B3 – Rokitno Szlacheckie - strefa 4 URS

1) Przeznaczenie podstawowe :
- obiekty i urządzenia rekreacyjne i sportowe,
- usługi handlu, gastronomii i rozrywki,
- ścieżki piesze, rowerowe i konne,

- usługi noclegowe np. : hotele, motele, biwaki, pola namiotowe,
- zieleń urządzona,
- obiekty technologiczne związane z obsługą sportu jeździeckiego (stajnie, zagrody itp.).

2) Przeznaczenie uzupełniające :
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- drogi dojazdowe i parkingi,
- zalesienia.

3) Zakazuje się :
- realizacji usług handlu o powierzchni większej niż 200 m^2 powierzchni użytkowej,
- realizacji obiektów rozrywki o powierzchni użytkowej większej niż 1.000 m^2
- realizacji obiektów generujących hałas, takich jak : dyskoteki, tory kartingowe, itp. ,
- grodzenia nieruchomości na całym obwodzie działki z zastosowaniem paneli betonowych i z tworzyw sztucznych.

4) Udział przeznaczenia uzupełniającego w powierzchni strefy nie może być większy niż 25 % jej powierzchni.

5) Ustalenia dodatkowe :
Przy realizacji zainwestowania należy :
a) wykluczyć stosowanie ogrodzeń z prefabrykatów;
b) zagospodarowaniem i zabudową nawiązać do zabudowy regionalnej;
c) ograniczyć współczynnik intensywności zabudowy działki do max. 0,2.

4.7. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym strefy wypoczynkowo - rekreacyjnej

zlokalizowanych w jednostce strukturalnej :

- C – Hutki Kanki - strefa 1 WR.

Łącznie tereny strefy wypoczynkowo – rekreacyjnej obejmują powierzchnię 28,9 ha.

1) Przeznaczenie podstawowe terenu:
- obiekty i urządzenia wypoczynku i rekreacji.
- zabudowa letniskowa.
- domy wczasowe, pensjonaty, hotele.
- ośrodki wypoczynkowe, w tym ośrodki o profilowanych formach wypoczynku.
- biwaki, pola namiotowe.

2) Przeznaczenie uzupełniające :
- zieleń urządzona
- ścieżki piesze i rowerowe
- usługi gastronomii i handlu
- rzemiosło usługowe
- obiekty i urządzenia sportowe
- drogi dojazdowe i parkingi
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

3) Zakazy
- zakaz realizacji innego przeznaczenia terenu niż podano wyżej,
- zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych lub tworzyw sztucznych,
- zakaz realizacji nowych jednorodzinnych budynków mieszkalnych ,
- zakaz realizacji usług handlu, gastronomii i rzemiosła o powierzchni użytkowej większej niż 200 m^2 (każda z funkcji),

- zakaz lokalizacji i realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej ,
- zakaz lokalizacji i realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i wymagających lub mogących wymagać sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko, za wyjątkiem:
  - dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej ;
  - zespołów zabudowy usługowej o powierzchni większej niż 2,0 ha.
- zakaz grodzenia nieruchomości na całej długości działki z zastosowaniem paneli betonowych i z tworzyw sztucznych.

4) Nakazy
   a) Udział przeznaczeń uzupełniających w powierzchni strefy nie może być większy niż 30% powierzchni, o której mowa wyżej ;
   b) zagospodarowaniem i zabudową nawiązać do zabudowy regionalnej (z udziałem kamienia lokalnego i drewna) ;
   c) ograniczyć współczynnik intensywności zabudowy działki do max. 0,4 ;
   d) zachować odległość linii zabudowy od rzeki Centurii w wielkości minimum 20 m;
   e) udział przeznaczenia podstawowego w powierzchni strefy nie może być mniejszy niż 70 % jej powierzchni.
5) Zabudowa strefy wypoczynkowo – rekreacyjnej powinna być realizowana w wysokości 1 – 3 kondygnacji i nie więcej niż 12 m za wyjątkiem hoteli i obiektów pensjonatowych o dopuszczalnej wysokości do 15 m.

4.8. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym strefy rozwoju górnictwa

zlokalizowane w jednostkach strukturalnych :

- H2 - Chruszczobród - strefa 1 G
- J2 - Chruszczobród – Piaski - strefa 2 G.

Łącznie tereny stref rozwoju górnictwa obejmują 45,2 ha.

1. Na terenie jednostki strukturalnej H2 - Chruszczobród - wyznaczono teren eksploatacji powierzchniowej dolomitu (obszar o powierzchni 28,8 ha) wraz z prognozowaną strefą oddziaływania – (strefa 1 G).

   a) Przeznaczenie podstawowe :
   - dla terenu kopalni :
     - eksploatacja powierzchniowa dolomitu - 28,8 ha do poziomu wód gruntowych
     - tereny pomocnicze przemysłu (zaplecze techniczne i administracyjne zakładu wydobywczego) o powierzchni 8,2 ha
   - dla terenu oddziaływania kopalni (w odległości 200 m od granic kopalni) :
     - użytkowanie rolnicze.

   b) Przeznaczenie uzupełniające:
   - drogi dojazdowe, place manewrowe i parkingi
   - filary zabezpieczające linii elektroenergetyczną 110 kV

   c) Przeznaczenie dopuszczalne:
   - zieleń urządzona,
   - sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
   - dolesienia (poza terenem kopalni).

   d) Kierunek rekultywacji - usługi publiczne i komercyjne, w tym : rekreacja, sport i wypoczynek, kultura, imprezy masowe, handel i gastronomia.

   e) Zakazuje się realizacji zabudowy mieszkaniowej w granicach złoża dolomitu oraz zabudowy przemysł i usługowej w obszarze obejmując pas terenu o szerokości 200 m mierzony od granicy obszaru eksploatacji górniczej.

f) Inne ustalenia
- Przed uruchomieniem eksploatacji dolomitu dla terenu kopalni wraz ze strefą oddziaływania należy zgodnie z wymogami prawa geologicznego i górniczego należy opracować plan miejscowy;
- Dla transportu wyeksploatowanego surowca należy zrealizować drogę lokalną z włączeniem do drogi wojewódzkiej nr 796.

2. Na terenie jednostki strukturalnej Chruszczobród H2 wyznaczono 2 tereny pomocnicze przemysłu górniczego o łącznej powierzchni 8,18 ha położone w obszarze oddziaływania górniczego kopalni dolomitu (strefa 1 G).

a) Przeznaczenie podstawowe :
- tereny pomocnicze przemysłu, w tym :
  - pola odkładcze zebranego nadkładu i stanowiska wyrobów gotowych,
  - obiekty administracji, zaplecza technicznego i socjalnego.

b) Przeznaczenie uzupełniające :
- dojazdy, place manewrowe, urządzenia przesypowe, wiaty, parkingi,

c) Przeznaczenie dopuszczalne :
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- zieleń urządzona.

3. Na terenie jednostki strukturalnej J2 Chruszczobród - Piaski wyznaczono teren eksploatacji powierzchniowej piasku – strefa 2 G o łącznej powierzchni ~~6,98~~ 9,74 ha przedzielony linią elektroenergetyczną 400 kV.

a) Przeznaczenie podstawowe:
- dla terenu kopalni: eksploatacja powierzchniowa piasku.

b) Przeznaczenie uzupełniające:
- dojazdy, place manewrowe, parkingi.

c) Przeznaczenie dopuszczalne:
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- zaplecze techniczne i administracyjno - socjalne.

d) Kierunek rekultywacji - zbiornik wodny, dopuszczalne wykorzystanie dla celów rekreacji, sportu i wypoczynku lub zalesienie.

e) Inne ustalenia
- ~~Jeśli dla terenu kopalni piasku zostanie ustalony obszar oddziaływania przekraczający granice wyznaczone o eksploatacji – zakazuje się w jego granicach lokalizowania zabudowy mieszkaniowej.~~
- ~~Projektowana kopalnia piasku znajduje się w strefie ochrony pośredniej ujęcia wody pitnej studni TR3 w Trzebiesławicach. Strefa ochrony pośredniej ujęcia wody została ustanowiona w dniu 15 września 2010 roku mocą Rozporządzenia nr 5/2010 Dyrektora RZGW w Gliwicach.~~
- ~~Przy realizacji kopalni piasku należy:~~

~~1) ograniczyć głębokość wyrobiska w granicy strefy ochronnej ujęcia wody Trzebiesławice do nieprzepuszczalnej warstwy gliny i iłów, która znajduje się na głębokości 2 do 3,5m od poziomu terenu;~~

~~2) przeprowadzić analizę oddziaływania kopalni na środowisko pod kątem utrzymania wysokiej jakości wód głębinowych;~~

~~3) Zobowiązanie właściciela terenu do przekazania raportów (poziomów geodezyjnych) z głębokości wyrobiska podczas wykonywania robót ziemnych na terenie planowanego przedsięwzięcia w strefie ochrony pośredniej ujęcia wody TR3 (Trzebiesławice);~~

~~4) Uzgodnić z uwzględnieniem gminy drogi transportu eksploatowanego piasku.~~
~~- Przed uruchomieniem eksploatacji piasku dla terenu kopalni wraz ze strefą oddziaływania należy zgodnie z wymogami prawa geologicznego i górniczego opracować plan miejscowy~~

4.9. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym strefy lokalizacji usług komercyjnych, w tym wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży większej niż 2000 m^2

zlokalizowanych w jednostce strukturalnej :

- **A1 – w Łazach na terenie nieczynnych Zakładów Materiałów Ogniotrwałych (strefa 1 U).**

1) Przeznaczenie podstawowe :
   - usługi handlu.

   Dopuszcza się możliwość utrzymania dawnej funkcji przemysłowej.

2) Przeznaczenie uzupełniające :
   - drogi dojazdowe i parkingi,
   - sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
   - zieleń urządzona,
   - usługi gastronomii, kultury, rzemiosła usługowego, sportu i rekreacji,
   - obiekty usług komunalnych,
   - bazy transportowe i budowlane.

3) Zakazuje się :
   - realizacji przeznaczenia terenu innego, niż wymieniono wyżej, w tym zabudowy mieszkaniowej,
   - lokalizowania zakładów przemysłowych o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych,
   - realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
   - lokalizowania i realizacji następujących nowych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (jeśli zostanie utrzymane przeznaczenie przemysłowe terenu):
     a) instalacji do wytwarzania produktów przez mieszanie, emulgowanie lub konfekcjonowanie chemicznych półproduktów lub produktów podstawowych;
     b) instalacji do przetwarzania lub przechowywania odpadów promieniotwórczych ;
     c) instalacji do wtórnego wytopu metali nieżelaznych lub ich stopów, w tym oczyszczania, odlewania lub przetwarzania metali z odzysku;
     d) instalacji do powierzchniowej obróbki metali lub tworzyw sztucznych z zastosowaniem procesów chemicznych lub elektrolitycznych;
     e) instalacji do powierzchniowej obróbki substancji, przedmiotów lub produktów z zastosowaniem rozpuszczalników organicznych;
     f) instalacji do przetwarzania celulozy;
     g) instalacji do przetwarzania produktów zawierających azbest;
     h) cukrowni, garbarni i farbiarni;
     i) instalacji do pozyskiwania skrobi;
     j) instalacji do wytapiania substancji mineralnych;
     k) instalacji do czyszczenia, odtłuszczania lub procesów wykańczalniczych włókien lub materiałów włókienniczych;
     l) instalacji do zgazowania, odgazowania lub upłynnienia węgla lub łupku bitumicznego lub instalacji do wytwarzania smarów z ropy naftowej.

4) Udział przeznaczeń uzupełniających w obszarze strefy nie może być większy niż 35 % jej powierzchni.

5. Inne strefy funkcjonalne

5.1. Strefy lokalizacji wiatrowych urządzeń prądotwórczych

W obszarze gminy Łazy wyznaczono 2 obszary dla lokalizacji wiatrowych urządzeń prądotwórczych, w jednostce strukturalnej L - Wysoka (strefa 1 PW) i w jednostce strukturalnej F – Niegowonice (strefa 2 PW).

1) W sołectwie Wysoka powyżej korony kamieniołomu wyznaczono strefę lokalizacji wiatrowych urządzeń prądotwórczych o powierzchni 9,5 ha. Realizacja urządzeń wiatrowych musi być poprzedzona szczegółową oceną oddziaływania inwestycji na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem ich niekorzystnego wpływu na zdrowie ludzi ze względu na możliwy hałas i zjawiska stroboskopowe.
2) W sołectwie Niegowonice zlokalizowano wiatrowe urządzenia prądotwórcze również nad kamieniołomem. Powierzchnia obszaru lokalizacji wiatrowych urządzeń prądotwórczych w Niegowonicach wynosi 18,0 ha. Realizacja urządzeń wiatrowych musi być poprzedzona szczegółową oceną oddziaływania inwestycji na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem ich niekorzystnego wpływu i ze względu na populacje ptaków i nietoperzy oraz walory krajobrazowe.

Dla wymienionych wyżej obiektów w „Studium ...” wyznaczono potencjalny zasięg strefy oddziaływania o szerokości 300 m od granicy terenu lokalizacji urządzeń prądotwórczych. Zasięg oddziaływania strefy powinien być zweryfikowany w oparciu o raport oddziaływania urządzeń ze szczególnym uwzględnieniem wytwarzanego hałasu i wibracji powodujących przez te urządzenia oraz wpływy na drogi migracji ptaków i nietoperzy. Warunkiem realizacji farm wiatrowych jest uprzednie sporządzenie raportu oddziaływania obiektów na środowisko i potwierdzenie braku uciążliwości dla zespołów osadniczych i migracji ptaków i nietoperzy.

Jeśli szczegółowa ocena oddziaływania urządzeń na środowisko byłaby negatywna, dopuszcza się alternatywnie wykorzystanie terenu w sposób analogiczny jak terenów przyległych. Ustala się, że poziom hałasu i wibracji na granicy terenów mieszkaniowych nie może być większy niż dopuszczalny dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej określony w przepisach ustawy o ochronie środowiska.

Realizacja takich urządzeń może być przeprowadzana również na innych terenach gminy, lecz poza obszarami objętymi ochroną krajobrazową, ochroną przyrody, ochroną konserwatorską lub terenami wyznaczonymi dla celów mieszkaniowych i na znacznie mniejszą skalę niż na obszarze wyznaczonej strefy.

5.2. Tereny zamknięte oraz ich strefy ochronne

Na terenie miasta i gminy Łazy występują tereny zamknięte, w skład których wchodzą z obrębu Łazy działki:

Arkusz mapy	Numer działki	Powierzchnia w ha
2	7	7,8821
	8/2	0,1068
3	37/1	0,4682
4	126	11,8887
6	256/5	6,1644
7	421	0,0590
	422	0,0289
10	492/3	23,7927
11	749/5	7,4215
	766	0,0607
14	860/7	2,5930
	3728/1	3,3644
	3461	25,8952

Arkusz mapy	Numer działki	Powierzchnia w ha
20	3462/1	0,0225
	3463/1	0,0132
	3465/1	0,0241
	3466/1	0,0124
	3467/1	0,0147
	3468/1	0,0442
	3474/1	0,0642
	3481/1	0,0114
	3482/1	0,0104
	3483/1	0,0096
	3484/1	0,0098
	3488/1	0,0202
	3493/1	0,0468
	3496/1	0,0011
	3497/2	0,0007
	3498/1	0,0011
	3499/1	0,0016
	3500/1	0,0039
	3501/1	0,0074
	3502/1	0,0094
	3503/1	0,0182
	3504/1	0,0223
	3505/1	0,0143
	3506/1	0,0034
	3507/1	0,0042
	3508/1	0,0069
	3509/1	0,0145
	3510/1	0,0145
	3511/2	0,0556
	3512/2	0,0617
	3515/2	0,0124
	3516/2	0,0035
	3517/2	0,0038
	3518/2	0,0034
	3520/2	0,0176
	3522	0,0005
	3523	0,0015
	3525	0,0263
	3553/2	0,0016
	3554	0,0093
	3573/2	0,0018
	3573/2	0,0018
	3574/1	0,0200

Wszystkie wymienione nieruchomości (tereny zamknięte) użytkowane są jako tereny kolejowe.

Wskazane tereny kolejowe obejmują :

1) szlak kolejowy E 65 Warszawa – Katowice – Zebrzydowice wyznaczony do przebudowy do parametrów linii AGTC (przy prędkości 120 – 200 km/godz.) określonych Umową Europejską o ważniejszych międzynarodowych liniach transportu kombinowanego,

2) stację rozrządową „Łazy".

W obszarze terenów kolejowych znajdują się obiekty będące przedmiotem zainteresowania władz miasta. Są to :

1) asfaltowa droga przebiegająca równolegle do torów kolejowych, po ich zachodniej stronie i stanowiąca jedną z głównych dróg miasta i gminy Łazy i pełniąca funkcję drogi łączącej Łazy z Zawierciem ;
2) zabytkowy zespół budynków dawnej lokomotywowni, który ze względu na położenie i walory urbanistyczno – architektoniczne mógłby stanowić część śródmieścia (w części, która nie jest już niezbędna dla potrzeb funkcjonalnych kolei) ;
3) tereny nieczynnych torów, które mogłyby być wykorzystane na cele rozbudowy śródmieścia i zakładów przemysłowych.

Nad terenami kolejowymi w rejonie dworca przebiega kładka piesza. Dla podniesienia standardu obsługi komunikacyjnej mieszkańców niezbędny jest remont i przebudowa obiektu (zadaszenie, windy dla niepełnosprawnych).

Zakłada się, że przekazanie tych terenów miastu powinno następować stopniowo w drodze negocjacji między władzami kolei i władzami miasta.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do 20 października 2010 r. tereny kolejowe są terenami zamkniętymi. Od 21 października 2010 r. weszła w życie zmiana ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która zgodnie z art. 4 ust. 4 dopuszcza prowadzenie polityki przestrzennej przez gminę na terenach zamkniętych ustalonych przez ministra właściwego do spraw transportu.

W odniesieniu do terenów kolejowych, o których mowa wyżej, ustala się możliwość wykorzystania zabytkowego zespołu zabudowy lokomotywowni w Łazach z początku XX wieku dla rozbudowy strefy usług centrotwórczych w Łazach. Dopuszcza się również wykorzystanie obiektów zabytkowych na cele magazynów, wytwórczości lub przemysłu, pod warunkiem uwzględnienia ustaleń ochrony konserwatorskiej.

Ustala się strefę ochrony terenów kolejowych o szerokości 100 m liczonej od krawędzi terenów kolejowych, w celu :

a) umożliwienia modernizacji, przebudowy i rozbudowy szlaku kolejowego i infrastruktury kolejowej do wymagań technicznych (np. kolei dużych prędkości) ;
b) rozbudowy układu drogowego ;
c) ochrony istniejących terenów osiedleńczych przed hałasem (np. ekrany) i ewentualnymi skutkami wypadków z udziałem materiałów niebezpiecznych.

W strefie ochrony terenów kolejowych ustala się możliwość realizacji usług, magazynów, hurtowni, obiektów przemysłowych, obiektów wytwórczych i rzemieślniczych, obiektów ochrony środowiska, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, baz sprzętowych i budowlanych, obiektów miejskich urządzeń komunalnych, dróg, ulic, parkingów i garaży oraz zalesienia pod warunkiem, że uwzględnione zostaną aktualne warunki techniczne funkcjonowania układu kolejowego, potrzeby modernizacji lub rozbudowy układu transportowego i jego bezpieczeństwa.

Przebudowa linii kolejowej do podanych parametrów może spowodować wzrost hałasu do poziomu znacznie przekraczającego dopuszczalny poziom w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej.

W strefie ochrony terenów kolejowych :

1) ogranicza się możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej dopuszczając jedynie realizację funkcji mieszkaniowej wyłącznie w formie towarzyszącej dopuszczonemu rodzajowi zainwestowania ;
2) wyklucza się realizację zabudowy mieszkaniowej niezwiązanej z obsługą obiektów rzemiosła, wytwórczości lub innych przeznaczeń dopuszczonych do realizacji w strefie ochrony terenów kolejowych.

Tereny kolejowe oraz ich strefę ochronną oddziaływania terenu kolejowego oznaczono na rysunku w skali 1 : 10 000 p.t.: „Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta i gminy Łazy".

Obszar objęty zmianą Studium, położony w Ciągowicach znajduje się w strefie ochronnej wojskowego terenu zamkniętego ustanowionej decyzją lokalizacyjną nr 045/76 z dnia 23 czerwca 1976r.

6. Kierunki zagospodarowania przestrzennego terenów zainwestowanych w obszarach nie objętych strefami urbanizacji

Poza obszarami objętymi granicami stref urbanizacji występują :

a) niewielkie powierzchniowo enklawy rozproszonych terenów zainwestowanych przeznaczonych do zainwestowania w planach miejscowych

b) niewielkie powierzchniowo tereny przeznaczone do zabudowy w wyniku uwzględnienia wniosków i uwag zgłoszonych do „Studium ...".

Zagospodarowanie terenów wymienionych w punkcie a) należy realizować według ustaleń wynikających z obowiązującego planu miejscowego, a w razie jego zmiany należy stosować ustalenia jak dla strefy adaptacji w przestrzeni o charakterze wiejskim i podmiejskim.

Zagospodarowanie terenów wymienionych w punkcie b) należy realizować jak dla strefy adaptacji w przestrzeni o charakterze wiejskim i podmiejskim.

Poszerzenie obszaru zainwestowania terenów wymienionych w punkcie a) i b) wymaga :

- zmiany ustaleń „Studium ..." ,
- zmiany ustaleń dotychczasowego planu miejscowego,
- uzyskania właściwych zgód na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze (poza obszarem miasta Łazy).

7. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym – zasady ogólne

1. W „Studium ..." adaptuje się przeznaczenie ustalone dla poszczególnych terenów w obowiązującym planie miejscowym, a w razie jego zmiany wymagane jest uwzględnienie przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego określone w niniejszym „Studium ...".
   W strefie adaptacji obszaru urbanizacji dopuszcza się zmianę przeznaczenia terenu ustalonego dotychczasowym planem miejscowym w procedurze zmiany planu miejscowego, pod warunkiem, że nowe przeznaczenie terenu mieści się w katalogu przeznaczeń strefy przestrzeni, do której przynależy zgodnie z ustaleniami punktu III.3. Zmiany, o których mowa wyżej, nie wymagają zmiany ustaleń „Studium ... ".
2. Tereny położone w strefach profilowanego rozwoju, należy realizować zgodnie z kierunkami określonymi w punkcie III.4.
   Zmiana przeznaczenia podstawowego w tych strefach będzie wymagała zmiany ustaleń „Studium ...".
3. Dla terenów położonych poza wyznaczonymi obszarami urbanizacji ustala się następujące zakazy zabudowy i ograniczenia zagospodarowania z uwzględnieniem odmiennych rozwiązań wynikających z rozstrzygnięć dotyczących zgłoszonych wniosków i uwag do projektu „Studium ..." :
   1) zakaz zabudowy na terenach położonych w obszarach chronionych lub wyznaczonych do ochrony na mocy ustawy o ochronie przyrody
   2) realizacji nowych dominant krajobrazowych
      a) w strefach ochrony konserwatorskiej;
      b) na obszarach wymienionych w punkcie 1) i 2) za wyjątkiem urządzeń telekomunikacyjnych, które mogą być realizowane pod warunkiem stosowania maskowania urządzeń w sposób zbliżony do elementów naturalnego krajobrazu np. ostańce skalne, drzewa pomnikowe itp.

3) hodowli zwierząt przekraczających ilość 40 DJP (dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza), jeżeli działalność ta prowadzona będzie :
   a) w odległości mniejszej niż 100 m od następujących terenów, nie uwzględniając nieruchomości gospodarstwa, na którego terenie chów lub hodowla będą prowadzone :
      - mieszkaniowych,
      - innych zabudowanych z wyłączeniem cmentarzy i grzebowisk dla zwierząt,
      - zurbanizowanych niezabudowanych,
      - rekreacyjno – wypoczynkowych z wyłączeniem kurhanów, pomników przyrody oraz terenów zieleni nieurządzonej niezaliczonej do lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych,
   b) na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 – 5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 – 3 tej ustawy.

4. Na terenach położonych poza obszarami urbanizacji dopuszcza się (za wyjątkiem terenów wymienionych w ust. 3 realizacje :
   a) rozproszonej zabudowy mieszkaniowej – jeśli została ona dopuszczona do realizacji w obowiązującym planie miejscowym lub w drodze uwzględnienia złożonych do „Studium ..." wniosków i uwag ;
   b) dróg, ulic i parkingów ;
   c) urządzeń i sieci infrastruktury technicznej ;
   d) cmentarzy i grzebowisk zwierząt – po spełnieniu wymogów hydrogeologicznych i sanitarnych ;
   e) obiektów turystyki (szlaków turystycznych, ścieżek pieszych i rowerowych,
   f) zadaszeń deszczowych, konnych traktów jeździeckich)
   g) zabudowy siedliskowej (na terenach rolnych z dopuszczeniem zabudowy)
   h) obiektów sakralnych
   i) zalesień
   j) zbiorników wodnych dla celów retencji wód deszczowych lub rekreacji z uwzględnieniem przepisów prawa wodnego.

5. Dopuszcza się zmianę dotychczasowej granicy rolno – leśnej jeśli wynika to z ustaleń „Studium ...", możliwości dodatkowych zalesień.

6. W obszarze miasta i gminy Łazy występują bogate złoża surowców mineralnych. Ustala się możliwość ich eksploatacji w drodze zmiany ustaleń planu miejscowego, bez potrzeby zmiany „Studium ..." pod warunkiem, że nie znajdują się one w obszarach objętych ochroną na mocy przepisów odrębnych ani nie ingerują w tereny przeznaczone w planie miejscowym do zainwestowania jako tereny osadnicze.

7. Na terenie miasta i gminy Łazy zakazuje się zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. Zakaz ten nie dotyczy realizacji dróg i parkingów, infrastruktury technicznej, wód płynących i zbiorników wodnych, małych obiektów turystycznych, cmentarzy.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego w obszarach urbanizacji przedstawiono na rysunku w skali 1 : 30 000 pt. : „ Podział obszarów urbanizacji na strefy funkcjonalno – przestrzenne".

8. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy

8.1. Parametry i wskaźniki zabudowy

Ustala się następujące graniczne parametry i wskaźniki zabudowy do stosowania w planach miejscowych

Parametry i wskaźniki (za wyjątkiem szczególnych ustaleń dla niektórych stref funkcjonalnych)	Maksymalny procentowy udział powierzchni zabudowy w powierzchni działki	Minimalny procentowy udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki	Maksymalna wysokość zabudowy w metrach i liczba kondygnacji naziemnych	Minimalna wielkość nowo wydzielanych działek w m^2	Minimalna szerokość wydzielonej działki w m
Rodzaj zabudowy:					
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	40 %	45 %	12 / 3	700 m^2	18 m
Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna średniowysoka	30 %	45 %	25 / 9	5000 m^2	*
Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna niska	30 %	45 %	15 / 4	5000 m^2	*
Zabudowa mieszkaniowa letniskowa	30 %	60 %	9 / 2	700 m^2	18 m
Zabudowa zagrodowa	55 %	25 %	9 / 2	1.200 m^2	18 m
Zabudowa pensjonatowa	35 %	45 %	12 / 3	1.200 m^2	18 m
Zabudowa usługowa w mieście	55 %	20 %	*	*	*
Zabudowa usługowa w sołectwach	55 %	20 %	*	*	*
Zabudowa mieszkaniowo – usługowa w mieście	70 %	*	*	1.000 m^2	20 m
Zabudowa mieszkaniowo – usługowa w sołectwach	45 %	25 %	12 / 3	1.000 m^2	18 m
Zabudowa przemysłowa, wytwórcza i magazynowa	50 %	15 %	6 / 1	*	*
Zabudowa gospodarcza i garaże	*	*	5 / 1	*	*

***** do ustalenia indywidualnie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Parametry i wskaźniki nie ustalone w niniejszym „Studium ... " należy ustalać indywidualnie w planach miejscowych.
Ograniczenie wysokości zabudowy nie dotyczy urządzeń telekomunikacyjnych i radiolokacyjnych.

8.2. Wskaźniki miejsc postojowych

Ustala się następujące minimalne wskaźniki wymaganych miejsc postojowych dla różnych sposobów zagospodarowania zabudowy do stosowania w planach miejscowych:

Rodzaj zabudowy	Minimalna ilość miejsc postojowych/garażowych
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	2 miejsca postojowe/dom
Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	1,5 miejsc postojowych na mieszkanie
Zabudowa mieszkaniowa letniskowa	2 miejsca postojowe/dom letniskowy
Zabudowa zagrodowa	2 miejsca postojowe (oprócz miejsc na maszyny rolnicze niezbędne do produkcji rolnej)
Zabudowa pensjonatowa	1 miejsce postojowe / pokój pensjonatowy
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	5 miejsc postojowych

Rodzaj zabudowy	Minimalna ilość miejsc postojowych/garażowych
z towarzyszącymi usługami	
Biura i urzędy	15 miejsc postojowych/100 zatrudnionych
Gastronomia	1 miejsce postojowe na 4 miejsca gastronomiczne
Obiekty handlowe	70 miejsc postojowych/1000 m^2 pow.uż.
Szkoły podstawowe, gimnazja, przedszkola	0,8 miejsc postojowych na 1 zatrudnionego + 5 miejsc
Cmentarze w mieście	50 miejsc postojowych/1 ha
Ogrody działkowe	1 miejsce postojowe na 5 działek
Zakłady przemysłowe i inne miejsca pracy	1 miejsce postojowe/4 zatrudnionych na jednej zmianie oraz 1 miejsce dla samochodu dostawczego
Pozostałe	Do ustalenia indywidualnie w planach miejscowych

Parametry i wskaźniki nie ustalone w niniejszym „Studium ... " należy ustalać indywidualnie w planach miejscowych.

8.3. Tereny objęte zakazem zabudowy

Ustala się następujące tereny objęte zakazem zabudowy :

1) Tereny objęte lub postulowane do objęcia prawnymi formami ochrony przyrody, o których mowa w rozdziale 9,
2) Tereny zwartych kompleksów rolnych powyżej 15 ha w obrysie wielokątnym i torfowiska,
3) Doliny rzek i potoków, stanowiące korytarze ekologiczne i obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia podtopień,
4) Tereny leśne z dopuszczeniami, o których mowa w ustawie o lasach
5) Tereny położone w strefach ochrony konserwatorskiej z dopuszczeniem robót budowlanych niezbędnych dla utrzymania i konserwacji zabytków oraz obiektów dopuszczonych do realizacji w planie miejscowym
6) Tereny zalegania złóż surowców podstawowych (za wyjątkiem zabudowy rolniczej i siedliskowej);
7) Tereny osuwiskowe.

Zakazy te nie dotyczą dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz dopuszczeń o których mowa w szczegółowych ustaleniach „Studium ...".

9. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

9.1. Ochrona przyrody i krajobrazu

9.1.1. Obszary i obiekty objęte ochroną prawną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. (z późn. zm.) o ochronie przyrody

W obszarze miasta i gminy Łazy uwzględnia się ochronę cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym obszarów objętych już ochroną prawną.

1) Rezerwat przyrody „Góra Chełm" z otuliną

W granicach Parku Krajobrazowego „ Orlich Gniazd" znajduje się rezerwat „Góra Chełm" o powierzchni ok. 12 ha, utworzony Zarządzeniem nr 270 ML i PD z dnia 30 sierpnia 1957 r. w sprawie uznania za Rezerwat Przyrody, położony w niewielkiej odległości na wschód od wsi Hutki – Kanki. Rezerwat został utworzony w celu zachowania walorów naukowych i dydaktycznych lasu bukowego o charakterze naturalnym porastającego wzgórze wapienne. Obejmuje odosobnione, ostańcowe

wzgórze jurajskie, wysokości 440 m n.p.m., porośnięte lasem bukowym. Na szczycie wzniesienia znajdują się skałki o ciekawych formach, z licznymi spękaniami i szczelinami.

2) Park Krajobrazowy „Orlich Gniazd" oraz Obszar Chronionego Krajobrazu - Otulina Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd" - stanowi część Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych. Został powołany w 1980 roku na mocy Uchwały nr III/11/80 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach z dnia 20.02.1980 roku. Zasady ochrony zostały znowelizowane w Rozporządzeniu nr 17/95 Wojewody Katowickiego z dnia 01.02.1995 roku. Celem powołania Parku było wprowadzenie na obszar chroniony idei harmonijnego współistnienia człowieka i środowiska naturalnego.

Rozporządzenie Nr 18/06 Wojewody Śląskiego z dnia 18 kwietnia 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd" reguluje :

- granice obszaru
- cele ochrony
- zakazy działalności mogących pogorszyć środowisko przyrodnicze lub krajobraz.

Szczególne cele ochrony w Parku Krajobrazowym to ochrona specyficznej fizjonomii krajobrazu jako syntezy wartości przyrodniczych i kulturowych, a zwłaszcza zachowanie :

a) zróżnicowanej rzeźby terenu Wyżyny Częstochowskiej z elementami rzeźby krawędziowej i krasowej, w tym ostańcami skalnymi, jaskiniami, schroniskami skalnymi, lejami i źródłami ;
b) szaty roślinnej, w tym specyficznego rozkładu przestrzennego zbiorowisk roślinnych oraz zbiorowisk muraw kserotermicznych ;
c) bogactwa flory i fauny z gatunkami reliktowymi i endemicznymi ;
d) walorów krajobrazowych, w tym elementów charakterystycznego krajobrazu kulturowego z ruinami warowni jurajskich oraz krajobrazu rolniczego ; w celu popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Dla ochrony tego obszaru Wojewoda ustalił istotne zakazy :

- ograniczające możliwość przekształcania cieków wodnych,
- likwidowania zadrzewień śródpolnych,
- pozyskiwania skał i minerałów dla celów gospodarczych i kolekcjonerskich
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
- organizowania rajdów motorowych i samochodowych

Na obszarze Parku i jego Otuliny dopuszcza się realizację :

- infrastruktury technicznej i dróg
- infrastruktury rekreacyjnej (ścieżki, biwaki, parkingi przydrożne)
- innej zabudowy dopuszczonej w planie ochrony Parku dla niektórych terenów
- stref usługowo – rekreacyjno – sportowych oraz terenów wiatrowych urządzeń prądotwórczych wyznaczonych w niniejszym „Studium ...".

W planach zagospodarowania przestrzennego ustala się obowiązek stosowania zakazów i ograniczeń wynikających z Rozporządzenia Nr 18/06 Wojewody Śląskiego z dnia 18 kwietnia 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd" oraz ustalone tam zasady kształtowania zabudowy.

3) Obszar „Natura 2000" Ostoja Środkowojurajska (ostoja siedliskowa)

Wymienione wyżej obszary stanowią część Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET.PL. Ochroną objęte są murawy kserotermiczne. Obszar spełnia kryteria obszaru o znaczeniu wspólnotowym (OZW).

Charakterystyka obszaru :
Typ B Kod : PLH 240009
Data zatwierdzenia 2008.12
Ranga ostoi - podstawowa
Obszar ogółem - 5.769 ha
Obszar w województwie śląskim - 3.929 ha

Obszar na terenie gminy Łazy - 1.052 ha
Ilość gatunków i siedlisk chronionych :
- siedliska 17 *
- gatunki 4 *

według danych Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska.
Siedlisko priorytetowe - murawy kserotermiczne z siedliskiem storczyka.

Dla obszaru Natura 2000 ustala się :
a) zakaz zabudowy na obszarze występowania siedlisk chronionych w tym priorytetowych ;
b) dopuszczenie zagospodarowania inwestycyjnego w zakresie dróg i infrastruktury turystycznej, edukacyjnej i technicznej poza terenami o których mowa wyżej bez możliwej szkody dla wartości obszaru „Natura 2000" ;
c) realizację zagospodarowania terenu zgodnie z planem ochrony obszaru.

Realizacja zagospodarowania turystycznego i edukacyjnego oraz dróg i infrastruktury technicznej w obszarze „Natura 2000" nie wymaga zmiany „Studium ..." jeśli powyższe zainwestowanie zostanie uzgodnione z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w ramach sporządzania planu miejscowego.

9.1.2. Obszary i obiekty postulowane do ochrony

1) W obszarze miasta i gminy Łazy wskazuje się do ochrony w oparciu o ustawę o ochronie przyrody następujące obszary i formy ich ochrony :

a) Rezerwat przyrody „Kromołowiec" (za waloryzację przyrodniczą) – 150 ha
Proponowany rezerwat obejmuje obszar ostańca jurajskiego o dużych wartościach morfologicznych pokryty przez dorodne lasy bukowe i grądowe oraz murawy kserotermiczne. Występuje tam wiele roślin rzadkich i chronionych, a także drzewa o wymiarach pomnikowych. Ze skał rozpościera się daleki widok o otwarciu 360^0 co stanowi doskonałą lokalizację punktu widokowego.
Obszar rezerwatu obejmuje się całkowitym zakazem zabudowy.

b) Obszar Chronionego Krajobrazu - Otulina Rezerwatu „Góra Chełm" obejmująca całe wzgórze stanowiące otoczenie rezerwatu i jego krajobrazową ekspozycję.
Obszar otuliny Rezerwatu „Góra Chełm" obejmuje się zakazem realizacji nowej zabudowy (za wyjątkiem infrastruktury technicznej i dróg).

c) Rezerwat przyrody „Źródła Centurii" (położony w granicach gmin Łazy i Ogrodzieniec) o powierzchni 17,12 ha na obszarze gminy Łazy w sołectwie Hutki – Kanki.
Większa część postulowanego obszaru ochrony rezerwatowej położona jest w gminie Ogrodzieniec. Planowany rezerwat ma na celu ochronę warzuchy polskiej. Warzucha polska to gatunek endemiczny. Roślina ta wyginęła na naturalnych stanowiskach. Pierwotnie występowała na jednym obszarze w południowej Polsce – na pograniczu Wyżyny Śląskiej i Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej obejmując niewielki górny odcinek rzeki Białej i jej dopływów w okolicy Olkusza. Stopniowe osuszanie terenu od roku 1960 spowodowało, że roślina ta zanikła całkowicie. Dla jej ocalenia stworzono stanowiska zastępcze poprzez przeniesienie pierwotnego stanowiska na teren o podobnych naturalnych warunkach siedliskowych - źródeł Centurii w okolicy wsi Hutki – Kanki. Planowany rezerwat obejmuje górny odcinek doliny Centurii oraz jego bezpośrednie otoczenie. Planowany rezerwat ma pierwszorzędne znaczenie dla zachowania warzuchy polskiej (cochlearia polonica). Tylko tutaj gatunek ten wytworzył dużą i stabilną populację. Strukturę populacji ze źródlisk Centurii można określić jako łanowo skupiskową o dobrym stanie zdrowotnym.

d) Otulina rezerwatu przyrody „Źródła Centurii" postulowany obszar otuliny obejmuje na terenie gminy Łazy 93,15 ha głównie terenów leśnych oraz enklaw upraw rolnych i

łąk. Została ona wyznaczona w celu ochrony stosunków wodnych w dolinie rzeki Centurii co pozwoli na ochronę siedliska warzuchy polskiej, gdyż głównym warunkiem utrzymania tego gatunku jest zachowanie w niezmienionym stanie stosunków wodnych.

e) Obszar Chronionego Krajobrazu „ Uroczysko Mokrznia" w sołectwie Trzebyczka
Obszar położony na południe od wsi Trzebyczka obejmujący tereny łąk i nieużytków. W runi łąkowej występuje około 200 gatunków roślin naczyniowych, w tym wiele gatunków chronionych : pełnik europejski, kosaciec syberyjski, goryczka wąskolistna, zimowit jesienny. W zbiorowiskach leśnych występują płaty buczyny sudeckiej z żywcem dziewięciolistnym i jodłą.
Obszar obejmuje się zakazem nowej zabudowy z wyłączeniem zabudowy na terenach wyznaczonych w obowiązującym planie miejscowym.

f) Użytek ekologiczny „Młynek" w mieście Łazy
Obejmuje zbiornik wodny oraz rozlewiska położone przy przysiółku Spaleniska, w tym obszary łąk wilgotnych i torfowisko przejściowe zaroślowe.
Obszar obejmuje się zakazem zabudowy za wyjątkiem : urządzeń sportu i rekreacji, dróg i infrastruktury technicznej oraz urządzeń hydrologicznych.

g) Użytek ekologiczny „Potok od Rokitna" - w sołectwach Rokitno Szlacheckie i Kuźnica Masłońska
Obejmuje rozlewiska i obszary torfów z licznie reprezentowaną florą gatunków olszyn i roślinności bagiennej.
Obszar obejmuje się zakazem zabudowy za wyjątkiem dróg i infrastruktury technicznej oraz urządzeń hydrologicznych.

h) Stanowisko dokumentacyjne „Kamieniołom Wysoka"
Obszar nieczynnego kamieniołomu wapieni jurajskich szczególnie wartościowy dla celów dydaktycznych i poznawczych.
Dopuszcza się zabudowę części kamieniołomu zgodnie z ustalonymi w niniejszym „Studium ..." kierunkami zagospodarowania oraz ustaleniami planu miejscowego.

i) Obszary ochrony lokalnej terenów zapewniających ciągłość pasm ekologicznych (korytarze ekologiczne) postulowane do ochrony jako zespoły przyrodniczo – krajobrazowe, docelowo jako obszary chronionego krajobrazu, w tym :
- Dolina Czarnej Przemszy – obszar stawów, rozlewisk i torfowisk o dużej bioróżnorodności - sołectwa : Turza, Kuźnica Masłońska i Kazimierówka
- Dolina Mitręgi – obszar stawów, rozlewisk i torfowisk o dużej bioróżnorodności – sołectwa : Wiesiółka, Chruszczobród, Chruszczobród – Piaski, Rokitno Szlacheckie, miasto Łazy
- Dolina Centurii (poza otuliną rezerwatu „Źródła Centurii") – malownicza dolina prowadząca przez obszary leśne, głęboko wcięta z cennymi elementami hydrografii, geomorfologii, flory faunistycznej – sołectwo Hutki - Kanki.
- dolina Potoku Ogrodzienieckiego - sołectwo Rokitno Szlacheckie
- Łąka Pniokówka - sołectwo Niegowonice
- Niwa Zagórczańska - sołectwo Niegowoniczki i Niegowonice
- Torfowisko – Laskowa – Podgórna w Łazach
- łąki i lasy - Trzebyczka – Mokrznia.

Dla wymienionych korytarzy ekologicznych ustala się zakaz zabudowy za wyjątkiem dróg i infrastruktury technicznej oraz urządzeń hydrologicznych.
Zachowuje się istniejącą zabudowę bez prawa rozbudowy.
Postuluje się, objęcie docelowo terenów wymienionych w punkcie i) wyższym stopniem ochrony jako obszary chronionego krajobrazu na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
Ustala się zakaz zabudowy z wyłączeniem dróg oraz urządzeń hydrotechnicznych.

j) Obiekty
- Drzewa o walorach pomnikowych oznaczone na rysunku,
- Stanowisko dokumentacyjne w Wysokiej,
- Pomnik przyrody nieożywionej – „Źródła Centurii".

2) Ustalenia dodatkowe :
a) Objęcie ochroną innych cennych pod względem przyrody i krajobrazu obszarów i obiektów nie narusza ustaleń „Studium ...".
b) Zagospodarowanie terenu może być realizowane pod warunkiem poszanowania estetyki krajobrazu oraz zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem środowiska ze szczególnym uwzględnieniem wód powierzchniowych i podziemnych.

Wszystkie wymienione wyżej obszary i obiekty oznaczono na rysunku w skali 1 : 10 000 p.t.: „Ustalenia Studium - Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy" oraz na rysunku w skali 1 : 40 000 p.t.: „Obszary chronione".

9.2. Ochrona lasów i gleb

9.2.1. Ochrona lasów

Lasy objęte są ochroną prawną na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Wszystkie lasy na terenie gminy Łazy są lasami ochronnymi na mocy Zarządzenia nr 72 MOŚZNiL z dnia 10.03.1995 r. ze względu na : położenie w odległości do 50 km od miasta, funkcje wodochronne, drugą strefę uszkodzeń lasu na skutek działalności przemysłu.
Według danych nadleśnictwa około 16 % lasów państwowych wymaga przebudowy gatunkowej na zgodną z siedliskiem.
Proponowane kierunki działań :
- prowadzić działania na rzecz zachowania najcenniejszych siedlisk leśnych w porozumieniu z DRLP,
- ograniczenia melioracji terenu,
- wzbogacenia istniejących walorów zespołów leśnych m.in. poprzez przebudowę struktury gatunkowej i zwiększenie retencyjności obszaru,
- zwiększenie udziału lasów objętych ochroną jako obszary chronionego krajobrazu ze względu na wartości przyrodnicze oraz funkcje w układzie przyrodniczych powiązań przestrzennych,
- zwiększenia areału powierzchni zalesionych.

Dla lasów ustala się :
a) zakaz zabudowy za wyjątkiem : dróg i infrastruktury technicznej oraz infrastruktury rekreacyjnej dopuszczonej do realizacji i w oparciu o przepisy ustawy o lasach. Zmiana przeznaczenia terenów leśnych na cele nieleśne inne niż podane wyżej lub dopuszczone obowiązującym planem miejscowym będzie wymagała zmiany ustaleń „Studium ...".
b) realizację nowych inwestycji należy odsunąć na odległość co najmniej 30 m od granicy lasu celem zachowania cennej przyrodniczo ze względu na jej bioróżnorodność strefy brzegowej.

9.2.2. Ochrona gleb

Ochroną zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych objęte są gleby o najwyższej przydatności rolniczej – rozmieszczone na terenach sołectw.
W niniejszym „Studium ..." obejmuje się ochroną:
- kompleksy glebowe o mieszanej wartości bonitacyjnej lecz charakteryzujące się zwartym areałem o powierzchni powyżej 30 ha ;
- kompleksy glebowe o najwyższej przydatności rolniczej – rozmieszczone płatami na terenie gminy ;
- kompleksy gruntów organicznych – obejmujące znaczne powierzchnie w dolinach rzek, na terenach zalewowych i o słabej przepuszczalności gruntów.

Niewielkie enklawy gruntów chronionych otoczonych zabudową (Rokitno Szlacheckie, Grabowa, Skałbania) włączono w strefy urbanizacji.
Gleby chronione, skażone metalami ciężkimi i innymi zanieczyszczeniami, powinny być wykorzystywane na cele upraw roślin przemysłowych do czasu ich oczyszczenia lub też przeznaczane do zalesienia.

9.3. Ochrona powietrza

Ustala się następujący program dla ochrony powietrza :
1) realizację zadań ograniczenia niskiej emisji określonych w wojewódzkim i gminnym programie ochrony środowiska;
2) wprowadzenie nakazu stosowania dla celów grzewczych, produkcyjnych i wytwórczych wysokosprawnych urządzeń energetycznych o niskiej emisji zanieczyszczeń.

9.4. Ochrona przed hałasem i wibracjami oraz promieniowaniem niejonizującym

Na terenie miasta i gminy Łazy dla ochrony przed hałasem i wibracjami oraz promieniowaniem niejonizującym ustala się:
1) zakaz lokalizacji farm wiatrowych (wiatraków) w odległości mniejszej niż 300 m od zabudowy mieszkaniowej pod warunkiem, że poziom hałasu wywołanego przez urządzenia prądotwórcze nie będzie przekraczać norm ustalonych w przepisach ochrony środowiska dla terenów osiedleńczych;
2) poprawę nawierzchni dróg;
3) utrzymanie i rozwój komunikacji zbiorowej;
4) stosowanie stref zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie uciążliwych źródeł hałasu;
5) ochronę przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami wynikającymi z ustawy prawo ochrony środowiska.

9.5. Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych

1. Na terenie miasta i gminy Łazy obowiązuje ochrona :
   a) ujęć wód podziemnych w Łazach wraz ze strefami ochrony pośredniej i bezpośredniej;
   b) ujęcia wody pitnej studnie TR-3 w Trzebiesławicach położonego na terenie gminy Dąbrowa Górnicza. Ujęcie i jego strefa ochrony bezpośredniej znajduje się na terenie gminy Dąbrowa Górnicza, a część strefy ochrony pośredniej ujęcia, ustanowionej 15 września 2010 r. mocą Rozporządzenia Nr 5/2010 Dyrektora RZGW w Gliwicach, znajduje się na terenie sołectwa Chruszczobród – Piaski w gminie Łazy.
   c) źródła wód, strefy źródliskowe oraz podziemne zbiorniki wodne, w tym zbiornik wód podziemnych dewońskiego UPWP Brudzowice – Rodaki leżący w granicach ~~GZWPT/4~~ GZWP nr 454 Olkusz – Zawiercie (obejmujący cały obszar miasta i gminy Łazy);
2. Dla ochrony czystości wód podziemnych i powierzchniowych
   1) w strefach ochrony bezpośredniej ujęć wód pitnych obowiązuje :
      a) odprowadzanie wód opadowych i roztopowych w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
      b) zagospodarowanie terenu zielenią;
      c) odprowadzanie poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieków z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
      d) ograniczanie do niezbędnych potrzeb przebywania osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
      e) zakaz przeznaczenia i użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody;

2) w strefach ochrony pośredniej wód obowiązują zakazy :
a) wprowadzania ścieków do wód lub ziemi, za wyjątkiem oczyszczonych wód opadowych i roztopowych oraz wód opadowych i roztopowych, które mogą być wprowadzone do wód lub do ziemi bez oczyszczania;
b) rolniczego wykorzystania ścieków;
c) stosowania nawozów i środków wspomagających uprawę roślin za wyjątkiem nawozów organicznych;
d) stosowania środków ochrony roślin za wyjątkiem środków dopuszczonych do stosowania w strefach ochronnych ujęć wody;
e) stosowania komunalnych osadów ściekowych;
f) lokalizowania składowisk odpadów;
g) przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych;
h) mycia pojazdów mechanicznych poza myjniami usługowymi;
i) naprawiania i obsługi pojazdów mechanicznych poza terenami zakładów usługowych prowadzących taką działalność na podstawie przepisów odrębnych;
j) lokalizowania ferm chowu lub hodowli zwierząt;
k) grzebania zwłok zwierzęcych i zakładania cmentarzy.

~~3) w strefie ochrony pośredniej ujęcia wody w Trzebiesławicach ustala się ponadto:~~
~~a) ograniczenie głębokości wyrobiska kopalni piasku w sołectwie Chruszczobród – Piaski do poziomu nieprzepuszczalnej warstwy gliny i iłów, która znajduje się na głębokości 2,5 – 3,5 m od poziomu terenu;~~
~~b) zobowiązanie właściciela terenu do przekazywania raportów geodezyjnych z głębokości wyrobiska podczas wykonywania robót ziemnych;~~
~~c) przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko (podczas wydawania pozwoleń na budowę dla inwestycji „budowa kopalni piasku" pod kątem utrzymania wysokiej jakości pobieranej wody głębinowej.~~

4) w granicach zalegania zbiorników wód podziemnych GZWP Olkusz – Zawiercie i GZWP Bodzanowice – Rodaki oraz w strefie ochrony pośredniej ujęcia wody Trzebiesławice, nakazuje się stosowanie polityki ograniczania zagospodarowania mogącego pogorszyć stan wód podziemnych, w tym :
a) zakazuje się :
- lokalizacji obiektów i przedsięwzięć mogących pogorszyć stan wód podziemnych;
- realizacji obiektów przemysłowych i wytwórczych, rekreacji i wypoczynku, usług i mieszkalnictwa bez zabezpieczenia odbioru i oczyszczania ścieków przy zastosowaniu minimalnego dopuszczalnego zakresu zabezpieczeń w dostosowaniu do wielkości i rodzaju wytwarzanych ścieków

b) nakazuje się sukcesywną rozbudowę systemów rozdzielczych oczyszczania ścieków :
- 1 etap realizacji w mieście Łazy
- sukcesywnie w sołectwach – w strefach urbanizacji.

5) dla ochrony wód powierzchniowych, zakazuje się :
a) zabudowy w odległości :
- nie mniej niż 10 m od linii brzegowej rzeki lub potoku (za wyjątkiem odcinka rzeki Centurii w strefie rekreacyjno – wypoczynkowej Hutki – Kanki gdzie odległość linii zabudowy od rzeki ustalono na 20 m)
- nie mniej niż 25 m od linii brzegowej zbiornika wodnego

b) grodzenia nieruchomości w odległości mniejszej niż 1,5 m od krawędzi cieku lub zbiornika wodnego.

Zbiorniki wód podziemnych oraz ujęcia wód podziemnych wraz ze strefami ochronnymi oznaczono na rysunku w skali 1 : 10 000 p.t.: „Ustalenia Studium - Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy" oraz na rysunku w skali 1 : 40 000 p.t.: „Rozmieszczenie złóż surowców naturalnych i zasobów wód podziemnych".

9.6. Ochrona złóż kopalin

Na obszarze miasta i gminy Łazy obejmuje się ochroną tereny udokumentowanych bilansowych złóż surowców mineralnych :

n) złoże dolomitów Chruszczobród, Chruszczobród 1, Chruszczobród 2 w sołectwie Chruszczobród ;
o) złoże wapieni i iłów jurajskich „Niegowonice" położone na obszarze sołectw Niegowonice i Rokitno Szlacheckie oraz miasta Łazy ;
p) złoże wapieni jurajskich „Niegowonice – Rokitno" - położone w sołectwie Rokitno Szlacheckie ;
q) złoże rud cynku i ołowiu „Gołuchowice" położone w sołectwie Chruszczobród – Piaski ;
~~r) złoże rud cynku i ołowiu „Zawiercie II" położone w sołectwach : Turza, Kuźnica Masłońska i Kazimierówka, Ciągowice oraz Rokitno Szlacheckie ;~~
~~s) złoże rud cynku i ołowiu „Zawiercie I" położone w Kuźnicy Masłońskiej, Kazimierówce oraz Rokitnie Szlacheckim ;~~
t) złoże rud cynku i ołowiu „Zawiercie 3" położone we wschodniej części gminy ;
u) złoże rud cynku i ołowiu „Rodaki – Rokitno Szlacheckie" - położone w sołectwach : Łazy, Rokitno Szlacheckie, Grabowa i Skałbania, Hutki – Kanki ;
v) złoże piasku położone w sołectwie Chruszczobród – Piaski ;
w) złoże kruszywa naturalnego nr 15794 „Chruszczobród" zlokalizowane w sołectwie Chruszczobród – Piaski ;
x) złoże rud cynku i ołowiu nr 11 „Poręba" zlokalizowane w sołectwie Chruszczobród – Piaski ;
y) złoże rud cynku i ołowiu nr 5628 „Siewierz" – zlokalizowane w sołectwie Chruszczobród – Piaski ;
z) złoże rud cynku i ołowiu nr 6 „Chechło" – zlokalizowane w większości na obszarze gminy Klucze, Ogrodzieniec i Łazy. W Gminie Łazy zajmuje niewielki fragment w południowo – wschodniej części gminy ;
aa) złoże iłów batońskich nr 2617 „Wysoka III", zlokalizowane w sołectwie Wysoka ;
bb) złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej nr 2093 „Zawiercie" zlokalizowane w sołectwie Kuźnica Masłońska, Kazimierówka ;
cc) złoże surowców ilastych do produkcji cementu nr 2618 „Wysoka II", zlokalizowane w sołectwie Wysoka.

Eksploatacja złóż rud cynku i ołowiu wymaga eksploatacji podziemnej, natomiast eksploatacja dolomitów i piasku może być prowadzona metodą odkrywkową. Możliwość eksploatacji udokumentowanych złóż kopalni podstawowych : rud cynku i ołowiu oraz dolomitu w oparciu o ustawę prawo geologiczne i górnicze koliduje z ochroną unikatowych walorów przyrodniczych i krajobrazowych ZJPK ustaloną w oparciu o prawo ochrony przyrody. Postuluje się :

a) rezygnację z eksploatacji złóż :
- rud cynku i ołowiu Rodaki – Rokitno Szlacheckie
- wapieni jurajskich Niegowonice – Rokitno
- wapieni i iłów jurajskich Niegowonice II
- ~~cynku i ołowiu Zawiercie I (w granicach gminy Łazy)~~
- ~~cynku i ołowiu Zawiercie II (w granicach gminy Łazy część złoża położona na wschód od linii kolejowej Dąbrowa Górnicza – Zawiercie)~~
- cynku i ołowiu Zawiercie 3;
- cynku i ołowiu Chechło

lub

b) eksploatację z ochroną powierzchni i wód podziemnych.

W szczególności wnosi się o wykluczenie eksploatacji złóż rud cynku i ołowiu pod terenami rezerwatu przyrody „Góra Chełm" i obszaru „Natura 2000".

W obszarze gminy (poza obszarami urbanizacji oraz obszarami objętymi ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody) dopuszcza się eksploatację surowców pospolitych takich jak np.: żwiry lub piaski pod warunkiem:

a) wcześniejszego ich udokumentowania
b) ~~powierzchni eksploatacji nie większej niż 2,0 ha lub wydobyciu nieprzekraczającym 20.000 m^3 rocznie, gdy działalność jest prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych~~
c) zmiany planu miejscowego.

Wszystkie wymienione wyżej złoża kopalin oznaczono na rysunku w skali 1 : 10 000 p.t.: „Ustalenia Studium - Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy" oraz na rysunku w skali 1 : 40 000 p.t.: „Rozmieszczenie złóż surowców naturalnych i zasobów wód podziemnych".

9.7. Ochrona uzdrowisk

W obszarze miasta i gminy Łazy nie występują obszary uzdrowiskowe.

9.8. Ochrona zdrowia mieszkańców

1) Na obszarze miasta i gminy Łazy w strefach urbanizacji oraz obszarach objętych ochroną prawną z tytułu przepisów dotyczących ochrony przyrody zakazuje się lokalizacji obiektów mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko z wyłączeniem dróg i infrastruktury technicznej chyba, że inne szczegółowe ustalenia „Studium ..." dla poszczególnych stref urbanizacji stanowią inaczej.
2) Na obszarze miasta i gminy Łazy zakazuje się lokalizacji obiektów przemysłowych o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

9.9. Inne ustalenia w zakresie ochrony środowiska i zdrowia ludzi

Na obszarze miasta i gminy Łazy:

a) wyklucza się realizację składowisk materiałów niebezpiecznych, odpadów przemysłowych i komunalnych zlokalizowanych na otwartej przestrzeni;
b) zakazuje się realizacji zabudowy bez wyposażenia w instalacje gromadzenia i odprowadzenia ścieków sanitarnych i wód opadowych;
c) nakazuje się niezwłoczne podłączenie lokalnych urządzeń oczyszczania ścieków do systemów kanalizacji po ich realizacji;
d) zakazuje się realizacji zakładów przetwórstwa odpadów przemysłowych i komunalnych;
e) zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem dróg, kolei oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej
f) ustala się ograniczenia dla lokalizacji obiektów mogących potencjalnie znacząco wpływać na stan środowiska przyrodniczego określone w niniejszym „Studium ..." dla wyodrębnionych obszarów, stref i przestrzeni ;
g) zakazuje się lokalizacji nowych zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych.

10. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Zgodnie z wymogami art. 10 ust. 2 punkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. w „Studium ..." określa się obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Na obszarze miasta i gminy Łazy występują liczne obiekty zabytkowe i obiekty o charakterze zabytkowym objęte ochroną prawną poprzez:

- wpis do rejestru zabytków
- wpis do wojewódzkiej ewidencji obiektów zabytkowych
- ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W niniejszym „Studium ...” podtrzymuje się obowiązek ochrony zabytków i obiektów objętych dotychczasowymi formami ochrony :

1) uzupełniając katalog zabytków objętych wpisem do rejestru zabytków o obiekty będące w tym rejestrze, a nie ujęte w dotychczasowym „Studium ...” ;
2) wprowadzając do „Studium ...” ochronę obiektów o charakterze zabytkowym i dóbr kultury, dla których ustalenia ochrony zawarto w planie miejscowym ;
3) zmieniając postulaty w sprawie wpisu do rejestru zabytków najcenniejszych obiektów zabytkowych objętych dotychczas jedynie ochroną planistyczną, która jednak jest mało skuteczna i może być niewystarczająca w odniesieniu do tych obiektów.

Poniżej zestawiono obiekty i obszary objęte ochroną na terenie miasta i gminy Łazy.

10.1. Obszary i obiekty objęte ochroną prawną z mocy art. 7 punkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 poz. 1568 z późn. zm.) poprzez wpis do rejestru zabytków

1. Kościół parafialny p. w. Nawiedzenia NMP i św. Stanisława Biskupa – barokowy, XVIIIw., rozbudowany w XIX i XX w., murowany, tynkowany, (granice ochrony prawnej w ramach ogrodzenia) w Chruszczobrodzie – nr rej. 793/67
2. Zespół dworski, (w tym czworak, stajnia) z poł. XVIII w. – murowany z kamienia, tynkowany (granice ochrony prawnej w ramach ogrodzenia) w Ciągowicach nr rej. 1221/76. Uwaga : czworak i stajnia w bardzo złym stanie technicznym (ruina) – w dotychczasowym „Studium ...” postulowano wykreślenie z listy obiektów wpisanych w rejestr zabytków. Decyzja w tej sprawie należy do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
3. Kościół parafialny p.w. św. Franciszka z Asyżu – barokowo – klasycystyczny odbudowany w 1910 r. – granice ochrony prawnej w ramach ogrodzenia w Niegowonicach - nr rej. 788/67
4. Założenia pałacowo – parkowe z połowy XVIII w. – granice ochrony prawnej w ramach ogrodzenia w Wysokiej - nr rej. 798/67
5. Kapliczka kubaturowa w Centurii z początku 1861 r. tynkowana, kryta gontem w Hutkach – Kankach – nr rej. 119/69
6. Budynek mieszkalny z XIX w. przy ulicy Mickiewicza (dawniej ulicy Szkolnej) – drewniany na podmurówce (granice ochrony prawnej w ramach parceli budowlanej) w Chruszczobrodzie - nr rej. 794/67.

10.2. Obiekty o wysokich wartościach historycznych, urbanistycznych i architektonicznych objęte wpisem do wojewódzkiej ewidencji obiektów zabytkowych oraz ochroną planistyczną

Lp.	Obiekt – adres	Charakterystyka
	Łazy	
1	Dom – ul. Daszyńskiego 1	mur. Lata 20-te
2	Dom – ul. Daszyńskiego 20	mur.1887 r.
3	Dom Kultury – ul. Kościuszki 5	mur. Z 1936 r.
4	Dom – ul. Kościuszki 11	mur. Lata 20-te
5	Dom – ul. Kościuszki 17	mur. Lata 20-te
6	Dom – ul. Kościuszki 25	mur. Lata 20-te
7	Dom – ul. Kościuszki 42	mur. Lata 20-te

Lp.	Obiekt – adres	Charakterystyka
8	Dom – ul. Kochanowskiego 10	mur. Lata 20-te
9	Dom – ul. Okrzei 15	mur. Lata 20-te
10	Dom – ul. Okrzei 37	mur. Lata 20-te
11	Zespół stacji i lokomotywowni :	
11a	hala lokomotywowni	1922 r.
11b	wieża wodna	z około 1900 r.
11c	wieża wodna	z 1942 r.
11d	nastawnia ŁB13	z 1920 r.
11e	wartownia	z 1902 r.
11f	schronisko służby manewrowej	z 1912 r.
11g	budynek biurowy lokomotywowni	z 1942 r.
11h	obiekty wagonowni	z 1941 –1942 r.
12	dawne Zakłady Materiałów Ogniotrwałych	
Chruszczobród		
13	Plebania kościoła parafialnego p.w. św. Stanisława	mur. pocz. XX w.
14	Chałupa – ul. Sienkiewicza 58	drew. 1865 r.
15	Chałupa – ul Sienkiewicza 61	drew. 1910 r.
Kuźnica Masłońska		
16	Dom nr 22	mur. lata 20-te
Mitręga		
17	Chałupa nr 15	drew. Pocz. XX w.
Niegowonice		
18	Chałupa – ul Błędowska 15	drew. 1900 r.
19	Dom – ul. Rolna 12	mur. XIX/XX w.
20	Dom – ul. Kościuszki	mur. lata 20-te
21	Dom – ul. Błędowska 1	mur. lata 20-te
Rokitno Szlacheckie		
22	Dom – ul. Kościuszki 2	mur. lata 20-te
23	Dom – ul. Kościuszki 16	mur. l1926 r.
24	Dom – ul. 1-go Maja 32/34	mur. lata 20-te
25	Chałupa – ul. 1-go Maja 79	drew. 1901
26	Dom – ul. Świerczewskiego 257	mur. pocz. XX w.
Trzebyczka		
27	Chałupa nr 3	drew. 1920 r.
Wysoka		
28	Chałupa – ul. Kościuszki 88	drew. pocz. XX w.
29	Stajnie podworskie	mur. koniec XIX w.

10.3. Obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską poprzez ustalenie ochrony w planie miejscowym zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy przyjęty uchwałą nr XLII/341/06 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 października 2006 r. ustalił następujący zakres ochrony obszarów i obiektów posiadających cechy zabytkowe.
W planach miejscowych ustalono następujące formy ochrony konserwatorskiej dla obiektów o walorach historycznych i urbanistyczno – architektonicznych nie objętych wpisem do rejestru zabytków i ewidencji obiektów zabytkowych :

- **strefa „A”** - pełnej ochrony konserwatorskiej z bezwzględnym priorytetem wymogów konserwatorskich ;
- **strefa „B”** - pośredniej ochrony konserwatorskiej, podlegająca rygorom w zakresie

utrzymania zasadniczych elementów istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz dostosowania charakteru i skali nowej zabudowy do zabudowy historycznej ;

- **strefa „E”** - ochrony ekspozycji zespołów zabytkowych ;
- **strefa „K”** - ochrony krajobrazu
- **strefa „W”** - ochrony archeologicznej z bezwzględnym wymogiem przeprowadzenia wykopaliskowych prac archeologicznych przed jakimikolwiek pracami ziemnymi w tej strefie. W strefie tej występują rozpoznane archeologicznie lub historycznie stanowiska : osady, cmentarzyska, dwory, folwarki, kuźnice itp. i zlokalizowane ślady osadnicze.
- **strefa „OW”** - obserwacji archeologicznej o ochronie polegającej na obserwacji prac ziemnych w rejonie występowania archeologicznych stanowisk pradziejowych, średniowiecznego i nowożytnego oraz miejscowości o średniowiecznym pochodzeniu.

Głównym celem wyznaczenia w/w stref jest utrzymanie i zachowanie najbardziej wartościowych elementów zabytkowych, kulturowych oraz krajobrazowo – ekspozycyjnych gminy. Przy lokalizacji nowych funkcji oraz wprowadzeniu nowych obiektów kubaturowych należy :

- nie dopuścić do degradacji środowiska – właściwe działania planistyczne ;
- podporządkować nową zabudowę charakterowi krajobrazu naturalnego ;
- zachować historyczny układ dróg i alei ;
- zachować tradycyjne nazwy lokalne ;
- nie dopuścić do zniszczenia stanowisk archeologicznych.

W niniejszej zmianie „Studium ...” podtrzymuje się powyższe ustalenia.

Obiekty i strefy objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do gminnej ewidencji zabytków i planu miejscowego

Lp.	Obiekty lub zespoły obiektów objętych ochroną	Elementy stanu zachowania	Zalecane działania
1	Kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja w Ciągowicach wraz z otoczeniem **strefa „A” i strefa „W”**	kościół pierwotnie drewniany, obecnie murowany z 1879 r. jednonawowy z prezbiterium zamkniętym prostą ścianą ze ściętymi narożnikami, od zachodu wieża. Wyposażenie kościoła barokowe.	- zachowanie i ochrona budynku kościoła i plebani ; - zagospodarowanie i uporządkowanie otoczenia ;
2	Dawne Zakłady Materiałów Ogniotrwałych w Łazach **strefa „B” i strefa „W”**	z dawnej zabudowy z XIX w. zachowany budynek hali pieców szybowych	- inwentaryzacja obiektów ; - ochrona obiektów zabytkowych poprzez wpis do rejestru zabytków

Lp.	Obiekty lub zespoły obiektów objętych ochroną	Elementy stanu zachowania	Zalecane działania
3	Dawny Kombinat Cementowo – Wapienny w Wysokiej **strefa „B" i strefa „W"**	zachowane obiekty przemysłowe z lat 1880 – 1914 częściowo zniszczone i zdewastowane	województwa śląskiego. W niniejszym „Studium ..." nie podtrzymano tego postulatu, pozostawiając obowiązek ochrony obiektów przez wpis do gminnej ewidencji obiektów zabytkowych i planu miejscowego. W razie braku możliwości adaptacji obiektów i konieczności ich przebudowy lub wyburzenia należy obiekty te udokumentować
4	Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa i św.Michała Archanioła w Łazach **strefa „A" i strefa „W"**	zachowany obiekt z początku XX wieku	- ochrona i konserwacja obiektu w granicach ogrodzenia
Pozostałe strefy i obiekty			
strefa „B" i strefa „W"			
5	Teren lokomotywowni w Łazach wraz z zabytkową zabudową kolejową, w tym : - hala lokomotywowni z 1922 r. - budynki wagonowni z 1941 – 1942 r. - budynek biurowy lokomotywowni z 1942 r. - 2 wieże wodne z 1942 r. i 1900 r. - budynek służby manewrowej z 1912 r. - wartownia z 1902 r. - nastawnia ŁB 13 z 1920 r. - magazyn i transformator - budynki mieszkalne przy ulicy Dworcowej, Kolejowej i Trójkąt	- zabudowania z końca XIX w. (przebudowane w 1920 r.) w tym bardzo cenna wieża ciśnień o konstrukcji murowanej, ceglanej; - zachowane historyczne rozplanowanie obiektów	- zachowanie zabytkowych obiektów; - wykonanie inwentaryzacji zabytkowych urządzeń; - opracowanie programu sposobów ochrony zabytkowych zabudowań wraz z urządzeniami
6	Układy ruralistyczne wsi : Ciągowice, Chruszczobród – Chruszczobród Piaski (wzdłuż ul. Mickiewicza i Sienkiewicza), Grabowa, Kazimierówka, Niegowonice,	- tradycyjny układ przestrzenny, związany z zachowanymi podziałami własnościowymi;	- zachowanie i ochrona układów przestrzennych wsi (układ dróg, charakter i układ zabudowy); - podporządkowanie

Lp.	Obiekty lub zespoły obiektów objętych ochroną	Elementy stanu zachowania	Zalecane działania
	Niegowoniczki, Rokitno Szlacheckie, Wysoka		nowych obiektów lokalnej tradycji arch., nawiązanie skala do otaczającej zabudowy; - zachowanie linii zabudowy; - zachowanie struktury własności działek oraz związanego z nią układu rozłogów; - zachowanie krajobr. kult. - zachowanie osi widoko-wych na zabytkowe architektoniczne dominanty; - zachowanie i ochrona zabytkowych obiektów w układzie przestrzennym wsi.
7	Założenia dworsko - parkowe w Rokitnie Szlacheckim	- zachowane fragmenty neogotyckiej rozbudowy, z II poł. XIX w. (biblioteka, wieża), pierwotnego drewnianego budynku dworskiego z XVIII/XIX w.; - część zabudowań gospodarczych; - park zamkowy o mało czytelnej kompozycji (dewastacja na skutek braku pielęgnacji, przyparkowych nasadzeń oraz samosiewów), zatarty układ ścieżek, zachowana jedynie aleja lipowa i kasztanowa oraz szpaler drzew; - zatarty układ przestrzenny założenia na skutek wybudowania obiektów kubaturowych (mieszka-nia, administracja, obiekty gospodarcze) oraz zanie-chania pielęgnacji parku ;	- uporządkowanie stosunków własnościowych; - sporządzenie koncepcji zagospodarowania pozostałości założenia, dostosowanej do sposobu wykorzystania obiektu z uwzględnieniem utrzymania zasadniczych elementów substancji o wartościach kulturowych; - wykonanie inwentaryzacji parku i projektu jego rewaloryzacji i adaptacji; - ochrona zabytkowych pozostałości dawnego dworu (wieża) ;
8	Teren dawnego folwarku w Łazach	- pozostałości parku (zachowana zieleń wysoka, zdewastowane partery); - pozostałości zabudowy dawnego folwarku	- sporządzenie inwentaryzacji i projektu rewaloryzacji i adaptacji założenia folwarcznego; - zagospodarowanie i uporządkowanie parku wg. projektu;

Lp.	Obiekty lub zespoły obiektów objętych ochroną	Elementy stanu zachowania	Zalecane działania
			- ochrona obiektów kubaturowych zgodna z projektem adaptacji;
9	Ceglana wieża ciśnień w Łazach przy drodze Łazy – Zawiercie	Wieża murowana z ozdobnymi wątkami ceglanymi	Sporządzenie koncepcji zagospodarowania obiektu i jego otoczenia
strefa „E”			
10	Teren na południe od wsi Ciągowice		- ochrona ekspozycji układów przestrzennych wsi poprzez całkowity zakaz lub ograniczenie wprowadzenia nowych obiektów; - ograniczenie liczby kondygnacji ewentualnej nowej zabudowy do 1,2; - podporządkowanie i dostosowanie nowych form do istniejącego naturalnego krajobrazu;
11	Teren na zachód, południe i wschód od wsi Wysoka		
strefa „W”			
12	Kompleks osadniczy fortalicji „Wiesiółka” w Łazach – Gzichowie stanowisko Łazy Gzichów nr 1 – 4 z otoczeniem	brak	Wykreślenie ochrony z planu miejscowego

Cmentarze

W granicach administracyjnych gminy zlokalizowane są zabytkowe cmentarze rzymskokatolickie. Najstarszy z nich pochodzi z 1325 roku i należy do wsi Ciągowice przy ul. Wolności. Pozostałe to :

- Łazy – ul. M. Konopnickiej z 1820 r.
- Łazy – pomnik żołnierzy austriackich i niemieckich z I wojny światowej położony u zbiegu ulic Konstytucji, 3-go Maja i Częstochowskiej
- Chruszczobród – ul. Reja z 1830 r.
- Niegowonice - ul. Cmentarna z 1798 r.

W obszarze cmentarzy należy dokonać identyfikacji zabytkowych nagrobków, krzyży i pomników oraz ogrodzeń i bram.

Obiekty, o których mowa w punkcie 8.4. wymagają dokładnych analiz konserwatorskich, opracowania dokumentacji oraz umieszczenia w gminnej ewidencji obiektów zabytkowych gminy Łazy.

Dla **strefy „K”** nie wyznaczono dokładnych granic, gdyż całość terenu gminy charakteryzuje się bogactwem form ukształtowania powierzchni (jurajskie ostańce wapienne – Hutki – Kanki, Niegowonice, Grabowa, Rokitno Szlacheckie), a jego znaczna część pokryta jest lasami (zwarte kompleksy leśne w części północnej i wschodniej oraz we wsi Trzebyczka). Kulturowy krajobraz gminy można określić jako harmonijny – wsie typowo rolnicze z towarzyszącym im rozłogiem pól, zachowanym charakterem

przestrzennym oraz reliktami dawnej zabudowy. Typowo zurbanizowany krajobraz występuje w mieście.

Strefa „W” pokrywa się ze strefą „A” i „B” , w której wszystkie prace konserwatorskie wymagające prac ziemnych winny być poprzedzone badaniami archeologicznymi ze względu na występowanie tam nawarstwienia kulturowego.

Strefa „OW” obejmuje pozostałe obszary całej gminy w granicach wsi o średniowiecznej metryce. Dlatego też dla strefy „OW” podobnie jak strefy „K” przyjmuje się granice gminy.

10.4. Obiekty i tereny o wysokich wartościach historyczno – architektonicznych i urbanistycznych postulowane do ochrony przez wpis do rejestru zabytków

W zmianie „Studium ...” za obiekty stanowiące cenne relikty historyczne, architektoniczne postulowane do ochrony prawnej przez wpis do rejestru zabytków uznano:

1. Ceglaną wieżę ciśnień w Łazach przy drodze Łazy - Zawiercie
2. Dworek modrzewiowy w Niegowonicach
3. Murowane kapliczki kubaturowe z końca XIX i początku XX wieku:
   a) w Łazach – Kazimierówce nad Czarną Przemszą
   b) w Grabowej przy ul. Źródlanej (kapliczka murowana obok figura Jana Nepomucena)
   c) w Niegowonicach nad źródełkiem za budynkiem przy ul. Kościuszki 42.

10.5. Obiekty o wysokich wartościach architektonicznych i dobra kultury współczesnej postulowane do ochrony poprzez wpis do sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

1. Plebania przy kościele parafialnym p.w. Nawiedzenia NPM i św. Stanisława Biskupa, Chruszczobród
2. Drewniany budynek stodoły w sąsiedztwie kościoła parafialnego p.w. Nawiedzenia NPM i św. Stanisława Biskupa, Chruszczobród
3. Obelisk upamiętniający Gabriela Taszyckiego zm. 1918 r. przy bocznej elewacji kościoła parafialnego p.w. Nawiedzenia NPM i św. Stanisława Biskupa, Chruszczobród
4. Cmentarz – w ramach ogrodzenia, ulica Reja – Cmentarna, Chruszczobród
5. Drewniany krzyż misyjny z 1905 r., skrzyżowanie ulic 3 Maja i Powiatowej, Chruszczobród
6. Drewniany krzyż misyjny na ulicy Stawowej koło przystanku autobusowego Chruszczobród
7. Drewniany krzyż, przed nr 199, Chruszczobród Pustkowie
8. Figura św. Jana Nepomucena obok kaplicy p.w. św. Jana Nepomucena, ul. Ogrodowa, Grabowa
9. * Kaplica kubaturowa p.w. św. Jana Nepomucena z 1905 r., ul. Ogrodowa, Grabowa
10. Kaplica skrzyżowanie ulic Szkolnej i Słonecznej, Grabowa
11. Żelazny krzyż, zbieg ulic Szkolnej i Piwnej, Grabowa
12. * Kapliczka murowana z pocz. XX w., Kazimierówka
13. Dom Kultury w Łazach z 1936 r.
14. Cmentarz, zbieg ulic Konstytucji 3 Maja i Częstochowskiej, Łazy
15. Cmentarz, ul. Konopnickiej, Łazy
16. Krzyż drewniany przy cmentarzu w Łazach
17. Kaplica kubaturowa, ul. Młynek, Łazy (całkowicie przebudowana)
18. Krzyż drewniany, skrzyżowanie ulic Kościuszki i Konopnickiej, Łazy
19. Drewniany krzyż, zbieg ulic Trójkąt i Zawierciańskiej, Łazy
20. Betonowy krzyż, ul. Głazówka naprzeciw budynku nr 45, Łazy
21. Krzyż drewniany jubileuszowy przy ul.3-go Maja w Łazach
22. Krzyż drewniany przed kościołem Przenajświętszego Serca Pana Jezusa i Michała Archanioła

23. Krzyż drewniany, przy nr 45, Trzebyczka
24. Kaplica słupowa, przy nr 45, Trzebyczka
25. Kapliczka na drzewie koło biwaku leśnego w Trzebyczce
26. Kapliczka kubaturowa, w pobliżu nr 19, Mitręga
27. Krzyż drewniany z 1948 r., ul. Grabowska przed nr 28, Niegowoniczki
28. Krzyż drewniany, ul. Zagrodzka, Niegowoniczki
29. Cmentarz, ul.Cmentarna, Niegowonice
30. Kaplica skrzynkowa, zbieg ulic Kościuszki przy nr 17 i Źródlanej, Niegowonice
31. Kaplica skrzynkowa, ul.Kościuszki, Niegowonice
32.* Kaplica kubaturowa, ul.św.Jana za domem przy ul.Kościuszki 42, Niegowonice
33. Krzyż, ul.Kolejowa naprzeciwko nr 5, Niegowonice
34. Krzyż żeliwny, ul.Górna 1, Niegowonice
35. Tablica pamiątkowa – pomnik 700-lecia Niegowonic i Niegowoniczek zlokalizowana naprzeciwko kościoła parafialnego p.w. św. Franciszka z Asyżu
36. Krzyż drewniany na granicy sołectw : przy ulicy Szkolnej (Grabowa) i Grabowskiej (Niegowonice)
37. Żelazny krzyż, przysiółek Dębina przy nr 17, Niegowonice
38. Pomnik żołnierzy AK, Błojec, Grabowa
39. Krzyż drewniany z 1948 r., Błojec obok pomnika, Grabowa
40. Krzyż metalowy na skrzyżowaniu ulic Polnej i Piwnej, Grabowa
41. Kaplica, ul.1 Maja, Rokitno Szlacheckie
42. Kapliczka skrzynkowo – słupowa, ul.Ogrodowa naprzeciw nr 2, Rokitno Szlacheckie
43. Kapliczka skrzynkowo – słupowa, ul.1 Maja 2, Rokitno Szlacheckie
44. Kapliczka skrzynkowa, ul.Piaskowa naprzeciw nr 7a, Rokitno Szlacheckie
45. Kapliczka z figurą św. Floriana na ścianie budynku OSP, Rokitno Szlacheckie
46. Krzyż drewniany, ul.Sobieskiego pod lasem, Turza
47. Kapliczka św. Jana Nepomucena przy Źródełku Jana w Skałbanii
48. Krzyż drewniany przy drodze do Chechła – Hutki - Kanki
49. Kapliczka na pniu starej lipy przy ulicy Jurajskiej, Hutki - Kanki
50. Kaplica słupowa, ul.Starorynkowa, Wiesiółka
51. Kościół p.w. NMP, Wspomożycielki Wiernych, Wysoka
52. Figura św. Floriana przy kościele p.w. NMP Wspomożycielki Wiernych, Wysoka
53. Grota Matki Boskiej Fatimskiej przy kościele p.w. NMP Wspomożycielki Wiernych, Wysoka
54. Krzyż żelazny z 1906 r., skrzyżowanie ulic Paderewskiego i Kościuszki, Wysoka
55. Krzyż drewniany przy ulicy Parkowej koło Osiedla Robotniczego – Wysoka
56. Krzyż drewniany z kapliczką przy ulicy Brzozowej – Kuźnica Masłońska
57. Kapliczka św. Jana Nepomucena przy ulicy Kościuszki, Ciągowice
58. Krzyż metalowy przy ulicy Sienkiewicza, Ciągowice
59. Krzyż drewniany przy ulicy Kościuszki, Ciągowice

* obiekty postulowane do objęcia ochroną przez wpis do rejestru zabytków

Ochrona wymienionych obiektów powinna polegać na konserwacji obiektów i remontach oraz zakazie realizacji w strefie bezpośredniego sąsiedztwa obiektu o promieniu powyżej 10 m lokalizowania urządzeń naziemnych infrastruktury technicznej oraz obiektów handlowych.

10.6. Wartości archeologiczne

Obszar gminy w bardzo małym stopniu został rozpoznany pod względem archeologicznym. Ostatnie badania prowadzone były w 1997 r. (obszar 92-52 archiwum SOZ, obszar 94-51 archiwum Zarządu ZJPK) jednak obejmowały one tylko częściowo obszar na terenie gminy Łazy – rejon Łaz, wsi Grabowa, Hutki – Kanki, obrzeża wsi Rokitno Szlacheckie (rejon osady Mitręga) i Niegowonic, częściowo Wysokiej, Ciągowic, Kuźnicy Masłońskiej i Turzy.

Wyniki penetracji powierzchniowej tego obszaru nie odzwierciedlają w pełni stanu i charakteru osadnictwa w pradziejach i średniowieczu, bowiem rejony pokryte są dużymi lasami i kompleksami łąk niedostępnych w chwili obecnej penetracji powierzchniowej. Jako dobre i przynoszące pozytywne rezultaty można ocenić warunki penetracji na terenach rolnych.
Badania terenowe przyniosły odkrycie i weryfikacje stanowisk pochodzących przeważnie z późnego średniowiecza i początku okresu nowożytnego (punkty osadnicze i relikty osad), ale znaleziono również stanowiska pradziejowe z epoki kamienia, brązu i okresu wpływów rzymskich (kultura przeworska). Zabytki odkrywane w trakcie badań powierzchniowych, to najczęściej pojedyncze znaleziska lub ich zespoły o cechach charakterystycznych dla młodszych faz wczesnego średniowiecza (XII i XIII w.).Kontynuację tego uwarunkowanego rzeźbą terenu osadnictwa stanowią dzisiejsze wsie, o których wiadomości pojawiają się w źródłach pisanych już z XIII w., większość to wzmianki XIV-to i XV-to wieczne dotyczące już funkcjonujących wsi, co wskazuje na ich znacznie wcześniejszy rodowód.
Punkty osadnicze tworzą wyraźne, zwarte zgrupowania i zlokalizowane są w rejonach o wybitnych naturalnych walorach sprzyjających rozwojowi osadnictwa. Materiał zabytkowy pochodzący z badań powierzchniowych jest najczęściej bardzo rozdrobniony i zniszczony, a stanowią go głównie odłupki krzemienne, fragmenty naczyń i kafli.
Większość stanowisk archeologicznych skupia się w obrębie lokalnych , niewielkich kotlin rzek Centurii (Hutki – Kanki, Grabowa) i Mitręgi (Rokitno Szlacheckie, Łazy – Gzichów – dawniej grunty Wiesiółki).
W rejonie Grabowej wznosił się również późnośredniowieczny obiekt obronny (wieża mieszkalna, dwór) w Grabowej (stanowisko nr 4 na mapie, niezlokalizowane), wzmiankowany w źródłach pisanych z początku XV w. Obiektu tego nie udało się jednak dokładnie zlokalizować, natomiast o jego istnieniu może przemawiać skupisko stanowisk późnośredniowiecznych na przedpolu domniemanej lokalizacji wieży obronnej. Zlokalizowano natomiast fortalicjum i dwór Wiesiółka leżące obecnie na gruntach Łazisk – Gzichowa (stanowisko nr 37 na mapie) wzmiankowane w 1386 r. (archiwum Zarządu ZJPK). Źródła historyczne informują o eksploatacji miejscowych rud żelaza i metali kolorowych poczynając od XV wieku.
Poniżej zamieszczono wykaz stanowisk archeologicznych odkrytych i zweryfikowanych podczas badań południowo – wschodniej i centralnej części obszaru gminy z 1997 r. wraz ze stanowiskami archiwalnymi i znanymi z literatury leżącymi poza obszarem ówczesnej penetracji terenowej*.

*(niniejszy wykaz zweryfikowano w oparciu o materiały uzyskane od Śląskiego Konserwatora Zabytków w Katowicach na etapie opiniowania projektu Zmiany Studium).

Numer stanowiska na obszarze i na mapie)	Miejscowość	Numer stanowiska w miejscowości	Chronologia	Uwagi
1	Rokitno Szlacheckie Mitręga	1	- kultura przeworska - późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa
2	Rokitno Szlacheckie Mitręga	2	- kultura przeworska (?) - czasy nowożytne	ślad osadnictwa
3	Rokitno Szlacheckie	3	- prahistoryczna - późne średniowiecze	ślad osadnictwa
4	Grabowa	1	- późne średniowiecze	wieża obronna
5	Grabowa	2	- epoka kamienna - czasy nowożytne	ślad osadnictwa
6	Grabowa	3	- czasy nowożytne	osada
7	Grabowa	4	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa osada (?)
8	Grabowa	5	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	osada

9	Grabowa	6	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	osada (?) osada
10	Grabowa	7	- kultury prehistoryczne / średniowieczne (?) - późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa osada
11	Grabowa	8	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	osada
12	Grabowa	9	- epoka kamienna - późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa
13	Grabowa	10	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	osada
14	Grabowa	11	- wczesne średniowiecze - późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa osada
15	Grabowa	12	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	osada (?) osada
16	Grabowa	13	- czasy nowożytne	osada
17	Grabowa	14	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	osada
18	Grabowa	15	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa osada (?)
19	Hutki – Kanki	1	- czasy nowożytne	osada
20	Hutki – Kanki	2	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa
21	Hutki – Kanki	3	- wczesne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa osada
22	Hutki – Kanki	4	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa osada (?)
23	Hutki – Kanki	5	- późne średniowiecze - czasy nowożytne	ślad osadnictwa osada
24	Wysoka	4	- paleolit schyłkowy, mezolit	Osada i pracownia krzemieniarska
25	Łazy Młynek	6	- epoka kamienna	ślad osadnictwa
~~26~~	~~Rokitno Szlacheckie~~	~~4~~	~~- XIX w.~~	~~budynek podworski~~
27	Rokitno Szlacheckie	4	- średniowiecze	ślad osadnictwa
27A	Rokitno Szlacheckie	5	- nowożytność	ślad osadnictwa
27B	Rokitno Szlacheckie	6	- nowożytność	ślad osadnictwa
28	Łazy	1	- nowożytność	ślad osadnictwa
29	Wysoka	1	epoka brazu Kultura łużycka	Ślad osadnictwa
30	Wysoka	2	- średniowiecze	ślad osadnictwa
30A	Wysoka	3	- średniowiecze	ślad osadnictwa
31	Ciągowice	1	- średniowiecze - nowożytność	ślad osadnictwa
31A	Ciągowice	2	- nowożytność	ślad osadnictwa

31B	Ciągowice	3	- nowożytność	ślad osadnictwa
32	Turza	1	- nowożytność	ślad osadnictwa
32A	Turza	2	- nowożytność	osada
32B	Turza	3	- nowożytność	osada
33	Kuźnica Masłońska - Kazimierówka	1	- średniowiecze / nowożytność	ślad osadnictwa
34	Łazy - Gzichów	2	XI – XIII w.	osada
35	Łazy – Gzichów	3	XII w.	osada
36	Łazy - Gzichów	4	XII – XIV w.	osada
37	Łazy - Gzichów	5	XIII i XIV w XVII – XVIII w.	fortalicjum Wiesiółka ślad osadnictwa
38	Chruszczobród – Piaski	1 (znane z lit.)	neolit	ślad osadnictwa
38A	Chruszczobród Piaski	1	XI - XVIIIw	Hałdy odkrywki i pozostałości po szybach kopalnianych
39	Chruszczobród	6	XVII – XIX w nowożytność	ślad osadnictwa
40	Chruszczobród	7	XIII –XIV w średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	ślad osadnictwa ślad osadnictwa
41	Chruszczobród	8	XVII – XIX w nowożytność	osada
42	Chruszczobród	9	Wczesne średniowiecze XII – XIII XIII –XIV w średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	Osada Punkt osadniczy osada osada
43	Chruszczobród	10	? epoka kamienia XII – XIII XIII –XIV w średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa osada
44	Chruszczobród	11	? epoka kamienia XII – XIII XIII –XIV w średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa osada
45	Chruszczobród	12	Kultura komornicka Mezolit Okres rzymski epoka	Ślad osadnictwa

			żelaza XIII –XII w Wczesne Średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	Ślad osadnictwa Osada
46	Chruszczobród	13	? epoka kamienia neolit XIII –XIV w Średniowiecze i wczesne średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	Ślad osadnictwa osada osada
47	Chruszczobród	14	XIII –XII w wczesne średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa
48	Chruszczobród	15	XIII –XII w wczesne średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa
49	Chruszczobród	16	XI - XVIIIw	Hałdy odkrywki i pozostałości po szybach kopalnianych
50	Chruszczobród	17	XI - XVIIIw	Hałdy odkrywki i pozostałości po szybach kopalnianych
51	Chruszczobród	18	XI - XVIIIw	Hałdy odkrywki i pozostałości po szybach kopalnianych
52	Chruszczobród	19	XI - XVIIIw	Hałdy odkrywki i pozostałości po szybach kopalnianych
53	Wiesółka	1	XIII –XV w średniowiecze XVII – XIX w nowożytność	ślad osadnictwa osada
54	Trzebyczka	1	nowożytnośc	ślad osadnictwa
55	Trzebyczka	2	XVII - XVIII	ślad osadnictwa

Stanowiska znane z badań Archeologicznego Zdjęcia Polski (1-3, 5-23, 26-37 na mapie) posiadają różną rozpiętość do 0,5 ha i powyżej 0,5 ha. Dziewięć z nich (stanowią pojedynczy ślad osadnictwa, a dwa stanowiska archiwalne (nr 4 i 38) nie zostały zlokalizowane w terenie.

Stanowiska do 0,5 ha – nr 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 18 -23, 27-33 (nr stanowiska wg mapy)

Stanowiska powyżej 0,5 ha – 14, 17, 34-36 (nr stanowiska wg mapy)

Oprócz stanowisk odkrytych i zweryfikowanych podczas badań archeologicznych w 1997 r. na obszarze gminy znajdują się stanowiska archiwalne – Wysoka (nr 24 wg mapy)

zlokalizowane na terenie krawędzi kamieniołomu cementowni „Wysoka” i Łazy – Młynek (nr 25 mapy).
Dotychczas zebrany na stanowisku w Wysokiej materiał kulturowy wskazuje na to, że stanowisko to należy do unikatowych obiektów w tym regionie. Odkryte zabytki (narzędzia) tego stanowiska pochodzą z okresu schyłkowego paleolitu i mezolitu. Stanowisko z osiedla Młynek datowany jest na starszą epokę kamienia – paleolit.

10.7. Nadzór archeologiczny

Z uwagi na słabe rozpoznanie gminy pod względem archeologicznym, większe prace ziemne prowadzone na tym terenie winny być poddane obserwacji archeologicznej.
Pod określeniem obserwacji archeologicznej rozumie się wykonywanie prac archeologicznych (badania powierzchniowe, eksploracja, dokumentacja archeologiczna) wykonanych podczas prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji liniowych (sieci wodociągowej, gazowej, ciepłowniczej), wykopów pod fundamenty dużych obiektów budowlanych i innych inwestycji związanych z pracami ziemnymi.

10.8. Szczegółowe wnioski i ustalenia w zakresie ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej

Miasto i gmina Łazy posiada liczne materialne świadectwa historycznego osadnictwa, w tym zabytki sakralne, pałacowo – parkowe, przemysłowe, mieszkaniowe, cmentarze i kapliczki przydrożne, z których najstarszy – cmentarz w Ciągowicach pochodzi z XIV w. Wiele z nich narażonych jest na dewastację wynikającą z wieloletnich zaniedbań remontowych, braku opieki, (dwór w Ciągowicach wpisany do rejestru zabytków, którego część popadła w ruinę). Istotna zatem jest aktualizacja dokumentacji obiektów i stref zabytkowych oraz sporządzenie takiej dokumentacji dla obiektów o charakterze zabytkowym objętych ochroną lokalną na mocy ustaleń planów miejscowych.
Bogactwo zasobów zabytkowych na terenie Łaz może stanowić jeden z atutów przy planowaniu rozwoju turystycznego miasta i gminy Łazy.
Dla ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej ustala się :

1) należy sukcesywnie podjąć prace nad sporządzeniem gminnej ewidencji obiektów zabytkowych oraz lokalnego programu ochrony zabytków ;
2) należy pilnie egzekwować od właścicieli obiektów zabytkowych działania na rzecz ich zabezpieczenia przed dewastacją i niewłaściwą przebudową lub likwidacją, zwłaszcza w odniesieniu do obiektów przemysłowych i kolejowych ;
3) obszar miasta i gminy Łazy jest słabo przebadany pod względem reliktów archeologicznych, Zakładane stanowiska archeologiczne pozwalają przypuszczać, że można spodziewać się w tym rejonie wielu znalezisk. Pełny nadzór archeologiczny (przy realizacji każdego obiektu) byłby zbyt kosztowny, ale należałoby go podjąć w odniesieniu do inwestycji liniowych, przemysłowych i rekreacyjnych. Równocześnie należałoby informować inwestorów o obowiązku zgłoszenia każdego znaleziska przy prowadzeniu prac ziemnych.
4) bezwzględnie zachować obiekty wpisane do rejestru zabytków ;
5) bezwzględnie zachować wszystkie obiekty zabytkowe, wybudowane przed 1939 r. (niezbędne wykonanie aktualnego spisu adresowego obiektów zabytkowych na etapie sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego) ;
6) wszelkie działania związane z remontami, modernizacją, adaptacją obiektów należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Uzgadniać z WKZ wszelkie działania inwestycyjne w obrębie stref ochrony konserwatorskiej ;
7) wszystkie prace ziemne związane z realizacjami inwestycji, na terenie gminy prowadzić pod nadzorem archeologicznym w związku z tym, że teren gminy nie został w całości objęty powierzchniowymi badaniami archeologicznymi w ramach programu Archeologiczne Zdjęcie Polski ;

8) zachować podziały własnościowe działek i obiekty zabytkowe w obrębie wsi oraz związany z nimi układ rozłogów ;
9) zachować kapliczki i krzyże przydrożne znajdujące się w strefach i poza strefami ochrony konserwatorskiej i poddać je wymaganym zabezpieczeniom oraz konserwacji;
10) zachować w miarę możliwości układy przestrzenne wsi oraz dawną drewnianą i murowaną zabudowę ;
11) neutralizować obiekty szpecące krajobraz (dysharmonizujące) – osłonięciem zadrzewieniami ;
12) ograniczać osadnictwo na terenie ZJPK ;
13) zachować i ewentualnie uzupełniać zadrzewienia dróg ;
14) podjąć działania inwestycyjne mające na celu wzbogacenie bazy turystycznej i rekreacyjnej, ze względu na bardzo duże walory krajobrazowo – kulturowe;
15) przeciwdziałać rozpraszaniu zabudowy ;
16) opracować studium historyczno – urbanistyczne gminy, w celu określenia kierunków działań konserwatorskich ;
17) zakazać lokalizacji i realizacji reklam wielkopowierzchniowych na obiektach zabytkowych i w ich strefach ochronnych .

Postulaty do Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków :
1) Objęcie wpisem do rejestru cennych obiektów zabytkowych :
   - wieży wodnej przy drodze Łazy - Zawiercie
   - dworku modrzewiowego w Niegowonicach
   - kapliczek kubaturowych z końca XIX i początku XX wieku :
     - w Łazach – Kazimierówce
     - w Grabowej przy ul.Ogrodowej
     - w Niegowonicach nad źródełkiem przy ul.Kościuszki.
2) W odniesieniu do obiektów w Ciągowicach (dwór, czworak, stajnia) wnosi się o:
   - wykreślenie z listy obiektów wpisanych w rejestr zabytków zabudowań przydworskich (czworak, stajnia), ze względu na bardzo zły stan techniczny obiektów
   - zabezpieczenie ruiny pałacu przed dalszą dewastacją.
3) W odniesieniu do pałacu w Wysokiej wnosi się o pilne zabezpieczenie pałacu i założenia pałacowo – parkowego przed dalszą dewastacją.

Obiekty i obszary objęte ochroną prawną stanowią obowiązujące ustalenia „Studium ...” i zostały oznaczone na rysunku w skali 1 : 10 000 p.t.: „Ustalenia Studium – Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy ” oraz na rysunku w skali 1 : 40 000 p.t.: „Obszary i obiekty objęte ochroną dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej”.
Objęcie ochroną innych cennych obiektów kulturowych nie narusza ustaleń „Studium ...”.

11. Kierunki rozwoju systemu komunikacji i infrastruktury technicznej

11.1. Komunikacja

Ustala się następujące kierunki rozwoju komunikacji :
1) Obsługa komunikacyjna miasta i gminy Łazy będzie oparta o system mieszany :
   - kolejowy i autobusowy, na kierunku Katowice – Zawiercie
   - autobusowy (mikrobusowy) obejmujący powiązania wewnątrzgminne i gmin ościennych
   - indywidualny - samochodowy
   - rowerowy – o zasięgu gminnym obsługującym relacje : miejsce pracy – miejsce zamieszkania oraz powiązania turystyczno - rekreacyjne ;
2) poprawę stanu technicznego i parametrów układu drogowo – ulicznego poprzez budowę chodników, likwidację elementów kolizyjnych i ograniczenie uciążliwości

systemu komunikacyjnego, poprzez poprawę stanu technicznego nawierzchni (ochrona przed hałasem) ;

3) dostosowanie parametrów technicznych dróg wojewódzkich do pełnionej funkcji i klasy drogi (droga nr 796 i 790) ;
4) przebudowa skrzyżowań dróg wojewódzkich z powiatowymi i gminnymi – poprawa warunków ruchu i bezpieczeństwa (Chruszczobród,Turza,Ciągowice) w szczególności realizacja bezpiecznych i sprawnych technicznie skrzyżowań :
   - ulicy Kościuszki i Szkolnej w Niegowonicach z drogą wojewódzką nr 790 (do Ogrodzieńca);
   - ulicy 1-go Maja i Wolności w Ciągowicach z drogą wojewódzką nr 796 (do Zawiercia) ;
5) modernizacja obiektów mostowych (powiększenie skrajni) ;
6) sukcesywna poprawa organizacji ruchu – przebudowa systemu komunikacyjnego, segregacja ruchu kołowego i pieszego – zwiększenie bezpieczeństwa i swobody ruchu (głównie w obszarze centrum miasta, w Niegowonicach, wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 796 – Turza, Ciągowice, Chruszczobród, na kierunku Wysoka – Łazy) ;
7) zapewnienie prawidłowej obsługi i sprawnych połączeń komunikacyjnych wewnątrz gminy – realizacja nowych odcinków ulic usprawniających powiązania wewnątrzgminne relacji : miasto – sołectwa i eliminacja utrudnień w powiązaniu pomiędzy sołectwem Trzebyczka, a centrum oraz Skałbanią i centrum – połączenie części wschodniej i zachodniej gminy rozdzielonych linią PKP – modernizacja i rozbudowa sieci ulicznej ;
8) wzmocnienie powiązań zewnętrznych miasta i gminy Łazy poprzez :
   a) realizację odcinka drogi krajowej nr 78 relacji Siewierz – Szczekociny przebiegającej północnym obrzeżem gminy przez sołectwo Turza i Kuźnica Masłońska ;
   b) realizację odcinka drogi zbiorczej łączącej drogę DK-1 Cieszyn – Gdańsk z drogą wojewódzką nr 796 relacji Dąbrowa Górnicza – Jędrzejów – Kielce ;
9) rozbudowa układu dróg lokalnych i dojazdowych zapewniająca obsługę terenów potencjalnego rozwoju budownictwa ;
10) wprowadzenie stref ograniczenia (spowolnienie) ruchu samochodów w centrum i strefach zamieszkania ;
11) lokalizacja zespołów parkingowych w miejscach koncentracji usług, zgodnie z zasadą proporcjonalnej liczby miejsc postojowych w stosunku do programu (liczby użytkowników) oraz na obrzeżach terenów o funkcji rekreacyjno – wypoczynkowej ;
12) rozwój zaplecza technicznego – stacje paliw, parkingi wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych, dla obsługi podróżnych ;
13) zapewnienie urządzeń obsługi komunikacyjnej dla turystów – miejsca obsługi podróżnych, miejsca widokowe, parkingowe ;
14) realizacja systemu dróg rowerowych dla potrzeb ruchu codziennego i rekreacyjnego w ramach dróg o ruchu mieszanym oraz jako niezależne ścieżki rowerowe oraz przeprowadzenie głównych ciągów (szlaków) ruchu rowerowego i pieszego przez obszar gminy w nawiązaniu do szlaków turystycznych Jury Krakowsko – Częstochowskiej ;
15) modernizacja stacji kolejowej Łazy – rozbudowa dworca oraz realizacja lokalnego węzła przesiadkowego, parking (wprowadzenie systemu Park & Ride, przechowalnia – wypożyczalnia rowerów) ;
16) intensyfikacja wykorzystania kolei w przewozach pasażerskich ;
17) zapewnienie sprawnych połączeń autobusowych stacji Łazy z sołectwami.

11.2. Infrastruktura techniczna i komunalna

Ustala się następujące kierunki rozwoju infrastruktury technicznej i komunalnej :

1) techniczne usprawnienie funkcjonowania systemu zaopatrzenia w wodę – połączenie wyodrębnionych układów z wodociągiem grupowym oraz budowa obiektów wodociągowych wyrównujących i zapewniających właściwe ciśnienie w sieci :
   - realizacja sieci wodociągowej w Kazimierówce ;
   - realizacja zbiornika wodociągowego w Niegowonicach ;
   - realizacja wodociągu łączącego sieć sołectwa Hutki –Kanki z siecią Rokitna Szlacheckiego ;
   - rozbudowa sieci wodociągowej w ramach terenów potencjalnego rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej ;
   - wymiana starej wyeksploatowanej sieci stalowej i żeliwnej będącej w złym stanie technicznym (w pierwszej kolejności Osiedle Podlesie) ;
2) wykorzystanie możliwości poboru wody pitnej z ujęć na terenie projektowanej kopalni Chruszczobród ;
3) uporządkowanie stosunków wodnych poprzez budowę zbiorników retencyjnych wód deszczowych ;
4) prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości wody – przywrócenie naturalnych powiązań hydraulicznych, likwidacja zrzutu ścieków komunalnych i przemysłowych do wód powierzchniowych ;
5) uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez :
   - sukcesywną realizację rozdzielczego systemu odprowadzania ścieków (od podstaw) w sołectwach i likwidację podłączeń indywidualnych zbiorników na nieczystości do kanalizacji deszczowej ;
   - budowę lokalnych zlewniowych oczyszczalni ścieków z systemem kanalizacji sanitarnej ;
   - poprawę stanu technicznego istniejących oczyszczalni i sieci kanalizacyjnych, w tym modernizacja oczyszczalni „Wysoka” i systemu kanalizacyjnego w sołectwie Wysoka (rozdział ścieków sanitarnych i deszczowych) oraz rozbudowa istniejącej oczyszczalni „Łazy” wraz z systemem kanalizacji rozdzielczej ;
   - obsługę terenów peryferyjnych (położonych poza granicami obszarów urbanizacji) przez indywidualne szczelne osadniki ścieków ;
6) podniesienie wymagań dotyczących nośników energii cieplnej pod kątem ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego ;
7) zwiększenie wydajności istniejącej kotłowni poprzez jej rozbudowę (Osiedle Podlesie) ;
8) realizacja sieci rozdzielczej gazu w sołectwie Trzebyczka, Niegowonice, Niegowoniczki, Grabowa i Hutki – Kanki ;
9) Na terenie miasta i gminy Łazy zachowuje się będące w eksploatacji PSE – Południe S.A. następujące linie elektroenergetyczne :
   - linia 400 kV relacji Tucznawa – Rogowiec, Łagisza - Tucznawa
   - linia 220 kV relacji Łośnice - Koksochemia
   - linia 220 kV relacji Łośnice - Siersza

   oraz linie będące w eksploatacji Enion S.A. Oddział w Będzinie : 110 kV, SN i nN. Sposób zagospodarowania terenów w planach miejscowych pod w/w liniami i w ich pobliżu powinien uwzględniać wymogi określone :
   - w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektroenergetycznych w środowisku (Dz.U. Nr 192 z 2003 r. poz. 1883)
   - w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2003 r. w sprawie dopuszczalnych wartości hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 120 poz. 826 z 2007 r.)
   - PN-E-05100 1 : 1998 Elektroenergetyczne linie napowietrzne. Projektowanie i budowa.

   W pasie technologicznym o szerokości 70 m dla linii 400 kV (po 35 metrów z każdej strony osi) i 50 m dla linii 220 kV (po 25 m licząc od osi) :
   a) nie należy lokalizować budynków mieszkalnych i terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi

b) sadzić wysokiej roślinności pod linią i w odległości 10 m od rzutu skrajnego przewodu.

10) W pasie technologicznym :
    a) linii 110 kV o szerokości 15 m od skrajnych przewodów roboczych ;
    b) linii SN - o szerokości 8 m od skrajnych przewodów roboczych ;
    c) linii nN - o szerokości 2 m od skrajnych przewodów roboczych :
    - zakazuje się wznoszenia budynków i użytkowania terenów w sposób zagrażający trwałości i bezpieczeństwu linii elektroenergetycznych oraz bezpieczeństwu przebywających w ich sąsiedztwie ludzi
    - zakazuje się sadzenia drzew w odległości mniejszej niż 5 m od przewodów.
11) Na terenie miasta i gminy Łazy ustala się potrzebę :
    - modernizacji istniejącej sieci niskiego napięcia
    - budowy stacji transformatorowych SN/nN wraz z liniami zasilającymi
    - modernizację linii 15 kV relacji Łazy – Niegowonice wraz z odgałęzieniami i stacjami transformatorowymi
    - rozpatrzenie możliwości uzupełnienia źródeł energii elektrycznej poprzez realizację generatorów wiatrowych i słonecznych.
12) Podniesienie standardu obsługi w zakresie elektroenergetyki wymaga :
    - modernizacji sieci rozdzielczej średniego napięcia (budowa nowych stacji transformatorowych) ;
    - obsługi terenów rozwojowych wyznaczonych pod funkcję mieszkaniową, usługową, rekreacyjną i wytwórczą – rozbudowa sieci rozdzielczej średniego i niskiego napięcia ;
13) Podniesienie poziomu obsługi telekomunikacyjnej z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.
14) Przyjmuje się kierunki gospodarowania odpadami zgodnie z planem gospodarki odpadami miasta i gminy Łazy z uwzględnieniem :
    - wdrażania nowoczesnych systemów gospodarki odpadami, segregacji i utylizacji odpadów ;
    - organizacji systemu odbioru odpadów komunalnych z zachowaniem zasad segregacji na poziomie gospodarstw domowych ;
    - eliminowanie dzikich wysypisk ;
15) Ustala się składowanie odpadów na składowiskach poza obszarem miasta i gminy Łazy;
16) Jeśli nie byłoby możliwości składowania odpadów poza terenem miasta i gminy Łazy dopuszcza się realizację składowiska odpadów komunalnych i/lub zakładu utylizacji na terenie miasta i gminy Łazy pod warunkiem :
    a) wyznaczenia terenu składowiska :
        -poza obszarem Zbiornika Wód Podziemnych
        -poza obszarami objętymi ochroną prawną z tytułu przepisów odrębnych, w tym :
        -o ochronie przyrody i ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych
        -o ochronie dóbr kultury i zabytków
        -prawo wodne
        -prawo geologiczne i górnicze ;
    b) poprzedzenie lokalizacji składowiska badaniami geotechnicznymi i hydrogeologicznymi ;
    c) opracowania zmiany „Studium ...” i planu miejscowego.
17) W „Studium ...” ustala się zaopatrzenie w wodę dla celów przeciwpożarowych z gminnej sieci wodociągowej : wodociągu grupowego pracującego w oparciu o lokalne ujęcia wód głębinowych.
    Potrzeby miasta w zakresie zaopatrzenia w wodę uzupełnia zakup wody od WZUW Siewierz z ujęcia Trzebiesławice i od PKP na terenie Kuźnicy Masłońskiej.
    Istniejąca sieć wodociągowa będzie stanowiła „sieć wodociągową przeciwpożarową” w myśl § 9 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. Nr 124 poz. 1030) zwanego dalej „Rozporządzeniem” i musi

spełniać wymagania przeciwpożarowe dla sieci wodociągowej ustalone w § 9 ust. 7 i 8 Rozporządzenia.

18) W gminie Łazy, ze względu na rozproszony charakter występujących jednostek osadniczych, zapotrzebowanie na wodę dla celów przeciwpożarowych określono dla 4 zespołów sąsiadujących jednostek osadniczych.
Szacunkowe zapotrzebowanie jednostek osadniczych na wodę dla celów przeciwpożarowych przedstawia się następująco :

Jednostki osadnicze	Ludność (osób)	Wydajność wodoc. [dm^3/s]	Równoważny zapas wody [m^3]
Grupa 1 Miasto Łazy Sołectwo Ciągowice Sołectwo Rokitno Szlacheckie Sołectwo Hutki - Kanki	9.742	10	100
Grupa 2 Sołectwo Chruszczobród Sołectwo Chruszczobród – Piaski Sołectwo Trzebyczka	1.961	5	50
Grupa 3 Sołectwo Ciągowice Sołectwo Turza Sołectwo Kuźnica Masłońska	1.066	5	50
Grupa 3 Sołectwo Grabowa Sołectwo Niegowonice Sołectwo Niegowoniczki	3.196	10	100

Wymagania ilości wody dla celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru :

a) dla budynków użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego i innych obiektów budowlanych o takim przeznaczeniu należy określać zgodnie z § 5 Rozporządzenia
b) dla obiektów budowlanych produkcyjno – magazynowych i obiektów rolnych należy określać zgodnie § 6 Rozporządzenia.

19) Rozmieszczenie hydrantów przeciwpożarowych należy określić w planach miejscowych i projektach budowlanych w sposób zgodny z wymaganiami § 10 Rozporządzenia.
20) W planach miejscowych i projektach budowlanych należy określić usytuowanie dróg pożarowych z uwzględnieniem warunków określonych w § 12 – 14 Rozporządzenia.
21) Dopuszcza się przebudowę gazociągu Trzebiesławice - Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) zlokalizowanego w obrębach geodezyjnych wsi Kuźnica Masłońska i Turza, poprzez budowę nowego odcinka przebiegającego w przeważającej części równolegle do istniejącego gazociągu. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy zabezpieczyć strefy kontrolowane dla gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia Trzebiesławice - Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) przeprowadzanego przez teren gminy.

12. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

W celu podniesienia jakości życia mieszkańców ustala się zadania wynikające z aktualnych i perspektywicznych potrzeb oraz obszary, na których zadania te będą realizowane.
Obszarami realizacji polityki przestrzennej na obszarze miasta i gminy Łazy są wyznaczone „obszary urbanizacji" o łącznej powierzchni 2.540 ha, co stanowi 19 % obszaru jednostki administracyjnej miasta i gminy Łazy.

Łącznie istniejące i przesądzone planem miejscowym zainwestowanie zajmuje 1934,8351 ha, co stanowi 77,35 % powierzchni wyznaczonych w niniejszej zmianie „Studium ...” obszarów urbanizacji.

W wyznaczonym obszarze urbanizacji wyodrębniono :

1) wielofunkcyjną „strefę adaptacji” – gdzie mogą być realizowane wszystkie funkcje zgodnie z kierunkami określonymi w rozdziale 3 ;
2) strefy profilowanych funkcji – gdzie rodzaj przeznaczenia terenu jest ograniczony – zgodnie z kierunkami określonymi w rozdziale 4 ;
3) tereny dotychczas niezabudowane o wielofunkcyjnym przeznaczeniu, uzupełniające „strefę adaptacji”, które mogą być zagospodarowane w miarę potrzeb zgodnie z listą przeznaczeń ustalonych dla „strefy adaptacji” i typu przestrzeni w tej strefie.

Poza obszarem urbanizacji znajdują się niewielkie enklawy zabudowy o przesądzonym planem miejscowym użytkowaniu, głównie mieszkaniowym oraz istniejące i projektowane obiekty infrastruktury technicznej – w obszarze których przewiduje się ograniczone formy inwestowania wynikające z funkcji podstawowej.

W „strefie adaptacji” - głównymi zadaniami będą :

- realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej postępującej „krocząco” za rozbudową systemów inżynieryjnych ;
- porządkowanie, przebudowa, wymiana kubatury, uzupełnianie luk budowlanych w ciągach zabudowy, modernizacja istniejących zasobów – przekształcenia w ramach istniejącego zainwestowania ;
- podniesienie poziomu estetycznego zabudowy, kreowanie nowej estetyki miasta i terenów zainwestowanych w sołectwach, wprowadzanie świadomego retuszu krajobrazu celem osłony (neutralizacji) obiektów dysharmonizujących i szpecących krajobraz (np. poprzez zadrzewienie ich bezpośredniego otoczenia) ;
- rewaloryzacja zieleni urządzonej (park pałacowy w Wysokie oraz park w Rokitnie Szlacheckim) ;
- krystalizacja ośrodków usługowych w sołectwach ;
- ochrona istniejących wartości zabytkowych, rewaloryzacja obiektów o wartościach konserwatorskich (obiektów w ramach strefy „A” i „B” ochrony konserwatorskiej oraz pozostałych obiektów wartościowych i wskazanych do ochrony) ;
- zachowanie i ochrona układów przestrzennych wsi (układ dróg, charakter i układ zabudowy, podziały własnościowe – układ rozłogów, podporządkowanie nowych obiektów lokalnej tradycji, nawiązanie skalą do otaczającej zabudowy) w sołectwach - Ciągowice, Chruszczobród – Piaski, Grabowa, Niegowonice – Niegowoniczki, Rokitno Szlacheckie, Wysoka, Kazimierówka ;
- ochrona ekspozycji układów przestrzennych (na południe od Ciągowic i na wschód, zachód i południe od Wysokiej) ;
- eliminowanie lub neutralizowanie odpowiednimi zabiegami elementów dysharmonizujących krajobraz (maskowanie zielenią, ekranowanie itp.) ;
- realizacja programu w zakresie uzupełnienia brakujących elementów infrastruktury społecznej (rozbudowa, modernizacja):
    - przedsięwzięcia odnowy wsi w ramach małych grantów inwestycyjnych związanych z zagospodarowaniem terenu na place zabaw dla dzieci ;
    - realizacja na terenie gminy żłobka dla dzieci z grupy wiekowej 0-2 lat (liczącej w grupie wiekowej żłobkowej na terenie gminy ok. 400 dzieci) dla minimum 10 % tej grupy, czyli dla 40 dzieci ;
    - realizacja przedszkola 4-ddziałowego o liczbie 120 miejsc (obecnie 1 przedszkole w dwóch budynkach na terenie miasta Łazy zapewnia opiekę przedszkolną zaledwie dla 32,67 % dzieci w wieku 3 – 6 lat) zapewniającego łącznie z istniejącym przedszkolem opiekę przedszkolną dla co najmniej 50 – 60 % dzieci z grupy wiekowej 3- 6 lat w gminie,

- utworzenie oddziałów specjalnych (klas integracyjnych) przy szkołach masowych;

- wdrożenie programu usuwania azbestu z obszaru miasta i gminy;
- termomodernizacja budynków na terenie gminy Łazy między innymi Miejskiego Ośrodka Kultury w Łazach, budynku Zespołu Szkół Nr 2 w Niegowonicach.

W „strefie miejskich usług centrotwórczych" zadaniami gminy będzie :

- rewitalizacja centrum miejsko – gminnego – wzrost atrakcyjności, modernizacja, podwyższenie standardu usług w zakresie ilościowym i jakościowym, realizacja nowych obiektów użyteczności publicznej, organizacja przestrzeni publicznych, reorganizacja komunikacji i realizacja elementów infrastruktury komunikacyjnej (parkingi w ilościach zaspakajających potrzeby) ;
- podnoszenie standardu dróg i ulic lokalnych i dojazdowych ;
- realizacja brakujących usług publicznych o znaczeniu ogólnomiejskim ;
- wykup lub wymiana prywatnych nieruchomości o funkcji mieszkaniowej w celu ich przeznaczenia na cele publiczne.

Zadaniami gminnymi w zakresie mieszkalnictwa będą :

- rozwój budownictwa mieszkaniowego o niskiej i średniej intensywności zabudowy :
  - w mieście realizacja zabudowy jednorodzinnej zorganizowanej i indywidualnej oraz zespołów małych domów mieszkalnych a w poszczególnych sołectwach budownictwo jednorodzinne indywidualne i zagrodowe ;
- podniesienie poziomu obsługi terenów mieszkaniowych w zakresie komunikacji, usług, uzbrojenia terenów w podstawową sieć i urządzenia infrastruktury technicznej ;
- w wyznaczonych w „Studium ..." nowych strefach mieszkaniowych, które zostały wyznaczone w mieście i sołectwach na terenach przeznaczonych w obowiązującym planie miejscowym na cele rolnicze, realizacja zabudowy mieszkaniowej w strefie będzie wymagała sporządzenia zmiany planu miejscowego.

Zakładając, że dominującą formą zabudowy będzie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna realizowana indywidualnie pozostałe zadania publiczne gminy w odniesieniu do strefy mieszkaniowej, to :

- budowa ulic lokalnych i dojazdowych
- budowa urządzeń i sieci infrastruktury technicznej
- podział terenu na działki, a w miarę potrzeb scalanie i podział nieruchomości.

Turystyka, rekreacja, wypoczynek

Zadania w tym zakresie będą realizowane jako zadania publiczne, zadania prywatne i zadania realizowane w partnerstwie publiczno – prywatnym.

Zadaniami gminy będą niewątpliwie :

1) modernizacja urządzeń, rozwój infrastruktury rekreacyjnej w rejonie zalewu Mitręga i stadionu KS Łazowianka oraz Kamionki w Łazach ;
2) realizacja infrastruktury technicznej, dróg i parkingów w strefach :
   a) rekreacyjno – sportowej (rejon rzeki Mitręgi w Łazach i Pustkowia w sołectwie Niegowonice) ;
   b) usługowo – rekreacyjno – sportowych :
      - w Rokitnie Szlacheckim
      - w Niegowonicach - rejon Kromołowiec
      - w Niegowonicach - teren kamieniołomu
      - w Wysokiej - teren kamieniołomu ;
   c) wypoczynkowo – rekreacyjnej w Hutkach – Kankach ;
3) sukcesywne wyznaczanie szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych, konnych),
4) stworzenie systemu dróg rowerowych (pieszo – rowerowych) w oparciu o elementy stanowiące o atrakcyjności turystycznej poszczególnych miejscowości gminy (częściowo niezależnych, częściowo w oparciu o istniejący układ drogowo – uliczny), w tym szlaków po kompleksie ostańców w Niegowonicach i Grabowej ;

5) Pozostałe, niżej wymienione zadania będą realizowane w partnerstwie publiczno – prywatnym lub jako inwestycje prywatne. Są to :
   - rozwój zabudowy letniskowej (Grabowa – Piaski, Skałbania, Hutki – Kanki) ;
   - zagospodarowanie na cele turystyki zespołu pałacowego w Wysokiej ;
   - rozwój agroturystyki – Chruszczobród, Niegowonice, Niegowoniczki, Grabowa ;
   - rozbudowa, modernizacja infrastruktury technicznej o odpowiednim standardzie (rozwój bazy hotelowo – gastronomicznej w tym inwestycji prywatnych – realizacja hoteli, moteli, pensjonatów, kawiarni, restauracji, małej architektury, pól namiotowych, kempingów, ogólnodostępnych obiektów sportowo – rekreacyjnych, kąpielisk, stadniny koni, kortów tenisowych, tworzenie gospodarstw agroturystycznych, wypożyczalni sprzętu turystycznego itp.) :
     - zagospodarowanie turystyczne Niegowonic, Niegowoniczek, Grabowej, Hutek – Kanek w oparciu o atrakcyjne walory przyrodniczo – krajobrazowe i istniejące elementy infrastruktury turystycznej,
     - zagospodarowanie dla celów turystycznych rejonu otoczenia góry Kromołowiec – wyposażenie w infrastrukturę sportowo – rekreacyjną przy zachowaniu wartości przyrodniczo – krajobrazowych,
     - rozbudowa bazy noclegowej, gastronomicznej, parkingowej przy trasach turystycznych.

<u>W strefach przemysłowych i przemysłowo – usługowych</u> – lokuje się zadania z zakresu rozwoju prywatnej przedsiębiorczości i aktywizacji działalności gospodarczej poprzez :

a) produkcję bazującą na wysoko efektywnych technologiach i procesach przetwarzania – rozwój funkcji wytwórczych, nieuciążliwego przemysłu, przetwórstwa spożywczego i usług - tereny w Ciągowicach, Wysokiej i Turzy,
b) eksploatację lokalnych surowców mineralnych położonych poza terenami objętymi ochroną przyrody : kopalni dolomitu w Chruszczobrodzie i kopalni piasku w Chruszczobrodzie - Piaskach ;
c) zagospodarowanie istniejących terenów i obiektów przemysłowych (Zakłady Materiałów Ogniotrwałych w Łazach, Cementownia w Wysokiej).
d) realizacja nieuciążliwych obiektów usługowych, wytwórczych i magazynowych w trzech strefach usługowo – przemysłowych położonych w Chruszczobrodzie.

Zadania te będą polegały na :

a) zmianie ustaleń obowiązującego planu miejscowego,
b) przygotowywaniu informacji o ofertowych terenach i ich udostępnianiu oraz
c) tworzeniu przyjaznych warunków inwestowania.

<u>Rolnictwo</u>

Zadaniem gminy jest :

- ochrona wyznaczonych gleb o najwyższej przydatności rolniczej oraz kompleksów rolnych ;
- zalesianie nieużytków i zagospodarowanie odłogów ;
- zachowanie i odbudowa zakrzewień, zadrzewień i remiz śródpolnych celem przeciwdziałania erozji gleb i zachowania walorów krajobrazowych
- aktualizacja linii polno – leśnej ;
- określenie areału gruntów rolnych wymagających całkowitej zmiany struktury upraw lub zalesienia.

<u>Drogi i ulice</u>

Zadaniem gminy jest :

1) Budowa nowych ulic :
   a) ulic łączących sołectwo Grabowa z Niegowoniczkami ;
   b) ulicy lokalnej łączącej Niegowonice z Młynkiem ;
   c) utwardzenie drogi lokalnej z Grabowej do Skałbanii ;
2) Podnoszenie standardu funkcjonalnego i użytkowego istniejących ulic.

Infrastruktura techniczna

Zadaniem gminy jest :

1) rozbudowa systemu kanalizacji rozdzielczej w Łazach ;
2) przebudowa oczyszczalni ścieków w Łazach i Wysokiej ;
3) sukcesywna budowa lokalnych oczyszczalni ścieków w sołectwach, zgodnie z układem zlewniowym.

Podsumowanie

Wyznaczone do zainwestowania tereny w obszarach urbanizacji rozmiarem przestrzennym znacznie przekraczają potrzeby społeczności lokalnej w okresie najbliższych 30 lat.

W pierwszej kolejności będą wiec zabudowywane tereny przeznaczone do zainwestowania w obowiązującym planie miejscowym.

Wyznaczone „nadmiarowo" tereny stanowią rezerwę, która będzie mogła być uruchomiana sukcesywnie pod warunkiem :

1) zmiany planu miejscowego ;
2) uzyskania właściwej zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze ;
3) zapewnienia możliwości obsługi terenu systemami infrastruktury technicznej ;
4) rozbudowy lokalnego układu drogowego ;

w miarę uzyskiwania środków z budżetu gminy na realizacje celów ustalonych w „Studium ...".

„Nadmiarowość" terenów inwestycyjnych w „Studium ..." pozwala na lokalizowanie działalności o zróżnicowanych funkcjach w ściśle określonych granicach, stanowi równocześnie barierę dla poszukiwań innych obszarów zainwestowania, które byłyby uzasadnione brakiem zapewnionych w planie miejscowym terenów dla wybranej działalności.

13. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Program inwestycji ponadlokalnych zidentyfikowano w oparciu o ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 68 poz. 2049 z dnia 27 lipca 2004 r.) i programy, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, potwierdzone przez Marszałka Województwa Śląskiego pismem nr SP.RP.7323/28/10 z dnia 09.02.2010 r.

Do zadań tych należą :

1) budowa dróg ekspresowych, w tym drogi krajowej nr S 78 relacji Siewierz – Zawiercie – Jędrzejów – Kielce (nowa trasa ekspresowa przebiegająca przez północną część gminy z węzłem drogowym z drogą wojewódzką nr 796) ;
2) modernizacja głównego szlaku kolejowego E-65 Warszawa – Katowice – Zebrzydowice – Wiedeń do parametrów linii AGTC określonych Umową Europejską o ważniejszych międzynarodowych liniach transportu kombinowanego (dla przewozu towarów) ;
3) budowa rurociągu paliwowego z Boronowa do Trzebinii ;
4) zwiększenie lesistości – odbudowa drzewostanów, zalesianie gruntów niskiej klasy, likwidacja nieużytków – zgodnie z granicą polno – leśną.

Inwestycje, o których mowa wyżej rozmieszczono w rysunku w skali 1 : 10 000 p.t.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy – Ustalenia Studium".

Wnioskuje się o umieszczenie w programie inwestycji ponadlokalnych :

1) przebudowę -poszerzenie wiaduktu kolejowego pod szlakiem kolejowym Warszawa - Katowice – Wiedeń w Łazach ;

2) budowę drogi zbiorczej o znaczeniu międzygminnym przebiegającej ze wschodu na zachód przez sołectwo Chruszczobród, łączącej drogę krajową nr 1 Cieszyn – Gdańsk z drogą wojewódzką nr 796 relacji Dąbrowa Górnicza – Jędrzejów - Kielce ;
3) budowę skrzyżowania ulic Kościuszki i Szkolnej w Niegowonicach z drogą wojewódzką nr 790 (do Ogrodzieńca);
4) budowę skrzyżowania ulic 1-go Maja i Wolności w Ciągowicach z drogą wojewódzką nr 796 (do Zawiercia).

Wskazuje się inwestycję celu publicznego polegającą na przebudowie gazociągu Trzebiesławice - Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) zlokalizowanego w obrębach geodezyjnych wsi Kuźnica Masłońska i Turza, poprzez budowę nowego odcinka przebiegającego w przeważającej części równolegle do istniejącego gazociągu.

14. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające scaleń i podziałów nieruchomości

O obowiązku sporządzenia planów miejscowych przesądzają przepisy odrębne. Na obszarze gminy Łazy znajdują się obszary podlegające obowiązkowi sporządzenia planu miejscowego.

1. Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994 r. (Dz. U. nr 27 poz. 96 z późn.zm.) dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.
   Na terenie gminy występują złoża surowców mineralnych podstawowych i pospolitych. Sukcesywnie, w miarę dokumentowania występujących surowców i na wniosek przedsiębiorcy zainteresowanego wydobyciem gmina sporządzi plan miejscowy z uwzględnieniem ustaleń „Studium ...” lub też przystąpi do zmiany „Studium ...” i planu miejscowego.
   W pierwszej kolejności sporządzenia zmiany planu miejscowego będą wymagać tereny górnicze kopalni dolomitu „Chruszczobród 2” i kopalni piasku „Chruszczobród – Piaski” oznaczone na rysunku w skali 1 : 10 000 p.t.: „Ustalenia Studium”.
2. Zgodnie z art. 7 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (z późn.zm.) ochronie przed zainwestowaniem podlegają grunty rolne i leśne poza miastami a zgoda na zmianę ich przeznaczenia następuje w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
   Do terenów wyznaczonych w „Studium ...” do zainwestowania, a częściowo objętych ochroną gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne należą :
   a) tereny wyznaczonych w „Studium ...” profilowanych stref funkcjonalnych,
   b) tereny wyznaczone w „Studium ...” do zainwestowania w obszarach urbanizacji poza obszarem miasta – jeśli nie posiadały dotychczas właściwych zgód na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych.
      Zakwalifikowanie tych terenów do objęcia obowiązkiem sporządzenia planu miejscowego nie oznacza, że obowiązek ten musi być realizowany natychmiast – może on być realizowany sukcesywnie, w miarę rozwoju systemów inżynieryjnych.
3. Obszary wyznaczone dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych:
   a) teren drogi krajowej – tzw. południowego obejścia Zawiercia – wraz z obszarem oddziaływania (ok. 100 m z każdej strony osi drogi),
   b) teren lokalizacji rurociągu paliwowego Boronów – Trzebinia;
   c) teren lokalizacji gazociągu Trzebiesławice - Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) zlokalizowanego w obrębach geodezyjnych wsi Kuźnica Masłońska i Turza.
4. Na terenie sołectw występuje duże rozdrobnienie gruntów utrudniające ich wykorzystanie i użytkowanie. W obszarze sołectw Niegowonice, Niegowoniczki, Grabowa i Skałbania

aktualnie jest przeprowadzana procedura scalania i podziału gruntów. Do drugiego etapu scaleń wyznaczono również grunty w sołectwie Wiesiółka i Chruszczobród - Piaski. Mieszkańcy pozostałych sołectw Rokitno Szlacheckie, Turza, Trzebyczka, Hutki – Kanki, Ciągowice, Wysoka, Kuźnica Masłońska i Kazimierówki nie wyrazili zgody na przeprowadzenie procedury scaleń i podziałów. Wszystkie grunty objęte procedurą scaleń i podziałów (w tym również te wyznaczone do drugiego etapu realizacji) posiadają obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Nie wyznacza się nowych terenów do objęcia scaleniem i podziałami.

15. Obszary i rozmieszczenie obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2.000 m^2

Dla celów realizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2.000 m^2 mogą być wykorzystane zespoły zabytkowej zabudowy w Łazach na terenie i w obiektach :

a) po nieczynnych Zakładach Materiałów Ogniotrwałych w Łazach,
b) lokomotywowni Łazy,
c) Starej Cementowni.

16. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Obszar miasta i gminy Łazy objęty jest prawie w całości planem miejscowym (za wyjątkiem niewielkich przygranicznych enklaw terenów leśnych). Plan ten został przyjęty uchwałą nr XLII/341/06 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 października 2006 r. Od tego czasu sporządzono jedynie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów :

1) Osiedla Stara Cementownia
2) trasy rurociągu tlenu z Huty w Dąbrowie Górniczej do Huty do CMC Zawiercie
3) cmentarza w Łazach.

W trakcie realizacji planu stwierdzono niejasności i pomyłki w ustaleniach planu dotyczące pojedynczych ustaleń. Zmiany planu miejscowego dotyczące korekty tych ustaleń mogą być wykonane jednorazową zmianą planu jeśli byłoby to niezbędne dla realizacji bieżących zamierzeń inwestycyjnych. Zmiana planu w zakresie j.w. nie wymaga uzyskania zgód na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Sukcesywnie, gmina zamierza sporządzać zmiany planu miejscowego dla wyznaczonych w niniejszym „Studium ..." stref funkcjonalnych. W pierwszej kolejności :

1) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu kopalni dolomitu w Chruszczobrodzie ;
2) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy usługowo – rekreacyjno – sportowej o powierzchni 20,4 ha w Niegowonicach (konieczne uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia 5,5 ha gruntów rolnych klas IV lub też zmniejszenia powierzchni strefy) ;
3) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy rekreacyjno – sportowej w Łazach o powierzchni 57,2 ha (Nie wymaga uzyskania zgód na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne) ;
4) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy rekreacyjno – sportowej w Niegowoniczkach (Nie wymaga uzyskania zgód na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne).

Zmiany planu miejscowego dla innych wyznaczonych stref urbanizacji powinny być realizowane kolejno dla pojedynczych stref lub w agregacji po kilka, w miarę posiadanych środków finansowych.

Planowane jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania dla inwestycji celu publicznego polegającej na przebudowie gazociągu Trzebiesławice - Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) zlokalizowanego w obrębach geodezyjnych wsi Kuźnica Masłońska i Turza, w ramach którego wymagana będzie zmiana przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

17. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

17.1. Zagrożenie powodzią

Przez powódź należy rozumieć takie wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych i kanałach, podczas którego woda po przekroczeniu stanu brzegowego zalewa doliny rzeczne albo tereny depresyjne i powoduje zagrożenia dla ludności.
Na obszarze miasta i gminy Łazy nie występują obszary potencjalnego zagrożenia powodzią rozumiane zgodnie z art. 83 ustawy Prawo wodne jako obszary narażone na zalanie w przypadku :

1) przelania się wód przez koronę wału przeciwpowodziowego
2) zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych
3) zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących albo budowli ochronnych pasa technicznego.

Na obszarze miasta i gminy Łazy nie występują również obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią rozumiane zgodnie z art. 82 ustawy Prawo wodne tzn. terenami położonymi pomiędzy linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym a naturalnym brzegiem.
Na terenie miasta i gminy Łazy występują górne źródliskowe odcinki rzek i potoków o niewielkich przepływach, pomimo tego w gminie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Występują tu okresowe podtapiania terenów dolinnych. Obszarem podatnym na podtapiania gruntów sąsiednich jest dolina rzeki Mitręgi, przepływająca przez Rokitno Szlacheckie, Łazy, Wiesiółkę, Chruszczobród i Chruszczobród – Piaski, a obszarami podmokłymi są tereny źródliskowe dopływów Białej Przemszy i Centurii (Niegowonice, Niegowoniczki) oraz dolina Czarnej Przemszy przebiegająca przez Rokitno Szlacheckie, Kuźnicę Masłońską i Turzę.
Obszarem narażonym na niebezpieczeństwo powodzi o dużym prawdopodobieństwie wystąpienia jest teren w Łazach w dzielnicy Młynek przyległy do potoku Mitręga. Pozostałe tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi obejmują obszary dolin rzecznych i potoków gdzie mogą wystąpić okresowe podtopienia i zawodnienia powierzchni. Obszary te oznaczono na rysunku w skali 1 : 10 000 p.t.: „Ustalenia Studium – Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta i gminy Łazy" jako tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi, w tym :

a) tereny o dużym prawdopodobieństwie wystąpienia,
b) tereny pozostałe.

W planach miejscowych tereny te powinny być objęte wykluczeniem lub ograniczeniem prawa zabudowy (po wcześniejszej weryfikacji granic tych terenów).

Na obszarze zmiany „Studium…", dotyczącej fragmentu Ciągowic, przyjętej uchwałą Nr XXIV/215/17 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 23 lutego 2017 r. *nie występują tereny zagrożone powodzią.*

17.2. Zagrożenie osuwania się mas ziemnych

Na terenie gminy Łazy występują zidentyfikowane obszary osuwisk i tereny zagrożone ruchami masowymi. Osuwiska zlokalizowane są w sołectwach Grabowa (oznaczone symbolem JP3) oraz Wysoka (oznaczone symbolem JK8). Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi znajdują się w sołectwach Grabowa (oznaczone symbolami od 1 Gr/tz do 13Gr/tz) oraz Wysoka (oznaczone symbolem 1 Wy/tz).

Osuwisko w sołectwie Wysoka (JK8) to zidentyfikowane czynne osuwisko skarpy nad zbiornikiem wodnym powstałym w byłym wyrobisku kopalin (tzw. Gliniak) w sołectwie Wysoka przy ulicy Szerokiej (przy wylocie ulicy Krótkiej).
Osuwisko w sołectwie Grabowa (JP3) to zidentyfikowane czynne osuwisko znajdujące się na południowym stoku Wierzgóry, za zabudowaniami posesji przy ulicy Strażackiej 19.
Zakazuje się:
a) prowadzenia wykopów w odległości mniejszej niż 10 m od skraju osuwiska
b) prowadzenia prac budowlanych w obrębie osuwiska za wyjątkiem prac zabezpieczających osuwisko i tereny przyległe (w tym drogi i sieci infrastruktury technicznej).

W sąsiedztwie nieczynnych kamieniołomów „Wysoka" i „Niegowonice" zlokalizowano tereny wiatrowych urządzeń prądotwórczych. Przy lokalizowaniu urządzeń ustala się obowiązek odsunięcia obiektów prądotwórczych od granicy kamieniołomu w sposób zapobiegający potencjalnej możliwości postania osuwiska.

Na obszarze zmiany „Studium…" dotyczącej fragmentu Ciągowic, przyjętej uchwałą Nr XXIV/215/17 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 23 lutego 2017 r. *nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.*

18. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na obszarze miasta i gminy Łazy występują bilansowe złoża surowców mineralnych : rud cynku i ołowiu, dolomitów, iłów batońskich, piasku. Dla żadnego z tych złóż nie ustanowiono terenu górniczego ani obszaru górniczego.
Wnioski o umieszczenie w „Studium ..." kopalni dolomitu „Chruszczobród II" oraz kopalni piasku „Chruszczobród – Piaski" złożyli przedsiębiorcy zainteresowani eksploatacją surowców. Złoża te znajdują się poza obszarami zainwestowania miejskiego. W odniesieniu do obu obszarów może być wymagane jedynie ustanowienie filarów ochronnych pod istniejącymi słupami linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia lub też ich przełożenie. Pozostałe złoża również znajdują się poza obszarami intensywnego zainwestowania, a ustanowienie filara ochronnego może wymagać szlak kolejowy Zebrzydowice – Katowice – Warszawa w wypadku eksploatacji złoża „Zawiercie II".
Zgodnie z art. 51 ust. 3 ustawy prawo geologiczne i górnicze ustalenie filara górniczego następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego.

19. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

19.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Tereny poza obszarami urbanizacji i lasami utrzymuje się jako rolniczą przestrzeń produkcyjną, w obrębie której ustala się następujące sposoby użytkowania terenów :
a) tereny rolne bez prawa zabudowy
b) tereny rolne z prawem zabudowy rolniczej i siedliskowej.

19.1.1. Obszary rolne bez prawa zabudowy

Obszarami rolnymi bez prawa zabudowy są tereny rolne położone w granicach:
1) rezerwatów istniejących i projektowanych
2) istniejących i projektowanych obszarów chronionego krajobrazu w tym obszarów ZJPK
3) obszaru Natura 2000 „Ostoja Środkowojurajska"
4) korytarzy ekologicznych postulowanych do objęcia ochroną jako zespoły przyrodniczo krajobrazowe lub użytki ekologiczne
5) złóż podstawowych surowców mineralnych
6) obszarów potencjalnego oddziaływania projektowanych kopalni dolomitu i piasku
7) stref ochrony ujęć wód

8) obszarów kompleksów rolnych o powierzchni nie mniejszej niż 20ha (w jednym obszarze objętym wielokątną granicą- której szczegółowa konkretyzacja granic powinna być ustalona w planie miejscowym)
9) torfowisk
10) dolin rzecznych i obszarów inwersyjnych

z uwzględnieniem dopuszczeń zabudowy ustalonych w obowiązującym planie miejscowym lub w wyniku uwzględnienia głoszonych do „Studium" uwag.

W obszarach rolnych bez prawa zabudowy ustala się:

a) Przeznaczenie podstawowe:
- uprawy rolnicze, w tym sadownicze i ogrodnicze,
- zbiorniki wodne i wody płynące.

b) Przeznaczenie dopuszczalne:
- zabudowa gospodarcza związana z produkcją rolną zlokalizowana w obrębie działki siedliskowej
- sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej
- drogi
- eksploatacja surowców mineralnych
- dolesienia na terenach rolnych o małej przydatności dla rolnictwa

c) Zakazy:
- zakaz realizacji ośrodków produkcji i obsługi rolnictwa
- zakaz realizacji obiektów przetwórstwa rolnego
- zakaz realizacji obiektów hodowlanych
- zakaz realizacji ośrodków handlu produktami rolniczymi
- zakaz realizacji zabudowy mieszkaniowej w tym siedliskowej
- zakaz realizacji zabudowy rekreacyjnej i letniskowej
- zakaz realizacji magazynów maszyn i produktów rolniczych
- zakaz lokalizacji i realizacja obiektów gospodarki odpadami
- zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych
- zakaz likwidowania zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych

19.1.2. Obszary rolne z prawem zabudowy

Obszarami rolnymi z prawem zabudowy są tereny rolne nie wymienione w punkcie 19.1.1.

W obszarach rolnych z prawem zabudowy ustala się :

a) Przeznaczenie podstawowe :
- uprawy rolnicze, w tym sadownicze, ogrodnicze
- zbiorniki wodne i wody płynące.

b) Przeznaczenie dopuszczalne :
- mieszkaniowa zabudowa siedliskowa
- obiekty obsługi produkcji rolniczej, ogrodniczej i leśnej pod warunkiem zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych
- zabudowa gospodarcza związana z produkcją rolną w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, sadowniczych i leśnych
- nowe obiekty produkcji rolniczej, ośrodki obsługi rolnictwa i leśnictwa
- uprawy szkółkarskie
- przebudowa, rozbudowa, wymiana kubatury istniejącej zabudowy w tym budynków mieszkalnych
- tereny i urządzenia sportowo – rekreacyjne i turystyczno – wypoczynkowe, o powierzchni nie przekraczającej 0,5 ha
- gospodarstwa i usługi agroturystyki
- ogrody działkowe

- drogi związane z bezpośrednią obsługą terenu
- ścieżki piesze i rowerowe
- obiekty służące ochronie środowiska
- sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej
- eksploatacja surowców mineralnych
- dolesienia na terenach rolnych o małej przydatności dla rolnictwa.

c) Zakazy :
- zakaz lokalizacji nowej funkcji mieszkaniowej za wyjątkiem zabudowy siedliskowej
- zakaz realizacji nowej zabudowy produkcyjnej i usługowej nie związanej z gospodarką rolną lub leśnictwem
- zakaz realizacji zabudowy letniskowej i rekreacyjnej
- zakaz lokalizacji i realizacji obiektów gospodarki odpadami i obiektami przetwórstwa odpadów
- zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy, obszarów wodno – błotnych
- zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych.

19.1.3. Nieużytki rolne

Nieużytki rolne należy wykorzystać pod zalesienia. Dopuszcza się również ich wykorzystanie na cele nierolnicze takie jak : parkingi, boiska, biwaki, pola namiotowe, ośrodki jeździeckie i inne obiekty turystyki i wypoczynku, z ograniczeniem na tym terenie powierzchni zabudowy do 1.000 m^2 bez potrzeby sporządzania zmiany „Studium ...".

19.1.4. Scalenia i podziały gruntów

Na terenie sołectwa Chruszczobród przeprowadzono procedurę scalania gruntów. Sołectwa : Grabowa – Skałbania, Niegowonice i Niegowoniczki aktualnie objęte są procedurą scalania i podziałów gruntów, która powinna zakończyć się do roku 2013. Po roku 2013 kolejne dwa sołectwa : Chruszczobród – Piaski i Wiesiółka będą objęte tą procedurą. W miarę potrzeb nowe scalenia i podziały będą dokonywane w pozostałych sołectwach. Potrzeby sporządzenia planów scaleń i podziałów wynikają ze względu historycznych podziałów gruntów utrudniających realizację zainwestowania oraz dostęp do dróg publicznych. Scalenia i podziały gruntów na obszarze gminy nie wymagają zmiany „Studium ...", a wyznaczane w nich drogi transportu rolnego muszą być uwzględniane w kolejnych planach miejscowych.

Jeśli w wyznaczonych obszarach urbanizacji na terenach wiejskich (sołectw) znajdują się gleby wysokich klas, przed ich zabudową należy uzyskać właściwe zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne w trybie zmiany planu miejscowego w sposób dotychczasowy jako tereny rolne.

19.1.5. Granica rolno-leśna

Granica pomiędzy terenami zurbanizowanymi lub przeznaczeniami do urbanizacji a terenami rolnymi i leśnymi stanowi granice rolno-leśną, którą uwzględnia się w planach miejscowych. Opracowany w 1994 roku przebieg granicy rolno-leśnej odwzorowano w skali 1:10 000, a następnie wprowadzono do obowiązujących planów miejscowych.

Opracowanie wymaga pilnej aktualizacji ze względu na:
- kolizję granicy rolno-leśnej ze stanem faktycznym użytkowania gruntów i granicami własności,
- przeprowadzone już zalesienia,
- trudności interpretacyjne przebiegu linii w skali planu miejscowego,

Ustala się potrzebę aktualizację przebiegu granicy rolno-leśnej w Łazach z uwzględnieniem stanu zainwestowania, własności gruntów, zalesień i samozalesień oraz rozpatrzonych pozytywnie wniosków do „Studium".

Aktualizacje granicy rolno-leśnej i wynikające z tej aktualizacji zmiany kierunków zagospodarowania przestrzennego, nie wymagają aktualizacji „Studium" i nie naruszają

jego ustaleń, pod warunkiem, że skorygowana granica rolno-leśna zostanie wprowadzona do ustaleń planu miejscowego.

19.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

Na obszarze miasta i gminy Łazy na leśną przestrzeń produkcyjną składają się:
- lasy państwowe zarządzane przez Państwowe Gospodarstwa Leśne Lasy Państwowe. Nadleśnictwo Siewierz
- lasy prywatne nad którymi zarząd sprawuje Marszałek Województwa.

Łącznie powierzchnia terenów leśnych zajmuje 5.774 ha tj. 43,4 % powierzchni miasta i gminy Łazy.
Od roku 1996 wdrażany jest plan zalesień w oparciu o ustaloną granicę rolno – leśną.
Do zalesień wyznaczono 978,6076 ha.
Z upływem czasu zmieniły się granice terenów wyznaczonych do zalesienia (część z nich została w planie miejscowym przeznaczona do zabudowy) natomiast w innych miejscach zalesienia zostały zrealizowane. Nastąpił również proces samozalesiania odłogowych pól.
W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się skorygowanie dotychczasowej granicy rolno – leśnej zgodnie z zaistniałymi zmianami i z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w „Studium ...” w wyniku uwzględnienia zgłoszonych do„Studium ...” wniosków i uwag inwestorskich.
Obszary rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej oznaczono na rysunku w skali 1 : 10 000 p.t.: „Ustalenia Studium – Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy” oraz na rysunku w skali 1 : 40 000 p.t.: „Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna”.
Obecnie roślinnością o charakterze leśnym pokrytych jest 5.970 ha.
W trakcie sporządzania planu miejscowego należy uwzględnić ustalenia planów urządzania lasu dotyczących granic i powierzchni lasów, w tym lasów ochronnych zgodnie z art. 20 ustawy o lasach (tekst jedn. Dz. U. Nr 45 poz. 435 z 2005 r.).
Dla terenów lasów i zadrzewień (w tym terenów przeznaczonych do zalesień) ustala się następujące kierunki przeznaczania terenów :

1) Przeznaczenie podstawowe :
   - tereny leśne, w tym urządzenia i obiekty gospodarki leśnej, zgodne z planami urządzenia lasów.

2) Przeznaczenie dopuszczalne :
   - wody płynące i stojące
   - tereny objęte formami ochrony przewidzianymi w ustawie o ochronie przyrody
   - tereny i obiekty służące celom rekreacji i wypoczynku
   - ścieżki piesze i rowerowe
   - drogi
   - obiekty służące ochronie środowiska
   - sieci, obiekty i urządzenia systemów infrastruktury technicznej

3) Ograniczenia zagospodarowania
   - zakaz zmiany użytków leśnych na rolne
   - wymagane sporządzenie planu miejscowego, jeżeli zmiana zagospodarowania obejmuje wyłączenie z produkcji leśnej lub rolnej gruntów, o których mowa w art. 7 ust. 2 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych
   - zagospodarowanie związane z dopuszczalnymi kierunkami przeznaczenia terenu może być realizowane pod warunkiem zabezpieczenia wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem, w szczególności rozwiązania zasad odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych i wód opadowych.

20. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

1. W obszarze miasta i gminy Łazy występują następujące tereny wymagające przekształceń i częściowej rekultywacji. Są to :
   - kamieniołom dolomitu w Wysokiej
   - kamieniołom dolomitu w Niegowonicach.

   Oba obszary charakteryzują się tą samą genezą – powstały jako wyrobiska po eksploatacji dolomitu.
   W obrębie ścian nieczynnych kamieniołomów zachodzą procesy wietrzelinowe, powodujące pęknięcia ścian i grożące kruszeniem się.
   Przed wykorzystaniem terenów na cele gospodarcze będzie niezbędne :
   - zabezpieczenie krawędzi kamieniołomów przed nieostrożnymi turystami
   - zabezpieczenie ścian kamieniołomu przed odpadającymi kamieniami
   - wyrównanie dna kamieniołomów.

   Dopuszcza się zagospodarowanie obiektów na różne cele, w tym :
   1) cele sportu, w tym sportów motorowych :
      - trasy quadów, motocrossy
      - tereny sportów wyczynowych : biegów terenowych, crossów rowerowych
      - ścieżki
   2) cele rozrywki - park rozrywki
   3) cele dydaktyczne – stanowisko dokumentacyjne, ścieżka edukacyjna
   4) cele kultury - widowiska „światło i dźwięk”, koncerty rockowe, noc świętojańska, zloty motocyklistów
   5) cele turystyczne - np. tematyczna ścieżka na szlaku jurajskim
   6) tereny usługowe - np. spa
   7) tereny przemysłowe wysokich technologii (high – tech.) „Dolina Dolomitowa”.

   Zakazuje się przeznaczania tych terenów na cele przemysłu oraz cele składowania odpadów.

2. W obszarze miasta i gminy Łazy występują następujące tereny wymagające rehabilitacji :
   1) Obszarem o wysokich walorach historycznych i kulturowych, stanowiący zabytek przemysłu jest obszar nieczynnych Zakładów Ogniotrwałych.
      Obszar ten znajdujący się obecnie w własności prywatnej ulega szybkiej dewastacji, grożącej likwidacją.
      W niniejszym „Studium ...” dopuszczono możliwość wykorzystania obiektów zakładu na cele realizacji usług, w tym wielkopowierzchniowego obiektu handlowego – co pozwoliłoby choć w części ocalić istniejący obiekt.
   2) Obszarem o wysokich walorach architektonicznych, urbanistycznych i kompozycyjnych jest dawny dwór szlachecki w Ciągowicach. Obecnie we władaniu prywatnym jest w stanie zrujnowanym, a przyległe zabudowania gospodarcze są również w ruinie.
      W obowiązującym planie miejscowym obiekt został przeznaczony na cele kultury, a ponieważ nie znaleziono inwestora, obiektowi grozi całkowite zniszczenie. Ustala się, dla zachowania obiektu wpisanie go do rejestru zabytków i przeznaczenie go na cele mieszkaniowe (którym zresztą pierwotnie służył).
   3) Teren pałacu i parku w Wysokiej – obecnie ruina z zaniedbanym parkiem pałacowym. Ostatnia restauracja obiektu odbyła się w 1955 roku. Park powinien zostać zrewitalizowany jako przykład zabytkowej kompozycji parkowej, a ruiny pałacu powinny zostać odbudowane.
      Po restauracji tereny mogłyby być przeznaczone na cele hotelu, siedziby firm, biura, ośrodek leczniczo –rehabilitacyjny, sanatorium, ośrodek wypoczynkowy itp.

Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji oznaczono na rysunku w skali 1 : 40 000 p.t.: „Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji”.

Na obszarze zmiany „Studium…" *dotyczącej fragmentu Ciągowic*, przyjętej uchwałą Nr XXIV/215/17 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 23 lutego 2017 r. nie wyznacza się obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

21. Obszary zdegradowane

Na obszarze zmiany „Studium… *dotyczącej fragmentu Ciągowic*", przyjętej uchwałą Nr XXIV/215/17 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 23 lutego 2017 r. nie wyznacza się obszarów zdegradowanych.

22. Inne obszary problemowe wynikające z uwarunkowań i potrzeb występujących w gminie

Na obszarze miasta i gminy Łazy wyodrębniono następujące obszary problemowe:

1) Obszary prognozowanych przekształceń geośrodowiska spowodowane eksploatacją kopalin, w tym leje depresji.
   Obszary te występują w formie pierścienia otaczającego miasto Łazy i zagrażają zanieczyszczeniem wód podziemnych oraz naruszeniem stosunków wodnych. Szczególnie trudnym i konfliktowym obszarem będzie wschodni obszar gminy (sołectwa Hutki – Kanki, Grabowa i Rokitno Szlacheckie) charakteryzujący się wysokimi walorami przyrodniczo – krajobrazowymi i objęty ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Metody eksploatacji surowców muszą uwzględniać ograniczenia wynikające z potrzeby ochrony wód i krajobrazu.
2) Obszary strukturalne słabego rolnictwa i depresji demograficznej.
   Obszary te obejmują wszystkie sołectwa. Należałoby promować wykorzystanie terenów rolnych w nowatorski sposób przez wprowadzenie np. upraw sadowniczych, upraw „żywności ekologicznej" i ewentualnie przez samozalesianie.
3) Obszary zagrożeń zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych ściekami komunalnymi.
   Obszar ten obejmuje wszystkie sołectwa, gdzie obecnie brak systemu kanalizacji sanitarnej. Dla zapobieżenia zagrożeniom należy sukcesywnie rozbudowywać zlewniowy system rozdzielczy kanalizacji – rozpoczynając od jednostek urbanistycznych o największej liczbie ludności. W jednostkach, gdzie liczba ludności jest mniejsza niż 500 osób kanalizację systemową może zastąpić system lokalny – z okresowym wywozem ścieków do oczyszczalni ścieków sanitarnych.
4) Obszary konfliktów pomiędzy wymogami ochrony przyrody a osadnictwem i zagospodarowaniem rekreacyjnym.
   Obszar ten obejmuje sołectwa : Hutki – Kanki, Grabową i Skałbanię oraz Rokitno Szlacheckie. Konflikt ten w najostrzejszej formie wystąpił na terenie rezerwatu i otuliny rezerwatu „ Góra Chełm " , gdzie zabudowa letniskowa i mieszkaniowa wkroczyła w obszar chroniony. Ze względu na aktualne przesądzenia formalno – prawne adaptuje się tu istniejącą zabudowę bez prawa rozbudowy i przebudowy. Równocześnie podtrzymuje się ustalony w planie miejscowym zakaz realizacji nowej zabudowy.

Podsumowanie

1. W ustaleniach „Studium ..." uwzględniono wytyczne wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, a w szczególności ustalenia dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz ochrony środowiska przyrodniczego. W załączeniu przedstawiono w formie graficznej ustalenia przestrzenne dotyczące tych ustaleń na rysunkach pt. :
   a) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego – wyrys z planszy „Kierunki polityki przestrzennej"

b) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego – wyrys z planszy „Ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych – wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych” - Obszary Ochrony Przyrody.

c) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego – wyrys z planszy „Ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych – wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych” - Preferowane funkcje gospodarcze.

2. Dla terenów prawie całej gminy sporządzono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który ogranicza możliwość rozpraszania zabudowy w obszarach chronionego krajobrazu.

W niniejszym „Studium ...” :
- uwzględniono przeznaczenie terenów ustalone w obowiązującym planie miejscowym
- wprowadzono pojęcie „strefy urbanizacji” w której muszą się mieścić wszystkie funkcje osadnicze, przemysłowe, usługowe, wytwórcze i rekreacyjne.

Ustalenia te będą przeciwdziałać punktowym zmianom planu inwazyjnym w stosunku do obszarów chronionych.

23. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym.

Na obszarze zmiany „Studium…” *dotyczącej fragmentu Ciągowic*, przyjętej uchwałą Nr XXIV/215/17 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 23 lutego 2017 r. nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

24. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Na obszarze zmiany „Studium…”, dotyczącej fragmentu Ciągowic przyjętej uchwałą Nr XXIV/215/17 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 23 lutego 2017 r. *nie wyznacza się obszarów, na którym rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 KW.*

25. Komentarz dotyczący interpretacji ustaleń „Studium ...”

1. Nie naruszają ustaleń „Studium ...” zmiany zagospodarowania polegające na :
   1) ustanawianiu nowych form ochrony przyrody
   2) zwiększaniu powierzchni zalesień
   3) realizacji nowych dróg publicznych, urządzeń infrastruktury technicznej i parkingów
   4) realizacji zabudowy letniskowej w strefach mieszkaniowych, pod warunkiem, że plan miejscowy wyznaczy tereny jej lokalizacji
   5) realizacji usług sportu, rekreacji, kultury, handlu i gastronomii w strefach mieszkaniowych
   6) realizacja nieuciążliwych obiektów produkcyjnych w strefach adaptacji
   7) realizacji magazynów i składowisk (z wykluczeniem składowisk odpadów) na terenach stref przemysłowych
   8) realizacji usług oświaty, nauki komercyjnych w strefach przemysłowych
   9) zmianie przeznaczenia terenów zabudowy zagrodowej na cele letniskowe lub mieszkaniowe
   10) realizacji dolesień poza obszarami urbanizacji
   11) ustanawianie obszarów i terenów górniczych
   12) ustanawianie filarów ochronnych położonych w strefach urbanizacji.
2. Nie naruszają ustaleń „Studium ...” zmiany polegające na korekcie obszarów urbanizacji w wyniku:
   1) korekty granicy rolno-leśnej

2) braku właściwej zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych I leśnych na cele nierolnicze I nieleśne.

3. Uściślenie granic terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

4. Granica obszaru urbanizacji może być korygowana w planach miejscowych w kierunku zewnętrznym wyłącznie jeśli wynika to z ujawnionych uwarunkowań zidentyfikowanych w analizach przeprowadzonych w ramach prac nad planem miejscowym lecz nie więcej niż o 20 m w stosunku do przebiegu wyznaczonej granicy i pod warunkiem, że teren objęty korektą granic obszaru urbanizacji nie obejmuje obszarów poddanych ochronie na podstawie przepisów dotyczących ochrony przyrody.
   Skorygowanie granicy obszaru urbanizacji w celu ograniczenia tego obszaru nie narusza ustaleń „Studium ...".

5. W strefach urbanizacji dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania lub zmianę przeznaczenia terenów bez konieczności zmiany "Studium" pod warunkiem:
   1) zgodności z ustalonymi w strefie kierunkami zagospodarowania
   2) przeprowadzenia zmiany przeznaczenia terenów w drodze zmiany obowiązującego planu miejscowego.

6. W niniejszym „Studium ..." przy sporządzaniu planów miejscowych, ustala się nadrzędną zasadę kształtowania zabudowy polegającą na jej lokalizacji w zwartych zespołach, na terenach wyposażonych w urządzenia techniczne (droga, wodociąg, kanalizacja, energia elektryczna) lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie oraz przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy sprzecznej z wymaganiami ładu przestrzennego, ochrony środowiska i krajobrazu, ochrony gruntów rolnych i leśnych i ochrony dziedzictwa kulturowego oraz efektywności inwestycji publicznych.

7. Zakazy lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko ustalone dla poszczególnych przestrzeni i stref funkcjonalnych w rozdz. 4 – 6 nie obowiązują, jeśli ich dopuszczenie do realizacji wynika z innych ustaleń „Studium ...", a ich oddziaływanie na otoczenie nie będzie konfliktogenne, co zostanie potwierdzone w wyniku raportu oddziaływania na środowisko.

8. Opracowanie planami miejscowymi innych terenów niż wyznaczone w „Studium ..." nie narusza jego ustaleń pod warunkiem, że zachowane zostaną inne ustalenia zawarte w „Studium ...".

26. Słownik podstawowych pojęć

1) Adaptacja przeznaczenia terenu – należy przez to rozumieć utrzymanie dotychczasowych funkcji użytkowania i zagospodarowania terenu z możliwością rozbudowy i przebudowy w kierunkach ustalonych w „Studium ...".
2) Dobra kultury współczesnej – należy przez to rozumieć nie będące zabytkami dobra kultury takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeśli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna.
11) Dominanta przestrzenna - należy przez to rozumieć obiekt budowlany wyróżniający się w stosunku do otaczającej zabudowy lub zagospodarowania terenu usytuowaniem, gabarytami, jakością rozwiązań architektonicznych, publiczną funkcją lub reprezentacyjnym charakterem.
12) Funkcja uciążliwa dla otoczenia - należy przez to rozumieć taką działalność, która może znacząco wpływać na warunki życia mieszkańców lub funkcjonowania przyrodniczego obszaru i wymaga sporządzenia raportu oddziaływania (przedsięwzięcia) na środowisko w myśl przepisów odrębnych.
13) Granica rolno-leśna – jest to linia zamykająca kontur gruntowy, określający perspektywiczny sposób rolniczego lub leśnego użytkowania gruntów.

14) Historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny - (art. 3 pkt 12 ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami) - należy przez to rozumieć przestrzenne założenie miejskie lub wiejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym ulic lub sieci dróg.
15) Infrastruktura techniczna - należy przez to rozumieć sieci przesyłowe (podziemne, naziemne lub nadziemne), urządzenia i związane z nimi obiekty służące w szczególności do obsługi obszaru objętego planem w zakresie komunikacji, zaopatrzenia w wodę, ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, odprowadzania ścieków, usuwania odpadów, telekomunikacji, radiokomunikacji i radiolokacji, a także inne przewody i urządzenia służące zaspokajaniu potrzeb bytowych użytkowników nieruchomości.
16) Inwestycje celu publicznego - należy przez to rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.
17) Klasa standardu akustycznego - należy przez to rozumieć dopuszczalny poziom hałasu w środowisku powodowany przez poszczególne grupy źródeł hałasu określony dla odpowiednich liczb porządkowych zawartych w tabelach 1 i 2 stanowiących załącznik do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 120, poz.826).
9) Nawiązanie do istniejącej zabudowy historycznej - należy przez to rozumieć uwzględnienie przy realizacji nowej zabudowy sposobu stosowania elementów występujących w obiektach lub budynkach historycznych przy tej samej ulicy, do których zalicza się :
   a) linie zabudowy od strony ulicy ;
   b) sposób rozmieszczenia obiektów na działce w stosunku do jej granicy i innych budynków ;
   c) gabaryty obiektów ;
   d) materiał wykończenia ściany zewnętrznej elewacji frontowej ;
   e) rodzaje detali architektonicznych stanowiących wystrój elewacji frontowej np. gzymsy, nadproża, pilastry.

   Spełnienie warunku nawiązania do istniejącej zabudowy o charakterze zabytkowym wymaga uwzględnienia co najmniej trzech z wymienionych elementów, w tym linie zabudowy od strony ulicy.
10) Obiekty i urządzenia obsługi komunikacji - należy przez to rozumieć tereny na których lokalizowane są obiekty i urządzenia związane z obsługą ruchu komunikacyjnego. Do obiektów tych zalicza się między innymi : stacje benzynowe, naprawcze warsztaty samochodowe, stacje obsługi, lakiernie, myjnie samochodowe, bazy transportowe.
11) Obszar górniczy - (art.6 pkt 8 ustawa prawo geologiczne i górnicze) - należy przez to rozumieć przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny oraz prowadzenia robót górniczych związanych z wykonywaniem koncesji.
12) Obszar oddziaływania obiektu - należy przez to rozumieć teren w otoczeniu obiektu budowlanego lub urządzenia, którego użytkowanie związane jest z ograniczeniami w zagospodarowaniu na podstawie przepisów odrębnych.
13) Ochrona lokalna - należy przez to rozumieć ustalenia niniejszego planu, chroniące przed zniszczeniem historyczny krajobraz miejski, w tym obiekty i założenia architektoniczno – urbanistyczne o wybitnych i wysokich walorach urbanistyczno – architektonicznych ujęte w ewidencji obiektów zabytkowych.
14) Pensjonat - należy przez to rozumieć budynek przeznaczony do pełnienia usług hotelarskich, posiadający co najmniej 7 pokoi, świadczący dla swoich klientów całodniowe wyżywienie, zapewniający możliwość zamieszkania dla właściciela i pracowników pensjonatu - max. 3 kondygnacje + przestrzeń poddasza.

15) Plac społeczny - należy przez to rozumieć niezabudowaną przestrzeń ogólnodostępną dla mieszkańców służącą działalności integracyjnej, zwyczajowej, kulturalnej, obchodzeniu lokalnych uroczystości i świąt oraz okresowym targom i jarmarkom itp.
16) Powierzchnia biologicznie czynna - należy przez to rozumieć grunt rodzimy niezabudowany, nieutwardzony i niezadaszony na terenie działki budowlanej, a także 50 % sumy powierzchni tarasów i stropodachów o powierzchni nie mniejszej niż 10 m^2 urządzonych jako stałe trawniki lub kwietniki na podłożu zapewniającym im stałą wegetację.
17) Powierzchnia sprzedaży - należy przez to rozumieć tę część ogólnodostępnej powierzchni obiektu handlowego stanowiącego całość techniczno – użytkową, przeznaczonego do sprzedaży detalicznej, w której odbywa się bezpośrednia sprzedaż towarów.
18) Powierzchnia zabudowy - należy przez to rozumieć, powierzchnię liczoną w rzucie poziomym po obrysie zewnętrznych krawędzi budynku na powierzchnię gruntu. Do powierzchni zabudowy nie wlicza się części budynków znajdujących się poniżej poziomu terenu, schodów zewnętrznych, tarasów, podjazdów.
19) Przebudowa terenów - należy przez to rozumieć szeroki zakres przekształceń obiektów i zagospodarowania przestrzennego terenu, obejmujący modernizacje lub wyburzenia istniejących obiektów oraz rozbudowę i realizację obiektów nowych wraz z infrastrukturą techniczną, dojazdami, parkingami, a także urządzeniami zieleni i drogami pieszymi.
20) Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko - należy przez to rozumieć przedsięwzięcie, o którym mowa w art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227).
21) Przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko - należy przez to rozumieć przedsięwzięcie, o którym mowa w art. 59 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227).
22) Przepisy odrębne - należy przez to rozumieć, ustawy wraz z aktami wykonawczymi inne niż ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, kształtujące prawo wykonywania własności nieruchomości a zwłaszcza prawo do zagospodarowania i zabudowy nieruchomości.
23) Przestrzeń publiczna - należy przez to rozumieć obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne, przy czym przestrzeń publiczna może być również tworzona na terenach prywatnych.
24) Przeznaczenie podstawowe terenu - należy przez to rozumieć istniejące lub ustalone w planie użytkowanie i przeznaczenie terenów w obrębie obszaru wyznaczonego liniami rozgraniczającymi w planie lub w ramach danej inwestycji, które obejmują więcej niż 50 % powierzchni tych terenów lub więcej niż 50 % powierzchni całkowitej obiektów zlokalizowanych na tych terenach i którym muszą być podporządkowane inne użytkowania i przeznaczenia terenu określone jako dopuszczalne.
25) Przeznaczenie uzupełniające (dopuszczalne) - należy przez to rozumieć, że na nieruchomościach znajdujących się w obrębie terenu wyznaczonego w planie liniami rozgraniczającymi, możliwe jest przeznaczenie części terenu dla innych funkcji, różnych od przeznaczenia podstawowego, określonych w ustaleniach szczegółowych dla poszczególnych terenów.
26) Rewitalizacja - należy przez to rozumieć proces trwałych przemian zachodzących na danym obszarze, mający na celu wyprowadzenie tego obszaru ze stanu kryzysowego

i prowadzący do jego zrównoważonego rozwoju, w tym do poprawy jakości życia lokalnej wspólnoty.

27) Rzemiosło produkcyjne - przez pojęcie działalności w tym zakresie, należy rozumieć :
   a) prowadzenie na terenie posesji, w przystosowanych pomieszczeniach produkcji na małą skalę, o uciążliwości nie przekraczającej granic parceli,
   b) składowania materiałów przeznaczonych do produkcji, zajmujących do 30 % powierzchni działki.
28) Siedlisko priorytetowe - należy rozumieć, w stosunku do których unia Europejska ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu zagrożenia zniknięciem oraz wielkości ich naturalnego zasięgu, mieszczącego się w obrębie europejskich terytoriów państw członkowskich.
29) Stan istniejący - należy przez to rozumieć stan zainwestowania i użytkowania terenu w dniu wejścia w życie uchwały, obejmuje on także prawomocne decyzje administracyjne dotyczące zagospodarowania i zabudowy na obszarze objętym zmianą planu.
30) Strefa ochrony konserwatorskiej i archeologicznej - należy przez to rozumieć, obszary objęte opieką konserwatorską i archeologiczną, na terenie których obowiązują rygory określone ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
31) Strefa ochrony sanitarnej - należy przez to rozumieć tereny przyległe do ogrodzenia cmentarza w odległości min. 50 m, w przypadku pełnego uzbrojenia w sieć wodociągową, od obiektów i urządzeń na stały pobyt ludzi.
32) Strefa oddziaływania - należy przez to rozumieć tereny przyległe do sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, służące zapewnieniu bezpieczeństwa ich użytkowania oraz dostępności w celach bieżącej konserwacji, których parametry określają przepisy szczególne.
33) Strefy techniczne i kontrolowane - należy przez to rozumieć pasy terenu położone po obu stronach osi sieci lub otaczające urządzenia infrastruktury technicznej, objęte zakazem lub ograniczeniem zabudowy i umożliwiające dostęp do tej sieci w celach jej realizacji, eksploatacji, konserwacji i remontu oraz zapewniające bezpieczeństwo ich użytkowania, a których szerokości określają przepisy odrębne.
34) Teren zamknięty – należy przez to rozumieć teren zamknięty, o którym mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne, z uwzględnieniem art. 4 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. ze zmianą wprowadzoną z dniem 21 października 2010 r.
35) Tereny i obiekty przemysłowe - należy przez to rozumieć tereny i obiekty przeznaczone dla działalności produkcyjnej, składowania, magazynowania wraz z przynależnymi terenami obsługi komunikacyjnej takimi jak dojazdy, place manewrowe, parkingi oraz urządzeniami infrastruktury technicznej.
36) Tereny magazynów - należy przez to rozumieć zamknięte obiekty składowe i magazynowe z wyjątkiem składów materiałów sypkich, składów odpadów, składów kruszyw i surowców mineralnych poza budynkami.
37) Tereny obsługi urządzeń komunikacji - należy przez to rozumieć niepubliczne drogi dojazdowe, parkingi i garaże, w tym wielopoziomowe, place manewrowe, stacje paliw i warsztaty naprawcze, stacje diagnostyczne, salony samochodowe, stacje obsługi transportu, wydzielone tereny chodników (promenad i ścieżek rowerowych).
38) Tereny przestrzeni publicznej - należy przez to rozumieć dostępne dla ogółu :
   a) tereny dróg w tym : ulice, place, skwery, ścieżki piesze i rowerowe, a także tereny zieleni ogólnomiejskiej urządzonej takie, jak : parki, tereny sportowo – rekreacyjne otwarte,
   b) części działek, w tym działek budowlanych przeznaczonych i służących do realizacji celów publicznych, wraz z przynależnym zagospodarowaniem w formie : dojść, dojazdów, dziedzińców, parkingów, zieleni urządzonej, ogrodów,
   c) obszary przestrzeni publicznej rozumiane zgodnie z ustawą.

39) Tereny składów i budownictwa - należy przez to rozumieć obiekty magazynów i składów oraz zaplecze sprzętowe i transportowe budownictwa. W obrębie terenów, o których mowa wyżej wyklucza się składowanie odpadów, materiałów sypkich oraz surowców gazowych i płynnych.
40) Tereny działalności produkcyjnej – należy przez to rozumieć tereny nieuciążliwej działalności przemysłowej bez możliwości składowania i magazynowania.
41) Tereny usługowe - należy przez to rozumieć : obiekty handlu, gastronomii, kultury, nieuciążliwych dla otoczenia punktów drobnych napraw, nieuciążliwych warsztatów rzemieślniczych, obiektów służby zdrowia, opieki społecznej, szkolnictwa, nauki, sportu i rekreacji, turystyki, administracji, finansów, reklamy i marketingu, a także różnego typu biur, przedstawicielstw firm i hotele za wyjątkiem obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej powyżej 2000 m^2. Z funkcji usługowej wyklucza się realizację funkcji pokrewnych, takich jak magazyny, hurtownie i warsztaty produkcyjne.
Inne niż wymienione usługi mogą być lokalizowane tylko pod warunkiem, że :
a) są obiektami obsługującymi mieszkańców,
b) są obiektami nie uciążliwymi dla środowiska i mieszkańców.
42) Tereny zabudowy usługowo – mieszkaniowej - należy przez to rozumieć tereny dla adaptacji i budowy obiektów mieszkaniowych, mieszkaniowo – usługowych i usługowych z zachowaniem dominacji funkcji usługowych. Przez dominację funkcji należy rozumieć przeznaczenie nie mniej niż 60 % powierzchni zabudowy lub powierzchni użytkowej na cele funkcji.
43) Usługi - należy przez to rozumieć : budownictwo, handel ; działalność usługowa wspomagająca transport ; działalność pocztowa i kurierska ; działalność związana z zakwaterowaniem i gastronomią ; informacja i komunikacja ; działalność finansowa i ubezpieczeniowa ; działalność związana z obsługą rynku nieruchomości ; działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ; działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca ; administracja publiczna ; zabezpieczenia społeczne ; działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ; pozostała działalność usługowa (np. naprawa artykułów użytku osobistego i domowego, pranie i czyszczenie, fryzjerstwo, usługi kosmetyczne, usługi pogrzebowe), usługi edukacji, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej. Do usług nie zalicza się : sprzedaży paliw (stacji paliw), napraw i konserwacji pojazdów samochodowych (warsztaty samochodowe), handlu odpadami i złomem ; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, ciepło ; dostaw wody, gospodarowania ściekami i odpadami.
44) Usługi centrotwórcze - należy przez to rozumieć usługi obejmujące swym zasięgiem obszar całej gminy, realizowane w wysokim standardzie, w tym przede wszystkim : handel, działalność związana z zakwaterowaniem i gastronomią, działalność finansowa i ubezpieczeniowa, administracja publiczna, zabezpieczenia społeczne, edukacja oraz działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.
45) Usługi komercyjne - należy przez to rozumieć : obiekty handlu, gastronomii, kultury i punkty drobnych napraw bez uciążliwego oddziaływania, obiekty służby zdrowia, opieki społecznej, oświaty, nauki, sportu i rekreacji, turystyki, administracji, finansów, hotele, pracownie projektowe. Z funkcji usługowej wyklucza się realizację funkcji pokrewnych, takich jak : magazyny, hurtownie i warsztaty rzemieślniczo – produkcyjne. Usługi inne niż wymienione mogą być lokalizowane tylko pod warunkiem, że są obiektami obsługującymi mieszkańców, bez uciążliwego oddziaływania.
46) Usługi nieuciążliwe - należy przez to rozumieć w szczególności : usługi handlu detalicznego, rzemiosło usługowe, usługi gastronomiczne, usługi administracyjno – biurowe, usługi ochrony zdrowia i opieki społecznej, usługi nauki i oświaty, usługi kultury i rozrywki, biura oraz inne usługi o podobnym charakterze z zastrzeżeniem, że ich funkcjonowanie nie spowoduje przekroczenia żadnego z parametrów dopuszczalnego poziomu szkodliwych lub uciążliwych oddziaływań na środowisko poza zajmowanym lokalem użytkowym lub obiektem, a także nie będzie źródłem szkodliwych lub uciążliwych odpadów, nie spowoduje nieodwracalnych zmian w środowisku

w obrębie zajmowanej działki budowlanej oraz w żaden inny znaczący sposób nie pogorszy warunków użytkowania sąsiednich działek.

47) Usługi publiczne - należy przez to rozumieć usługi niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania gminy, (usługi oświaty różnych szczebli, usługi zdrowia, urzędy, biura, usługi komunalne, muzea, galerie, sale koncertowe, domy wyznaniowe, kościoły, itp.), w szczególności usługi stanowiące działalność administracji publicznej oraz podległych jej lub nadzorowanych przez nią podmiotów, realizujących zadania na rzecz obywateli, wynikające z ustaw, a także działalność pozarządowych stowarzyszeń wyższej użyteczności publicznej i związków wyznaniowych.
48) Użytkowanie terenu - należy przez to rozumieć rzeczywistą lub planowaną funkcję terenu lub sposób jego wykorzystania.
49) Wytwórczość, przemysł, działalność produkcyjna, rzemiosło produkcyjne – nieuciążliwe – należy przez to rozumieć produkcję przemysłową i rzemieślniczą, której funkcjonowanie nie spowoduje przekroczenia żadnego z parametrów dopuszczalnego poziomu szkodliwości lub uciążliwości oddziaływań na środowisko poza zajmowaną działką, a także nie będzie źródłem szkodliwych lub uciążliwych odpadów, nie spowoduje nieodwracalnych zmian w środowisku w obrębie zajmowanej działki budowlanej oraz w żaden inny znaczący sposób nie pogorszy warunków użytkowania sąsiednich działek.
50) Zabudowa letniskowa, dom letniskowy, dom rekreacyjny - należy przez to rozumieć budynek na wydzielonej działce o charakterze mieszkalnym, wolnostojący 1 lub 2 kondygnacyjny z możliwością użytkowania całorocznego, zamieszkiwany czasowo i przeznaczony na cele rekreacyjno – wypoczynkowe. Dom letniskowy może być realizowany na terenach przeznaczonych dla zabudowy jednorodzinnej lub na wyznaczonych w planach miejscowych terenach zabudowy letniskowej.
51) Zabudowa siedliskowa - należy przez to rozumieć zabudowę rolniczą z budynkiem mieszkalnym zlokalizowaną w gospodarstwie rolnym.
52) Zabytek - (art. 3 pkt 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami) nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.
53) Zabytek archeologiczny - (art. 3 pkt 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami) - zabytek ruchomy, będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem.
54) Zakaz zabudowy należy przez to rozumieć zakaz wznoszenia obiektów budowlanych. Zakaz ten nie dotyczy niezbędnych urządzeń i sieci infrastruktury technicznej i dróg.
55) Zieleń izolacyjna - należy przez to rozumieć zieleń ukształtowaną w taki sposób, aby minimalizowała uciążliwości wynikające ze sposobu zagospodarowania sąsiednich terenów.
56) Zieleń urządzona - należy przez to rozumieć zespoły zieleni w postaci drzew, krzewów i zieleni niskiej, ukształtowane w sposób zaplanowany, wraz z obiektami małej architektury i wypoczynku czynnego lub biernego, placami zabaw, ciągami pieszymi i rowerowymi, polanami, klombami.

Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr XXIV/215/17
Rady Miejskiej w Łazach
z dnia 23 lutego 2017 r.

Burmistrz Łaz

Załącznik nr 3
do uchwały nr IX/81/11
Rady Miejskiej w Łazach
z dnia 9 sierpnia 2011r.

ZMIANA
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA TERENU MIASTA I GMINY ŁAZY
(sporządzona w wyniku uchwały Nr XXIX/242/09
Rady Miejskiej w Łazach z dnia 13 lipca 2009 r.)

Część 4
Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu zmiany Studium

Łazy, sierpień 2011 r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie

1.1. Charakterystyczne dane dla gminy
1.2. Tryb formalny sporządzenia zmiany „Studium ...”

2. Ocena potrzeby zmiany ustaleń obowiązującego „Studium ...” i planu miejscowego

3. Uzasadnienie przyjętych w „Studium ...” rozwiązań

3.1. Mocne i słabe strony miasta i gminy Łazy

3.2. Szanse i zagrożenia rozwoju miasta i gminy Łazy

3.3. Cele rozwojowe

3.4. Założenia metodyczne

3.5. Kryteria eliminacyjne zabudowy

3.6. Inne kryteria regulacyjne

4. Synteza ustaleń projektu zmiany „Studium ...”

4.1. Założenia polityki przestrzennej miasta i gminy Łazy

4.2. Obszary prawnie chronione

4.3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz zdrowia mieszkańców

4.4. Kształtowanie ładu przestrzennego

4.5. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.6. Komunikacja

4.7. Infrastruktura techniczna

4.8. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwanie mas ziemnych

4.9. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

4.10. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

4.11. Obszary, dla których wymagane jest sporządzenie planu miejscowego

4.12. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić plan miejscowy

Załącznik graficzny :

Ustalenia Studium – kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy (pomniejszenie ze skali 1 : 10 000)

1. Wprowadzenie

1.1. Charakterystyczne dane dla gminy Łazy

1. Obszar miasta i gminy Łazy - 13.212 ha
   w tym : miasto - 857 ha
   tereny wiejskie - 12.355 ha

2. Jednostki strukturalne :
   - miasto Łazy i 14 sołectw :
     - Rokitno Szlacheckie i Mitręga
     - Hutki - Kanki
     - Grabowa
     - Skałbania
     - Niegowoniczki
     - Niegowonice
     - Trzebyczka
     - Chruszczobród
     - Chruszczobród - Piaski
     - Wiesiółka
     - Ciągowice
     - Wysoka
     - Turza
     - Kuźnica Masłońska

3. Ludność miasta i gminy Łazy - 15.992 osoby *
   w tym : miasto - 7.160 osób *
   wieś - 8.832 osoby *
   * - stan na koniec roku 2008

4. Gęstość zaludnienia - 120 osób/km^2
   w tym : w mieście - 833 osoby/km^2
   na terenie wsi - 71 osób/km^2

5. Podmioty gospodarcze - 1.644
   w tym : sektor publiczny - 36
   sektor prywatny - 1.608
   Największa ilość podmiotów gospodarczych (678) to :
   - sekcja G - handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych i motocykli oraz artykułów użytku osobistego (678)
   - sekcja K - obsługa nieruchomości, wynajmu i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (161)
   - sekcja F - budownictwo (167)
   - sekcja D - przetwórstwo przemysłowe (165)
   - sekcja I - transport i gospodarka (136)

6. Sektorowa struktura podmiotów gospodarczych
   - sektor I - surowcowy 1,71 %
   - sektor wytwórczy 20,26 %
   - sektor usługowy 78,10 %

7. Ilość gospodarstw rolnych - 2.830

8. Utrzymujący się wyłącznie z rolnictwa - 87 osób

9. Ilość budynków - 3.568 z czego 99,5 % to budynki mieszkalne

10. 94 % budynków stanowi własność prywatną

11. 3.549 budynków mieszkalnych z czego :
    - dostęp do wodociągu ma 96,8 % budynków
    - kanalizację z odprowadzeniem do sieci ma 7,3 % budynków
    - kanalizację z odprowadzeniem do urządzenia lokalnego ma 92,7 %
    - dostęp do sieci gazowej ma 25,7 % budynków
    - 73,3 % budynków korzysta z centralnego ogrzewania (głównie lokalnego)

12. Przeciętna wielkość mieszkania :
    - miasto 66,7 m^2
    - wieś 75,0 m^2

13. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań/osobę wynosi :
    - w mieście 26,7 m^2
    - na wsi 29,7 m^2

14. Struktura gruntów :

    1) grunty Skarbu Państwa w wyłączeniem gruntów przekazanych na wieczyste użytkowanie : 6.896 ha
       w tym :
       - grunty wchodzące w skład Zasobów Własności Rolnej Skarbu Państwa 2.094 ha
       - grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe 3.619 ha
    2) grunty przekazane w użytkowanie wieczyste 45 ha
    3) grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste 490 ha
    4) grunty gmin i związków miedzygminnych przekazanych w użytkowanie wieczyste 30 ha
    5) grunty osób fizycznych 5.516 ha
    6) wspólnoty gruntowe 114 ha
    7) pozostałe grunty 96 ha

15. Tereny prawnie chronione w oparciu o ustawę o ochronie przyrody :
    1) Rezerwat przyrody „Góra Chełm”
    2) Park Krajobrazowy Orlich Gniazd i Obszar Chronionego Krajobrazu stanowiący otulinę Parku
    3) Obszar „Natura 2000” - Ostoja Środkowojurajska

16. Drogi wojewódzkie :
    - droga nr 790 - Dąbrowa Górnicza – Niegowonice – Ogrodzieniec
    - droga nr 796 - Łazy – Dąbrowa Górnicza – Zawiercie

17. Tereny kolejowe :
    Szlak kolejowy nr 65, Dworzec kolejowy W Łazach na szlaku Katowice – Warszawa oraz przystanki kolejowe w Wiesiółce i Chruszczobrodzie.

18. Ścieżki rowerowe (istniejące i planowane) :
    1) Ciągowice – Turza – Kuźnica Masłońska
    2) Kuźnica Sulikowska – Ciągowice Łazy – Rokitno Szlacheckie - Kazimierówka
    3) Chruszczobród – Wiesiółka – Wysoka – Zwierzyniec – Kuźnica Sulikowska
    4) Chruszczobród – droga Siewierska – Chruszczobród

5) Łazy – Głazówka – Niegowonice – Grabowa – Skałbania
6) Chechło – Hutki - Kanki
7) Rokitno Szlacheckie – Centuria
8) Niegowonice – Lipowa Góra – Stodólsko – Okrąglica – Sadzone Sasinki
9) Tucznawa – Trzebyczka – Głazówka
10) Głazówka - Wiesiółka

19. Szlak konny : Pustynia Błędowska – Hutki – Kanki – Centuria - Ogrodzieniec

20. Szlaki piesze (łącznie 48 km) :
Szlak (czerwony) Szwajcarii Zagłębiowskiej Zawiercie – Rokitno Szlacheckie – Centuria – Sławków

21. Ważniejsze usługi :
- Zespół Szkół im.Romana Gostkowskiego (Liceum Ogólnokształcące, Technikum, szkoły zaoczne) w Łazach
- Miejski Ośrodek Kultury - dom kultury w Ciągowicach, Centrum Kultury w Rokitnie Szlacheckim, Wiejskie Centrum Kultury i Rekreacji w Grabowej
- Ośrodek Sportu i Rekreacji
- Park Wodny „Jura"
- Stadion miejski w Łazach, stadion w Niegowonicach
- Zalew Mitręga – Kąpielisko Miejskie
- Hala Sportowa „Klaudiusz"
- Ośrodek Wypoczynkowy Parnas w Chruszczobrodzie

22. Zabytki
Ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków objętych jest 6 obiektów :
1) Kościół parafialny p.w. Nawiedzenia NMP i św. Stanisława Biskupa – barokowy w Chruszczobrodzie
2) Zespół dworski z polowy XVIII wieku w Ciągowicach
3) Kościół parafialny p.w. św. Franciszka z Asyżu – barakowo – klasycystyczny w Niegowonicach
4) Założenie pałacowo – parkowe z połowy XVIII wieku w Wysokiej
5) Kapliczka kubaturowa w Centurii
6) Budynek mieszkalny drewniany z XIX wieku przy ulicy Mickiewicza

Ochrony wymaga wpisane do wojewódzkiej ewidencji obiektów zabytkowych 31 obiektów rozrzuconych na całym obszarze gminy: 17 obiektów w Łazach, 5 obiektów w Rokitnie Szlacheckim, 4 obiekty w Niegowonicach, 2 obiekty w Wysokiej i po jednym w Kuźnicy Masłońskiej, Mitrędze, Trzebyczce.

1.2. Tryb formalny sporządzenia zmiany „Studium ..."

Zmianę „Studium ..." zainicjowała Uchwała Nr XXIX/242/09 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy" oraz ogłoszenie Burmistrza Łaz o przystąpieniu do zmiany „Studium ..." zamieszczone w gazecie lokalnej „Echa Łaz" nr 203 ze stycznia 2010 r.

Tryb formalny sporządzania zmiany „Studium ..."przeprowadzono zgodnie z wymogami art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. nr 8 poz. 717 z późn. zmianami).

W związku z postanowieniami art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, która weszła w życie 21.10.2010 r., tryb sporządzania zmiany „Studium ..."został zachowany zgodnie z dotychczasowymi zasadami ustalonymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu

przestrzennym przed jej zmianą. Uzupełniono jedynie zakres opinii i uzgodnień wynikający z nowych przepisów odrębnych.

„Studium ...” było wykładane dwukrotnie do publicznego wglądu, ze względu na konieczność uwzględnienia części opinii, uzgodnień i części uwag zgłoszonych do „Studium...”. W stosunku do zgłoszonych uwag przy wyłożeniu projektu do publicznego wglądu, Burmistrz Łaz po rozpatrzeniu podejmował decyzję o uwzględnieniu lub nieuwzględnieniu zgłoszonej uwagi.

Uwagi te dotyczyły głównie;

a) lokalizacji nowych terenów przemysłowych w sołectwie Chruszczobród
b) sposobu lokalizacji terenów sportu i rekreacji w Parku Krajobrazowym Orlich Gniazd i jego otulinie
c) sporządzenia ochrony rezerwatowej dla warzuchy polskiej w rejonie źródeł Centurii oraz rezerwatu przyrody „Kromołowiec”
d) sposobu lokalizacji terenów sportu i rekreacji w Parku Krajobrazowym Orlich Gniazd i jego otulinie
e) wyznaczenia nowych terenów mieszkaniowych.

Zakres merytoryczny projektu zmiany „Studium ... " wynika z przepisów art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 118 poz. 1233).

2. Ocena potrzeby zmian ustaleń obowiązującego „Studium ...” i planu miejscowego

„Studium ...” zostało opracowane w roku 1999, w skali 1 : 25 000 a od tego czasu nastąpiły znaczące zmiany w przepisach prawnych dotyczących zakresu merytorycznego ustaleń „Studium ...”, sposobu zapisu jego ustaleń oraz trybu i zakresu uzgodnień.
Na zmianę wymagań w odniesieniu do „Studium ...” najistotniejszy wpływ miały nowe ustawy, których uwzględnienie jest niezbędne:

1) Ustawa z dnia 7 maja 2010 o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106 poz. 675)
2) Ustawa z dnia 3 października 2008 o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 z późniejszymi zmianami)

oraz zmiany wymagań w odniesieniu do studium zawarte w :

3) Ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. nr 8 poz. 717 z późn. zmianami);
4) Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. nr 118 poz. 1233).
   Ustalenia dotychczasowego „Studium ...” nie obejmowały zakresu problematyki określonej w tym Rozporządzeniu :
   - granic terenów zamkniętych
   - lokalnych wskaźników urbanistycznych
   - lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych
   - terenów osuwiskowych
5) Ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 poz. 1568 z późn. zmianami).

W oparciu o ustalenia „Studium ...” dla prawie całego obszaru miasta i gminy Łazy sporządzono plan miejscowy uchwalony w październiku 2006 r., w stosunku do którego wprowadzono jedynie 3 niewielkie zmiany dotyczące :

1) poszerzenia cmentarza

2) rewitalizacji obszaru „Starej Cementowni”
3) wprowadzenia do planu przebiegu rurociągu tlenu do Huty CMC Zawiercie.

Po uchwaleniu „Studium ...” i planu miejscowego zaczęły też sukcesywnie napływać wnioski o zmianę tych dokumentów (około 200 wniosków za okres 2006 – 2010 r.)
Wystąpiła więc potrzeba ich merytorycznego rozpatrzenia tym bardziej, że ujawnili się inwestorzy zainteresowani działalnością gospodarczą np. budową farm wiatrowych, eksploatacją surowców mineralnych (dolomitu i piasku) lub realizacją usług rekreacji.

W trakcie prowadzenia polityki lokalizacyjnej :

1) ujawniono nowe uwarunkowania, między innymi w zakresie warunków ochrony środowiska (planowane strefy ochrony rezerwatowej, obszary chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych oraz zostały uściślone granice zalegania podstawowych surowców mineralnych)
2) zostały wprowadzone nowe zadania publiczne (droga krajowa nr 78 relacji Siewierz - Szczekociny)
3) zidentyfikowano nieścisłości i błędy w zapisie „Studium ...” głównie w zakresie przebiegu sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, lecz również inne, które powinny być skorygowane poprzez ustalenia „Studium ...”
4) stwierdzono potrzebę aktualizacji linii rolno – leśnej ustalonej w 1994 r., której przebieg zdezaktulizował się w trakcie procesów zalesień oraz urbanizacji gminy.

W świetle powyższych okoliczności potrzebę aktualizacji „Studium ...” i dalej planu miejscowego można uznać za bezsporną.

3. Uzasadnienie przyjętych w „Studium ...” rozwiązań

Miasto i gmina Łazy ze względu na uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne stanowi trudny problem planistyczny.

3.1 Mocne i słabe strony miasta i gminy Łazy

Wśród jej mocnych stron można wymienić :

1) położenie na głównym szlaku kolejowym łączącym Śląsk i Zagłębie z Warszawą
2) położenie na zachodnim skraju obszaru Jury Krakowsko – Częstochowskiej
3) cenne walory przyrodnicze i krajobrazowe
4) zasoby kulturowe
5) ziarnisty układ urbanistyczny
6) dobry stan usług publicznych na poziomie podstawowym.

Do słabych stron gminy należy zaliczyć niski dochód gminy wynikający z :

1) braku wielofunkcyjnego centrum i przestrzeni publicznych;
2) marginalizacji roli węzła kolejowego w Łazach
3) likwidacji dużych zakładów przemysłu cementowego w mieście stanowiących do lat 90-tych główne źródło utrzymania ludności
4) zmniejszenie zapotrzebowania na pracowników w sąsiednich dużych gminach Śląska i Zagłębia
5) niski poziom wyposażenia terenu w drogi gminne o niskim standardzie i brak systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków;
6) brak urządzeń i terenów dla rekreacji i wypoczynku
7) brak bazy dla obsługi ruchu turystycznego.

3.2 Szanse i zagrożenia rozwoju miasta i gminy Łazy

Kolejna grupa uwarunkowań to szanse i zagrożenia. Do zagrożeń zaliczono :

1) presję ruchu turystycznego, jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, letniskowej i rozrywkowo – wypoczynkowej na obszary o najcenniejszych walorach krajobrazowych następująca od strony Zagłębia w kierunku sołectw Rokitno Szlacheckie, Niegowonice, Niegowoniczki, Skałbania, Grabowa i Kuźnica Masłońska
2) nacisk inwestycyjny na rozpraszanie zabudowy na terenach odległych od istniejących i projektowanych systemów infrastruktury technicznej;

3) występowanie cennych złóż surowców naturalnych (złoża cynku i ołowiu) na obszarach o szczególnych walorach środowiska przyrodniczego i krajobrazu co może prowadzić do ich zniszczenia w razie eksploatacji.

Szansą miasta i gminy Łazy są :

1) wykorzystanie istniejących cech środowiska przyrodniczego dla rozwoju turystyki, sportu, wypoczynku i osadnictwa, pod warunkiem, że będą one realizowane w sposób uporządkowany i skoordynowany z kroczącym rozwojem dróg oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.
2) wykorzystanie istniejących zasobów surowców mineralnych w sposób ograniczający ich negatywne oddziaływanie na środowisko.

Istotnym czynnikiem wpływającym na przyjęte w „Studium ...” rozwiązania funkcjonalno - przestrzenne jest posiadanie przez gminę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego prawie cały obszar gminy i wywołującego określone skutki prawne i finansowe w razie zmiany jego ustaleń.

3.3 Cele rozwojowe

Jako cel nadrzędny realizowany w rozwiązaniach zmiany „Studium ...” przyjęto umożliwienie rozwoju funkcjonalno – przestrzennego miasta i gminy Łazy z równoczesnym :

1) przeciwdziałaniem presji inwestycyjnej ruchu turystycznego, wypoczynku i osadnictwa na tereny chronione ze względu na walory przyrodnicze i kulturowe poprzez kumulowanie użytkowników na wyznaczonych i wyposażonych w usługi obszarach;
2) przeciwdziałaniem rozpraszaniu zabudowy poprzez ustalenie granic stref urbanizacji;
3) stosowaniem zasady ekonomicznego wykorzystania poniesionych nakładów finansowych (rozwój zabudowy skorelowany z rozbudową dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej).

3.4 Założenia metodyczne

Przy sporządzaniu projektu zmiany „Studium ...” przyjęto następujące założenia metodyczne :

1. Ustalono zasadę sukcesywnego, kroczącego zainwestowania postępującego za uzbrojeniem terenu i rozbudową lokalnego układu drogowego.

2. Wykluczono realizacje zabudowy poza wyznaczonymi obszarami urbanizacji. Wyjątek od przyjętej reguły stanowią :

1) obiekty i sieci infrastruktury technicznej i dróg, w tym małe farmy wiatrowe);
2) rolnicza zabudowa siedliskowa, której realizację dopuszcza się na wyznaczonych terenach rolnych
3) obiekty sakralne
4) urządzenia turystyki takie jak : zadaszenia przeciwdeszczowe, biwaki, parkingi leśne, itp.
5) obiekty i tereny położone poza strefami urbanizacji a przeznaczone do zainwestowania w obowiązującym planie miejscowym
6) tereny dopuszczone do zabudowy w wyniku uwzględnienia wniosków i uwag do „Studium ...”
7) tereny, które mogą być dopuszczone do zabudowy przemysłowej, magazynowej, usługowej, baz budowlanych i transportowych w strefie oddziaływania szlaku kolejowego (na warunkach określonych w planach miejscowych);
8) tereny eksploatacji górniczej związane z złożami surowców podstawowych (dolomitu i piasku.

3. Podjęto aktualizację uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z aktualną wiedzą na ich temat i zgodnie z aktualnym stanem prawnym.

4. W ramach przeglądu uwarunkowań rozwoju :

a) zweryfikowano dane dotyczące zalegania złóż bilansowych surowców naturalnych pod względem granic ich zalegania (wapienie, rudy cynku i ołowiu)

b) zidentyfikowano nowe obszary wymagające ochrony rezerwatowej (stanowisko warzuchy polskiej)
c) skorygowano fragmentarycznie granicę rolno – leśną
d) zweryfikowano granice ZJPK zgodnie z projektem ochrony ZJPK
e) uzupełniono listę postulowanych do ochrony obszarów na mocy ustawy o ochronie przyrody o rezerwaty przyrody „Niegowonice - Kromołowiec" i „Źródła Centurii";
f) zidentyfikowano nowe inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym w Łazach, w tym :
- drogę ekspresową S 78 relacji Siewierz – Zawiercie – Jędrzejów - Kielce
- budowę drogi zbiorczej o znaczeniu międzygminnym przebiegającej ze wschodu na zachód przez sołectwo Chruszczobród łączącej drogę krajową Cieszyn – Gdańsk z drogą wojewódzką nr 796 relacji Dąbrowa Górnicza – Jędrzejów - Kielce
- skonkretyzowano przebieg rurociągu paliwowego relacji Boronów – Trzebinia i uwzględniono jego styki z sąsiednimi gminami;
g) zweryfikowano wykaz obiektów zabytkowych

5. Utrzymano w mocy dotychczasowe granice zainwestowania wyznaczone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
Wyjątek stanowią :
a) fragment obszaru w Hutkach – Kankach przeznaczony w planie miejscowym na cele usług turystyki i wypoczynku, zabudowy mieszkaniowej i letniskowej. Wykluczenie to zostało podyktowane identyfikacją przyrodniczą występującego tu rzadkiego gatunku – warzuchy polskiej i wskazanie obszaru jej występowania do ochrony rezerwatowej;
b) zmiana przeznaczenia części terenów przemysłowo – usługowych w Chruszczobrodzie w planowanym terenie górniczym;
6. Opracowano kryteria oceny wniosków i uwag złożonych do „Studium ..." przez osoby fizyczne, instytucje i przedsiębiorstwa oraz rady sołeckie i na ich podstawie zakwalifikowano uwagi złożone do studium;
7) Wyznaczono granice obszarów urbanizacji uwzględniające zgłoszone potrzeby rozwojowe jeśli nie kolidowały z przyjętymi kryteriami eliminacyjnymi.

3.5 Kryteria eliminacyjne zabudowy

Przyjęto następujące kryteria eliminacyjne zabudowy :

1) <u>Z możliwości zabudowy wykluczono działki położone poza wyznaczonymi obszarami urbanizacji a także oddalone od istniejących działek zabudowanych lub od terenów przeznaczonych w planie miejscowym na cele zabudowy, o więcej niż 3 odległości frontu przedmiotowej działki</u>
Warunek ten wprowadzono w oparciu o analogię wymogów określonych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
Spełnienie warunku bliskiej odległości działki wnioskowanej do zabudowy w stosunku do terenów zabudowanych, pozwala na ograniczenie rozpraszania zabudowy niekorzystnego ze względu na koszty realizacji i eksploatacji dróg, infrastruktury technicznej oraz walory krajobrazowe gminy.

2) <u>Z możliwości zabudowy wykluczono</u> :
a) zwarte kompleksy gruntów rolnych (grunty orne, łąki i pastwiska na terenie sołectw)
b) grunty organiczne i torfowiska
c) tereny leśne.
Miasto i gmina Łazy jako gmina jurajska, o głównym rekreacyjnym kierunku rozwoju, nie powinna wyrażać zgody na wylesienia, bez niezbędnej potrzeby.

3) <u>Z możliwości zabudowy wykluczono tereny położone w dolinach rzek i potoków</u>
Tereny dolin rzek i potoków to korytarze ekologiczne przemieszczania się gatunków roślin i zwierząt oraz obszary rynnowe przewietrzania obszaru, zalegania mgieł i zimnego powietrza, a także tereny zagrożone podmakaniem lub powodzią.

Utrzymanie tych korytarzy ma podstawowe znaczenie dla kształtowania przyjaznego klimatu lokalnego i środowiska zamieszkania. Wstępnie tereny te zakwalifikowano do ochrony lokalnej jako zespoły przyrodniczo – krajobrazowe z docelowym zaostrzeniem ochrony do statusu obszarów chronionego krajobrazu. Ich ustanowienie wymaga uchwały Rady Miejskiej w Łazach.

4) Z możliwości zabudowy wykluczono tereny stanowiące strefy ochronne, sanitarne lub technologiczne obiektów i urządzeń, w tym :
   a) strefę ochronną terenów kolejowych i trasy Katowice – Zawiercie – Szlak Krajowy 65 przewidzianą do modernizacji do prędkości 160 km/h. Strefa ta jest niezbędna ze względów bezpieczeństwa ludności
   b) strefy ochronne ujęć wód pitnych (zakaz zabudowy w strefie ochrony bezpośredniej, ograniczenia w strefie ochrony pośredniej)
   c) strefy sanitarne cmentarzy w odległości :
      - 50 m od terenów posiadających zaopatrzenie w wodę z wodociągu
      - 150 m od terenów nie posiadających wodociągu

      (ograniczenie dla funkcji mieszkaniowych i gastronomicznych)
   d) ustanowione strefy ochronne np. od oczyszczalni ścieków, wysypiska śmieci i inne
   e) strefy technologiczne zapewniające ekipom remontowym i kontrolującym bezpośredni dostęp do sieci i urządzeń inżynieryjnych (linii wysokiego napięcia, GPZ, gazociągów średnio i wysokoprężnych, wodociągów magistralnych, rurociągów paliwowych (ropociąg) i innych (tlenociąg), stacji redukcyjno – pomiarowych)
   f) projektowane tereny i obszary eksploatacji górniczej;
   g) strefy ochronne o szerokości 300 m od granic farm wiatrowych. Do weryfikacji w wyniku raportu oddziaływania na środowisko, monitoringu funkcjonowania i wpływu na środowisko przyrodnicze.

5) Z możliwości zabudowy wykluczono tereny objęte lub postulowane do objęcia prawnymi formami ochrony przyrody lub postulowane do takiej ochrony, w tym :
   a) tereny położone w granicach Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd (za wyjątkiem dopuszczeń uzgodnionych z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska);
   b) tereny w granicach istniejącego rezerwatu przyrody „Góra Chełm”
   c) tereny Pomnika Nieożywionej Przyrody „Źródła Centurii”
   d) tereny o szczególnie wartościowych cechach środowiska przyrodniczego wytypowane do ochrony w opracowaniu ekofizjograficznym i innych opracowaniach specjalistycznych, w tym wytypowane do ochrony rezerwatowej („Niegowonice - Kromołowiec”, „Źródła Centurii”).

6) Z możliwości zabudowy innej niż związana z eksploatacją surowców wykluczono tereny objęte ochroną prawną jako udokumentowane surowce mineralne, w tym :
   a) złoża wapieni jurajskich „Niegowonice – Rokitno Szlacheckie”, „Niegowonice II”
   b) złoża iłów batońskich „Wysoka II” i „Wysoka IV”
   c) złoża dolomitów „Chruszczobród” i „Chruszczobród I”.

7) Z możliwości zabudowy wykluczono tereny stref ochrony konserwatorskiej objęte ochroną na mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (za wyjątkiem zabudowy uzgodnionej z PWKZ w ramach sporządzania planu miejscowego)

8) Z możliwości zabudowy wykluczono torfowiska, tereny podmokłe i położone w strefie zagrożenia powodzią

9) Z możliwości zabudowy wykluczono tereny wchodzące w skład obszaru ochrony siedliskowej „Natura 2000”

3.6 Inne kryteria regulacyjne

Niezależnie od wymienionych wcześniej kryteriów , uwzględnienie możliwości zabudowy wytypowanych działek do zmiany przeznaczenia w planie miejscowym, będzie uzależnione od :

a) uzyskania właściwej zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze (na terenach sołectw)

b) cech geometrycznych działek wnioskowanych do zabudowy, w tym :

- w mieście i gminie Łazy przyjęto minimalną wielkość działki budowlanej :
  - mieszkaniowej, rekreacyjnej całorocznej i usługowej, w zabudowie wolnostojącej - 500 m^2
  - mieszkaniowej w zabudowie szeregowej - 300 m^2
  - mieszkaniowej w zabudowie bliźniaczej - 2 x 400 m^2
  - mieszkaniowo – usługowej - 700 m^2
  - przemysłowej i usługowej - po 1.000 m^2
- wzięto tu pod uwagę fakt, że funkcje, o których mowa wyżej, wymagają zabezpieczenia na terenie działki odpowiedniej ilości miejsc parkingowych (co najmniej 2)
- dla wszystkich działek przeznaczonych pod budynki wolnostojące, jako minimalną szerokość frontu działki przyjęto 16 m.

Podane wyżej przyjęte cechy geometryczne działki są niższe, niż przyjęte w planie miejscowym i potraktowano je jako wyjątkowe złagodzenie wymaganych standardów w mieście w odniesieniu do pojedynczych lokalizacji. Brak spełnienia przez działkę wyżej podanych minimalnych wielkości w zakresie gabarytu działki, stanowi podstawę do odmowy jej zabudowy.

Teren może być wzięty pod uwagę jako budowlany po scaleniu z inną działką pod warunkiem spełnienia innych kryteriów, o których mowa w niniejszym rozdziale.

4. Synteza ustaleń projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy" (zwana dalej „Studium ...")

4.1. Założenia polityki przestrzennej miasta i gminy Łazy

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu przestrzennym przyjęto, że określona w „Studium ..." polityka przestrzenna gminy będzie uwzględniać :

- „ład przestrzenny", który należy rozumieć jako takie ukształtowanie przestrzenne, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia, w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno - estetyczne
- „zrównoważony rozwój", który należy rozumieć jako taki rozwój społeczno – gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia jak i pokoleń przyszłych w zakresie :
  - poprawy jakości życia mieszkańców
  - zapewnienia odpowiednich standardów środowiska
  - tworzenia warunków dla zachowania różnorodności biologicznej
  - zapewnienia warunków ochrony przyrody w tym systemów wyznaczonych w planach krajowych, wojewódzkich a także tworzenia własnych, lokalnych celów ochrony przyrody.

4.2. Obszary prawnie chronione

Dla zapewnienia warunków ochrony przyrody uwzględniono ochronę cennych przyrodniczo obszarów objętych ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (z późn. zmianami), w tym :

1) rezerwatu przyrody „Góra Chełm" z otuliną
2) parku krajobrazowego „Orlich Gniazd" wraz z otuliną stanowiącą obszar chronionego krajobrazu
3) obszar „Natura 2000" - Ostoja Środkowojurajska

Poza powyższymi obszarami objętymi ochroną prawną wskazano do ochrony w oparciu o opracowanie ekofizjograficzne cenne pod względem przyrodniczym obszary postulując dla nich różne formy ochrony prawnej jako :

- rezerwat przyrody „Źródła Centurii" wraz z otuliną oraz rezerwat przyrody „Niegowonice – Kromołowiec"
- obszar Chronionego Krajobrazu (Uroczysko Mokrznia)
- pomnik przyrody nieożywionej - „Źródła Centurii"
- drzewa pomnikowe
- stanowisko dokumentacyjne „Kamieniołom Wysoka"
- zespoły przyrodniczo – krajobrazowe obejmujące doliny rzek : Centuria, Czarna Przemsza, Mitręga, Potok Ogrodzieniecki oraz Łąkę Pniokówkę, Niwę Zagórczańską, łąki i lasy Trzebyczka - Mokrznia
- użytki ekologiczne : Młynek, Centuria, „Potok od Rokitna".

4.3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz zdrowia mieszkańców

W „Studium ..." ochroną objęto :

1) wartości krajobrazowe i przyrodnicze środowiska uwzględniając i postulując nowe formy ochrony przyrody i krajobrazu, o których mowa w punkcie 4.2.
2) lasy i wartościowe gleby - poprzez ustanowienie dla nich zakazu zabudowy
3) powietrze - poprzez nakaz realizacji ograniczeń niskiej emisji zanieczyszczeń zawarty w wojewódzkim i gminnym programie ochrony środowiska
4) klimat akustyczny poprzez :
   - zakaz lokalizacji farm wiatrowych w odległości mniejszej niż 300 m od budynków mieszkalnych
   - nakaz poprawy nawierzchni dróg
   - nakaz stosowania stref zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie uciążliwych źródeł hałasu
   - nakaz ochrony akustycznej zabudowy mieszkaniowej położonej w bezpośrednim sąsiedztwie źródeł ponadnormatywnego hałasu.
5) zasoby wód powierzchniowych i podziemnych poprzez :
   - stosowanie polityki ograniczenia zagospodarowania negatywnie wpływającego na stan czystości wód podziemnych w strefach ochronnych głównych użytkowych poziomów wodonośnych GZWP Olkusz – Zawiercie i GZWP Bodzanowice – Rodaki;
   - zakaz zabudowy w strefie bezpośredniej ochrony ujęć wody i ograniczenie zabudowy w strefie ochrony pośredniej;
   - sukcesywną rozbudowę systemu kanalizacji rozdzielczej
   - zakaz realizacji mieszkaniowej zabudowy wielorodzinnej, obiektów przemysłowych, wytwórczych, usługowych, rekreacji i wypoczynku bez zabezpieczenia odbioru i oczyszczania ścieków. Dopuszcza się stosowanie indywidualnych systemów oczyszczenia ścieków w uzgodnieniu ze służbami ochrony środowiska;
   - zakaz grodzenia i zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych
6) złoża kopalin poprzez objęcie ochroną przed zainwestowaniem terenów udokumentowanych bilansowych złóż surowców mineralnych :
   - dolomitów w Chruszczobrodzie
   - złóż wapieni i iłów jurajskich w sołectwach Niegowonice i Rokitno Szlacheckie
   - złóż rud cynku i ołowiu położonych w sołectwach: Kuźnica Masłońska, Turza, Kazimierówka, Ciągowice, Rokitno Szlacheckie, Grabowa, Skałbania, Hutki – Kanki
   - złóż piasku w Chruszczobrodzie – Piaskach.

   W „Studium ..." postuluje się rezygnację z eksploatacji rozpoznanych złóż cynku i ołowiu metoda odkrywkową na terenach objętych lub postulowanych do ochrony na mocy ustawy o ochronie przyrody i ustawy o lasach.
8) zdrowie mieszkańców. W obszarze gminy, w strefach urbanizacji oraz na obszarach objętych ochrona przyrody przyjęto zasadę zakazu lokalizacji obiektów mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem dróg i infrastruktury

technicznej chyba, że inne szczegółowe ustalenia „ Studium ...” dla poszczególnych stref stanowią inaczej.

4.4. Kształtowanie ładu przestrzennego

W „Studium ...” kształtowanie ładu przestrzennego polegało na :
1) kreowaniu ziarnistości układu osadniczego poprzez wyznaczenie stref urbanizacji
2) określeniu obszarów objętych ochroną przed zainwestowaniem ze względu na zasoby i cechy środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Dla rozwoju układu osadniczego wyznaczono obszary urbanizacji obejmujące ok. 18 % powierzchni gminy, na których dopuszcza się adaptację, przebudowę, rozbudowę i realizacje nowego zainwestowania. Obszary te są wyznaczone również do realizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz budowy i rozbudowy dróg lokalnych.

W obszarze miasta i gminy Łazy wyznaczono następujące obszary urbanizacji :
- miasto Łazy - obszar A1 iA2, oraz sołectwa :
- Rokitno Szlacheckie - obszar B1, B2 i B3
- Hutki – Kanki - obszar C
- Grabowa i Skałbania - obszar D
- Niegowoniczki - obszar E1, E2 i E3
- Niegowonice - obszar F1, F2 i F3
- Trzebyczka - obszar G
- Chruszczobród - obszar H1, H2 (teren górniczy)
- Wiesiółka - obszar I
- Chruszczobród - Piaski - obszar J1 i J2 (teren górniczy)
- Ciągowice - obszar K
- Wysoka - obszar L
- Turza - obszar Ł
- Kuźnica Masłońska - obszar M.

Obszary urbanizacji obejmują: istniejące zainwestowanie, tereny wyznaczone do zainwestowania w planie miejscowym i niniejszym „Studium ...”, w tym strefy funkcjonalne. Do obszarów urbanizacji nie wliczono terenów rozproszonej zabudowy oraz terenów uwzględnionych wniosków i uwag położonych poza obszarami urbanizacji, które zostały zakwalifikowane jako obszary adaptowanej zabudowy, bez jej dalszego powiększania obszarowego.

W obszarach urbanizacji wyznaczono strefy funkcjonalne i kierunki ich zagospodarowania. Przez „strefy funkcjonalne” należy rozumieć obszary o określonych dla nich szczególnych podstawowych cechach i kierunkach przekształceń przestrzennych i funkcjonalnych.

W obszarach urbanizacji wyznaczono :
1) strefy adaptacji oraz kontynuacji przebudowy, rozbudowy i budowy wielofunkcyjnych zespołów urbanistycznych zwane dalej „strefami adaptacji”
2) strefy profilowanego rozwoju funkcji.

Do „strefy adaptacji” zaliczono tereny :
a) już obecnie zabudowane z możliwością przebudowy, rozbudowy i likwidacji zgodnie z obowiązującym planem miejscowym
b) wskazane do zabudowy (wpisane w obszar urbanizacji) nie ujęte dotychczas w planach miejscowych
c) inne tereny związane z terenami zabudowy takie jak : parki, zieleńce, ogrody działkowe, ulice, place, parkingi, stacje paliw, bazy transportowe, cmentarze, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej, drogi, obiekty obsługi komunikacji, urządzenia sportowe i tereny rekreacji.

W strefach adaptacji oraz kontynuacji przebudowy, rozbudowy i budowy wielofunkcyjnych zespołów urbanistycznych wydzielono 5 typów przestrzeni :
1) przestrzeń o charakterze miejskim - tereny w granicach stref : A1 i A2 w Łazach i L - w Wysokiej

2) przestrzeń o charakterze miejsko – wiejskim z obiektami wytwórczymi i usługami pełniącymi funkcje ponadsołeckie - tereny w granicach stref : F1 - Niegowonice, H1 – Chruszczobród, K - Ciagowice
3) przestrzeń o charakterze podmiejskim i wiejskim : tereny w granicach stref : B2 – Rokitno Szlacheckie, E2 i E3 - Niegowoniczki, F2 - Niegowonice, G - Trzebyczka, I - Wiesiółka, J – Chruszczobród – Piaski
4) przestrzeń o charakterze podmiejskim i letniskowym : tereny w granicach stref : C – Hutki –Kanki, D – Grabowa i Skałbania, B1 - Rokitno Szlacheckie
5) przestrzeń o charakterze przemysłowym : tereny w strefie : L - Wysoka, H2 – Chruszczobród.

Dla każdego z typów przestrzeni ustalono podstawowe i uzupełniające przeznaczenia terenu oraz nakazy i zakazy.

W obszarze urbanizacji wyznaczono również 8 rodzajów stref profilowanego rozwoju :
1) strefy mieszkaniowe o powierzchni 184,5 ha
2) strefy miejskich usług centrotwórczych o powierzchni 24,5 ha
3) strefy przemysłowe o powierzchni 107,5 ha
4) strefy przemysłowo – usługowe o powierzchni 7,3 ha
5) strefy rekreacyjno – sportowe o powierzchni 133,8 ha
6) strefy usługowo - rekreacyjno - sportowe o powierzchni 98,3 ha
7) strefę wypoczynkowo - rekreacyjną o powierzchni 28,9 ha
8) strefy rozwoju górnictwa o powierzchni 45,2 ha

Łącznie tereny stref profilowanego rozwoju obejmują powierzchnię 630,0 ha co stanowi 24,9 % powierzchni wyznaczonych stref urbanizacji.

Ośrodki usługowe

W „Studium ...” wyznaczono obszar śródmiejski w Łazach, dla którego założono dalszą lokalizację usług ogólnomiejskich i przestrzeni publicznych. W mieście Łazy wskazano również teren dla ewentualnej lokalizacji wielkopowierzchniowego obiektu handlowego.
Jako ośrodek usługowy wspomagający obszar śródmiejski w Łazach wytypowano ośrodek w Wysokiej.
Usługi podstawowe w sołectwach mogą być realizowane we wszystkich wyznaczonych w sołectwach obszarach adaptacji, gdzie zakłada się tworzenie ośrodków usług sołeckich na które składają się co najmniej plac publiczny, przystanek autobusowy, obiekt handlu, gastronomii, zieleń urządzoną. Lista usług w sołectwach ma charakter indywidualny i otwarty.

Mieszkalnictwo

Potrzeby mieszkaniowe mogą być realizowane bez ograniczeń w granicach „stref adaptacji”, w lukach istniejącej zabudowy lub w obrębie większych terenów wyznaczonych stref mieszkaniowych. Założono, że program mieszkaniowy będzie realizowany głównie w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej. Dopuszcza się również zabudowę wielorodzinną w mieście i większych sołectwach : Wysokiej, Ciągowicach, Chruszczobrodzie i Rokitnie Szlacheckim.
Wyznaczone tereny stref mieszkaniowych znacznie przekraczają bieżące potrzeby w tym zakresie i pozwalają zrealizować ok. 2.000 budynków mieszkalnych jednorodzinnych na wydzielonych działkach.

Tereny przemysłowe

W obszarze gminy wyznaczono :
a) strefy przemysłowe (Wysoka, Ciągowice)
b) strefy przemysłowo – usługowe (Chruszczobród)
c) tereny górnicze (kopalnie odkrywkowe dolomitu w Chruszczobrodzie i piasków budowlanych w Chruszczobrodzie Piaski)

   Dla obszarów odkrywkowej eksploatacji surowców ustala się następujące kierunki rekultywacji :
   - kopalnia dolomitu - rekultywacja w kierunku rekreacji i wypoczynku

- kopalnia piasku - rekultywacja w kierunku wodnym lub leśnym.

W „Studium ...” adaptuje się również przestrzenie przemysłowe wyznaczone w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
Wyznacza się też dwie strefy lokalizacji wiatrowych urządzeń prądotwórczych, zlokalizowanych w sąsiedztwie koron kamieniołomów „Wysoka " i „ Niegowonice”.

Rekreacja i wypoczynek

Obszar gminy, a zwłaszcza jej wschodnia część o wysokich walorach krajobrazu jurajskiego narażona jest na dewastację spowodowaną przez intensywną penetrację terenu przez turystów oraz rozwój zabudowy letniskowej.
Dla ochrony terenów najcenniejszych podjęto rozwiązania polegające na koncentrowaniu ruchu turystycznego na obszarach, w tym celu wyznaczonych w Niegowonicach, Wysokiej, Rokitnie Szlacheckim, Hutkach – Kankach, Łazach i Wysokiej. W obszarach szczególnie wrażliwych pod względem podatności na zniszczenie terenów cennych przyrodniczo (Niegowonice) poszukiwanie terenu przydatnego dla koncentracji usług rekreacyjnych przeprowadzono wariantowo, biorąc pod uwagę :

1) położenie w atrakcyjnym krajobrazie
2) położenie poza strefą rezerwatową i obszarem „Natura 2000” i innymi obszarami chronionymi;
3) położenie w miejscach już obecnie narażonych na niekontrolowaną penetrację turystyczną
4) położenie w bezpośrednim sąsiedztwie drogi ponadlokalnej.

Wariantowe rozmieszczenia lokalizacyjne poddano opiniowaniu przez Dyrekcję Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska co było pomocne przy wyborze wariantu.
Dla realizacji zaplecza rekreacji i wypoczynku wyznaczono :

a) strefy rekreacyjno – sportowe w Łazach i Niegowoniczkach
b) strefy usługowo – rekreacyjno – sportowe w : Wysokiej (kamieniołom), Niegowonicach (kamieniołom), Niegowonicach (rejon Kromołowca) i Rokitnie Szlacheckim
c) strefę wypoczynkowo – rekreacyjną w Hutkach – Kankach.

Strefy te różnią się profilem usługowym.

Rolnictwo i leśnictwo

Istniejące tereny rolne położone poza obszarami urbanizacji utrzymuje się jako „rolniczą przestrzeń produkcyjną” w obrębie której wyznacza się :

a) tereny rolne bez prawa zabudowy (obejmujące wszystkie tereny rolne w obrębie ZJPK) oraz tereny wyznaczone do ochrony prawnej na podstawie ustawy o ochronie przyrody;
b) tereny rolne z prawem zabudowy siedliskowej, agroturystycznej i rekreacyjnej na pozostałych terenach (za wyjątkiem projektowanego terenu eksploatacji górniczej kopalni „Chruszczobród” i jej otoczenia.

Zaleca się objęcie ochroną nielicznie występujące obszary o wysokich bonitacjach gleb o zwartym areale powyżej 15 ha granicach konturu.
Nieużytki rolne przeznaczono pod zalesienia. Dopuszcza się też ich wykorzystanie rekreacyjnie.
Lasy obejmują powierzchnię 43,4 % powierzchni miasta i gminy Łazy, a od roku 1996 wdrażany jest plan zalesień w oparciu o ustaloną linie polno – leśną.
W „Studium ...” uwzględnia się ochronę terenów leśnych i dopuszcza się korekty granic terenów zalesień w związku ze zmianami w procesie samozalesiania odłogowanych pól i procesu urbanizacji.
Skorygowanie linii rolno – leśnej powinno być realizowane odrębnym opracowaniem i wdrożonew trakcie zmian planu (planów) miejscowych.

4.5. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

W „Studium...” uwzględniono obszary i obiekty objęte :
- wpisem do rejestru zabytków (6 obiektów)
- wpisem do wojewódzkiej ewidencji obiektów zabytkowych (łącznie 31 obiektów)
- obszary i obiekty wskazane do ochrony konserwatorskiej w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

W „Studium ...” wyznaczono również :
- obszary o wysokich wartościach architektonicznych i dobra kultury współczesnej zidentyfikowane drogą inwentaryzacji bezpośredniej postulowane do ochrony przez wpis do planu miejscowego. Obejmują one głównie niewielkie obiekty takie jak : kapliczki, krzyże przydrożne, tablice pamiątkowe, figury itp.
  Wniesiono do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków postulat objęcia ochroną konserwatorską przez wpis do rejestru zabytków 3 kapliczek murowanych z końca XIX i pocz. XX wieku położonych w : Łazach, Grabowej i Niegowonicach.

4.6. Komunikacja

W „Studium ...” :
1) założono mieszany typ obsługi komunikacyjnej mieszkańców : kolejowej, autobusowej, indywidualnej samochodowo – rowerowej
2) w układzie komunikacyjnym dla poprawy warunków ruchu i bezpieczeństwa postuluje się :
   a) dostosowanie parametrów technicznych dróg wojewódzkich (droga nr 796 i 790) do pełnionych funkcji
   b) przebudowę skrzyżowań dróg wojewódzkich z powiatowymi i gminnymi
   c) modernizację obiektów mostowych
   d) przebudowę i rozbudowę układu komunikacyjnego wewnątrz gminy (realizacja nowych odcinków usprawniających powiązania wewnątrz gminne relacji miasto – sołectwa) w tym ulic łączących: Grabową z Niegowoniczkami, Niegowonice z Młynkiem, Grabową ze Skałbanią (utwardzenie)
   e) poprawę parametrów i nawierzchni dróg gminnych
   f) wprowadzono nakaz wyznaczenia stref ograniczenia ruchu w strefach mieszkaniowych i w centrum Łaz
3) uwzględniono :
   a) wybrany z 4 wariantów przebieg drogi krajowej nr 78 Siewierz - Szczekociny
   b) realizację odcinka drogi zbiorczej łączącej DK1 Cieszyn – Gdańsk z drogą wojewódzką nr 796 Dąbrowa Górnicza – Kielce, postulowaną do realizacji przez Prezydenta Dąbrowy Górniczej;
   c) realizację nowej drogi lokalnej w Chruszczobrodzie łączącej projektowaną kopalnię dolomitu z drogą wojewódzką nr 796
4) określono pożądane minimalne parametry ilości miejsc parkingowych dla różnych funkcji terenu
5) w ramach modernizacji stacji kolejowej „Łazy” postuluje się rozbudowę dworca kolejowego oraz realizacje lokalnego dworca przesiadkowego (wprowadzenie systemu park – and – ride)
6) wyznaczono 10 tras ścieżek rowerowych łączących wszystkie sołectwa z miastem i atrakcyjnymi terenami rekreacyjnymi;
7) dywersyfikację dostaw energii elektrycznej przez realizację nowych źródeł energii wiatrowych i farm energii słonecznej.

4.7. Infrastruktura techniczna

W „Studium ...” założono rozbudowę infrastruktury technicznej w zakresie :
1) rozbudowy sieci wodociągowej w strefach urbanizacji;
2) rozbudowy systemu odbioru i oczyszczania ścieków, w tym :
   a) rozbudowy i modernizacji oczyszczalni „Łazy”
   b) budowę systemu rozdzielczego kanalizacji miejskiej w Łazach i w sołectwie Wysoka

c) sukcesywną budowę systemu kanalizacji rozdzielczej na wsi oraz budowę małych oczyszczalni zlewniowych
d) likwidację podłączeń indywidualnych zbiorników nieczystości do sieci kanalizacji deszczowej

3) rozbudowy systemu zaopatrzenia w gaz dla celów grzewczych, przygotowania ciepłej wody i posiłków w sołectwach Niegowonice, Niegowoniczki, Grabowa, Skałbania, Hutki - Kanki
4) podniesienia wymagań dotyczących nośników energii cieplnej pod kątem ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego
5) modernizacji sieci niskich i średnich napięć i budowy stacji transformatorowych SN/nN
6) podniesienia poziomu obsługi telekomunikacyjnej z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu usług telekomunikacyjnych
7) uporządkowanie stosunków wodnych poprzez budowę zbiorników retencyjnych wód deszczowych.

4.8. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwanie mas ziemnych

W obszarze miasta i gminy Łazy wyodrębniono obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi polegające na okresowym podtapianiu terenów dolinnych. W „Studium ...” obszary te podzielono na 2 grupy obejmujące tereny :

a) o dużym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi
b) tereny pozostałe.

Tereny zakwalifikowane do grupy a) objęto zakazem zabudowy. Tereny grupy b) objęto ograniczeniem zabudowy z możliwością korekty granic tych terenów w planie miejscowym. Na terenie sołectwa Wysoka przy ulicy Szerokiej występuje czynne osuwisko skarpy w dawnym wyrobisku kopalni.

„Studium ...” ustala zakazy zbliżania zainwestowania do granicy osuwiska.

4.9. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Na terenie gminy Łazy tereny zamknięte użytkowane są jako tereny kolejowe szlaku kolejowego E 65 relacji Warszawa – Katowice – Zebrzydowice przewidzianego do modernizacji do parametrów linii AGTC (wysokich prędkości) określonych umową europejską o ważniejszych międzynarodowych liniach transportu kolejowego.

W terenach zamkniętych utrzymuje się istniejącą zabudowę z przeznaczeniem :

- zabytkowy zespół obiektów lokomotywowni w Łazach - do wykorzystania na cele rozbudowy strefy usług centrotwórczych
- drogę asfaltową przebiegającą równolegle do torów kolejowych i łączącą Łazy z Zawierciem do wykorzystania jako drogę zbiorczą.

Dla pozostałych zamkniętych terenów kolejowych utrzymano nadal funkcję kolejową. W „Studium...” od granicy szlaku kolejowego wyznaczono strefę ochronną o szerokości 100 m z każdej strony, w której wprowadzono zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej mający na celu :

- zabezpieczenie ludności przed skutkami ewentualnych katastrof kolejowych z udziałem produktów niebezpiecznych
- ochronę ludności przed nadmiernym oddziaływaniem hałasu.

W wyznaczonej strefie ochrony szlaku kolejowego dopuszczono lokowanie funkcji usługowych i produkcyjnych.

4.10. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

W „Studium ...” uwzględniono następujące inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym :

1) rurociąg paliwowy Boronów – Trzebinia
2) odcinek drogi krajowej nr 78 relacji Siewierz – Szczekociny z węzłem drogowym z drogą wojewódzką nr 796
3) modernizację głównego szlaku kolejowego E-65 do parametrów linii AGTC
4) zwiększenie stopnia lesistości gminy, likwidacja nieużytków (zadanie jest realizowane zgodnie z granicą polno – leśną).

4.11. Obszary, dla których wymagane jest sporządzenie planu miejscowego

Obszarami, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe są projektowane tereny górnicze :

1) kopalni dolomitu w sołectwie Chruszczobród
2) kopalni piasku budowlanego w sołectwie Chruszczobród – Piaski
3) teren lokalizacji rurociągu paliwowego Boronów – Trzebinia (ponadlokalna inwestycja celu publicznego);
4) plany miejscowe (aktualizacja) tam, gdzie obowiązujący plan narusza przepisy ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług telekomunikacyjnych.

Scalenia i podziały nieruchomości wymagające planu miejscowego prowadzone są w gminie w oparciu o obowiązujący plan miejscowy.

4.12. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić plan miejscowy

Gmina Łazy posiada obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla prawie całego obszaru gminy.

Gmina zamierza przystąpić do sukcesywnej aktualizacji planu miejscowego z uwzględnieniem w 1-szej kolejności terenów górniczych o których mowa w punkcie 4.11. Kolejno, aktualizacji będą poddawane wyznaczone w „Studium ...” obszary urbanizacji, obejmujące łącznie około 18,80 % obszaru gminy.

Burmistrz Łaz

Załącznik nr 3
do uchwały nr IV/21/15
Rady Miejskiej w Łazach
z dnia 22 stycznia 2015 r.

ZMIANA
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA TERENU MIASTA I GMINY ŁAZY
(sporządzona w wyniku uchwały XXXVI/279/14
Rady Miejskiej w Łazach z dnia 31marca2014 r.)

Część 4
Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu zmiany Studium

Łazy, sierpień 2014 r.

Spis treści :

1. Tryb formalny sporządzenia zmiany „Studium ...”
2. Zakres zmian "Studium …"

1. Tryb formalny sporządzenia zmiany „Studium ...”

Tryb formalny sporządzania zmiany „Studium ...”przeprowadzono zgodnie z wymogami art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. nr 8 poz. 717 z późn. zmianami).

Uznając zasadność dokonania zmian „Studium ...” Burmistrz Łaz przedłożył Radzie Miejskiej w Łazach wniosek w sprawie przystąpienia do zmiany „Studium ...”, na którego podstawie Rada Miejska w Łazach w dniu 31 marca 2014 r. podjęła uchwałę nr XXXVI/279/14 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy dla potrzeb przebudowy gazociągu Trzebiesławice – Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) dla obszaru w granicach określonych na mapie stanowiącej załącznik graficzny nr 1 do uchwały.

Następnie wg art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Burmistrz Łaz kolejno:

- ogłosił w miejscowej prasie oraz przez obwieszczenie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko określając formę, miejsce i termin składania wniosków do studium;
- zawiadomił na piśmie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium oraz prognozy oddziaływania na środowisko instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania studium;
- wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji koniecznych do ujęcia w prognozie oddziaływania na środowisko;
- rozpatrzył złożone wnioski - do projektu zmiany studium nie wpłynęły żadne wnioski od osób fizycznych posiadających tytuł prawny do nieruchomości;
- sporządził projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
- sporządził prognozę skutków finansowych uchwalenia studium;
- uzyskał wymagane ustawą opinie i uzgodnienia projektu planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko,
- wprowadził zmiany wynikające z uzyskanych opinii i dokonanych uzgodnień;
- ogłosił o wyłożeniu projektu zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu na co najmniej 7 dni przed dniem wyłożenia i wyłożył ten projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu w okresie od 31 października 2014r. do 1 grudnia 2014r. oraz w dniu 14 listopada 2014r. zorganizował dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami;
- wyznaczył termin do 22 grudnia 2014r., w którym osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej mogły wnieść uwagi dotyczące projektu zmiany studium i prognozy oddziaływania na środowisko;
- podczas wyłożenia do publicznego wglądu projektu planu miejscowego została wniesiona jedna uwaga do projektu planu, która nie została uwzględniona;

2. Zakres zmiany "Studium …"

Przedmiotem zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy” jest wprowadzenie inwestycji celu publicznego polegającej na przebudowie gazociągu Trzebiesławice - Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) zlokalizowanego w obrębach geodezyjnych wsi Kuźnica Masłońska i Turza. Projekt zmiany studium zakłada modernizację istniejącego gazociągu zrealizowanego w 1972 r. Po realizacji nowego gazociągu, usytuowanego równolegle do istniejącego, stary gazociąg będzie docelowo wyłączony z eksploatacji. Realizację gazociągu wysokiego ciśnienia należy uznać za inwestycję celu publicznego, która umożliwi utrzymanie zaopatrzenie w gaz wysokiego ciśnienia terenów na obszarze gmin Zawiercie. Wprowadzenie w/w inwestycji do tekstu "Studium …" wymagało dodania zapisów w zakresie:

a) w punkcie 11.2. Infrastruktura techniczna i komunalna dodaje się zapis: 21) Dopuszcza się przebudowę gazociągu Trzebiesławice - Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) zlokalizowanego w obrębach geodezyjnych wsi Kuźnica Masłońska i Turza, poprzez budowę nowego odcinka przebiegającego w przeważającej części równolegle do istniejącego gazociągu. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy zabezpieczyć strefy kontrolowane dla gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia Trzebiesławice - Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) przeprowadzanego przez teren gminy.
b) w punkcie 13. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dodaje się zapis: Wskazuje się inwestycję celu publicznego polegającą na przebudowie gazociągu Trzebiesławice - Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) zlokalizowanego w obrębach geodezyjnych wsi Kuźnica Masłońska i Turza, poprzez budowę nowego odcinka przebiegającego w przeważającej części równolegle do istniejącego gazociągu.
c) w punkcie 14.3.c Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające scaleń i podziałów nieruchomości, dodaje się zapis: teren lokalizacji gazociągu Trzebiesławice – Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) zlokalizowanego w obrębach geodezyjnych wsi Kuźnica Masłońska i Turza.
d) w punkcie 16. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, dodaje się następujący zapis: Planowane jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania dla inwestycji celu publicznego polegającej na przebudowie gazociągu Trzebiesławice - Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) zlokalizowanego w obrębach geodezyjnych wsi Kuźnica Masłońska i Turza, w ramach którego wymagana będzie zmiana przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

Burmistrz Łaz

Załącznik nr 3
do uchwały nr ……
Rady Miejskiej w Łazach
z dnia……..

ZMIANA
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA TERENU MIASTA I GMINY ŁAZY
(sporządzona w wyniku uchwały XLII/310/14
Rady Miejskiej w Łazach z dnia z dnia 25 września 2014 r.)

Część 4
Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu zmiany Studium

Łazy, luty 2017 r.

Podstawa opracowania zmiany studium

Obowiązujący dokument pt.: „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy" przyjęty został Uchwałą Nr IX/81/2011 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 9 sierpnia 2011 r. Zmiana „Studium ..." obejmowała cały obszar gminy, a zakres wprowadzonych zmian: przestrzennych, programowych, regulacyjnych spowodował, że zmiana ta była całkowicie nową edycją „Studium ...".

Od czasu obowiązywania Zmiany Studium dokonana została tylko jedna zmiana dla inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym – gazociągu, która została zatwierdzona Uchwałą nr IV/21/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22 stycznia 2015 r.

Zawartość dokumentu zmiany studium

Niniejsza Zmiana Studium sporządzana jest na podstawie Uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium nr XLII/310/14 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 września 2014r. w zakresie obszaru obejmującego działki nr: 892/1, 892/2, 893/1, 893/2, 894/1, 895/1, 896/1, 897, 898, 899, 900,901,902/1, 902/2, 903/1, 904/1, 905/1, 906/1, 907, 908, 909, 910/1, 911/1, 912/1, 913/1, 914/1, 915/1, 916/1, 917/1, 918/1, 919/3, 919/4, 919/5, 920, 921/1, 922/1, 923/1, 924/1, 925/1, 926/1, 927/1, 928/1, 929/1, 930/1, 931/1, 931/2, 932, 936, 937, 902/4 w Ciągowicach w granicach określonych na mapie stanowiącej załącznik graficzny do w/w uchwały.

Dodatkowo wprowadzono do projektu zmiany Studium:

- Zarządzenie Zastępcze Wojewody Śląskiego nr IFIII.41.31.18.2014 z dnia 16.01.2015 r. w sprawie wprowadzenia udokumentowanych złóż kopalin do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łazy.
- Zmiany wynikające z Wyroków: Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach o sygn. akt II SA/Gl 243/12 z dnia 23 lipca 2012 r., Naczelnego Sądu Administracyjnego o sygn. akt II OSK 2675/12, z 29 maja 2013 r., Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach o sygn. akt II SA/Gl 1383/13 z dnia 21 października 2013 r., Naczelnego Sądu Administracyjnego o sygn. akt II OSK 472/14 z dnia 21 stycznia 2015 r, Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach o sygn. akt II SA/Gl 349/15 z dnia 6 lipca 2015 r, Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21 lipca 2016 r II OSK 3069/15 oraz WSA w Gliwicach 18 czerwca 2015 r II SA/Gl 295/15, NSA 15 grudnia 2015 r. II OSK 2453/15
- Nowe złoża kopalin do czego zobowiązuje Gminę Ustawa z dnia 1 stycznia 2013r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz.U. z 2015 poz. 196 z póz. Zm.).
- Zmiany wynikające z granic Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.
- Zmiany wynikające ze wskazania nowych terenów czynnych osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Celem sporządzenia w/w zmiany Studium jest w szczególności:

- umożliwienie prowadzenia działalności rolniczej na w/w działkach objętych zmianą Studium/
- wprowadzenia zaktualizowanych granic złóż kopalin.
- wsunięcie zapisów w ustalenia Studium jakie były przedmiotem rozstrzygnięcia Sądów.
- Zaktualizowanie informacji odnośnie GZWP oraz terenów osuwisk i zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Opracowana Zmiana Studium składa się z:

Tekstu zmiany studium, na który składają się:

- Załącznik nr 1 – Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy - Część 1 – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego – część opisowa;
- Załącznik nr 2 – Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy - Część 2 – Ustalenia zmiany studium – część opisowa;
- Załącznik nr 3 – Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy - Część 4 – Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu zmiany Studium.

Ujednoliconych rysunków zmiany studium, na które składają się:

- Załącznik nr 4 – Rysunek w skali 1:10000 pt.: Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy.
- Załącznik nr 5 - Rysunek w skali 1:10000 pt.: Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy – Ustalenia studium – kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy.

Podstawy określania polityki przestrzennej.

1. W oparciu o obowiązującą w dniu przystąpienia do zmiany „Studium" ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2016r. poz. 778 z późn. zm.) przeanalizowano uwarunkowania rozwoju określone w art.10 ust.1 ww. ustawy, przy uwzględnieniu m.in. obecnego stanu zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących przesądzeń planistycznych, zasad ochrony wartości kulturowych i przyrodniczych, w zakresie zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych biorąc pod uwagę zakres zmiany Studium polegającej na przeznaczeniu działek objętych przystąpieniem na tereny rolnicze z terenów stref przemysłowych.
2. Analizie poddano również budowę obowiązującego „Studium", pod kątem wprowadzenia zmian. Na podstawie dokonanej diagnozy zaproponowane zostały niewielkie zmiany zapisów ustaleń „Studium" w zakresie dotyczącym uwarunkowań rozwoju oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego obszaru objętego zmianą Studium w Ciągowicach.
3. Zaktualizowano złoża wynikające z Zarządzenia Zastępczego Wojewody Śląskiego nr IFIII.41.31.18.2014 z dnia 16.01.2015 oraz w bazie danych MIDAS - w tekście uwarunkowań i kierunków oraz w załącznikach graficznych
4. Zaktualizowano zapisy odnośnie GZWP które aktualnie znajdują się poza granicą Łaz.
5. Zaktualizowano informacje na temat osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.
6. Zaktualizowano podstawy prawne dające ustalenia wynikające z innych ustaw i aktów wykonawczych

Wpływ uwarunkowań na politykę przestrzenną

Zmiana przeznaczenia terenów rolnych na cele strefy aktywności gospodarczej pomiędzy ulicą Sienkiewicza a Górną w strefie Ciągowice – K ma wpływ na zmniejszenie łącznej powierzchni obszarów wyznaczonych do urbanizacji oraz zmniejszenie łącznej powierzchni wyznaczonych stref przemysłowych. Wprowadzona zmiana przeznaczenia z terenów strefy przemysłowej na tereny rolne nie ma wpływu na możliwości realizacji celów rozwoju gminy oraz ustalonych kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego w dokumencie z 2011r. ponieważ Gmina posiada spory zasób terenów wyznaczonych do urbanizacji i przeznaczonych na cele przemysłowe.

W zakresie uwarunkowań w tekście części 1. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO dokonane zostały następujące zmiany:

1) w Rozdziale 1 „WPROWADZENIE":
   a) dodano podpunkty 1.2.1 oraz 1.3.1 odnoszące się do podstawy prawnej i formalnej niniejszej zmiany Studium,
   b) dodano podpunkt 1.4.1. odnoszący się do celu opracowania zmiany Studium
   c) dodano podpunkt 1.5.1 odnoszący się do zakresu terenowego zmiany Studium
   d) uzupełniono punkt 1.10.1 Wykaz materiałów wyjściowych o pozycję 52. Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby Zmiany Studium 2015r.
2) w Rozdziale 2 „PODSTAWOWE AKTY PRAWNE OBOWIĄZUJĄCE W CZASIE OPRACOWANIA ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO":, w pkt.2.1 zaktualizowano podstawy prawne wymienionych aktów prawa powszechnego.
3) w Rozdziale 15 „UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH" zaktualizowano informacje dotyczące czynnych osuwisk oraz terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

4) w Rozdziale 16 „UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH”

w punkcie 16.1 Złoża kopalin naturalnych zlokalizowanych na obszarze gminy:

a) *wykreślono złoża rud cynku i ołowiu „Zawiercie I” i „Zawiercie II” (pkt 3 i pkt 4)*

b) dodano *nowe złoże rud cynku i ołowiu „Zawiercie III” (pkt 5)*

c) dodano *nowe złoża udokumentowane i podlegające ochronie prawnej:*

12) złoże kruszywa naturalnego nr 15794 „Chruszczobród” – w kategorii C_1 zlokalizowane w sołectwie Chruszczobród – Piaski.

13)złoże rud cynku i ołowiu nr 11 „Poręba” zlokalizowane w obszarze gmin Zawiercie, Siewierz i Łazy. Na terenie Gminy Łazy znajduje się w sołectwie Chruszczobród – Piaski.

14) złoże rud cynku i ołowiu nr 5628 „Siewierz” – zlokalizowane w obszarze gmin Siewierz, Poręba i Łazy. W gminie Łazy znajduje się w jej północnej części, w sołectwie Chruszczobród – Piaski.

15) złoże rud cynku i ołowiu nr 6 „Chechło” – zlokalizowane w większości na obszarze gminy Klucze, Ogrodzieniec i Łazy. W Gminie Łazy zajmuje niewielki fragment w południowo – wschodniej części gminy

d) dodano nowe złoże surowców pospolitych: *złoże iłłów batońskich nr 2617 „Wysoka III”, zlokalizowane w sołectwie Wysoka (pkt 4)*

e) *dodano nowe złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej nr 2093 „Zawiercie” zlokalizowane w sołectwie Kuźnica Masłońska, Kazimierówka.(pkt 5).*

f) *dodano nowe* złoże surowców ilastych do produkcji cementu nr 2618 „Wysoka II”, zlokalizowane w sołectwie Wysoka. (*pkt 6)*

g) Dodano nowe *Podsumowanie* wynikające z wprowadzenia w.w złóż kopalin do Studium.

w punkcie 16.1 Zasoby wodne

Wykreślono informację odnośnie GZWP Nr 326 Częstochowa (Wschód) który według aktualnych danych znajduje się poza granicą administracyjną miasta i gminy Łazy.

Pozostałe uwarunkowania w obszarze zmiany studium nie uległy zmianie w stosunku do uwarunkowań określonych w dokumencie podstawowym. Nie dokonuje się wymienionych w art.10 ust.1 pkt. 7 potrzeb i możliwości rozwoju gminy ponieważ Zmiana Studium dotyczy wyłącznie przywrócenia terenów rolnych z terenów przeznaczonych pod tereny rozwoju przemysłu. Ponadto zmiana Studium wprowadza złoża, które zostały wniesione Zarządzeniem Wojewody Śląskiego bądź pojawieniem się nowych złóż w obrębie Gminy.

W zakresie kierunków w tekście części 2. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO dokonane zostały następujące zmiany

1) w Rozdziale 1 „WPROWADZENIE” dodano ust.1 „WPROWADZENIE DO ZMIANY STUDIUM PRZYJĘTEJ UCHWAŁĄ NR ..... Z DNIA ..... 2016R”
2) w Rozdziale 3 „KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW” :
   h) w pkt.3.3 „Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w przestrzeni o charakterze miejsko – wiejskim z obiektami wytwórczymi i usługami pełniącymi funkcje ponadsołeckie”, ppkt. 6) „Szczegółowe ustalenia uzupełniające dla strefy Ciągowice – K” wykreślono istniejący i dodano nowy przeredagowany zapis odnoszący się do zmiany przeznaczenia terenów rolnych na cele mieszkaniowe i przemysłowe,
   i) w pkt. 4 „Strefy profilowanego rozwoju” skorygowano powierzchnię wyznaczonych stref przemysłowych oraz udział stref profilowanego rozwoju w powierzchni wyznaczonych stref urbanizacji,

j) w ppkt. 4.3.”Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym stref przemysłowych” skorygowano łączną powierzchnię wyznaczonych stref przemysłowych,
k) w ppkt.4.8.”Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym strefy rozwoju górnictwa” wykreślono zapisy zgodnie z wyrokami Sądu (WSA w Gliwicach II SA/Gl 243/12, wyroku NSA z 29 maja 2013 r. sygn. akt II OSK 2675/12, którego treść wyjaśniono postanowieniem NSA z 22 lipca 2013 r., WSA w Gliwicach z 23 października 2013 r. sygn. akt II SA/Gl 1838/13, NSA z 21 stycznia 2015 r. sygn. akt II OSK 472/14 odnoszące się do jednostki strukturalnej J2 Chruszczobród - Piaski i wyznaczonego terenu eksploatacji powierzchniowej piasku – strefa 2 G,
l) w pkt. 9 „Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk”,
   - wykreślono zapisy zgodnie z wyrokami Sądu (Zmiany wynikające z Wyroków: Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach o sygn. akt II SA/Gl 243/12 z dnia 23 lipca 2012 r., Naczelnego Sądu Administracyjnego o sygn. akt II OSK 2675/12, z 29 maja 2013 r., Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach o sygn. akt II SA/Gl 1383/13 z dnia 21 października 2013 r., Naczelnego Sądu Administracyjnego o sygn. akt II OSK 472/14 z dnia 21 stycznia 2015 r, Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach o sygn. akt II SA/Gl 349/15 z dnia 6 lipca 2015 r, Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21 lipca 2016 r II OSK 3069/15 oraz WSA w Gliwicach 18 czerwca 2015 r II SA/Gl 295/15, NSA 15 grudnia 2015 r. II OSK 2453/15
   - *w ppkt. 9.6.dodano złoża wynikające z* zarządzenia zastępczego Wojewody Śląskiego z 27 marca 2014 r. nr IFIII.4131.18.2014 oraz nowe złoża jakie pojawiły się w granicach administracyjnych Gminy.

3) *Pozostałe ustalenia zmiany studium.* W oparciu o uwarunkowania i ustalenia zmiany Studium, ze względu na niewielką skalę zmiany Studium:
a) nie wyznaczono terenów do objęcia miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego ze względu na scalenia i podział nieruchomości.
b) nie wyznaczono obszarów, na których mogą być lokalizowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2,
c) nie wyznaczono obszarów przestrzeni publicznych, rozumianych jako obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne,
d) nie wskazano obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
e) nie wskazano obszarów zdegradowanych,
f) nie wskazano obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym,

4) Na terenie objętym zmianą Studium we fragmencie sołectwa Ciągowice nie występują obszary:
a) obszary szczególnego zagrożenia powodzią
b) obszary osuwania się mas ziemnych,
c) tereny górnicze,
d) obiekty lub obszary, dla których konieczne jest ustalenie w złożu kopaliny filara ochronnego.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA TERENU MIASTA I GMINY ŁAZY

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy skala 1:10 000

Załącznik nr 4 do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Łazach z dnia

Załącznik Nr 4 do Uchwały Nr XXIV/215/17
Rady Miejskiej w Łazach
z dnia 21 lutego 2017 r.

Oznaczenia:

- granica miasta i gminy Łazy
- granice jednostek osadniczych

granice terenów i obiekty podlegające ochronie ustalone w oparciu o przepisy ustawy o ochronie dóbr kultury, zabytków, opiece nad zabytkami:

- obiekty wpisane do rejestru zabytków
- obiekty wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków
- granice strefy pełnej ochrony konserwatorskiej
- granice strefy pośredniej ochrony konserwatorskiej
- granice strefy ochrony ekspozycji zespołów zabytkowych
- stanowiska archeologiczne zlokalizowane i prawdopodobne

granice terenów i obiekty podlegające ochronie ustalone w oparciu o przepisy ustawy o ochronie przyrody:

- obszar Parku Krajobrazowego "Orlich Gniazd"
- obszar chronionego krajobrazu - Ostoina Parku Krajobrazowego "Orlich Gniazd"
- Rezerwat "Góra Chełm"
- granice otuliny Rezerwatu "Góra Chełm"
- obszar Natura 2000 "Ostoja Środkowojurajska"
- obszary występowania roślin chronionych, w tym stanowisko warzuchy polskiej w dolinie Centurii
- stanowiska legowe:
  - ssaków
  - ptaków
  - gadów
- obszary ostoi zwierząt
- tereny o wybitnych walorach ornitologicznych
- tereny o wybitnych walorach mykologicznych
- pomnik przyrody nieożywionej- źródła Centurii
- ostańce skalne
- drzewa o wyróżnicach pomnikowych

Proponowane formy ochrony

- projektowany Rezerwat "Niegowonica"(Kromołowiec) Rezerwat "Źródła Centurii" (Hubi-Kanki)
- projektowane Użytki Ekologiczne(UE)
- projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu (OChK)
- obszary postulowane do objęcia ochroną lokalną (OL)

ustalone zainwestowanie terenów:

- tereny mieszkaniowe w zabudowie jednorodzinnej
- projektowane tereny mieszkaniowe w zabudowie jednorodzinnej
- projektowane tereny mieszkaniowe w zabudowie jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami
- projektowane tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej
- tereny mieszkaniowe w zabudowie wielorodzinnej
- tereny usług publicznych i komercyjnych
- tereny usług sportu i rekreacji
- tereny usług turystyki i wypoczynku
- tereny usług turystyki i wypoczynku wraz z terenami budownictwa letniskowego
- tereny działalności produkcyjnej, składowania i magazynowania
- tereny poprzemysłowo-usługowe
- tereny zieleni, usług, przemysłu
- tereny zieleni parkowej
- tereny zieleni cmentarnej
- tereny łąk i pastwisk
- tereny ornitraczy
- tereny ogrodków działkowych
- tereny sadów ogrodniczych i sadowniczych
- tereny rolne
- tereny urządzeń obsługi gospodarki rolnej
- tereny pokryte roślinnością leśną

tereny chronione w oparciu o przepisy ustawy o lasach:

- tereny lasów prywatnych
- tereny lasów państwowych
- dolesienia

tereny chronione w oparciu o przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych:

- kompleksy rolne o najwyższej przydatności dla rolnictwa
- grunty organiczne i torfowiska

wody powierzchniowe i podziemne

- wody płynące (rzeki,zbiorniki wodne, rowy)
- obszary dolin szerokich i obniżeń terenowych
- ujęcia wód podziemnych wraz ze strefami
- źródła wraz ze strefami ochrony sanitarnej
- obszar wód podziemnych dewońskiego GZWP Brudzowice-Rodaki, leżący w granicach GZWP 214 Obszar Zawiercie (obejmujący cały obszar gminy Łazy)
- strefa ochrony pośredniej ujęcia wody TR3 w Trzebiesławicach.

tereny komunikacji i infrastruktura techniczna:

- droga ekspresowa, dwujezdniowa -planowana
- planowana droga lokalna
- drogi wojewódzkie
- drogi powiatowe
- drogi gminne
- ścieżki rowerowe
- trasa ścieżki dydaktycznej
- trasy turystyczne
- wyciąg narciarski
- biwak leśny
- tereny urządzeń transportu samochodowego
- tereny kolejowe
- strefa ochronna linii kolejowych
- tereny urządzeń infrastruktury technicznej: TE- tereny urządzeń elektroenergetyki TC- tereny urządzeń energetyki cieplnej TW- tereny urządzeń zaopatrzenia w wodę TK- tereny urządzeń odprowadzania i oczyszczania ścieków TG- tereny urządzeń gazowniczych

TE,TC, TW,TK,TG

- stacje transformatorowe
- proponowana lokalizacja stacji transformatorowych SN/nN
- obiekty gazowe SRP
- oczyszczalnie ścieków
- linie elektroenergetyczne 400 kV
- linie elektroenergetyczne 220 kV
- linie elektroenergetyczne 110 kV
- gazociągi wysokoprężny
- gazociągi średnioprężny od o 350 do o 150
- projektowany rurociąg paliwowy
- rurociąg tlenu do Huty CMC Zawiercie
- wodociągi międzyhutowy o 300

strefy ochronne i sanitarne określone na podstawie przepisów odrębnych:

- strefy techniczno-eksploatacyjne (sieci energetycznych, gazociągów i wodociągów)
- strefa oczyszczalni ścieków i składowisk odpadów komunalnych
- strefa sanitarna cmentarza
- złoża surowców mineralnych *
- granice obszaru potencjalnego oddziaływania eksploatacji górniczej kopalni dolomitu "Chrusztorzód II"

0 0,5 1 Kilometry

OZNACZENIA DOTYCZĄCE OBSZARU ZMIANY STUDIUM PODJĘTEJ NA PODSTAWIE UCHWAŁY NR XXXVI/279/14 RADY MIEJSKIEJ W ŁAZACH Z DNIA 31 MARCA 2014R.

- granica obszaru zmiany studium podjętej na podstawie uchwały nr XXXVI/279/14 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 31 marca 2014r.
- gazociąg Trzebiesławice - Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) - do przebudowy

OZNACZENIA DOTYCZĄCE OBSZARU ZMIANY STUDIUM PODJĘTEJ NA PODSTAWIE UCHWAŁY NR XLII/310/14 RADY MIEJSKIEJ W ŁAZACH Z DNIA 25.09.2014R.

- GRANICA OBSZARU ZMIANY STUDIUM PODJĘTEJ NA PODSTAWIE UCHWAŁY NR XLII/310/14 RADY MIEJSKIEJ W ŁAZACH Z DNIA 25.09.2014R.

GRANICE ZŁÓŻ SUROWCÓW NATURALNYCH WPROWADZONYCH ZARZĄDZENIEM ZASTĘPCZYM WOJEWODY ŚLĄSKIEGO NR IFIII.4131.18.2014Z DNIA 16.01.2015 R.

- ZŁOŻE KRUSZYWA NATURALNEGO NR 15794 "CHRUSZCZOBRÓD"
- ZŁOŻE RUDY CYNKU I OŁOWIU NR 11 "PORĘBA"
- ZŁOŻE RUDY CYNKU I OŁOWIU NR 5628 "SIEWIERZ"
- ZŁOŻE IŁÓW BATOŃSKICH NR 2617 "WYSOKA III"

GRANICE ZŁÓŻ SUROWCÓW NATURALNYCH POZOSTAŁE ZŁOŻA

- ZŁOŻE RUDY CYNKU I OŁOWIU NR 17226 "ZAWIERCIE 3"
- ZŁOŻE SUROWCÓW ILASTYCH CERAMIKI BUDOWLANEJ NR 2093 "ZAWIERCIE"
- ZŁOŻE RUDY CYNKU I OŁOWIU NR 6 "CHECHŁO"
- ZŁOŻE SUROWCÓW ILASTYCH DO PRODUKCJI CEMENTU NR 2618 "WYSOKA II"

* WYKREŚLENIE ZŁOŻA NA PODSTAWIE AKTUALNYCH DANYCH PAŃSTWOWEGO INSTYTUTU GEOLOGICZNEGO

OBSZARY OSUWISK ORAZ TERENY ZAGROŻONE RUCHAMI MASOWYMI

- OSUWISKA
- TERENY ZAGROŻONE RUCHAMI MASOWYMI

GEOPLAN

INWESTOR	URZĄD MIEJSKI W ŁAZACH UL. TRZEBUSTKI 12, 42 - 440 ŁAZY
TEMAT	ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA TERENU MIASTA I GMINY ŁAZY Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy skala 1:10 000
AUTORZY OPRACOWANIA	mgr inż. Paweł Czaicowski - nr upr. uprawnień: 7/2001 - projektant mgr inż. Wiktoria Jaworska - nr upr. uprawnień: 7/2001 - projektant mgr inż. Katarzyna Kaczmarczyk - nr upr. uprawnień: 2/102 - projektant mgr inż. Katarzyna Kaczmarczyk - projektant zagospodarowania przestrzennego mgr inż. Kamil Kaczmarczyk - projektant zagospodarowania przestrzennego mgr inż. Kamil Kaczmarczyk - projektant zagospodarowania przestrzennego
SKALA	1:10 000
DATA	09 stycznia 2015 r.

Przedsiębiorstwo Projektowania, Studiów, Usług i Realizacji Spółka z o.o.	terplan
Zleceniodawca: Gmina Łazy Umowa nr: KM.272.4.2015 z dnia 7 kwietnia 2015r.	DATA: Grudzień 2016 r.
TEMAT OPRACOWANIA: ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŁAZY	Rys. 1 Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego SKALA: 1 : 10 000
Główny Projektant: mgr inż. arch. Ryszard Wyszyński	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA TERENU MIASTA I GMINY ŁAZY

Ustalenia studium- Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy

skala 1:10 000

Załącznik nr 5 do uchwały Nr Rady Miejskiej w Łazach z dnia

Załącznik Nr 5 do Uchwały Nr XXIV/213/17
Rady Miejskiej w Łazach
z dnia 25 lutego 2017 r.

Oznaczenia:

- granica miasta i gminy Łazy
- granice jednostek osadniczych
- ŁAZY — nazwa miasta
- NIEGOWONICE — nazwa sołectwa

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ PRZEZNACZENIU TERENÓW:

granice obszarów urbanizacji w tym:

obszar A1,A2- Łazy
obszar B1,B2,B3- Rokitno Szlacheckie
obszar C- Hutki-Kanki
obszar D- Grabowa i Skałbania
obszar E1,E2,E3- Niegowonicki
obszar F1,F2,F3- Niegowonice
obszar G- Trzebyczka
obszar H1,H2- Chruszczobród
obszar I- Wiesiółka
obszar J1,J2- Chruszczobród Piaski
obszar K- Ciągowice
obszar L- Wysoka
obszar Ł- Turza
obszar M- Kuźnica Masłońska

STREFY FUNKCJONALNO PRZESTRZENNE W OBSZARACH URBANIZACJI:

strefa adaptacji oraz kontynuacji przebudowy, rozbudowy i budowy wielofunkcyjnych zespołów urbanistycznych w obszarach urbanizacji w tym:

tereny istniejącego zainwestowania i przesądzeń planistycznych:

- tereny mieszkaniowe w zabudowie jednorodzinnej

tereny przeznaczone do zabudowy i zagospodarowania w obowiązujących planach miejscowych:

- tereny mieszkaniowe w zabudowie jednorodzinnej
- tereny mieszkaniowe z towarzyszącymi usługami
- tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej
- tereny mieszkaniowe w zabudowie wielorodzinnej
- tereny usług
- tereny usług sportu i rekreacji
- tereny usług turystyki i wypoczynku
- tereny usług turystyki i wypoczynku wraz z terenami budownictwa letniskowego
- tereny działalności produkcyjnej
- tereny przemysłowo-usługowe
- tereny zieleni, usług, przemysłu
- tereny zieleni parkowej
- tereny cmentarzy
- tereny zieleni izolacyjnej
- tereny łąk i pastwisk
- tereny ogródków działkowych
- tereny upraw ogrodniczych i sadowniczych
- tereny urządzeń obsługi gospodarki rolnej
- tereny rolne z prawem zabudowy siedliskowej

tereny rozwojowe w strefie urbanizacji:

- tereny rozwoju zabudowy o wielofunkcyjnym przeznaczeniu lub wykorzystanie terenów w sposób dotychczasowy

strefy profilowanego rozwoju funkcji w obszarach urbanizacji:

- M — strefa mieszkaniowa
- UU — strefa miejskich usług centrotwórczych
- P — strefa przemysłowa
- RS — strefa rekreacyjno-sportowa
- URS — strefa usługowo-rekreacyjno-sportowa
- WR — strefa wypoczynkowo-rekreacyjna
- 1G — obszar eksploatacji dolomitu
- tereny pomocnicze górnictwa kopalni dolomitu
- 2G — obszar eksploatacji piasku

INNE STREFY FUNKCJONALNE:

- WP — strefa lokalizacji wiatrowych urządzeń prądotwórczych
- UPs — strefa przemysłowo-usługowa
- tereny kolejowe

INNE USTALENIA W OBSZARACH URBANIZACJI:

- tereny cmentarzy -projektowane

TERENY ROLNE I LEŚNE:

- kompleksy rolne o najwyższej przydatności dla rolnictwa
- pozostałe tereny rolne
- tereny lasów
- tereny pokryte roślinnością leśną
- tereny colesień

GRANICE OBSZARÓW CHRONIONYCH:

granice terenów podlegających ochronie na podstawie przepisów o ochronie przyrody:

- Rezerwat "Góra Chełm"
- granice otuliny Rezerwatu "Góra Chełm"
- granice obszarów postulowanych do objęcia jako rezerwaty przyrody:
  - "Kromołowiec"
  - "Źródła Centurii"
- granice postulowanej otuliny rezerwatu "Źródła Centurii"
- obszar Parku Krajobrazowego "Orlich Gniazd"
- obszar chronionego krajobrazu - Otulina Parku Krajobrazowego "Orlich Gniazd"
- obszar Natura 2000 "Ostoja Środkowojurajska"
- granice obszaru postulowanego do objecia jako Obszar Chronionego Krajobrazu (OChK) "Uroczysko Mokrznia"
- pomnik przyrody nieożywionej- źródła Centurii
- cenne drzewa postulowane do objęcia ochroną jako pomniki przyrody
- postulowane utworzenie stanowiska dokumentacyjnego SD- "Kamieniołom Wysoka"
- granice obszarów korytarzy ekologicznych postulowanych do ochrony jako zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (OL) docelowo jako Obszary Chronionego Krajobrazu:
  - dolina Centurii
  - dolina Czarnej Przemszy
  - dolina Mitręgi
  - dolina Potoku Ogrodzienieckiego
  - łąka Priskówka
  - Niwa Zagórczarska
  - łąki i lasy Trzebyczka-Mokrznia"
  - torfowisko i obszar źródliskowy w Laskowej
- granice terenów postulowanych do ochrony jako użytki ekologiczne (UE):
  - UE1- "Młynok"
  - UE2- "Potok od Rokitna"

granice terenów i obiekty podlegające ochronie ze względu na występowanie zasobów wód i surowców mineralnych:

- granice złóż surowców mineralnych objęte ochroną prawną z mocy ustawy prawo geologiczne i górnicze
- obszar wód podziemnych dewońskiego UPWP Brudzowice-Rodaki, leżący w granicach GZWP Ti4 Olkusz-Zawiercie (obejmujący cały obszar gminy Łazy)
- strefa ochrony pośredniej ujęcia wody TR3 w Trzebiesławicach
- wody płynące (cieki,zbiorniki wodne, rowy)
- obszary dolin rzecznych i obniżeń terenowych niewskazane do zabudowy
- ujęcia wód podziemnych wraz ze strefami
- źródła wraz ze strefami ochrony sanitarnej

granice terenów objętych ochroną prawną z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych:

- tereny lasów chronionych
- kompleksy rolne o najwyższej przydatności dla rolnictwa

OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ:

obiekty zabytkowe i strefy ochrony konserwatorskiej wpisane do rejestru zabytków woj. śląskiego

1) kościół parafialny p.w. Nawiedzenia NMP i św.Stanisława Biskupa w Chruszczobrodzie
2) zespół dworski w Ciągowicach
3) kościół parafialny p.w. św.Franciszka w Niegowonicach
4) zespół pałacowo-parkowy w Wysokiej
5) kapliczka kubaturowa w Centurii
6) budynek mieszkalny drewniany przy ul. Mickiewicza w Chruszczobrodzie

obiekty o charakterze zabytkowym wraz ze strefą ochrony konserwatorskiej objęte ochroną poprzez ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:
obiekty w strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej A:

01- kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja Apostoła w Ciągowicach
02- kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Łazach

obiekty w strefie pośredniej ochrony konserwatorskiej B:

03- zakłady Materiałów Ogniotrwałych w Łazach
04- dawny kombinat cementowo-wapienny w Wysokiej;
05- teren lokomotywowni w Łazach wraz z zabytkową zabudową
06- układy ruralistyczne wsi: Ciągowice, Chruszczobród, Chruszczobród -Piaski, Grabowa, Kaźmierowa, Niegowonice, Niegowoniczki, Wysoka, Rokitno-Szlacheckie
07- zespół pałacowo-parkowy w Rokitnie Szlacheckim
08- teren dawnego folwarku w Łazach
09- Ciężana wieża ciśnień w Łazach przy drodze Łazy - Zawiercie

strefy ochrony ekspozycji zespołów zabytkowych E:

010- Ciągowice- dwór szlachecki z parkiem
011- Wysoka- założenie pałacowo-parkowe

- stanowiska archeologiczne - do zabezpieczenia

obiekty postulowane do ochrony przez wpis do rejestru zabytków:

- wieża ciśnień w Łazach przy drodze Łazy-Zawiercie
- dwór modrzewiowy w Niegowonicach
- murowane kapliczki z końca XIX i początku XX wieku:
  a) w Kaźmierówce nad Czarną Przemszą
  b) w Grabowej przy ul. Źródlanej -kapliczka pod wezwaniem Jana Napomucena
  c) w Niegowonicach ul.Św. Jana

obiekty objęte ochroną przez wpis do ewidencji dóbr kultury
Barmistrza Laz:

- krzyże i kaplicz ki
- ZC — cmentarze
- kościoły
- plebanie
- pomników i obelisk
- groty
- dwór modrzewiowy w Niegowonicach

KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I TURYSTYCZNEJ:

- odcinek drogi krajowej nr 78 relacji Siewierz-Szczekociny
- drogi wojewódzkie
- drogi powiatowe
- drogi gminne
- realizacja odcinka drogi zbiorczej łączącej DK1 Cieszyn-Gdańska z drogą wojew. nr 796 relacji Dąbrowa Górnicza-Jędrzejów-Kielce
- realizacja dróg gminnych
- tereny urządzeń transportu samochodowego /w tym parkingi/
- dworzec i przystanki kolejowe

infrastruktura turystyczna:

- ścieżki rowerowe
- trasa ścieżki dydaktycznej
- trasy turystyczne
- wyciąg narciarski
- biwak leśny

infrastruktura techniczna:

- TE,TC, TW,TK,TG — tereny urządzeń infrastruktury technicznej; TE- tereny urządzeń elektroenerget. TC- tereny urządzeń energetyki cieplnej TW- tereny urządzeń zaopatrzenia w wodę TK- tereny urządzeń odprowadzania i oczyszczania ścieków TG- tereny urządzeń gazownictwa
- stacje transformatorowe
- proponowana lokalizacja stacji transformatorowych SN/nN
- obiekty gazowe SRP
- oczyszczalnie ścieków
- linie elektroenergetyczne 400 kV
- linie elektroenergetyczne 220 kV
- linie elektroenergetyczne 110 kV
- gazociąg wysokoprężny
- gazociąg średnioprężny
- projektowany rurociąg paliwowy Boronów-Dąbrowa Górnicza
- rurociąg Ilonu z Huty w Dąbrowie G.do Huty CMC Zawiercie
- wodociąg międzystudzienny o 200

strefy techniczno-eksploatacyjne i sanitarne określone na podstawie przepisów odrębnych:

- strefy techniczno-eksploatacyjne (sieci energetycznych, gazociągów i wodociągów)
- strefa oczyszczalni ścieków
- strefy oddziaływania wiatrowych urządzeń prądotwórczych
- strefa sanitarna cmentarza
- strefa ochronna terenów kolejowych

GRANICE TERENÓW, DLA KTÓRYCH SPORZĄDZENIE ZMIANY MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO JEST OBOWIĄZKOWE:

- granice obszarów potencjalnego oddziaływania eksploatacji górniczej

GRANICE TERENÓW, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ ZMIANY MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:

- rurociąg paliwowy
- kopalnia dolomitu

OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi
- obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia podtopień
- osuwisko

GRANICE OBSZARÓW ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000m2:

- z-dy ogniotrwałe

INNE USTALENIA:

tereny copuszczone do zainwestowania poza obszarami urbanizacji na skutek uwzględnienia zgłoszonych wniosków do "Zmiany Studium...":

- przeznaczenie terenu na cele siedliskowe
- przeznaczenie terenu na cele przemysłowo-magazynowe
- przeznaczenie na tereny rolne z prawem zabudowy

N

0 0,5 1

Kilometry

OZNACZENIA DOTYCZĄCE OBSZARU ZMIANY STUDIUM PODJĘTEJ NA PODSTAWIE UCHWAŁY NR XLII/310/14 RADY MIEJSKIEJ W ŁAZACH Z DNIA 25.09.2014r.

- GRANICA OBSZARU ZMIANY STUDIUM PODJĘTEJ NA PODSTAWIE UCHWAŁY NR XLII/310/14 RADY MIEJSKIEJ W ŁAZACH Z DNIA 25.09.2014R.

GRANICE ZŁÓŻ SUROWCÓW NATURALNYCH

WPROWADZONYCH ZARZĄDZENIEM ZASTĘPCZYM WOJEWODY ŚLĄSKIEGO NR IFIII.4131.18.2014 Z DNIA 16.01.2015 R.

- ZŁOŻE KRUSZYWA NATURALNEGO NR 15794 "CHRUSZCZOBRÓD"
- ZŁOŻE RUDY CYNKU I OŁOWIU NR 11 "PORĘBA"
- ZŁOŻE RUDY CYNKU I OŁOWIU NR 5628 "SIEWIERZ"
- ZŁOŻE IŁÓW BATOŃSKICH NR 2617 "WYSOKA III"

GRANICE ZŁÓŻ SUROWCÓW NATURALNYCH

POZOSTAŁE ZŁOŻA

- ZŁOŻE RUDY CYNKU I OŁOWIU NR 17226 "ZAWIERCIE 3"
- ZŁOŻE SUROWCÓW ILASTYCH CERAMIKI BUDOWLANEJ NR 2093 "ZAWIERCIE"
- ZŁOŻE RUDY CYNKU I OŁOWIU NR 6 "CHECHŁO"
- ZŁOŻE SUROWCÓW ILASTYCH DO PRODUKCJI CEMENTU NR 2618 "WYSOKA II"
- WYKREŚLENIE ZŁOŻA NA PODSTAWIE AKTUALNYCH DANYCH PAŃSTWOWEGO INSTYTUTU GEOLOGICZNEGO

OZNACZENIA DOTYCZĄCE OBSZARU ZMIANY STUDIUM PODJĘTEJ NA PODSTAWIE UCHWAŁY NR XXIV/279/14 RADY MIEJSKIEJ W ŁAZACH Z DNIA 31 MARCA 2014R.

- granica obszaru zmiany studium podjętej na podstawie uchwały nr XXIV/279/14 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 31 marca 2014r.
- gazociąg Trzebiesławice - Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) - do przebudowy

Projektodawca: Przygotowanie, Studiów, Usług i Realizacji Spółka z o.o. 40-038 Katowice, ul. Wita Stwosza 6/7 tel./fax(32) 206 52 90 biuro@terplan.com.pl www.terplan.com.pl

Zleceniodawca: Gmina Łazy

Uchwała nr: XXII/213/ 2015 z dnia 7 kwietnia 2015r.

TEMAT OPRACOWANIA: Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łazy

Główny Projektant: mgr inż. arch. Ryszard Wysyński

terplan

DATA: Grudzień 2016 r.

Rys.: Z Kierunki zagospodarowania przestrzennego

SKALA: 1 : 10 000

GEOPLAN

Załącznik Nr 5 do Uchwały Nr XXIV/213/17 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 lutego 2017 r.

Załącznik Nr 6 do Uchwały Nr XXIV/215/17

Rady Miejskiej w Łazach

z dnia 23 lutego 2017 r.

Rozstrzygnięcie Rady Miejskiej w Łazach
o sposobie rozpatrzenia uwag do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy

Ze względu na brak nieuwzględnionych uwag do wyłożonego dwukrotnie do publicznego wglądu projektu **zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy**, Rada Miejska w Łazach nie dokonuje rozstrzygnięć wynikających z art.12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.).

Uzasadnienie

Przedmiotem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy jest:

- umożliwienie prowadzenia działalności rolniczej na w/w działkach objętych zmianą Studium/

- wprowadzenia zaktualizowanych granic złóż kopalin,

- usunięcie zapisów w ustaleniach Studium jakie były przedmiotem rozstrzygnięcia Sądów.

- zaktualizowanie informacji odnośnie GZWP oraz terenów osuwisk i zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Uznając zasadność dokonania zmiany „Studium ...” Burmistrz Łaz przedłożył Radzie Miejskiej w Łazach wniosek w sprawie przystąpienia do zmiany „Studium ...”, na którego podstawie Rada Miejska w Łazach podjęła uchwałę o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium nr XLII/310/14 z dnia 25 września 2014r. w zakresie obszaru obejmującego działki nr: 892/1, 892/2, 893/1, 893/2, 894/1, 895/1, 896/1, 897, 898, 899, 900,901,902/1, 902/2, 903/1, 904/1, 905/1, 906/1, 907, 908, 909, 910/1, 911/1, 912/1, 913/1, 914/1, 915/1, 916/1, 917/1, 918/1, 919/3, 919/4, 919/5, 920, 921/1, 922/1, 923/1, 924/1, 925/1, 926/1, 927/1, 928/1, 929/1, 930/1, 931/1, 931/2, 932, 936, 937, 902/4 w Ciągowicach w granicach określonych na mapie stanowiącej załącznik graficzny do w/w uchwały.

Dodatkowo wprowadzono do projektu zmiany Studium:

- Zarządzenie Zastępcze Wojewody Śląskiego nr IFIII.41.31.18.2014 z dnia 16.01.2015 r. w sprawie wprowadzenia udokumentowanych złóż kopalin do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łazy.

- Zmiany wynikające z Wyroków: Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach o sygn. akt II SA/Gl 243/12 z dnia 23 lipca 2012 r., Naczelnego Sądu Administracyjnego o sygn. akt II OSK 2675/12, z 29 maja 2013 r., Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach o sygn. akt II SA/Gl 1383/13 z dnia 21 października 2013 r., Naczelnego Sądu Administracyjnego o sygn. akt II OSK 472/14 z dnia 21 stycznia 2015 r, Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach o sygn. akt II SA/Gl 349/15 z dnia 6 lipca 2015 r, Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21 lipca 2016 r II OSK 3069/15 oraz WSA w Gliwicach 18 czerwca 2015 r II SA/Gl 295/15, NSA 15 grudnia 2015 r. II OSK 2453/15.

- Nowe złoża kopalin do czego zobowiązuje Gminę Ustawa z dnia 1 stycznia 2013r. Prawo geologiczne i górnicze.

- Zmiany wynikające z granic Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

- Zmiany wynikające ze wskazania nowych terenów czynnych osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Następnie wg art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2016r. poz. 778 z późn. zm.) Burmistrz Łaz kolejno:

- ogłosił w miejscowej prasie oraz przez obwieszczenie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko określając formę, miejsce i termin składania wniosków do zmiany studium;

- zawiadomił na piśmie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium oraz prognozy oddziaływania na środowisko instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania studium;

- wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji koniecznych do ujęcia w prognozie oddziaływania na środowisko;

- rozpatrzył złożone wnioski - do projektu zmiany studium nie wpłynęły żadne wnioski od osób fizycznych posiadających tytuł prawny do nieruchomości;

- sporządził projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;

- uzyskał wymagane ustawą opinie i uzgodnienia projektu zmiany Studium oraz prognozy oddziaływania na środowisko;

- wprowadził zmiany wynikające z uzyskanych opinii i dokonanych uzgodnień;

- ogłosił o wyłożeniu projektu zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu na co najmniej 7 dni przed dniem wyłożenia i wyłożył ten projekt po raz pierwszy wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu w okresie od 8 lipca 2016 r. do 5 sierpnia 2016 r. oraz w dniu 19 lipca 2016 r. zorganizował dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie zmiany Studium rozwiązaniami;

- wyznaczył termin do 26 sierpnia 2016 r., w którym osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej mogły wnieść uwagi dotyczące projektu zmiany studium i prognozy oddziaływania na środowisko;

- podczas wyłożenia do publicznego wglądu projektu zmiany Studium oraz w okresie oczekiwania na uwagi została wniesiona jedna uwaga do projektu planu, która została uwzględniona przez Burmistrza;

- w wyniku uwzględnienia uwagi ponowił w niezbędnym zakresie tryb formalno - prawny,

- wystąpił o ponownie opinie i uzgodnienia projektu zmiany Studium oraz prognozy oddziaływania na środowisko,

- wprowadził zmiany wynikające z uzyskanych opinii i dokonanych uzgodnień;

- ogłosił o ponownym wyłożeniu projektu zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu na co najmniej 7 dni przed dniem wyłożenia i wyłożył ten projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu w okresie od 27 grudnia 2016 r. do 16 stycznia 2017r. oraz w dniu 9 stycznia 2017 r. zorganizował dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie zmiany Studium rozwiązaniami;

- wyznaczył termin do 6 lutego 2017r., w którym osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej mogły wnieść uwagi dotyczące projektu zmiany studium i prognozy oddziaływania na środowisko;

- podczas ponownego wyłożenia do publicznego wglądu projektu zmiany Studium oraz w trakcie okresu oczekiwania na uwagi - uwag nie wniesiono;

- zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2-5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.) zapewnił udział społeczeństwu w opracowywaniu projektu planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, poprzez ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, umożliwienie składania uwag i wniosków, wyłożenia do publicznego wglądu projektu zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Tym samym zostały zakończone prace związane ze sporządzeniem niniejszej zmiany Studium oraz skompletowaniem dokumentacji planistycznej.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium uchwala rada gminy, rozstrzygając jednocześnie o sposobie rozpatrzenia uwag do studium Tekst i rysunek studium oraz rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag stanowią załączniki do uchwały o uchwaleniu studium.

Mając na uwadze powyższe, przyjęcie przez Radę Miejską niniejszej uchwały jest uzasadnione.